Bundel - Commissie Middelen & Algemene zaken van 29 oktober 2026

Agenda bijlagen
- 2026-10-29_Commissie Middelen en Algemene zaken_Oproep
- [26.22052] - Besluitenlijst commissie Middelen & Algemene zaken 29-10-2026_CONCEPT

1 OPENING VERGADERING

2 VASTSTELLEN AGENDA

3 SPREEKRECHT OVER OP DE AGENDA VERMELDE ONDERWERPEN

4 VASTSTELLEN BESLUITENLIJST 10 SEPTEMBER 2026
- [26.18000] - Besluitenlijst Commissie Middelen & Algemene zaken 10-09-2026_CONCEPT

5 LIJST VAN TOEZEGGINGEN
- [26.20552] - Overzicht van Toezeggingen_commissie MAZ_Stand van zaken d.d. 08 oktober 2026_08102026

6 OVERZICHT MEDEDELINGEN EN INGEKOMEN STUKKEN TOT EN MET 8 OKTOBER 2026
- [26.20561] - OVERZICHT MEDEDELINGEN EN INGEKOMEN STUKKEN_COMMISSIE MAZ VAN 20 AUGUSTUS TOT EN MET 8 OKTOBER 2026

6.1 INGEKOMEN STUKKEN

6.2 MEDEDELINGEN

7 ACTIEVE INFORMATIE VANUIT HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER & WETHOUDERS

8 RAADSVOORSTELLEN

8.1 R26.059 6e begrotingswijziging gemeente Bladel 2026
- [R26.059] - Raadsvoorstel_6e begrotingswijziging 2026: doorschuiven investeringskredieten van 2026 naar 2027
- [26.18173] - ontwerp-besluit_6e begrotingswijziging
- [26.19653] - Bijlage 01_Overzicht door te schuiven investeringskredieten 2026 naar 2027

8.2 R26.060 Begroting gemeente Bladel 2027
- [R26.060] - Raadsvoorstel_Vaststellen begroting 2027
- [26.18221] - ontwerp-besluit_Ontwerpbegroting 2027
- [26.18554] - Bijlage_Begroting 2027
- Bijlage_Planning begrotingsbehandeling 2027_DEF2
- Bijlage_Terugkoppeling auditcommissie 08-10-2026_29102026

8.3 R26.047 Belasting- en tarievenmaatregelen 2027
- [R26.047] - Raadsvoorstel_Belasting- en tarievenmaatregelen 2027
- [26.15413] - ontwerp-besluit_Verordening OZB 2027
- [26.15428] - ontwerp-besluit_Verordening afvalstofheffingen 2027
- [26.15429] - ontwerp-besluit_Verordening rioolheffingen 2027
- [26.15310] - ontwerp-besluit_Verordening toeristenbelasting 2027
- [26.15430] - ontwerp-besluit_Verordening leges 2027
- [26.17966] - Bijlage_Overzicht oude en nieuwe tekst en tarieven 2027 - 2026

8.4 R26.062 1e begrotingswijziging gemeente Bladel 2027
- [R26.062] - Raadsvoorstel_1e begrotingswijziging 2027
- [26.18708] - ontwerp-besluit_1e begrotingswijziging 2027
- [26.18708] - ontwerp-besluit_1e begrotingswijziging 2027_NIEUWE VERSIE

8.5 R26.054 Verlengingsvoorstel Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2027-2028
- [R26.054] - Raadsvoorstel_Verlengingsvoorstel Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2027-2028

[26.17784] - ontwerp-besluit_Verlengingsvoorstel Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2027-2028
[26.17763] - Bijlage 1_Verlengingsvoorstel
[26.17769] - Bijlage 2_Regionaal Veiligheidsplan 2023-2026
[26.17770] - Bijlage 3_Sterkteverdeling politie-eenheid Oost-Brabant

9 RONDVRAAG

10 SLUITING

Gemeente Bladel

Oproep Commissie Middelen & Algemene zaken

Datum	29-10-2026
Oproep	08-10-2026
Tijd	19:30 -
Locatie	Gemeentehuis Bladel, Raadszaal, Markt 21, 5531 BC Bladel
Voorzitter	P.C.P. (Pauline) van den Heuvel-Antonis
Griffier/Secretaris	N.A.J. (Nicole) Segers
Toelichting	Hierbij wordt u uitgenodigd voor de vergadering van de commissie Middelen & Algemene Zaken (MAZ) op donderdag 29 oktober 2026 om 19.30 uur in de Raadzaal van het gemeentehuis van Bladel. De conceptagenda voor deze vergadering treft u hierbij aan. Het betreft een openbare commissievergadering, die openstaat voor insprekers en die rechtstreeks is bij te wonen in de raadszaal en te volgen is via www.bladel.nl/gemeenteraad. Op deze website zijn ook alle vergaderstukken in te zien. Insprekers die tijdens de vergadering wensen in te spreken over een onderwerp op de agenda, melden zich vooraf aan via griffie@bladel.nl. Met vriendelijke groet, De voorzitter, P.C.P. van den Heuvel - Antonis

1	**OPENING VERGADERING**
2	**VASTSTELLEN AGENDA**
3	**SPREEKRECHT OVER OP DE AGENDA VERMELDE ONDERWERPEN**
4	**VASTSTELLEN BESLUITENLIJST 10 SEPTEMBER 2026**
5	**LIJST VAN TOEZEGGINGEN**

6 OVERZICHT MEDEDELINGEN EN INGEKOMEN STUKKEN TOT EN MET 8 OKTOBER 2026

6.1 INGEKOMEN STUKKEN

6.2 MEDEDELINGEN

- Septembercirculaire 2026
- Bestuurlijke planning

7 ACTIEVE INFORMATIE VANUIT HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER & WETHOUDERS

8 RAADSVOORSTELLEN

8.1 R26.059 6e begrotingswijziging gemeente Bladel 2026

Voorgesteld besluit:

1. De in de bijlage opgenomen investeringskredieten, waarvan de uitvoering in 2026 niet of niet volledig plaatsvindt, door te schuiven naar 2027;
2. De begroting 2026 overeenkomstig te wijzigen door vaststelling van de 6e begrotingswijziging 2026.

8.2 R26.060 Begroting gemeente Bladel 2027

Voorgesteld besluit:

1. de begroting 2027 vast te stellen en kennis te nemen van de meerjarenraming 2028-2030;
2. in te stemmen met de bij de programma's weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves, alsmede om de meerjarige begrotingsresultaten te verrekenen met de algemene reserve;
3. het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten en investeringen voor realisering van de voor 2027 geplande activiteiten met een A-rubricering, zoals opgenomen in de het meerjarenprogramma.

8.3 R26.047 Belasting- en tarievenmaatregelen 2027

Voorgesteld besluit:

Voorgesteld wordt de volgende belasting- en tarievenmaatregelen 2027 vast te stellen:

1. Verordening onroerendezaakbelastingen 2027
2. Verordening afvalstoffenheffing 2027 met bijbehorende tarieventabel
3. Verordening rioolheffing 2027
4. Verordening toeristenbelasting 2027
5. Verordening leges met bijbehorende tarieventabel 2027

8.4 R26. 062 1e begrotingswijziging gemeente Bladel 2027

Voorgesteld besluit:

1. de 1e wijziging van de begroting 2027 vast te stellen.

8.5 R26.054 Verlengingsvoorstel Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2027-2028

Voorgesteld besluit:

1. Kennis te nemen van het 'Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2023-2026' en het 'Verlengingsvoorstel Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2027-2028'.
2. Geen wensen en bedenkingen kenbaar te maken bij de regioburgemeester Oost-Brabant ten aanzien van het 'Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2023-2026' en het 'Verlengingsvoorstel Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2027-2028'

9 RONDVRAAG

10 SLUITING

Gemeente Bladel

Besluitenlijst Commissie Middelen & Algemene zaken

Datum	29-10-2026
Tijd	19:30 - 22:10
Locatie	Gemeentehuis Bladel, Raadszaal, Markt 21, 5531 BC Bladel
Voorzitter	P.C.P. (Pauline) van den Heuvel-Antonis
Griffier	N.A.J. (Nicole) Segers
Aanwezigen	N.C.H.B. (Niels) Beerens (raadslid CDA), R. (Riet) Deremaux (burgerlid PRO5), J.A. (Jan) Evers (raadslid PRO5), J.A.M. (Joeri) van Limpt (raadslid VHP), N. (Niek) Panjoel (raadslid BT), J.B. (Jordy) Reijnhard (burgerlid VHP), W.B. (Wesley) Rooijakkers (raadslid VHP), T.W.H. (Tuur) Schellekens (raadslid CDA), E. (Ely) van Weert (raadslid VVD) en P.J.A. (Paul) Wouters (raadslid BT)
Collegeleden	M.A.G. (Maurits) van den Bosch (burgemeester), H.W.B.M. (Hetty) van der Hamsvoort (wethouder BT), J.A.H.C.M. (Anjo) van de Huygevoort - Van Hoof (wethouder CDA), A.E. (Arnoud) van Hulst (wethouder BT), C.E.P. (Caroline) Van Brakel (wethouder CDA)

1 OPENING VERGADERING

Besluit:

De voorzitter opent de vergadering om 19:30 uur.

Toelichting:

Er is bericht van verhindering binnengekomen van:

- dhr. Van Munster (VHP) wordt vervangen door dhr. Rooijakkers;
- dhr. Steenhoek (VVD) wordt vervangen door dhr. Van Weert;
- dhr. Groenen (BT) wordt vervangen door dhr. Panjoel.

2 VASTSTELLEN AGENDA

Besluit:

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

Toelichting:

De conceptagenda is op donderdag 8 oktober 2026 gepubliceerd.

3 SPREEKRECHT OVER OP DE AGENDA VERMELDE ONDERWERPEN

Besluit:

–

Toelichting:

Er hebben zich geen insprekers gemeld.

4 VASTSTELLEN BESLUITENLIJST 10 SEPTEMBER 2026

Besluit:

De besluitenlijst van de commissie MAZ van 10 september 2026 wordt ongewijzigd vastgesteld.

5 LIJST VAN TOEZEGGINGEN

Besluit:

–

Toelichting:

Er vindt geen bespreking van de lijst van toezeggingen plaats.

6 OVERZICHT MEDEDELINGEN EN INGEKOMEN STUKKEN TOT EN MET 8 OKTOBER 2026

Besluit:

De commissie adviseert de gemeenteraad de ingekomen stukken en mededelingen van de commissies MAZ conform de voorgestelde wijze van afdoening vast te stellen.

6.1 INGEKOMEN STUKKEN

Besluit:

–

Toelichting:

Er vindt geen behandeling van een ingekomen stuk plaats.

6.2 MEDEDELINGEN

Besluit:

–

Toelichting:
Er vindt geen behandeling van een mededeling plaats.

7 ACTIEVE INFORMATIE VANUIT HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER & WETHOUDERS

Besluit:
–

Toelichting:
Er wordt geen actieve informatie gegeven door het college van Burgemeester en Wethouders.

8 RAADSVOORSTELLEN

8.1 R26.059 6e begrotingswijziging gemeente Bladel 2026

Besluit:
De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **hamerstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 10-12 november 2026, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

8.2 R26.060 Begroting gemeente Bladel 2027

Besluit:
De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat de volgende punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad:

- Groenbeheer door KempenPlus;
- VVD overweegt een amendement in te dienen om de budgetten voor een Participatiecoach en Coördinator MRE Kempensamenwerking te schrappen uit de begroting;
- PRO5 overweegt een motie in te dienen over verlichting op onveilige plekken;

- VVD overweegt een amendement in te dienen om de cultuurcoach te schrappen;
- VHP kondigt een amendement aan om 'gemoderniseerde milieustraat' te wijzigen in ‘grondstoffencentrum’;
- BT overweegt een motie in te dienen om op te roepen tot een woningbouwontwikkeling voor senioren bij de Groene Long (Zwartakkers 16);
- VHP overweegt een amendement in te dienen om het budget voor startersleningen te verhogen;
- BT en CDA overwegen een amendement in te dienen om de 10%-maatregel te schrappen/verlagen door de OZB-verhoging naar voren te halen (van 2029 naar 2027).

De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **bespreekstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 10-12 november 2026.

Toelichting:

De vicevoorzitter van de auditcommissie brengt financieel-technisch advies uit over de voorliggende begroting 2027. Daarnaast geeft dhr. Van Weert terugkoppeling over hetgeen besproken over het Planning & Control-verbetertraject. Zie bijlage.

Uitkomsten begroting 2027

Wethouder van Hulst licht toe dat er gekeken wordt naar een uniforme werkwijze voor het bepalen van de groenafname bij KempenPlus. Tot dusver werkte Bladel met een afkoopsom. Nu worden de kosten berekend op basis van areaalgegevens. Hiertoe is het areaal geactualiseerd (toegenomen). De kosten zijn berekend op basis van de eerdere (huidige) groenafname van Bladel, waarbij de door de raad gestelde kaders het vertrekpunt zijn (groenbeleid). De geraamde (meer)kosten van € 400.000,- voor het groenbeheer door KempenPlus is een schatting. Er wordt nog over onderhandelt met KempenPlus. De wethouder verwacht begin 2027 uitsluitsel te geven over de uitkomst van de onderhandelingen.
De wethouder financiën erkent dat de stand van de reserve op lange termijn zorgelijk is. De portefeuillehouder benadrukt dat de 10%-maatregel eenmalig wordt ingezet voor 2027. Het ombuigingstraject is bedoeld om de financiële situatie op de lange termijn te verbeteren, aldus dhr. Van Hulst.
Wethouder Van Hulst licht toe dat het college-uitvoeringsprogramma (CUP) is gebaseerd op de ambities die in het coalitieakkoord staan of daar

een afgeleide van zijn. Het college acht de activiteiten uit het CUP noodzakelijk om de doelen uit het coalitie-akkoord te bereiken. Van Hulst geeft aan dat het CUP naar verwachting in december als mededeling naar de raad gaat.

Bestuur en ondersteuning
Burgemeester Van den Bosch geeft aan dat het Rekenkamerrapport over de dienstverlening van de gemeente Bladel gereed is en binnenkort wordt aangeboden aan de raad. De portefeuillehouder geeft aan dat op basis van de aanbevelingen een plan van aanpak wordt opgesteld om de dienstverlening van gemeente Bladel te verbeteren.
Wethouder Van Brakel zegt toe het moment van opname van de geraamde opbrengsten van de latende locaties Den Herd, Praktijkschool, Medisch Centrum en Het Palet schriftelijk nader te duiden.

Veiligheid
Portefeuillehouder Van den Bosch geeft aan dat de uren van Cordaad en Backbone voor jongerenwerk (structureel) zijn uitgebreid. De inzet lijkt momenteel effectief, aldus de burgemeester.

Verkeer en vervoer
Portefeuillehouder Van Brakel stelt dat bezuinigen binnen de verkeersvisie lastig is, onder meer vanwege de samenhang met onderhoud ("werk met werk maken").
Wethouder Van Brakel licht toe dat het onderzoek naar de randweg in Hapert breed is ingestoken. Er worden meerdere scenario's onderzocht.

Economie
Wethouder Van der Hamsvoort zegt toe schriftelijk terug te komen op de vraag hoe de openstaande vacature (geen loonkosten) zich verhoudt tot het gevraagde budget van € 50.000 voor het opstellen van het Uitvoeringsplan Lokale Economische Visie, waarvoor extra externe capaciteit benodigd is.
Wethouder Van Brakel hoopt de raad binnenkort bij te kunnen praten over de ontwikkelingen in Hapert-centrum.

Onderwijs
Wethouder Van de Huygevoort geeft aan dat leerlingen die gebruikmaken van leerlingenvervoer in principe thuis worden opgehaald. Leerlingen die naar reguliere basisonderwijs gaan vanwege een geloofsovertuiging vormen hierop een uitzondering. Voor hen geldt een opstapplaats. De portefeuillehouder geeft aan dat begin 2027 een tevredenheidsonderzoek

plaatsvindt onder de ouders/verzorgers van leerlingen die gebruikmaken van leerlingenvervoer.
Wethhouder Van de Huygevoort geeft aan dat er gesprekken gaande zijn met Kempenkind over de verbouw/nieuwbouw van de basisschool voor speciaal onderwijs, de Piramide. De vervolgstap is een haalbaarheidsonderzoek. De wethouder geeft - op verzoek - aan de resultaten van dit onderzoek te zullen delen met de raad.
Wethouder Van der Huygevoort licht toe dat de directie van het Pius X-college heeft aangegeven dat de huidige financiële constructie (doordecentralisatie) niet toekomstbestendig is. Er wordt onderzoek gedaan naar een duurzame oplossing voor zowel gemeente als Pius X-college.

Sport, cultuur en recreatie
Wethouder Van der Hamsvoort hoopt eind dit jaar met een voorstel te komen voor de wielerbaan van het Snelle Wiel. Er dienen nog juridische zaken geregeld te worden, aldus de portefeuillehouder.
Wethouder Van der Hamsvoort geeft aan dat de cultuurcommissie en cultuurcoach los staan van elkaar. De wethouder zegt toe het doel, de rol en taken van de cultuurcoach schriftelijk nader te duiden.
Wethouder Van der Hamsvoort zegt toe nogmaals een poging te doen om de lastenstijgingen voor sportaccommodaties tot 2030 te duiden.
Wethouder Van Brakel geeft aan dat het college in het eerste kwartaal van 2027 een besluit neemt over het herbestemmen dan wel verkopen van het aangekochte monumentale pand en perceel aan de Zwartakkers in Bladel.

Sociaal domein
Wethouder Van de Huygevoort geeft aan dat er overleg wordt gevoerd met BRUIS over hoe de gestelde ambities en doelen binnen het huidige budget te realiseren.

Volksgezondheid en milieu
Wethouder Van der Hamsvoort geeft aan begin december een afspraak te hebben met de AED-werkgroep. De wethouder heeft geen signalen ontvangen over de AED's.
Portefeuillehouder Van Hulst geeft aan dat het ambitieniveau van het grondstoffencentrum is bijgesteld naar een milieustraat. De wethouder kondigt aan een raadsvoorstel in de eerste helft van 2027 aan.
Wethouder Van Hulst geeft aan dat het gemeentelijke klimaatbeleid is gericht op klimaatbestendigheid. De bezuiniging van € 50.000,- op klimaat is breder dan alleen het stopzetten van het

participatieprogramma GroenBlauw Bladel, aldus de portefeuillehouder. Portefeuillehouder Van der Hamsvoort geeft aan een overleg te zullen plannen met de EHBO-verenigingen binnen de gemeente en daarin de beperkte nieuwe aanwas (met name in de kleine kernen) te bespreken.

Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing
Wethouder Van Brakel zegt toe dat er binnenkort een memo naar de raad komt met een complete stand van zaken over de huisvesting van nieuwkomers (asielzoekers, statushouders en Oekraïnse ontheemden). De wethouder licht toe dat gemeente Bladel een plan van aanpak voor de huisvesting van statushouders heeft opgesteld op verzoek van de provincie. Het college is momenteel drukdoende met de zoektocht naar een alternatieve locatie voor de opvang van Oekraïnse ontheemden. In december komt een uitgangspuntennotitie naar de raad voor de huisvesting van asielzoekers in het kader van de Spreidingswet.
Wethouder Van Brakel licht toe dat de subsidiemogelijkheden afhankelijk zijn van de vorm die gekozen wordt. Vanuit de Rijksoverheid zijn er financiële tegemoetkomingen in de kosten voor de huisvesting van Oekraïners en asielzoekers.
Wethouder Van Hulst geeft aan dat de gemeente woningen wenst te verkopen, zover mogelijk. De portefeuillehouder kondigt aan dat in het tweede kwartaal van 2027 een meerjarig onderhoudsplan voor gemeentelijke gebouwen (waaronder verduurzaming) naar de raad komt.

8.3 R26.047 Belasting- en tarievenmaatregelen 2027

Besluit:
De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat het volgende punt uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad:

- Onroerende zaakbelasting (OZB): de mogelijkheden om de geplande OZB-verhoging naar voren te halen.

De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **bespreekstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 10-12 november 2026.

8.4 R26.062 1e begrotingswijziging gemeente Bladel 2027

Besluit:

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **bespreekstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 10-12 november 2026.

8.5 R26.054 Verlengingsvoorstel Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2027-2028

Besluit:
De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **hamerstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 10-12 november 2026, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

9 RONDVRAAG

Besluit:
-

Toelichting:
Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag.

10 SLUITING

Besluit:
Met dankzegging aan alle aanwezigen sluit de voorzitter de vergadering om 22:10 uur.

Toelichting:
Besluitvorming over de geagendeerde raadsvoorstellen vindt plaats tijdens de raadsvergadering op 10-12 november 2026. De algemene politieke beschouwingen vinden plaats op donderdag 12 november.

Gemeente Bladel

Besluitenlijst Commissie Middelen & Algemene zaken

Datum	10-09-2026
Tijd	19:30 - 21:12
Locatie	Gemeentehuis Bladel, Raadszaal, Markt 21, 5531 BC Bladel
Voorzitter	P.C.P. (Pauline) van den Heuvel-Antonis
Griffier	N.A.J. (Nicole) Segers
Aanwezigen	N.C.H.B. (Niels) Beerens (raadslid CDA), R. (Riet) Deremaux (burgerlid PRO5), M.A.P. (Marieke) van Gorp (raadslid PRO5), W. (Wilbert) Groenen (burgerlid BT), J.A.M. (Joeri) van Limpt (raadslid VHP), J.H. (Hans) van Munster (burgerlid VHP), T.W.H. (Tuur) Schellekens (raadslid CDA), A. (Alexander) Steenhoek (raadslid VVD), E. (Ely) van Weert (raadslid VVD) en P.J.A. (Paul) Wouters (raadslid BT)
Collegeleden	M.A.G. (Maurits) van den Bosch (burgemeester), H.W.B.M. (Hetty) van der Hamsvoort (wethouder BT), J.A.H.C.M. (Anjo) van de Huygevoort – Van Hoof (wethouder CDA), A.E. (Arnoud) van Hulst (wethouder BT)

1 OPENING VERGADERING

Besluit:

De voorzitter opent de vergadering om 19:30 uur.

Toelichting:

Er is bericht van verhindering binnengekomen van:

- dhr. Evers (PRO5) wordt vervangen door mw. Van Gorp
- dhr. Reijnhard (VVD) wordt vervangen door dhr. Van Weert

2 VASTSTELLEN AGENDA

Besluit:

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

Toelichting:

De conceptagenda is op vrijdag 21 augustus 2026 gepubliceerd.

3 SPREEKRECHT OVER OP DE AGENDA VERMELDE ONDERWERPEN

Besluit:

–

Toelichting:

Er hebben zich geen insprekers gemeld.

4 VASTSTELLEN BESLUITENLIJST 25 JUNI 2026

Besluit:

De besluitenlijst van de commissie MAZ van 25 juni 2026 wordt ongewijzigd vastgesteld.

5 LIJST VAN TOEZEGGINGEN

Besluit:

–

Toelichting:

Er vindt geen bespreking van de lijst van toezeggingen plaats.

6 OVERZICHT MEDEDELINGEN EN INGEKOMEN STUKKEN TOT EN MET 19 AUGUSTUS 2026

Besluit:

De commissie adviseert de gemeenteraad de ingekomen stukken en mededelingen van de commissies MAZ en Inwoners conform de voorgestelde wijze van afdoening vast te stellen.

6.1 INGEKOMEN STUKKEN

Besluit:

–

Toelichting:

Er vindt geen behandeling van een ingekomen stuk plaats.

6.1.a Ingekomen stukken commissie MAZ

6.1.b Ingekomen stukken commissie Inwoners

6.2 MEDEDELINGEN

6.2.a Mededelingen commissie MAZ

Besluit:

–

Toelichting:

Mededeling: Vuurwerkverbod / Wet veilige jaarwisseling

Burgemeester Van den Bosch geeft aan dat er veel ergernis is bij burgemeesters over de Wet veilige jaarwisseling. Enerzijds is er een verbod op vuurwerk, anderzijds is ontheffing wel mogelijk. De burgemeester licht toe dat de lijst van criteria en eisen waaraan moet worden voldaan om ontheffing te krijgen lang is. De burgemeester geeft aan dat tot op heden één aanvraag voor ontheffing is binnengekomen. De burgemeester licht toe dat de wet op 1 juli 2026 definitief is geworden en dat het verlenen van ontheffing een burgemeestersbevoegdheid is. De burgemeester geeft aan dat het op deze korte termijn lastig is om handhaving te borgen op basis van beleid en om voldoende capaciteit te organiseren. Daarbij komt dat de Politie heeft aangegeven geen extra inzet te kunnen bieden.
In reactie op vragen van de VVD, geeft de portefeuillehouder aan bereid te zijn om na te denken over een pilot voor vuurwerkverbod-ontheffingen voor komende jaarwisseling, maar tempert tegelijkertijd de verwachtingen over de haalbaarheid daarvan.
Na het driehoeksoverleg De Kempen op 1 oktober 2026 neemt de burgemeester een definitief besluit.

6.2.b Mededelingen commissie Inwoners

7 ACTIEVE INFORMATIE VANUIT HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER & WETHOUDERS

Besluit:

–

Toelichting:

Wethouder Van Hulst meldt dat het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) de begroting 2027 ongewijzigd heeft vastgesteld. Er zijn kostendrukkende maatregelen genomen, aldus de wethouder. Daarnaast meldt wethouder Van Hulst dat hij namens De Kempen tot lid van het Dagelijks Bestuur van de ODZOB is benoemd.

Wethouder Van Hulst meldt dat ook het Algemeen Bestuur van de Samenwerking Kempengemeenten (GRKS) de begroting 2027 heeft vastgesteld inclusief een reactie op de ingediende zienswijzen. De wethouder geeft aan dat de tijd te kort is om voor 2027 al besparingen te realiseren. Er wordt een traject opgestart om vanaf 2029 tot structurele besparingen te komen. De wethouder geeft aan dat in kaart wordt gebracht welke keuzes er te maken zijn en welke consequenties dit heeft. Daarbij heeft Bladel samen met Bergeijk en Reusel-De Mierden aangegeven al in 2028 'quick wins' en besparingsmogelijkheden te willen doorvoeren. Voor Bladel blijft een taakstelling van € 200.000,- voor de GRSK het uitgangspunt.
Wethouder Van Hulst licht toe dat gemeente Oirschot per 2028 uit de gemeenschappelijk regeling Samenwerking Kempengemeenten treedt en Reusel-De Mierden op het onderdeel Veiligheid, Toezicht en Handhaving (VTH). De wethouder geeft aan dat dit proces veel capaciteit vergt.

Wethouder Van Hulst geeft aan dat de begroting 2027 van de gemeente Bladel eind september in procedure wordt gebracht. De wethouder geeft aan dat hierin al kleine bezuinigingen zijn verwerkt. Daarnaast geeft de wethouder aan dat een deel van de investeringen die gepland stonden voor 2026 zijn vertraagd, wat effect heeft op begrotingsjaar 2027. Door de vertraging van de investeringen leiden deze pas in 2028 tot kapitaallasten. Het gaat in totaal om ruim een half miljoen aan kapitaallasten die niet geëffectueerd zullen worden in 2027, aldus de wethouder financiën. Normaal gesproken wordt dit verwerkt in de Najaarsnota, maar nu wordt eerst een begrotingswijziging voorgelegd aan de raad, alvorens de begroting 2027 wordt behandeld.

Burgemeester Van den Bosch meldt dat hij voornemens is om namens De Kempen toe te treden tot het bestuur van Bizob. Het vraagt een tijdsinvestering van circa drie vergaderingen per jaar inclusief voorbereiding.

8 RAADSVOORSTELLEN

8.1 R26.040 Participatieverordening en participatiebeleid

Besluit:
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als bespreekstuk te behandelen in de raadsvergadering van 24 september 2026.

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat de volgende punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad:

- het gewenste ambitieniveau
- de financiële consequenties

Toelichting:
Burgemeester Van den Bosch geeft aan dat het bij participatie gaat om wat werkt in de praktijk. De portefeuillehouder stelt dat het participatiebeleid moet worden geborgd in het uitvoeringsbeleid en verankerd in de organisatie. Hier dient bestuurlijk op te worden toegezien.
De portefeuillehouder geeft aan dat het uitvoeringsbeleid momenteel wordt opgesteld. Een conceptversie wordt ter consultatie gedeeld met de raadsfracties. Het uitvoeringsbeleid wordt uiteindelijk door het college vastgesteld. Aan het uitvoeringsbeleid zijn kosten verbonden.
Burgemeester Van den Bosch geeft aan dat bestuurlijk kaders kunnen worden meegegeven over het ambitieniveau als het gaat om de mate van participatie.

8.2 R26.045 Aanwijzing lokale publieke media-instelling

Besluit:
De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **hamerstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 24 september 2026, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

8.3 R26.048 Procesvoorstel Ombuigingstraject met doel sluitende meerjarenbegroting

Besluit:
De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **hamerstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 24

september 2026, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

Toelichting:

Wethouder financiën, dhr. Van Hulst, licht toe dat de financiële situatie van de gemeente vraagt om een diep- en vergaand ombuigingstraject. Alle gemeentelijke ambities worden in kaart gebracht en hieraan worden middelen gekoppeld. De wethouder geeft aan dat álle ramingen uit de begroting worden meegenomen; er zijn geen uitzonderingen.
De portefeuillehouder stelt dat ook voor 2027 het doel is om tot een meerjarig sluitende begroting te komen.
De wethouder licht toe dat de gemeenteraad tijdens de informatiebijeenkomst op 24 november 2026 inzicht krijgt in de geïnventariseerde ambities en bijbehorende cijfers. Tijdens de raadsinformatiebijeenkomst in maart 2027 wordt inzicht gegeven in de scenario's, aldus de wethouder. In april 2027 neemt de raad hierover een besluit. De wethouder geeft aan de raad waar nodig tussentijds te informeren.
Wethouder Van Hulst stelt dat in de tussenliggende periode ijzeren financiële discipline benodigd is.

8.4 R26.050 Leges heffen op meldingen van klein geprogrammeerd werk kabels en leidingen

Besluit:

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **hamerstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 24 september 2026, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

8.5 R26.041 Toestemming wijziging Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten

Besluit:

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **hamerstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 24

september 2026, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

8.6 R26.043 Toestemming wijziging gemeenschappelijke regeling van de GGD Brabant-Zuidoost

Besluit:

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **hamerstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 24 september 2026, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

8.7 R26.046 Wensen en bedenkingen deelname Stichting Knooppunt Coördinatie Regio's-Rijk (KCR2) VRBZO

Besluit:

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **hamerstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 24 september 2026, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

9 RONDVRAAG

Besluit:

-

Toelichting:

Mw. Van Gorp (PRO5) stelt vragen over de stellage bij Den Bel tijdens de kermis in Bladel. Portefeuillehouder Van den Bosch geeft aan dit mee te nemen in de evaluatie van de kermis met de ondernemers en hierop terug te komen.

10 SLUITING

Besluit:

Met dankzegging aan alle aanwezigen sluit de voorzitter de vergadering om 21:12 uur.

Toelichting:

Besluitvorming over de geagendeerde raadsvoorstellen vindt plaats op donderdag 24 september 2026.

TOEZEGGINGEN

COMMISSIE MAZ 29 OKTOBER 2026

Stand van zaken 08 oktober 2026

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
429	Nee	Commissie Middelen & Algemene zaken 10-09-2026 6.2.a. Mededelingen commissie MAZ	M.A.G. (Maurits) van den Bosch	Mogelijkheden vuurwerk jaarwisseling 2026-2027	01-10-2026		Burgemeester Van den Bosch zegt toe te kijken naar wat wel mogelijk is als het gaat om het verlenen van ontheffingen om vuurwerk af te steken tijdens de komende jaarwisseling. Op 1 oktober 2026, na het driehoeksoverleg De Kempen, neemt de burgemeester hierover een besluit.
410	Nee	Commissie Middelen & Algemene zaken 05-02-2026 5. LIJST VAN TOEZEGGINGEN	H.W.B.M. (Hetty) van der Hamsvoort	Visie loketfunctie latende Visit-locatie	31-03-2026		Wethouder Van der Hamsvoort zegt toe schriftelijk meer tekst en uitleg te geven over het wat en waarom van de loketfunctie op de latende Visit-locatie (de onderliggende visie), ook in relatie tot de realisatie van een sociaal huis.
375	Nee	Commissie Middelen & Algemene zaken 26-06-2025 8.2. R25.036 Perspectiefnota 2025	H.W.B.M. (Hetty) van der Hamsvoort	Veiligheid en tijdpad inrichting Bossingel	08-07-2025		Wethouder Jansen zegt toe een doorkijk te geven in het tijdspad behorende bij de nieuwe infrastructuur bij de Egyptische Poort c.q. inrichting Bossingel. Wethouder Jansen zegt eveneens toe, samen met de (voetbal)vereniging(en), te kijken naar de veiligheid op de Bossingel en hierover terug te koppelen.
374	Ja	Commissie Middelen & Algemene zaken 26-06-2025 8.2. R25.036 Perspectiefnota 2025	A.P. (Fons) d'Haens	Programma kwaliteit buitengebied	10-10-2025	09-09-2026	Wethouder d'Haens zegt toe dat met de begroting 2026 een geactualiseerd uitvoeringsprogramma kwaliteit buitengebied beschikbaar is.
292	Ja	Commissie Middelen & Algemene zaken 13-06-2024 5.2. MEDEDELINGEN	M.A.G. (Maurits) van den Bosch	Evaluatie Vergunningsbeleid	01-07-2026	24-08-2026	Burgemeester Van den Bosch zegt toe over ongeveer twee jaar te evalueren of het aangepaste vergunningsbeleid en de ondersteuning van vergunningsaanvragers heeft bijgedragen aan de kwaliteit van de aanvragen en het gebruikersgemak.

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

26.20561

Lijst met Mededelingen en ingekomen stukken

Aan de commissie Middelen en Algemene Zaken – 29 oktober 2026

Mededelingen en ingekomen stukken van 20 augustus 2026 tot en met 08 oktober 2026.

Indien commissieleden behoeften hebben aan agendering van onderstaande documenten dienen zij dit uiterlijk 48 uur voorafgaande aan de vergadering aan de griffier kenbaar te maken.

A. Mededelingen.

Een mededeling is een document waarin het college van burgemeester & wethouders de raad informeert.

ID	Datum	Betreffende
497	29-09-2026	Mededeling: Septembercirculaire 2026
503	08-10-2026	Mededeling: bestuurlijke planning

De gemeenteraad wordt voorgesteld bovengenoemde ingekomen stukken voor kennisgeving aan te nemen.

B. Ingekomen stukken.

Een ingekomen stuk is een document, geadresseerd aan de gemeenteraad, dat niet afkomstig is van het college van burgemeester & wethouders.

ID	Afzender	Datum	Betreffende	Afdoening
2158	VNG	06-10-2026	VNG_Lbr. 26/039_Openstelling vacatures vicevoorzitter en lid colleges_06102026	Ter kennisname
2157	Gemeente Veldhoven	05-10-2026	Gemeente Veldhoven_Raadsinformatiebrief_Jaarwisseling 2026-2027_05102026	Ter kennisname
2156	Raden in Verzet	05-10-2026	Raden in Verzet_ Oproep aan raadsleden_Sluit je aan bij de kerngroep van Raden in Verzet tegen het ravijnjaar 2028_05102026	Ter kennisname
2155	Rekenkamer Kempengemeenten	30-09-2026	Rekenkamer Kempengemeenten_Onderzoeksprogramma 2027_30092026	Ter kennisname
2154	VNG	29-09-2026	VNG_Lbr. 26/038_Stand van zaken ‘Eerder aanvragen’_aanbetaling netaansluiting_29092026	Ter kennisname
2151	MRE	28-09-2026	MRE_Informatiebrief_Overgangsregeling Enexis en ontwikkelingen Brainportaanpak Netcongestie_28092026	Ter kennisname
2150	VNG	29-09-2026	VNG_Lbr. 26/037_Derde nazending ALV 30092026	Ter kennisname
2149	VNG	21-09-2026	VNG_Lbr. 26/035_Tweede nazending ALV_30092026	Ter kennisname
2148	VNG	14-09-2026	VNG_Lbr. 26/033_Eerste nazending ALV_“Principe afspraken Samenwerkingsagenda met kabinet”_30092026	Ter kennisname

2147	VNG	25-09-2026	VNG_Lbr. 26/036_Bekendmaking invulling vacatures VNG-bestuur en commissies_25092026	Ter kennisname
2144	VNG	23-09-2026	VNG_bijzondere Ledenbrief_Rijksbegroting 2027_en de volgen voor gemeenten_23092026	Ter kennisname
2142	Gemeente Helmond	21-09-2026	Gemeente Helmond_Memo raadsbetrokkenheid Regionale Agenda 2027-2030_21092026	Ter kennisname
2140	GRSK	17-09-2026	GRSK_Begroting 2027_en_bijbehorende beantwoording nota van zienswijzen_17092026	Ter kennisname
2139	Reusel de Mierden	16-09-2026	Reusel de Mierden_Verslag_Agendacommissie_Kempen congres 7 september_16092026	Ter kennisname
2137	Volt	16-09-2026	Volt_oproep_kies voor eerlijke verdeling van partijsubsidies_verzoek op reactie_16092026	Ter afdoening in handen van B&W stellen
2135	VNG	15-09-2026	VNG_Lbr._26/034_Weerbaarheid en veerkracht_geactualiseerde handreiking en vervolgstappen_15092026	Ter kennisname
2134	Kennisnetwerk participatie en uitdaagrecht (in opdracht van VNG)	14-09-2026	Kennisnetwerk participatie en uitdaagrecht_Nota_Kansen met het Uitdaagrecht_14092026	Ter kennisname
2132	ODZOB	14-09-2026	ODZOB_Begroting 2027_en_meerjarenbegroting 2028-2030_14092026	Ter kennisname
2124	KempenPlus	28-08-2026	KempenPlus_Begrotingswijziging 2026_en_Begroting 2027_28082026	Ter kennisname
2123	MRE	27-08-2026	MRE_Informatiebrief_Startnotitie_Regionale Energietransitie 2.0_27082026	Ter kennisname
2122	MRE	27-08-2026	MRE_Persbericht_Brainport Development_inz. Regio Deal Brainport Eindhoven 2018-2025_27082026	Ter kennisname
2121	Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)	27-08-2026	VRBZO_Video's over KCR2 - Veiligheidsberaad_25082026	Ter kennisname
2120	Griffier en Werkgeverscommissie	26-08-2026	Griffiejaarplan 2026	Ter kennisname

De gemeenteraad wordt voorgesteld bovengenoemde ingekomen stukken op de voorgestelde wijze van afdoening vast te stellen.

Alle mededelingen en ingekomen stukken zijn voor de gemeenteraads- en commissieleden via het digitale raadsinformatiesysteem te raadplegen.

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Nummer : R26.059
Onderwerp : 6e begrotingswijziging 2026: doorschuiven investeringskredieten van 2026 naar 2027

Aan de raad

Inleiding
In de begroting 2026 zijn diverse investeringskredieten beschikbaar gesteld. Een deel van deze investeringen kan door uiteenlopende redenen niet of niet volledig in 2026 worden gerealiseerd. Voorgesteld wordt om (delen van) deze kredieten door te schuiven naar 2027. Doordat de betreffende activa later gereedkomen, starten ook de afschrijvingen en rentelasten later. Dit leidt in de begroting tot een voordeel op de kapitaallasten in 2027.

Voorstel
1. De in de bijlage opgenomen investeringskredieten, waarvan de uitvoering in 2026 niet of niet volledig plaatsvindt, door te schuiven naar 2027;
2. De begroting 2026 overeenkomstig te wijzigen door vaststelling van de 6e begrotingswijziging 2026.

Beoogd effect
De begroting 2026 wordt bijgesteld op basis van het actuele inzicht in de uitvoering van de investeringskredieten.

Argumenten
1.1 In het kader van het budgetrecht van de gemeenteraad dienen wijzigingen in de begroting te worden vastgesteld door de gemeenteraad.
De gemeenteraad heeft het budgetrecht. Wijzigingen in de begroting, waaronder het doorschuiven van investeringskredieten naar een volgend begrotingsjaar, worden daarom aan de gemeenteraad voorgelegd. Met de voorgestelde begrotingswijziging wordt het beschikbare krediet voor de betreffende investeringen formeel overgeheveld naar 2027.

1.2 Dit positieve financiële effect draagt bij aan een structureel sluitende begroting 2027.
Het doorschuiven van de investeringskredieten uit 2026 leidt ertoe dat de bijbehorende kapitaallasten eveneens verschuiven. Hierdoor ontstaat in 2027 een positief effect op het structurele begrotingssaldo van € 528.000. Dit draagt bij aan het verbeteren van het begrotingssaldo en het realiseren van een structureel sluitende begroting 2027.

1.3 De financiële begroting sluit beter aan bij de actuele uitvoeringsplanning.
Door de kredieten door te schuiven naar het jaar waarin de uitgaven daadwerkelijk worden verwacht, sluit de financiële begroting beter aan bij de feitelijke uitvoering van de investeringen. Dit draagt bij aan een actueler beeld van het begrotingssaldo 2027.

1.4 Het betreft geen nieuwe investeringsbesluiten.
Het doorschuiven ziet uitsluitend op het nog niet benutte deel van reeds beschikbaar gestelde kredieten. Het doel en de omvang van de oorspronkelijke investering wijzigen hierdoor niet. Wanneer sprake is van een wezenlijke wijziging van de investering, wordt dit afzonderlijk aan de gemeenteraad voorgelegd.

2.1 De begroting 2026 wordt overeenkomstig gewijzigd.
De begroting 2026 wordt aangepast via de 6e begrotingswijziging 2026.

Kanttekeningen
Het doorschuiven van de kredieten heeft op zichzelf geen invloed op de totale omvang van de reeds door de raad geautoriseerde investeringen. Wel verschuift het moment waarop de uitgaven (voor een deel) plaatsvinden van 2026 naar 2027.

Financiën
De in de bijlage opgenomen kredietbedragen worden doorgeschoven van 2026 naar 2027. Hierdoor starten de afschrijvingen en rentelasten eveneens later. Dit wordt hieronder kort toegelicht.

Op basis van de 'nota activeren, waarderen en afschrijven van vaste activa 2026' wordt begonnen met afschrijven per 1 januari van het begrotingsjaar dat volgt op het jaar waarin het krediet beschikbaar is gesteld. Op basis van dezelfde nota wordt in de begroting rente gecalculeerd met ingang van 1 januari van het begrotingsjaar na het jaar waarin het krediet beschikbaar is gesteld.

Omdat de betreffende activa later gereedkomen en worden geactiveerd, starten de afschrijvingen en rentelasten begrotingstechnisch eveneens later. Hierdoor ontstaat in 2027 een voordeel op de kapitaallasten ten opzichte van de oorspronkelijke raming.

In de bijlage is uiteengezet welke kredietramingen en daarbij behorende kapitaallasten dit betreft. In het totaal beïnvloed dit voorstel het begrotingssaldo in 2027 met € 528.000 positief. De begroting 2026 wordt hierop aangepast via de 6e begrotingswijziging 2026.

In onderstaand overzicht treft u een geactualiseerd financieel perspectief na verwerking van de 6e begrotingswijziging 2026.

bedragen x € 1.000,-	2026	2027	2028	2029	2030
structureel meerjarenperspectief na 5e wijziging 2026 incl. meicirculaire	n -2.355	v 492	n -1.419	n -522	n -965
structurele mutaties 6e wijziging 2026		v 528			
geactualiseerd structureel meerjarenperspectief	**n -2.355**	**v 1.020**	**n -1.419**	**n -522**	**n -965**
incidenteel meerjarenperspectief na 5e wijziging 2026 incl. meicirculaire	n -659	n -7	v 83	v 83	v 132
incidentele mutaties 6e wijziging 2026					
geactualiseerd incidenteel meerjarenperspectief	**n -659**	**n -7**	**v 83**	**v 83**	**v 132**
totaal begrotingsresultaat	**n -3.014**	**v 1.013**	**n -1.336**	**n -439**	**n -833**

(- = nadeel en + = voordeel)

Een overzicht van de budgettaire mutaties (lasten en baten) per programma is toegevoegd in het ontwerpbesluit.

Bladel, 22 september 2026

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris,

ValidSigned door Ruud Lathouwers
op 24-09-2026

de burgemeester,

ValidSigned door Maurits van den Bosch
op 24-09-2026

Bijlage(n)
01. Overzicht door te schuiven investeringskredieten 2026 naar 2027
02. Ontwerpbesluit (26.18173)

Bijlage 01: Overzicht door te schuiven investeringskredieten 2026 naar 2027

P	Investeringskrediet	Door te schuiven krediet van 2026 naar 2027		Effect kapitaal-last in 2027	Toelichting
Bedragen x € 1.000		Uitgaven	Inkomsten		
Vervoer	Verbetering gepland groot onderhoud wegen 2026	1.739		59	Krediet wordt in 2027 ingezet voor grotere werkzaamheden rondom Westelbeersedijk.
	Verbreden fietspaden Cartierheide	400		52	Deel van de uitvoering vindt plaats in 2027.
	Fietspaden Broekenseind	386	121	9	Project zit in de voorbereidende/grond verwervende fase. Krediet kan daarom doorschuiven naar 2027.
	Fietspad Dominépad	1.000	152	32	Uitvoering staat gepland voor 2027.
Sport, cultuur en recreatie	Renovatie gebouw de Witpen	91		5	Krediet wordt niet meer uitgegeven in 2026. Uitvoering en planning volgt uit het nog op te stellen DMJOP (Duurzaam Meerjarenonderhoudsplan) en gebouwenbeheerplan.
	Verduurzaming sportpark de Lemelvelden	184	26	13	Krediet wordt niet meer uitgegeven in 2026. Uitvoering en planning volgt uit het nog op te stellen DMJOP en gebouwenbeheerplan.
	Herbestemming korfbalacc. Hoogeloon	125		7	Een nieuwe (bredere) groep initiatiefnemers is opgestaan (in afstemming met zowel de dorpsraad (die van bestuurssamenstelling gewijzigd is) als de gemeente) die de wens heeft om de inventarisatie ruimer op te zetten. Deze inventarisatie heeft inmiddels betrekking op de gehele sportaccommodatie Hoogeloon. Dit traject heeft veel inspanning en tijd gekost, waardoor het in 2026 niet gelukt is om over het concrete plan te besluiten en dat daadwerkelijk tot uitvoering te brengen. Dit staat voor 2027 op de planning.

	Kunstgrasvelden VV Hoogeloon	726	131	68	Investeringskrediet is na inschrijving niet toereikend gebleken. Q3 2026 wordt volop gezocht naar aanvullende financiering en mogelijke besparingen binnen de ontvangen aanbieding. We richten ons op uitvoering van de werkzaamheden begin 2027, zodat in het nieuwe voetbalseizoen gebruik gemaakt kan worden van het kunstgrasveld.
	Herinrichting sportpark de Smagtenbocht	5.565	401	274	De herinrichting van sportpark de Smagtenbocht zit volop in uitvoering; 2 padelbanen zijn aangelegd, het hoofdveld is gerenoveerd en de aanbestedingen van het verenigingsgebouw en korfbal- & beachvelden loopt. Nu blijkt echter dat het investeringsmoment van een aantal van deze werkzaamheden in 2027 valt in plaats van in 2026.
	Renovatie tennispaviljoen sportpark de Smagtenbocht	42	6	2	Krediet wordt niet meer uitgegeven in 2026. Uitvoering en planning volgt uit het nog op te stellen DMJOP en gebouwenbeheerplan.
	Sportcentrum	500		7	Het restantkrediet uit 2025 is toereikend voor (te maken) kosten in 2026. Het kredietdeel uit 2026 kan daarom worden doorgeschoven naar 2027. Reden: Gewijzigde planning realisatie Sportcentrum.
	Totaal	**10.758**	**837**	**528**	

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

26.18173

Ontwerp-raadsbesluit

26.18173

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R26.059 van burgemeester en wethouders van 22 september 2026;

gelet op de artikelen 189, 190 en 192 van de Gemeentewet;

besluit:

de 6e wijziging van de begroting 2026 vast te stellen.

bedragen x 1.000	Mutaties 6e begrotingswijziging 2026				
	2026	2027	2028	2029	2030
lasten					
Verkeer en vervoer		153 v			
Sport, cultuur en recreatie		375 v			
Totaal lasten		**528** v			
baten					
Totaal baten		**0**			
Totaal lasten en baten		**528** v			

(- = nadeel en + = voordeel)

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 10 november 2026.

De raad voornoemd,

de griffier, de voorzitter,

Bijlage 01: Overzicht door te schuiven investeringskredieten 2026 naar 2027

P	Investeringskrediet	Door te schuiven krediet van 2026 naar 2027		Effect kapitaallast in 2027	Toelichting
Bedragen x € 1.000		Uitgaven	Inkomsten		
Vervoer	Verbetering gepland groot onderhoud wegen 2026	1.739		59	Krediet wordt in 2027 ingezet voor grotere werkzaamheden rondom Westelbeersedijk.
	Verbreden fietspaden Cartierheide	400		52	Deel van de uitvoering vindt plaats in 2027.
	Fietspaden Broekenseind	386	121	9	Project zit in de voorbereidende/grond verwervende fase. Krediet kan daarom doorschuiven naar 2027.
	Fietspad Dominépad	1.000	152	32	Uitvoering staat gepland voor 2027.
Sport, cultuur en recreatie	Renovatie gebouw de Witpen	91		5	Krediet wordt niet meer uitgegeven in 2026. Uitvoering en planning volgt uit het nog op te stellen DMJOP (Duurzaam Meerjarenonderhoudsplan) en gebouwenbeheerplan.
	Verduurzaming sportpark de Lemelvelden	184	26	13	Krediet wordt niet meer uitgegeven in 2026. Uitvoering en planning volgt uit het nog op te stellen DMJOP en gebouwenbeheerplan.
	Herbestemming korfbalacc. Hoogeloon	125		7	Een nieuwe (bredere) groep initiatiefnemers is opgestaan (in afstemming met zowel de dorpsraad (die van bestuurssamenstelling gewijzigd is) als de gemeente) die de wens heeft om de inventarisatie ruimer op te zetten. Deze inventarisatie heeft inmiddels betrekking op de gehele sportaccommodatie Hoogeloon. Dit traject heeft veel inspanning en tijd gekost, waardoor het in 2026 niet gelukt is om over het concrete plan te besluiten en dat daadwerkelijk tot uitvoering te brengen. Dit staat voor 2027 op de planning.

	Kunstgrasvelden VV Hoogeloon	726	131	68	Investeringskrediet is na inschrijving niet toereikend gebleken. Q3 2026 wordt volop gezocht naar aanvullende financiering en mogelijke besparingen binnen de ontvangen aanbieding. We richten ons op uitvoering van de werkzaamheden begin 2027, zodat in het nieuwe voetbalseizoen gebruik gemaakt kan worden van het kunstgrasveld.
	Herinrichting sportpark de Smagtenbocht	5.565	401	274	De herinrichting van sportpark de Smagtenbocht zit volop in uitvoering; 2 padelbanen zijn aangelegd, het hoofdveld is gerenoveerd en de aanbestedingen van het verenigingsgebouw en korfbal- & beachvelden loopt. Nu blijkt echter dat het investeringsmoment van een aantal van deze werkzaamheden in 2027 valt in plaats van in 2026.
	Renovatie tennispaviljoen sportpark de Smagtenbocht	42	6	2	Krediet wordt niet meer uitgegeven in 2026. Uitvoering en planning volgt uit het nog op te stellen DMJOP en gebouwenbeheerplan.
	Sportcentrum	500		7	Het restantkrediet uit 2025 is toereikend voor (te maken) kosten in 2026. Het kredietdeel uit 2026 kan daarom worden doorgeschoven naar 2027. Reden: Gewijzigde planning realisatie Sportcentrum.
	Totaal	**10.758**	**837**	**528**	

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Nummer : R26.060
Onderwerp : Vaststellen begroting 2027

Aan de raad

Inleiding
Hierbij ontvangt u de ontwerpbegroting 2027 en de bijbehorende meerjarenraming 2028 tot en met 2030 met toelichting. De begroting is de beleidsmatige en financiële vertaling van de lijnen die zijn uitgezet vanaf de perspectiefnota 2026.

De begroting 2027 sluit met een structureel overschot van € 116.000,- en een incidenteel tekort van € 592.000,-.

De begroting is te benaderen via https://bladel.begrotingsapp.nl/.

Met het vaststellen van de begroting 2027 stelt u de bedragen voor 2027 vast. Met het vaststellen van de begroting geeft de raad aan welke beleidseffecten de komende jaren worden nagestreefd en welke activiteiten hiervoor worden uitgevoerd. Daarnaast stelt de raad de financiële kaders vast waarbinnen het college deze activiteiten moet realiseren. Het budgetrecht binnen de gemeente ligt bij de gemeenteraad. Dit is verankerd in artikel 189 van de Gemeentewet: 'Voor alle taken en activiteiten brengt de raad jaarlijks op de begroting de bedragen die hij daarvoor beschikbaar stelt, alsmede de financiële middelen die hij naar verwachting kan aanwenden'.

Op grond van artikel 189 van de Gemeentewet ziet de gemeenteraad erop toe dat de gemeentebegroting structureel en reëel in evenwicht is. Hiervan kan de gemeenteraad afwijken indien aannemelijk is dat het structureel en reëel evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht.

Voorstel
1. de begroting 2027 vast te stellen en kennis te nemen van de meerjarenraming 2028-2030;
2. in te stemmen met de bij de programma's weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves, alsmede om de meerjarige begrotingsresultaten te verrekenen met de algemene reserve;
3. het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten en investeringen voor realisering van de voor 2027 geplande activiteiten met een A-rubricering, zoals opgenomen in de het meerjarenprogramma.

Beoogd effect
Het vaststellen van het beleids- en financieel kader voor 2027 die structureel en reëel in evenwicht is. Het doel van de meerjarenraming 2028 tot en met 2030 is de afweegfunctie van de raad te versterken en het geven van informatie over het financiële beleid over die jaren. U stelt deze bedragen formeel niet vast.

De ratio weerstandsvermogen c.q. algemene reserve wordt uitgedrukt als de verhouding tussen de algemene reserve en het gemiddelde van de geïnventariseerde risico's. De gewenste omvang van het weerstandsvermogen wordt bepaald op klasse C (voldoende).

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
BV	Frank Castelijns	0497-361636

Wij vragen u de begroting 2027 vast te stellen. Daarnaast brengen wij u in positie om een inhoudelijk debat te voeren over de voortgang van de ambities en de overige beleidsdoelstellingen.

Argumenten

1.1 We actualiseren het meerjarenperspectief en geven inzicht in de financiële positie van onze gemeente, zodat uw raad een actueel inzicht heeft van de financiële positie.

In de begroting hebben wij de beleidsdoelen voor 2027 opgenomen. Het coalitieakkoord *"'Koers houden in uitdagende tijden"* is de komende jaren de leidraad bij de vormgeving en de uitvoering van het beleid van de gemeente Bladel.

De financiële middelen worden in de begroting verdeeld over de diverse programma's, overhead en de algemene dekkingsmiddelen. Uw raad is in de gelegenheid om een integrale afweging te maken omtrent prioriteiten en de budgettaire consequenties.

1.2 Met de vaststelling van de begroting wordt de raad gevraagd in te stemmen met de weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

Het vormen van en beschikken over reserves is de bevoegdheid van de raad. Mutaties in reserves die niet zijn geraamd of waarover de raad in het betreffende begrotingsjaar niet alsnog een besluit heeft genomen zijn onrechtmatig.

We stellen voor om in te stemmen met de bij de betreffende programma's weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves, alsmede om de meerjarige begrotingsresultaten volgens de bestendige gedragslijn te verrekenen met de algemene reserve.

1.3 Het is een bevoegdheid van de raad investeringskredieten beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van beleid in het komende begrotingsjaar.

In de 'Financiële verordening gemeente Bladel 2025' is geregeld dat nieuwe investeringen, waarvoor reeds politieke kaderstelling aanwezig is op basis van door de raad vastgestelde beheerplannen, beleidsnotities en/of besluiten en (uitbreidings)investeringen gericht op interne bedrijfsvoering en ramingen van geringe omvang, bij de vaststelling van de begroting geautoriseerd worden.

Op basis van deze criteria hebben wij de noodzakelijke en gewenste investeringen en budgetten voor 2027 voorzien van een A- of B-rubricering. De zgn. A-investeringen/budgetten voldoen aan de hiervoor geformuleerde criteria. Reden waarom wij uw raad voorstellen om de uitvoering van deze investeringen en budgetten, na vaststelling van de begroting 2027 door uw raad, op te dragen aan ons college. In dit verband wordt bedoeld, dat uw raad bij de vaststelling tevens daarvoor formeel de noodzakelijke kredieten/budgetten voor planjaar 2027 beschikbaar stelt. Tevens wordt hiermede een doelmatigere en slagvaardigere werkwijze voor de organisatie bewerkstelligd.

Voor de uitvoering van de zgn. B-investeringen zal daarentegen nog steeds afzonderlijke besluitvorming door uw raad plaats vinden.

Kanttekeningen

1.1 In de begroting worden risico's genoemd die het begrotingsresultaat in de toekomst kunnen beïnvloeden.

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn de belangrijkste risico's en onzekerheden genoemd die nog niet financieel vertaald zijn in de begroting. Deze risico's en onzekerheden kunnen het begrotingsresultaat in de toekomst nog beïnvloeden.

1.2 De septembercirculaire 2026 is nog niet in de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 verwerkt.

Traditioneel is op Prinsjesdag (15 september 2026) de septembercirculaire 2026 over het gemeentefonds verschenen. De financiële gevolgen van de circulaire konden niet meer in de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 verwerkt worden. Zoals gebruikelijk wordt de raad hier zo spoedig mogelijk over geïnformeerd zodat de financiële effecten betrokken kunnen worden bij de behandeling van de begroting 2027. Wij doen dat door middel van een raadsmededeling en een afzonderlijk daarbij behorende begrotingswijziging.

1.3 De meerjarenraming 2028-2030 toont structurele tekorten.
De meerjarenbegroting laat voor jaren na 2027 structurele tekorten zien. Om te komen tot een financieel gezonde en structureel sluitende begroting is inmiddels een ombuigingstraject opgestart. Binnen dit traject worden maatregelen uitgewerkt om de financiële positie van de gemeente duurzaam te versterken en de structurele tekorten terug te dringen. Uw college heeft uw raad hiervoor reeds een procesvoorstel (R26.048) aangeboden, waar op 24 september 2026 een besluit over wordt genomen.

Financiën
Bij de samenstelling van de begroting is een onderscheid aangebracht in bestaand beleid en het nieuwe beleid in de vorm van het meerjarenprogramma 2026-2030 en het College Uitvoeringsprogramma (CUP). De bedoeling hiervan is om ruwweg een verdeling aan te geven tussen het bestaande en de onderdelen van het nieuwe beleid. Daarnaast worden de mutaties van de reserves afzonderlijk weergegeven.

Het meerjarenperspectief geeft het navolgende beeld:

(bedragen x € 1.000,-)		2026	2027	2028	2029	2030
structureel:						
ruimte aanvaard beleid		n -3.562	**n -1.311**	n -2.038	n -1.071	n -587
actualisatie bestaand beleid		n -841	**n -848**	n -510	n -567	n -567
ruimte reserves		v 1.170	**v 2.239**	v 1.163	v 1.296	v 1.456
structurele ruimte bestaand beleid		n -3.233	**v 80**	n -1.385	n -342	v 302
college uitvoeringsprogramma			**n -23**	n -23	n -23	n -23
meerjarenprogramma 2026-2030		v 38	**v 59**	n -567	n -656	n -1.750
structurele begrotingsruimte	a	n -3.195	**v 116**	n -1.975	n -1.021	n -1.471
incidenteel:						
ruimte aanvaard beleid		n -1.703	**v 298**	v 402	v 281	v 330
ruimte reserves		v 1.044	**n -336**	n -365	n -245	n -245
incidentele ruimte bestaand beleid		n -659	**n -38**	v 37	v 36	v 85
college uitvoeringsprogramma meerjarenprogramma 2026-2030		n -72	**-555**	n -385		
incidentele begrotingsruimte	b	n -731	**n -592**	n -348	v 36	v 85
totaal begrotingsresultaat	a+b	n -3.926	**n -476**	n -2.323	n -985	n -1.386
mutaties ten laste/gunste van de algemene reserve		v 3.926	**v 476**	v 2.323	v 985	v 1.386
totaal na mutaties reserves						

(- = nadeel en + = voordeel)

De begroting 2027 sluit met een structureel overschot van € 116.000 en een incidenteel tekort van € 592.000. Het positief begrotingsresultaat 2027 bedraagt pro saldo dan € 476.000,-. De meerjarige begrotingsresultaten worden vooralsnog verrekend met de algemene reserve.

We beschikken momenteel ook over een solide vermogenspositie. Onze weerstandsratio ligt boven het vastgestelde minimum. Er zijn voldoende buffers voorhanden om de risico's, als deze zich voordoen en andere onvoorziene tegenvallers, op te kunnen vangen. Echter zien we meerjarig dat er een flink financieel beslag wordt gelegd om onze vermogenspositie (mede door de negatieve begrotingssaldi 2028-2030). Het meerjarig verloop van onze vermogenspositie zal ook worden betrokken bij het ombuigingstraject.

Naar ons oordeel is de begroting structureel en reëel in evenwicht. Wij gaan er daarom vanuit dat het repressief toezicht voor gemeente Bladel ook in 2027 van toepassing blijft.

Communicatie
De begroting wordt op de website van de gemeente geplaatst en is voor iedereen toegankelijk. Met een speciale pagina in de PC55, wordt middels een infographic aandacht besteed aan deze nieuwe begroting.

Uitvoering
Het college zal, samen met de haar ondersteunende organisatie, na vaststelling van de begroting uitvoering geven aan de activiteiten zoals opgenomen in de begroting 2027 binnen de vastgestelde (financiële) kaders.

Over de uitvoering van de begroting wordt uw raad geïnformeerd via tussentijdse rapportages (perspectiefnota en najaarsnota) en achteraf via de jaarstukken. Op basis van al deze informatie kan uw raad bijsturen over de volle breedte van het gemeentelijke beleid. Tussentijdse voorstellen voor wijziging van de begroting worden aan u voorgelegd. Aldus zijn uitvoering en evaluatie van de begroting geborgd.

Conform artikel 191, lid 2 dient de vastgestelde begroting in ieder geval vóór 15 november van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, aan Gedeputeerde Staten ter beoordeling toegestuurd te worden. Dat betekent dat de begroting 2027 vóór 15 november 2026 vastgesteld moet zijn. Als de begroting 2027 niet vóór 15 november 2026 wordt vastgesteld en aan de provincie is toegezonden, stelt de provincie het regime van preventief toezicht in.

Aan het CBS worden de financiële gegevens via de Informatie voor Derden (Iv3)-aangifte verstrekt.

Bladel, 22 september 2026

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris,

ValidSigned door Ruud Lathouwers
op 23-09-2026

de burgemeester,

ValidSigned door Maurits van den Bosch
op 23-09-2026

Bijlage(n)
01. Ontwerp-raadsbesluit (26.18221)
02. Ontwerpbegroting 2027 (26.18554)

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

26.18221

Ontwerp-raadsbesluit

26.18221

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R26.060 van burgemeester en wethouders van 22 september 2026;

gelet op het bepaalde in de artikelen 190 en 191 van de Gemeentewet, het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de Financiële verordening gemeente Bladel 2025;

overwegende dat
- de raad in het jaar voorafgaand aan het boekjaar een begroting vaststelt en een meerjarenraming voor kennisgeving aanneemt;
- de begroting 2027 voorstellen bevat voor de budgettaire kaders voor de uitgaven en de inkomsten van de gemeente in 2027;
- de begroting voor 2027, samen met de meerjarenraming 2028-2030, tijdig moet worden vastgesteld en voor 15 november 2026 moet worden aangeboden aan de provincie;

besluit:

1. de begroting 2027 vast te stellen en kennis te nemen van de meerjarenraming 2028-2030;
2. in te stemmen met de bij de programma's weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves, alsmede om de meerjarige begrotingsresultaten te verrekenen met de algemene reserve;
3. het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten en investeringen voor realisering van de voor 2027 geplande activiteiten met een A-rubricering, zoals opgenomen in het meerjarenprogramma.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 12 november 2026.

De raad voornoemd,

de griffier, de voorzitter,

Planning & Control

Gemeente Bladel

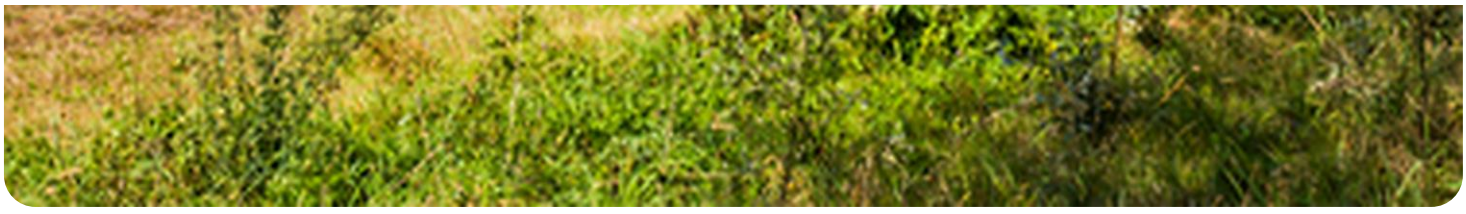

Begroting 2027

Raadsvergadering 12 november 2026

Gemeente Bladel

Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Inhoudsopgave

Voorwoord 3
1. Leeswijzer 4
2. Begroting op hoofdlijnen 5
3. Uitkomsten begroting 2027 7
4. Programma's 10
4.0 Bestuur en ondersteuning 10
4.1 Veiligheid 13
4.2 Verkeer en vervoer 16
4.3 Economie 22
4.4 Onderwijs 26
4.5 Sport, Cultuur en Recreatie 30
4.6 Sociaal Domein 35
4.7 Volksgezondheid en milieu 50
4.8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing 58
4.9 Overhead en ondersteuning organisatie 65
4.10 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien 67
5. Paragrafen 70
5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 70
5.2 Lokale heffingen 78
5.3 Bedrijfsvoering 85
5.4 Financiering 89
5.5 Onderhoud kapitaalgoederen 92
5.6 Grondbeleid 96
5.7 Verbonden partijen 103
5.8 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid 106
5.9 Energietransitie 107
5.10 Monitor majeure projecten 110
6. Financiële begroting 114
6.1 Toelichting begroting (baten en lasten) 114
6.2 Overzicht baten en lasten hoofdtaakniveau 116
6.3 Overzicht incidentele baten en lasten 117
6.4 Overzicht reserves 119
6.5 Overzicht voorzieningen 121
6.6 Investeringen 123
6.7 Geprognosticeerde balans 123
6.8 Emu-saldo 124
6.9 Stille reserves 124
6.10 Langlopende financiële rechten en verplichtingen 125
7. Bijlagen 126
7.1 Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld 126
7.2 Meerjarenprogramma 2026-2030 128
7.3 Prognose algemene reserve 130
7.4 Subsidiejaarprogramma welzijn 2027 131
7.5 Woningbouwprogramma 134
7.6 Afkortingenlijst 136

Voorwoord

Voor u ligt de begroting 2027. Dit is de eerste begroting van deze raadsperiode en van uw college en daarmee een belangrijk moment. In deze begroting vertalen wij lopend beleid en bestaande ambities, maar ook de ambities uit het coalitieakkoord 2026-2030 en het daarop gebaseerde collegeprogramma naar concrete activiteiten, projecten en financiële keuzes voor het komende jaar.

Met het coalitieakkoord 'Koers houden in uitdagende tijden!' hebben wij gekozen voor een koers waarin uitvoering centraal staat. We bouwen voort op bestaande visies en plannen, zetten in op wat echt nodig is en maken bewuste keuzes om de gemeente Bladel leefbaar, aantrekkelijk en toekomstbestendig te houden. Tegelijkertijd realiseren wij ons dat de maatschappelijke opgaven groot zijn. De groei van de regio, woningbouw, investeringen in voorzieningen, de energietransitie, netcongestie en de uitdagingen binnen het sociaal domein vragen allemaal om aandacht én middelen.

Parallel aan de totstandkoming van de begroting 2027 heeft het college, samen met de ambtelijke organisatie, zich gericht op een college uitvoeringsprogramma voor de komende bestuursperiode dat aansluit op het coalitieakkoord. Waar mogelijk zijn concrete ontwikkelingen al opgenomen in de begroting 2027. Het gaat dan enerzijds om nieuwe ambities die voortkomen uit het coalitieakkoord en anderzijds om externe ontwikkelingen die niet zijn benoemd in het coalitieprogramma, maar waar we met het college wel mee aan de slag gaan.

Deze begroting ontstaat bovendien in een financieel uitdagende periode. Ondanks de eerder doorgevoerde ombuigingen en het kritisch kijken naar de financiën blijven de meerjarige vooruitzichten onder druk staan. Dat vraagt om een duidelijke koers en financiële discipline. Tegelijkertijd willen wij de gemeente Bladel blijven ontwikkelen en investeren in wat voor onze inwoners van belang is. Daarom zijn wij gestart met een ombuigingstraject dat moet leiden tot een structureel sluitende meerjarenbegroting. De opgave voor de jaren 2028 tot en met 2030 vraagt om scherpe afwegingen tussen ambities, taken en beschikbare middelen. Vooruitlopend op deze opgave hebben wij al verschillende kostendrukkende maatregelen verwerkt en blijven wij samen met de gemeenteraad zoeken naar een duurzaam financieel evenwicht.

Voor 2027 presenteren wij een structureel sluitende begroting met een structureel overschot van € 116.000. Dat is mogelijk doordat wij kritisch hebben gekeken naar uitgaven, investeringen en eenmalig gebruik maken van de inzet van 10% van de vrije ruimte binnen de algemene reserve. Deze inzet geeft ons de ruimte om belangrijke maatschappelijke opgaven voort te zetten en tegelijkertijd zorgvuldig te werken aan structurele oplossingen voor de jaren daarna. Daarbij blijven wij oog houden voor een solide financiële positie en een verantwoord weerstandsvermogen.

Financieel gezien laat het beeld voor 2027 zien dat de begroting structureel in evenwicht is, maar dat de jaren daarna nog aanzienlijke uitdagingen kennen. De structurele tekorten in de meerjarenraming maken duidelijk dat verdere keuzes noodzakelijk zijn. Met het ombuigingstraject zetten wij een belangrijke stap naar een structureel sluitende meerjarenbegroting. Het doel is helder: een financieel gezonde gemeente Bladel, met voldoende ruimte om ook in de toekomst te blijven investeren in onze dorpen, voorzieningen en inwoners. Financiële discipline is daarbij geen beperking van onze ambities, maar een voorwaarde om ze duurzaam waar te kunnen maken.

Ondanks deze financiële uitdagingen kijken wij met vertrouwen vooruit. De kracht van gemeente Bladel ligt in onze betrokken inwoners, ondernemers, vrijwilligers en maatschappelijke organisaties. Samen blijven wij bouwen aan een gemeente waar het prettig wonen, werken en leven is. Deze begroting vormt daarvoor een belangrijke basis.

Tijdens de raadsvergadering van 12 november 2026 gaan we graag met u in gesprek over de gemaakte keuzes in deze begroting.

Namens het college van burgemeester en wethouders,

A.E. van Hulst
Wethouder Financiën

1. Leeswijzer

Opbouw van de begroting

We gebruiken de begroting 2027 om afspraken te maken tussen de gemeenteraad en het college over wat we in het begrotingsjaar gaan doen en welke middelen daarvoor beschikbaar zijn. Met deze begroting willen we de raad beter in positie brengen om op strategisch niveau te kunnen sturen op politieke thema's.

Per doelstelling wordt eerst toegelicht wat wij dat jaar gaan doen om deze te realiseren. De going-concern activiteiten zijn impliciet in de financiële begroting en in de programma's meegenomen. Bij de afzonderlijke programma's wordt gerapporteerd over de indicatoren, zodat de ontwikkeling ten opzichte van voorgaande jaren kan worden beoordeeld. In deze begroting wordt bij elk programma inzichtelijk gemaakt wat de belangrijkste politieke thema's van gemeente Bladel zijn. Elk programma kent een duidelijke opbouw, waarin het maatschappelijk effect staat opgenomen waarop de raad op strategisch niveau kan sturen. Per beleidsveld zijn op tactisch niveau de politieke thema's van het college weergegeven, waarbij de kern bestaat uit het beantwoorden van de volgende vragen:

- Wat willen we bereiken? Wat is onze opgave/ ambitie?
- Wat gaan we daar voor doen? Wat gaan we dit jaar doen om onze opgave aan te pakken?
- Hoe kunnen we dat meten? Belangrijkste indicatoren om het doel te meten.
- Wat kost het? De baten en lasten van de ambities en de reguliere werkzaamheden zijn, per thema, opgenomen in een tabel.

Op sommige thema's willen we meerdere ambities bereiken. Deze zijn apart benoemd. In de beleidsvelden zijn daarnaast de in de BBV verplicht voorgeschreven beleidsindicatoren opgenomen. Deze beleidsindicatoren zijn voor alle gemeenten gelijk en op "waar staat je gemeente" raadpleegbaar. Dat maakt het mogelijk om gemeente Bladel op de diverse terreinen te vergelijken met andere gemeenten.

Inhoud per hoofdstuk

- Hoofdstuk 2 beschrijft de begroting op hoofdlijnen. Het geeft het financieel beeld in één oogopslag, een overzicht van de kosten en baten in 2027 en inzicht in de lokale lastendruk voor de inwoners van gemeente Bladel.

- Hoofdstuk 3 geeft inzicht in de financiële uitkomsten van de begroting 2027. In dit hoofdstuk wordt u meegenomen vanaf het financiële vertrekpunt tot en met het geactualiseerde financieel meerjarenperspectief.

- Hoofdstuk 4 rapporteert over de uitvoering van de programma's uit de begroting 2027-2030. Per programma wordt ingegaan op het maatschappelijk effect, wat we willen bereiken en wat we daarvoor gaan doen. Daarnaast wordt bij de programma's inzicht gegeven in de beleidsindicatoren, de beleidskaders en het meerjarenprogramma. Tenslotte wordt per programma aangegeven wat dit mag kosten.

- Hoofdstuk 5 bevat een toelichting op een aantal (verplichte) paragrafen. In de paragrafen worden onderwerpen die versnipperd in de begroting staan bij elkaar in beeld gebracht.

- Hoofdstuk 6 bevat de financiële begroting met onder andere inzicht in de geraamde baten en lasten op hoofdtaakveldniveau, incidentele baten en lasten, reserves en voorzieningen.

- Hoofdstuk 7 bevat de bijlagen: baten en lasten per taakveld, meerjarenprogramma 2026-2030, prognose algemene reserve, subsidiejaarprogramma welzijn 2027, woningbouwprogramma en afkortingenlijst.

Doorontwikkeling P&C-documenten

In een eerder stadium heeft de gemeenteraad van Bladel aangegeven een verbeterslag te willen maken met de huidige inrichting van de P&C-documenten. De raad wil zijn sturingsmogelijkheden vergroten en de leesbaarheid van de P&C-documenten verbeteren. Op dit moment werken gemeenteraad, auditcommissie en de organisatie aan deze doorontwikkeling. Dit is een proces dat niet in één keer zichtbaar zal zijn, maar procesmatig wordt verdeeld in tijd. In de begroting 2026 heeft het college een eerste verbeterslag doorgevoerd in programma's VHROSV en Sociaal Domein. In de voorliggende begroting 2027 heeft het college een nieuwe verbeterslag doorgevoerd in programma's Onderwijs en Verkeer en vervoer. Hierbij is ingezet op het beter inzichtelijk maken van de relatie tussen doelen en activiteiten. Daarnaast wordt de koppeling met de onderliggende beleidsdocumenten en wettelijke kaders beter weergegeven.

2. Begroting op hoofdlijnen

Het financieel beeld in één oogopslag

De meerjarenraming tot en met 2030 begint met het structurele bestaande beleid (zie regel 1. van de onderstaande tabel). Bij de incidentele baten (onder regel 2) moet u denken aan zaken als grondverkopen buiten grondexploitaties en winstuitnames grondexploitaties. In de regels 3 en 4 worden de lasten van het nieuwe beleid opgenomen. In regels 5 en 6 zijn de lasten van het College Uitvoeringsprogramma (CUP) opgenomen. Het begrotingsresultaat na invulling van het nieuwe beleid en CUP is weergegeven onder regel 7, verdeeld naar structureel (7a) en incidenteel (7b) begrotingsresultaat. In de regels 8, 9, 10 en 10a ziet u de verwachte ontwikkeling op basis van geplande stortingen en onttrekkingen in en aan reserves.

(bedragen x € 1.000,-)	2026	2027	2028	2029	2030
beschikbare ruimte					
1. saldo bestaand beleid structureel	n -3.233	v 80	n -1.385	n -341	v 303
2. saldo bestaand beleid incidenteel	n -659	v -37	n 37	n 37	v 86
totaal beschikbare ruimte (1 + 2)	**n -3.892**	**v 43**	**n -1.348**	**n -304**	**v 389**
geplande nieuwe uitgaven					
3. structurele lasten meerjarenprogramma	v 38	v 59	n -567	n -656	n -1.750
4. incidentele lasten meerjarenprogramma					
5. structurele lasten CUP		n -23	n -23	n -23	n -23
6. incidentele lasten CUP	-72	n -555	n -385	n	n
totaal netto nieuwe uitgaven (3 + 4 + 5 + 6)	**n -34**	**n -519**	**n -975**	**n -679**	**n -1.773**
7. totaal begrotingssaldo (1 t/m 6)	**n -3.926**	**n -476**	**n -2.323**	**n -983**	**n -1.384**
7a. waarvan structurele uitgaven en inkomsten	n -3.195	v 116	n -1.975	n -1.020	n -1.470
7b. waarvan incidentele uitgaven en inkomsten	n -731	n -592	n -348	v 37	v 86

(- = nadeel en + = voordeel)

reserves					
8. beoogde stortingen in reserves	n -3.852	n -456	n -478	n -8.868	n -356
9. beoogde onttrekkingen aan reserves	v 6.065	v 2.359	v 1.276	v 9.920	v 1.569
10. saldo beoogde mutaties voor resultaatbestemming	v 2.213	v 1.903	v 798	v 1.052	v 1.213
10a. Verrekening begrotingsresultaten met algemene reserve	v 3.926	v 476	v 2.323	v 983	v 1.384
totaal beoogde mutaties reserves na resultaatbestemming	**v 6.139**	**v 2.379**	**v 3.121**	**v 2.035**	**v 2.597**

(- = storting en + = onttrekking)

Overzicht van de kosten en baten in 2027

Kosten - Waar gaat het geld naar toe?

De gemeente besteedt in 2027 € 83,015 miljoen aan de uitvoering van al haar taken. Dit is inclusief de nieuwe voorstellen en de dotaties aan de reserves. In het overzicht staat hoe de totale uitgaven zijn verdeeld over de elf programma's. Pro saldo resteert er een begrotingstekort van € 476.000.

Opbrengsten - Waar komt het geld vandaan?

De gemeente ontvangt in 2027 € 83,015 miljoen. Dit is inclusief de nieuwe voorstellen en de onttrekkingen aan de reserves. De belangrijkste inkomstenbronnen zijn de algemene en de specifieke uitkeringen die de gemeente van het Rijk ontvangt. Daarnaast zijn de onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing, de rioolheffing, de toeristenbelasting, de leges en de opbrengsten uit de grondexploitaties de grootste inkomstenbronnen. Waarbij opgemerkt dient te worden dat de leges, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing 100% kostendekkend zijn.

programma (bedragen x € 1.000,-)	kosten	% van totaal	opbrengsten	% van totaal
0. Bestuur en ondersteuning	-2.788	3,36%	997	1,20%
1. Veiligheid	-2.614	3,15%	108	0,13%
2. Verkeer en vervoer	-3.805	4,58%	77	0,09%
3. Economie	-869	1,05%	1.870	2,25%
4. Onderwijs	-2.553	3,08%	12	0,01%
5. Sport, cultuur en recreatie	-6.478	7,80%	931	1,12%
6. Sociaal domein	-34.967	42,12%	4.851	5,84%
7. Volksgezondheid en milieu	-8.222	9,90%	5.714	6,88%
8. VHROSV	-10.643	12,82%	8.811	10,61%
9. Overhead	-8.853	10,66%	94	0,11%
10. Algemene dekkingsmiddelen	-1.243	1,50%	57.193	68,89%
Geraamd saldo van baten en lasten	-83.035	100,02%	80.656	97,16%
Reserves				
Beoogde stortingen in reserves	-456	0,55%		
Beoogde onttrekkingen aan reserves			2.359	2,84%
Geraamd resultaat	476	-0,57%		
Totaal programma's	-83.015	100,00%	83.015	100,00%

Lastendruk

De lokale lastendruk voor de inwoners wordt bepaald door de onroerende zaakbelastingen (OZB) en de riool- en afvalstoffenheffing. De OZB-tarieven worden in eerste instantie verlaagd als gevolg van de verwachte waardeontwikkelingen per 1 januari 2026. De OZB-tarieven worden daarna verhoogd met een indexatie van 1,9%. De netto gevolgen van deze verhoging voor elke individuele huiseigenaar hangt af van de waardeontwikkeling van de woning.

In totaliteit stijgt de lastendruk voor inwoners in 2027 met gemiddeld ca. € 40 voor een meerpersoonshuishouden van 4 personen ten opzichte van het jaar 2026. Dit komt neer op een stijging van circa 4,2%. Voor een huishouden met 2 personen stijgt de totale lastendruk met gemiddeld ca. € 32. Dit komt op een stijging van circa 3,9%.

De toeristenbelasting wordt in 2027 verhoogd met € 0,16 per overnachting voor zowel vaste als mobiele onderkomens. Voor beroepsmatig verblijf van 60 dagen of langer in een belastingjaar betreft dit 50% van het reguliere tarief voor vaste onderkomens. De toeristenbelasting wordt geheven op personen die tijdelijk in de gemeente overnachten en niet staan ingeschreven in de gemeente.

Wat betalen de inwoners?

De gemeente ontvangt ook geld uit lokale belastingen en heffingen. Hieronder ziet u wat een inwoner van Bladel jaarlijks betaalt.

	Tarief 2026	Tarief 2027
OZB (gemiddeld tarief per woning)	€ 369	€ 376
Rioolheffing: 4-persoonshuishouden	€ 353	€ 369
Rioolheffing: 2-persoonshuishouden	€ 225	€ 235
Afvalstoffenheffing: 4-persoonshuishouden	€ 236	€ 253
Afvalstoffenheffing: 2-persoonshuishouden	€ 217	€ 232
Toeristenbelasting per overnachting: vaste onderkomens	€ 1,92	€ 2,08
Toeristenbelasting per overnachting: mobiele onderkomens	€ 1,82	€ 1,98
Toeristenbelasting per overnachting: beroepsmatig verblijf [1]	€ 0,96	€ 1,04

[1] Beroepsmatig verblijf bedraagt het tarief voor het verblijf van 60 dagen of meer gedurende het belastingjaar door personen die gedurende hun verblijf beroeps- of bedrijfsmatige werkzaamheden verrichten voor of in opdracht van anderen, 50% van het reguliere tarief Toeristenbelasting vaste onderkomens.

3. Uitkomsten begroting 2027

In dit hoofdstuk wordt het meerjarenperspectief 2026-2030 toegelicht en bijgesteld aan de hand van een aantal elementen. Deze elementen worden onderstaand afzonderlijk belicht. We presenteren eerst het meerjarenperspectief van het bestaande beleid. Daarna volgen de financiële consequenties van het meerjarenprogramma en het College Uitvoeringsprogramma (CUP). Daarna zal vervolgens inzicht worden verschaft in het geactualiseerde meerjarenperspectief na verwerking van alle in deze begroting gepresenteerde mutaties.

Gedurende de periode van de meerjarenramingen is het loon- en prijspeil constant gehouden. Anders verwoord wil dit zeggen dat met loon- en prijsstijgingen ná 2027 geen rekening is gehouden.

Vertrekpunt meerjarenperspectief in bestaand beleid

De raad is middels de besluitvorming van de perspectiefnota 2026 richtinggevend geweest voor het opstellen van de begroting 2027-2030. De financiële consequenties van de meicirculaire 2026 hebben we hier aanvullend aan toegevoegd. Tevens zijn een aantal mutaties bestaand beleid ten opzichte van de perspectiefnota verwerkt in de voorliggende begroting. Alle baten en lasten van het bestaande beleid zijn verwerkt in de meerjarenraming. Het meerjarenperspectief van het bestaande beleid heeft dan het navolgende verloop:

(bedragen x € 1.000,-)		2026		2027		2028		2029		2030
structurele ruimte aanvaard beleid	n	-3.562	n	-1.311	n	-2.038	n	-1.071	n	-587
structurele mutaties bestaand beleid	n	-841	n	-848	n	-510	n	-567	n	-567
structurele mutaties reserves	v	1.170	v	2.239	v	1.163	v	1.296	v	1.456
totaal structureel aanvaard beleid	n	-3.233	v	80	n	-1.385	n	-342	v	302
incidentele ruimte aanvaard beleid	n	-1.703	v	298	v	402	v	281	v	330
incidentele mutaties reserves	v	1.044	n	-336	n	-365	n	-245	n	-245
totaal incidenteel aanvaard beleid	n	-659	n	-38	v	37	v	36	v	85
totale ruimte aanvaard beleid	**n**	**-3.892**	**v**	**42**	**n**	**-1.348**	**n**	**-306**	**v**	**387**

(- = nadeel en + = voordeel)

Mutaties incidenteel / structureel

De begroting maakt onderscheid tussen structurele en incidentele middelen. Structurele middelen zijn jaarlijks terugkerende middelen. Incidentele, de naam zegt het al, zijn eenmalig of voor een beperkt aantal jaren. In de voorliggende begroting zijn de incidentele baten en lasten opnieuw kritisch beoordeeld, wat heeft geleid tot een kleine verschuiving tussen het incidentele en structurele begrotingssaldo. Voor de volledigheid wordt vermeld dat dit geen invloed heeft op het totale begrotingssaldo. In hoofdstuk 6.3 is een gespecifieerd overzicht van de geactualiseerde incidentele baten en lasten opgenomen. Dit overzicht is het uitgangspunt voor de incidentele lasten en baten voor 2027 en verder.

Mutaties bestaand beleid

Diverse ontwikkelingen zijn aanleiding om aanvullende mutaties bestaand beleid te verwerken, die nog niet opgenomen waren in de perspectiefnota 2026.

A	omschrijving		aanvullende budgetten									
B	(bedragen x € 1.000,-)		2026		2027		2028		2029		2030	
	structurele mutaties											
A	Groenbeheer door KempenPlus	s		n	-400	n	-400	n	-400	n	-400	
A	Programmakosten KempenPlus	s	-21	n	-21	n	-18	n	-75	n	-75	
A	Programmakosten GRSK	s	-820	n	-49	n	-92	n	-92	n	-92	
A	Bijstelling : lagere inzet 10%-maatregel t.o.v. PPN2026	s		n	-378							
	totaal structurele mutaties		**n**	**-841**	**n**	**-848**	**n**	**-510**	**n**	**-567**	**n**	**-567**
	totaal incidentele mutaties											
	totaal aanvullende mutaties		**n**	**-841**	**n**	**-848**	**n**	**-510**	**n**	**-567**	**n**	**-567**

(- = nadeel en + = voordeel)

Meerjarenprogramma 2026-2030

Onderstaand worden de baten en lasten van het meerjarenprogramma 2026-2030 weergegeven.

(bedragen x € 1.000,-)	2026	2027	2028	2029	2030
structurele lasten bestaand meerjarenprogramma	v 38	v 122	n -497	n -702	n -1.788
structurele lasten mutaties meerjarenprogramma		n -63	n -69	v 46	v 39
incidentele lasten bestaand meerjarenprogramma					
incidentele lasten mutaties meerjarenprogramma					
totale ruimte meerjarenprogramma	**v 38**	**v 59**	**n -566**	**n -656**	**n -1.749**

(- = nadeel en + = voordeel)

Mutaties meerjarenprogramma 2026-2030

De begroting 2026-2030 is opgesteld conform de uitgangspunten van de vastgestelde perspectiefnota 2026. Diverse ontwikkelingen zijn aanleiding om aanvullende voorstellen voor te leggen, die nog niet opgenomen waren in de perspectiefnota 2026. Voor de overige inhoudelijke toelichting en onderbouwing per onderwerp wordt verwezen naar de verschillende programma's. Voor een totaaloverzicht van het meerjarenprogramma wordt verwezen naar bijlage 7.2.

A B	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)		aanvullende budgetten 2026	2027	2028	2029	2030
	structurele mutaties						
A	Doorschuiven renovatie dak brandweerkazerne Bladel	s			v 2	v 2	
A	Doorschuiven instellen parkeerverbod bedrijventerreinen	s		v 10			
A	Vervroegen aanleg noordoostelijk traject fietspad Cartierheide	s			n -50		
A	Indexering KTM2 maatregelen	s			n -3	n -3	n -8
A	Besparing onderhoud/energie herinrichting Smagtenbocht (2027)	s		n -75			
A	Aframen budget klimaatadaptatie	s		v 50	v 50	v 50	v 50
A	Bijstelling indicatieve herstelboerderij	s		n -48	n -69		
A	Divers	s			v 1	-3	-3
	totaal structurele mutaties			**n -63**	**n -69**	**v 46**	**v 39**
	incidentele mutaties						
	totaal incidentele mutaties						
	totaal aanvullende mutaties			**n -63**	**n -69**	**v 46**	**v 39**

(- = nadeel en + = voordeel)

College Uitvoeringsprogramma (CUP)

Het Coalitieakkoord 2026-2030 "Koers houden in uitdagende tijden" en het daaraan gerelateerde College Uitvoeringsprogramma (CUP) zijn aanleiding om aanvullende voorstellen voor te leggen. Voor de overige inhoudelijke toelichting en onderbouwing per onderwerp wordt verwezen naar de verschillende programma's.

A B	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)		aanvullende budgetten 2026	2027	2028	2029	2030
	structurele mutaties						
A	Coordinator MRE Kempensamenwerking	s		-23	-23	-23	-23
	totaal structurele mutaties			**n -23**	**n -23**	**n -23**	**n -23**
	incidentele mutaties						
A	Nota Participatiebeleid	i		n -35	n -35		
A	Externe capaciteit voor vertaling van Lokale Economische Visie	i	-10	n -40			
A	Uitvoering onderzoek Doordecentralisatie overeenkomst Pius-X	i		n -20			
A	Uitvoering tevredenheidsonderzoek Leerlingenvervoer	i		n -5			
A	Procesbegeleiding opstellen nieuw CPO-beleidskader	i		n -15			
A	Opvang en huisvesting asielzoekers, statushouders en Oekraïense ontheemden	i	-52	n -350	-350		
A	Onderhoud en verduurzaming 10 gemeentelijke panden	i	-10	n -90			
	totaal incidentele mutaties		**n -72**	**n -555**	**n -385**		
	totaal aanvullende mutaties		**n -72**	**n -578**	**n -408**	**n -23**	**n -23**

(- = nadeel en + = voordeel)

Het meerjarenperspectief totaal

Bij de samenstelling van de begroting is een onderscheid aangebracht in bestaand beleid en het nieuwe beleid, zoals opgenomen in het meerjarenprogramma 2026-2030 en College Uitvoeringsprogramma. De bedoeling hiervan is om ruwweg een verdeling aan te geven tussen het bestaande en de onderdelen van het nieuwe beleid. Daarnaast worden de mutaties van de reserves afzonderlijk weergegeven.

De begroting 2027 sluit met een structureel overschot van € 116.000 en een incidenteel tekort van € 592.000. Het negatief begrotingsresultaat 2027 bedraagt dan pro saldo € 476.000. De planjaren 2028 tot en met 2030 sluiten met structurele tekorten van respectievelijk € 1.975.000, € 1.021.000 en € 1.471.000. De meerjarige begrotingsresultaten worden vooralsnog verrekend met de algemene reserve. De structurele tekorten in de periode 2028-2030 worden betrokken bij het ombuigingstraject met als doel een structureel sluitende meerjarenraming.

Hierbij maken wij de kanttekening dat de uitkering uit het gemeentefonds op basis van de septembercirculaire 2026 dit perspectief mogelijk nog positief of negatief kan beïnvloeden. De septembercirculaire is op Prinsjesdag (15 september 2026) ontvangen. De doorrekening van de financiële resultaten van de septembercirculaire wordt in een afzonderlijke mededeling ter kennis gebracht aan uw raad, zodat deze betrokken kunnen worden bij de besluitvorming over deze begroting.

Het geactualiseerde meerjarenperspectief wordt in onderstaand tabel weergegeven:

(bedragen x € 1.000,-)		2026	2027	2028	2029	2030
structureel:						
ruimte aanvaard beleid		n -3.562	**n -1.311**	n -2.038	n -1.071	n -587
actualisatie bestaand beleid		n -841	**n -848**	n -510	n -567	n -567
ruimte reserves		v 1.170	**v 2.239**	v 1.163	v 1.296	v 1.456
structurele ruimte bestaand beleid		n -3.233	**v 80**	n -1.385	n -342	v 302
college uitvoeringsprogramma			**n -23**	n -23	n -23	n -23
meerjarenprogramma 2026-2030		v 38	**v 59**	n -567	n -656	n -1.750
structurele begrotingsruimte	a	n -3.195	**v 116**	n -1.975	n -1.021	n -1.471
incidenteel:						
ruimte aanvaard beleid		n -1.703	**v 298**	v 402	v 281	v 330
ruimte reserves		v 1.044	**n -336**	n -365	n -245	n -245
incidentele ruimte bestaand beleid		n -659	**n -38**	v 37	v 36	v 85
college uitvoeringsprogramma meerjarenprogramma 2026-2030		n -72	**-555**	n -385		
incidentele begrotingsruimte	b	n -731	**n -592**	n -348	v 36	v 85
totaal begrotingsresultaat	a+b	n -3.926	**n -476**	n -2.323	n -985	n -1.386
mutaties ten laste/gunste van de algemene reserve		v 3.926	**v 476**	v 2.323	v 985	v 1.386
totaal na mutaties reserves						

(- = nadeel en + = voordeel)

4. Programma's

4.0 Bestuur en ondersteuning

Wat willen we bereiken?

Gemeente Bladel wil een betrouwbare, toegankelijke en betrokken overheid zijn. Een goede relatie met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en verenigingen staat daarbij centraal. De gemeente zoekt actief de verbinding met haar omgeving, denkt mee over oplossingen en biedt ondersteuning waar dat nodig is. Daarbij staat niet het toepassen van regels op de voorgrond, maar het inspelen op de behoeften van inwoners en partners. Door open, duidelijk en tijdig te communiceren werkt Bladel aan vertrouwen en aan een sterke gemeenschap waarin samenwerking vanzelfsprekend is.

Participatie vormt een belangrijke basis voor het gemeentelijk handelen. De kennis, ervaringen en ideeën van inwoners en andere belanghebbenden leveren een waardevolle bijdrage aan de kwaliteit en uitvoerbaarheid van beleid. Daarom zet de gemeente participatie op een transparante en structurele manier in. Vooraf wordt duidelijk gemaakt hoe participatie wordt vormgegeven en wat er met de opgehaalde inbreng gebeurt. Op die manier worden verwachtingen helder en draagt het bij aan een sterker vertrouwen in het gemeentelijk bestuur. In 2026 zijn het participatiebeleid en de participatieverordening vastgesteld.

Het gemeentebestuur kiest daarnaast voor doelgericht en daadkrachtig handelen. Er worden bewuste keuzes gemaakt, waarbij kwaliteit, betrouwbaarheid en effectiviteit vooropstaan. De gemeente blijft zich ontwikkelen en staat open voor vernieuwing, innovatie en maatschappelijke ontwikkelingen, zodat zij ook in de toekomst van toegevoegde waarde kan zijn voor inwoners en partners.

Op het gebied van dienstverlening zet de gemeente Bladel in op een gastvrije en laagdrempelige benadering. Inwoners moeten eenvoudig contact met de gemeente kunnen opnemen, zowel persoonlijk als digitaal. Bladel wil een organisatie zijn waarin inwoners zich gehoord, ondersteund en verbonden voelen en waarin de dienstverlening aansluit bij de behoeften van de samenleving.

Daarnaast streeft de gemeente naar een inclusieve samenleving waarin iedereen kan meedoen. In 2026 heeft Bladel het certificaat *Dementievriendelijke gemeente* ontvangen en in mei 2026 is de wettelijke nalevingsstatus voor digitale toegankelijkheid bereikt. Uit deze resultaten blijkt duidelijk de ambitie om de dienstverlening voor alle inwoners toegankelijk en gebruiksvriendelijk te maken.

Om aan te blijven sluiten bij de verwachtingen van inwoners en ontwikkelingen in de samenleving, wordt er op dit moment een rekenkameronderzoek verricht naar de dienstverlening van onze gemeente. Het rekenkamerrapport helpt de gemeente om scherp te krijgen wat optimale dienstverlening is en welke aandachtspunten er zijn. Door te investeren in moderne systemen, efficiënte processen en deskundige medewerkers bouwt de gemeente aan een professionele, toekomstbestendige organisatie die kwaliteit, toegankelijkheid en betrokkenheid centraal stelt. Vanuit de hostmanship-gedachte (de kunst mensen het gevoel te geven dat ze écht welkom, gezien en gehoord zijn) werken we aan een organisatie waarin alle medewerkers in staat zijn om in verschillende situaties echt verbinding te maken met onze inwoners. Aandacht voor zowel het wat als het hoe dus.

Wat gaan we doen?

Middelenbeheer
Door het binnenhalen van subsidies, slim werk met werk maken, goed aanbesteden en een continue focus op het beter organiseren van processen en verantwoordelijkheden, kunnen we met de beschikbare middelen veel voor elkaar krijgen. De beheersing van risico's en het op peil houden van ons weerstandsvermogen blijven vaste uitgangspunten.

Communicatie
Gemeente Bladel werkt aan veel projecten en maatschappelijke opgaven. Om inwoners, ondernemers en belanghebbenden op een relevante en transparante manier te informeren maken we keuzes over wat en hoe we naar en met hen communiceren. We kiezen voor onderwerpen die concreet zijn voor inwoners, impact voor hen hebben, maatschappelijk relevant zijn en die politieke en bestuurlijke prioriteit hebben.

Op deze manier streven we ernaar om inwoners en gemeente dichter bij elkaar te brengen en communicatie beter voor het maatschappelijk belang te gebruiken. De gemeentelijke online en offline communicatiekanalen (website, sociale media, PC55) zetten we hiervoor in. We introduceren daarnaast een digitale nieuwsbrief.

De gemeentelijke website is digitaal toegankelijk voor zoveel mogelijk mensen door helder taalgebruik, een duidelijke opbouw en door gebruik te maken van een voorleesfunctie en tekstomschrijving voor afbeeldingen. Om inwoners bij specifieke ontwikkelingen, projecten en beleid te betrekken maken we gebruik van onder andere het digitale inwonerspanel, inloopmomenten en informatieavonden.

Evalueren en verbeteren
We blijven kritisch kijken naar onze dienstverlening. Het rekenkamerrapport helpt om aandachtspunten scherp te krijgen. We versterken de deskundigheid van onze medewerkers en optimaliseren onze processen zodat inwoners snel, duidelijk en passend worden geholpen.

Meerjarenprogramma

A/B	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	investeringen					budgettaire voordelen / nadelen				
		2026	2027	2028	2029	2030	2026	2027	2028	2029	2030
B	Algemene reserve: dekking dotatie reserve kpl de Piramide									6.217	
B	Algemene reserve: dekking dotatie reserve kpl tunnel Europalaan									2.295	
B	Algemene reserve: dekking dotatie reserve kpl Den Herd						941				
B	Algemene reserve: dekking dotatie reserve kpl Praktijkschool						670				
B	Opbrengst latende locatie Den Herd						-891				
B	Opbrengst latende locatie Praktijkschool						-370				
B	Opbrengst verkoop Medisch Centrum						-151				
B	Opbrengsten achterblijvende locatie Het Palet							-286			
B	Reserve kapitaallasten investeringen: de Piramide									-6.217	
B	Reserve kapitaallasten investeringen: tunnel Europalaan									-2.295	
B	Reserve kapitaallasten investeringen: Den Herd						-941				
B	Reserve kapitaallasten investeringen: Praktijkschool						-670				
B	Reserve kapitaallasten investeringen: dekking de Piramide									78	155
B	Reserve kapitaallasten investeringen: dekking tunnel Europalaan									82	164
	Mutaties MIP						**-1.413**	**-286**		**160**	**319**

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting meerjarenprogramma

Toevoeging dekkingsreserve kapitaallasten investeringen via algemene reserve
Voor de investeringen de Piramide (€ 6.217.000), tunnel Europalaan (€ 2.295.000), en BRUIS (€ 941.000 + € 670.000), worden middelen via de algemene reserve toegevoegd aan de dekkingsreserve kapitaallasten investeringen.

Opbrengst latende locaties Den Herd, Praktijkschool, Medisch Centrum en Het Palet
De geraamde opbrengsten voor de achterblijvende locaties worden in de begroting toegevoegd aan de algemene reserve.

Toelichting 10% inzet vrije ruimte algemene reserve
In de voorliggende begroting wordt in 2027 gebruikgemaakt van de mogelijkheid om een deel van de vrije ruimte binnen de algemene reserve in te zetten ter dekking van structurele lasten. Het betreft een bedrag van € 1.055.000, overeenkomend met 10% van de beschikbare vrije ruimte. Bij de perspectiefnota 2026 werd nog uitgegaan van een inzet van € 1.433.000. Op basis van de geactualiseerde cijfers wordt de inzet in de voorliggende begroting met € 378.000 naar beneden bijgesteld tot € 1.055.000.

In beginsel wordt incidenteel geld, waaronder de algemene reserve, niet ingezet ter dekking van structurele lasten. Sinds 2024 geldt er echter een verruiming binnen het financieel toezichtkader van provincies om, onder specifieke voorwaarden, hiervan gebruik te maken. De belangrijkste voorwaarden zijn dat de solvabiliteit (verhouding eigenvermogen/totaal vermogen) minimaal 20% moet blijven en dat de Provincie (toezichthouder) het aannemelijk moet vinden. De solvabiliteit bedraagt per 1 januari 2027 afgerond 24%.

Aan deze maatregel zijn ook kwetsbaarheden verbonden. De algemene reserve is immers eindig, terwijl structurele lasten een blijvend karakter hebben. Hierdoor houdt deze maatregel op langere termijn geen stand. De maatregel is afhankelijk van beschikbare reservepositie. Daarom stellen we voor om deze maatregel in te zetten

als overbruggingsinstrument en niet als duurzame oplossing voor een structurele begrotingsevenwicht. De inzet van de algemene reserve creëert tijd en ruimte om te werken aan een structureel herstel van een financieel gezonde begroting.

College uitvoeringsprogramma (CUP)

Uitvoeringsplan participatiebeleid

In 2026 is een nieuw participatiebeleid aan de raad ter vaststelling voorgelegd. Een hierop voortbordurend uitvoeringsplan gaat in op de praktische kant van participatie. Dit vergt de inzet van een participatiecoach. Vandaar dat hiervoor extra middelen zijn geraamd. Het betreft € 35.000 in zowel 2027 als 2028.

Coördinator MRE Kempensamenwerking

De samenwerking tussen de Kempengemeenten kent verschillende verschijningsvormen. De MRE-samenwerking is informeel van aard en bestrijkt (onder andere) de thema's ruimte, wonen, economie, mobiliteit, energietransitie, vitaal groene leefomgeving. Om deze samenwerking te versterken is het van belang om extra capaciteit beschikbaar te stellen en de hiermee gepaard gaande kosten tussen de Kempengemeenten onderling te verrekenen. Hierbij gaat het om een structurele last van € 93.000, waarvan € 69.000 wordt bijgedragen door de andere Kempengemeenten.

Verbonden partijen

- Metropoolregio Eindhoven

Wat mag het kosten?

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)		Rekening 2025		Begroting 2026		Begroting 2027		Meerjarenraming 2028		Meerjarenraming 2029		Meerjarenraming 2030
Lasten												
Bestuur en ondersteuning	n	-2.738	n	-2.481	n	-2.547	n	-2.474	n	-2.336	n	-2.335
Beheer overige gebouwen en gronden	n	-223	n	-301	n	-240	n	-240	n	-240	n	-240
Totaal lasten	n	-2.961	n	-2.782	n	**-2.787**	n	-2.714	n	-2.576	n	-2.575
Baten												
Bestuur	v	577	v	603	v	**649**	v	577	v	400	v	400
Beheer overige gebouwen en gronden	v	253	v	381	v	**349**	v	349	v	349	v	349
Totaal baten	v	830	v	984	v	998	v	926	v	749	v	749
Geraamd saldo van baten en lasten	n	-2.131	n	-1.798	n	**-1.789**	n	-1.788	n	-1.827	n	-1.826
beoogde storting in reserves	n	-4.119	n	-3.852	n	-456	n	-478	n	-8.868	n	-356
beoogde onttrekking aan reserves	v	6.080	v	6.065	v	2.359	v	1.276	v	9.920	v	1.568
Gerealiseerd/geraamd resultaat	n	-170	v	415	v	114	n	-990	n	-775	n	-614
rekening-begrotingsresultaat	v	2.096	n	-3.926	n	-476	n	-2.323	n	-983	n	-1.384
beoogde storting in reserves	n	-2.096	v	3.926	v	476	v	2.323	v	983	v	1.384
Gerealiseerd/geraamd resultaat												

(- = nadeel en + = voordeel)

Bestuur en ondersteuning

De geraamde lasten in 2026 omvatten onder meer uitgaven die verband houden met de gemeenteraad en raadscommissies, burgemeester en wethouders, griffie, dorpsraden, bijdrage MRE, burgerzaken, leges & reisdocumenten en de rekenkamerfunctie. De loonkosten / salarissen van raad, college en griffie zijn meerjarig aangepast aan de geldende rechtspositionele regelingen. De geraamde opbrengsten in 2027 betreffen met name leges en de rekenkamerfunctie (bijdragen gemeenten).

Beheer overige gebouwen en gronden

De geraamde lasten in 2027 betreffen onder andere salariskosten die worden toegerekend aan dit subtaakveld, doorberekende rentelasten en belastingen. In 2026 zijn hogere kosten geraamd in verband met de pilot Snippergroen. De geraamde opbrengsten in 2027 betreffen grondverkopen, pacht- en huuropbrengsten en recognities. In 2026 zijn door grondverkoop hogere baten geraamd.

Beoogde mutaties reserves

Voor een totaaloverzicht van de beoogde mutaties van reserves wordt verwezen naar paragraaf 6.4 Reserves. Er worden gedurende de periode 2026 tot en met 2030 diverse posten verrekend met de algemene reserve. Voor een specificatie hiervan wordt verwezen naar bijlage 7.3.

In onderstaand overzicht wordt het totaal van de baten en lasten, de beoogde mutaties via de reserves en de begrotingsresultaten weergegeven. De begrotingsresultaten worden verrekend met de algemene reserve.

4.1 Veiligheid

Preventie en vergunningverlening

Wat willen we bereiken?

Wij willen een veilige, leefbare en weerbare gemeente zijn waarin inwoners, ondernemers en bezoekers zich prettig voelen en maatschappelijke activiteiten op een veilige en verantwoorde wijze kunnen plaatsvinden. Preventie en vergunningverlening zijn hierbij belangrijke instrumenten.

Door tijdige advisering, een zorgvuldige beoordeling van vergunningaanvragen en een risicogerichte aanpak voorkomen we zoveel mogelijk veiligheidsrisico's, overlast en verstoringen van de openbare orde. Daarbij hebben we specifieke aandacht voor evenementen, horeca, bijzondere activiteiten en ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op de veiligheid, gezondheid en leefbaarheid binnen de gemeente.

Wij kijken naar het grotere plaatje: door vergunningverlening, toezicht, handhaving en veiligheid slim te combineren, houden we onze gemeente samen veilig en leefbaar. Door al in een vroeg stadium signalen te herkennen en samen te werken met inwoners, ondernemers, veiligheidspartners en maatschappelijke organisaties zorgen we voor een weerbare samenleving en proberen we escalatie van problemen zoveel mogelijk te voorkomen.

Wat gaan we doen?

Veiligheid
Het huidige veiligheidsbeleid loopt tot en met 2026. Eind 2026 wordt het nieuwe Integraal Veiligheidsplan 2027 – 2030 vastgesteld. Veiligheid is een continu proces en maatschappelijke ontwikkelingen brengen voortdurend nieuwe uitdagingen met zich mee. Aandacht voor veiligheid blijft daarom onverminderd belangrijk. In het nieuwe beleid richten we ons opnieuw op de bestaande thema's zorg & veiligheid, ondermijning, maatschappelijke onrust, fysieke veiligheid & maatschappelijke weerbaarheid. Dit vullen we aan met nieuwe accenten die voortkomen uit actuele ontwikkelingen en risico's.

In het bijzonder houden we aandacht voor het thema jeugd, dat in het Integraal Veiligheidsplan wordt opgenomen onder het hoofdthema zorg & veiligheid. In gemeente Bladel maken we in dat kader structureel gebruik van specialistisch jongerenwerk als aanvulling op regulier jongerenwerk.

Naast de prioriteiten uit het Integraal Veiligheidsplan voert de afdeling Veiligheid ook werkzaamheden uit op diverse aanvullende veiligheidsthema's. Deze thema's maken geen onderdeel uit van het Integraal Veiligheidsplan, maar vragen wel om blijvende aandacht. Hieronder worden deze thema's nader toegelicht.

<u>Buurtpreventie</u>
Gemeente Bladel heeft al enkele jaren een volledig dekkend netwerk van buurtpreventieteams. Buurtpreventie levert een bijdrage aan het terugdringen van overlast, vernielingen en andere incidenten zoals woninginbraken. Belangrijk is ook dat buurtpreventie vooral bijdraagt aan een groter veiligheidsgevoel in een wijk. Met verschillende acties, waaronder de inbraakpreventieactie, proberen we bewustwording te creëren bij onze inwoners.

<u>Veiligheidsregio en maatschappelijke weerbaarheid</u>
We werken samen met de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost aan een weerbare en veerkrachtige samenleving. Daarbij richten we ons op het versterken van de crisisorganisatie, het waarborgen van de bedrijfscontinuïteit, het beschermen van vitale voorzieningen en het vergroten van de maatschappelijke weerbaarheid.

De komende jaren zetten we nadrukkelijk in op het vergroten van het bewustzijn en de zelfredzaamheid van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties bij langdurige crises en rampen (langer dan 72 uur). Samen met de Veiligheidsregio en andere partners werken we aan plannen die aansluiten bij de landelijke ontwikkelingen en de koers van de VNG. We zoeken hierbij ook de samenwerking op met maatschappelijke organisaties binnen de gemeente.

Naast deze inhoudelijke opgaven werkt de Veiligheidsregio verder aan de doorontwikkeling van de eigen organisatie. Het in 2026 vastgestelde Beleidsplan 2027-2030 geeft invulling aan de bestuurlijke opdracht die in 2024 is vastgesteld. Deze opdracht richt zich op het voldoen aan wet- en regelgeving, het op orde brengen van de basis van de organisatie en het voorbereiden op toekomstige maatschappelijke en veiligheidsvraagstukken. De Ontwerpbegroting 2027 bouwt hierop voort en bevat geen nieuwe beleidsontwikkelingen ten opzichte van het Beleidsplan 2027-2030 en de Kadernota 2027.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving
In het VTH Beleidsplan 2025-2028 staat omschreven wat we doen om naleving van gestelde regels te bewerkstelligen. In de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's en jaarverslagen wordt concreet gemaakt wat dat jaar wordt/is opgepakt en hoe dit heeft bijgedragen.

Handhaving

Wat willen we bereiken?

De primaire doelstelling van toezicht en handhaving is het bevorderen van naleving van wet- en regelgeving. Door naleving van wet- en regelgeving worden onveilige en ongezonde situaties, aantasting van landschappelijke, cultuurhistorische en natuurwaarden, milieukwaliteit en aantastingen van de kwaliteit van woon- en leefomgeving en verstoringen van de openbare orde voorkomen of beëindigd. Waar het mogelijk is gaan we in gesprek in plaats van direct juridische handhaving op te starten.

Wat gaan we doen?

In 2027 voeren we opnieuw integrale controles en acties uit in samenwerking met het KIT op het gebied van alcoholwet, huisvesting arbeidsmigranten en recreatieterreinen. De overige prioriteiten en projecten worden benoemd in het uitvoeringsprogramma VTH 2027.

Repressief handhaven
We zetten vooral in op preventie en repressie. In voorkomende gevallen wordt echter adequaat gehandhaafd als daar aanleiding voor is.

Beleidskaders

- Integraal Veiligheidsplan De Kempen 2027-2030
- VTH Beleidsplan 2025-2028 Gemeente Bladel

Meerjarenprogramma

A/B	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	investeringen					budgettaire voordelen / nadelen				
		2026	2027	2028	2029	2030	2026	2027	2028	2029	2030
A	Renovatie dak brandweerkazerne Bladel				-32						-2
	Mutaties MIP				**-32**						**-2**

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting meerjarenprogramma

Renovatie dak brandweerkazerne Bladel
Geplande renovatie van het dak van de brandweerkazerne in Bladel.

Ontwikkelingen

Toenemende spanningen in de wereld, hybride dreigingen en klimaatverandering zijn ook op lokaal niveau voelbaar. Deze uitdagingen vragen om een weerbare samenleving waarin inwoners zelfredzaam zijn en de continuïteit van kritieke processen gewaarborgd blijft. Gemeenten hebben hierin een belangrijke taak.

Verbonden Partijen

- Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost
- Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

Beleidsindicatoren

Naam Indicator	2021	2022	2023	2024	2025	Bron
Verwijzingen Halt per 1.000 jongeren	8	10	4	5	14	www.waarstaatjegemeente.nl
Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	0,2	0,7	1	0,7	1,2	www.waarstaatjegemeente.nl
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	2,7	2,7	2,1	2,9	3,1	www.waarstaatjegemeente.nl
Diefstallen uit woning per 1.000 inwoners	1,5	1	0,7	1,2	1,2	www.waarstaatjegemeente.nl
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) per 1.000 inwoners	4,9	4,1	3,6	4,3	3,1	www.waarstaatjegemeente.nl

Wat mag het kosten?

Preventie en vergunningverlening
De geraamde lasten vanaf 2027 bestaan voornamelijk uit doorbelastingen van salariskosten voor preventie en vergunningverlening. De geraamde baten in 2027 betreffen leges en andere rechten.

Handhaving
De geraamde lasten vanaf 2027 bestaan voor een groot gedeelte uit doorbelastingen van salariskosten voor dit subtaakveld. Daarnaast betreft dit lasten voor het voortzetten van preventief jongerenwerk in 2027.

Rampenbestrijding / crisisbeheersing
Het grootste deel van de geraamde lasten in 2027 heeft betrekking op de gemeentelijke bijdrage aan de Veiligheidsregio. De basis hiervoor is de begroting 2027 van de Veiligheidsregio.

In onderstaand overzicht wordt het totaal van de lasten en baten van veiligheid weergegeven.

Bedragen (bedragen x € 1.000,–)		Rekening 2025		Begroting 2026		Begroting 2027		Meerjarenraming 2028		2029		2030
Lasten												
integrale veiligheid:												
- preventie en vergunningverlening	n	-96	n	-120	n	**-120**	n	-120	n	-120	n	-120
- handhaving	n	-500	n	-396	n	**-396**	n	-396	n	-396	n	-396
rampenbestrijding / crisisbeheersing	n	-1.766	n	-1.715	n	**-2.098**	n	-2.125	n	-2.126	n	-2.128
Totaal lasten	n	-2.362	n	-2.231	n	**-2.614**	n	-2.641	n	-2.641	n	-2.644
Baten												
integrale veiligheid:												
- preventie en vergunningverlening	v	20	v	19	v	**19**	v	19	v	19	v	19
rampenbestrijding / crisisbeheersing	v	88	v	89	v	**89**	v	89	v	89	v	89
Totaal baten	v	108	v	108	v	**108**	v	108	v	108	v	108
Geraamd saldo van baten en lasten	n	-2.254	n	-2.123	n	**-2.506**	n	-2.533	n	-2.534	n	-2.536

(- = nadeel en + = voordeel)

4.2 Verkeer en vervoer

Maatschappelijk effect
De openbare ruimte is ingericht volgens de kernbegrippen veilig, functioneel en schoon, waardoor een prettige woonomgeving in stand wordt gehouden. Mensen en goederen verplaatsen zich verantwoord en veilig.

Wat willen we bereiken?

De achterliggende maatschappelijke ambitie is een veiliger, gezonder en beter bereikbaar Bladel, met minder verkeersoverlast, meer duurzame mobiliteit en een betere toegang tot werk, onderwijs, zorg en voorzieningen. De verkeersvisie 2035 kiest expliciet voor een mobiliteitstransitie, waarbij de auto minder dominant wordt. Bij nieuwe mobiliteitsoplossingen geldt de STOMP-volgorde:

1. Stappen; Voetganger
2. Trappen; Fiets
3. OV; Openbaar vervoer
4. Mobility as a service; Deelmobiliteit
5. Privé auto

Zet de menselijke maat centraal door trage en duurzame vervoersmiddelen prioriteit te geven boven de auto.

Bereikbaarheid van voorzieningen en werk
Bladel wil een gemeente blijven waar wonen, werken, zorg, onderwijs en winkels goed bereikbaar zijn. De ruimtelijke hoofdstructuur concentreert zich rond de kernen Bladel en Hapert en langs de N284, waar veel werkgelegenheid en voorzieningen aanwezig zijn. Goede bereikbaarheid ondersteunt daarmee de economische en sociale vitaliteit van de gemeente.

Beheersen van verkeersdruk door groei
Door de groei van de Brainportregio is er een toename van woningen, inwoners en arbeidsplaatsen. Dat leidt tot fors meer verplaatsingen binnen, naar en vanuit de regio. Dit veroorzaakt voor onze gemeente extra verkeersdruk, met name op de N284. De visie erkent dat mobiliteit een belangrijk maatschappelijk en economisch aandachtspunt wordt naarmate de regio verder groeit.

Stimuleren van duurzame mobiliteit
De gemeente wil de afhankelijkheid van de auto verminderen door:

- meer lopen en fietsgebruik te stimuleren;
- gebruik van openbaar vervoer te bevorderen;
- deelmobiliteit en carpoolen aantrekkelijker te maken.

Het beoogde effect is minder verkeerscongestie, minder uitstoot en een duurzamer mobiliteitssysteem.

Verkeersveiligheid en gezondheid
De visie noemt veilige fiets- en wandelverbindingen tussen en binnen de kernen als belangrijk uitgangspunt. Goede fietspaden, snelfietsroutes en fietstunnels moeten bijdragen aan, en uitnodigen tot:

- meer verkeersveiligheid;
- meer bewegen;
- een gezondere leefomgeving.

Sociale verbondenheid en leefbaarheid
Vooral voor ouderen, jongeren en inwoners zonder auto is goed openbaar vervoer en een veilig fietsnetwerk van belang. Dat vergroot de toegang tot voorzieningen, werk, zorg en sociale contacten en helpt daarmee de leefbaarheid van alle vijf kernen in stand te houden. De visie koppelt mobiliteit nadrukkelijk aan welzijn en participatie.

Wat willen we bereiken?

Het stimuleren van verantwoord en veilig en slim gebruik van de infrastructuur.

Wat gaan we doen?

- een snelle fietsverbinding richting Eindhoven realiseren;
- een fietstunnel onder de N284 bij de Europalaan;
- betere fietsverbindingen tussen Hapert, Bladel en het Kempisch Bedrijvenpark;
- een hoogwaardige OV-verbinding (HOV) tussen Reusel, Bladel, Eersel en Eindhoven;
- flexibel OV voor de kleine kernen, zoals buurtbussen.

95% van alle ongevallen is te wijten aan het gedrag van de weggebruiker. Het veranderen van gedrag is echter lastig, maar we kunnen wel het goede voorbeeld geven door middel van educatie, campagnes en dan in het bijzonder voor kwetsbare doelgroepen.

Wat willen we bereiken?

Het verbeteren van de verkeersveiligheid, zowel objectief als subjectief, in het dagelijks verkeerssysteem waar de belangrijkste woon- werk- en recreatieve verkeersbewegingen plaatsvinden (Daily Urban System).

- goede en betrouwbare bereikbaarheid voor auto's, openbaar vervoer, fietsers en voetgangers;
- afname van het aantal verkeersslachtoffers, met als streven nul verkeersdoden;
- beperken van de negatieve effecten van verkeer op de leefomgeving;
- stimuleren van duurzame vervoersvormen;
- investeren in snelle fietsverbindingen richting het stedelijk gebied;
- bestaande infrastructuur optimaal benutten en alleen waar noodzakelijk nieuwe wegen aanleggen;
- behoud van het openbaar vervoernetwerk en verbetering van de verbindingen naar Eindhoven en Tilburg.

Regiobreed inzetten op maatregelen op het gebied van fiets, OV, auto, smart mobility en multimodaliteit/knooppunten.
In de Bereikbaarheidsagenda Metropoolregio "Brainport Duurzaam Slim Verbonden, Mobiel door slimme keuzes" is een breed pakket aan plannen en maatregelen opgenomen om de bereikbaarheid van de regio te verbeteren, nu en in de toekomst. De agenda bevat een integraal pakket maatregelen voor de periode tot en met 2030. Regiobreed wordt ingezet op maatregelen op het gebied van fiets, OV, infrastructuur en multimodale knooppunten (Hubs) Er worden infrastructurele verbeteringen uitgevoerd, maar tegelijkertijd wordt ook ingezet op slimme mobiliteitsoplossingen die de druk op de infrastructuur kunnen verminderen.

Het kan hierbij bijvoorbeeld gaan om een "werkgevers- gedragsaanpak" waarbij in overleg met werkgevers wordt bekeken wat nodig is om autogebruik te verminderen en alternatieven te stimuleren. Voor de mensgerichte campagnes zijn subsidiemogelijkheden beschikbaar en toegekend tot een maximum van € 46.000. Verdeling 80% provinciale subsidie bijdrage / 20% gemeentelijke bijdrage.

Indicatoren:
We willen gebruik maken van een risicoscore gebaseerd op snelheid en ongevallen. (CROSS-score) Uitgaande van een voor- en nasituatie zodat we inzichtelijk kunnen maken of de maatregelen het gewenste resultaat opleveren.

Beleidskaders

- Verkeersvisie Bladel 2035
- Mobiliteitsstrategie de Kempen
- Parkeerbeleidsplan 2025

Ontwikkelingen

De raad heeft gekozen voor een hoog ambitieniveau op het gebied van woningbouw (de schaalsprong). Dit heeft invloed op onze bestaande infrastructuur en levert nieuwe verkeersstromen op. Dat geldt niet alleen voor gemeente Bladel maar voor de hele regio. Zo nodig zullen al dan niet in Kempenverband mobiliteitsscenario's worden opgesteld om te bezien of aanpassing van de Verkeersvisie noodzakelijk is (denk aan nieuwe infrastructuur of het robuuster maken van bestaande infrastructuur).

Meerjarenprogramma

A/B	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	investeringen					budgettaire voordelen / nadelen				
		2026	2027	2028	2029	2030	2026	2027	2028	2029	2030
A	Verbetering / gepland groot onderhoud wegen		-1.826	-1.917	-2.013	-2.114			-90	-184	-334
A	Uitvoering verkeersvisie		-1.430	-1.430	-1.430	-1.430			-70	-140	-245
A	Vervanging openbare verlichting: armaturen		-58	-58	-58	-58			-5	-9	-16
A	Vervanging openbare verlichting: masten		-63	-63	-63	-63			-3	-7	-12
B	Uitvoering herinrichting N284		-1.200	-1.200	-1.200	-1.200			-114	-225	-392
B	Aanleg tunnel nabij Europalaan: bijdrage aan provincie				-2.295						-217
B	Herinrichting Varkensmarkt		-420						-20	-20	-20
B	Aanleg noordoostelijk traject fietspad Cartierheide		-1.000						-49	-49	-49
B	Instellen parkeerverbod bedrijventerreinen		-200						-10	-10	-10
B	Kosten woonrijp maken perceel KBP		-PM						-PM	-PM	-PM
B	Calamiteitenroute ambulancepost/brandweerkazerne Hapert		-1.000						-49	-49	-48
B	Infrastructuur op en rond de Egypische Poort				-3.000						-148
B	KTM2 maatregelen: fietspad lange trekken - De Vliegert				-448						-22
B	KTM2 maatregelen: doortrekken HOV4 Kempen				-667						-33
A	KTM2 maatregelen: regiobrede projecten		-744						-37	-36	-36
	Mutaties MIP		**-7.941**	**-4.668**	**-11.174**	**-4.865**			**-447**	**-729**	**-1.582**

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting meerjarenprogramma

Verbetering / gepland groot onderhoud wegen

Met gepland groot onderhoud (GGO) wordt een stap verder gegaan. Wanneer wegen 'op' zijn en er met reparaties weinig eer meer valt te behalen, wordt de weg uit de (reparatie) planning gehaald en ingedeeld bij Gepland Groot Onderhoud planning (GGO/rehabilitatie). Bij deze planning wordt een voortschrijdende doorkijk gemaakt van 10 jaar. Er wordt in zo'n geval bekeken of de weg in zijn geheel kan worden aangepakt. De oorzaak dat de weg in een dergelijke situatie terecht is gekomen, ligt vaak in een slechte ondergrond waardoor er verzakkingen of diepe sleuven optreden.

Door de weg er in zijn geheel uit te nemen en de onderliggende constructie te verbeteren (verzwaren) kan de weg er weer jaren (zonder reparaties) tegen. Ook biedt dit gelegenheid om bijvoorbeeld kleine inrichtingen en aanpassingen mogelijk te maken of verkeersmaatregelen in te passen. Ook wordt dan, indien noodzakelijk, het riool vernieuwd.

Voor gepland groot onderhoud wordt het in het meerjarenprogramma 2025-2029 opgenomen investeringskrediet van € 1.826.000 jaarlijks met 5% indexatie verhoogd. De 5% indexatie dekt de jaarlijks areaaluitbreiding (1,5-2%) en de jaarlijks kostenstijgingen (inflatiecorrectie) van de onderhoudswerkzaamheden. In 2027 zal vanuit het investeringskrediet financieel bijgedragen worden aan de reconstructiewerkzaamheden Fons van der Heijdenstraat/De Lei (binnen de bebouwde kom) in Netersel en Driehuis, Kerkeneind in Casteren.

Uitvoering Verkeersvisie 2035

De wereld verandert heel snel en de ontwikkelingen volgen elkaar zo mogelijk nog sneller op. Om binnen deze dynamiek een stabiele koers uit te zetten is een routekaart noodzakelijk. De Verkeersvisie 2035 vertaalt onze doelen en ambities en werkt uiteindelijk toe naar een uitvoeringsplan waarmee tot 2035, ingrijpend maar noodzakelijk, onze mobiliteitsvraagstukken worden aangepakt. De Verkeersvisie 2035 volgt de systematiek van de omgevingsvisie en sluit aan op de Kempische Mobiliteitsstrategie en de regionale mobiliteitagenda's. Voor de uitvoering van de verkeersvisie is in het meerjarenprogramma een jaarlijks investeringskrediet van € 1.430.000 opgenomen.

Projecten

In 2027 wordt een vervolg gegeven aan de herinrichting van de Fons van de Heijdenstraat in Netersel. De inrichting sluit aan bij de verblijfsfunctie, de verkeersfunctie wordt minder prominent.

Op de Westelbeersedijk wordt te hard gereden en dat wordt aangepakt door de aanleg van verschillende remmende maatregelen met name op kruispuntniveau. Het kruispunt Meester van Hasseltweg – Ing Mettropweg wordt ook voorzien van een verhoogd plateau om de snelheid te verlagen en het attentieniveau te verhogen.

De Beverdijken wordt intensief gebruikt door scholieren van en naar het Pius X college. Het betreft een zogenaamde school-thuis route. We gaan de inrichting hierop aanpassen. Meer ruimte voor de fietser en een minder dominante rol voor gemotoriseerd verkeer.

De Wagenbroeken in Casteren is een belangrijke route voor sporters richting de sportparken Casteren en ook Hapert. De inrichting van de Wagenbroeken wordt aangepast zodat de kwetsbare en jeugdige verkeersdeelnemers op een veilige manier kunnen verplaatsen en waarin de rol van gemotoriseerd verkeer kleiner wordt gemaakt.

Vervanging openbare verlichting
Onderhoud van de openbare verlichting geschiedt op basis van het Beheerplan Openbare Verlichting. In gemeente Bladel is het beheer en onderhoud aanbesteed middels een geïntegreerd contract. In het meerjarenprogramma zijn op basis van het beheerplan jaarlijkse kredieten opgenomen voor vervanging van masten en armaturen. De jaarlijkse investeringen bedragen € 121.000 per jaar.

Herinrichting N284 & aanleg tunnel nabij Europalaan
De gemeenten Reusel-De Mierden en Bladel werken samen met de provincie aan een nieuwe robuuste N284. De voorbereidingen zijn reeds gestart in 2019, met als resultaat een gedragen Voorlopig Ontwerp.

Voor de voorbereiding in 2026 is een krediet opgenomen van € 200.000. Voor de uitvoering is in de planjaren 2027 tot en met 2030 een jaarlijks krediet opgenomen van € 1.200.000. Het investeringsbedrag van 2030 valt hierbij buiten de huidige planperiode.

Daarnaast heeft de raad op 21 maart 2024 ingestemd met de extra bijdrage aan de fietstunnel Europalaan van € 2.295.000. Meer informatie is te vinden op de projectwebsite. U wordt frequent geïnformeerd middels de communicatie van majeure projecten.

Herinrichting Varkensmarkt
De inzet van het krediet voor de herinrichting van de Varkensmarkt is nauw verweven met de plannen voor de herontwikkeling van de Posthof tot Markthof. Zoals is toegelicht bij deze ontwikkeling in het programma VHROSV is op dit moment nog niet duidelijk wanneer tot uitvoering kan worden overgegaan. Dit is grotendeels afhankelijk van eventuele beroepsprocedures op het betreffende bestemmingsplan en het latere omgevingsplan.

Aanleg noordoostelijk traject fietspad Cartierheide
Gedurende het project fietspad Cartierheide is onderscheid gemaakt tussen het zuidwestelijke en het noordoostelijke deel. Er is een directieraming opgesteld van het zuidwestelijke deel. Bij de begroting 2025 zijn hiervoor middelen beschikbaar gesteld, waarmee het zuidwestelijke deel kan worden gefinancierd.

Voor het noordoostelijke deel wordt de raming geschat op circa € 1.000.000, dat als B-krediet in het MIP is opgenomen. Gelet op de haalbaarheid van het plan kan van de voorkeursvariant worden afgeweken. Ook met een aangepast en breder gedragen plan zijn dergelijke investeringsbedragen gemoeid. De daadwerkelijke kosten van het plan worden t.z.t. verwerkt in de reguliere P&C-cyclus.

Instellen parkeerverbod bedrijventerreinen
Vanuit het nieuwe parkeerbeleidsplan is geconcludeerd dat op de bedrijventerreinen een zonaal parkeerverbod wenselijk is. Hiervoor is een verkeersbesluit noodzakelijk alsmede het plaatsen van zoneportalen (verkeersborden). Voor de realisatie wordt een investeringsbedrag van € 200.000 geraamd. De investering is opgenomen met een B-rubricering en hierover vindt nog afzonderlijke besluitvorming plaats.

Kosten woonrijp maken perceel KBP
Het perceel op het KBP, waar de ambulancepost is gerealiseerd, is bouwrijp gemaakt. Er zijn geen kosten geraamd voor het woonrijp maken van het terrein. Deze kosten staan vooralsnog als PM-post in de begroting.

Calamiteitenroute ambulancepost / brandweerkazerne Hapert
Vanuit de GGD en de brandweer is aandacht gevraagd voor een directe verbinding tussen terrein KBP en de kern Hapert. Een mogelijke oplossing is te vinden in een nieuwe calamiteitenweg over de Kapelweg.

Deze nieuwe weg is ca. 450 meter lang en wordt nu geraamd op € 1.000.000 in 2027. De investering is opgenomen met een B-rubricering en hierover vindt nog afzonderlijke besluitvorming plaats.

Infrastructuur op en rond de Egyptische Poort
De Egyptische Poort bestaat uit een aantal bouwstenen/deelprojecten. De infrastructuur is één van deze bouwstenen. De bouwsteen 'infrastructuur' gaat de andere bouwstenen in de Egyptische Poort straks met elkaar verbinden. Omdat het tot voor kort nog niet duidelijk was hoe de infrastructuur eruit komt te zien, staan de kosten

van deze bouwsteen tot nu toe als PM-post in de begroting. Het afgelopen anderhalf jaar is in goede samenwerking tussen 'klankbordgroep omwonenden Egyptische Poort', gemeente en verkeerskundige een plan uitgewerkt voor de paden, wegen en parkeerplaatsen in en rond de Egyptische Poort. Een belangrijke pijler voor het infrastructuurplan is de aansluiting op de langzaam-verkeertunnel die onder de N284 komt te liggen. Fietsers en voetgangers komen straks via de tunnel de Egyptische Poort binnen en lopen/fietsen vanaf daar over de nieuwe padenstructuur naar Bladel-Zuid.

Voor het infrastructuurplan is onlangs een indicatieve raming opgesteld. Aan de hand van deze raming, met in acht name van de onduidelijkheden die er op dit moment nog zijn en dat het grootste deel van het infrastructuurplan pas gebruikt kan worden als de tunnel klaar is (indexeringskosten), wordt nu voorgesteld om de huidige PM-post te kwantificeren zodat vanaf 2029 middelen beschikbaar zijn voor de realisatie van het infrastructuurplan.

Hiermee is nu dus een volgende stap in het ontwikkelproces aangebroken. De afgelopen periode is op participatieve manier een infrastructuurplan opgesteld. De gemeenteraad wordt nu gevraagd om aan de hand van dit plan de PM-post om te zetten naar een B-krediet, om op basis daarvan het plan uit te werken tot een plan dat te zijner tijd ter besluitvorming aangeboden kan worden. Omdat de investering is opgenomen met een B-rubricering vindt hierover nog afzonderlijke besluitvorming plaats.

Motie
Onderzoek randweg Hapert-West is gestart. Medio 2027 wordt de raad geïnformeerd over de uitkomsten van het onderzoek.

KTM2 maatregelen
Als onderdeel van het Beethovenconvenant hebben Rijk en regio afgesproken om KTM2 te ontwikkelen. Dit betreft een gezamenlijke investering van € 200 miljoen in regionale maatregelen die bijdragen aan een betere bereikbaarheid, toekomstbestendige mobiliteit en het faciliteren van de urgente verstedelijkingsopgave in onze regio. Dit in navolging van het vergelijkbare Korte Termijn Maatregelenpakket 1 (KTM1) uit de Brainportdeal.

De Kempengemeenten zijn binnen het KTM2 goed en evenwichtig vertegenwoordigd met meerdere strategische fiets- en openbaarvervoerprojecten. Zo is met de vervolmaking van de F67 (project F2 KTM2) geborgd dat alle tracédelen via KTM1 en KTM2 worden gerealiseerd. Voor de gemeente Bladel omvat KTM2 de fietsverbinding Hapert-Bladel, De Vliegert (project F10), geraamd bedrag € 448.000, en het doortrekken van HOV4 De Kempen via de N284 (project 04a) uitgevoerd door de Provincie, waarvoor de gemeente Bladel € 667.000 bijdraagt in de investering. Daarnaast dienen alle MRE-gemeenten naar rato van het inwonertal een bijdrage te doen voor de regiobrede projecten. Voor gemeente Bladel betreft dit een bijdrage van € 744.000.

KTM2 regiobrede projecten van B naar A rubricering in 2027
In de perspectiefnota 2026 zijn binnen het meerjarenprogramma voor KTM2 maatregelen drie kredieten opgenomen met een B-rubricering (voor meer informatie zie: RM26.017). Voor het krediet dat betrekking heeft op regiobrede projecten, waaraan alle MRE-gemeenten naar rato van het aantal inwoners dienen bij te dragen, moet in 2027 een bijdrage worden geleverd. Voorgesteld wordt de B-rubricering om te zetten naar een A-rubricering, zodat in 2027 aan deze projecten kan worden bijgedragen.

Wat mag het kosten?

Beheer en uitbreiding infrastructuur
De geraamde lasten in 2027 betreffen onder andere doorberekende salariskosten, exploitatielasten voor wegen straten en pleinen, kapitaallasten uit lopende en nieuwe investeringen, dotatie aan de voorziening onderhoud wegen en kosten voor de openbare verlichting. De geraamde opbrengsten zijn voornamelijk gemeentelijke leges voor kabels en leidingen.

Veiligheid
De geraamde lasten in 2027 betreffen onder andere doorberekende salariskosten, kapitaallasten van investeringen en exploitatielasten voor verkeersregelingen.

Doorstroming
De verwachte lasten in 2027 hebben betrekking op doorberekende salariskosten, kapitaallasten en bijdragen aan regionale bereikbaarheid Brainport.

Openbaar vervoer

De geraamde lasten in 2027 hebben betrekking op doorberekende salariskosten.

In onderstaand overzicht wordt het totaal van de lasten en baten van verkeer en vervoer weergegeven.

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2025		Begroting 2026		Begroting 2027		Meerjarenraming 2028		Meerjarenraming 2029		Meerjarenraming 2030	
Lasten												
beheer en uitbreiding infrastructuur	n	-3.509	n	-3.195	**n**	**-3.264**	n	-3.703	n	-3.729	n	-4.241
parkeren	n	-12	n	-9	**n**	**-9**	n	-9	n	-9	n	-9
gedrag / gebruik infrastructuur:												
veiligheid	n	-293	n	-268	**n**	**-270**	n	-269	n	-268	n	-267
doorstroming	n	-179	n	-255	**n**	**-212**	n	-362	n	-721	n	-1.049
openbaar vervoer			n	-51	**n**	**-51**	n	-51	n	-51	n	-51
Totaal lasten	n	-3.993	n	-3.778	**n**	**-3.806**	n	-4.394	n	-4.778	n	-5.617
Baten												
beheer en uitbreiding infrastructuur	v	253	v	67	**v**	**67**	v	67	v	67	v	67
parkeren	v	6	v	4	**v**	**4**	v	4	v	4	v	4
gedrag / gebruik infrastructuur:												
veiligheid	v	8	v	6	**v**	**6**	v	6	v	6	v	6
doorstroming	v	21	v	24								
Totaal baten	v	288	v	101	**v**	**77**	v	77	v	77	v	77
Geraamd saldo van baten en lasten	n	-3.705	n	-3.677	**n**	-3.729	n	-4.317	n	-4.701	n	-5.540

(- = nadeel en + = voordeel)

4.3 Economie

Maatschappelijk effect
Een vitale economie draagt bij aan het ondernemersklimaat, de werkgelegenheid, het voorzieningenniveau en de bestaanszekerheid in de gemeente. Bladel versterkt en profiteert van de economische kracht van de Kempen en de Brainportregio, onder andere door de concentratie aan maakbedrijven en de aantrekkelijkheid van de vrijetijdssector.

Het vereist aandacht om onze economie robuust te houden. De economie is immers voortdurend in beweging. Technologische ontwikkelingen volgen elkaar snel op, de arbeidsmarkt verandert en de Brainportregio maakt een schaalsprong in bedrijvigheid en inwonertal. Door goed samen te werken met het onderwijs, ondernemers, organisaties en overheden kunnen we inspelen op belangrijke veranderingen. Zo blijven we een sterke gemeente en kunnen we de welvaart en het welzijn van onze inwoners waarborgen.

Economische ontwikkeling, Infrastructuur en Organisatie

Wat willen we bereiken?

We zijn en blijven een topregio met een uitstekend internationaal vestigingsklimaat (Bladel, Brabantse Kempen en Brainport).

Wat gaan we doen?

Uitbreiding van bedrijventerrein Hapert
Bedrijventerreinen zijn cruciaal voor de lokale en regionale economie. Onze lokale bedrijven willen uitbreiden en startende ondernemers willen zich kunnen vestigen. De beschikbare ruimte op onze bestaande bedrijventerreinen is echter beperkt. Daarom wordt gewerkt aan de uitbreiding van Bedrijventerrein Hapert. Het beoogde ontwikkelgebied beslaat 18 hectare, waarvan ongeveer 9,5 hectare als bedrijventerrein uitgegeven zou kunnen worden. Het nog niet bekende definitieve traject van de 150kV kabel is echter bepalend en voorwaardelijk voor definitieve invulling van het gebied. Wanneer er uitsluitsel is over het traject (naar verwachting eind 2026), wordt de planvorming en uiteindelijke uitvoering in 2027 vervolgd.

Vestiging maatschappelijke voorzieningen op het KBP
De verplaatsing van de brandweerpost, gemeentewerf en ondersteunende voorzieningen werken we verder uit. Dit biedt de mogelijkheid om toekomstbestendige huisvesting voor deze maatschappelijke voorzieningen te realiseren. Deze functies vormen enerzijds een waardevolle maatschappelijke toevoeging aan de voltooiing van het KBP, terwijl er anderzijds terreinen in de gemeente vrijkomen die voor andere functies kunnen worden ingezet. De percelen op het KBP zijn in 2023 aangekocht en in 2025 is de ambulancepost voor de GGD hier gevestigd.

De mogelijkheden tot verplaatsing van de brandweerpost onderzoeken we nader in samenspraak met de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost. Zodra we overeenstemming hierover bereiken met de Veiligheidsregio, dan volgt de verdere uitwerking van de ruimtelijke invulling en exploitatie in 2027.

Energielandschap de Kempen
Door netcongestie kunnen bedrijven hun activiteiten steeds moeilijker uitbreiden. Vanaf 1 juli 2026 gelden nieuwe landelijke regels voor het verdelen van de ruimte op het elektriciteitsnet en komen aanvragen voor nieuwe of zwaardere stroomaansluitingen op een wachtlijst. Kritieke diensten en maatschappelijke voorzieningen krijgen voorrang. Een energiehub biedt een oplossing doordat de beschikbare capaciteit tussen bedrijven wordt afgestemd. Op het Kempisch Bedrijvenpark is de energiehub inmiddels gerealiseerd. In 2027 wordt dit doorontwikkeld naar een robuust lokaal energiesysteem.

Ook op bedrijventerrein De Sleutel en bedrijventerrein Hapert wordt gewerkt aan (een vervolg op) de haalbaarheidsstudie naar een energiehub. Op deze manier proberen we het voor bedrijven mogelijk te maken om uit te breiden en verduurzamen.

Samenwerking OBGB en Parkmanagement
De gemeente overlegt structureel met de Ondernemersvereniging Bedrijventerreinen Gemeente Bladel (OBGB) en Parkmanagement over relevante thema's. De samenwerking is in 2025 door middel van een overeenkomst bestendigd. Deze gezamenlijke inzet blijft van grote waarde om nieuwe opgaven te kunnen oplossen. In

2027 worden verschillende gezamenlijke projecten gestart of voortgezet, waaronder fietsstimulering, de uitwerking van energiehubs en klimaatadaptieve maatregelen.

Samenwerking MKB Hapert
De Gemeente en MKB Hapert hernieuwen hun afspraken om de bestaande samenwerking te behouden en te versterken.

Scholingsprogramma's in de Kempen
Het is belangrijk om ieders kracht te benutten in tijden van een krappe arbeidsmarkt en vergrijzing. De gemeente ondersteunt daarom het Kempisch Ondernemers Platform (KOP) op projectbasis om het bedrijfsleven te verbinden met (toekomstig) talent.

Centrumontwikkelingen

Wat willen we bereiken?

Behoud voorzieningenniveau
We willen een toekomstbestendig voorzieningenniveau behouden. Voor centrum Bladel zetten we verder in op de koers richting een ontmoetingsplek ('place to meet'), met nadruk op de 'next economy' bedrijven en de ondernemersgeest van Bladel. Voor centrum Hapert werken we aan een leefomgeving waarin iedereen zich thuis kan voelen, met nadruk op de vitaliteit van het dorp en goed rentmeesterschap ('de dorpse huiskamer').

Wat gaan we doen?

Centrum Bladel: The Next Economy
In 2018 is de centrumvisie The Next Economy vastgesteld. Deze visie gaat uit van een robuust ruimtelijk kader waarin o.a. het haltermodel als uitgangspunt wordt beschreven.

Voor de uitvoering van de centrumvisie werken we nauw samen met Centrummanagement Bladel op basis van het meerjarenplan 2023-2027; de Bedrijven Investeringszone (BIZ) maakt hiervan deel uit. De centrumvisie is kaderstellend voor dit plan. In 2028 loopt de huidige BIZ af, in 2027 starten we daarom met de voorbereidingen voor een verlenging van de BIZ. Met de verlenging van de BIZ zijn kosten gemoeid, hiervoor komen wij bij u terug in de perspectiefnota 2027.

Detailhandel De Kempen
De Kempen hebben uitgesproken dat er Kempisch beleid nodig is voor detailhandelsontwikkelingen met een gemeentegrens overstijgende impact (2015). Dit beleid is vertaald in een uitvoeringsplan. In de evaluatie van het beleid is onder andere de vraag gesteld of en waar het huidige beleid aangepast moet worden. De resultaten en het vervolg zijn eind 2026 bekend en acties zullen, indien nodig, in 2027 opgepakt worden.

Promotie / Vrijetijdseconomie

Wat willen we bereiken?

Eind 2033 is de Brabantse Kempen een authentieke en levendige streek, waar het prettig wonen, recreëren en ondernemen is. Recreatie en toerisme leveren een belangrijke bijdrage aan de brede welvaart. Door een integrale aanpak zijn de effecten van recreatie en toerisme in balans.

Wat gaan we doen?

Kempische visie en uitvoeringsprogramma
Binnen recreatie en toerisme werkt de gemeente Bladel sinds 2017 samen met de Kempengemeenten Bergeijk, Eersel en Reusel-De Mierden. Voor de komende jaren is deze samenwerking vastgelegd in de Visie Waardevolle recreatie en toerisme in de Brabantse Kempen 2026-2034 en voeren we acties uit vanuit het bijbehorend uitvoeringsprogramma. Het uitvoeringsprogramma loopt van 2026 tot 2030 en er is jaarlijks budget toegekend gedurende deze looptijd.

Lokale uitvoering vrijetijdseconomie
Gemeente Bladel stelt vanuit haar dienstverleningsovereenkomst samen met Visit Bladel Reusel-De Mierden een aantal doelen voor de samenwerking op. Hierin zoeken we de aansluiting op het coalitieprogramma. De komende jaren zetten we in op een sterke basis en identiteit van Visit, het inspiratiepunt in Bruis, het netwerk met de ondernemers en recreatieve producten en routes (o.a. wandelen en fietsen). Samen zetten we ons onder

andere in om 'De Vijf van Bladel' steeds verder vorm te geven, het nieuwe inspiratiepunt (verder) bekend te maken en het ontwikkelen, meetbaar maken en kenbaar blijven maken van de verschillende recreatieve producten en routes. Hierin zetten we de ondernemer centraal. Gezamenlijk zetten we ons in om de inwoner en bezoeker kennis te laten maken met al het mooie wat onze gemeente te bieden heeft.

Beleidskaders

- Centrumvisie Bladel Onderneem de Next Economy, 2018
- Visie detailhandel de Kempen 2015 en Midterm Review Kempische Detailhandelsvisie 2020
- Bereikbaarheidsagenda Zuidoost Brabant
- Visie Hapert OD205
- Samenwerkingsakkoord MRE 2023-2026
- Strategische Agenda Brainport
- Uitvoeringsagenda Regionaal Programma Werklocaties MRE 2025
- Lokale economische visie Bladel 2026-2030
- Visie Waardevolle recreatie en toerisme in de Brabantse Kempen 2026-2034

Verbonden partijen

- Metropoolregio Eindhoven

College uitvoeringsprogramma (CUP)

Uitvoeringsplan Lokale Economische Visie
In 2026 werd de Lokale Economische Visie Bladel 2026-2030 vastgesteld. Op basis hiervan wordt nu een aanzet gemaakt voor een concreet uitvoeringsplan. Hiervoor is de inzet van extra externe capaciteit noodzakelijk. De betreffende incidentele kosten bedragen in totaal € 50.000 (waarvan € 10.000 in 2026 en € 40.000 in 2027).

Beleidsindicatoren

Naam Indicator	2021	2022	2023	2024	2025	Bron
Aantal vestigingen bedrijven per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	180,8	187,6	195,2	205,4	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Functiemenging*	63,20%	63,10%	63,00%	63,00%	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl

** de functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) tot 100 (alleen werken)*

Wat mag het kosten?

Innovatie / stimulering
In 2027 wordt rekening gehouden met zowel de inkomsten als de doorbetaling van de Bedrijven Investeringszone (BIZ) .

Regionale samenwerking
Ook in 2027 worden lasten geraamd voor de bijdrage aan Visit Bladel en de bijdragen voor nieuwe initiatieven.

Bedrijventerreinen
In 2027 worden kapitaallasten geraamd die verband houden met het perceel op het Kempisch Bedrijvenpark.

Werkgelegenheid
De geraamde lasten in 2027 betreffen voor het grootste gedeelte de bijdrage aan de Metropoolregio Eindhoven, welke is aangepast aan de vastgestelde begroting 2027.

Overleg / beheer / samenwerking
De verwachte lasten in 2026 hebben voor het grootste gedeelte betrekking op doorberekende salariskosten. Daarnaast zijn de bijdrage aan Centrummanagement Bladel en cofinanciering Parkmanagement en het uitvoeringsplan Lokale Economische Visie onderdeel van dit subtaakveld.

Promotie
De toeristenbelasting voor 2027 is afgestemd op het landelijk gemiddelde, met differentiatie tussen vaste en mobiele onderkomens. Voor beroepsmatig verblijf van 60 dagen of meer gedurende het belastingjaar bedraagt het tarief voor het verblijf 50% van het reguliere tarief Toeristenbelasting vaste onderkomens. Vanuit het ombuigingstraject is besloten om de toeristenbelasting in Bladel stapsgewijs te laten stijgen met ca. 28% in 2029. In de jaren 2027, 2028 en 2029 zijn extra opbrengsten geraamd van € 140.000 per jaar. Toeristenbelasting is van

toepassing omdat bezoekers van de gemeente gebruik maken van de diverse voorzieningen in de gemeente zoals wegen, fietspaden, beheer natuur etc.

In onderstaand overzicht wordt het totaal van de lasten en baten van economie weergegeven.

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)		Rekening 2025		Begroting 2026		Begroting 2027	Meerjarenraming 2028		2029		2030
Lasten											
economische ontwikkeling:											
innovatie / stimulering	n	-95	n	-99	**n**	**-99**	n	-99	n	-99	n	-99
regionale samenwerking	n	-93	n	-96	**n**	**-96**	n	-96	n	-96	n	-96
infrastructuur:											
bedrijventerreinen (incl. KBP)	n	-100	n	-147	**n**	**-67**	n	-67	n	-67	n	-66
overige infrastructuur			n	-1	**n**	**-1**	n	-1	n	-1	n	-1
organisatie:											
werkgelegenheid	n	-133	n	-142	**n**	**-145**	n	-145	n	-145	n	-145
overleg / beheer / samenwerking	n	-288	n	-309	**n**	**-331**	n	-298	n	-294	n	-291
promotie	n	-231	n	-169	**n**	**-130**	n	-130	n	-130	n	-130
Totaal lasten	n	-940	n	-963	**n**	**-869**	n	-836	n	-832	n	-828
Baten											
economische ontwikkeling:											
innovatie / stimulering	v	90	v	96	**v**	**96**	v	96	v	96	v	96
regionale samenwerking	v	6	v	8	**v**	**8**	v	8	v	8	v	8
infrastructuur:											
bedrijventerreinen (incl. KBP)	n	-3	v	11								
organisatie:											
overleg / beheer / samenwerking	v	14	v	17	**v**	**15**	v	15	v	15	v	15
promotie	v	1.621	v	1.611	**v**	**1.751**	v	1.891	v	2.031	v	2.031
Totaal baten	v	1.728	v	1.743	**v**	**1.870**	v	2.010	v	2.150	v	2.150
Geraamd saldo van baten en lasten	v	788	v	780	**v**	**1.001**	v	1.174	v	1.318	v	1.322

(- = nadeel en + = voordeel)

4.4 Onderwijs

Maatschappelijk effect
Goed onderwijs draagt bij aan inclusie en participatie van onze kinderen, jongeren en volwassenen in de samenleving. We streven hierbij naar het bevorderen van integratie en het voorkomen van segregatie.

Onderwijshuisvesting

Wat willen we bereiken?

We zorgen voor onderwijshuisvesting in gezonde, veilige en stimulerende gebouwen. We streven ernaar dit zo dicht mogelijk in de eigen leefomgeving van het kind te bieden.

Wat gaan we doen?

Basisschool Het Palet – uitbreiding
Basisschool Het Palet heeft op termijn meer ruimtebehoefte dan dat de capaciteit in m2 toelaat. Na de aanpassingen van de grote onderwijsleerruimtes naar klassikale ruimtes 2026, heeft Het Palet op korte termijn voldoende ruimte. Voor de toekomst worden extra onderwijsruimten gerealiseerd aan de achterzijde van MFA Hart van Hapert en wordt de uitbreiding meegenomen in de aanpassingen van MFA Hart van Hapert.

Uitvoeringsplan IHP
In 2027 wordt verder uitvoering gegeven aan het IHP aan de hand van het uitvoeringsplan IHP 2025-2040.

(Ver)nieuwbouw of renovatie SSBO De Piramide
De verkenning voor de (ver)nieuwbouw of renovatie voor SSBO De Piramide wordt voortgezet en er volgt een haalbaarheidsonderzoek.

Verordening onderwijshuisvesting
In 2027 herijken we de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Bladel 2014.

Leerlingprognose
De prognoses t/m 2026 laten zien dat een wijziging in het meerjarenprogramma van het IHP niet nodig is. Ruimtebehoefte in relatie tot beschikbare capaciteit is in lijn (zie: tabel indicatoren). In het eerste kwartaal van 2027 volgt een herijkte leerlingprognose.

Pius X-College
Voor de bekostiging van de onderwijshuisvesting is met het Pius X-College een doordecentralisatieovereenkomst gesloten (dateert van 2013).
In 2027 wordt een onderzoek uitgevoerd naar deze doordecentralisatieovereenkomst op strategisch niveau. Hieruit volgen scenario's voor het wel/niet continueren van de overeenkomst en de effecten daarvan.

Onderwijs- en leerlingzaken

Hieronder vallen Leerlingenvervoer, leerplicht, onderwijsachterstandenbeleid en voor- en vroegschoolse educatie, volwasseneneducatie en basisvaardigheden.

Wat willen we bereiken?

Wij willen dat kinderen en jongeren kunnen deelnemen aan passend onderwijs en zich optimaal ontwikkelen. We bevorderen gelijke kansen, voorkomen onderwijsachterstanden en schooluitval en versterken de basisvaardigheden van inwoners. Daarbij stimuleren we zelfstandigheid, participatie en een goede start in het onderwijs voor kinderen met een risico op een onderwijsachterstand.

Wat gaan we doen?

Leerlingenvervoer
We voeren de regeling leerlingenvervoer uit op basis van de geldende verordening en beleidsregels. Daarbij sluiten we aan bij de ondersteuningsbehoefte van de leerling en stimuleren we leerlingen om, waar mogelijk, zo zelfstandig mogelijk te reizen.
In het eerste kwartaal van 2027 voeren we een klanttevredenheidsonderzoek uit naar het leerlingenvervoer. De resultaten gebruiken we voor de evaluatie van beleid en uitvoering.

Leerplicht
We voeren de leerplichttaken uit conform de regionale ambtsinstructie en zetten ons in om schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten te voorkomen.

Basisvaardigheden
We vergroten de mogelijkheden voor inwoners om hun taal-, reken- en digitale vaardigheden te verbeteren door goede toeleiding naar het DigiTaalhuis, de bibliotheek en andere partners.
We vergroten het bereik van het DigiTaalhuis door samen te werken met maatschappelijke organisaties, werkgevers en sleutelfiguren. Dit doen we aan de hand van het uitvoeringsplan basisvaardigheden 2027-2031, waarin alle samenwerkingspartners zijn opgenomen en doelen zijn gesteld ten aanzien van het DigiTaalhuis en het Digitaalnetwerk in de vier Kempengemeenten (Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel – De Mierden).
Voor het opstellen van het uitvoeringsplan is de expertise van Stichting Lezen en Schrijven benut en zij blijven betrokken gedurende de uitvoering van het uitvoeringsplan.

Onderwijsachterstanden
- We voeren het Onderwijsachterstandenbeleid 2025-2028 uit om onderwijsachterstanden te voorkomen en te verminderen.
- We subsidiëren aanbieders van voorschoolse educatie die voldoen aan de kwaliteitseisen, zodat een toegankelijk en kwalitatief goed aanbod beschikbaar blijft.
- We stimuleren deelname van kinderen met een risico op een onderwijsachterstand aan voorschoolse educatie en monitoren het bereik van de doelgroep. Per juli 2026 werd 72% van de kinderen met een VE-indicatie bereikt op een VVE-locatie. Totaal zijn er 25 indicaties afgegeven aan peuters in de leeftijd van 2,5 jaar; 18 peuters maken gebruik van het aanbod bij de VVE-locatie en 7 peuters worden (nog) niet bereikt.
- We zetten aanvullend maatwerk in, waaronder thuisgerichte ondersteuning (Opstapje), om ook moeilijk bereikbare doelgroepen te bereiken.

Beleidskaders
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Bladel 2014
- Verordening leerlingenvervoer gemeente Bladel 2026
- Beleidsregels leerlingenvervoer gemeente Bladel 2026
- Regionale ambtsinstructie voor de medewerker leerplicht-doorstroompunt van de gemeente Bladel 2024
- Subsidieregeling peuteropvang en voorschoolse educatie gemeente Bladel 2024
- Onderwijsachterstandenbeleid 2025-2028
- Integraal Huisvestingsplan 2025-2040
- Uitvoeringsplan basisvaardigheden 2027-2031

Meerjarenprogramma

A/B	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	investeringen					budgettaire voordelen / nadelen				
		2026	2027	2028	2029	2030	2026	2027	2028	2029	2030
A	IHP Onderwijs: Het Palet Hapert uitvoering		-1.587						-86	-85	-84
A	IHP Onderwijs: Het Palet meubilair en leerpakket		-66						-6	-6	-6
A	IHP Onderwijs: SSBO De Piramide voorbereiding		-384						-21	-21	-20
A	IHP Onderwijs: SSBO De Piramide uitvoering				-4.417						-240
A	IHP Onderwijs: SSBO De Piramide gymzaal				-1.800						-98
A	IHP Onderwijs: BENG i.p.v. ENG principe								5	5	5
	Mutaties MIP		**-2.037**		**-6.217**				**-108**	**-107**	**-443**

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting meerjarenprogramma
Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs 2025-2040
Gemeente Bladel heeft een wettelijke zorgplicht voor het huisvesten van het basisonderwijs, het speciaal onderwijs en het voortgezet onderwijs in de gemeente. Samen met de schoolbesturen hebben we meerjarige afspraken gemaakt over de onderwijshuisvesting binnen een beleidsrijk kader in de vorm van een IHP Onderwijs 2025-2040. Het IHP Onderwijs is het resultaat van een proces waarbij vanuit een inhoudelijk visie en ambitie op diverse thema's is gekeken naar de vraagstukken die er zijn in gemeente Bladel. In het IHP 2025-2040 wordt uitgegaan van het Bijna energieneutraal (BENG).

College uitvoeringsprogramma (CUP)

Onderzoek doordecentralisatieovereenkomst Pius X-College

Gemeente Bladel ontvangt al jaren specifieke middelen vanuit het Rijk ten behoeve van het Pius X-college. Deze middelen worden doorgezet naar deze onderwijsinstelling, middels een hiervoor (in 2013) gesloten overeenkomst. Er is (extern) onderzoek nodig om scenario's uit te werken over het wel/niet continueren van de overeenkomst en de effecten daarvan. Hiervoor is in 2027 een incidenteel bedrag van € 20.000 geraamd.

Tevredenheidsonderzoek leerlingenvervoer

In het eerste kwartaal van 2027 voeren we een klanttevredenheidsonderzoek uit naar het leerlingenvervoer. De resultaten gebruiken we voor de evaluatie van beleid en uitvoering. Hiervoor zijn in 2027 incidentele kosten van € 5.000 geraamd.

Verbonden partijen

- GGD
- Samenwerking Kempengemeenten (GRSK)
- Fluks (Openbaar basisonderwijs)

Resultaten en indicatoren

Leerling prognoses en IHP 2026

School	Huidige capaciteit in m2	Ruimtebehoefte norm (2036) in m2	Verschil capaciteit (kolom 2) en behoefte (kolom 3) in m2
OBS Samenwijs (voorheen De Sleutelaar)	1.176	557	619
De Toermalijn	1.957	1.800	157
KC Florent (Voorheen Mariaschool)	1.607	1.256	351
Bergmolen	2.018	1.085	933
Het Palet	2.504	2.725	-221
Lambertusschool	876	658	218
De Vest	1.227	1.075	152
St. Jansschool	946	753	193

Tabel 1. In bijgaande tabel leest u de ruimtelijke capaciteit in verhouding tot de behoefte per school. In de laatste kolom leest u of er sprake is van een overschot of een tekort aan m2, gebaseerd op de leerlingenprognose 2036 (gebaseerd op leerlingaantal 1 oktober 2025). Alleen basisschool Het Palet heeft in 2036 ruimte te kort, deze school is in het IHP opgenomen voor uitbreiding van onderwijs m2.

Leerlingenvervoer

Totaal aantal kinderen schooljaar 2026-2027	Fiets	Openbaar vervoer in de vorm van Casters vervoer	Eigen vervoer	Taxivervoer	Combinatie eigen vervoer en aangepast vervoer	Combinatie Eigen vervoer en Casters Vervoer
76	0	5	8	56	6	1

Tabel 2. In deze tabel leest u het aantal kinderen dat gebruik maakt van de verschillende vormen van leerlingenvervoer aan het begin van schooljaar 2026-2027. Openbaar vervoer is inclusief Casters vervoer. Gedurende het schooljaar komen er vaak nog enkele aanvragen leerlingenvervoer bij voor leerlingen die tussentijds wisselen van school.

Leerplicht

Kengetallen schooljaar **2024-2025**	2652 leer- en kwalificatieplichtige jongeren – leeftijd 5 – 18 jaar. 85% 22-jarige met een startkwalificatie

Aantal **absoluut verzuim**: Als een leerplichtige/kwalificatieplichtige jongere niet staat ingeschreven bij een school en hiervoor geen vrijstelling heeft.	13 Dit betreffen voornamelijk kinderen van arbeidsmigranten en statushouders.
Aantal meldingen **wettelijk verzuim**: 16 uur ongeoorloofd verzuim in vier weken. Scholen zijn wettelijk verplicht te melden bij leerplicht. De aanpak van verzuim is een wettelijke taak van leerplicht.	7 Dit aantal is gedaald ten opzichte van voorgaande jaren. Scholen melden eerder preventief.
Aantal **voortijdig schoolverlaters** (vsv): jongere tot 23 jaar die in schooljaar 2024-2025 is uitgeschreven van school, nog geen startkwalificatie heeft behaald en op 1 oktober 2025 niet staat ingeschreven bij een opleiding.	22

Tabel 3. In deze tabel leest u het totaal aantal leer- en kwalificatieplichtige jongeren in de leeftijd van 5-18 jaar, het absoluut verzuim, wettelijk verzuim en het aantal voortijdig schoolverlaters.

Beleidsindicatoren

Naam Indicator	2021	2022	2023	2024	2025	Bron
Aantal leerplichtige leerlingen	2.780	2.740	2.680	2.650	2.640	www.waarstaatjegemeente.nl
Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen	0	3,6	3,6	9,3	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Relatief (wettelijk) verzuim per 1.000 leerlingen	2	3	5	6,0	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	1,10%	1,40%	2,10%	2,10%	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Voortijdig schoolverlaters zonder start-kwalificatie RMC regio Zuidoost-Brabant	1,80%	2,40%	2,30%	2,10%	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Voortijdig schoolverlaters zonder start-kwalificatie landelijk	1,90%	2,40%	2,30%	2,30%	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl

Wat mag het kosten?

Onderwijshuisvesting

De geraamde lasten voor onderwijshuisvesting bestaan grotendeels uit de doorbetaling van rijksmiddelen aan het Pius-X-College. Op grond van de geldende overeenkomst met het bestuur van het Pius-X-college betalen we de gedecentraliseerde rijksmiddelen voor onderwijshuisvesting één-op-één door aan die school. Daarnaast bestaan de geraamde lasten met name uit kapitaallasten en overige exploitatielasten in relatie tot onderwijshuisvesting.

Leerlingenvervoer

De geraamde lasten betreffen de kosten in relatie tot het leerlingenvervoer van de gemeente.

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)		Rekening 2025		Begroting 2026		Begroting 2027	Meerjarenraming 2028		2029		2030	
Lasten												
onderwijshuisvesting	n	-2.164	n	-1.973	**n**	**-1.997**	n	-2.080	n	-2.068	n	-2.399
onderwijs- en leerlingzaken:												
leerlingenvervoer	n	-445	n	-433	**n**	**-438**	n	-433	n	-433	n	-433
leerplicht	n	-131	n	-104	**n**	**-104**	n	-114	n	-104	n	-104
participatie / onderwijs achterstandenbeleid e.d.	n	-144	n	-465	**n**	**-13**	n	-13	n	-13	n	-13
Totaal lasten	n	-2.884	n	-2.975	**n**	**-2.552**	n	-2.640	n	-2.618	n	-2.949
Baten												
onderwijshuisvesting	v	258	v	12	**v**	**12**	v	12	v	12	v	12
onderwijs- en leerlingzaken:												
leerlingenvervoer	v	4										
leerplicht	v	12										
participatie / onderwijs achterstandenbeleid e.d.	v	144	v	452								
Totaal baten	v	418	v	464	**v**	**12**	v	12	v	12	v	12
Geraamd saldo van baten en lasten	n	-2.466	n	-2.511	**n**	**-2.540**	n	-2.628	n	-2.606	n	-2.937

(- = nadeel en + = voordeel)

4.5 Sport, Cultuur en Recreatie

Maatschappelijk effect
Sport, cultuur en recreatie versterken de gezondheid, leefbaarheid en sociale samenhang in de gemeente Bladel. Zij bieden inwoners mogelijkheden om elkaar te ontmoeten, actief deel te nemen aan de samenleving en zich persoonlijk te ontwikkelen. Daarnaast dragen recreatieve voorzieningen bij aan een aantrekkelijk woon- en verblijfsklimaat.

Sport en bewegen

Wat willen we bereiken?

We willen de deelname aan sport en bewegen onder inwoners vergroten. We zorgen daarom voor een inclusieve sport- en beweegomgeving, sterke sportverenigingen en een divers, uitdagend en toegankelijk aanbod van sport-, speel- en beweegvoorzieningen voor alle leeftijden.

Wat gaan we doen?

Het stimuleren van burgerinitiatieven gericht op speelvoorzieningen
We stimuleren burgerinitiatieven die gericht zijn op speelvoorzieningen en stellen daarvoor budget beschikbaar.

Uitvoering van het sportakkoord (Kempenbreed)
Stichting Kempen in Beweging en de coördinator Sport en Preventie geven voor ons uitvoering aan het Kempische Sport- en Beweegakkoord 2.0. De belangrijkste doelen waaraan gewerkt wordt zijn:

- Het verstevigen van het fundament van de sport;
- Het vergroten van het bereik van de sport;
- Meer betekenis geven aan sport.

Voor de periode 2023 t/m 2026 zijn hiervoor middelen beschikbaar gesteld via de Brede SPUK regeling. Veel onderdelen van de Brede SPUK regeling worden voortgezet via het AZWA (Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord), maar op het onderdeel "Sportakkoord" uit deze regeling is geen vervolg gekomen en stopt de rijksbijdrage. In de Perspectiefnota 2026 is daarom een vaste bijdrage voor Stichting Kempen in Beweging opgenomen om ook de komende jaren de uitvoering van het Sportakkoord te kunnen voortzetten.

Op het andere sportonderdeel van de Brede SPUK regeling, te weten de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC), komt wel een vervolg. Deze wordt samengevoegd met de SPUK Stimulering Sport met een looptijd van drie jaar: 2027 tot en met 2029. De SPUK Stimulering Sport is gericht op de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties. De BRC stimuleert deelname aan sport, bewegen en cultuur en verbindt deze inzet met ten minste één andere sector, zoals zorg of onderwijs

Herinrichting sportpark Hoogeloon
In 2027 geven wij, waar mogelijk, uitvoering aan onderdelen van het plan voor de nieuwe invulling van de voormalige korfbalaccommodatie in Hoogeloon. Het plan is in 2026 mede op basis van een brede raadpleging onder inwoners verder uitgewerkt en voorzien van draagvlak binnen de gemeenschap. Met de herontwikkeling creëren we ruimte voor ontmoeting, activiteiten en inwonersinitiatieven en versterken we de sociale cohesie en leefbaarheid in Hoogeloon.

Vervangen asfalt en verlichting wielerparcours TWC
Stichting Wielerparcours De Lemelvelden heeft sinds 2013 een erfpachtovereenkomst met opstalrecht voor de wielerbaan (en een huurovereenkomst voor het clubhuis) op het sportpark van Hapert. De wielerbaan is de wedstrijd- en trainingsaccommodatie van Tour- en Wielerclub (TWC) Het Snelle Wiel (HSW) uit Bladel. De (exploitatie van de) wielerbaan is een zelfstandig onderdeel van HSW, met een eigen zelfstandige exploitatie. De kosten van onderhoud, reparatie, vervanging en verduurzaming zijn meerjarig te begroten.

De wielerbaan ontvangt hiertoe jaarlijks een exploitatiebijdrage van HSW. Desondanks blijken de gereserveerde middelen niet toereikend voor de aanstaande noodzakelijke renovatie van de asfaltbaan en het verduurzamen van de baanverlichting. De totale geraamde kosten hiervan bedragen bijna € 180.000 incl. btw. De ramingen zijn gebaseerd op recente offertes. Uit eigen middelen verwacht men ongeveer € 45.000 bij te kunnen dragen en daarnaast € 30.000 via subsidies en derden. Voor de ontbrekende middelen heeft men een beroep gedaan op de gemeente. Op 11 november 2025 werd door de gemeenteraad een motie aangenomen om samen met de

stichting de financiële en praktische opgave in beeld te brengen. Het financiële aspect is op hoofdlijnen wel duidelijk. Afhankelijk van de bereidheid hierin bij te dragen zal nader onderzoek plaatsvinden via welke constructies dat eventueel mogelijk is. Juridische verhoudingen, eigendomsconstructies, doorbelaste kapitaalslasten zijn voorbeelden van condities die nader onderzocht zullen worden. Bij Perspectiefnota 2026 werd besloten een investering van € 100.000 als B-krediet op te nemen.

Uitvoering De Smeel 2.0
Dorpsraad Casteren heeft op verzoek van de gemeente het voortouw genomen om de mogelijkheden te onderzoeken van een meer multifunctioneel gebruik van het sportpark, zowel de velden als de gebouwen. In oktober 2026 is de nieuwbouw van vv Casteren officieel in gebruik genomen. Ondertussen is de nieuwbouw van het onderkomen van het gilde nog in volle gang. Er zijn volop ideeën voor zowel activiteiten die op, van en naar het sportpark opgezet zouden kunnen worden. Daarop vooruitlopend is al volop meegedacht om ook met de inrichting van de omgeving van de nieuwbouw al te anticiperen op een meer divers gebruik van deze voorzieningen. Hierdoor komen de investeringen die daartoe al zijn en of nog moeten worden gedaan aan een zo breed mogelijk publiek ten goede. Voor een vergelijkbaar traject (herbestemming voormalige korfbalaccommodatie) werd voor een meer multifunctioneel sportpark Hoogeloon door de gemeenteraad een budget beschikbaar gesteld van € 125.000. Voor het toekomstproof maken van het Casterse sportpark (één van de prioritaire beleidspunten raadsperiode 2026-2030) werd bij Perspectiefnota 2026 eenzelfde investeringsbijdrage (€ 125.000) opgenomen, met een B-rubricering en hierover vindt nog afzonderlijke besluitvorming plaats.

Actualiseren sportnota
De huidige sportnota dateert uit 2017. Sindsdien hebben zich ook op het gebied van sport en bewegen flink wat ontwikkelingen voorgedaan. Reden om de sportnota te actualiseren. De rol, taak, bevoegdheid en verantwoordelijk van de lokale overheid om sport en bewegen te stimuleren en te faciliteren, worden voortdurend beïnvloed door maatschappelijke ontwikkelingen en prioriteiten. Sport en bewegen als instrument om het realiseren van gestelde doelen op andere beleidsterreinen (zoals volksgezondheid en integratie) mede mogelijk te maken, wordt steeds belangrijker. Stimuleringsgelden vanuit het rijk benadrukken het belang. Samen met de (potentiele) gebruikers moet, afgestemd op wat de markt te bieden heeft, de positie worden bepaald hoe de gemeente optimaal kan stimuleren en faciliteren. Eind 2026 worden voorbereidingen getroffen om het traject van afstemming, raadpleging, prioritering en financiering in gang te zetten zodat eind 2027 besluitvorming kan plaatsvinden.

Beleidskaders

- Nota speelruimte beleid 2018+
- Beleidsnota sport en bewegen 2017+
- Algemeen beleidskader gemeenschapshuizen 2011
- Huurbeleid gemeenschapshuizen

Cultuur

Wat willen we bereiken?

Kunst en cultuur verrijken de samenleving en zijn een belangrijk ingrediënt bij de aanpak van maatschappelijke opgaven. Door inwoners de mogelijkheid te bieden kunst en cultuur te beleven en eraan deel te nemen, stimuleren we persoonlijke ontwikkeling, ontmoeting en talentontwikkeling. Daarnaast dragen kunst en cultuur bij aan het lichamelijk, mentaal en sociaal welbevinden van inwoners en daarmee aan een leefbare, gezonde en aantrekkelijke gemeente. Daarom zoeken we actief de verbinding tussen cultuur, onderwijs, gezondheid en andere maatschappelijke domeinen.

Wat gaan we doen?

Hoewel het uitvoeringsprogramma uit de Cultuurnota 2019+ formeel liep tot en met 2022, blijven de beleidslijnen uit de cultuurnota richtinggevend voor de uitvoering van het cultuurbeleid. In 2027 geven we hier onder andere op de volgende wijze invulling aan:

Cultuur en Verbinding
Cultuur brengt mensen, organisaties en ideeën met elkaar in verbinding en draagt bij aan het aanpakken van maatschappelijke opgaven. Daarom zoeken we actief de samenwerking met partners binnen en buiten het

culturele domein en versterken we de verbinding tussen cultuur en andere beleidsterreinen, zoals onderwijs en gezondheid.

Cultuur en Participatie
Iedere inwoner moet de mogelijkheid hebben om kunst en cultuur te beleven en eraan deel te nemen. Daarom versterken we de toegankelijkheid van culturele voorzieningen en ondersteunen we culturele organisaties en verenigingen die bijdragen aan een levendig cultureel aanbod.
In 2027 geven we uitvoering aan de bibliotheekzorgplicht en de prestatieafspraken met Bibliotheek De Kempen. Binnen de beschikbare middelen blijft de bibliotheek een belangrijke culturele en maatschappelijke basisvoorziening voor onze inwoners.

Cultuur en Educatie
Kinderen en jongeren vroeg in aanraking brengen met kunst en cultuur draagt bij aan hun brede ontwikkeling en vergroot de kans dat zij ook op latere leeftijd actief deelnemen aan cultuur. Daarom versterken we de samenwerking tussen onderwijs en culturele partners en investeren we in cultuureducatie.
In 2027 ligt de nadruk op de uitvoering van Cultuur met Kwaliteit (CmK4), Muziek in de Klas en de inzet van de cultuurcoach.

Cultuur en Vernieuwing
We stimuleren culturele vernieuwing door binnen de bestaande subsidiemogelijkheden ruimte te bieden aan vernieuwende initiatieven. In 2027 geven we hier onder andere uitvoering aan via de Stimuleringsregeling Cultuurinnovatie.

In 2027 blijft de Stimuleringsregeling Cultuurinnovatie beschikbaar voor vernieuwende culturele initiatieven en samenwerkingen.

Cultuurcommissie
In 2026 zijn voorbereidingen getroffen om te starten met de cultuurcommissie/tafel. In 2027 zal verder gewerkt worden aan de vormgeving van deze commissie, die de gemeente zal gaan adviseren bij cultuurbeleid en ondersteunt bij lokale kunst- en cultuurprojecten.

Bouw- en activiteitenschuren
De ambitie om bouw- en activiteitenschuren in de kernen te realiseren wordt in de komende periode verder uitgewerkt. Deze voorzieningen dragen bij aan de leefbaarheid van de dorpen en bieden ruimte voor maatschappelijke activiteiten vanuit de gemeenschap. Daarbij is bijzondere aandacht voor de realisatie van de nishut aan Berschotten, als belangrijke stap in het verwezenlijken van deze ambitie.

Verwachte ontwikkelingen
De komende jaren verandert de rol van de bibliotheek als gevolg van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob). Daarnaast wordt cultuur landelijk steeds vaker verbonden aan maatschappelijke opgaven binnen preventie, onderwijs en het sociaal domein. Bij een toekomstige actualisatie van de cultuurnota worden deze ontwikkelingen betrokken.

Wat willen we bereiken?

Beschermen van het cultuurhistorische erfgoed van Bladel
De bescherming van het cultuurhistorisch erfgoed is in gemeente Bladel opgesplitst in aan de ene kant het immateriële erfgoed en roerende erfgoed (zoals kunstwerken), en daarnaast het onroerende erfgoed waar monumentale gebouwen en archeologische monumenten onder vallen.

Ten aanzien van het immateriële en roerende erfgoed stimuleren we verbinding en samenwerking tussen culturele organisaties en verenigingen onderling en met andere disciplines. Zo begeleidt en verbindt de cultuurcoach scholen met erfgoedinstellingen, o.a. middels Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK), waardoor kinderen en jongeren de mogelijkheid krijgen kennis te maken met kunst, cultuur en het historisch erfgoed van hun eigen omgeving.

In de fysieke leefomgeving zien we dat het erfgoed de basis vormt van de identiteit en het karakter van onze kernen en het omliggende landschap. Door de aanwezige cultuurhistorische waarden als inspiratiebron te gebruiken en op verantwoorde wijze in nieuwe ontwikkelingen in te passen blijft het karakter van de streek bewaard. De Omgevingsvisie vormt de basis voor de fysieke leefomgeving. Ten aanzien van cultuurhistorisch erfgoed is bepaald dat we het erfgoed zo veel als mogelijk behouden voor de toekomst. Dit doen we door, waar

noodzakelijk, maatregelen te treffen om deze elementen te beschermen, te behouden en beleefbaar te maken. Daarnaast krijgt het verleden toekomst door educatie en zetten we recreatie in als middel om de bewustwording te vergroten.

Wat gaan we doen?

Uitvoeringsnotitie Erfgoed
De Omgevingsvisie 'Vitaal Bladel, alles bij de hand' is vastgesteld in september 2025 en vormt de basis voor onder andere de Uitvoeringsnotitie Erfgoed Gemeente Bladel (vastgesteld in december 2025). De uitvoeringsnotitie is gericht op versterking van de positie van het gebouwde en archeologische erfgoed en ter voorbereiding op erfgoed in het omgevingsplan.

In 2026 is een begin gemaakt met het uitvoeren van de actiepunten uit de uitvoeringsnotitie. Dit wordt in 2027 doorgezet. Zo is er een informatieavond voor monumenteigenaren georganiseerd, waardoor gemeente Bladel een gezicht heeft gekregen en beter vindbaar is bij vragen en is er regelmatig contact met de Heemkundekringen. Daarnaast is er in 2026 subsidie aangevraagd via het programma Erfgoed en Overheid voor het actualiseren van de archeologische en cultuurhistorische waardenkaart. Het lijkt er sterk op dat deze subsidie wordt toegekend. Het ministerie van BZK neemt hier nog een definitief besluit over, waarna de uitkering met de decembercirculaire van 2026 volgt. Dat betekent dat in 2027 gestart wordt met de actualisatie van deze waardenkaarten.

Daarnaast is er in 2026 een begin gemaakt met de actualisatie van het Erfgoedregister. Deze actualisatie wordt in 2027 verder voortgezet. Naast beter inzicht in wat er aan gebouwd en archeologisch erfgoed is, wordt hiermee ook inzichtelijk waar dit erfgoed zich bevindt en welke soorten erfgoed zich binnen de gemeentegrenzen onderscheiden.

Al deze acties uit het uitvoeringsprogramma zijn een voorbereiding op 'erfgoed in het omgevingsplan'.

Voorbereiden erfgoed in het omgevingsplan
Verschillende actiepunten uit de Uitvoeringsnotitie Erfgoed Gemeente Bladel vormen de basis voor de informatie die opgenomen moet worden in het omgevingsplan. Belangrijk hierbij is een actualisatie van het erfgoedregister en een update van de cultuurhistorische waardenkaart. Beide documenten zorgen ervoor dat duidelijk is welke cultuurhistorisch waardevolle panden en gebieden we in de gemeente hebben en waarom deze zo belangrijk zijn. Wanneer dat in beeld is gebracht, wordt ook duidelijk wat er nodig is om deze cultuurhistorische waarden te beschermen en op welke wijze.

Voorzieningengebouw bij de molen in Hapert
De graanmolen in Hapert dateert uit 1896 en is een Rijksmonument. De molen is enkele jaren terug grondig gerenoveerd. Om de molen te behouden voor de toekomst is het belangrijk dat deze ook regelmatig draait. Twee vrijwillige molenaars dragen hier zorg voor. Zij vragen echter al geruime tijd om een toiletvoorziening voor eigen gebruik en voor de vele bezoekers van de molen. In 2026 is een omgevingsvergunning aangevraagd voor de plaatsing van een tijdelijk voorzieningengebouwtje bij de molen voor gebruik door de molenaars en bezoekers van de molen. Naar verwachting wordt het gebouwtje eind 2026 of begin 2027 geplaatst.

Luchtwachttoren Bladel

Nabij de Bossingel 4 in Bladel staat een Luchtwachttoren uit omstreeks 1952. Gemeente Bladel is eigenaar van dit gemeentelijk monument. Vanwege achterstallig onderhoud en boomkruinen die tegen de toren slaan, brokkelt het beton van de toren stukje bij beetje af. De toren staat op dit moment achter bouwhekken om de omgeving te beschermen en ervoor te zorgen dat er niet in de toren geklommen wordt. De kosten voor reparatie zijn naar verwachting erg hoog, vandaar dat hier eerst onderzoek (in 2026) naar gedaan wordt.

Zwartakkers 16 Bladel
De langgevelboerderij aan Zwartakkers 16 in Bladel is een gemeentelijk monument in bezit van Gemeente Bladel. Het pand en de omliggende grond zijn in 2021 aangekocht, met als doel de langgevelboerderij met een deel van de grond af te splitsen en te verkopen, zodat de overige grond gebruikt kan worden bij het project Groene Long. Het pand is nog niet verkocht. Er wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn ten aanzien van verkoop en herbestemming van het pand. Naar verwachting wordt er in 2027 een nieuwe bestemming aan het pand gegeven, of wordt het pand via een openbare verkoopprocedure verkocht.

Toren Hoogeloon
De toren van de in 1926 afgebroken St. Pancratiuskerk in Hoogeloon bevindt zich aan de Torenstraat 9. Het bouwwerk is een Rijksmonument en gemeente Bladel is eigenaar. Het bouwwerk stamt uit ongeveer 1400. Niet

alleen de toren zelf, maar ook de klokken in de toren (uit 1791 en 1435) zijn beschermd. Om de toren en de klokken voor de toekomst te bewaren, is onderhoud aan de toren nodig.

In 2027 wordt door een externe partij een restauratieplan opgesteld. De kosten hiervoor bedragen € 31.000, waarvan € 5.000 is geraamd als onttrekking aan de voorziening. Via de Perspectiefnota 2027 wordt daarom aanvullend € 26.000 aangevraagd. Het restauratieplan geeft vervolgens inzicht in de benodigde restauratiewerkzaamheden en de bijbehorende kosten.

Beleidskaders

- Omgevingsvisie 2040: Vitaal Bladel, alles bij de hand
- Uitvoeringsnotitie Erfgoed Gemeente Bladel

Meerjarenprogramma

A/B	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	investeringen					budgettaire voordelen / nadelen				
		2026	2027	2028	2029	2030	2026	2027	2028	2029	2030
A	Beregening sportvelden		-75		-75				-7	-7	-14
A	Uitvoering groenstructuurplan		-150	-150	-150	-150			-10	-20	-36
A	Vervanging openbaar groen		-260	-260	-260	-260			-18	-36	-62
A	Vervanging speeltoestellen		-75	-38	-75	-75			-9	-14	-28
A	Herinrichting Smagtenbocht: Verlichting		-102	-38					-7	-10	-9
A	Herinrichting Smagtenbocht: Groen en infra		-21						-1	-1	-1
A	Herinrichting Smagtenbocht: Aanleg grasvelden		-636	-92					-34	-39	-38
A	Besparing energie								75	75	75
A	Herinrichting Smagtenbocht: bijdrage SPUK Sport		109	19					6	7	7
A	Vervanging veldafrastering/hekwerken sportvelden		-15	-15	-15	-15			-1	-3	-5
B	Uitvoering De Smeel 2.0	-125						-9	-8	-8	-8
B	Vervangen asfalt en verlichting wielerparcours TWC	-100						-7	-7	-7	-7
	Mutaties MIP	**-225**	**-1.225**	**-574**	**-575**	**-500**		**-16**	**-21**	**-63**	**-126**

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting meerjarenprogramma

Beregening sportvelden

Bij de renovatie van het hoofdveld (voetbal) op sportpark Netersel werd ook de verouderde beregening vervangen, niet alleen van het hoofdveld maar van alle velden op het sportpark. Bekend is dat de beregeningsinstallaties op al onze sportparken inmiddels ruim hun technische levensduur hebben overschreden. Dat uit zich in de praktijk in steeds frequenter optredende storingen en noodreparaties. Vandaar dat het streven is deze de komende jaren gefaseerd te gaan vervangen. Er wordt een inventarisatie uitgevoerd om de urgentie op de verschillende parken te kunnen bepalen. Voor de jaren 2027 en 2029 is een investering geraamd van € 75.000. Uit de geschetste inventarisatie moet blijken of deze raming voldoende is.

Uitvoering groenstructuurplan / vervanging openbaar groen

Op basis van het Groenbeheerplan 2023-2032 zijn er jaarlijkse investeringsramingen opgenomen van € 150.000. Het beheerplan openbaar groen en de uitvoeringsmaatregelen in de komende jaren zijn onder andere vertaald in het meerjarenprogramma. Voor renovatie van versleten groenvakken wordt op basis van het groenstructuurplan een jaarlijkse investering opgenomen van € 260.000.

Een toelichting op de herinrichting van sportpark Smagtenbocht staat in de paragraaf Majeure Projecten.

Verbonden partijen

- KempenPlus
- Stichting Kempen in beweging

Beleidsindicatoren

Naam Indicator	2021	2022	2023	2024	2025	Bron
Niet-sporters	n.b.	48,40%	n.n.b.	40,50%	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl

Wat mag het kosten?

Accommodaties sport, cultuur en recreatie
De geraamde lasten voor 2027 bestaan onder andere uit doorberekende salariskosten, kapitaallasten en exploitatielasten van sportvelden en sporthallen en de kapitaallasten van het te realiseren zwembad en de zwemvijver. In 2027 is een afname van de lasten te zien omdat enkele investeringen uit 2026 zijn doorgeschoven naar 2027 en daardoor pas in 2028 tot kapitaallasten zullen leiden. In de periode 2028 tot 2030 is een sterke toename van geraamde lasten te zien als gevolg van doorgeschoven investeringen en toenemende kapitaallasten van het nieuwe zwembad en de zwemvijver.

De geraamde opbrengsten bestaan voornamelijk uit huurinkomsten en compensatie via de Specifieke Uitkering Stimulering Sport.

Bevorderen deelname en activiteiten
De verwachte lasten in 2027 hebben met name betrekking op een bijdrage voor de inzet van de combinatiefunctionaris en voor subsidies conform het welzijnsplan. De verwachte opbrengsten voor 2027 zijn gebaseerd op de Rijksbijdrage SPUK breed (specifieke uitkering).

Cultuur en verbinding
De verwachte lasten in 2027 bestaan voornamelijk uit subsidies conform het welzijnsplan en kosten voor de inzet van een cultuurcoach.

Cultuur en participatie
De gemeente Bladel zet in op cultuur en participatie door onder andere te investeren in speelvoorzieningen, het beheren van evenemententerreinen en het verstrekken van subsidies conform het welzijnsplan.

Accommodaties cultuur
De geraamde lasten voor 2027 bestaan uit kosten in relatie tot de openbare bibliotheken, waarbij de verleende subsidie het grootste component betreft. De geraamde opbrengst heeft betrekking op huurinkomsten.

Natuur
Op het gebied van natuur zet de gemeente Bladel in op onder andere (onderhoud van) openbaar groen, natuurbescherming, waterlossingen & sloten en projecten als de Groene Long. In de periode 2027 t/m 2030 wordt een toename van de lasten verwacht onder meer door indexaties waarbij rekening is gehouden met lagere staartkosten en toenemende kapitaallasten. De geraamde inkomsten bestaan voornamelijk uit houtopbrengsten en een subsidie van de Unie van Bosgroepen.

In onderstaand overzicht wordt het totaal van de lasten en baten van sport, cultuur en recreatie weergegeven

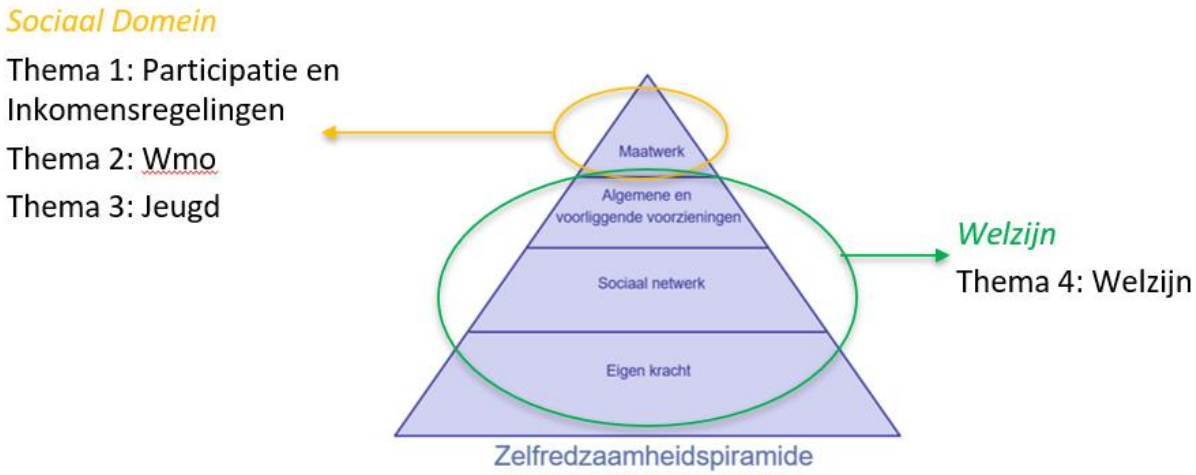
Bedragen (bedragen x € 1.000,-)		Rekening 2025		Begroting 2026		Begroting 2027		Meerjarenraming 2028		2029		2030
Lasten												
sport en bewegen:												
accommodaties	n	-2.016	n	-2.247	**n**	**-1.847**	n	-2.302	n	-3.271	n	-3.180
bevorderen deelname en activiteiten	n	-347	n	-337	**n**	**-311**	n	-311	n	-311	n	-311
cultuur:												
cultuur en verbinding	n	-244	n	-277	**n**	**-271**	n	-271	n	-256	n	-256
cultuur en participatie	n	-429	n	-435	**n**	**-449**	n	-455	n	-452	n	-466
accommodaties	n	-709	n	-735	**n**	**-613**	n	-613	n	-613	n	-613
erfgoed en kunst	n	-70	n	-71	**n**	**-63**	n	-63	n	-63	n	-63
natuur	n	-2.448	n	-2.511	**n**	**-2.923**	n	-2.870	n	-2.896	n	-2.936
Totaal lasten	n	-6.263	n	-6.613	**n**	**-6.477**	n	-6.885	n	-7.862	n	-7.825
Baten												
sport en bewegen:												
accommodaties	v	588	v	627	**v**	**577**	v	577	v	577	v	577
bevorderen deelname en activiteiten	v	122	v	114	**v**	**99**	v	99	v	99	v	99
cultuur:												
cultuur en verbinding	v	18	v	18	**v**	**18**	v	18	v	18	v	18
cultuur en participatie	v	9	v	2	**v**	**2**	v	2	v	2	v	2
accommodaties	v	143	v	85	**v**	**85**	v	85	v	85	v	85
erfgoed en kunst	v	9										
natuur	v	139	v	156	**v**	**150**	v	150	v	150	v	150
Totaal baten	v	1.028	v	1.002	**v**	**931**	v	931	v	931	v	931
Geraamd saldo van baten en lasten	n	-5.235	n	-5.611	**n**	**-5.546**	n	-5.954	n	-6.931	n	-6.894

(- = nadeel en + = voordeel)

4.6 Sociaal Domein

Inleiding
Het Sociaal Domein staat onder druk door onder andere vergrijzing, stijgende zorgkosten en personeelstekorten. Het Rijk heeft daarom maatregelen genomen, zoals de Hervormingsagenda Jeugd, het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming, het Integraal Zorgakkoord (IZA), het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA). Deze zijn gericht op meer omzien naar elkaar, positieve gezondheid, preventie en langer zelfstandig thuis wonen.

De komende jaren ligt de nadruk op het versterken van de sociale basis, het normaliseren van ondersteuningsvragen en het vergroten van de preventieve inzet. We gaan uit van wat inwoners zelf of met hun netwerk kunnen organiseren en zetten professionele hulp in waar dat nodig is. Bij preventie en het voorkomen van gezondheidsverschillen is het versterken van de sociale basis van groot belang. Welzijn richt zich op het versterken van eigen kracht, sociale netwerken en algemene voorzieningen. Sport, cultuur, bewonersinitiatieven en ontmoeting in buurten en wijken dragen bij aan verbinding, welzijn en gezondheid en versterken de samenredzaamheid van inwoners. Met de uitvoering van GALA en IZA krijgt deze aanpak extra impulsen.

Ook met preventieve inzet kunnen inwoners ondersteuning nodig hebben. Daarom kijken we vóór inzet van maatwerkvoorzieningen vanuit de Wmo, Jeugdwet of Participatiewet eerst naar eigen kracht, het sociale netwerk en het voorliggend veld. Investeren in deze basis is nodig om zorg en ondersteuning toegankelijk te houden. Dit vraagt om een brede welzijnsaanpak, met aandacht voor mantelzorgers, vrijwilligers, sport en cultuur. Door de sociale basis te versterken en inwoners meer voor elkaar te laten betekenen, neemt de behoefte aan professionele ondersteuning af en versterken we het woon- en leefklimaat.

Maatschappelijk effect
Iedereen, ongeacht leeftijd, culturele achtergrond, fysieke of financiële situatie, neemt naar vermogen deel aan de samenleving. Inwoners voor wie zelfredzaamheid en participatie niet vanzelfsprekend zijn, ontvangen passende ondersteuning. Daarbij streven we ernaar dat inwoners zich goed kunnen redden, kunnen meedoen en leven in een gezonde leefomgeving.

Als gemeente dragen we hieraan bij door uitvoering van de Participatiewet, Wmo en Jeugdwet, in samenwerking met vrijwilligersorganisaties, partners in het sociaal domein, de jeugdcoach en de ouderenconsulent.

Participatie

Maatschappelijk effect
Het laten participeren van zoveel mogelijk mensen met en zonder arbeidsbeperking op de arbeidsmarkt en in de samenleving.

Wat willen we bereiken?

- Iedereen werkt naar zijn of haar mogelijkheden, bij voorkeur bij een reguliere werkgever en wanneer dat (nog) niet mogelijk is, door maatschappelijk te participeren.
- De statushouders die worden gehuisvest in onze gemeente, kunnen snel starten met inburgeren en participeren in de Bladelse samenleving. Hiervoor wordt goed samengewerkt tussen Vluchtelingenhulp Bladel en KempenPlus.

Wat gaan we doen?

Implementatie nieuw beleidskader Werk en Inkomen
In 2026 is het nieuwe beleidskader Werk en Inkomen opgesteld waarin ambities en strategieën zijn vastgesteld om een antwoord te geven op diverse ontwikkelingen op het gebied van inkomensverstrekking, participatie en re-integratie (o.a. wetswijzigingen en ontwikkelingen in de doelgroep). Vanaf 2027 werken we aan diverse acties uit het eerste uitvoeringsplan die bijdragen aan de ambities uit het beleidskader. Dit vraagt een nauwe samenwerking met KempenPlus en continue monitoring en (waar nodig) bijsturing om de beoogde resultaten te realiseren.

Inburgeringsonderwijs in de Z en B1 route
Op basis van de Wet inburgering zijn gemeenten verantwoordelijk voor het aanbod van het taalonderwijs aan inburgeraars. Er zijn 3 leerroutes:

- Z-route; bij deze route staat de zelfredzaamheid centraal. Inburgeraars die deze route volgen, halen naar verwachting niet het taalniveau B1. Naast taalonderwijs is er in de Z route veel aandacht voor zelfredzaamheid en participatie.
- B1-route; deze route is de standaard route waarbij inburgeraars in principe Nederlands leren op B1 niveau.
- Onderwijsroute; deze route bestaat uit een taalschakeltraject waarna inburgeraars kunnen instromen in het reguliere MBO, HBO of WO onderwijs.

De Z-route en de B1-route zijn in 2026 gezamenlijk met regio Eindhoven gecombineerd aanbesteed met als doel één aanbieder voor perceel de Kempen die beide routes aanbiedt op een locatie in Eersel. In 2027 zullen de eerste maanden in het teken van implementatie en werkafspraken met de nieuwe contractaanbieder staan. We monitoren zorgvuldig de voortgang en kwaliteit van de nieuwe aanbieder en nemen maatregelen wanneer nodig.

Ontwikkelingen

Participatiewet in balans
De huidige Participatiewet biedt niet altijd voldoende ruimte voor maatwerk. Dat maakt het lastig om op een passende manier rekening te houden met de individuele situatie van mensen. De wet is te veel gericht op controle en de uitvoering van regels en te weinig op vertrouwen in de mensen die zijn aangewezen op een uitkering. Het gevoel overheerst dat er te weinig oog is voor de problemen waarmee zij kampen. Dit wordt niet alleen zo ervaren door bijstandsgerechtigden zelf, maar ook door uitvoerenden. Zij ervaren dat de huidige wet op sommige punten knelt. Kortom: de Participatiewet is uit balans. Om meer balans in wet en uitvoering te krijgen is er het programma Participatiewet in balans.

De regering wil hiermee de regels en ondersteuning van de Participatiewet beter laten aansluiten op de mogelijkheden en omstandigheden van mensen voor wie ze bedoeld zijn. Kernbegrippen hierbij zijn vereenvoudiging, vertrouwen en menselijke maat. Het programma beoogt deze kernbegrippen te verankeren in (de uitvoering van) de wet en moet leiden tot een betere en voorspelbaarder dienstverlening aan mensen met een bijstandsuitkering en meer handelingsruimte om dat mogelijk te maken. Dit vraagt ook om een cultuuromslag.

Het programma omvat 3 sporen:

- Spoor 1: Wijzigingen die op korte termijn de regels en ondersteuning van de Participatiewet beter laten aansluiten op de mogelijkheden en omstandigheden van de mensen voor wie ze bedoeld zijn. Deze wijzigingen, die mede op initiatief van de gemeentelijke uitvoering zijn voorgesteld, staan in het wetsvoorstel Participatiewet in balans;
- Spoor 2: De fundamentele herziening van het stelsel op de lange termijn;
- Spoor 3: Het versterken van de vakkundigheid in (de verandering naar) de herziene Participatiewet.

Naast de maatregelen die in spoor 1 in 2026 en per 1 januari 2027 zijn geïmplementeerd, loopt dus een fundamentele herziening van de Participatiewet (spoor 2). Hierbij wordt gekeken naar de uitgangspunten van de wet

zelf, zoals de verhouding tussen inkomensondersteuning, participatie en re-integratie. Daarna volgt spoor 3 dat gaat over de manier waarop gemeenten de wet uitvoeren. Het uitgangspunt is dat alleen het veranderen van de wet niet voldoende is, maar dat de cultuur, werkwijze en het vakmanschap van professionals moeten veranderen om de bedoeling van de wet waar te maken.

Inkomensregelingen

Maatschappelijk effect

We willen geldzorgen voorkomen of deze in ieder geval in een zo vroeg mogelijk stadium oplossen of, als dat niet mogelijk is, beheersbaar maken. Door in te zetten op het ondersteunen en ontzorgen, zorgen we ervoor dat inwoners minder stress bij geldzorgen ervaren. Dit doen we onder andere door in te zetten op preventie en vroegsignalering, de bekendheid met het ondersteuningsaanbod te vergroten en in te zetten op het bereik, laagdrempelige toegang en het verstevigen van de onderlinge samenwerking. Bij vroegsignalering gebruiken we ook bestaande instrumenten zoals Brainport voor elkaar.

Wat willen we bereiken?

- Verstrekken van maatwerkvoorzieningen (inkomensregelingen) vanuit, onder andere, onze wettelijke taak die voortvloeit uit de Participatiewet.
- We voeren Schuldhulpverlening en vroegsignalering uit vanuit onze wettelijke taak die voortvloeit uit de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening.

Ten aanzien van schuldhulpverlening zetten we in op het verbeteren van preventie en vroegsignalering, het verbeteren van de toegankelijkheid van schuldhulpverlening, de samenwerking met partijen binnen en buiten de gemeente nog beter te maken en begeleiding aan te bieden die nog meer geënt is op het vergroten van de financiële zelfredzaamheid. Dit sluit ook aan bij de implementatie van de landelijke basisdienstverlening schuldhulpverlening. Daarnaast is het van belang om kinderen mee te laten doen met de activiteiten op school, bij sport en cultuur, zodat zij niet worden belemmerd in hun (sociale) ontwikkeling.

Wat gaan we doen?

Eind 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met de nieuwe kadernota 'Geldzorgen in de Kempen 2025-2028'. Ook in 2027 geven we verder uitvoering aan de Kadernota Geldzorgen door middel van bijbehorende activiteitenplanning. De speerpunten waarop gefocust wordt zijn als volgt: preventie (live events) en vroegsignalering, toegang en bekendheid en bereik van de inkomensondersteunende regelingen. Een aantal acties uit de Kadernota Geldzorgen (niet allemaal) worden hieronder verder toegelicht:

We blijven werken aan een simpelere aanvraag voor minimaregelingen om zo meer mensen te bereiken

Vanuit de Kadernota Geldzorgen 2025–2028 zetten de Kempengemeenten samen met KempenPlus in 2027 verdere stappen om het bereik en de toegankelijkheid van ondersteuningsmogelijkheden te vergroten. KempenPlus werkt aan een nieuwe gebruiksvriendelijke website. Daarnaast wordt het voor inwoners mogelijk om aanvragen digitaal in te dienen via Mijn Inkomen (op dit moment is het voor inwoners al mogelijk om digitaal een aanvraag in te dienen via de e-formulieren op de website van KempenPlus). Aanvraagformulieren worden, waar mogelijk, vereenvoudigd naar B1-niveau.
De individuele inkomenstoeslag kan vanaf 1 januari 2027 ambtshalve worden toegekend. Ook wordt verkend of het mogelijk is om de Participatieregeling 18+ ambtshalve toe te kennen. Tot slot zal er bij de verdere invlechting van de bijzondere bijstand binnen KempenPlus, meer worden ingezet op het wijzen van inwoners op de mogelijkheden van bijzondere bijstand en de Participatieregeling 18+. Hiermee werken we verder aan een toegankelijkere, eenvoudiger en beter vindbare ondersteuning voor onze inwoners.

We gaan door met preventie bij life events en de samenwerking met nieuwe en bestaande vindplaatsen

Diverse acties zijn in gang gezet in 2025-2026, zoals acties rondom het life event '18 jaar worden'. Daarbij versturen we een ansichtkaart naar jongeren (en hun ouders/verzorgers) in de gemeente die in dat jaar 18 jaar worden om hen te informeren over alles wat er verandert. Ook zochten we de samenwerking met werkgevers, Kempen in Beweging, de coalitie Kansrijke start en het basisonderwijs (de Directeurenraad) in de vorm van presentaties die we mochten verzorgen tijdens bijeenkomsten rondom het thema geldzorgen. In 2027 zetten we verder in op de life events 'uit elkaar gaan' en 'ik ga met pensioen' en zetten we verder in op de samenwerking met vindplaatsen.

We werken verder aan de implementatie van de basisdienstverlening schuldhulpverlening
In de Kadernota Geldzorgen 2024-2028 hebben de Kempengemeenten de ambitie opgenomen om de basisdienstverlening te implementeren en de dienstverlening verder vorm te geven volgens de uitgangspunten van stress-sensitief werken. Een groot deel van de elementen van basisdienstverlening is inmiddels geïmplementeerd. De implementatie van een uniforme methodische werkwijze voor begeleiding en het maken van formele afspraken met lokale overheden en bewindvoerders staat op de planning voor 2027. Deze onderdelen worden gefaseerd uitgevoerd, omdat hiervoor technische inrichting, aanvullende middelen of formele besluitvorming nodig is.

We zetten in op vervolg van de huisbezoeken bij vroegsignalering en bredere verkenning
De eindevaluatie van de pilot volgt eind 2026. Als we kijken naar de positieve resultaten tot nu toe is de verwachting dat we de pilot/werkwijze voortzetten. In 2026 onderzoeken we welke mogelijkheden voor eventuele uitbreiding/verbreding van de werkwijze er zijn en hoe we betere dataregistratie kunnen vormgeven (en starten), om die vanaf 2027 te kunnen uitvoeren.

Met een helder overzicht van het aanbod en een gerichte campagne zorgen we dat we meer mensen bereiken.
In 2026 hebben we gewerkt aan een communicatieplan in de vorm van een jaarplanning en nieuw pr-materiaal. Onder andere in de vorm van flyers en het Bladelse Geldzorgen-boekje met herkenbare foto's van plekken uit de gemeente en quotes uit interviews met inwoners en professionals/ vrijwilligers uit het veld. In 2027 zetten we activiteiten uit de jaarplanning voort, bouwen we het communicatieplan verder uit en gaan we aan de slag met verspreiding en bekendheid van het Bladelse Geldzorgen-boekje.

Ontwikkelingen

Het Nationaal Programma Armoede en Schulden (NPAS) en de **Hervormingsagenda Inkomensondersteuning** zijn twee verschillende landelijke trajecten die beide gericht zijn op het vergroten van bestaanszekerheid, het terugdringen van armoede en het voorkomen van problematische schulden.

Het NPAS, dat in 2022 is gestart naar aanleiding van de toenemende armoede- en schuldenproblematiek, en de Hervormingsagenda Inkomensondersteuning zet zich in op het verbeteren en vereenvoudigen van het gehele stelsel van inkomensondersteuning. Voor gemeenten ligt de nadruk op preventie, vroegsignalering en het verbeteren en toegankelijker maken van schuldhulpverlening.

Samen met de Kempengemeenten blijven we onze dienstverlening verder ontwikkelen in lijn met de landelijke richtlijnen voor basisdienstverlening schuldhulpverlening. Daarmee zorgen we voor tijdige, passende en toegankelijke gemeentelijke ondersteuning voor inwoners met schulden of financiële zorgen.

Plan Basisdienstverlening Schuldhulpverlening
Binnen het NPAS valt ook het Plan Basisdienstverlening Schuldhulpverlening, een initiatief dat gericht is op het verbeteren van de gemeentelijke schuldhulpverlening. Dit plan heeft als doel een uniforme en toegankelijke schuldhulp te bieden in elke gemeente. Het kabinet, samen met de VNG, Divosa en de NVVK, heeft richtlijnen opgesteld die gemeenten moeten implementeren. Het doel is om minimaal dezelfde basiselementen van schuldhulpverlening in alle gemeenten te bieden. Gemeenten moeten ervoor zorgen dat hun schuldhulpverlening voldoet aan deze landelijke richtlijnen, waar we in de Kempen waar nodig mee aan de slag gaan. Ook in 2027 gaan we hiermee in de Kempen verder.

Landelijk Noodfonds Energie
In de winter van 2026-2027 wordt het Landelijk Noodfonds Energie voortgezet en verbeterd. De regeling wordt eenvoudiger en toegankelijker gemaakt. Meer huishoudens met een laag of middeninkomen kunnen financiële ondersteuning krijgen bij hoge energiekosten.

Beleidskaders

- Participatiewet
- Wet gemeentelijke Schuldhulpverlening
- Visienota Participatiewet van de vier Kempengemeenten 2015-2018
- Verordening Participatiewet 2015 gemeente Bladel
- Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW, en IOAZ Bladel 2024
- Nadere regels en beleidsregels Re-integratie Participatiewet, IOAW en IOAZ Bladel 2024

- Beleidsregels tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek Bladel 2025, 2026 en 2027
- Beleidsnotitie Social Return Zuidoost-Brabant 2022
- Beleidsregels Studietoeslag gemeente Bladel 2022
- Beleidsregels terugvordering, verhaal en invordering Kempengemeenten 2016
- Beleidsregels commerciële huur, inkomsten uit verhuur en kostgeld en verlaging norm als gevolg van de woonkosten 2015
- Beleidsregels WWB inzake Krediethypotheek en pandrecht 2004
- Beleidsregels vrijlating van giften Participatiewet Bladel 2022
- Beleidsregels Wet taaleis 2016
- Beleidsregels bijzondere bijstand Bladel 2026 (inclusief eerste wijziging)
- Collegebesluit bijdrage collectieve ziektekostenverzekering Bladel 2025
- Kadernota 'Geldzorgen in de Kempen' 2025-2028
- Beleidsregels Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz) Bladel
- Verordening beslistermijn schuldhulpverlening gemeente Bladel 2021
- Beleidsregels schuldhulpverlening 2021 (inclusief eerste wijziging)
- Verordening Participatieregeling 18+ Bladel 2025
- Collegebesluit Participatiebijdrage Participatieregeling 18+ Bladel 2025
- Beleidsregels tegemoetkoming Kinderopvang SMI 2022

Gemeenschapshuizen

Maatschappelijk effect
We willen dat inwoners zich thuis voelen in hun kern, elkaar ontmoeten en actief deelnemen aan de samenleving.

Wat willen we bereiken?

Gemeenschapshuizen versterken de sociale basis door ruimte te bieden aan ontmoeting, verenigingsleven, vrijwilligerswerk en inwonersinitiatieven. Daarmee ondersteunen zij het opbouwen van sociale netwerken, versterken zij de sociale cohesie en dragen zij bij aan het welzijn en de zelfredzaamheid van inwoners. Als zodanig vormen deze voorzieningen een belangrijk instrument om een groot aantal van de in het Sociaal Domein gestelde doelen te realiseren.

Wat gaan we doen?

We faciliteren toekomstbestendige gemeenschapshuizen als laagdrempelige ontmoetingsplekken voor inwoners, verenigingen en maatschappelijke organisaties. Daarbij stimuleren we een divers en toegankelijk activiteitenaanbod voor verschillende doelgroepen.

Via de pilot met een programma-adviseur en -verbinder versterken we de programmering, samenwerking en verbinding tussen organisaties, initiatieven en inwoners. Hiermee vergroten we de bijdrage van gemeenschapshuizen aan ontmoeting, participatie, het voorkomen van eenzaamheid en het versterken van de sociale basis.

Stichting Gemeenschapscentrum Bladel (BRUIS)
Naar verwachting zal de exploitatie zich over 2027 pas enigszins financieel stabiliseren, waarmee zicht ontstaat op de omvang van de subsidiebijdrage die jaarlijks nodig is om te komen tot een sluitende exploitatie. Voor 2027 wordt uitgegaan van de voor 2026 bijgestelde en geïndexeerde bijdrage. Deze bijdrage is in beginsel taakstellend. Op basis van de huidige inzichten wordt gerekend met een bijdrage van € 490.000.

Voor de komende jaren zijn door BRUIS ambitieuze plannen opgesteld, in lijn met de doelen die we met behulp van het gemeenschapscentrum trachten te realiseren. Deze plannen gaan verder dan het ambitieniveau waarop de hierboven geschetste bijstellingen becijferd zijn (dit komt neer op het continueren van de inzet en ambitieniveau op niveau 2026).

Het verder naar boven bijstellen van het ambitieniveau zal direct structureel meer subsidie vergen om tot een kostendekkend geheel te kunnen komen. Samen met het bestuur van BRUIS zal steeds worden onderzocht en afgestemd over de mogelijkheden en de financiële consequenties.

Aanpassen/uitbreiden gemeenschapshuis Casteren
Het stichtingsbestuur van het gemeenschapshuis in Casteren heeft al enkele jaren de wens om enkele fysieke aanpassingen door te voeren, in combinatie met wat verduurzamingsmaatregelen.

De kosten van alle gewenste aanpassingen zijn inzichtelijk gemaakt. WSZ heeft aangegeven tot welke aanpassing in de verschuldigde huur het zou leiden als WSZ deze investeringen zou (voor-)financieren.

De verschuldigde huur was aanleiding om de mogelijkheden van aankoop te onderzoeken. WSZ heeft aangegeven de verkoop graag te willen combineren met de verkoop van de gebouwelijk gekoppelde basisschool, die eveneens door de gemeente van WSZ wordt gehuurd. Binnen de gemeentebegroting zijn middelen gereserveerd voor de (hogere) huur dan wel de kapitaalslasten van de aankoop en aanpassingen. In 2026 beschikten we over een eigen taxatie én een taxatie van WSZ. Aan de hand daarvan worden de gesprekken opgestart om te bezien of aankoop (gemeenschapshuis in combinatie met de gebouwelijk gekoppelde basisschool) door de gemeente financieel verstandig is en beleidsmatig gewenst is.

Wmo

Maatschappelijk effect
Het mogelijk maken dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen en kunnen (blijven) deelnemen aan het dagelijkse leven.

Wat willen we bereiken?

Met de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) willen we in Nederland bereiken dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen blijven wonen en mee kunnen doen in de samenleving. De wet stimuleert dat mensen eerst hun eigen netwerk inschakelen en pas daarna gebruikmaken van hulp van de gemeente. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor passende ondersteuning, zoals hulp bij het huishouden, dagbesteding of een aangepaste woning. We verstrekken daarvoor maatwerkvoorzieningen. Het doel is om zelfredzaamheid en participatie te bevorderen.

Wat gaan we doen?

Eigen kracht
We zetten ons in voor informatievoorziening en bewustwording en subsidiëren verschillende organisaties die de eigen kracht van de inwoner versterken. Er wordt uitvoering gegeven aan uitvoeringslijnen 'Informatievoorziening en digitale sociale kaart' en 'Mentale gezondheid en psychische problematiek' uit het uitvoeringsplan Brede Visie Welzijn. Vrijwillige ouderenadviseurs gaan op bezoek bij inwoners die 75 jaar worden om met hen verschillende onderwerpen te bespreken die belangrijk zijn om op een fijne manier oud te kunnen worden. Ook de ouderenconsulent zet zich in voor bewustwording en de gemeente sluit waar mogelijk aan bij bewustwordingscampagnes.

Sociaal netwerk
We waarderen en ondersteunen mantelzorgers met mantelzorgwaarderingskaarten, de jaarlijkse lunch en diner en diverse afwisselende activiteiten door het jaar heen. We monitoren het product respijtzorg, bieden ruimte voor nieuwe burgerinitiatieven en subsidiëren verschillende organisaties die het sociaal netwerk van de inwoner versterken. Daarnaast wordt de uitvoeringslijn 'Programmamanagers' uit het uitvoeringsplan Brede Visie Welzijn uitgevoerd.

Algemene en voorliggende voorzieningen
De kosten voor Wmo-voorzieningen blijven stijgen. Daarom wordt gekeken welke nieuwe innovaties voorhanden zijn die eventueel tot kostenbesparing kunnen leiden. We analyseren geïndiceerde voorzieningen en kijken welke voorliggende en/of algemene voorzieningen versterkt of gecreëerd kunnen worden. We subsidiëren de verschillende organisaties die algemene en voorliggende voorzieningen organiseren. We streven naar het behoud van een indicatievrije herstelvoorziening voor inwoners met psychische kwetsbaarheid waar zij gebruik kunnen maken van een inloop, dagbesteding, herstelgroepen en logeerplekken.

Maatwerkvoorzieningen
Afdeling Maatschappelijke Dienstverlening van de GRSK voert voor ons de Wmo uit. Medewerkers van de GRSK bemensen het zorgloket, voeren keukentafelgesprekken, geven indicaties af, bewaken kwaliteit en kopen ondersteuning in en monitoren de inzet van voorzieningen. Als gemeente voorzien we in onafhankelijke cliëntondersteuning om inwoners te helpen hun ondersteuningsvraag te formuleren. Samen met de GRSK en andere

Kempengemeenten vernieuwen we de verordening en beleidsregels zodat deze weer aansluiten bij wetgeving, jurisprudentie en beleid. Daarnaast blijven we rapportages monitoren om ze te verbeteren en zo beter zicht te krijgen op de kosten, cijfers en ontwikkelingen van de maatwerkvoorzieningen. Samen met de andere Kempengemeenten, Best, Oirschot en Veldhoven kopen we sinds juli 2026 kwaliteitstoezicht in bij GGD Hart voor Brabant zodat we ook proactief en preventief toezicht kunnen houden op de kwaliteit van maatwerkvoorzieningen. Om de toegang tot ondersteuning te verbeteren is voor de uitvoeringslijn 'Optimaliseren toegang' van de Brede Visie Welzijn een projectleider ingehuurd. Daarnaast blijft wonen en zorg een aandachtspunt, waar onder andere aan gewerkt wordt met de samenwerkingstafel Wonen, Welzijn en Zorg en de implementatie van de Wet Versterking regie volkshuisvesting.

Complexe casuïstiek en zorgwekkend en/of onbegrepen gedrag
Sinds januari 2025 wordt veiligheidscasuïstiek 18+ opgepakt door het Kempenteam van de GRSK en sinds september 2026 is er een procesregisseur in dienst bij de GRSK die procesregie voert voor gemeente Bladel en bijzonder maatwerk complexe casuïstiek kan toepassen. In 2027 evalueren we dit en maken waar nodig extra afspraken met elkaar. In 2027 loopt het contract voor de Wijk-GGz af, dus dit kopen we opnieuw in.

Vrijwilligers
De vrijwilligersondersteuner en het vrijwilligersbureau zetten zich in voor het koppelen van vrijwilligers aan organisaties. Meerdere keren per jaar worden netwerkbijeenkomsten van het Platform Informele Zorg georganiseerd om formele en informele organisaties samen te brengen.

We faciliteren vrijwilligers van niet-gesubsidieerde organisaties met een subsidieregeling. Zij kunnen jaarlijks een subsidieverzoek indienen waarmee ze hun vrijwilligers kunnen waarderen met een klein presentje of een etentje. Ook zorgen we voor een vangnet voor vrijwilligers met de collectieve vrijwilligersverzekering.

In 2027 wordt weer de vrijwilligersbedankavond georganiseerd, waar de vrijwilligersawards worden uitgereikt. Deze avond vindt eens in de 4 jaar plaats en is voor alle actieve vrijwilligers binnen onze gemeente. Ook worden dan de "stille" vrijwilligers (vrijwilligers die normaliter buiten de spotlight willen blijven), even extra in het zonnetje gezet.

Ouderen
De ouderenconsulent bezoekt ouderen met vragen op het gebied van onder andere wonen, zorg, welzijn en eenzaamheid en werkt nauw samen met seniorenorganisaties in de gemeente. In 2026 is het certificaat Dementievriendelijke gemeente van Alzheimer Nederland behaald. De werkgroep Dementievriendelijke gemeente blijft zich inzetten door het organiseren van activiteiten voor mensen met dementie en hun naasten en door bewustwordingsactiviteiten voor inwoners.

De ketenaanpak Valpreventie wordt voortgezet, zodat inwoners met een verhoogd valrisico tijdig passende ondersteuning krijgen om vallen te voorkomen en langer vitaal en zelfstandig te blijven.

Inclusiviteit en toegankelijkheid
In 2027 wordt verdere uitvoering gegeven aan acties uit de lokale inclusie agenda. Daarnaast wordt de agenda geëvalueerd en wordt samen met maatschappelijke partners met ervaringskennis een geactualiseerde lokale inclusie agenda opgesteld voor 2028 en verder.

Ontwikkelingen

Inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage Wmo en maatregelen coalitieakkoord kabinet
Om de houdbaarheid van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015) te verbeteren heeft het kabinet besloten om voor alle Wmo-voorzieningen waar nu het abonnementstarief voor geldt, een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage (ivb) in te voeren. In maart 2025 is hiervoor het voorstel 'Wet vervanging abonnementstarief Wmo 2015' bij de Tweede Kamer ingediend. De invoering wordt momenteel voorzien per 2028. Daarnaast zijn in het landelijke coalitieakkoord maatregelen aangekondigd om de druk op de maatschappelijke ondersteuning te verlagen, waaronder het schrappen van huishoudelijke hulp vanaf 2029. De effecten van de stapeling van deze coalitieakkoordmaatregelen met enkele al eerder voorgenomen maatregelen op onder andere het besteedbaar inkomen, worden momenteel landelijk onderzocht.

Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang
Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang wordt georganiseerd door centrumgemeente Eindhoven. Voor Beschermd Wonen is de ambitie om een beweging van 'Beschermd Wonen' naar 'Beschermd Thuis' te maken. Het voornemen is om voor deze beweging, ook wel bekend als doordecentralisatie, een woonplaatsbeginsel en

objectief verdeelmodel in te voeren. Sinds het indienen van het voorstel bij de Tweede Kamer in januari 2023 is het voorstel in voorbereiding. De invoering van het woonplaatsbeginsel en het bijbehorende objectieve verdeelmodel voor beschermd wonen is hierdoor al meerdere keren uitgesteld**.** In juni 2025 is door de Tweede Kamer besloten het stuk niet controversieel te verklaren, maar een beloofde brief van de minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport met updates bleef tijdens het schrijven van deze begroting nog uit.

Urgentiecategorieën in Wet Versterking regie volkshuisvesting
Met de inwerkingtreding van de Wet versterking regie volkshuisvesting op 1 juli 2026 zijn gemeenten verplicht bij te dragen aan de huisvesting van urgente woningzoekenden en hierover regionale afspraken te maken. Uiterlijk 1 juli 2028 moet een huisvestingsverordening met urgentieregeling zijn vastgesteld. Hierdoor krijgen onder meer mantelzorgers, uitstroom uit de opvang en beschermd wonen en inwoners met een urgente medische woonvraag meer kans op passende huisvesting. Dit bevordert uitstroom naar lichtere ondersteuning. Om de periode tot vaststelling van de huisvestingsverordening te overbruggen, werkt de gemeente met de door het college in juli 2026 vastgestelde tijdelijke werkwijze sociale urgentie voor uitstroom uit instellingen.

Beleidskaders

- Beleidskader Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Bladel 2026-2030
- Verordening maatschappelijke ondersteuning Gemeente Bladel 2024
- Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Gemeente Bladel 2024
- Beleidsregels inzake actieve openbaarmaking van rapporten van bevindingen Wmo-toezicht
- Lokale Inclusie Agenda (LIA) gemeente Bladel 2025-2027

Jeugd

Maatschappelijk effect
In de gemeente Bladel kan ieder kind kansrijk, gezond en veilig opgroeien door een sterke pedagogische basis, beginnend bij de ouders zelf en met ondersteuning van de omgeving of professionals waar nodig. Hierdoor kunnen zij uitgroeien tot zelfstandige inwoners die actief deelnemen aan de samenleving en zowel sociaal als economisch zelfredzaam zijn.

Wat willen we bereiken?

We willen een samenleving waarin kinderen en jongeren in De Kempen veilig, zelfredzaam en kansrijk opgroeien, met ondersteuning die versterkt wat er al is, aansluit bij het gezin en blijvende positieve impact heeft.

Vanuit de Jeugdwet hebben gemeenten een belangrijke taak. We zorgen voor toegang tot kwalitatief goede jeugdhulp, zetten in op preventie en organiseren passende voorzieningen voor kinderen, jongeren en gezinnen die ondersteuning nodig hebben. Daarbij stimuleren we eerst te kijken naar de eigen kracht, het sociale netwerk en het preventieve basisaanbod, voordat we individuele maatwerkvoorzieningen inzetten. Daarnaast zijn we verantwoordelijk voor de uitvoering van onder andere jeugdbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering. Ook werken we nauw samen met partners, zoals het onderwijs en Wmo, om ondersteuning zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen.

Wat gaan we doen?

We evalueren het uitvoeringsplan Jeugd 2026 en stellen het uitvoeringsplan 2027-2029 op. Na vaststelling in de colleges begin 2027, geven we verder uitvoering aan dit uitvoeringsplan behorend bij het Meerjarenbeleidskader Jeugd de Kempen 2026-2029.
Eind 2025 is het nieuwe MJBK Jeugd de Kempen vastgesteld. Begin 2027 zal, na evaluatie van het uitvoeringsplan 2026, het nieuwe uitvoeringsplan voor de jaren 2027-2029 aan de vier colleges in de Kempen worden voorgelegd. Het MJBK (en uitvoeringsplan) zet in op preventie, passende jeugdhulp en veiligheid. Uitgangspunt is dat we voortzetten en waar nodig versterken van hetgeen al is opgebouwd en ontwikkelen waar we verbeterkansen zien. We leggen daarbij de focus op de volgende strategieën: Normaliseren, Preventief werken, Regievoeren en werken met en voor veiligheid en sluiten aan op landelijke ontwikkelingen zoals de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario kind en gezinsbescherming.

In het jaar 2027 (en verder) zetten we, onder andere, in op:

- We geven verder vorm aan het proces dat leidt tot een kader voor de doorontwikkeling van stevige lokale teams in de vier Kempengemeenten. We haken hierbij aan op het lokale project in Bladel rondom het 'optimaliseren Toegang' waarvoor een projectleider is aangesteld.
- We maken in 2027 gerichte keuzes over ons preventieve basisaanbod jeugd in de sociaal -pedagogische basis. Eind 2026 wordt er een onderzoek opgeleverd dat inzage geeft in de sterktes, hiaten en ontwikkelopgaven binnen ons huidige aanbod en in 2027 gaan we hier gericht op doorontwikkelen.
- We geven in 2027 verder vorm aan de samenwerking met verwijzers, met name huisartspraktijken. Dit doen we op basis van het plan van aanpak dat in 2026 gezamenlijk met hen is opgesteld.
- We geven uitvoering aan het Meerjarenprojectplan 'Normaliseren' dat in 2026 is opgesteld en stemmen hierbij af met de regio Samen voor Jeugd.
- De structurele werkwijze voor data-gestuurd werken ontwikkelen we verder door in 2027. Op basis van data (dus vraaggericht) verzameld in 2026, organiseren we collectief, voorliggend (en licht) aanbod vanaf 2027.
- In 2026 is de gewijzigde verordening Jeugdhulp vastgesteld in de vier gemeenteraden. De wijzigingen zijn geland in aangepaste instructies en werkprocessen. In 2027 en verder gaat de uitvoeringsorganisatie hier verder actief mee aan de slag.
- In 2027 verkennen we op welke wijze we vorm kunnen geven aan de consultatiefunctie GGZ, welke eerder in pilotvorm werd ingezet.
- Verdere doorontwikkeling van de samenwerking met onderwijs, o.a. uitvoering geven aan plan van aanpak rondom dyslexie waar in 2026 een start mee is gemaakt.
- In 2027 en verder volgt de verdere lokale implementatie van de Gedeelde Verklarende analyse. Deze methodiek wordt gebruikt om samen met het gezin, de jeugdige en professionals te begrijpen en analyseren waarom problemen ontstaan, in plaats van alleen de problemen te beschrijven.

We geven ook in 2027 verder regionaal uitvoering aan het uitvoeringsplan Samen voor Jeugd behorend bij het Meerjarenplan Samen voor jeugd.
Samen met 9 andere gemeenten in de regio kopen wij gespecialiseerde jeugdhulp in. De beleidslijn voor onze inkoopregio Samen voor Jeugd is voor de komende jaren vastgelegd in het Meerjarenplan Samen voor Jeugd 2026-2029. De uitvoeringsplannen zijn opgeleverd en ook in 2027 wordt hier verder uitvoering aan gegeven. Hieronder een (niet-uitputtend) overzicht van de opgaven en waarop ingezet wordt:

We zorgen er vanuit De Kempen voor dat de uitvoering van de opgaven aansluiten bij de uitvoering van het MJBK Jeugd de Kempen 2026-2029.

1. **Reikwijdte en Normaliseren:** gespecialiseerde jeugdhulp voor jeugdigen en gezin wanneer dat bijdraagt aan de oplossing. Onder andere:
   - Project Normaliseren: er wordt een regionale projectleider geworven en begin 2027 een projectplan opgesteld. De focus ligt in 2027 vooralsnog op het ontwikkelen van een praatplaat voor de toegangsteams en een regionale cultuurcampagne.
2. **Integraliteit:** jeugdhulp inzetten vanuit integraliteit, systeemgericht en zowel sector- als domein overstijgend. Onder andere:
   - Implementatie Gedeelde Verklarende analyse (GVA): We zetten in 2027 verder in op de principes en visie van de Gedeelde Verklarende Analyse (GVA) vanuit de betrokken partijen (onder andere Gecertificeerde Instellingen (GI's), toegang en zorgaanbieders) en we zetten bij complexe problematiek een breed uitgevoerd analyse(instrument) in.
   - Zorg in onderwijstijd (ZiO): na een akkoord door alle colleges over de regionale inkoopstrategie ZiO zal in 2027 de inkoop verder worden afgerond. ZiO zal officieel van start gaan per schooljaar 2027-2028.
   - Aanbesteding crisis: De contracten voor crisishulp zijn per 1 januari 2026 met 1 jaar verlengd. De nieuwe overeenkomst omvat naast het contract ook nadrukkelijk een samenwerkingsovereenkomst met daarin de rollen, taken en verantwoordelijkheden van alle partners. De overeenkomst treedt in werking 1-1-2027.
3. **Verblijf:** Meer kinderen groeien veilig op, thuis of in de omgeving (zo thuis mogelijk). Onder andere:
   - Visie en Doorontwikkeling verblijf: in 2026/2027 worden de uitgangspunten en contouren voor de visie op verblijf verder uitgewerkt. Uiteindelijk landen deze in het project 'brede inkoop Samen voor Jeugd' (de inkoopstrategie) om daarmee het nieuwe beleid op verblijf duurzaam te borgen.

- Coördinatiepunt wonen en verblijf (CPWV): het CPWV biedt inzicht in zorgbehoeften, beschikbare plekken en doorstroom in de hele regio waardoor jongeren binnen verblijf sneller op een passende plek terechtkomen. Aan deze pilot wordt uitvoering gegeven.

4. **Organisatie:** verbeteren van de organisatie, inkoop en beschikbaarheid van specialistische jeugdhulp. Onder andere:
   - GR-vorming Samen voor Jeugd: Vanuit de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdhulp (Wvbj) is verplicht gesteld dat de regio's een GR vormen. De ontwikkeling van Samen voor Jeugd tot een robuuste gemeentelijke samenwerking passend bij de wet GR versterkt de regionale sturing op inkoop, capaciteit, beleid, toegang en kwaliteit. Volgens de voorlopige planning volgt eind 2026 de zienswijze procedure en april 2027 vaststelling door de gemeenteraden.
   - Brede inkoop(strategie) Samen voor Jeugd: We gaan van losse inkoopprocedures naar één grotere procedure en een brede inkoop(strategie) voor in ieder geval jeugdhulp specialistisch, hoog specialistisch en (kleinschalig) verblijf onder valt. Ook hier wordt in 2027 verder aan gewerkt. Per 1-1-2028 moeten de nieuwe overeenkomsten gereed zijn.

Uitvoering geven aan het uitvoeringsplan OKO/Kempenbranie 2027 en verder
In 2026 wordt het uitvoeringsplan OKO (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving) /Kempenbranie 2025-2026 geevalueerd door het kernteam onder leiding van de coördinator Kempenbranie. De monitoring op de VO-scholen vindt plaats eind 2026 en de dialoogsessie waarin de cijfers worden gepresenteerd in het voorjaar van 2027. Parallel hieraan wordt er gewerkt aan een nieuw uitvoeringsplan vanaf 2027 en wordt er verder uitvoering gegeven aan alle lopende projecten. Denk daarbij aan: de Geluksmobiel, de gezonde sportclub/ jeugdpanel, het communicatieplan, de overgang van PO-VO en positief opvoeden/ pedagogisch partnerschap.

Ontwikkelingen

Hervormingsagenda Jeugd en commissie van Ark
Door betrokken partijen, het Rijk, VNG, aanbieders en cliëntenorganisaties, is de landelijke Hervormingsagenda (HVA) Jeugd vastgesteld. Reden hiervoor is onder andere de landelijke stijging van het aantal jongeren en uitgaven in jeugdzorg. In de Hervormingsagenda wordt 'de beweging naar voren' benadrukt en zijn diverse veranderopgaven vastgesteld, waaronder de inzet op normaliseren, de (door)ontwikkeling Stevige Lokale Teams en afbouw van residentiele jeugdhulp. Ook in 2027 blijft de HVA richtinggevend voor de ontwikkeling van het jeugdstelsel.

Mede naar aanleiding van de adviezen van de commissie Van Ark (2025) hebben Rijk en gemeenten afspraken gemaakt over aanvullende financiële middelen binnen het jeugdhulpstelsel. Hoewel voor de periode tot en met 2027 extra middelen beschikbaar zijn gesteld, blijft er aandacht voor de financiële houdbaarheid van het jeugdstelsel op de langere termijn. Een nieuw advies van de commissie Van Ark volgt in 2028.

Wet Verbetering beschikbaarheid jeugdhulp
In april 2025 is deze wet aangenomen als onderdeel van de Hervormingsagenda Jeugd en een belangrijke stap naar betere beschikbaarheid van (hoog)specialistische jeugdhulp. Deze pakken wij als Kempengemeenten ook in 2027 verder op regionaal niveau met Samen voor Jeugd op. Dit betekent bijvoorbeeld dat gemeenten verplicht worden samen te werken bij de inkoop van dure en complexe zorg en er wordt voorgeschreven wat er minimaal op regionaal niveau gezamenlijk ingekocht moet worden. Ook dienen jeugdhulpregio's een GR (gemeenschappelijke regeling) te vormen (zie hierboven).

Wetsvoorstel reikwijdte Jeugdwet
Het wetsvoorstel Reikwijdte Jeugdwet is een voorgestelde aanpassing van de Jeugdwet. Het doel is om de sterk gestegen vraag naar jeugdhulp en bijbehorende kosten te beperken. Dit gebeurt door duidelijker af te bakenen wanneer specialistische hulp nodig is en wanneer lichte ondersteuning of de eigen omgeving volstaat. De wet is in 2026 in consultatie geweest en de Rijksoverheid streeft voorlopig naar een inwerkingtreding na 1 januari 2027.

Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming
In 2026 is de programmaperiode van het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming landelijk afgerond, inclusief de proeftuinen. Vanaf 2027 wordt deze beweging verder voortgezet binnen een landelijk vervolgprogramma.

Er is onder andere een veranderstrategie opgesteld, welke beschrijft hoe gemeenten, overheid en jeugdregio's tussen 2026-2029 werken aan betere hulp bij huiselijk geweld en kindermishandeling. De verwachting is ook hier dat (stevige) lokale teams een steeds belangrijkere rol krijgen voor gezinnen (en kinderen) die met deze problematiek te maken hebben.

Beleidskaders

- Meerjarenbeleidskader Jeugd de Kempen 2026-2029
- Uitvoeringsplan jeugd 2026, behorend bij MJBK Jeugd de Kempen 2026-2029
- Verordening Jeugdhulp 2026
- Beleidsnotitie Kempenbranie 2022-2026 en uitvoeringsplan 2025-2026
- Meerjarenplan en uitvoeringsplan Samen voor Jeugd 2026-2029
- Brede visie Welzijn gemeente Bladel

Welzijn

Maatschappelijk effect
Met de 37 ambities uit de 'Brede visie Welzijn' en de uitvoeringslijnen uit het uitvoeringsplan geven we vanuit een integrale en brede kijk op welzijn vorm aan het versterken en ondersteunen van het welzijn van onze inwoners en de sociale cohesie. De Brede visie Welzijn is opgesteld aan de hand van 4 visielijnen, Opgroeien, Vitaal, Inclusief en Leefomgeving en heeft een uitvoeringsplan met 6 uitvoeringslijnen. In deze paragraaf is beschreven wat we met de Brede Visie Welzijn willen bereiken en wat we, aanvullend aan doorlopende activiteiten, per uitvoeringslijn gaan doen.

Wat willen we bereiken?

We willen dat ieder kind kansrijk, gezond en veilig kan opgroeien, inwoners voor zichzelf en elkaar zorgen, niemand belemmeringen ervaart als het gaat om deelname aan de samenleving, inwoners zich thuis voelen in gemeente Bladel en actief betrokken zijn bij de samenleving en de leefomgeving een positieve bijdrage levert aan een gelukkig, gezond, veilig en participerend bestaan.

Wat gaan we doen?

Lokale Inclusie Agenda
In 2027 wordt verdere uitvoering gegeven aan acties uit de lokale inclusie agenda, de agenda wordt geëvalueerd en samen met maatschappelijke partners met ervaringskennis wordt een geactualiseerde lokale inclusie agenda opgesteld voor 2028 en verder.

Optimaliseren toegang tot ondersteuning en zorg
Het optimaliseren van de toegang pakken we via meerdere paden aan, zowel Kempisch als lokaal. Kempisch starten we met een analyse van de kenmerken van een goede toegang en lokale teams bij onze uitvoeringsorganisaties GRSK en KempenPlus. Dit omdat elke gemeente uitdagingen ondervindt rondom toegang en lokale teams en we nauw samenwerken binnen de gemeenschappelijke regelingen. In februari 2027 hebben we scherp hoe de opgave rondom toegang en lokale teams opgepakt kan worden; lokaal, regionaal of een combinatie van beide.

Ook starten we lokaal met een proeftuin voor een laagdrempelig inlooppunt. In de voormalige Visit locatie aan de Markt geven we hier samen met maatschappelijke partners invulling aan en onderzoeken we wat werkt. Inwoners kunnen hier terecht met vragen over hulp en ondersteuning. Daarnaast wordt het bestaande aanbod meer zichtbaar en organisaties van professionals en vrijwilligers kunnen elkaar makkelijker vinden om laagdrempelig samen te werken.

Informatievoorziening en (digitale) sociale kaart
In het laatste half jaar van 2026 werken we aan de uitwerking van een heldere en toegankelijke (digitale) sociale kaart. Het is nog niet duidelijk in welke vorm dit zal zijn (of dit een pagina op de gemeentelijke website wordt, een externe webpagina of een andere invulling). In 2027 zal de nieuwe wijze van informatievoorziening vindbaar zijn voor inwoners.

Programmamanagers gemeenschapshuizen
In november 2026 start de 'Programma Adviseur & Verbinder' in MFA BRUIS en MFA Hart van Hapert. De functie zal eind 2027 worden geëvalueerd.

Jongerenwerk: De basis op orde
Met onze samenwerkingspartners gaan we nieuwe afspraken maken voor 2027 over de invulling van het jongerenwerk. Hierbij zijn onze vastgestelde beleidsvisies leidend.

De samenwerking van het jongerenwerk met scholen, (sport)verenigingen, CJG+ en MFA's wordt in 2027 verder versterkt. Samen met de programma-adviseur en -verbinder van MFA BRUIS en MFA Hapert en het jongerenwerk wordt een passende ruimte ingericht in MFA BRUIS, zo mogelijk al in 2026. Ook wordt de samenwerking met andere partners gezocht en versterkt om een divers en aantrekkelijk aanbod te creëren voor jongeren.

Mentale gezondheid en psychische problematiek
In 2027 zetten we in op het versterken en bespreekbaar maken van mentale gezondheid in verschillende levensfasen. We geven uitvoering aan de lokale en regionale aanpak suïcidepreventie en versterken samen met de GGD, het CJG+ en het onderwijs de structurele aandacht voor gezondheid en welbevinden van kinderen.

Beleidskaders

- Welzijn Bladel - een brede visie op welzijn
- Uitvoeringsplan Brede Visie Welzijn
- Omgevingsvisie Bladel 2040 – Vitaal Bladel, alles bij de hand
- Lokale Inclusie Agenda (LIA) gemeente Bladel 2025-2027

Verbonden partijen

- KempenPlus
- Samenwerking Kempengemeenten (GRSK)
- Gemeentelijke gezondheidsdienst Brabant-Zuidoost (GGD)

Beleidsindicatoren

Naam Indicator	2021	2022	2023	2024	2025	Bron
Banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 - 64 jaar	1.169,4	1.177,7	1.178,0	1.191,2	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Jongeren met een delict voor de rechter % van 12 t/m 21 jaar	1%	1%	1%	1%	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Kinderen in uitkeringsgezin	2%	2%	2%	2%	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Netto arbeidsparticipatie % werkzame beroepsbevolking	74,1%	74,5%	75,6%	75,6%	75,7%	www.waarstaatjegemeente.nl
Werkloze jongeren	1%	1%	1%	1%	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners	114,5	91,70	81,8	81	76,2	www.waarstaatjegemeente.nl
Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners van 15 - 64 jaar	100,0	130,2	144,3	152,7	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Jongeren met jeugdhulp % van alle jongeren tot 18 jaar	11,6%	9,8%	10,6%	13,1%	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Jongeren met jeugdbescherming % van alle jongeren tot 18 jaar	0,7%	0,5%	0,7%	0,7%	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Jongeren met jeugdreclassering % jongeren van 12 - 23 jaar	0,3%	0,4%	0,4%	0,5%	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO per 10.000 inwoners	700	730	730	670	690	www.waarstaatjegemeente.nl

Wat mag het kosten?

Accommodaties
De geraamde lasten bestaan uit kapitaal- en exploitatielasten van de gemeenschapshuizen in de verschillende kernen. De geraamde baten hebben betrekking op huurinkomsten.

Algemeen toegankelijk individuele ondersteuning
De geraamde lasten in 2027 bestaan uit doorberekende salariskosten, de bijdrage aan de GGD, subsidies conform welzijnsplan en uitgaven zoals beschreven in het beleidskader maatschappelijke ondersteuning.

Voorliggende voorzieningen
De verwachte lasten binnen dit subtaakveld hebben met name betrekking op doorberekende salariskosten, subsidies conform welzijnsplan en huur.

Arbeidsparticipatie
In de begroting is rekening gehouden met formatie voor garantiebanen binnen de gemeentelijke organisatie. Een deel van de kosten krijgen we via loonkostensubsidie van KempenPlus gecompenseerd. Daarnaast zijn hier lasten geraamd voor activiteiten die worden uitgevoerd door KempenPlus.

Overige lokale initiatieven
De gemeente ontvangt een specifieke uitkering van het Rijk in het kader van de Wet Inburgering 2021. De specifieke uitkering wordt ingezet ter bekostiging van inburgeringsvoorzieningen, onder andere door inzet van KempenPlus. Verder wordt ook in 2027 de inzet van een jongerenwerker voorgezet

Wmo en jeugd
De ontwerpbegroting 2027 en begrotingswijziging 2026 van de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten (GRSK) leiden tot bijstellingen vanaf 2026 voor het onderdeel Maatschappelijke dienstverlening. De begrotingswijziging 2026 werd behandeld in de raadsvergadering van 26 februari 2026. In de raadsvergadering van 21 mei 2026 is de ontwerpbegroting 2027 voorgelegd aan de raad. Het raadsvoorstel en de bijbehorende stukken voorzien in een naderende toelichting op deze bijstelling.

Inkomensregelingen
Op basis van de ontwerpbegroting 2027 en 1e begrotingswijziging 2026 van KempenPlus zijn lasten bijgesteld. In de raadsvergadering van 21 mei 2026 is de ontwerpbegroting 2027 voorgelegd aan de raad. Het raadsvoorstel en de bijbehorende stukken voorzien in een naderende toelichting op deze bijstelling.

Vrijwilligers
De verwachte stijging van lasten in 2027 en 2028 heeft betrekking op het indicatievrij herstelcentrum.
Sinds juli 2024 is met behulp van de Regionale Subsidieregeling Innovatie Beschermd wonen van regio Eindhoven een herstelcentrum voor mensen met psychische kwetsbaarheid ontwikkeld. Hier worden indicatievrije dagbesteding, herstelgroepen en logeerbedden geboden. De Regionale Subsidieregeling Innovatie Beschermd wonen loopt na 31 december 2026 af en houdt op te bestaan. Gelet op regionale en landelijke ontwikkelingen en in afwachting van regionale of landelijke (co)financiering willen de Kempengemeenten de kennis en kunde met betrekking tot herstelzorg in stand houden. Daarnaast kan het wegvallen van de voorziening zorgen voor een sterke toename in aantallen en kosten van geïndiceerde Wmo-voorzieningen. Een maatschappelijke kosten-baten analyse tijdens de pilotperiode van het huidige herstelcentrum laat zien dat kosten voor geïndiceerde Wmo-voorzieningen hoger liggen dan de kosten voor een herstelcentrum in deze vorm.

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)		Rekening 2025		Begroting 2026	Begroting 2027	Meerjarenraming 2028	2029	2030
Lasten								
participatie:								
accommodaties	n	-3.392	n	-4.587	n -4.328	n -4.198	n -4.174	n -4.153
algemeen toegankelijke individuele ondersteuning	n	-1.722	n	-2.100	n -738	n -744	n -451	n -451
mantelzorg	n	-57	n	-62	n -51	n -51	n -51	n -51
voorliggende voorzieningen	n	-540	n	-524	n -524	n -524	n -524	n -524
arbeidsparticipatie	n	-129	n	-282	n -272	n -272	n -272	n -272
overige lokale initiatieven	n	-665	n	-942	n -917	n -832	n -820	n -820
wijk GGZ	n	-10						
wmo:								
zorgloket	n	-825	n	-796	n -791	n -792	n -790	n -790
maatwerkdienstverlening 18+	n	-6.177	n	-6.648	n -6.782	n -6.784	n -5.825	n -5.825
inkomensregelingen:								
inkomensvoorzieningen	n	-11.592	n	-13.083	n -12.639	n -12.356	n -12.127	n -11.957
minimabeleid	n	-428	n	-500	n -487	n -487	n -487	n -487
schuldhulpverlening	n	-6	n	-10	n -10	n -10	n -10	n -10
jeugd:								
preventie	n	-1.061	n	-1.531	n -1.586	n -1.587	n -1.592	n -1.591
maatwerkdienstverlening 18-	n	-5.344	n	-5.490	n -4.756	n -4.703	n -4.700	n -4.700
geëscaleerde zorg 18-	n	-670	n	-996	n -566	n -566	n -566	n -566
vrijwilligers (waardering / ondersteuning)	n	-109	n	-95	n -522	n -543	n -95	n -95
Totaal lasten	n	-32.727	n	-37.646	n -34.969	n -34.449	n -32.484	n -32.292

Baten												
participatie:												
accommodaties	v	517	v	345	v	345	v	345	v	345	v	345
algemeen toegankelijke individuele ondersteuning	v	1.903	v	1.504	v	4	v	4	v	4	v	4
mantelzorg	v	12	v	11								
voorliggende voorzieningen	v	234										
arbeidsparticipatie	v	14	v	97	v	97	v	97	v	97	v	97
overige lokale initiatieven	v	132	v	400	v	400	v	400	v	400	v	400
wmo:												
maatwerkdienstverlening 18+	v	143	v	210	v	210	v	397	v	397	v	397
inkomensregelingen:												
inkomensvoorzieningen	v	3.619	v	3.731	v	3.731	v	3.731	v	3.731	v	3.731
minimabeleid	v	34	v	18	v	18						
jeugd:												
preventie	v	50	v	45	v	45	v	45	v	45	v	45
maatwerkdienstverlening 18-							v	211	v	211	v	211
vrijwilligers (waardering / ondersteuning)	v	1										
Totaal baten	v	6.659	v	6.361	v	4.850	v	5.230	v	5.230	v	5.230
Geraamd saldo van baten en lasten	n	-26.068	n	-31.285	n	-30.119	n	-29.219	n	-27.254	n	-27.062

(- = nadeel en + = voordeel)

4.7 Volksgezondheid en milieu

Gezonde leefomgeving

Maatschappelijk effect
Iedere inwoner heeft gelijke kansen op een goede gezondheid, ongeacht sociaaleconomische status, leeftijd of achtergrond. Daarbij verstaan we onder gezondheid meer dan de afwezigheid van ziekte. Vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid zetten we in op het versterken van het lichamelijk, mentaal en sociaal welbevinden en de kwaliteit van leven van inwoners.

Een gezonde fysieke én sociale leefomgeving ondersteunt inwoners om gezond te leven, naar vermogen mee te doen en een betekenisvol leven te leiden. Daarom stimuleren we een leefomgeving die uitnodigt tot ontmoeten, bewegen, ontspannen, cultuur beleven en meedoen. Sport en cultuur dragen bij aan gezondheid, sociale verbinding en persoonlijke ontwikkeling.

Ambitie Volksgezondheid
We willen de publieke gezondheid beschermen en bevorderen, gezondheidsverschillen verkleinen en bijdragen aan een gezonde leefomgeving waarin gezonde keuzes vanzelfsprekend en toegankelijk zijn. In lijn met de Wet publieke gezondheid, de landelijke nota gezondheidsbeleid en het lokaal gezondheidsbeleid werken we hier samen met inwoners en maatschappelijke partners aan. De regionale werkagenda AZWA vormt daarbij een belangrijk uitvoeringskader.

Wat willen we bereiken?

In 2027 versterken we de publieke gezondheid door te investeren in een gezonde leefomgeving, een sterke sociale basis en een gezonde leefstijl. Zo dragen we bij aan gelijke kansen op gezondheid, verkleinen we gezondheidsverschillen en creëren we de voorwaarden voor een gemeente waarin inwoners gezond kunnen opgroeien, gezond en vitaal ouder worden en naar vermogen kunnen meedoen.

Wat gaan we doen?

Gezonde leefstijl
Een gezonde leefstijl begint bij een omgeving waarin gezond leven de vanzelfsprekende keuze is. Daarom werken we samen met lokale en regionale partners aan gezondheidsbevordering, het bevorderen van een gezond gewicht, valpreventie en middelenpreventie. Hieraan geven we onder andere uitvoering via de ketenaanpak Kind naar Gezonder Gewicht (KnGG), de ketenaanpak Valpreventie en SKIP.

Kansrijk opgroeien
Een goede start legt de basis voor een gezond leven. Daarom versterken we de samenwerking tussen zorg, welzijn, onderwijs en kinderopvang, zodat kinderen en gezinnen tijdig de juiste ondersteuning en begeleiding krijgen. Hieraan geven we onder andere uitvoering via Kansrijke Start en Nu Niet Zwanger, in samenwerking met lokale en regionale partners.

Mentale gezondheid
Mentale gezondheid is een belangrijke voorwaarde om gezond te leven en mee te kunnen doen. Daarom versterken we samen met zorg-, welzijns- en onderwijspartners de mentale weerbaarheid van inwoners door vroegsignalering, het versterken van beschermende factoren en een samenhangende aanpak van mentale gezondheid. Hieraan geven we onder andere uitvoering via de regionale en lokale aanpak suïcidepreventie en Welzijn op Recept.

Vitaal ouder worden
Gezond en zelfstandig ouder worden vraagt om een sterke sociale basis en een leefomgeving die gezond ouder worden ondersteunt. Daarom versterken we de samenwerking tussen zorg- en welzijnspartners en stimuleren we dat inwoners zo lang mogelijk vitaal en zelfstandig kunnen blijven. Hieraan geven we onder andere uitvoering via de ketenaanpak Valpreventie.

Gezonde leefomgeving
De inrichting van de fysieke en sociale leefomgeving heeft invloed op de gezondheid van inwoners. Daarom werken we samen met andere beleidsterreinen aan een leefomgeving die uitnodigt tot bewegen, ontmoeten,

cultuur beleven en meedoen. Ook beperken we gezondheidsrisico's die samenhangen met klimaatverandering en andere omgevingsfactoren.

Wettelijke taken publieke gezondheid
De gemeente voert de wettelijke taken uit de Wet publieke gezondheid uit en vertaalt landelijke en regionale ontwikkelingen naar de lokale praktijk. Waar nodig actualiseren we het lokaal gezondheidsbeleid en versterken we de samenwerking met de GGD en andere maatschappelijke partners. De wettelijke taken omvatten onder andere infectieziektebestrijding, gezondheidsmonitoring en de jeugdgezondheidszorg.

AED-dekking
Een goed bereikbaar netwerk van AED's vergroot de veiligheid in de gemeente. Daarom ondersteunen we het onderhoud en de vervanging van AED's en zetten we de samenwerking met de AED-werkgroep voort.

Ambitie Milieu
Emissies van schadelijke stoffen voor mens en milieu in lucht, bodem en water nemen af. Dit draagt bij aan een gezonde fysieke leefomgeving en een betere volksgezondheid.

Wat willen we bereiken?

We streven naar een gezonde fysieke leefomgeving waarin de kwaliteit van lucht, bodem en water op orde is en waarin milieubelasting zoveel mogelijk wordt beperkt. Daarnaast willen we gezondheidsrisico's en milieuhinder voorkomen en zorgen voor een duurzame ontwikkeling van onze gemeente. Hierbij is het belangrijk dat inwoners en bedrijven zich bewust zijn van hun invloed op de leefomgeving en worden gestimuleerd om duurzame keuzes te maken.

Wat gaan we doen?

In 2026 voeren we onze wettelijke taken uit op het gebied van milieuvergunningverlening, toezicht en handhaving. Daarbij werken we samen met de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant. We bewaken de kwaliteit van bodem, lucht en water en betrekken milieuaspecten bij ruimtelijke ontwikkelingen en de uitvoering van de Omgevingswet. Daarnaast zetten we ons in voor het voorkomen en beperken van overlast door geluid, geur, luchtverontreiniging en risico's op het gebied van externe veiligheid. Ook blijven we inwoners en ondernemers informeren en ondersteunen bij duurzame initiatieven die bijdragen aan een schonere, gezondere en toekomstbestendige leefomgeving.

Ambitie riolering – Rijksbeleid/ wettelijke taak

Wat willen we bereiken?

Een goed functionerende riolering is essentieel voor de volksgezondheid. We voorzien in de wettelijke taakstelling voor zorgplicht op het gebied van inzamelen en afvoeren van afvalwater, innemen en verwerken van hemelwater en afvoeren van structureel overtollig grondwater. Hierdoor beperken we gezondheidsrisico's en wateroverlast. Klimaatadaptatie en burgerparticipatie zijn expliciet onderdeel hiervan.

Wat gaan we doen?

Gezien de sterke overlap tussen de doelstellingen voor riolering en klimaatadaptatie, snijden de meeste beleidsontwikkelingen en projecten aan beide kanten. De informatie voor riolering is daarom gezamenlijk opgenomen onder 'wat gaan we doen voor klimaatadaptatie?'. Investeringen t.a.v. riolering zijn bovendien opgenomen in de paragraaf kapitaalgoederen.

Ambitie afval en grondstoffen – Rijksbeleid/ wettelijke taak

Wat willen we bereiken?

Inzameling en verwerking van afval beperkt schadelijke emissies naar de leefomgeving. Dit komt ten goede aan de volksgezondheid. We werken aan een circulaire economie waarin producten en grondstoffen zolang mogelijk in de keten blijven, en waarde wordt gecreëerd uit afvalstromen.

Hieruit volgt dat we inzetten op scheiding van afvalstromen, zodat de hoeveelheid restafval verder afneemt, afvalstromen steeds meer als grondstof worden benut en de kosten voor inwoners beheersbaar blijven.

Wat gaan we doen?

De Kadernota Grondstoffen 'Samen op weg naar een Circulaire Kempengemeenschap!' dateert uit 2019. In 2027 gaat deze kadernota geactualiseerd worden en stellen we een uitvoeringsplan op dat aansluit op het huidige beleid. Daarmee dragen we blijvend bij aan onze ambities op het gebied van duurzaamheid en circulaire economie. In dit plan staan drie pijlers centraal:

- Milieu: afvalpreventie, minder restafval, betere scheiding en meer recycling en hergebruik van grondstoffen.
- Service: toegankelijke voorzieningen en duidelijke, begrijpelijke informatie.
- Kosten: beheersbare afvalkosten, toepassing van het principe 'de vervuiler betaalt' en een eerlijke, zo laag mogelijke afvalstoffenheffing. De kosten vallen onder de gesloten exploitatie afvalinzameling en zijn daarmee budgetneutraal.

Daarnaast blijven we investeren in goede voorzieningen om afvalstromen gescheiden in te zamelen. De realisatie van een grondstoffencentrum of gemoderniseerde milieustraat is een voorbeeld hiervan. In 2027 wordt een keuze gemaakt voor de locatie en invulling van de nu verouderde milieustraat en er zal gewerkt worden aan de verdere voorbereidingen die nodig zijn. Daarnaast zal er planmatig worden gekeken naar verschillende inzamelmiddelen zoals ondergrondse containers bij complexen, glas- en textielcontainers en prullenbakken verspreid binnen de gemeente.

We ondersteunen inwoners met duidelijke informatie, aansprekende communicatie en toezicht bij het juist aanbieden van afvalstromen. We onderzoeken hoe we de inzameling en verwerking verder kunnen verbeteren en benutten kansen voor innovatie en samenwerking met partners. Tot slot monitoren we de resultaten en sturen we bij waar dat nodig is om onze doelstellingen te halen.

Wat weten we nog meer?

De gemeente blijft inzetten op het verminderen van restafval, het verbeteren van afvalscheiding en het verhogen van de kwaliteit van ingezamelde grondstoffen. Hiermee draagt Bladel bij aan de transitie naar een circulaire economie en aan de landelijke doelstelling om in 2030 minimaal 60% van het huishoudelijk afval te recyclen en in 2050 volledig circulair te zijn.

Daarnaast wordt ingezet op verdere verbetering van de kwaliteit van de PMD-stroom (plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankenkartons).

In 2026 worden hiervoor maatregelen ingezet op het gebied van communicatie, voorlichting en inzameling. De effecten hiervan worden naar verwachting zichtbaar in 2027. Op basis van de huidige kwaliteitsmetingen valt Bladel in kwaliteitsstaffel 2 van het Verpact-vergoedingssysteem (75% tot 84,9% PMD-aandeel). Het doel is door te groeien naar kwaliteitsstaffel 1, waarvoor een PMD-kwaliteitspercentage van minimaal 85% vereist is. Hiermee wordt zowel een bijdrage geleverd aan hoogwaardige recycling van grondstoffen als aan het vergroten van de inkomsten uit Verpact-vergoedingen.

Beleidskaders

- Omgevingsvisie Bladel 2040: Vitaal Bladel, alles bij de hand
- Bladel Gezond! Gezondheidsbeleid gemeente Bladel
- Plan van Aanpak Gezond en Actief Leven Akkoord gemeente Bladel
- Gemeentelijk RioleringsPlan 2021-2025 Bladel
- Nota bodembeheer
- Kadernota Grondstoffen "Samen op weg naar een Circulaire Kempengemeenschap!"

Natuur en Klimaat

Maatschappelijk effect

In 2050 moet de gemeente Bladel klimaatbestendig zijn ingericht. De openbare ruimte is heringericht met als resultaat een aantrekkelijke groene leefomgeving, die beter bestand is tegen te veel en te weinig water. Volksgezondheidsrisico's zijn beperkt en er is voldoende schoon drinkwater beschikbaar. Het oppervlaktewater is schoon, heeft een aantrekkende werking en versterkt de natuur. Op particulier terrein is er duidelijk wat veranderd. Tuinen zijn minder verhard, daken zijn vergroend en er zijn op veel plaatsen voorzieningen om overtollige

neerslag te verwerken en te hergebruiken. Het omgaan met de effecten van het veranderende klimaat op onze natuur en onze leefomgeving.

Ambitie klimaatadaptatie – Rijksbeleid/ wettelijke taak

Gemeente Bladel is in 2050 klimaatbestendig en water robuust.

Wat gaan we doen?

Landelijke ontwikkelingen
In 2024 is de Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater herzien. Vanaf 2027 wordt de oude richtlijn ingetrokken en vanaf 2028 moet de Europese Richtlijn ook verankerd zijn in nationale wetgeving (Omgevingswet). In de nieuwe Europese Richtlijn zijn strengere kwaliteitseisen gesteld voor de inzameling en behandeling van huishoudelijk afvalwater. Zo moet data over de werking van het riool- en zuiveringssysteem openbaar toegankelijk worden, moet het afvalzuiveringsproces minder energie gaan verbruiken én moeten ook medicijnresten worden verwijderd. Vooruitlopend hierop loopt al enkele jaren een gezamenlijk meetspoor met het waterschap én is de rioolwaterzuiveringsinstallatie in Hapert al uitgebreid met een pilotsysteem voor het verwijderen van medicijnresten.

Regionale ontwikkelingen
Gemeente Bladel heeft een Bestuursakkoord Water gesloten met de samenwerkingspartners in het Klimaatportaal Zuidoost-Brabant. Doel is het behalen van efficiëntie in de waterketen en het samenwerken aan de opgaven uit het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie. Eind 2026 ligt in de stuurgroep de haalbaarheidsstudie voor grondwateraanvulling in het gebied tussen Casteren en Hoogeloon voor. Mogelijk wordt gekozen voor gezamenlijke voortzetting van het project in 2027. Als alternatief kan gemeente Bladel zelf overwegen het project verder vorm te geven. Eind 2027 loopt het huidige Bestuursakkoord Water af. Er wordt daarom gewerkt aan een nieuw Bestuursakkoord dat eind 2027 aan de stuurgroep wordt voorgelegd.

Beleidsonderzoek- en ontwikkeling
Het Gemeentelijk Rioleringsplan en de Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie lopen eind 2026 af. Daarom werken we in 2027 aan een integraal Omgevingsprogramma Klimaatadaptatie en Riolering, waarin de opgaven op het gebied van water, riolering en klimaatadaptatie in samenhang worden beschouwd. Ter voorbereiding actualiseren we de klimaatstresstesten en brengen we de gevolgen en risico's van klimaatverandering opnieuw in beeld. Op basis hiervan wordt een discussienota opgesteld waarin het toekomstige ambitieniveau wordt afgewogen in relatie tot de schaal en financiële mogelijkheden van de gemeente Bladel. De financiële vertaling van het nieuwe programma wordt betrokken bij de besluitvorming over de begroting en rioolverordening 2028. Daarnaast werken we aan een Handboek Klimaatadaptatie met eisen en ontwerpprincipes voor nieuwe ontwikkelingen en de inrichting van de openbare ruimte, waarbij de juridische verankering deels doorloopt in de nieuwe planperiode.

Gemeente brede projecten
Er is een Integraal actieplan hitte in ontwikkeling voor de domeinen gezondheid, gebied en gebouw. Voor het domein gebied werken we in 2027 aan het plaatsen van smeerpalen in de centrumgebieden en centrale pleinen per dorpskern, het inventariseren en inrichten van koelteplekken in de openbare ruimte, inventariseren van behoeftes van scholen bij het hittebestendig inrichten van schoolpleinen en verantwoord opdrachtgeverschap in perioden van hitte. Voor het domein gezondheid zetten we in op het beperken van gezondheidsrisico's door hitte. Daarbij hebben we extra aandacht voor inwoners die door hitte meer gezondheidsrisico lopen. We vergroten de bewustwording over de gevolgen van hitte en werken samen met maatschappelijke partners om inwoners tijdens warme perioden zo goed mogelijk te bereiken.

Participatie en communicatie
De gemeenteraad heeft een structureel budget van in totaal € 160.000 beschikbaar gesteld voor de klimaatadaptatie-opgave. Hieruit is er geld beschikbaar voor projecten, onderzoeken, beleidsontwikkeling en participatie/ communicatie. Conform het Coalitieakkoord 2026-2030 is het ambitieniveau voor participatie en communicatie t.a.v. klimaatadaptatie herijkt. Dit houdt in dat eind dit jaar de subsidie (her)gebruiken regenwater en platform Blauwgroen Bladel worden beëindigd. Dit resulteert in een structurele verlaging van het klimaatadaptatie budget van € 50.000 per jaar. In 2027 wordt het nieuw programma klimaatadaptatie & riolering vastgesteld door het college waarin conform het coalitieakkoord 2026-2030 de resterende structurele verlaging van € 50.000 wordt meegenomen.

Projecten Casteren
De maatregelen in de openbare ruimte richten zich in 2027 voornamelijk op het bestrijden van wateroverlast en droogte. Dit gebeurt door het voorbereiden en uitvoeren van acties die de infiltratie- en bergingscapaciteit van het watersysteem in de dorpskernen verbeteren. In Casteren wordt het gemengde riool aan het Kerkeneind vervangen door een gescheiden riool. Daarnaast worden regenwaterverbindingen gelegd tussen de dorpskern van Casteren en de nog te ontwikkelen klimaatbuffers aan de westzijde van de Gagelvelden. Ook onderzoeken we in Casteren hoe de riooloverstorten geoptimaliseerd kunnen worden.

Projecten Bladel
In de Industrieweg/ Bleijenhoek ligt het oudste riool in gemeente Bladel. Hier gaan we voor het eerst een grootschalige rioolrenovatie uitvoeren. Hiermee beperken we de overlast voor bedrijven en aanwonenden doordat de weg maar enkele dagen dicht moet in plaats van enkele maanden. Ook hoeven we hier dan niet in verontreinigde bodem te graven. Met 1/3 van de vervangingskosten kunnen we de levensduur van het riool met 25 tot 30 jaar verlengen (halve afschrijftermijn). Dit is daarom ook kostenbesparend.

Gebiedsontwikkeling Hoeven 26 (te Reusel)
Begin 2027 wordt naar verwachting de planologische procedure bij gemeente Reusel- De Mierden afgerond. Hierna kan het perceel voor waterberging en EVZ worden aangekocht. Het eerste halfjaar van 2027 wordt ingezet voor de aanbestedingsprocedure. Uitvoering van de werkzaamheden start de zomervakantie 2027. Vooruitlopend hierop worden begin 2027 al aanpassingen gedaan aan het rioolsysteem op bedrijventerrein De Sleutel.

Groote Beerze traject De Vliegert – Molenweg
Provincie Noord-Brabant en waterschap De Dommel werken samen aan natuur- en watersysteemherstel in het beekdal van de Groote Beerze. In 2027 wordt het nieuwe hydrologische model gebouwd. Hiermee wordt duidelijk welke effecten het beekherstelproject kan hebben op het watersysteem in woning-uitleggebieden zoals Hapert-West en de bestaande dorpskern van Hapert. We nemen daarom als gemeente Bladel actief deel aan de werkgroep.

Raakvlakken reconstructie N284

De reconstructie van de N284 raakt diverse water- en rioolvoorzieningen (transportleidingen, duikers, klimaatbuffers, retenties, overstorten). In 2027 worden de benodigde maatregelen en aanpassingen technisch uitgewerkt.

Ambitie groen – gemeentelijk beleid

We versterken de kwaliteit en hoeveelheid groen en gaan verlies van biodiversiteit en genetische diversiteit tegen.

Wat gaan we doen?

Verhogen waterstanden in natuurgebieden

We blijven samenwerken met natuurorganisaties en het waterschap aan maatregelen die bijdragen aan het vasthouden van water in natuurgebieden en het herstel van een klimaatbestendige waterhuishouding. In de gemeentelijke groen- en bosgebieden treffen we maatregelen die de waterbergende capaciteit vergroten, waarbij klimaatadaptatie en het opvangen van piekbuien integraal worden meegenomen.

In 2027 zetten we de uitvoering van beekherstelprojecten en het bosbeheerplan voort. Daarbij blijft het verbeteren van de waterhuishouding een belangrijk speerpunt, met als doel de weerbaarheid van natuur en landschap tegen de gevolgen van klimaatverandering verder te vergroten.

Systeemherstel in buitengebied
De gemeente Bladel blijft zich ook in 2026 inzetten voor het versterken van de biodiversiteit en de landschappelijke kwaliteit van het buitengebied. In lijn met de provinciale doelstellingen voor het Natuurnetwerk Brabant (NNB) vervult de gemeente een actieve en regisserende rol bij het behoud, de versterking en waar mogelijk de uitbreiding van bestaande natuurgebieden. Daarbij zetten we in op systeemherstel, waarbij bodem, water, flora en fauna in samenhang worden hersteld en versterkt. Ook in 2026 blijven we zoeken naar koppelkansen met andere maatschappelijke opgaven, zoals klimaatadaptatie, een toekomstbestendige landbouw en recreatie.

Naast de inzet op biodiversiteitsversterking op gemeentelijke gronden, zoals bossen en vogelakkers, blijven we natuur- en landschapsherstel op particulier terrein stimuleren. Via onder andere de STILA-regeling en

Ervenplus ondersteunen we grondeigenaren bij het realiseren van landschappelijk waardevolle maatregelen, zoals de aanleg van hagen, poelen en streekeigen erfbeplanting. Hiermee dragen we gezamenlijk bij aan een groen, klimaatbestendig en biodivers buitengebied.

Verhogen biodiversiteit bebouwd gebied
De gemeente werkt aan het versterken van natuur en biodiversiteit, zowel in de dorpen als in het buitengebied. We zetten in op ecologisch beheer, inheemse beplanting, ecologische verbindingen en de ontwikkeling van productiebos naar natuurbos. Eind 2026 wordt het nieuwe groenbeleid ter vaststelling aan de raad voorgelegd.

Soortenmanagementplan (SMP)
Het SMP richt zich op gebouwbewonende soorten zoals vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen. Door hun verblijfplaatsen, knelpunten en kansen te onderzoeken, kunnen we werkzaamheden aan gebouwen combineren met het behouden en uitbreiden van leefruimte en nestmogelijkheden voor deze soorten.

In 2026 is gestart met het opstellen van het implementatieplan en de 0-meting. Na goedkeuring door de Omgevingsdienst Brabant-Noord en de provincie Noord-Brabant kan het jaarrond ecologisch onderzoek begin 2027 worden uitgevoerd. De resultaten hiervan vormen de basis voor het Soortenmanagementplan (SMP). Met dit plan voldoen we niet alleen aan de wettelijke verplichtingen op het gebied van soortenbescherming, maar dragen we ook bij aan een duurzame en natuurinclusieve leefomgeving voor mens en natuur.

Groene Long
In 2022 is de eerste fase van dorpspark De Groene Long gerealiseerd. De gemeenteraad heeft, met het vaststellen van het gebiedsplan en ontwerp, aangegeven een groene verbinding te willen tussen centrum Bladel en het dorpspark. Vanaf 2025 zijn de eerste stappen gezet richting de uitvoering, waaronder gesprekken met landschapsarchitecten en het opstellen van schetsen voor de inrichting. In 2027 ligt de nadruk op de afronding van fase 2 van De Groene Long. De uitvoering hiervan start in het najaar van 2026, waarna de werkzaamheden in 2027 worden voltooid.

Beleidskaders

- Omgevingsvisie Bladel 2040: Vitaal Bladel, alles bij de hand
- Kadernota klimaatadaptatie
- Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie 2022-2026
- Gemeentelijk RioleringsPlan 2021-2025
- Groenvisie "Groen tot in de kern-(en)"2009-2024
- Groenstructuurplan 2018-2027

Meerjarenprogramma

A/B	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	investeringen					budgettaire voordelen / nadelen				
		2026	2027	2028	2029	2030	2026	2027	2028	2029	2030
A	Uitvoering GRP: klimaatmaatregelen		-591	-591	-591	-591			-29	-58	-103
A	Uitvoering GRP: vervanging gemalen		-88	-88	-88	-88			-7	-14	-24
A	Uitvoering GRP: vervanging riolering		-1.731	-1.731	-1.731	-1.731			-86	-170	-300
A	Rioolrechten: uitvoering GRP								122	242	427
A	Vervanging ondergrondse containers		-75	-75					-7	-14	-14
A	Dekking voorziening: vervanging ondergrondse containers								7	14	14
	Mutaties MIP		**-2.485**	**-2.485**	**-2.410**	**-2.410**					

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting meerjarenprogramma

Uitvoering GRP
Het Gemeentelijk RioleringsPlan 2021-2025 is eind 2026 verlengd in afwachting van de ontwikkeling van een integraal omgevingsprogramma klimaatadaptatie en riolering. Deze wordt naar verwachting in 2027 vastgesteld. De financiële consequenties van het nieuwe programma zullen in de rioolheffingsverordening voor de begroting vanaf 2028 worden verwerkt.

De investeringen voor 2027 zijn opgenomen onder 'Wat gaan we doen voor klimaatadaptatie en riolering' van dit programma en onder de paragraaf kapitaalgoederen. De investeringsuitgaven passen binnen het meerjarenprogramma.

De oorlog in Iran en Oekraïne heeft geleid tot forse stijgingen in brandstof en materiaalkosten. Daarnaast kende 2026 een erg droge zomer. Hierdoor waren diverse kanalen en rivieren tijdelijk ontoegankelijk voor scheepvracht. Naar verwachting zal dit doorwerken in de kosten voor betonbuizen en rioolputten. Dit werkt door in de indexatie van de investeringen en daarmee de rioolheffing.

Vervanging ondergrondse containers
In de gemeente Bladel staan momenteel 24 ondergrondse containers op 22 locaties. Deze containers worden gebruikt voor de inzameling van drie afvalfracties: papier en karton, glas en restafval. Een aantal van deze containers is aan vervanging toe vanwege slijtage. Daarnaast zijn er vijf bovengrondse containers op vijf locaties die we op termijn willen vervangen door ondergrondse containers. Ook zijn er vier semi-ondergrondse containers op twee locaties, die we eveneens op termijn willen vervangen door ondergrondse containers.

Een ondergrondse container bestaat uit een inwerpzuil en een veiligheidsvloer boven de grond en uit een metalen binnenbak en een betonnen put onder de grond. De geprognotiseerde gemiddelde prijs van een complete ondergrondse container bedraagt circa € 15.000.

In totaal wordt rekening gehouden met de vervanging van 20 ondergrondse containers. Hiervoor is een investeringsbudget van € 300.000 opgenomen. De vervangingsopgave is oorspronkelijk verdeeld over vier jaren, waarbij wordt uitgegaan van gemiddeld vijf containers per jaar. In het MIP 2025-2028 is hiervoor een investeringsraming van € 75.000 per jaar opgenomen.

Om efficiëntievoordelen te benutten en kosten te beheersen, bundelen we deze vervangingsopgave met de andere Kempengemeenten. In samenwerking met Bizob bereiden we een gezamenlijke aanbesteding voor met als doel het afsluiten van een raamovereenkomst waaruit de benodigde containers op afroep kunnen worden geleverd.

De aanbestedingsprocedure wordt naar verwachting in september 2026 opgestart. Gezien de gebruikelijke doorlooptijd van circa zes maanden is de verwachting dat de aanbesteding in het eerste kwartaal van 2027 kan worden afgerond en de raamovereenkomst daarna in werking treedt. Hierdoor zal de daadwerkelijke vervanging van de containers later starten dan oorspronkelijk voorzien. De verschuiving van de uitvoering heeft gevolgen voor de fasering van de investeringen. De investeringsuitgaven die oorspronkelijk waren voorzien voor 2025 en 2026 zullen naar verwachting deels doorschuiven naar 2027 en latere jaren. De exacte financiële consequenties hiervan worden verwerkt in de Perspectiefnota 2027 en meegenomen bij de actualisatie van het Meerjarig Investeringsprogramma. Na afronding van de aanbesteding wordt de uitvoeringsplanning mede bepaald door de beschikbaarheid van de containers, de levertermijnen van de leverancier en de benodigde voorbereidende werkzaamheden op locatie.

Verbonden partijen

- Gemeentelijke gezondheidsdienst Brabant-Zuidoost (GGD)
- Klimaatportaal Zuidoost-Brabant
- Waterschap De Dommel

Beleidsindicatoren

Naam Indicator	2021	2022	2023	2024	2025	Bron
Omvang van huishoudelijk restafval (max. 100 kg/inwoner)	43 kg	39 kg	40 kg	40 kg	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Scheidingspercentage (min. 75%)	86,23%	85,45%	85,36%	85,20%	n.n.b.	Eigen data
Hernieuwbare elektriciteit	20,90%	28,10%	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
CO2-uitstoot in ton (In 2030 49% minder CO2 t.o.v. 1990, van 262.940 ton in 1990 naar 183.227 ton in 2030)	168.900	167.700	146.400	144.400	n.n.b.	Emissieregistratie

Wat mag het kosten?

Volksgezondheid
De gemeentelijke bijdrage aan de GGD is afgestemd op de begroting 2027 van de GGD. Daarnaast bestaan de verwachte lasten in 2027 uit projectkosten voor de basisgezondheidszorg, doorbelasting salariskosten, subsidies conform welzijnsplan, kapitaallasten en kosten voor overlastgevende jeugd. De geraamde opbrengsten bestaan uit huur van gemeente eigendommen en de rijksbijdrage SPUK breed.

Afval / riolering
Het saldo van de lasten en baten van afvalverwijdering en riolering worden meerjarig verrekend met de

voorzieningen egalisatie afvalstoffenheffing en egalisatie rioolheffing. De compensabele btw wordt meegenomen in de kosten, omdat het BTW-compensatiefonds gevoed wordt vanuit het Gemeentefonds (uitname).

Kwaliteit leefomgeving
De gemeentelijke bijdrage aan de ODZOB is gebaseerd op de begroting 2027 van de ODZOB. Daarnaast bestaan de geraamde lasten in 2027 uit doorberekende salariskosten en overige projectkosten.

Klimaat
De geraamde lasten in 2027 betreffen onder andere doorberekende salariskosten en exploitatielasten klimaat en energie.

In onderstaand overzicht wordt het totaal van de lasten en baten van volksgezondheid en milieu weergegeven.

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)		Rekening 2025		Begroting 2026		Begroting 2027		Meerjarenraming 2028		2029		2030
Lasten												
volksgezondheid:												
preventie	n	-1.087	n	-1.403	n	-1.245	n	-1.251	n	-1.275	n	-1.273
acute zorg	n	-1	n	-2	n	-2	n	-2	n	-2	n	-2
riolering	n	-2.263	n	-2.800	n	-2.660	n	-2.763	n	-2.861	n	-3.047
duurzaam grondstoffengebruik / afval	n	-2.441	n	-2.442	n	-2.423	n	-2.429	n	-2.432	n	-2.432
kwaliteit van de leefomgeving:												
preventie	n	-979	n	-1.074	n	-1.156	n	-1.156	n	-1.156	n	-1.156
handhaving	n	-73	n	-67	n	-67	n	-67	n	-67	n	-67
natuur(aanleg)	n	-35	n	-43	n	-23	n	-23	n	-23	n	-23
klimaat	n	-942	n	-4.573	n	-646	n	-616	n	-616	n	-616
Totaal lasten	n	-7.821	n	-12.404	n	-8.222	n	-8.307	n	-8.432	n	-8.616
Baten												
volksgezondheid:												
preventie	v	203	v	370	v	119	v	105	v	105	v	105
riolering	v	2.363	v	2.906	v	2.782	v	2.887	v	2.986	v	3.172
duurzaam grondstoffengebruik / afval	v	2.842	v	2.833	v	2.814	v	2.820	v	2.823	v	2.823
klimaat	v	476	v	3.263			v	467	v	467	v	467
Totaal baten	v	5.884	v	9.372	v	5.715	v	6.279	v	6.381	v	6.567
Geraamd saldo van baten en lasten	n	-1.937	n	-3.032	n	-1.937	n	-2.028	n	-2.051	n	-2.049

(- = nadeel en + = voordeel)

4.8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing

Maatschappelijk effect
Gemeente Bladel biedt een prettige, duurzame en toekomstbestendige leefomgeving voor haar inwoners. We werken aan voldoende en passende woonruimte, een kwalitatieve openbare ruimte en behoud van landschappelijke waarde. Daarbij houden we rekening met zowel individuele als gemeenschappelijke belangen. Duurzaamheid is hierin het leidende principe. Inwoners worden actief betrokken bij ontwikkelingen in hun woonomgeving, omdat hun kennis en betrokkenheid essentieel zijn voor een leefbare en vitale gemeente.

Wat willen we bereiken?

Voldoende en passende woonruimte voor iedereen (Omgevingsvisie)

We realiseren voldoende woningen met ruimte voor instroom van buitenaf en laten de woningvoorraad beter aansluiten bij de behoeften.

Wat gaan we doen?

Woningbouwprogrammering (kwantiteit)

Omgevingsvisie
In december 2022 heeft de gemeenteraad richting gegeven aan de woningbouwambitie tot 2040; namelijk 2.900 woningen tot 2040. Dit zijn ca 1.800 woningen extra ten opzichte van de harde en zachte plancapaciteit in 2040. Lokaal is deze ambitie verankerd in de Omgevingsvisie. Daarbij zijn aanvullende ambities opgesteld, zoals:

- Lokale behoefte en concrete plannen zijn bepalend voor de verdeling van het aantal te bouwen woningen.
- We stimuleren de realisatie van meer woningen aansluitend bij de behoefte, via nieuwbouw en transformatie.
- Elke uitbreiding of verandering van bestemming in het buitengebied gaat gepaard met een kwaliteitsverbetering.
- In Bladel en Hapert zetten we in op een divers woningaanbod, met bebouwing die zoveel mogelijk compact en geconcentreerd is rond voorzieningen.
- In Hoogeloon, Casteren en Netersel ontwikkelen we voldoende woningen om aan de veranderende vraag te voldoen. We breiden vooral uit aan de randen van de kernen, met een lagere bebouwingsdichtheid.

Eind 2024 hebben de Kempische gemeenteraden de 'Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 vastgesteld als lokale invulling van de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant (2023). Met de Kempische Ontwikkelstrategie is onze lokale woningbouwambitie ook regionaal vastgesteld.

Woondeal
Gemeente Bladel is onderdeel van de regio Zuidoost-Brabant, de lokale woningbouwopgave is daarmee niet los te zien van de ontwikkelingen in de regio. In de 2023 is de Woondeal Zuidoost-Brabant vastgesteld. De woondeal zorgt voor een versterking van de samenwerking met onze partners rond volkshuisvesting. Met de woondeal zijn de woningbouwprogrammering per regio en gemeente vastgesteld. Zo weten alle betrokken partijen – Rijk, provincie, gemeenten, marktpartijen en corporaties – hoeveel, voor wie en waar er gebouwd kan worden. In de woondeal zit ook een samenwerkingsstructuur opgenomen voor beter contact tussen de betrokken partijen om knelpunten op te lossen en woningbouw te versnellen. In 2025 is de woondeal herijkt, voor gemeente Bladel is een opgave opgenomen van 1.130 woningen voor de periode 2022 t/m 2030. In de periode 2022 t/m 2024 zijn er (CBS-bruto) 285 woningen gerealiseerd. Daarmee was er een restopgave van 845 woningen voor de resterende periode, oftewel gemiddeld 140 woningen (CBS-bruto) per jaar. In 2027 werken we verder aan het 'uitvoeringsprogramma Woondeal' en gaan we verder aan de slag met concrete projecten.

Woningbouwprogramma
In 2025 zijn er netto 109 woningen gerealiseerd, daarmee komen we in de buurt van het benodigde gemiddelde. Voor 2026 zal het realisatieaantal vergelijkbaar zijn, voor 2027-2030 is de verwachting dat dit aantal hoger zal liggen. Hier zitten wel de nodige onzekerheden in met het oog op de complexiteit van de planprocedures en de

onzekerheden rondom netcongestie. Op 1 januari 2026 waren er 1.732 woningen opgenomen in het woningbouwprogramma 2026-2035, harde en zachte plancapaciteit.

Om de woningbouwambitie van 2040 te behalen is een toename van het aantal woningen in het woningbouwprogramma nodig. In 2026 zien we een aanwas van het aantal woningbouwinitiatieven, waarmee we de resterende opgave tot 2040 kunnen (over)programmeren. Met het woningbouwprogramma 2027-2036 en het nog op te stellen Volkshuisvestingsprogramma maken we in 2027 inzichtelijk hoe we invulling geven aan de woningbouwambitie.

Volkshuisvesting (kwaliteit)

Woonvisie
In 2024 is de Kempische visie op wonen 2024-2028 vastgesteld en vertaald naar een lokaal uitvoeringsprogramma. De belangrijkste punten hierin zijn:

a) In de periode t/m 2030 bouwen we als ondergrens voor de autonome groei (minimaal 3.220 woningen in de Kempen, waarvan 1.030 voor Bladel) en halen we extra plannen naar voren in de planning gelet op de grote regionale vraag en ter voorkoming van verdere verdringing (2.000 woningen extra in de Kempen, verdeling over de Kempen nader te bepalen).
b) We zetten sterk in op betaalbaarheid. Onze ambitie is om bij nieuwbouw minimaal 30% sociale huurwoningen en 37% betaalbare koop en/of midden huurwoningen te realiseren.
c) Bij woningbouw sturen we op het aanbrengen van diversiteit in het woonprogramma. We werken samen met onze partners aan de leefbaarheid en vitaliteit van onze kernen.
d) Als Kempengemeenten kiezen we er voor om zoveel mogelijk gezamenlijk op te trekken om voldoende en kwalitatief goede huisvesting te regelen voor aandachtsgroepen. Daarmee zorgen we er voor dat iedereen zoveel mogelijk regie heeft op het eigen leven, zelfstandig woont en kan meedoen. Ook als er zorg- of ondersteuningsvragen spelen.
e) De komende periode tot 2030 leggen we de aandacht vooral op het verduurzamen van de bestaande voorraad. Bij nieuwbouw gaan we uit van de landelijke duurzaamheidseisen (BENG).

Wet versterking regie volkshuisvesting
De laatste jaren zien we een ontwikkeling waarbij de Rijksoverheid weer de regie neemt over volkshuisvestelijke opgaven. Onder andere met de introductie van de Wet goed Verhuurderschap, de Wet Betaalbare huur en de Wet versterking regie volkshuisvesting (Wvrv).

De Wvrv is per 1 juli 2026 in werking getreden. Voor 1 juli 2027 moeten wij een gemeentelijk volkshuisvestingsprogramma hebben opgesteld. Dit programma bestaat uit de volkshuisvestelijke opgaven (welke woningen bouwen we voor welke (aandachts)groepen, betaalbaarheidsdoelstellingen en het woningbouwprogramma. Het volkshuisvestingsprogramma is dan ook ter vervanging van de woonvisie. Aanvullend moeten we voor 1 januari 2028 een huisvestingsverordening hebben vastgesteld met de urgentieregeling als verplicht onderdeel. Voor de uitwerking van deze thema's laten we ons ondersteunen door adviesbureaus.

Huisvesting aandachtsgroepen

Starterslening (Meerjarenprogramma)
De gemeente stimuleert jongeren om in de gemeente Bladel te wonen en te werken. De starterslening trekt, naast de natuurlijke aanwas, ook jonge gezinnen aan. Doelstelling hierbij is het bijdragen aan de doorstroming op de woningmarkt. Ieder jaar wordt in de jaarrekening een monitor en tussentijdse rapportage van het instrument "Startersleningen" gemaakt. De lening valt onder de Nationale Hypotheekgarantie. Voor 2027 wordt hiervoor evenals in vorige jaren een krediet opgenomen van € 375.000.

Huisvesting nieuwkomers
De Rijksoverheid bepaalt elk half jaar hoeveel statushouders elke gemeente moet huisvesten. Deze taakstelling is afhankelijk van het totaal aantal personen dat in een taakstellingsperiode in Nederland gehuisvest moet worden en het aantal inwoners van de betreffende gemeente. De provincie houdt toezicht op de realisatie van deze taakstelling. Gezien de forse achterstand staat gemeente Bladel momenteel onder actief toezicht. Dit betekent dat er extra maatregelen nodig zijn om de achterstand in te halen en sancties te voorkomen. De taakstelling in 2026 bedroeg 114. Het resterende aantal van 2026 wordt meegenomen naar 2027.

De afgelopen jaren hebben we Oekraïense ontheemden opgevangen in de gemeente Bladel. Voor 2027 is de verwachting dat we deze opvang moeten continueren en waar mogelijk uitbreiden. De inspanningsverplichting is 138 personen. Dit blijft (naar verwachting) hetzelfde aantal in 2027.

De Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen ('Spreidingswet') verplicht gemeenten sinds 2024 om opvangplekken voor asielzoekers te regelen. Voor de gemeente Bladel gaat het om 121 plekken. Extra maatregelen zijn nodig om hier uitvoering aan te geven.

Om zo spoedig mogelijk aan de taakstellingen voor het huisvesten van nieuwkomers te voldoen, is in het najaar van 2026 een programma huisvesting nieuwkomers opgesteld. Per doelgroep wordt een afzonderlijk plan uitgewerkt en worden hiervoor middelen vrijgemaakt.

Collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO)
Het bouwen door middel van CPO heeft een lange geschiedenis in de gemeente. Met CPO stimuleren we woningbouw voor onze eigen inwoners waarbij we betaalbaar bouwen en tegelijkertijd werken aan sterke gemeenschappen. Op gemeentegrond kiezen we in principe voor CPO, tenzij een andere ontwikkelvorm beter passend is bij de aard van het project of de doelgroep. We proberen in álle kernen voldoende ruimte te houden voor de realisatie van CPO-projecten. We werken uiterlijk in 2027 een nieuw CPO-beleidskader uit in samenspraak met CPO's- en locatieverenigingen. Voor de procesbegeleiding en het opstellen van dit nieuwe kader wordt in de begroting van 2027 gevraagd om een budget van € 15.000

Gemeentelijke woningbouwprojecten

Accommodatiecarrousel Bladel
Door de komst van Bruis zijn de locaties Den Herd en Petrusschool vrijgekomen. Op de locatie Den Herd komt een gezondheidscentrum en sociale huur- en CPO-koopappartementen. Op de locatie Petrusschool komen CPO-koopwoningen. In 2026 zijn de omgevingsplannen voor beide locaties vastgesteld. Als er geen lange beroepsprocedures tegen deze omgevingsplannen volgen, verwachten we dat de bouw van deze projecten in 2027 kan starten.

Inzet opbrengsten latende locaties (Meerjarenprogramma)
Ook uit de herontwikkeling van de vrijkomende locaties van Den Herd en van de Petrusschool worden opbrengsten verwacht. Bij de besluitvorming over de realisatie van BRUIS is als dekking rekening gehouden met de volgende herontwikkelingsopbrengsten: Den Herd € 891.000 en de Petrusschool € 370.000. In 2026 wordt de grondexploitatie van beide locaties opgesteld. Hoewel deze grondexploitatie op dit moment (sept 2026) nog niet gereed zijn, is inmiddels al wel duidelijk dat de opbrengsten fors lager zijn dan waar bij de besluitvorming over BRUIS vanuit gegaan werd. De netto opbrengsten van de latende locaties worden via de algemene reserve toegevoegd aan de dekkingsreserve kapitaallasten investeringen (zie Bestuur en ondersteuning).

Achterblijvende locaties Hapert
In 2027 werken we verder aan de herontwikkeling van de achterblijvende locaties van de MFA Hapert, op basis van de door de raad vastgestelde stedenbouwkundige visie van OD205. Bij de herontwikkeling wordt rekening gehouden met de bestuurlijke wensen om o.a. voor senioren te bouwen, in een nieuw levendig plein te voorzien en de verkeerscirculatie in kaart te brengen. Zo wordt verder gewerkt aan 30 sociale huurappartementen voor ouderen op de locatie Alexanderhof, is het tijdelijke plein in gebruik en worden er activiteiten op georganiseerd. Daarnaast wordt verder gewerkt aan invulling van het plan.

Het Palet Hapert
Het Palet Hapert is in een verkennend onderzoek om te komen tot een transformatie (voornamelijk woningbouw) gebiedsontwikkeling in de kern van Hapert. We zoeken hierbij de samenwerking op met meerdere eigenaren van bestaande bebouwingen binnen een plangebied (enerzijds voor innovatie/nieuwbouw en anderzijds de risico's in exploitatie te beperken). De gesprekken lopen voortvarend. Hierbij houden we rekening met het vastgestelde woningbouwprogramma. We verwachten dat begin 2027 er meer duidelijk is over een samenwerkingsvorm waarbij haalbaarheidsstudies in exploitatie in beeld kunnen worden gebracht. Aan de hand van de haalbaarheidsstudies kan voorzichtig het resultaat in de exploitatie worden berekend dat mogelijkerwijs ten gunste komt van de oprichting MFA in Hapert.

Alexanderhof Hapert
De locatie van de voormalige Tref wordt getransformeerd tot een gezondheidscentrum met daarboven 30 sociale huur appartementen voor senioren. Hiervoor is in 2025 een grondexploitatie door de gemeenteraad

vastgesteld. Het positief resultaat vanuit de grondexploitatie wordt ingezet voor de oprichting van de MFA in Hapert. Naar verwachting start de bouw in de loop van 2027.

Herontwikkelen Posthof tot Markthof
Hoewel contouren van de beoogde herontwikkeling in overwegende mate duidelijk zijn, is er nog geen bestemmingsplan ter vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd. Medio 2026 zijn de samenwerkingspartners nog niet tot een vergelijk gekomen op basis waarvan deze ontwikkeling tot uitvoering kan komen. De eerder afgewezen subsidieaanvraag in het kader van de Impulsaanpak Winkelgebieden is alsnog gehonoreerd. Deze externe financiering vergroot de slagingskans van de Markthof-ontwikkeling. In het meest gunstige geval kan worden gestart in het najaar van 2026. Mogelijke bezwaar- en beroepsprocedures kunnen echter leiden tot een vertraging tot na 2027.

Bron: Grondnota 2019

Strategische grondaankopen: anticiperende verwervingen (Meerjarenprogramma)
Het college van B&W kan, binnen gestelde kaders, zelfstandig tot grondaankopen overgaan zonder voorafgaande instemming van de raad. Voorwaarde hierbij is dat er vooraf een visie of plan voorgelegd is aan de raad waarover een positief besluit door de raad is genomen (Nota Grondbeleid 2019). Hiervoor wordt jaarlijks een krediet beschikbaar gesteld voor grondaankopen (anticiperende verwervingen) van € 1.000.000. Voor overige strategische verwervingen wordt via een afzonderlijk raadsvoorstel een kredietaanvraag voorgelegd aan de raad.

Bouwgronden in exploitatie (BIE) starten pas nadat de gemeenteraad een grondexploitatiecomplex inclusief een grondexploitatiebegroting vastgesteld heeft. Op dat moment kunnen de anticiperende verwervingen omgezet worden naar de bouwgronden in exploitatie en loopt de grondexploitatie mee in de P&C-cyclus.

Wat willen we bereiken ?

Vitaal buitengebied
Bij de transitie van het landelijk gebied richten we ons op toekomstbestendige landbouw en tegelijkertijd ook op mogelijkheden voor natuurontwikkeling, bodemkwaliteit, volksgezondheid, wonen en alternatieve verdienmodellen. We streven naar een evenwichtige ontwikkeling van deze elementen.

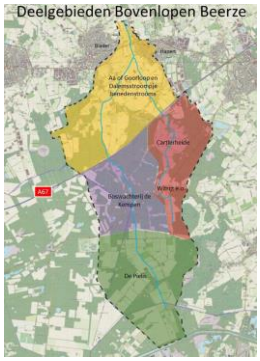
Diverse randen van de kernen zijn potentiële woningbouwlocaties, met een lagere dichtheid en een zachte overgang naar het buitengebied. Buiten de randen van de kernen voegen we geen nieuwe woningen toe in het buitengebied. Maatwerk (bijvoorbeeld woonzorginitiatieven) kan onder voorwaarden mogelijk zijn.

We streven naar een goed ondernemersklimaat in het buitengebied, zodat daarvoor in aanmerking komende agrarische en andere bedrijfsactiviteiten gezond kunnen ontwikkelen, in balans met de omgeving. We stimuleren duurzame, toekomstbestendige grondgebonden landbouw, en initiatieven die bijdragen aan hoogwaardige producten en voordelen voor milieu, natuur, landschap, gezondheid en klimaat.

Wat gaan we doen?

Verminderen stikstofdepositie
De gemeente zet zich in om de doelen van de Provincie en het Rijk te halen. De natuurrealisatie is een onderdeel hiervan. Daarnaast kijken we Kempenbreed welke maatregelen we kunnen treffen.

Kwaliteitsverbetering buitengebied
Gemeente Bladel beschikt over een bestemmingsreserve "kwaliteitsverbetering buitengebied". De totstandkoming van een uitvoeringsprogramma ten behoeve van de kwaliteit van het buitengebied heeft de afgelopen jaren vertraging opgelopen. Naar verwachting worden in 2026 de eerste stappen gezet voor een nieuw uitvoeringsprogramma, dat vervolgens in 2027 aan de raad ter vaststelling. Dit alles omwille van de beoogde kwaliteitsverbetering.

Deelname Gebiedsgerichte Aanpak (GGA) Kempenland-West
We nemen deel aan de Gebiedsgerichte Aanpak (GGA) Kempenland-West. In de GGA werken we met andere overheden, terreinbeherende organisaties, de agrarische sector en andere belanghebbenden samen aan een toekomstbestendig landelijk gebied. We onderzoeken hoe landbouw, natuur, water, en bodem in samenhang een plek kunnen krijgen in het gebied. In het GGA Koersdocument zijn alle doelen opgenomen die worden

uitgevoerd. Belangrijkste deelgebied voor Bladel is het deelgebied rondom Aa of Goorloop en Dalemstroompje binnen het deelgebied Bovenlopen Beerze (geel op de kaart).

De activiteiten in dit gebied hebben enige tijd stilgelegen vanwege de complexiteit van de opgaven en de uiteenlopende belangen. Inmiddels is er weer ruimte ontstaan om het gesprek voort te zetten. De verwachting is dat de werkzaamheden in de loop van 2026 worden hervat en daarna worden voortgezet.

Bron: Omgevingsvisie Bladel 2040: Vitaal Bladel, alles bij de hand

Wat willen we bereiken?

Omgevingsplan
Onder de Omgevingswet moet het systeem van bestemmingsplannen worden vervangen in een nieuw instrument: een Omgevingsplan. Dit gebeurt stap voor stap. Uiterlijk op 1 januari 2032 moet er één volwaardig Omgevingsplan voor het gehele grondgebied van de gemeente Bladel zijn vastgesteld, dat voldoet aan de Omgevingswet en aanhangende regelgeving.

Wat gaan we doen?

Focus wordt verlegd van binnengebied naar buitengebied
In de periode 2025-2026 is ambtelijk gewerkt aan een planbibliotheek waarbij de huidige bestemmingsplanregels worden omgezet naar de nieuwe structuur. Deze planbibliotheek vormt de basis om het Omgevingsplan op een eenduidige en uniforme manier te kunnen opbouwen. Daarnaast is in deze periode de eerste wijziging van het Omgevingsplan inhoudelijk voorbereid en in procedure gebracht. Op 7 juli 2026 heeft de gemeenteraad "Wijziging omgevingsplan kern Netersel" vastgesteld. Daarmee is de eerste stap naar een volledig gebiedsdekkend Omgevingsplan voor de gemeente Bladel gezet.

De komende periode werken we aan de volgende stap: een wijziging van het omgevingsplan waarbij de regels voor het buitengebied integraal zullen worden omgezet. Met die omzetting, in combinatie met de basis die met Kern Netersel is gelegd, verwachten we de grootste puzzelstukken te hebben gelegd om te komen tot een totaalplan voor het gehele grondgebied van de gemeente.

Daarnaast zullen in 2027 en 2028 de eerste gebiedsontwikkelingen, waarvoor een wijziging van het omgevingsplan nodig is, in procedure worden gebracht.

Beleidskaders

- Omgevingsvisie Bladel 2040: Vitaal Bladel, alles bij de hand
- Groenstructuurplan 2018-2027
- Groenvisie "Groen tot in de Kern(en)" 2009-2024
- Nota grondbeleid 2019 gemeente Bladel
- Nota Landschapsbeleidsplan Natuurlijk van nature 2009-2024
- Welstandsnota Bladel
- Kempische Visie op Wonen 2024-2029
- Kadernota energie en klimaat
- Keuzenota energiebeleid 2026-2030
- Beleidskader CPO gemeente Bladel
- Transitievisie warmte
- Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040

Meerjarenprogramma

A/B	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	investeringen					budgettaire voordelen / nadelen				
		2026	2027	2028	2029	2030	2026	2027	2028	2029	2030
A	Startersleningen		-325						-9	-9	-9
A	Anticiperende verwervingen		-1.000						-30	-30	-30
B	Ontwikkeling latende locatie Het Palet							286			
B	Ontwikkeling latende locatie Kloostertuin/medisch centrum						151				
B	Ontwikkeling latende locatie Den Herd						891				
B	Ontwikkeling latende locatie Praktijkschool						370				
	Mutaties MIP		**-1.325**				**1.412**	**286**	**-39**	**-39**	**-39**

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting meerjarenprogramma

Verstrekken startersleningen

De gemeente stimuleert jongeren om in de gemeente Bladel te wonen en te werken. De starterslening trekt, naast de natuurlijke aanwas, ook jonge gezinnen aan. Doelstelling hierbij is het bijdragen aan de doorstroming op de woningmarkt. Ieder jaar wordt in de jaarrekening een monitor en tussentijdse rapportage van het instrument "Startersleningen" gemaakt. De lening valt onder de Nationale Hypotheekgarantie. Voor 2027 wordt, evenals vorige jaren, een krediet opgenomen van € 375.000.

College uitvoeringsprogramma (CUP)

Opvang nieuwkomers (programma per doelgroep)

In het vastgestelde coalitieakkoord is aan B&W de opdracht gegeven om te komen met een voorstel, waarin per doelgroep de opgave, mogelijke keuzes, financiële gevolgen en impact op voorzieningen en leefbaarheid worden uitgewerkt, zodat de raad een duidelijke afweging kan maken. Dit heeft geleid tot een uitgewerkt programma, met bijbehorende projectkosten. Deze bedragen in totaal € 752.000 en zijn als volgt verdeeld: 2026: € 52.000 / 2027: € 350.000 / 2028: € 350.000.

Procesbegeleiding CPO-uitvoeringskader

In navolging van de in 2026 opgestelde CPO-evaluatie, staat er voor 2027 de uitwerking van een nieuw CPO-beleidskader op de rol. Insteek is, dat de CPO- en locatieverenigingen hier bij betrokken worden. Voor de procesbegeleiding is in 2027 een incidenteel budget van € 15.000 geraamd.

Onderhoud en verduurzaming woningen in gemeentelijk eigendom

In 2026 nam B&W een besluit om de betreffende woningen te verkopen, dit ter voorkoming van hoge onderhouds- en verduurzamingskosten. Er zijn extra middelen nodig om noodzakelijke (minimale) verbeteringen door te voeren en hier regie op te voeren. In totaal betreft het € 100.000 (waarvan € 10.000 in 2026 en € 90.000 in 2027).

Verbonden partijen

- Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)
- Samenwerking Kempengemeenten (GRSK)
- KempenPlus
- GGD Zuidoost-Brabant
- Veiligheidsregio Brabant Zuidoost (VRBZO)
- Metropoolregio Eindhoven (MRE)

Beleidsindicatoren

Naam Indicator	2021	2022	2023	2024	2025	Bron
Gemiddelde WOZ waarde	€ 331.000	€ 366.000	€ 406.000	€ 433.000	€ 445.000	www.waarstaatjegemeente.nl
Nieuw gebouwde woningen (per 1.000 woningen)	15,6	10,9	5,9	3,6	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Demografische druk *	75,1%	75,5%	75,3%	75,4%	76,9%	www.waarstaatjegemeente.nl
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	€ 525	€ 558	€ 551	€ 583	€ 635	www.waarstaatjegemeente.nl
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€ 717	€ 756	€ 758	€ 783	€ 865	www.waarstaatjegemeente.nl

*** De som van het aantal personen 0 tot 20 jaar en 65 jaar en ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar*

Wat mag het kosten?

Wonen

De geraamde lasten in 2026 hebben voor een groot gedeelte betrekking op doorberekende salariskosten. Daarnaast betreffen dit kosten in relatie tot woningexploitatie, startersleningen en projectplannen. De geraamde opbrengsten in 2027 hebben betrekking op leges, huurinkomsten en planschades.

Grondexploitaties

De verschillen van de grondexploitatie worden door de jaren heen voornamelijk veroorzaakt door de doorwerking van de geactualiseerde opzetten van de grondexploitaties, onderhanden werken en winstuitnames. Voor nadere detaillering wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid. Daarnaast werken de financiële consequenties van het meerjarenprogramma meerjarig door in de ramingen. Voor de investeringen wordt verwezen naar het meerjarenprogramma.

Overig gebruik ruimte
De verwachte lasten in 2027 hebben voor een groot gedeelte betrekking op doorberekende salariskosten. Daarnaast betreffen dit in- en uitvoeringskosten omgevingswet, advieskosten en overige projectkosten. De geraamde inkomsten hebben betrekking op inkomsten uit anterieure overeenkomsten en leges.

In onderstaand overzicht wordt het totaal van de lasten en baten van VHROSV weergegeven.

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)		Rekening 2025		Begroting 2026		Begroting 2027		Meerjarenraming 2028		2029		2030
Lasten												
bebouwd:												
wonen	n	-1.104	n	-1.614	**n**	**-1.198**	n	-1.193	n	-1.192	n	-1.192
grondexploitaties	n	-2.765	n	-7.961	**n**	**-7.592**	n	-2.252	n	-2.261	n	-2.999
overig gebruik ruimte	n	-2.228	n	-3.026	**n**	**-1.831**	n	-1.741	n	-1.741	n	-1.741
onbebouwd:												
cultuurlandschap	n	-60	n	-1.319	**n**	**-22**	n	-22	n	-22	n	-22
Totaal lasten	n	-6.157	n	-13.920	**n**	**-10.643**	n	-5.208	n	-5.216	n	-5.954
Baten												
bebouwd:												
wonen	v	1.132	v	750	**v**	**750**	v	750	v	750	v	750
grondexploitaties	v	2.815	v	9.217	**v**	**7.846**	v	2.560	v	2.268	v	3.057
overig gebruik ruimte	v	491	v	689	**v**	**165**	v	165	v	165	v	165
onbebouwd:												
cultuurlandschap	v	60	v	535	**v**	**50**	v	50	v	50	v	50
Totaal baten	v	4.498	v	11.191	**v**	**8.811**	v	3.525	v	3.233	v	4.022
Geraamd saldo van baten en lasten	n	-1.659	n	-2.729	**n**	**-1.832**	n	-1.683	n	-1.983	n	-1.932

(- = nadeel en + = voordeel)

4.9 Overhead en ondersteuning organisatie

Overhead (indirecte kosten die niet direct te koppelen zijn aan een dienst, product of project) en organisatieondersteuning vormen samen de bedrijfsvoering. Zij zijn de randvoorwaarden voor een goed functionerende gemeentelijke organisatie. Zij voorzien bestuur, management en medewerkers van de mensen, middelen, informatie, huisvesting en systemen die nodig zijn om de gemeentelijke taken effectief, efficiënt en rechtmatig uit te voeren. Daarnaast dragen zij bij aan de ontwikkeling, continuïteit en wendbaarheid van de organisatie, zodat de gemeente ook in de toekomst haar maatschappelijke opgaven en ambities kan realiseren.

In gemeente Bladel staan inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties centraal. Daarom is de bedrijfsvoering gericht op het creëren van de voorwaarden die nodig zijn voor hoogwaardige dienstverlening en een gezonde en toekomstbestendige organisatie. Door te investeren in medewerkers, processen, informatievoorziening en samenwerking wordt de organisatie in staat gesteld haar taken betrouwbaar, kwalitatief en doelmatig uit te voeren. Samenwerking, betrouwbaarheid, kwaliteit en innovatie vormen daarbij belangrijke uitgangspunten.

Wat willen we bereiken?

Wij willen een moderne, professionele en toekomstbestendige organisatie zijn die maatschappelijke ontwikkelingen tijdig signaleert en hierop inspeelt. De bedrijfsvoering ondersteunt het primaire proces optimaal en draagt bij aan een efficiënte, betrouwbare en wendbare organisatie. De relatie tussen bedrijfsvoering en het primaire proces kenmerkt zich als een partnerschap, waarbij bedrijfsvoering fungeert als deskundige en proactieve interne dienstverlener.

Om dit te bereiken investeren we in:

- deskundige en betrokken medewerkers;
- betrouwbare en veilige informatievoorziening;
- efficiënte en toekomstbestendige processen;
- moderne digitale systemen en hulpmiddelen;
- integraal samenwerken binnen en buiten de organisatie;
- een organisatiecultuur waarin leren, ontwikkelen en verbeteren centraal staan.

Zo draagt de bedrijfsvoering bij aan een organisatie die inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners optimaal kan ondersteunen en klaar is voor de uitdagingen van morgen.

Wat gaan we doen?

Administratieve organisatie / interne financiële beheersing
We werken continu aan het versterken van onze administratieve organisatie en interne beheersing. Daarbij richten we ons niet alleen op het verbeteren van processen en controles, maar ook op het vergroten van het bewustzijn, eigenaarschap en de kwaliteitscultuur binnen de organisatie. Medewerkers worden gestimuleerd om risico's tijdig te signaleren, verantwoordelijkheid te nemen en actief bij te dragen aan een betrouwbare en rechtmatige uitvoering van werkzaamheden.

Om de kwaliteit van onze bedrijfsvoering te waarborgen voeren we naast de reguliere interne controles ook verbijzonderde interne controles (VIC) uit. Hiermee beoordelen we of processen en beheersmaatregelen daadwerkelijk functioneren zoals bedoeld en waar verdere verbeteringen mogelijk zijn. De uitkomsten gebruiken we om processen verder te optimaliseren en risico's te beheersen. Ook de accountant wordt hierbij betrokken, zodat we blijven werken aan een transparante, betrouwbare en toekomstbestendige organisatie.

Strategisch HR beleid
Ook in 2027 wordt volop ingezet op strategisch HR beleid. Voor de verdere toelichting op dit speerpunt wordt verwezen naar de toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering.

Verbonden partijen

- Samenwerking Kempengemeenten (GRSK)
- Stichting Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost-Brabant (Bizob)

Beleidsindicatoren

Naam Indicator	R-2024	R-2025	Bron
Formatie per 1.000 inwoners	5,75 fte	5,73 fte	Eigen rekening
Bezetting per 1.000 inwoners	5,03 fte	5,03 fte	Eigen rekening
Apparaatskosten per inwoner	€ 622	€ 655	Eigen rekening
Externe inhuur (van de totale loonsom)	24,63%	24,49%	Eigen rekening
Overhead (van de totale lasten excl. toevingen aan reserves)	9,32%	10,59%	Eigen rekening

Wat mag het kosten?

Bedrijfsvoering algemeen

Het grootste deel van de overheadskosten bestaan uit loonkosten en overige personele kosten. De loonkosten zijn gebaseerd op de begrote formatie, waarbij rekening gehouden wordt met een structurele loonstijging in 2027 conform de vastgestelde CAO gemeenten. Er wordt ook rekening gehouden met het toekennen van eventuele periodieke verhogingen voor de medewerk(st)ers die daarvoor in aanmerking komen.

Directe kosten worden rechtstreeks toegerekend aan heffingen en leges. Indirecte kosten (overhead), zoals ICT, huisvesting, inkoop en financiën, worden centraal begroot in het programma 'Overhead en ondersteuning organisatie'. Voor de tariefberekening wordt een deel van deze kosten toegerekend via een vaste opslag op de directe loonkosten, conform de Financiële verordening gemeente Bladel 2025. Op basis van de begroting 2027 bedraagt het overheadpercentage 65%, berekend op basis van de totale overhead en personeelslasten.

Het centraal moeten begroten en verantwoorden van alle overhead, pakt nadelig uit als normaliter een deel van de overheadkosten ten laste van grote projecten of investeringen gebracht zou kunnen worden. Daarom is het toegestaan de betreffende overheadkosten op indirecte wijze toch aan die investeringen en projecten (grondexploitaties) toe te rekenen.

De kosten van receptie en callcenter hebben betrekking op ondersteuning in het primaire proces en maken daarom onderdeel uit van de overheadkosten. De kosten van het KCC worden voor 60% als directe kosten toegerekend aan de betreffende programma's.

Kempensamenwerking SSC

We werken met de overige Kempengemeenten samen op verschillende beleidsterreinen. De werkzaamheden van de afdelingen Maatschappelijke Dienstverlening (MD) hebben directe relatie met externe klanten. Dit samenwerkingsonderdeel is als directe kosten toegerekend aan de verschillende programma's, omdat ze volledig gericht zijn op de externe klant. De werkzaamheden van het SSC hangen daarentegen meer samen met de ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Deze kosten verantwoorden we daarom onder de noemer "overhead". De kosten van deze samenwerkingsonderdelen zijn gebaseerd op de vastgestelde begroting 2027 van de Samenwerking Kempengemeenten (SK).

Facilitair en huisvesting

De interne dienstverlening aan de organisatie is gericht op het efficiënt en effectief laten functioneren van de gemeentelijke organisatie. Dit doen we door het aanbieden van huisvesting en andere facilitaire diensten, het informatiebeheer (post- en archiefzaken) en de bestuurs- en managementondersteuning e.d. Deze uitgaven hebben betrekking op het beheer en onderhoud van het gemeentehuis, zoals energiekosten, schoonmaak, storting onderhoudsvoorziening en inventaris.

In onderstaand overzicht wordt het totaal van de baten en lasten van de overhead weergegeven:

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)		Rekening 2025		Begroting 2026		Begroting 2027		Meerjarenraming 2028		2029		2030
Lasten												
overhead	n	-7.945	n	-8.261	n	-8.853	n	-8.827	n	-8.823	n	-8.819
Totaal lasten	n	-7.945	n	-8.261	n	-8.853	n	-8.827	n	-8.823	n	-8.819
Baten												
overhead	v	296	v	233	v	94	v	94	v	94	v	94
Totaal baten	v	296	v	233	v	94	v	94	v	94	v	94
Geraamd saldo van baten en lasten	n	-7.649	n	-8.028	n	-8.759	n	-8.733	n	-8.729	n	-8.725

(- = nadeel en + = voordeel)

4.10 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Gemeente Bladel voert een solide financieel beleid. Door realistisch te begroten en regelmatig te rapporteren, houden we grip op onze financiën. We spannen ons in om de gemeentelijke lasten voor onze inwoners op een laag niveau te houden. Het is belangrijk om voldoende weerstandsvermogen te hebben, zodat financiële risico's kunnen worden opgevangen zonder effect op de lopende begroting.

Wat willen we bereiken?

Voorzieningenniveau in evenwicht met beschikbare middelen
Een solide financieel beleid. We streven ernaar dat over de verschillende begrotingsjaren sprake is van een evenwichtig financieel beleid en voldoende weerstandsvermogen in relatie tot risico's.

Wat gaan we doen?

Een reëel en structureel sluitende begroting
Om de gemeentefinanciën goed op orde te houden is het belangrijk dat de begroting reëel en structureel in evenwicht is. Het reële evenwicht houdt in dat de ramingen volledig, realistisch en haalbaar zijn. Als structurele lasten gedekt zijn door structurele baten is er sprake van structureel evenwicht.

De voorliggende begroting toont voor het begrotingsjaar 2027 dit reëel en structureel evenwicht. Hierbij wordt gebruik

gemaakt om een deel van de vrije ruimte van de algemene reserve in te zetten ter dekking van structurele lasten in 2027.

De meerjarenbegroting voor de jaren 2028 tot en met 2030 toont structurele tekorten. Momenteel loopt een traject om meerjarig weer te komen tot een evenwichtige balans tussen taken, ambities en financiële middelen. We werken toe naar een herstelde balans in de meerjarenbegroting bij de perspectiefnota 2027 (raadsvergadering juli 2027). In de raadsvergadering van september 2026 behandelde de gemeenteraad het procesvoorstel om te komen tot het gewenste resultaat.

Structurele baten en lasten
De begroting bevat zowel incidentele als structurele baten en lasten. De structurele baten en lasten zijn regel (ze omvatten het overgrote deel van de begroting) en de incidentele baten en lasten vormen de uitzondering op die algemene regel. Structurele baten en lasten zijn de baten en lasten die in beginsel jaarlijks in de begroting en meerjarenraming zijn opgenomen. De structurele baten en lasten kunnen uiteraard wel per jaar in omvang variëren.

Voor het begrip incidenteel kan gedacht worden aan baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen, of de baten en lasten worden voor een bepaalde duur in de begroting opgenomen. Het is daarbij van belang dat het gaat om 'eenmalige zaken'. Voor het bepalen van incidentele baten en lasten is het van belang dat ze van materiële omvang zijn. In de "Financiële verordening gemeente Bladel 2025" wordt daarom een ondergrens voor alle incidentele posten gehanteerd van € 10.000. In beginsel worden dus incidentele baten en lasten slechts opgenomen als ze de ondergrens overschrijden.

Rol gemeenteraad
De gemeenteraad heeft de wettelijke taak een begroting vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is (Gemeentewet artikel 189). Om de raad in staat te stellen deze taak te verrichten, is het essentieel dat de begroting een inzichtelijke presentatie van het structureel begrotingssaldo bevat.

Belastingen en andere baten heffen om ambities waar te maken
Door de gemeente worden onroerende zaakbelastingen (OZB), toeristenbelasting, de heffing Bedrijveninvesteringszones (BIZ), afvalstoffenheffing, rioolheffing en diverse andere heffingen, zoals leges, opgelegd aan inwoners, bedrijven en recreanten.

Het uitgangspunt hierbij is dat de OZB in beginsel inflatoir geïndexeerd wordt. Als gevolg van het (eind 2024, begin 2025) doorlopen ombuigingstraject werd bij de perspectiefnota 2025 besloten om de OZB in 2026, 2028 en 2029 extra te verhogen met 15% per jaar. Voor het jaar 2027 wordt de inflatiecorrectie toegepast, wat voor 2027 neerkomt op 1,9%.

In het ombuigingstraject werd ook besloten om de toeristenbelasting in de jaren 2027, 2028 en 2029 trapsgewijs te verhogen met in het totaal 28%. Dat betekent voor 2027 een stijging van ca. 8,6%.

Voor de heffingen en leges gaan we uit van 100% kostendekkendheid.

Een goede risicobeheersing en een weerstandsvermogen van voldoende omvang om de risico's op te kunnen vangen.
Ambities kunnen niet gerealiseerd worden zonder risico's te nemen. Het is belangrijk dat uw raad zich bewust is van de risico's die horen bij het beleid van de gemeente en dat zij hierop stuurt. Of de gemeente in staat is de gevolgen van de risico's op te vangen, zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt, wordt uitgebreid weergegeven in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing, waarin ook nog een aantal andere indicatoren zijn opgenomen die een beeld geven van de financiële positie van de gemeente Bladel.

Tussen de weerstandscapaciteit en de risico's, waarvoor een gemeente geen maatregelen heeft getroffen maar die wel van betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van de gemeente, bestaat een relatie. Deze relatie wordt het weerstandsvermogen genoemd. In de 'Nota reserves en voorzieningen 2026' is het beleid hieromtrent nader geconcretiseerd. We sturen op de aanwezigheid van een ratio weerstandsvermogen binnen de grenzen van de waardering 3 'voldoende' (in de bandbreedte van >1,0 tot <1,4).

Beleidskaders

- Nota activeren, waarderen en afschrijven van vaste activa 2026
- Nota reserves en voorzieningen gemeente Bladel 2026
- Treasurystatuut 2026
- Nota verlenen van garanties en verstrekken van geldleningen 2019
- Financiële verordening gemeente Bladel 2025

Verbonden partijen

- NV Bank Nederlandse Gemeenten
- NV Brabant Water

Wat mag het kosten?

a. Lokale heffingen
Gemeente Bladel kent de onroerende zaakbelastingen (OZB) als heffing die aan de algemene middelen worden toegevoegd. Hoewel we de toeristenbelasting ook als algemeen dekkingsmiddel beschouwen is deze opbrengst echter verantwoord onder programma Economie.

Voor een nadere toelichting verwijzen we naar de paragraaf lokale heffingen.

Onroerende zaakbelastingen
Voor de OZB zijn de tarieven in eerste aanleg verlaagd om de waardeontwikkeling te compenseren. Stijgt de waarde van de onroerende zaak, dan daalt in de regel het tarief, daalt de waarde van de onroerende zaak, dan stijgt het tarief. Alleen op deze wijze is het mogelijk om gemeentebreed de baten gelijk te houden. De OZB-tarieven worden in 2027 met 1,9% nagecalculeerde inflatiecorrectie (trendmatig) verhoogd.

De hoogte van de OZB wordt afgeleid van de WOZ-waarde (een promillage). Dit percentage is, afhankelijk van eigenaar/gebruiker niet-woning en eigenaar woning, bepalend voor de hoogte van elke individuele aanslag OZB. Jaarlijks houden we ook rekening met de autonome groei van de opbrengsten als gevolg van ver- en nieuwbouw van woningen en bedrijfsruimten. De lasten voor heffing en invordering hebben betrekking op toerekening van ambtelijke kosten, alsmede taxatiekosten voor de uitvoering van de Wet waardering Onroerende Zaken (WOZ).

b. Uitkeringen gemeentefonds
Het gemeentefonds is specifiek opgedeeld in een algemene uitkering en enkele decentralisatie- en integratie-uitkeringen. Voor deze uitkeringen geldt dat de gemeente vrij is ze in te zetten.

Algemene uitkering
De algemene uitkering uit het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeente. De algemene uitkering wordt door het Rijk op grond van diverse verdeelsleutels (maatstaven) toegerekend aan de gemeente(n). De uit te keren bedragen worden in diverse circulaires bekendgemaakt. De algemene uitkering is

doorgerekend op basis van de bijgestelde uitgangspunten met betrekking tot woningbouw, inwonersaantallen, uitkeringsgerechtigden enz. Hierbij zijn de financiële effecten tot en met de meicirculaire 2026 meegenomen.

De financiële effecten van de septembercirculaire 2026 zullen wij t.z.t. via een raadsmededeling ter kennis brengen van uw raad, zodat u de financiële effecten daarvan alsnog kunt betrekken bij de besluitvorming over deze begroting.

c. Dividend
De gemeente Bladel bezit 62.790 aandelen in de NV Bank voor Nederlandse Gemeenten, die in 2027 naar verwachting circa € 136.000 aan opbrengsten genereren. Daarnaast bezit de gemeente 17.706 aandelen in Brabant Water NV, waaruit naar verwachting geen opbrengsten worden ontvangen.

d. Financiering
Het saldo van de financieringsfunctie is een correctie van de berekende rentelasten op de beleidsvelden ten opzichte van de omslagrente. De doorbelasting van rentelasten geschiedt, op basis van de gewijzigde BBV voorschriften, tegen het gemiddelde afgeronde rente-omslagpercentage van 1,40%. Voor een specificatie wordt verwezen naar de paragraaf Financiering.

e. Overige algemene dekkingsmiddelen
We berekenen geen bespaarde rente over het eigen vermogen.

f. Vennootschapsbelasting
Sinds 1 januari 2016 moeten overheidsondernemingen die economische activiteiten verrichten belasting betalen over hun (fiscale) winst. Uitgangspunt van de wet is dat ieder overheidslichaam vennootschapsbelastingplichtig (Vpb) is, indien er een duurzame organisatie van arbeid en kapitaal is, die deelneemt aan het economische verkeer en winst beoogt, of waarbij winst redelijkerwijs te verwachten valt.

Jaarlijks beoordelen we of de gemeentelijke activiteiten voldoen aan de hiervoor genoemde uitgangspunten. Per activiteit beoordelen we of met de uitoefening van de betreffende activiteit een onderneming in fiscaalrechtelijke zin wordt gedreven. De meeste activiteiten komen niet door de zgn. "ondernemerspoort". Dit komt omdat deze activiteiten geen winst genereren of doordat in fiscale zin de gemeente niet deelneemt aan het economische verkeer. Voor een tweetal geclusterde werkvelden wordt in principe door de ondernemerspoort gegaan, te weten: grondexploitaties en inzameling van huishoudelijke afvalstromen.

g. Onvoorziene uitgaven en stelposten
Voor de dekking van incidentele onvoorziene, onvermijdbare en onuitstelbare uitgaven is in de begroting 2027 een bedrag van € 13.000 opgenomen.

Onvoorziene uitgaven en stelposten krijgt dan het navolgende verloop:

(bedragen x € 1.000,-)	2026	2027	2028	2029	2030
Onvoorzien en stelposten					
Onvoorziene uitgaven	-13	-13	-13	-13	-13
Door te belasten rente en afschrijvingen / overhead	-19	-38	-38	-56	-75
Stelpost: besparing jeugdhulp (trajectduur)			55	55	55
Stelpost: besparing jeugdhulp (eigen bijdrage jeugdzorg)			211	211	211
Stelpost: Wmo huidelijke hulp				1.362	1.362
Stelpost: vagnet huishoudelijke hulp				-407	-407

(- = nadeel en + = voordeel)

In onderstaand overzicht wordt het totaal van lasten en baten van de algemene dekkingsmiddelen opgenomen.

Bedragen / (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2025		Begroting 2026		Begroting 2027		Meerjarenraming 2028		2029		2030	
Lasten												
algemene dekkingsmiddelen	n	-1.489	n	-1.742	**n**	**-1.243**	n	-1.301	n	-1.083	n	-1.011
Totaal lasten	n	-1.489	n	-1.742	**n**	**-1.243**	n	-1.301	n	-1.083	n	-1.011
Baten												
algemene dekkingsmiddelen	v	53.942	v	55.619	**v**	**57.193**	v	55.890	v	56.348	v	56.599
Totaal baten	v	53.942	v	55.619	**v**	**57.193**	v	55.890	v	56.348	v	56.599
Geraamd saldo van baten en lasten	v	52.453	v	53.877	**v**	**55.950**	v	54.589	v	55.265	v	55.588

(- = nadeel en + = voordeel)

5. Paragrafen

In de paragrafen worden onderwerpen die versnipperd in de begroting staan bij elkaar in beeld gebracht. Het gaat met name om de beleidslijnen voor beheersmatige aspecten, die grote financiële gevolgen kunnen hebben voor het realiseren van de programma's. Zij geven een horizontale dwarsdoorsnede van de begroting. De paragrafen zijn bedoeld om extra informatie te geven voor de beoordeling van de financiële positie op de korte en lange(re) termijn.

5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf geeft inzicht in welke mate gemeente Bladel in staat is risico's met financiële gevolgen op te vangen zonder direct het beleid te moeten aanpassen. Het gemeentelijk beleid inzake risicomanagement is vastgelegd in de 'Nota reserves en voorzieningen 2026'. De gemeente Bladel wil risico's niet elimineren, maar wil ze aanvaardbaar en beheersbaar houden. Gezond verstand laten we de boventoon voeren bij risicobeheersing, zodat we doen wat we moeten doen. Twee maal per jaar, bij de begroting en de jaarrekening, beoordelen we ons risicoprofiel. Op deze wijze krijgt uw raad periodiek goed inzicht in de omvang en de mogelijkheden om financiele risico's op te vangen.

De ratio weerstandsvermogen c.q. algemene reserve wordt uitgedrukt als de verhouding tussen de algemene reserve en het gemiddelde van de geïnventariseerde risico's. We sturen op de aanwezigheid van een ratio weerstandsvermogen binnen de grenzen van de waardering 3 (voldoende) in de bandbreedte van >1,0 tot <1,4. In onderstaand overzicht worden de waarderingsschalen weergegeven:

Waarderingsschaal	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
1	x > 2,0	Uitstekend
2	1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
3	1,0 < x < 1,4	Voldoende
4	0,8 < x < 1,0	Matig
5	0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
6	x < 0,6	Ruim onvoldoende

Berekening onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit betreft de extra structurele middelen die gegenereerd kunnen worden door de gemeentelijke belastingen en heffingen (OZB, afvalstoffenheffing, rioolrechten en leges) te verhogen. Voor de heffingen zijn overigens regels gesteld: de tarieven mogen maximaal kostendekkend zijn in meerjarenperspectief. Hierin zit geen ruimte die de weerstandscapaciteit vergroot. Voor de OZB is de capaciteit te berekenen door de maximale belastingtarieven te vergelijken met de belastingtarieven in de gemeente Bladel. Voor de maximale belastingtarieven wordt gebruik gemaakt van de normen voor "een redelijk peil van de eigen heffingen" bij het zogenaamde artikel 12 beleid zoals genoemd in de circulaire Gemeentefonds. Deze bedragen zijn niet meegenomen bij het bepalen van de weerstandscapaciteit van de gemeente Bladel, met als reden dat een wijziging van OZB-tarieven om een akkoord van de raad vraagt.

Risico-inventarisatie

Indien een redelijke inschatting van het gewenste weerstandsvermogen kan worden gegeven, kan hieruit een indicatie voor de gezondheid en flexibiliteit van de gemeentelijke financiën op de korte én langere termijn worden gegeven. Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, wordt de relatie gelegd tussen de gemiddelde omvang van de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste omvang van de algemene reserve enerzijds en de werkelijke omvang van de algemene reserve anderzijds. Het beschikbare weerstandsvermogen is tenminste even groot als de omvang van het bepaalde risicoprofiel.

Voor elk risico is een inschatting gemaakt van de kans dat de aangegeven gebeurtenis zou kunnen optreden. Hierbij worden drie categorieën onderscheiden, namelijk 'laag', 'midden' en 'hoog'.

Gesproken wordt van een 'laag' risicoprofiel indien de kans gemiddeld voor 25% zou kunnen optreden. Een 'midden' risicoprofiel beweegt zich op 50% en een 'hoog' risicoprofiel op gemiddeld 75%. Anders gezegd, een kwalificatie met 'hoog' impliceert dat het al bijna noodzakelijk is om voor dat risico een voorziening te treffen.

Vervolgens is een financiële indicatie opgenomen van de omvang van het risico door de kans te vermenigvuldigen met het gemiddelde effect en is aangegeven of het risico van incidentele dan wel structurele aard is.

Personeelsvoorzieningen (1)
In het geval van ziekte en/of arbeidsongeschiktheid moet de gemeente als werkgever maximaal twee jaar het salaris aan de betrokken werknemer doorbetalen. Wanneer zich een geval van ziekte voordoet, waarvoor vervanging nodig is, kost dit de gemeente extra geld. Daarnaast is onze organisatie ook kwetsbaar als het gaat om specifieke kennis, omdat sommige taken volledig bij één persoon liggen. Door de gemeenteraad noodzakelijk en wenselijk geachte activiteiten (maar ook de reguliere werkzaamheden) moeten veelal (mede) worden gerealiseerd door de inzet van de ambtelijke medewerkers. Om alles tijdig te realiseren moet er evenwicht zijn tussen de te leveren prestaties en de beschikbare menskracht. Het is de taak van ons college om samen met het management dit evenwicht te zoeken en te handhaven. Waar dat niet mogelijk is zullen keuzes onvermijdelijk zijn. Het financieel risico wordt ingeschat op een bandbreedte van € 50.000 tot € 100.000.

Risico's op eigendommen (2)
Gemeente Bladel wordt steeds vaker geconfronteerd met vernielingen aan de gemeentelijke eigendommen. Omdat de dader(s) vaak niet meer te achterhalen zijn, kunnen de kosten van herstel niet in alle gevallen verhaald worden. Op basis van uitgevoerde risicoanalyses uit het verleden wordt dit incidenteel risico ingeschat op een bandbreedte van € 15.000 tot € 25.000.

Gevolgen waardering activa (3)
In lijn met het door de raad vastgestelde afschrijvingsbeleid 2026 wordt in beginsel als uitgangspunt gehanteerd dat materiele vaste activa worden afgeschreven tot een boekwaarde van € 0.

Voor enkele gebouwen in gemeentelijk eigendom wordt op het bovenstaande uitgangspunt een uitzondering gemaakt. Een analyse op de verkrijgings- en/of vervaardigingsprijs in combinatie met de waardering van de grond wijst uit dat het hanteren van een restwaarde voor deze panden verantwoord is. Het hanteren van een restwaarde kan voor de langere termijn onzekerheden met zich meebrengen, met eventuele nadelige financiële consequenties. Vanwege deze onzekerheid wordt rekening gehouden met een risico van maximaal € 500.000. Dit incidentele risicoprofiel schatten wij vooralsnog als 'laag' in.

Informatiebeveiliging en privacy (4)
Als gemeente hebben we te maken met gegevens en gevoelige informatie van onze inwoners. Zij verwachten dat wij zorgvuldig met deze gegevens omgaan. Gemeente Bladel moet daarom zowel bij intern gebruik als externe uitwisseling van informatie rekening houden met beveiligings- en privacyaspecten. Dat zorgt niet alleen voor betrouwbaarheid, maar ook voor een goede kwaliteit van de bedrijfsvoerings- en dienstverleningsprocessen.

Wij voeren diverse risico-beperkende maatregelen uit, zoals jaarlijkse toetsing op naleving van wet- en regelgeving middels ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit), het jaarlijks uitvoeren van een risico-inventarisatie en -evaluatie en het uitvoeren van Data Protection Impact Assessments (DPIA's) om informatiebeveiligings- en privacy risico's in kaart te brengen en waar mogelijk te verkleinen. Daarnaast stelt de Informatiebeveiligingsdienst ons op de hoogte van (acute) kwetsbaarheden, ontwikkelingen en grootschalige incidenten zodat wij passende maatregelen kunnen treffen. Ondanks deze maatregelen blijft het risico bestaan dat er een informatiebeveiligingsincident of datalek plaatsvindt. Met name de digitale dreiging is verder toegenomen door de oorlog in Oekraïne en de digitalisering en meegroeiende cybercriminaliteit.

(Digitale) informatiebeveiligingsincidenten en datalekken hebben een grote impact op imago, bedrijfsvoering en kunnen behoorlijk wat tijd en geld kosten. Daarom hebben wij een bedrag van € 500.000 als risico opgenomen in de begroting.

Gladheidbestrijding (5)
In september 2026 is een nieuw gladheidsbeleidsplan (periode 2026-2036) ter vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd. In samenhang hiermee is gewerkt aan een nieuwe aanbesteding van de gladheidsbestrijding. Ten tijde van het opstellen van zowel het nieuwe beleidsplan als de voorliggende begroting zijn de financiële effecten van deze aanbesteding nog niet duidelijk.

Gladheidbestrijding is een apart werkveld en het voorspellen van de duur en hevigheid van een winterperiode is erg moeilijk. Tijdens extreme situaties, bijvoorbeeld bij (hevige) sneeuwval in combinatie met strenge vorst,

moet dan ook intensiever worden geschoven en gestrooid. Zodra hier sprake van is, zijn meerkosten niet uit te sluiten. Vandaar dat een bedrag van € 100.000 als risico is opgenomen in de begroting.

Natuurplagen (6)
Door 'natuurplagen' (processierupsen, kevers, luizen, rattenplagen, iep- en kastanjeziektes en dergelijke) moeten er in voorkomende gevallen extra onderhoudswerkzaamheden verricht worden aan het openbaar groen, sportvelden en de bossen. Op basis van eerdere onderhoudswerkzaamheden wordt dit incidenteel risico bepaald binnen een bandbreedte van € 100.000 tot € 120.000.

Compenserende maatregelen (7)
Bij projecten en werkzaamheden loopt de gemeente het risico op het (moeten) nemen van compenserende maatregelen. Hierbij kan gedacht worden aan nadeelcompensatie, planschades, compensatie voor omzetderving of afkoop van contracten/overeenkomsten. Aan dit risico is een verwachtingswaarde van € 200.000 toegekend.

Actualisatie beheerplannen (8)
Gebouwenbeheer
Binnen de kaders van het nieuwe, nog op te stellen vastgoedbeleid dient ook uitgewerkt te worden welke acties, projecten en investeringen nodig zijn. Hiervoor is in 2026 gewerkt aan het uitbreiden van het bestaande MJOP naar een DMJOP-U. Begin 2027 zal een integraal en toekomstbestendig onderhoudsplan klaarliggen voor vaststelling door het college met daarin ook opgaven als het verbeteren van het leefklimaat in de panden, energiezuinig maken van panden, hittebestendig en waterrobuust maken van panden. Hiermee krijgen we inzicht in mogelijke ambitieniveaus voor het vastgoed en kosteneffectiviteit en doelmatigheid van maatregelen.

Via de Perspectiefnota 2027 zal vervolgens duidelijk worden welke werkzaamheden en investeringen concreet worden uitgevoerd en op welk moment deze worden ingezet. Hiermee kan de begroting vanaf 2028 beter worden afgestemd op de daadwerkelijke onderhouds- en verduurzamingsbehoefte van het vastgoedbestand, wat bijdraagt aan een doelmatige en toekomstgerichte inzet van beschikbare middelen. In afwachting van de actualisatie en verwerking van de financiële consequenties nemen we een bedrag van € 750.000 op in deze risico-inventarisatie.

Overdracht wethouders pensioenen (9)
Vanaf 2028 gaan de pensioenen van politieke ambtsdragers over naar het nieuwe pensioenstelsel en worden deze pensioenen overgedragen aan het ABP. Ter dekking hiervan beschikt gemeente Bladel over een voorziening, die medio 2026 (bij de vaststelling van de jaarstukken 2025) is geactualiseerd. De waarde van de overdracht op 1 januari 2028 is nog onzeker. De hoogte van de voorziening kan de komende jaren nog fluctueren, waardoor een extra dotatie wellicht noodzakelijk is. Vandaar dat een bedrag van € 133.000 wordt opgenomen in de risico-inventarisatie.

Continuïteit herstelcentrum in de Kempen (10)
Sinds juli 2024 is in de Kempen een herstelcentrum voor mensen met psychische kwetsbaarheid ontwikkeld. Dit centrum wordt regionaal gesubsidieerd. Deze subsidie vervalt eind 2026. De voorziening in de huidige vorm zal (deels) wegvallen, wanneer de gemeenten (Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel – De Mierden) het herstelcentrum niet (of deels) blijven financieren. Dit leidt in meer of mindere mate tot een toename van geïndiceerde Wmo-voorzieningen, met name dagbesteding. De kosten voor geïndiceerde dagbesteding kunnen, bij volledig wegvallen van de voorziening, voor gemeente Bladel oplopen tot € 662.000 per jaar.

Ontvlechtingskosten GRSK door uittreding gemeente Oirschot (11)
De uittreding van gemeente Oirschot leidt naar alle waarschijnlijkheid tot frictiekosten die in beginsel voor rekening en risico van de uittredende gemeente zijn. Daarnaast ligt het risico op de loer dat na de uittreding de overblijvende deelnemers met gemiddeld hogere kosten worden geconfronteerd dan eerder het geval was (bijvoorbeeld door minder gunstige schaalvoordelen). Er kan zelfs sprake zijn van een continuïteitsrisico. Het risico dat hier uit voortvloeit is ingeschat op een waarde van € 250.000.

Huisvesting nieuwkomers (12)
Het onderbrengen van verschillende categorieën nieuwkomers leidt zowel tot eenmalige projectkosten als tot structurele kosten. Per doelgroep ligt dit anders. In de loop van 2027 moet er meer duidelijkheid komen over de (financiële) gevolgen van deze huisvesting. De uitwerking van de nieuwe bekostigingsregeling van het Rijk moet nog gemaakt worden. Mogelijk worden niet alle kosten waar de gemeente mee geconfronteerd wordt afgedekt. Vandaar dat rekening wordt gehouden met een risico ter grootte van € 500.000.

Prioriteringskader netcongestie (13)
Gemeenten krijgen een nieuwe rol; zij mogen elektriciteitstransport aanvragen voor woningbouwprojecten. Omdat de beschikbare netcapaciteit schaars is, wordt gewerkt met een prioriteringskader. Aan deze nieuwe rol kleven juridische en financiële risico's die medio 2026 nog niet uitgekristalliseerd zijn. Wel is duidelijk dat aanvragen die gemeenten doen vanuit deze nieuwe verantwoordelijkheid gepaard gaan met financiële verplichtingen jegens de netbeheerder. Daarnaast kunnen belanghebbenden gemeenten aansprakelijk stellen bij een vermeende ongelijke behandeling. Het risico dat hiermee gepaard gaat wordt ingeschat op € 50.000 tot € 100.000.

Financiële indicatie risico-inventarisatie en -kwantificering
De omvang van de geïnventariseerde risico's ligt tussen € 3.810.000 en € 3.940.000 (zie kolom c in de tabel hieronder). Indien alle risico's zich tegelijk zouden voordoen, gaat het gemiddeld om een bedrag van € 3.875.000. De kans hierop is niet erg groot. Uitgaande van de gemiddelde omvang en de verwachte kans dat deze risico's zich voordoen bedraagt het totaal van de geïnventariseerde risico's € 1.924.000.

Overigens suggereren deze bedragen een nauwkeurigheid die zich absoluut niet voordoet; het is de toevallige uitkomst van een kansberekening en niet een met zekerheid te voorspellen uitkomst. In onderstaande tabel is een financiële indicatie opgenomen van de omvang van het risico door de kans te vermenigvuldigen met het gemiddelde effect en is aangegeven of het risico van incidentele dan wel structurele aard is.

nr omschrijving (bedragen x € 1.000,-	geraamde omvang *	kans			gemiddeld effect	kans x effect *incidenteel*
		25%	50%	75%	(c : 2)	(d,e of f x g)
(a) (b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g)	(h)
1 Personeelsvoorzieningen	50-100			x	75	56
2 Risico's eigendommen	15-25			x	20	15
3 Gevolgen waardering activa	500	x			500	125
4 Informatiebeveiliging en privacy	500	x			500	125
5 Gladheidbestrijding	100			x	100	75
6 Natuurplagen	100-120		x		110	55
7 Compenserende maatregelen	200		x		200	100
8 Acutalisatie beheerplannen	750			x	750	563
9 Overdracht wethouderspensioenen	133		x		133	67
10 Continuiteit herstelcentrum de Kempen	662		x		662	331
11 Ontvlechtingskosten GRSK	250		x		250	125
12 Huisvesting nieuwkomers	500		x		500	250
13 Prioriteringskader netcongestie	50-100		x		75	38
Ondergrens risico's	**3.810**					
Bovengrens risico's	**3.940**					
Totaal gemiddelde risico's					**3.875**	
Totaal na kansberekening						**1.924**

Weerstandsvermogen
Ten aanzien van de geraamde stand van de algemene reserve willen wij -met nadruk- vermelden dat het vooralsnog geprognosticeerde resultaten betreffen. Daadwerkelijke bestedingsvoorstellen moeten steeds beoordeeld worden aan de hand van werkelijk gerealiseerde resultaten. In de vastgestelde 'Nota reserves en voorzieningen 2026' is bepaald dat middelen uit het vrije deel van de algemene reserve incidenteel kunnen worden aangewend voor het realiseren van beleidsdoelen.

In onderstaande tabel wordt de prognose van de omvang van het weerstandsvermogen (algemene reserve) weergegeven:

(bedragen x € 1.000,-)	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029	begroting 2030
a. noodzakelijke omvang (voldoende)	2.993	3.875	3.875	3.875	3.875
b. geïnventariseerde risico's (gemiddeld)	2.138	3.875	3.875	3.875	3.875
c. stand algemene reserve begin van het jaar	18.565	14.465	13.219	10.896	1.401
d. stand algemene reserve eind van het jaar	14.465	13.219	10.896	1.401	17
e. algemene reserve (vrije ruimte begin van het jaar): d - a	11.472	10.590	7.021	-2.474	-3.858
f. ratio algemene reserve eind van het jaar d / a	4,83	3,41	2,81	0,36	0,00
g. betekenis	uitstekend	uitstekend	uitstekend	ruim onvoldoende	ruim onvoldoende

Negatieve vrije ruimte algemene reserve in 2029 en 2030

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt, bedraagt de verwachte stand van de algemene reserve eind 2030 circa € 17.000. Dit ligt aanzienlijk onder de noodzakelijke omvang van € 3.875.000. Hierdoor beschikt de gemeente in de jaren 2029 en 2030 over onvoldoende vrije middelen om financiële risico's en onverwachte tegenvallers op te vangen. Dit beperkt de financiële flexibiliteit en vergroot de kwetsbaarheid van de gemeente bij financiële tegenvallers.

Dit is mede het gevolg van de negatieve begrotingssaldi 2026-2030. Het meerjarig negatief worden van de vrije ruimte van de algemene reserve wordt daarom betrokken bij het ombuigingstraject 2026-2027. Hierbij wordt onderzocht welke maatregelen nodig zijn om de structurele financiële positie te verbeteren en de financiële weerbaarheid van de gemeente te versterken.

Kengetallen en signaleringswaarde

In het streven naar meer transparantie, verbetering van het inzicht in de financiële positie en voor vergelijking met andere gemeenten worden zowel in de begroting als jaarrekening een set van financiële kengetallen opgenomen. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans. Deze kengetallen beogen, in onderlinge samenhang, een bijdrage te leveren aan het inzicht in de financiële positie van de gemeente. Juist de onderlinge samenhang en het verloop gedurende meerdere jaren biedt het verlangde inzicht. Daarom is niet zinvol om op basis van één enkel kengetal conclusies te trekken.

De kengetallen zijn primair bedoeld als instrument voor de raad en worden niet gebruikt als extra normeringsinstrument in het kader van het financieel toezicht door de provincies of het Rijk. De gezamenlijke provinciale toezichthouders hebben echter geconstateerd dat het financiële beeld dat uit de kengetallen naar voren komt, voor de toezichthouder ook belangrijk is voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente.

Om de kengetallen te kunnen duiden is besloten om aan te sluiten bij de door de VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten) gehanteerde signaleringswaarden. De VNG heeft een aantal signaleringswaarden ontwikkeld om een grofmazige waardering te geven aan de kengetallen. Het betreft dus nadrukkelijk geen normering maar het dient als hulpmiddel om de afzonderlijke uitkomsten in beter perspectief te plaatsen. Voor elk kengetal worden drie categorieën onderscheiden: Minst risicovol' (in groen), Neutraal' (in oranje) en Meest risicovol' (in rood). Zie onderstaande tabel:

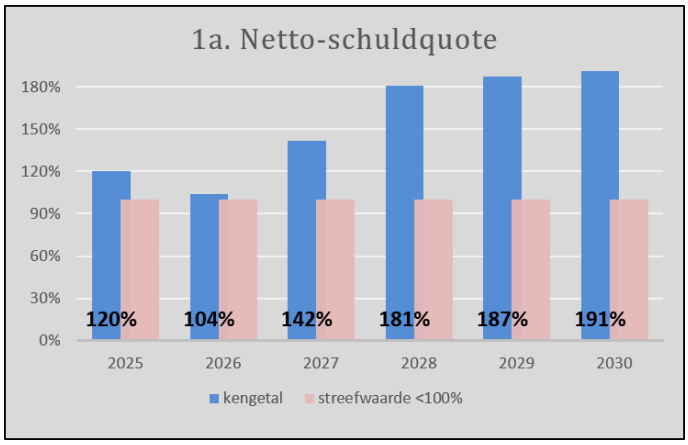
Kengetallen: landelijke risico profielen	signaleringswaarden		
	minst risicovol	neutraal	meest risicovol
1 A. netto schuldquote	< 100%	van 100% t/m 130%	> 130%
1 B. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	van 90% t/m 120%	> 120%
2. solvabiliteitsrisico	> 20%	van 20% t/m 0%	< 0%
3. grondexploitatie	< 20%	van 20% t/m 35%	> 35%
4. structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
5. belastingcapaciteit	< 100%	van 100% t/m 105%	> 105%

Financiële kengetallen

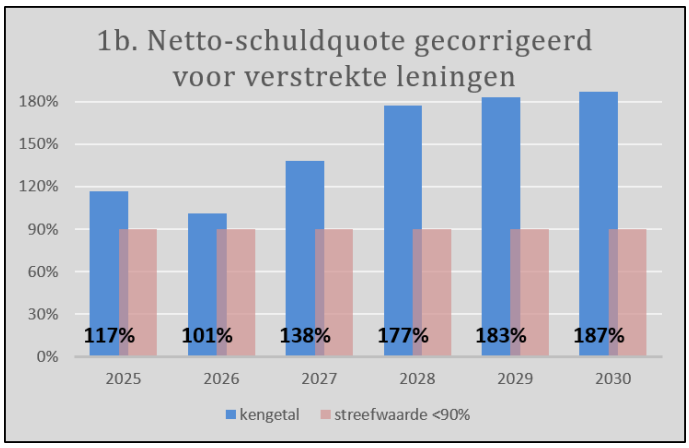
Om de kengetallen te kunnen duiden is per kengetal een omschrijving opgenomen.

1A. Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. De netto schuldquote geeft aan of de gemeente investeringsruimte heeft of juist op zijn tellen moet passen. Daarnaast zegt het kengetal ook wat over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld is, hoe meer kapitaallasten (rente en aflossing) er zijn waardoor een begroting minder flexibel wordt. Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote.

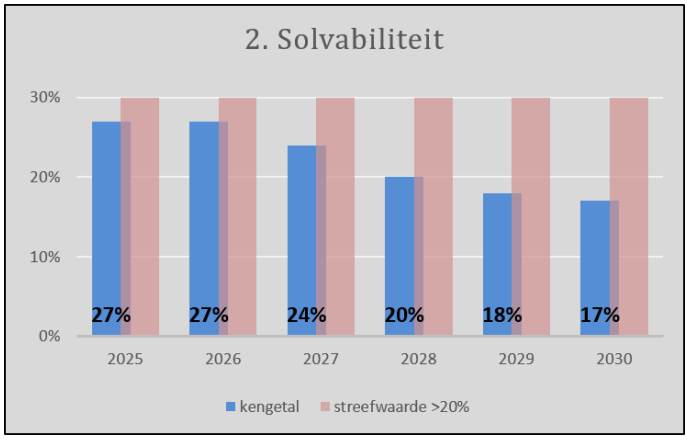
1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

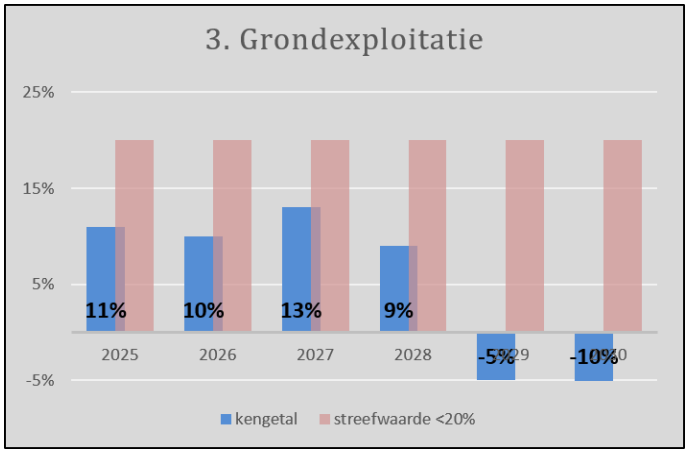
Omdat bij leningen er onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald, wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dienverstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen. De stijging van 2027 en volgende jaren wordt met name veroorzaakt door de cumulatieve doorwerking van de voorgenomen financieringen. We mogen op grond van het BBV tot maximaal de kasgeldlimiet met kort geld financieren. De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen laat eenzelfde ontwikkeling zien.

2. De solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het betreft het eigen vermogen uitgedrukt in een percentage van het balanstotaal. In feite wordt er naar gekeken in hoeverre, in geval van nood, de verschaffers van het vreemde vermogen kunnen worden betaald. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Voor de solvabiliteitsratio geldt: hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. Een solvabiliteit van 100% zou inhouden dat de gemeente geen schulden heeft.

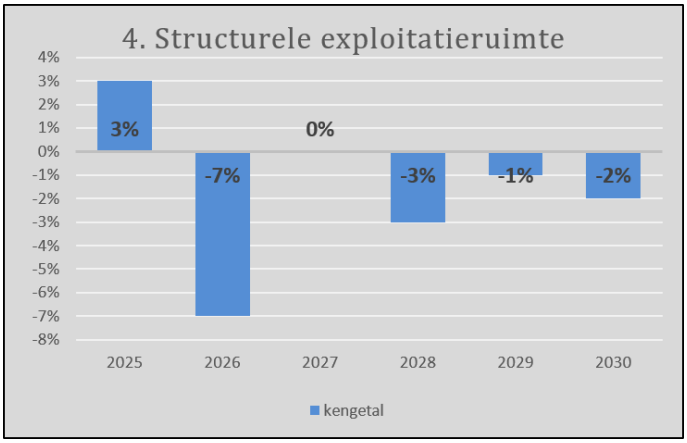

3. Kengetal grondexploitatie

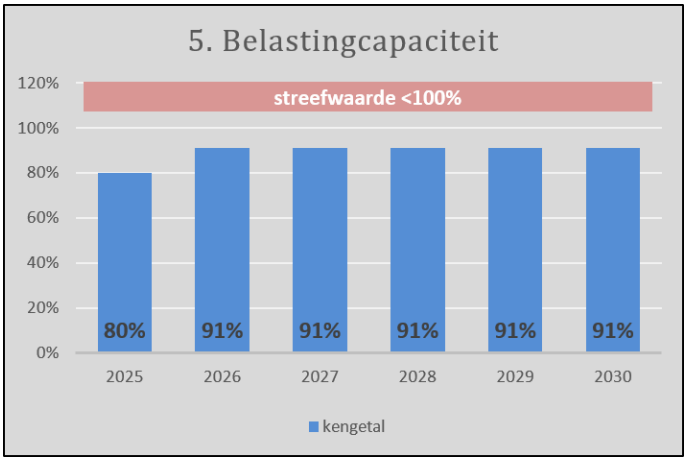
Het kengetal grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de in exploitatie genomen gronden zich verhoudt tot de totale (geraamde) jaarlijkse baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Voor de berekening van het kengetal grondexploitatie worden bouwgronden in exploitatie gedeeld door de totale baten (exclusief de mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarden van verliesgevende plannen zijn gebaseerd op de actuele marktwaarde en voor verwachte verliezen zijn voorzieningen getroffen.

4. Structurele exploitatieruimte

Het financiële kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Voor de berekening van het kengetal structurele exploitatieruimte wordt het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves gedeeld door de totale baten (exclusief de mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage. Op basis van het kengetal blijkt dat er structurele ruimte is om tekorten of extra lasten binnen de huidige begroting op te vangen.

5. Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente. Deze cijfers worden in de jaarlijkse meicirculaire bekend gemaakt. Het kengetal belastingcapaciteit wordt berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in het begrotingsjaar te vergelijken met het landelijke gemiddelde in het jaar daarvoor. Het is de bevoegdheid van uw raad met welke omvang de belastingen worden aangepast.

Voor de beoordeling van de financiële positie is het belangrijk dat zowel naar de (geprognosticeerde) balans als naar de exploitatie wordt gekeken. De kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de (geprognosticeerde) balans. De kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit brengen tot uitdrukking of onze gemeente over voldoende structurele baten beschikt en welke mogelijkheid de gemeente heeft om de structurele

baten op korte termijn te vergroten. Hierna wordt in een stoplichtmodel de samenhang van de gepresenteerde kengetallen weergegeven.

Kengetallen:	streef-waarde	Verloop van de kengetallen					
		Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1A. netto schuldquote	< 100%	120%	104%	142%	181%	187%	191%
1B. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	117%	101%	138%	177%	183%	187%
2. solvabiliteitsrisico	> 20%	27%	27%	24%	20%	18%	17%
3. grondexploitatie	< 20%	11%	10%	13%	9%	-5%	-10%
4. structurele exploitatieruimte	> 0%	3%	-7%	0%	-3%	-1%	-2%
5. belastingcapaciteit	< 100%	80%	91%	91%	91%	91%	91%

Conclusie houdbare financiële positie

Op basis van de ontwikkeling van de financiële kengetallen kan worden geconcludeerd dat de financiële positie van de gemeente Bladel in 2026 en 2027 nog een gemengd beeld laat zien. Hoewel verschillende kengetallen een acceptabele positie weerspiegelen, neemt de financiële kwetsbaarheid in de meerjarenraming flink toe. Met name de ontwikkeling van de schuldpositie, de solvabiliteit en de structurele exploitatieruimte vraagt om grote aandacht. De waarden van deze kengetallen komen meerjarig in de risicovolle categorie.

De netto schuldquote stijgt naar 142% in 2027 en loopt in de daaropvolgende jaren verder op tot 191% in 2030. De gecorrigeerde netto schuldquote laat een vergelijkbare ontwikkeling zien en stijgt naar 187% in 2030. Deze ontwikkeling wordt mede veroorzaakt door de cumulatieve doorwerking van de voorgenomen financieringen. De oplopende schuldquotes wijzen op een toenemende schuldenlast en een grotere druk van de financieringslasten op de toekomstige begroting. Dit beperkt de financiële flexibiliteit en vraagt om een zorgvuldige afweging van nieuwe investeringen en structurele verplichtingen.

De solvabiliteitsratio laat jaarlijks een neerwaartse ontwikkeling zien. Dit onderstreept het belang van het bewaken van de vermogenspositie en het beschikbaar houden van voldoende financiële buffers om risico's en tegenvallers op te kunnen vangen.

De structurele exploitatieruimte vormt een ook een belangrijk aandachtspunt. In 2027 is de structurele exploitatieruimte nog positief (structureel sluitende begroting 2027), maar vanaf 2028 daalt deze naar negatief, tot -2% in 2030. Dit geeft aan dat er geen structurele financiële ruimte is en dat de gemeente onvoldoende ruimte heeft om structurele tegenvallers of nieuwe beleidsopgaven zonder aanvullende maatregelen op te vangen. Het ingezette ombuigingstraject is daarom van belang om de structurele balans tussen baten en lasten te verbeteren en de financiële flexibiliteit te versterken.

Tegenover deze aandachtspunten staat dat het kengetal grondexploitatie gedurende de gehele meerjarenperiode onder de streefwaarde van 20% blijft en vanaf 2029 negatief wordt. Dit wijst op een relatief beperkte boekwaarde van de grondexploitaties in verhouding tot de totale baten. De belastingcapaciteit blijft met 91% onder het landelijk gemiddelde, wat inzicht geeft in de relatieve woonlasten en de beschikbare ruimte binnen dit kengetal.

Samenvattend kan worden gesteld dat de financiële positie van de gemeente Bladel in 2027 onder druk staat door de beperkte structurele exploitatieruimte en de sterk toenemende schuldenlast. De afnemende solvabiliteitsratio versterkt het belang van een solide financiële buffer en een terughoudende benadering van nieuwe investeringsuitgaven en structurele verplichtingen. Het ombuigingstraject, het bewaken van de schuldontwikkeling en het versterken van de structurele financiële ruimte zijn belangrijke voorwaarden om de financiële weerbaarheid en flexibiliteit van de gemeente op langere termijn te waarborgen. De kengetallen moeten daarbij in onderlinge samenhang worden beoordeeld en vormen geen afzonderlijke norm voor de beoordeling van de financiële positie. Het reeds ingezette ombuigingstraject 2026-2027 zal moeten bijdragen aan de verbetering van de kengetallen en de financiële weerbaarheid. Met name een blijvend stijgende netto schuldquote en een negatieve structurele exploitatieruimte zijn op termijn niet houdbaar.

5.2 Lokale heffingen

De gemeentelijke heffingen zijn, naast de doeluitkeringen van het Rijk en de algemene uitkering uit het gemeentefonds, voor ons een belangrijke bron van inkomsten. We maken onderscheid tussen belastingen, rechten en heffingen.

Bij rechten is sprake van specifieke lasten verband houdend met individuele diensten door de gemeente. Bij heffingen is sprake van specifieke lasten verband houdend met collectieve voorzieningen (bijvoorbeeld afvalstoffen, riool).

De geraamde opbrengsten van rechten en heffingen mogen niet hoger zijn dan de geraamde kosten van de gemeente voor de uitoefening van de taak. Dat wil zeggen: niet meer dan honderd procent kostendekkend. Bij belastingen is er geen directe relatie met een prestatie van de gemeente. De eis van maximale kostendekkendheid geldt niet voor belastingen. De opbrengsten van deze belastingen gebruiken we als algemeen dekkingsmiddel.

Deze paragraaf bevat een overzicht van de voorgestelde wijzigingen van de gemeentelijke heffingen die van invloed zijn op de begroting 2027.

Algemene uitgangspunten

Bij het heffen en invorderen van belastingen zijn we onder meer gebonden aan de:
- Algemene Wet inzake Rijksbelastingen (AWR);
- Algemene wet bestuursrecht (Awb), (inclusief de algemene beginselen van behoorlijk bestuur);
- Invorderingswet 1990;
- Gemeentewet;
- Wet waardering onroerende zaken;
- diverse Uitvoeringsbesluiten.

De wet geeft duidelijke kaders aan voor de heffing, invordering en kwijtschelding van gemeentelijke belastingen. Het maken van uitzonderingen op de regels uit de wetgeving is niet toegestaan, dit om rechtsongelijkheid voor de burger te voorkomen.

De lokale heffingen zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Ze raken de burgers, bedrijven en instellingen direct in hun portemonnee. Gemeentelijke heffingen staan dan ook sterk in de politieke belangstelling. De formele vaststelling van de tarieven voor 2027 vindt plaats door het vaststellen van de belasting- en tarievenverordeningen door uw raad.

Gemeentelijke heffingen kunnen worden onderscheiden in **ongebonden heffingen** en **heffingen die gebonden zijn** aan bepaalde leveringen en diensten van de gemeente. Ongebonden heffingen (belastingen) behoren tot de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente. Dit betekent dat de opbrengsten van deze belastingen niet voor een specifiek en wettelijk bepaald doel maar voor alle gemeentelijke taken en voorzieningen mogen worden ingezet. In Bladel zijn dit onroerende zaakbelastingen (OZB) en toeristenbelasting.

Voor de gebonden heffingen is er wel sprake van een directe relatie tussen de heffing en de gemeentelijke taak. Onze dienstverlening dient kostendekkend te zijn. Dat vraagt om een scherpe en transparante kostentoerekening. Het profijtbeginsel, ofwel het principe waarbij de gebruiker betaalt, is hierbij richtinggevend. Het streven is 100% kostendekkendheid (bij gebonden heffingen mogen de geraamde opbrengsten niet hoger zijn dan de geraamde kosten van de gemeente voor de uitoefening van de taak). In onze gemeente gaat het om afvalstoffenheffing, rioolheffingen en leges. Ook de Bedrijven Investerings Zone (BIZ) belasting beschouwen we als een gebonden heffing, omdat de opgelegde belastingen één-op-één doorbetaald worden aan de ondernemers (OVB) en de vertegenwoordiging van de eigenaren.

Het gemeentelijke beleid is gericht op de doelstelling dat de burgers/bedrijven in de gemeente Bladel niet zwaarder worden belast dan voor de gemeentelijke financiële huishouding noodzakelijk is.

Leges en tarieven worden in beginsel verhoogd met de inflatiecorrectie (1,9%). De tarieven voor de rioolheffing, de afvalstoffenheffing en de leges zijn gebaseerd op 100% kostendekkendheid waarbij rekening is gehouden met een zo reëel mogelijke inschatting van zowel de baten- als de lastenontwikkeling binnen het meerjarenperspectief 2028-2030.

Bij de vaststelling van de Perspectiefnota 2025 is besloten tot een getrapte verhoging van de OZB, waardoor er weer een evenwichtige balans ontstond tussen middelen, taken en ambities. Deze verhoging (van 15% per jaar) heeft betrekking op de jaren 2026, 2028 en 2029.

Ongebonden heffingen

De gemeente Bladel kent de onroerende zaakbelastingen en de toeristenbelasting als heffingen die aan de algemene middelen worden toegevoegd.

Onroerende zaakbelastingen

We heffen op grond van artikel 220 van de Gemeentewet twee directe belastingen op de onroerende zaken die binnen de gemeente liggen, de zogenaamde onroerende zaakbelastingen (OZB):

- Een gebruikersbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak (die niet in hoofdzaak tot woning dient, al dan niet krachtens eigendom) bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt;
- Een eigenarenbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.

De hoogte van de OZB wordt afgeleid van de WOZ-waarde (een promillage). Dit percentage is, afhankelijk van eigenaar/gebruiker niet-woning en eigenaar woning, bepalend voor de hoogte van elke individuele aanslag OZB. Voor de individuele huishoudens en bedrijven is het bij het opstellen van de begroting niet mogelijk exact aan te geven hoe de ontwikkeling van de onroerende zaakbelastingen er voor het volgende jaar uitziet. De maatstaf voor de aanslagen OZB voor het belastingjaar 2027 is de waarde in het economisch verkeer op peildatum 1 januari van één jaar eerder (2026). Jaarlijks worden nieuwe WOZ-waarden vastgesteld. Hiermee volgt de WOZ-waarde jaarlijks de marktontwikkelingen. Wij hebben, op basis van informatie die de Waarderingskamer (wettelijke toezichthouder op de uitvoering van de Wet WOZ) heeft verzameld, rekening gehouden met een gemiddelde waardeontwikkeling van 6,5% voor woningen. Voor de niet-woningen is de marktontwikkeling 2,75%.

Voor de OZB zijn de tarieven in eerste aanleg verlaagd om de waardeontwikkeling te compenseren. Stijgt de waarde van de onroerende zaak, dan daalt in de regel het tarief, daalt de waarde van de onroerende zaak, dan stijgt het tarief. Alleen op deze wijze is het mogelijk om gemeentebreed de baten gelijk te houden. Daarnaast worden de OZB-tarieven in 2027 verhoogd met 1,9%.

Eigenaar woning

In 2026 was het tarief voor woningen 0,0751% van de waarde. De eigenarenaanslag OZB voor een woning met een waarde van € 491.000 bedroeg daarmee € 369. Met een waardeontwikkeling van 6,5% wordt de nieuwe waarde ca. € 523.000. Rekening houdend met de waardestijging en de voorgestelde verhoging van de OZB-opbrengsten van 1,9% komt het tarief voor 2027 uit op 0,0719%. Dit vermenigvuldigt met de nieuwe waarde van € 523.000 leidt tot een OZB-aanslag van € 376. Dit is een stijging van 1,9%.

Eigenaar niet-woning

In 2026 was het tarief voor eigenaren van niet-woningen 0,2128% van de waarde. De eigenarenaanslag OZB voor een niet-woning met een waarde van € 608.000 bedroeg daarmee € 1.293. Met een waardeontwikkeling van 2,75% wordt de gemiddelde waarde ca. € 625.000. Rekening houdend met de waardestijging en de voorgestelde verhoging van de OZB-opbrengsten van 1,9% komt het tarief voor 2027 uit op 0,2110%. Dit vermenigvuldigt met de waarde van € 625.000 leidt tot een OZB-aanslag van € 1.318. Dit is een stijging van 1,9%.

Gebruik niet-woning

In 2026 was het tarief voor gebruikers van niet-woningen 0,1919% van de waarde. De gebruikersaanslag OZB voor een niet-woning met een waarde van € 608.000 bedroeg € 1.167. Met een waardeontwikkeling van 2,75% wordt de gemiddelde waarde ca. € 625.000. Rekening houdend met de waardestijging en de voorgestelde verhoging van de OZB-opbrengsten 1,9% komt het tarief voor 2027 uit op 0,1903%. Dit vermenigvuldigt met de waarde van € 625.000 leidt tot een OZB-aanslag van € 1.189. Dit is een stijging van 1,9%.

Voor de onroerendezaakbelasting is voor 2027 een opbrengst geraamd van € 6.694.000. De te verwachten meeropbrengst uit ver- en nieuwbouw en de tariefsaanpassing zijn hierin begrepen.

Onroerende-zaakbelasting (bedragen x € 1,-)	Werkelijk 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Eigenaar woningen	2.981.000	3.515.000	3.620.000
Eigenaar niet-woningen	1.511.000	1.704.000	1.737.000
Gebruiker niet-woningen	1.072.000	1.312.000	1.337.000
Totaal onroerende zaakbelastingen	**5.564.000**	**6.531.000**	**6.694.000**

Toeristenbelasting

In het ombuigingstraject 2025 is besloten om de baten uit toeristenbelasting in 3 jaar (2027- 2028-2029) cumulatief te laten stijgen met ca. 28%. Dat komt neer op een jaarlijkse stijging van ca. 8,6% per jaar voor de jaren 2027, 2028 en 2029. Voor de toeristenzaakbelasting is, op basis van een verwacht aantal bezoekers per jaar, voor 2027 een opbrengst geraamd van € 1.738.000.

Toeristenbelasting (bedragen x € 1,-)	Werkelijk 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Toeristenbelasting	1.480.000	1.598.000	1.738.000
Toeristenbelasting afwikkeling vorige jaren	117.000		
Totaal toeristenbelasting	**1.597.000**	**1.598.000**	**1.738.000**

Gebonden heffingen

Onder de gebonden heffingen worden die vergoedingen begrepen waarvoor de gemeente een individuele dienst wordt geleverd. Zo worden leges geheven bij de afgifte van een paspoort, rijbewijs of een omgevingsvergunning. Daarnaast zijn personen / bedrijven een heffing verschuldigd voor diensten die de gemeente aan hen levert, zoals voor het gebruik van een aansluiting op de riolering, het verwerken van huisafval e.d.

Voor heffingen waarbij kosten worden verhaald, geldt dat de gemeente er geen winst op mag maken en alleen de daadwerkelijke kosten in rekening mag brengen. Dit betekent dat in een tabel wordt aangegeven wat de omvang van de lasten is, gespecificeerd per taakveld waar de kosten zijn opgenomen, met daartegenover welke baten uit de heffing worden verwacht. De kostendekkendheid is vervolgens het percentage van de geraamde lasten ten opzichte van de geraamde baten. Voor het berekenen van de kostendekkende tarieven houden we overigens wel rekening met de feitelijke rente, de overhead en de compensabele btw.

Toerekening overhead aan tarieven

Alle kosten, die direct toegerekend kunnen worden aan heffingen en leges, komen ten laste van deze producten. Voor indirecte kosten, ook wel overhead genoemd, is dit niet mogelijk. Deze indirecte kosten bestaan onder andere uit kosten voor ICT, huisvesting, inkoop, financiën e.d.. Deze kosten begroten we volgens de verslaglegginsvoorschriften (BBV) centraal in taakveld 0.4 'Overhead en ondersteuning organisatie'. Voor het berekenen van tarieven brengen we overigens wel een deel van de indirecte kosten ten laste van de tarieven. Dit doen we met een opslag van de overhead als percentage op de directe loonkosten.

De grondslagen voor de toerekening van overhead zijn in de Financiële verordening gemeente Bladel 2025 vastgelegd. De toerekening van overhead aan de heffingen geschiedt op basis van een opslag met een vast percentage. Het percentage wordt vastgesteld met de formule: (totale kosten overhead / omvang totale toegerekende personeelslasten inclusief totale kosten overhead) x 100%.

Voor 2027 leidt dit tot de volgende toerekening: (€ 8.760.000 / € 13.593.000) x 100% = 65% (afgerond). Met deze opslag benaderen we dan de integrale kostprijs.

Btw wordt meegerekend in tarieven

De Btw speelt bij de rioolheffing, de afvalstoffenheffing en de leges een speciale rol omdat wij in de kosten, die we via die rechten en heffingen verhalen, ook de te betalen btw mogen meerekenen. Die betaalde Btw is weliswaar verhaalbaar via het BTW-compensatiefonds, maar omdat dat fonds wordt gevoed vanuit het gemeentefonds (uitname), is dat feitelijk een 'sigaar uit eigen doos'. Ter compensatie daarvan loopt de Btw dus mee in de kosten, die via de betreffende rechten en heffingen worden verhaald. Daardoor is in de begroting de raming van de baten ook hoger dan de raming van de corresponderende lasten.

Bedrijveninvesteringszone (BIZ) belasting

Voor een toekomstbestendig koopcentrum in Bladel is behoefte aan een structurele samenwerking tussen publieke en private partijen, op basis van gelijkwaardigheid en met een gezamenlijke inzet van middelen. Zowel de

ondernemers (OVB) als de vertegenwoordiging van de eigenaren hebben uitgesproken gebruik te willen maken van het instrument van de Bedrijveninvesteringszone (BIZ) om te komen tot structurele financiering. Een BIZ belasting maakt het mogelijk voor ondernemers om gezamenlijk te investeren in een aantrekkelijke bedrijfsomgeving door het bevorderen van de leefbaarheid, veiligheid, ruimtelijke kwaliteit of een ander publiek belang in de openbare ruimte van het BIZ-gebied. De navolgende opbrengsten en lasten worden geraamd:

Bedrijven InvesteringsZone (bedragen x € 1,-)	Werkelijk 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Bedrijven InvesteringsZone (BIZ) belasting	90.000	96.000	96.000
Doorbetaling Bedrijven InvesteringsZone (BIZ) belasting	-90.000	-96.000	-96.000
Totaal BIZ	**0**	**0**	**0**

(- = nadeel en + = voordeel)

Rioolheffing

De aanleg en het beheer van riolering is een gemeentelijke taak die zijn wettelijke basis tot het ingaan van de Omgevingswet, vond in de Wet Milieubeheer (Wm). Op grond van artikel 4.22 van de Wm was een gemeente verplicht een Gemeentelijk RioleringsPlan GRP (een beleidsmatig en strategisch plan voor de aanleg en het beheer van de gemeentelijke riolering) op te stellen. In de raadsvergadering van 17 december 2020 is het Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2025 vastgesteld. Onder het overgangsrecht (artikel 4.93 Invoeringswet Omgevingswet) blijft het GRP van kracht tot eind van de vaststellingsperiode of het moment dat de gemeenteraad besluit dat het plan vervalt.

Het GRP 2021-2025 heeft echter een bredere visie, waarin ook anticiperend beleid is opgenomen om de gemeente in 2050 klimaatbestendig te maken. De Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie 2022-2026 eindigt eind 2026. Beide programma's vertonen veel overeenkomsten en overlappen op verschillende punten. Na de evaluaties van zowel het GRP als de Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie, is het de bedoeling om nieuwe kaders vast te stellen voor beide beleidsterreinen. Op basis daarvan zal een nieuw omgevingsprogramma voor klimaatadaptatie en riolering (water) worden opgesteld. De voorgestelde kaders zullen vervolgens ter goedkeuring aan de raad worden voorgelegd.

Begin 2026 is over het GRP een evaluatie opgesteld en is de raad geïnformeerd over de verlenging van het GRP. In het vierde kwartaal van 2026 zal het nieuwe programma tijdens een raadsinformatieavond worden toegelicht aan de gemeenteraad.

Verwachte kosten

De gemeente is wettelijk verplicht om haar zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater na te komen. In totaal verwachten we het komende jaar € 2.754.000 aan kosten te maken om deze zorgplichten na te komen. Om deze kosten transparant te maken splitsen wij eerst uit op welke taakvelden wij deze kosten zullen maken. Vervolgens gaan wij in op de herkomst van de middelen voor het financieren van deze taken.

Verdeling kosten

Uit onderstaand overzicht blijkt dat veruit het grootste deel van de gemeentelijke netto kosten komen van het taakveld riolering (€ 2.606.000). De netto kosten zitten vooral in daadwerkelijk nakomen van onze gemeentelijke watertaken op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater. Daarnaast houden we rekening met de kwijtschelding van een deel van deze heffing. Voor het taakveld inkomensregelingen begroten we hiervoor € 20.000. Daarnaast begroten wij € 89.000 voor het taakveld overhead. Dit zijn kosten die wij maken door de sturing en ondersteuning van medewerkers in brede zin. Deze kosten zijn gebaseerd op de hiervoor genoemde systematiek. Tot slot wordt de compensabele btw verdisconteerd in de tarieven. Deze bedraagt € 210.000.

We mogen op grond van artikel 228a van de gemeentewet een rioolheffing invoeren. Deze mag maximaal kostendekkend zijn. In onze gemeente is de rioolheffing volledig kostendekkend. De benodigde inkomsten worden omgeslagen naar inwoners en bedrijven via een rioolheffingstarief. Ten aanzien van de huishoudens is met ingang van 2018 gekozen de heffingsmethodiek te differentiëren, waarbij:

- Woningen een vastrecht betalen op basis van de gezinssamenstelling, en gedifferentieerd wordt naar één, twee, drie, vier en vijf tot en met tien persoonshuishoudens;
- Agrarische objecten, dan wel combinaties van woningen met agrarische gedeelten die in hoofdzaak als niet-woning dienen te worden aangemerkt, een vastrecht betalen;
- Niet-woningen op basis van een staffeling van het verbruik betalen, waarbij de staffeling begint met een verbruik tussen 0 en 50 m^3.

Voor de rioolheffing is voor 2027 een opbrengst geraamd van € 2.754.000. Het nadelig saldo ad € 140.000 wordt verrekend met de egalisatievoorziening riolering.

Kostendekkendheid van de rioolheffing (bedragen x € 1,-)	taakveld	Werkelijk 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Kosten taakveld riolering	7.2	-1.979.000	-2.444.000	-2.606.000
Kosten taakveld inkomensregelingen	6.3	-22.000	-20.000	-20.000
Inkomsten taakveld riolering (exclusief heffingen)	7.2	33.000	31.000	31.000
Netto kosten taakveld riolering		-1.968.000	-2.433.000	-2.595.000
Toe te rekenen kosten:				
Overhead (inclusief rente omslag)	0.4	-63.000	-89.000	-89.000
BTW		-172.000	-221.000	-210.000
Egalisatie taakveld riolering	7.2	-127.000	125.000	140.000
Totale kosten taakveld riolering		-2.330.000	-2.618.000	-2.754.000
Opbrengst heffingen	7.2	2.330.000	2.618.000	2.754.000
Dekkingspercentage		**100%**	**100%**	**100%**

(- = nadeel en + = voordeel)

Afvalstoffenheffing

We mogen op grond van artikel 15.33 van de Wet milieubeheer voor de inzameling van het afval van huishoudens een afvalstoffenheffing invoeren. Deze mag maximaal kostendekkend zijn. In onze gemeente is de afvalstoffenheffing volledig kostendekkend. Het beleid van de afvalstoffenheffing is gericht op het ophalen, verwerken en afvoeren van huishoudelijk afval, waarbij getracht wordt om door middel van gescheiden inzameling en gerichte voorlichting de afvalstroom zoveel mogelijk te beperken.

Verwachte kosten

De gemeente heeft een wettelijk inzamelingplicht voor het afval van huishoudens. In totaal verwacht de gemeente het komende jaar € 2.065.000 aan netto kosten te maken. Om deze kosten transparant te maken, splitsen wij eerst uit op welke taakvelden deze kosten gemaakt zullen worden. Vervolgens gaan wij in op de herkomst van de middelen voor het financieren van deze taken.

Verdeling kosten

Uit onderstaande overzicht blijkt dat veruit het grootste deel van de gemeentelijke kosten komt van het taakveld afval (€ 2.438.000). De kosten zitten vooral in het daadwerkelijk inzamelen en verwerken van het huishoudelijke afval. Ook het scheiden van afval en het recyclen ervan valt hieronder. Er wordt geen bedrijfsafval ingezameld. Daarnaast ontvangen we middelen voor tariefzakken (Netersel), poorttarieven milieustraat, bijdrage Reusel-De Mierden (milieustraat), inzameling oud papier, kleding en glas, alsmede vergoeding voor PMD en zwerfafval (ca. € 919.000). We houden ook rekening met de kwijtschelding van een deel van deze heffing. Voor het taakveld inkomensregelingen begroten we hiervoor € 20.000. Daarnaast begroten wij € 67.000 voor het taakveld overhead. Dit zijn kosten die wij maken door de sturing en ondersteuning van medewerkers in brede zin. Deze kosten zijn gebaseerd op de hiervoor genoemde systematiek. Tot slot wordt de compensabele btw verdisconteerd in de tarieven. Deze bedraagt € 427.000.

De gemeente Bladel heeft gekozen voor een diftarsysteem op basis van volume/frequentie, met als uitgangspunt "de vervuiler betaalt". In het verlengde daarvan heeft de gemeenteraad bepaald dat de afvalstoffenheffing 100% kostendekkend moet zijn. Die heffing bestaat uit een vastrecht en een variabel recht. Het vastrecht wordt bij elke huisaansluiting in rekening gebracht, terwijl het variabel recht afhankelijk is van het volume van de minicontainers voor rest- of gft afval en het aantal keren dat die containers ter lediging worden aangeboden.

Daarmee kan elk huishouden zelf invloed uitoefenen op de uiteindelijke hoogte van de afvalstoffenheffing. Voor de afvalstoffenheffing is voor 2027 een opbrengst geraamd van € 2.085.000.

Kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing (bedragen x € 1,-)	taakveld	Werkelijk 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Kosten taakveld afval	7.3	-2.251.000	-2.294.000	-2.438.000
Inkomsten taakveld afval (exclusief heffingen)	7.3	1.043.000	908.000	919.000
Kosten taakveld verkeer en vervoer	2.1	-52.000	-52.000	-52.000
Kosten taakveld inkomensregelingen	6.3	-24.000	-20.000	-20.000
Netto kosten taakveld		-1.284.000	-1.458.000	-1.591.000
Toe te rekenen kosten:				
Overhead (inclusief rente omslag)	0.4	-39.000	-67.000	-67.000
BTW		-377.000	-402.000	-427.000
Egalisatie taakveld afval	7.3	-99.000		
Totale kosten taakveld afval		-1.799.000	-1.927.000	-2.085.000
Opbrengst heffingen	7.3	1.799.000	1.927.000	2.085.000
Dekkingspercentage		**100%**	**100%**	**100%**

(- = nadeel en + = voordeel)

Leges

Onder de naam 'leges' worden verschillende rechten geheven van door het gemeentebestuur verstrekte diensten. Leges vallen onder de bestemmingsheffing (meerdere programma's). Bij de bepaling van de kostendekkendheid van de leges maken we een onderscheid in de drie titels uit de legesverordening:

- Titel I Algemene dienstverlening: denk hierbij aan paspoorten, rijbewijzen, burgerlijke stand
- Titel II Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning: denk hierbij aan de omgevingsvergunning
- Titel III Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn: denk hierbij aan de evenementenvergunning, vergunning in kader Drank- en Horecawet en gebruiksvergunningen.

De onderstaande tabel laat in het kort zien dat op basis van de gehanteerde uitgangspunten de tarieven onder titel I een dekkingspercentage hebben van 93% en titel II een dekkingspercentage van 115%. De tarieven die zijn opgenomen onder titel III laten een dekkingspercentage zien van 40%. Met de "overdekking" van titel II vindt dan kruissubsidiëring plaats ter dekking van de "onderdekking" van titel I en titel III. Het uiteindelijke resultaat is een 100% kostendekking van de gehele legestabel.

De berekening van de kostendekkendheid van de leges is als volgt tot stand gekomen:

Samenvatting kostendekkendheid bedragen x € 1.000	directe kosten	loon-kosten	overhead	compen-sabele btw	totale lasten	baten	kosten-dekking 2026
Titel I algemene dienstverlening	321	277	172	0	769	715	93%
Titel II Dienstverlening fysiek leefomgeving/ omgevingsvergunning	261	161	100	33	555	638	115%
Titel III Dienstverlening Europese dienstenrichtlijn		29	18		47	19	40%
Kostendekking totale tarieventabel	**582**	**467**	**290**	**33**	**1.372**	**1.372**	**100%**

Leges onderbouwing

Verwachte kosten

De gemeente verricht diensten van uiteenlopende aard, zoals verstrekken van een exemplaar van de begroting of rekening, het voltrekken van een huwelijk, verstrekken van een paspoort of rijbewijs, in behandeling nemen van een aanvraag voor een vergunning voor bijvoorbeeld bouw, sloop of horeca en dergelijke. In totaal verwachten we in 2027 € 1.048.000,- aan kosten te maken om deze diensten te kunnen verrichten. Om deze kosten transparant te maken splitsen wij eerst uit op welke taakvelden wij deze kosten zullen maken. Vervolgens gaan wij in op de herkomst van de middelen voor het financieren van deze taken.

Verdeling kosten

Uit onderstaande tabel blijkt dat veruit het grootste deel van de gemeentelijke kosten komt van het taakvelden burgerzaken en wonen en bouwen. Deze taakvelden vormen de kern van de directe lasten van de kostenonderbouwing. Daarnaast begroten wij vooralsnog € 290.000,- voor het taakveld overhead. Dit zijn kosten die wij

maken door de sturing en ondersteuning van medewerkers in brede zin. Deze kosten zijn gebaseerd op de hiervoor genoemde systematiek. Tot slot wordt de compensabele BTW ad € 33.000,- verdisconteerd in de tarieven.

Kostendekkendheid van de leges (bedragen x € 1,-)	taakveld	Werkelijk 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Kosten taakveld burgerzaken	0.2	-369.000	-497.000	-495.000
Kosten taakveld burgerzaken	1.2	-43.000	-29.000	-29.000
Kosten verkeer en vervoer	2.1	-45.000	-35.000	-36.000
Kosten taakveld samenkracht en participatie	6.1	-15.000	-67.000	-67.000
Kosten taakveld wonen en bouwen	8.3	-587.000	-345.000	-421.000
Netto kosten taakvelden		-1.059.000	-973.000	-1.048.000
Toe te rekenen kosten:				
Overhead (inclusief rente omslag)	0.4	-233.000	-233.000	-290.000
BTW		-92.000	-37.000	-33.000
Totale kosten taakvelden		-1.384.000	-1.244.000	-1.372.000
Opbrengst leges (titel I t/m III)		1.331.000	1.244.000	1.372.000
Dekkingspercentage		**96%**	**100%**	**100%**

(- = nadeel en + = voordeel)

Kruissubsidiëring

Binnen titel 1 is kruissubsidiëring (een verwacht overschot bij de ene activiteit wordt gebruikt voor de dekking van een verwacht tekort bij een andere activiteit) toegestaan. Zo mag bijvoorbeeld het tarief voor huwelijksvoltrekkingen meer dan kostendekkend worden vastgesteld ter compensatie van een niet kostendekkend tarief voor paspoorten. Ook binnen titel 2 is kruissubsidiëring toegestaan. Bij de invoering van de omgevingsvergunning in 2010 was het weliswaar de wens van de wetgever dat alleen binnen de omgevingsvergunning kruissubsidiëring zou worden toegepast en niet met dienstverlening daarbuiten. Maar inmiddels heeft de rechter geoordeeld dat kruissubsidiëring tussen titel 1 en titel 2 niet verboden is. Niet kostendekkende tarieven voor de diensten die vallen onder titel 1 mogen dus gecompenseerd worden door meer dan kostendekkende tarieven voor de omgevingsvergunning. Op grond van de Europese Dienstenrichtlijn is binnen titel 3 kruissubsidiëring niet toegestaan. Voor elk van de tarieven van titel 3 geldt de norm van maximaal 100% kostendekking.

Gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid

Voor de meeste inwoners van onze gemeente levert het betalen van de gemeentelijke belastingen en heffingen geen probleem op. Er zijn echter ook inwoners voor wie de betaling van de gemeentelijke belastingen een buitengewone inspanning betekent.
Voor hen is er de mogelijkheid om een beroep te doen op de kwijtscheldingsregeling die in de gemeente wordt toegepast. De gemeente heeft hierin beperkte beleidsvrijheid, omdat kwijtschelding sterk is gekoppeld aan normen die door het Rijk worden opgelegd. Dit is een gevolg van de centraal geleide inkomenspolitiek. Gevolg is dat niet voor alle belastingsoorten kwijtschelding wordt verleend. Kwijtschelding is mogelijk voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing voor gebruikers.
Voor de kwijtschelding van gemeentelijke heffingen is voor 2027 een budget van € 50.000 opgenomen. De dekking van deze kosten is meegenomen in de tariefberekening van afvalstoffenheffing en rioolheffing.

Aanslagoplegging gemeentelijke belastingen 2027

Net als voor belastingjaar 2026 wordt voor belastingjaar 2027 gekozen voor één gecombineerde aanslag gemeentelijke belasting die eind februari 2027 zal worden opgelegd met daarop:

- de WOZ-beschikking
- het vastrecht afvalstoffenheffing
- de aanslag onroerende zaakbelastingen
- het variabele tarief afvalstoffenheffing 2026 (diftar)
- het vastrecht rioolheffing
- BIZ-belasting voor eigenaren en gebruikers

Bij het betalen van de gecombineerde aanslag via automatisch incasso wordt uitgegaan van 10 termijnen. Voor diegenen die geen gebruik maken van automatisch incasso blijft het aantal betaaltermijnen 2. Het samenvoegen van alle aanslagen tot één gecombineerde aanslag zorgt er voor dat minder kosten voor drukwerk en verzending hoeven te worden gemaakt.

5.3 Bedrijfsvoering

Onze bedrijfsvoering is erop gericht de ondersteuning en uitvoering van onze programma's zo optimaal mogelijk te organiseren. We zorgen voor een toegankelijke en betrouwbare dienstverlening aan inwoners, ondernemers, organisaties en andere belanghebbenden. Daarnaast staan we voor efficiënte processen en een zorgvuldige besluitvorming. Dit realiseren we door:

- een efficiënte en effectief functionerende organisatie;
- een zorgvuldig en transparant besluitvormingsproces;
- een gestructureerde planning, sturing en beheersing van de beleidsuitvoering;
- het verantwoord inzetten en benutten van ICT-mogelijkheden;
- het beschikken over gemotiveerde, deskundige en gekwalificeerde medewerkers.

Op deze manier dragen we bij aan een kwalitatief hoogwaardige dienstverlening aan onze inwoners en aan een goed functionerende gemeentelijke organisatie.

1. Organisatieontwikkeling "Samen klaar voor de toekomst"

De ambtelijke organisatie van de gemeente Bladel is compact en kenmerkt zich door korte lijnen, een hoge mate van betrokkenheid en verantwoordelijkheid en een sterke lokale binding. De uitdaging voor de komende jaren is om deze kwaliteiten te behouden, terwijl we tegelijkertijd zorgen voor meer wendbaarheid, borging van werk- en besluitvormingsprocessen, professionalisering en digitalisering. Door de inrichting van de nieuwe organisatiestructuur in 2026, met als belangrijkste veranderingen de toevoeging van een concernstaf en een teamleiders laag, is een belangrijke basis gelegd voor een toekomstbestendige organisatie.

Het organisatieontwikkelplan "Samen klaar voor de toekomst" heeft ons in een volgende fase gebracht en beschrijft hoe de ambtelijke organisatie van de gemeente Bladel zich in de periode 2026 – 2030 wil ontwikkelen om deze uitdagingen aan te gaan. Het plan biedt richting en houvast voor de komende jaren, door de gewenste koers te schetsen en de ontwikkelstappen concreet te maken in een uitvoeringsplan.

Medewerkers

Onze medewerkers vormen het belangrijkste kapitaal van onze organisatie. We willen de juiste mensen op de juiste plek, nu én in de toekomst. Daarom onderzoeken we de mogelijkheden om strategische personeelsplanning (SPP) structureel te implementeren. SPP biedt inzicht in de toekomstige personeelsbehoefte en helpt om tijdig in te spelen op veranderingen in de organisatie, de taken/opgaven en de arbeidsmarkt.

We starten in 2027 met het gebruik van een strategisch opleidingsplan. Dit helpt om personeelsontwikkeling gericht te koppelen aan onze organisatiedoelen en om een blijvende focus te hebben voor duurzame inzetbaarheid binnen een wendbare organisatie. Uit het plan blijkt welke organisatieonderdelen dit jaar versterking op gebied van scholing of kennisdeling vragen. Niet alleen op vakinhoudelijke ontwikkelingen, maar ook op vaardigheden op gebied van samenwerking, digitalisering en klantgerichtheid.

De krapte op de arbeidsmarkt blijft een structurele uitdaging, daarom blijven we investeren in arbeidsmarktbeleid. Niet alleen om aantrekkelijk te blijven voor nieuw talent, maar ook om bestaande medewerkers te behouden. De medewerkerstevredenheid monitoren we meerdere keren per jaar, zodat we weten wat er speelt binnen de organisatie en we waar nodig tijdig bij kunnen sturen. Zo werken we aan een werkomgeving waarin medewerkers zich kunnen ontwikkelen, met plezier werken en duurzaam inzetbaar blijven.

Het huidige introductieprogramma wordt geëvalueerd en uitgebreid met meer aandacht voor kernwaarden en interne processen. Nieuwe medewerkers krijgen hierdoor beter inzicht in hun rol, de organisatieopbouw en de samenwerking met andere teams. Ook wordt gekeken naar digitale ondersteuning, zoals een online kennisbank. Het doel is om de betrokkenheid en tevredenheid vanaf de eerste werkdag te verhogen en het inwerktraject structureel te verankeren in het HR beleid.

Met de komst van de teamleiders starten we daarnaast met een vernieuwd proces voor de inzet van externe inhuur. Hierdoor ontstaat meer overzicht en kan beter worden gestuurd op capaciteit, kwaliteit en kosten.

Leiderschap en aansturing

Binnen de gemeente staan coachend, verbindend en faciliterend leiderschap centraal. Leidinggevenden

stimuleren eigenaarschap, samenwerking en integraal werken, zodat medewerkers optimaal kunnen bijdragen aan de gemeentelijke opgaven. Om deze manier van leidinggeven verder te versterken, is een leiderschapsprogramma gestart dat in 2027 en 2028 wordt uitgevoerd. Het programma richt zich op de ontwikkeling van persoonlijk leiderschap, teamontwikkeling en het versterken van één gezamenlijke leiderschapsvisie.

Met dit programma bouwen we verder aan een organisatiecultuur die is gebaseerd op vertrouwen, samenwerking en resultaatgericht werken. Hierdoor vergroten we niet alleen de effectiviteit van onze teams, maar ook onze slagkracht als organisatie.

De veranderingen binnen de organisatie vragen blijvende aandacht voor onze medewerkers. Samen met onze medewerkers bouwen we verder aan een organisatie waarin mensen zich kunnen ontwikkelen, samenwerken en verantwoordelijkheid nemen. Zo zijn we beter in staat om maatschappelijke opgaven effectief op te pakken en de ambities van de gemeente te realiseren.

Personeelsgegevens ambtelijke organisatie
Op 1 januari 2027 bedraagt de formatieomvang van de ambtelijke organisatie (exclusief de gemeenteraad, college van burgemeester & wethouders, griffie en BABS-en) 125 FTE.

2. Overige bedrijfsvoeringsinformatie

Inkoop- en aanbestedingsbeleid
Nadat in 2026 het nieuwe inkoopbeleid is vastgesteld, zetten we in 2027 verdere stappen in de professionalisering van het inkoopproces. Daarbij besteden we continu aandacht aan het vergroten van de bewustwording rondom inkoop binnen de organisatie. Dit doen we onder meer door het onderwerp actief onder de aandacht te brengen via de verschillende interne communicatiekanalen.

Daarnaast halen we proactief signalen en knelpunten op bij de teams die in de dagelijkse praktijk betrokken zijn bij inkooptrajecten. Op basis van deze ervaringen onderzoeken we, samen met het Bureau Inkoop & Aanbestedingen Zuidoost-Brabant (Bizob), welke verbeteringen mogelijk zijn en hoe eventuele knelpunten kunnen worden weggenomen.

Op deze manier zorgen we ervoor dat medewerkers optimaal worden ondersteund bij hun inkoopactiviteiten en dragen we bij aan een rechtmatig, doelmatig en efficiënt ingericht inkoopproces.

Informatiebeveiliging en privacy
Als gemeente hebben we te maken met gegevens en gevoelige informatie van onze inwoners en andere belanghebbenden. Het is onze verantwoordelijkheid om zorgvuldig met deze gegevens om te gaan. Gemeente Bladel moet daarom zowel bij intern gebruik als externe uitwisseling van informatie rekening houden met beveiligings- en privacyaspecten. Dit vergroot de betrouwbaarheid en zorgt ervoor dat de bedrijfsvoerings- en dienstverleningsprocessen zonder onderbrekingen en/of verstoringen van beveiligingsincidenten doorlopen kunnen worden. De basis voor het borgen van informatieveiligheid is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).

In 2026 is de Cbw (Cyberbeveiligingswet) in werking getreden. De Cbw is de Nederlandse vertaling van de Europese NIS2-richtlijn. De BIO2 is via een ministeriële regeling juridisch gekoppeld aan deze wet. De Cbw verplicht overheidsorganisaties om passende beveiligingsmaatregelen te nemen. De BIO geeft de concrete, praktische invulling aan deze wettelijke zorgplicht. Waar de oude BIO nog gold als 'verplichte zelfregulering' binnen de overheid, is het toepassen van de BIO2 door de komst van de Cbw nu een wettelijke verplichting geworden voor de sector overheid. Jaarlijks vindt er controle plaats op het gebied van informatiebeveiliging middels ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit). Hiermee leggen we interne verantwoording af aan de raad en externe verantwoording aan de toezichthouders van het Rijk. Daarnaast verplicht de Cbw bestuurders tot het volgen van een cybersecuritytraining. Deze opleidingsplicht zorgt ervoor dat het bestuur voldoende kennis heeft om cyberrisico's te beoordelen, beveiligingsmaatregelen goed te keuren en toezicht te houden. Om dit te realiseren zetten we een training op in ons bewustwordingsplatform Digibewust de Kempen.

Om richting te geven aan informatiebeveiliging binnen Gemeente Bladel is in 2026 op basis van de BIO2 een nieuw informatiebeveiligingsbeleid vastgesteld. Bijbehorend is er een BIO2 en ISMS (Information Security Management System) GAP-analyse uitgevoerd, waaruit aanbevelingen zijn gekomen welke opgevolgd gaan worden middels het informatiebeveiligingsplan. Hierin zijn de aanbevelingen vertaald naar concrete actiepunten en maatregelen. De belangrijkste actiepunten voor 2027 zijn:

- Het vaststellen en testen van een bedrijfscontinuïteitsmanagementplan;

- Het instellen van een werkend ISMS-proces conform de ISO 27001-norm (de wereldwijd erkende standaard voor informatiebeveiliging). Dit is een continu proces en raamwerk om informatiebeveiliging systematisch te beheren;
- Het opnemen van regels in het monitoring- en responseproces wanneer een incident te melden bij het management en het Nationaal Cyber Security Center (het NCSC is de sectorale CERT/CSIRT voor alle Nederlandse gemeenten);
- Het integreren van informatiebeveiliging in projectmanagement.

Voor informatiebeveiliging is risicomanagement onderdeel van de dagelijkse bedrijfsvoering binnen de Gemeente Bladel. We bevinden ons op een dynamisch speelveld waarin de dienstverlening en werkwijzen snel veranderen. Dit heeft te maken met de politieke omgeving, maar ook de digitalisering van de afgelopen jaren. Hierdoor is risicomanagement een doorlopend proces en essentieel om vermijdbare digitale incidenten te voorkomen.

Voor de continuïteit van de bedrijfsvoering en processen is het van belang dat we ons als gemeente goed voorbereiden op en snel kunnen handelen bij digitale verstoringen, incidenten en crises, of aanvallen van criminele netwerken of statelijke actoren. Met gerichte oefenprotocollen kunnen we de inrichting van de crisisorganisatie toetsen en de afhandeling van incidenten en crises oefenen. Het streven is om het aantal vermijdbare digitale incidenten zoveel mogelijk te beperken en daarmee de basis te leggen om deze volledig te voorkomen. Om dit te realiseren wordt er samen met de andere Kempenorganisaties een crisisplan opgesteld.

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) vormt de basis voor de zorgvuldige omgang met persoonsgegevens. Privacy binnen gemeente Bladel is tevens verankerd in beleidsvoering en procedures. Door medewerkers periodiek te trainen wordt op actieve wijze het belang van privacybewust handelen onder de aandacht gebracht.

De bescherming van persoonsgegevens blijft in 2027 een belangrijk aandachtspunt binnen onze gemeentelijke bedrijfsvoering. De gemeente heeft een zorgplicht richting inwoners, medewerkers en samenwerkingspartners om verantwoord om te gaan met persoonsgegevens. We blijven ons dan ook inzetten voor een structurele borging van privacy en gegevensbescherming, in lijn met de AVG.

In 2027 leggen we de focus op het versterken van de privacybewustwording binnen de organisatie. Dit doen we door gerichte trainingen, interne communicatie en het beschikbaar stellen van praktische handvatten voor medewerkers. We voeren waar nodig Data Protection Impact Assessments (DPIA's) uit bij nieuwe of risicovolle verwerkingen. De Functionaris voor Gegevensbescherming (FG) blijft een onafhankelijke rol vervullen in het toetsen en adviseren op privacygebied.

Daarnaast werken we verder aan het verbeteren van onze interne processen en systemen, zodat privacy al bij de bron wordt meegenomen (privacy by design & by default). We besteden nadrukkelijk aandacht aan de samenhang tussen privacy, informatiebeveiliging en datagedreven werken, met oog voor zowel de wettelijke kaders als het publieke vertrouwen.

Digitaal archief
Het e-depot blijft zich ontwikkelen als belangrijke archiefbewaarplaats voor de gemeente. De gemeente heeft een overzicht met de onderdelen welke in de komende jaren toegevoegd mogen worden aan het e-depot. Denk hierbij aan de bouwvergunningen vanaf 2011, bodemonderzoeken, sloop- en gebruiksvergunningen. Ook worden er koppelingen gelegd met het DMS voor het bestuursarchief en met andere applicaties voor onder andere de omgevingsplannen en de videotulen van de raadsvergaderingen.

Informatiebeheerplan
Informatie- en procesbeheer blijft zich inzetten om medewerkers die digitaal werken te faciliteren om ook digitaal te kunnen archiveren. De inrichting hiervan is verschillend per proces. In het Informatiebeheerplan is voor ieder proces in kaart gebracht welke systemen, rollen, data, archiefbescheiden en andere informatieobjecten onderdeel zijn van dat proces. Het is een informatieplattegrond van de gehele organisatie. Het bijhouden van dit plan blijft een continu proces.

Microsoft 365
In 2027 wil de gemeente het gebruik van MS365 verder uitbreiden en professionaliseren. Onderdelen hierbij zijn onder andere slimmer samenwerken in Teams, informatiemanagement en het aansluiten op het DMS of e-depot en een verbinding maken met de fysieke werkplekken. Samen met de overige Kempenorganisaties worden de

thema's opgesteld waar functioneel beheer de komende jaren aan gaat werken. Door met de andere organisaties op te trekken worden kennis en kunde over de applicaties en de mogelijkheden sterk uitgewisseld en optimaal benut.

Informatiebeheer- en automatiseringsvisie (I&A visie)
In samenwerking met de gemeenten Bergeijk en Eersel en met GR'en Samenwerking Kempengemeenten en KempenPlus wordt een regionale I&A-visie opgesteld. Deze visie is het beleidsstuk dat onder andere kaders zal geven aan het archief- en informatiebeheer van de gemeente. De combinatie van maatschappelijke ontwikkelingen, regionale opgaven en technologische veranderingen vormt de aanleiding om te kijken naar de veranderende rol van informatievoorziening en automatisering binnen de organisatie. De I&A-visie heeft een direct raakvlak met de Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS).

Deze landelijke strategie beschrijft de gezamenlijke ambitie van overheden om als één overheid samen te werken aan een toekomstbestendige digitale samenleving en benoemt hiervoor zes prioritaire thema's: cloud, data, AI, digitale dienstverlening, digitale weerbaarheid en autonomie, en digitaal vakmanschap. Bij het opstellen van de I&A-visie dienen thema's uit de NDS als een kapstok, zodat de visie aansluit bij de landelijke koers en inspeelt op toekomstige ontwikkelingen binnen de digitale overheid.

Communicatie
Op basis van de communicatiestrategie willen we in 2027 de methode 'communiceren met focus' introduceren. Een gemeente werkt aan veel projecten, er zijn veel maatschappelijke opgaven, bestuurlijke prioriteiten en ambities en beleidsopgaven. Daarnaast heeft de gemeente ook een informatieplicht. Deze hoeveelheid aan informatie, prioriteiten en ambities vraagt om communicatiefocus zodat we communiceren mét impact voor de inwoners. De methodiek 'communiceren met focus' helpt om samen met het bestuur en de organisatie de ambities en opgaven inzichtelijk te maken en te vertalen naar communicatieprioriteiten. We maken samen bewuste keuzes en creëren overzicht. Dit resulteert in een meer planmatige manier van werken op het gebied van communicatie. We doen dit op basis van het coalitieakkoord, het collegeprogramma, de begroting, belangrijke projecten en maatschappelijke opgaven. Hierin zoeken we intern de samenwerking op met het college van B&W, de griffie en de ambtelijke organisatie. Een van onze doelen is om zoveel mogelijk inwoners te bereiken met de gemeentelijke communicatie, daarom gaan we naast de bestaande communicatiekanalen ook een digitale nieuwsbrief introduceren. In 2027 gaan we het inwonerspanel inzetten om te onderzoeken hoe de inwoners de communicatie vanuit de gemeente ervaren.

Rechtmatigheidsverantwoording
Het college van burgemeester en wethouders legt verantwoording af over de rechtmatigheid van de baten, de lasten en de balansmutaties die gepresenteerd worden in de jaarrekening. Dit doet zij in de vorm van een rechtmatigheidsverantwoording, die wordt opgenomen in de jaarrekening. De accountant controleert vervolgens de rechtmatigheidsverantwoording op getrouwheid. De accountant kijkt dus of hetgeen het college meldt in de rechtmatigheidsverantwoording juist en volledig is.

In de paragraaf Bedrijfsvoering van het jaarverslag worden de eventuele rechtmatigheidsfouten die betrekking hebben op het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium nader onderbouwd en wordt aangegeven welke beheersingsmaatregelen worden getroffen om toekomstige tekortkomingen in de rechtmatigheid te voorkomen.

5.4 Financiering

Financiering gaat over de manier waarop de gemeente geld aantrekt dat zij nodig heeft om haar activiteiten uit te voeren. De kaders hiervoor zijn te vinden in de Wet Fido (Wet financiering decentrale overheden). In deze wet staan ook kaders voor het (tijdelijk) beleggen van geld. De gemeente Bladel hanteert in beginsel totaalfinanciering. Voor de realisatie van MFA Hapert hebben we in juli 2019 als uitzondering op de regel projectfinanciering afgesloten. De kaders voor financiering zijn vastgelegd in de 'Financiële verordening gemeente Bladel 2025' en in het 'Treasurystatuut 2026'.

Ons financieringsbeleid heeft de volgende doelstellingen:

- Het beschikbaar hebben van voldoende liquiditeiten om de door de raad vastgestelde plannen te kunnen uitvoeren;
- Het beheersen van de risico's die zijn verbonden aan de financieringsfunctie, zoals de kasgeldlimiet en de renterisiconorm;
- Het minimaliseren van de kosten van geldleningen en het bereiken van een voldoende rendement op de uitzettingen;
- Het zo lang mogelijk financieren van de uitgaven met 'kort (goedkoper) geld' en pas vaste leningen aan te trekken (consolideren) wanneer dat noodzakelijk is;
- Het verkrijgen en handhaven van toegang tot de financiële markten.

Verwachtingen voor de korte rente
De korte termijnrente ramen wij voor 2027 op 2,25%.

Verwachtingen voor de lange rente
De lange termijnrente ramen wij voor 2027 op 3,00%. Hoewel de voorspelbaarheid (door ons) van de rente op langere termijn gering is, gaan wij voor het aangaan van financiële transacties in principe steeds uit van de navolgende vuistregels:

- De rente van vaste leningen is door de langere looptijd financieel van groter belang dan de rente van leningen met een kortere looptijd;
- Bij een verwachte daling van de lange rente verdient het de voorkeur om het aantrekken van vaste langlopende leningen zoveel mogelijk uit te stellen tot de rentedaling is ingetreden;
- Bij een verwachte stijging van de lange rente verdient consolidatie van korte schuld de voorkeur. Indien de korte schuld beperkt is, kan overwogen worden langlopende leningen met een uitgestelde storting te sluiten ter dekking van de toekomstige financieringsbehoefte;
- Bij een te verwachten stabiele renteontwikkeling moet in de actuele financieringsbehoefte worden voorzien met de financieringsvormen die absoluut gezien de laagste rente dragen: kasgeld of vaste leningen;
- De bepaling van de financieringsbehoefte gebeurt in beginsel integraal (totaalfinanciering) waarbij alle kasstromen worden betrokken.

Risicobeheer
Het onderdeel risicobeheer is een weergave van het verwachte risicoprofiel van gemeente Bladel. De risico´s vallen in vijf soorten uiteen:

- Renterisico´s op vlottende schuld;
- Renterisico´s op vaste schuld;
- Liquiditeitsrisico´s;
- Risico's op verstrekte gemeentegaranties
- Debiteurenrisico's.

Kasgeldlimiet
Het renterisico op korte termijn financiering (leningen met een looptijd korter dan één jaar) wordt in beeld gebracht via de kasgeldlimiet. Deze stelt beperkingen aan financiering van uitgaven met korte termijn leningen. Op basis van de Wet Fido bedraagt de kasgeldlimiet 8,5% over de omvang van de begroting. De kasgeldlimiet mag maximaal twee achtereenvolgende kwartalen overschreden worden. De provinciale toezichthouder toetst hierop. Het voornemen is om, indien kort geld zoals gebruikelijk goedkoper is dan lang geld, de ruimte binnen de kasgeldlimiet maximaal te benutten. In de volgende tabel zijn de cijfers meerjarig opgenomen.

(bedragen x € 1.000,-)	2027	2028	2029	2030
begrotingstotaal	83.015	76.358	85.234	78.104
toegestane kasgeldlmimiet	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
kasgeldlimiet in bedrag	**7.056**	**6.490**	**7.245**	**6.639**

Renterisiconorm

Het doel van deze norm uit hoofde van de Wet Fido is te voorkomen dat bij herfinanciering van de leningen bij (aanzienlijk) hogere rentestand grote schokken optreden in de hoogte van de rente die de gemeente moet betalen. De norm beperkt de budgettaire risico's. De jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen mogen niet meer bedragen dan 20% van de totale lasten van de begroting. Deze norm is door het Rijk ingesteld om een enigszins stabiele rentelast over de jaren te bewerkstelligen.
De ruimte onder de renterisiconorm is het bedrag wat de gemeente nog uit zou mogen geven aan aflossingen op nieuw af te sluiten geldleningen. In de volgende tabel zijn de cijfers meerjarig opgenomen.

(bedragen x € 1.000,-)	2027	2028	2029	2030
1. begrotingstotaal	83.015	76.358	85.234	78.104
2. wettelijk vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
3. renterisiconorm (1 x 2)	16.603	15.272	17.047	15.621
4. renteherziening				
5. reguliere aflossingen	-6.335	-6.004	-6.007	-6.009
6. renterisico (4 + 5)	-6.335	-6.004	-6.007	-6.009
ruimte onder renterisiconorm (3 > 6)	**10.268**	**9.268**	**11.040**	**9.612**
overschrijding renterisiconorm (6 > 3)				

Liquiditeitsrisico's

De liquiditeitsrisico´s betreffen voornamelijk interne liquiditeitsrisico´s. Dit zijn risico´s ten aanzien van mogelijke afwijkingen van de liquiditeitsplanning met reguliere exploitatie, de investeringen, de grondexploitatie en de leningen als gevolg waarvan financieringskosten hoger uit kunnen vallen. Het liquiditeitengebruik wordt beperkt door de fysieke geldstromen op gemeenteniveau op elkaar af te stemmen. Door een meerjarige liquiditeitsplanning op te stellen ontstaat inzicht in de behoefte aan liquide middelen dan wel in het overschot aan liquide middelen. Daarnaast wordt periodiek de liquiditeitenstroom beoordeeld op tekorten en/of overschotten. We blijven de financieringsbehoefte nauwlettend volgen op basis van onze liquiditeitsprognoses. Deze is uiteindelijk bepalend voor de strategische afweging voor het aantrekken van kort of lang geld.

Risico's op verstrekte gemeentegaranties

Door de gemeenteraad zijn in het verleden garanties verstrekt voor leningen die onder meer door lokale woningbouwverenigingen, verzorgingstehuizen en dergelijke zijn aangegaan. Tegenwoordig opereren er waarborgfondsen voor woningbouw, zorg en dergelijke. Hiermee wordt een rechtstreeks beroep op de gemeente om garant te staan voor leningen, aangegaan door deze instanties, steeds kleiner. Bij de woningbouw is de gemeente nog steeds verplicht om als 'achtervang' garant te staan. De eerste garantstelling vindt plaats door het waarborgfonds sociale woningbouw.

Onze gemeente staat voor het Bladelse deel indirect garant. Voor nieuw afgesloten hypotheken ná 31 december 2010 staat de gemeente niet meer garant, maar enkel en alleen het Rijk. Het risico dat we bij de bestaande garantstelling lopen is nog steeds erg gering.

Omdat het in beginsel niet aan de gemeente is om hier een actieve rol in te hebben, is het beleid hierover in 2019 bijgesteld. Dat betekent dat we tegenwoordig uit gaan van een "nee, tenzij-beleid".

Debiteurenrisico's

Dit betreft het risico dat vorderingen op debiteuren niet kunnen worden geïnd en afgeboekt moeten worden. Ter afdekking van mogelijke oninbare vorderingen op (belasting)debiteuren is de voorziening dubieuze debiteuren gevormd. Deze voorziening bedraagt per 1 januari 2026 € 183.000. Verder is er nog een voorziening gevormd ter afdekking van de risico's met betrekking tot debiteuren sociale zaken/KempenPlus voor een bedrag van € 137.000.

Renteresultaat

Het renteresultaat bestaat uit het verschil tussen de daadwerkelijk te betalen en te ontvangen rente en aan de exploitatie toegerekende rente. Voor de realisatie van MFA Hapert in 2019 een specifieke lening aangetrokken met een rentepercentage van 0,497%.

Overzicht renteresultaat (bedragen x € 1.000,-)	2026	2027	2028	2029
Externe rentelasten over bestaande korte en lange financiering	2.216	2.296	2.451	2.322
Externe rentebaten	185	185	185	185
Saldo rentelasten en rentebaten	2.031	2.111	2.266	2.137
Doorbelaste rente aan de facilitaire grondexploitaties (kostenverhaal)				
Doorbelaste rente naar projectfinanciering	76	73	69	65
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	1.955	2.038	2.197	2.072
Rente over eigen vermogen				
Rente over voorzieningen				
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	1.955	2.038	2.197	2.072
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	2.066	2.183	2.127	2.005
Renteresultaat op het taakveld Treasury	**111**	**145**	**-70**	**-67**

Overige informatie

Relatiebeheer/kasbeheer

De gemeente Bladel heeft een rekeningcourantverhouding met de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en de Rabobank. BNG is de huisbankier van de gemeente, waarmee een financiële dienstverleningsovereenkomst gesloten is. Om de kosten van het geldstromenbeheer te beperken, zullen wij het liquiditeitsgebruik beperken door de geldstromen op gemeenteniveau op elkaar en de liquiditeitenplanning af te stemmen. Het betalingsverkeer wordt zoveel mogelijk elektronisch uitgevoerd door de BNG. Wat het chartale geldverkeer betreft, houdt de gemeente de contante middelen in de kassen zo laag mogelijk: we streven er naar om betalingen zoveel mogelijk giraal plaats te laten vinden en daarnaast wordt in voorkomende gevallen het pinnen aanbevolen.

Liquiditeitenbeheer / liquiditeitsprognose

Voor het bepalen van de financieringsbehoefte wordt uitgegaan van een meerjaren financierings- en investeringsprognose. De financieringsbehoefte zal op grond van deze prognose de komende jaren toenemen. Hoe snel dit zal gebeuren, hangt af van de voortgang van investeringen en de bouwgrondexploitatie.

Een belangrijk hulpmiddel voor een effectief liquiditeitenbeheer is het opstellen van een betrouwbare prognose van de te verwachten inkomsten en uitgaven. Op basis hiervan kan het aanvullen van liquiditeitstekorten en het uitzetten van overtollige liquiditeiten meer gericht plaatsvinden en wordt zoveel mogelijk voorkomen dat ad hoc maatregelen moeten worden genomen. In de financiële begroting hebben we de geprognosticeerde meerjarenbalans opgenomen. Hierin wordt globaal de omvang van de liquiditeitsbehoefte bepaald voor het begrotingsjaar met een meerjarige doorkijk, waarbij er vanzelfsprekend wel vanuit gegaan wordt dat bijvoorbeeld de investeringen ook conform de planning uitgevoerd worden.

Deze geprognosticeerde meerjarenbalans heeft hierdoor een "signaalfunctie", waarmee vroegtijdig grotere afwijkingen van de liquiditeitsprognoses van de afdelingen kunnen worden onderkend. Deze functie kan bijdragen aan het verkrijgen van een beter inzicht in afwijkingen tussen werkelijke en begrote rentelasten als gevolg van "volumeverschillen".

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren houdt in dat tegoeden van decentrale overheden worden aangehouden in de Nederlandse Schatkist. Hierdoor hoeft het Rijk minder geld te lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld dalen. Een beperkte hoeveelheid geld mag de gemeente op haar eigen bankrekeningen aanhouden. Voor 2027 is dat 2,0% van het begrotingstotaal ad € 83.566.000 en bedraagt € 1.671.000.

5.5 Onderhoud kapitaalgoederen

De openbare ruimte is één van de pijlers van onze samenleving met een groot maatschappelijk rendement. Een goed functionerende openbare ruimte draagt bij aan actuele thema's zoals sociale samenhang, veiligheid, gezondheid, mobiliteit en bereikbaarheid, leefbaarheid en vastgoedwaarde. Hiervoor is het wel van belang dat de openbare ruimte goed wordt beheerd.

De belangrijkste kapitaalgoederen hebben betrekking op wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Al deze kapitaalgoederen vergen onderhoud en moeten in de exploitatie worden opgenomen. Deze paragraaf biedt inzicht in de beleidskaders voor de instandhouding van de kapitaalgoederen en de financiële consequenties daarvan. Er is bij de hierna genoemde onderdelen geen sprake van achterstallig onderhoud. Het onderhoud van de kapitaalgoederen wordt ook zoveel mogelijk in samenhang met de diverse projecten en investeringsopgaven integraal uitgevoerd.

Wegen, straten en pleinen

De gemeente is als wegbeheerder op grond van de Wegenwet verantwoordelijk voor onderhoud en beheer van gemeentelijke wegen die op de wegenlegger als openbare weg zijn aangegeven. Onder 'de weg' worden in dit kader ook verstaan de aanliggende bermen, sloten, zandwegen en kunstwerken zoals bruggen, tunnels en duikers. Zo verplicht de Wegenwet de gemeente tot het uitvoeren van regelmatig en duurzaam onderhoud van de openbare verharding. Tevens is de gemeente, conform het Burgerlijk Wetboek, aansprakelijk bij schade van de burger als de gemeente heeft verzuimd zorg te dragen voor het in goede staat verkeren van de openbare weg.

Het onderhoud van wegen, straten en pleinen wordt uitgevoerd volgens het geactualiseerde wegenbeheerprogramma 2025-2029 gemeente Bladel dat door het college in 2025 is vastgesteld. Dit programma wordt iedere 2 jaar herzien.

In het 4e kwartaal van 2026 wordt er een nieuwe weginspectie uitgevoerd waarop de kwaliteit van het wegennet wordt bepaald. Op basis van deze uitkomsten wordt in het 1e kwartaal van 2027 een nieuw wegenbeheerplan 2027-2031 opgesteld en ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad. De financiële consequenties worden meegenomen in de Perspectiefnota 2027.

Omdat het wegbeheer erg afhankelijk is van fysieke invloeden van buitenaf (herinrichtingen, omleidingen, vorstschade, droogte, boomwortelopdruk, verkeersbelasting, aanleg kabels en leidingen, etc.) wordt de benodigde storting (€ 671.000 per jaar) voor het meerjarig onderhoud telkens berekend voor een periode van vijf jaar. Op deze wijze wordt het wegbeheer geactualiseerd. Ook kan beter worden ingesprongen op tussentijdse invloeden van buitenaf en combinaties met andere werkzaamheden (riolering, herinrichtingen e.d.). In de werkplannen voor de komende jaren wordt telkens kritisch bezien welke groot onderhoud maatregelen noodzakelijk c.q. gewenst zijn.

Met gepland groot onderhoud wordt een stap verder gegaan. Wanneer wegen "op" zijn en er met reparaties weinig eer meer valt te behalen, wordt de weg uit de (reparatie) planning gehaald en ingedeeld bij Gepland Groot Onderhoud planning (GGO/rehabilitatie). Bij deze planning wordt een voortschrijdende doorkijk gemaakt van 10 jaar. Er wordt in zo'n geval bekeken of de weg in zijn geheel kan worden aangepakt en integraal afgestemd kan worden met het uitvoeringsprogramma verkeersvisie. De oorzaak dat de weg in een dergelijke situatie terecht is gekomen, ligt vaak in een slechte ondergrond waardoor er verzakkingen of diepe sleuven optreden. Door de weg er in zijn geheel uit te nemen en de onderliggende constructie te verbeteren (verzwaren) kan de weg er weer jaren (zonder reparaties) tegen.

Ook biedt dit gelegenheid om bijvoorbeeld kleine inrichtingen en aanpassingen mogelijk te maken of verkeersmaatregelen in te passen. Indien nodig wordt dan ook het riool vernieuwd. Voor gepland groot onderhoud wordt het investeringskrediet voor 2027 van € 1.826.172 jaarlijks met 5% indexatie verhoogd.

De 5% indexatie dekt de jaarlijks areaaluitbreiding (1,5-2%) en de jaarlijks kostenstijgingen (inflatiecorrectie) van de onderhoudswerkzaamheden. In 2027 zal vanuit het investeringskrediet financieel bijgedragen worden aan de reconstructiewerkzaamheden Fons van der Heijdenstraat/De Lei (binnen de bebouwde kom) in Netersel en Kerkeneind, Driehuis in Casteren.

De wereld verandert heel snel en de ontwikkelingen volgen elkaar mogelijk nog sneller op. Om binnen deze dynamiek een stabiele koers uit te zetten is een routekaart noodzakelijk. De Verkeersvisie 2035 vertaalt onze doelen en ambities en werkt uiteindelijk toe naar een uitvoeringsplan waarmee tot 2035, ingrijpend maar noodzakelijk,

onze mobiliteitsvraagstukken worden aangepakt. De Verkeersvisie 2035 volgt de systematiek van de omgevingsvisie en sluit aan op de Kempische Mobiliteitsstrategie en de regionale mobiliteit agenda's. In zijn vergadering van 7 juli 2022 heeft de gemeenteraad de Verkeersvisie 2035 (gewijzigd) vastgesteld. Voor de uitvoering van de verkeersvisie is een jaarlijks investeringskrediet van € 1.430.000 beschikbaar.

In 2027 wordt het uitvoeringsprogramma Verkeersvisie 2035 geëvalueerd. Daarbij zal de bezuiniging van € 200.000 die opgenomen is in het coalitieakkoord, meegenomen worden. Dit betekent dat er een heroverweging c.q. bijstelling moet plaatsvinden op de uitvoeringsagenda Verkeersvisie 2035. Daarbij wordt ook gekeken welke effecten de herprogrammering heeft op de integrale investeringsopgave vanuit andere programma`s zoals klimaatadaptatie & riolering en Gepland Groot Onderhoud (GGO) wegen.

Openbare verlichting

Onderhoud van de openbare verlichting geschiedt op basis van het beheerplan Openbare Verlichting. In de gemeente Bladel is het beheer en onderhoud per 1 februari 2017 voor een periode van (maximaal) 10 jaar aanbesteed middels een geïntegreerd contract. Voor het regulier onderhoud openbare verlichting is er een structureel budget beschikbaar van € 293.000 (exclusief ambtelijke kosten en kapitaallasten). In de meerjarenraming zijn op basis van het beheerplan tevens jaarlijkse kredieten voor vervangingen opgenomen van € 121.000 per jaar.

Gemeente Bladel beschikt niet over een onderhoudsvoorziening voor openbare verlichting. In 2027 wordt het nieuw beheerplan Openbare Verlichting 2027-2031 opgesteld en ter vaststelling aan het college worden voorgelegd. De financiële consequenties worden meegenomen in de begroting 2028.

Waterlossingen

Voor het onderhoud aan waterlossingen en sloten is een berm- en slootbeheerplan vastgesteld. In 2022 is een nieuw bestek opgesteld en heeft voor het onderhoud van bermen, sloten, retentievijvers en wadi's een nieuwe aanbesteding plaatsgevonden voor een periode van 2 jaar met de mogelijkheid tot verlengingen met telkens 2 jaar tot maximaal 6 jaar. In de meerjarenraming is voor het onderhoud aan waterlossingen een jaarlijks budget van € 85.000 opgenomen. Gemeente Bladel beschikt niet over een onderhoudsvoorziening voor waterlossingen en sloten.

Openbaar groen

Het huidige Groenbeheerplan is vastgesteld door het college voor de periode 2023-2032. Het is gebaseerd op hierin opgenomen kaders voor de instandhouding van het groenbeheer, geactualiseerde areaal-cijfers en prijsontwikkelingen. In het kader van de actualisatie is het areaal opnieuw in kaart gebracht. Uit deze actualisatie blijkt dat het te onderhouden areaal aanzienlijk groter is dan het areaal waarvan eerder is uitgegaan in de onderhoudsovereenkomst met KempenPlus. Dit heeft gevolgen voor de omvang van de uit te voeren werkzaamheden en de daarmee samenhangende kosten. Er wordt onderscheid gemaakt in:

- Kosten van regulier (jaarlijks) onderhoud van openbaar groen: hiervoor zijn in de meerjarenraming jaarlijks exploitatiebudgetten opgenomen van € 1.823.000 (exclusief ambtelijke kosten en kapitaallasten, inclusief onderhoud door KempenPlus).
- Kosten voor de vervanging van openbaar groen (incl. bomen). Een jaarlijks krediet van € 260.000 is hiervoor beschikbaar.
- Kosten voor de uitvoering van het groenstructuurplan. ,Een jaarlijks krediet van € 150.000 is hiervoor beschikbaar.
- Gemeente Bladel beschikt niet over een onderhoudsvoorziening voor openbaar groen.

De huidige overeenkomst met KempenPlus is gebaseerd op een afkoopsom en niet op de daadwerkelijk aanwezige areaalgegevens. In de nieuwe afspraken tussen de deelnemende gemeenten en KempenPlus wordt toegewerkt naar een uniforme werkwijze, waarbij het onderhoud vanaf 2026 wordt afgerekend op basis van het daadwerkelijk te onderhouden areaal en de daadwerkelijk uitgevoerde werkzaamheden, in combinatie met de vastgestelde eenheidsprijzen. Dit betekent dat ook voor de gemeente Bladel de huidige afkoopconstructie komt te vervallen.

De nieuwe areaalgegevens zijn nog niet compleet. Desondanks moet rekening worden gehouden met jaarlijks hogere lasten van € 400.000. Dit als gevolg van de nieuwe systematiek die uitgaat van het daadwerkelijke areaal en de daadwerkelijk uit te voeren werkzaamheden.

Riolering

Om aan de zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater te voldoen beheren en onderhouden wij het bijbehorende waterstelsel. Naast het treffen van verbeteringsmaatregelen en vervangingen van het bestaande rioolstelsel, investeren we ook actief in een klimaatrobuust waterstelsel.

De aanleg en het beheer van riolering is een gemeentelijke taak die zijn wettelijke basis tot het ingaan van de Omgevingswet vond in de Wet Milieubeheer (Wm). Op grond van artikel 4.22 van de Wm was een gemeente verplicht een Gemeentelijk RioleringsPlan GRP (een beleidsmatig en strategisch plan voor de aanleg en het beheer van de gemeentelijke riolering) op te stellen. Onder het overgangsrecht (artikel 4.93 Invoeringswet Omgevingswet) blijft het GRP van kracht tot eind van de vaststellingsperiode of het moment dat de gemeenteraad besluit dat het plan vervalt. Het GRP bevat zowel beleidsmatige als beheersmatige onderdelen. Begin 2026 is over het GRP een evaluatie opgesteld en is de raad hierover geïnformeerd.

Op grond van bovenstaande heeft gemeente Bladel de volgende zorgplichten die in het GRP zijn geborgd:

- Inzamelen en afvoeren van stedelijk afvalwater
- Inzamelen overtollig en verwerken van ingezameld hemelwater
- Treffen van maatregelen in de openbare ruimte bij structureel grondwateroverlast

Investeringen in 2027

- In 2026 is in de kern Bladel 21 km riool gereinigd en geïnspecteerd. De inspectie geeft een beeld van de huidige kwaliteit en restlevensduur van het rioolsysteem. Eind 2026 wordt een maatregelenpakket uitgewerkt, waaruit een renovatieronde kan worden voorbereid. De uitvoering van de renovatieronde kan in 2027- 2028 worden opgepakt.
- In 2025 is het rioolsysteem op bedrijventerrein De Sleutel gereinigd en geïnspecteerd. In 2026 zijn diverse levensduurverlengde maatregelen verkend. In 2027 zal hier een renovatieronde plaatsvinden die het functioneren verbetert en ook de restlevensduur verlengt. Deze renovatieronde is verschoven van 2026 naar 2027 gelet op de relatie met de projecten N284 en Hoeven 26);
- Aankoop perceel voor waterberging als onderdeel van gebiedsontwikkeling Hoeven 26 (te Reusel) (verschoven van 2026 naar 2027 i.v.m. langere doorlooptijd planologische procedure);
- Uitvoering werkzaamheden gebiedsontwikkeling Hoeven 26 (te Reusel) (verschoven van 2026 naar 2027 i.v.m. langere doorlooptijd planologische procedure);
- Diverse aanpassingen rioolstelsel bedrijventerrein De Sleutel ter voorbereiding op Hoeven 26;
- Afronden van vervanging riolering Netersel-Noord;
- Vervanging en verbetering riolering en hemelwaterstructuur Kerkeneind in Casteren (verschoven van 2026 naar 2027 i.v.m. voorbereidingstijd nutsvoorzieningen en integrale projectplanning);
- Inrichten klimaatbuffer Wagenbroeksloopje in Casteren (verschoven van 2026 naar 2027 i.v.m. besluitvorming grondaankoop en integrale projectplanning);
- Verbinden hemelwaterstructuur dorpskern Casteren met klimaatbuffer tegen het Wagenbroeksloopje (verschoven van 2026 naar 2027 i.v.m. integrale projectplanning);
- Optimaliseren vuilwateroverstort Kerkeneind Casteren (verschoven van 2026 naar 2027 i.v.m. integrale projectplanning);
- Om het plan Den Herd door te laten gaan dient het gemengde riool in Nassauplein, Emmaplein en Emmastraat vervangen te worden. De aanpassingen in het Nassauplein en Emmaplein kunnen toegerekend worden aan de GREX. De vervanging van het riool en terug aanbrengen van een gescheiden stelsel in de Emmastraat wordt gedekt uit het GRP.

Ter aanvulling op het krediet voor klimaatmaatregelen zoeken we volop naar cofinancieringsmogelijkheden voor de klimaatadaptatie opgave. Hieronder het statusoverzicht van subsidies.

Subsidieregeling	Deadline uitvoering	Bedrag	Projecten
Impulsgelden DPRA (toegekend)	1-1-2028	€ 273.000	* Klimaatmaatregelen Netersel-Noord (Fons van der Heijdenstraat) * Klimaatmaatregelen fase 3: Hoogeloon

Bijdrageregeling klimaatadaptatieprojecten provincie Noord-Brabant (toegekend)	1-1-2028	€ 181.000	* Klimaatbuffer de Sleutel (De Hoeven 26)
Stimuleringsregeling uitvoeringsagenda klimaatadaptatie Waterschap de Dommel (toegekend)	31-12-2027	€ 754.000	* Klimaatbuffer de Sleutel (De Hoeven 26) * Klimaatbuffer Kranenberg Casteren * Klimaatbuffer Wagenbroeksloopje Casteren * Afkoppelen particuliere woningen Casteren en Hapert
Subsidieregeling hitteplannen provincie Noord-Brabant - fase 1 (toegekend)	1-7-2027	€ 10.000	* Opstellen integraal actieplan hitte
Subsidieregeling hitteplannen provincie Noord-Brabant – fase 2 (nog aan te vragen)	2 jaar na subsidieverlening (uiterlijk 15 september 2027 aanvragen)	Maximaal € 124.999	* Uitvoeren maatregelen integraal actieplan hitte (waaronder inrichting parken als koelteplek)

Gemeentelijke gebouwen

Gemeenten zijn verplicht om zorgvuldig om te gaan met gemeentelijk vastgoed, omdat dit kapitaalgoederen betreffen. Het gemeentelijk vastgoed in gemeente Bladel heeft een totaalwaarde van grofweg 220 miljoen. Ons huidige beheerplan is in 2019 vastgesteld door het college.

In de P&C-documenten worden de ontwikkelingen jaarlijks geactualiseerd en bijgesteld. De laatste actualisatie heeft begin 2026 plaatsgevonden. Belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen zoals de energietransitie, klimaatadaptatie en huisvesting van speciale doelgroepen waren hier niet voldoende in meegenomen. Hiermee is in 2026 ingezet op beleidsontwikkeling en actualisatie van het meerjarenonderhoudsplan. Dit traject loopt door naar 2027.

Beleidsontwikkeling

De gemeente Bladel beschikt op dit moment niet over een vastgesteld beleidskader voor het beheer en onderhoud van gemeentelijke gebouwen. Hierdoor ontbreken duidelijke kaders voor onderhoudsniveaus, prioritering en kwaliteitsambities. Dit bemoeilijkt een doelmatige en voorspelbare inzet van middelen en vergroot het risico op achterstallig onderhoud en incidentele financiële tegenvallers. Om te komen tot een professioneel en toekomstbestendig vastgoedbeheer is het noodzakelijk om een integraal beleidsplan vastgoed op te stellen.

Meerjarenonderhoudsplan

Binnen de kaders van het nieuwe, nog op te stellen, vastgoedbeleid dient ook uitgewerkt te worden welke acties, projecten en investeringen nodig zijn. Hiervoor is in 2026 gewerkt aan het uitbreiden van het bestaande MJOP naar een DMJOP-U. Begin 2027 zal een integraal en toekomstbestendig onderhoudsplan klaarliggen voor vaststelling door het college waarin ook opgaven zoals het verbeteren van het leefklimaat in de panden, energiezuinig maken van panden, hittebestendig en waterrobuust maken van panden. Hiermee krijgen we inzicht in mogelijke ambitieniveaus voor het vastgoed en kosteneffectiviteit van doelmatigheid van maatregelen.

Zowel het beleidsplan als het gebouwen-beheerplan worden ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden. Dit vanwege de voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen die gerelateerd is hier een nadrukkelijke relatie mee heeft.

Via de Perspectiefnota 2027 zal vervolgens duidelijk worden welke werkzaamheden en investeringen concreet worden uitgevoerd en op welk moment deze worden ingezet. Hiermee kan de begroting vanaf 2028 beter worden afgestemd op de daadwerkelijke onderhouds- en verduurzamingsbehoefte van het vastgoedbestand, wat bijdraagt aan een doelmatige en toekomstgerichte inzet van beschikbare middelen.

5.6 Grondbeleid

Het grondbeleid van de gemeente Bladel bevat uitgangspunten voor de wijze waarop en met welke middelen het grondgebied wordt ingevuld. Daarmee is dit het instrument om ruimtelijke doelstellingen te bereiken. Die doelstellingen liggen op het terrein van de volkshuisvesting, ruimtelijke ordening, economische en maatschappelijke ontwikkeling, openbare ruimte, infrastructuur, recreatie en natuur. We geven in deze paragraaf een overzicht van de lopende en toekomstige projecten, de prioritering en het instrumentarium van control en beheersing en de kaders van het grondbeleid.

Door de samenstelling van de nieuwe gemeenteraad in 2026 is er vanuit de coalitie een nieuw coalitieakkoord met onder andere ruimtelijke doelstellingen tot stand gekomen voor de jaren 2026-2030, "Koers houden in uitdagende tijden". Door de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2024, de wijziging in het coalitieakkoord en vanuit voortschrijdend inzicht dient het grondbeleid geactualiseerd te worden. Deze actualisatie wordt in het 4e kwartaal van 2026 ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden. Het geactualiseerde grondbeleid zal gelden voor een periode tot aan een herzien coalitieakkoord en daarom tot 2031.

Het grondbeleid van de gemeente Bladel is vastgelegd in de nota Grondbeleid 2019. Grondexploitaties zijn gronden die zich in het transformatieproces bevinden waarbij in bezit zijnde grond en (eventueel) aanwezige opstallen worden omgevormd naar bouwrijpe grond, met als oogmerk (opnieuw) te worden bebouwd. Hierbij is er sprake van een actief grondbeleid. Naast een actief grondbeleid voert de gemeente ook een faciliterend grondbeleid. Onderstaand wordt het onderscheid tussen actief en faciliterend grondbeleid toegelicht.

Actief grondbeleid omvat alle fasen van het exploiteren van grond: van de eerste aankoop van gronden, onderzoeken, sloop en/of bouwrijp maken tot en met de uitgifte/verkoop van bouwgrond. De gemeente heeft de grond in eigendom, of koopt deze aan en is actief betrokken bij de ontwikkeling van de grond. De uitvoering van de grondexploitatie en de daaraan verbonden risico's komen voor rekening van de gemeente. De gemeente is in deze gevallen verantwoordelijk voor het aanleggen van de openbare voorzieningen zoals riolering, bouwwegen, etc. Nadat de grond bouwrijp is gemaakt worden de bouwkavels uitgegeven aan kopers die binnen de grenzen van het bestemmingsplan tot ontwikkeling kunnen overgaan. Na realisatie van de bebouwing verzorgt de gemeente het woonrijp maken, waarbij de definitieve inrichting van het openbaar gebied plaatsvindt.

Faciliterend grondbeleid houdt in dat de gemeente het voor particulieren mogelijk maakt grond te exploiteren. Gemeentelijke kosten verbonden aan de desbetreffende grondexploitatie moet zij volgens de kostensoortenlijst Wet Omgevingswet en de regeling "Financiële bijdragen" op de particuliere exploitant verhalen. Om deze kosten (wettelijk) te kunnen verhalen heeft de gemeenteraad in september 2024 de nota "Kostenverhaalsregeling en regeling Financiële bijdragen Omgevingswet gemeente Bladel 2024 vastgesteld". Deze kosten worden via een anterieure overeenkomst verhaald bij de initiatiefnemer. Hierdoor zijn de kosten anderszins verzekerd. De gemeente koopt dus zelf geen grond aan. De gemeente beperkt zich tot de wettelijke publieke taak. Deze taak bestaat vooral uit inspraakprocedures, het vaststellen van het bestemmingsplan/omgevingsplan.

Visie op het grondbeleid
In de nota Grondbeleid 2019 zijn de volgende punten opgenomen voor de te voeren gemeentelijke grondstrategie:

- De gemeente Bladel voert bij locatieontwikkeling altijd een regierol en zal (strategisch zo niet anticiperend) proactief zijn bij de keuze van het voor haar beschikbare (juridische) instrumentarium. De instrumenten die ingezet worden moeten leiden tot het gewenste ruimtelijke resultaat.
- Mocht de gemeente Bladel vanuit ruimtelijk perspectief aangewezen zijn op actieve grondpolitiek, voert zij deze uit, tenzij uit een haalbaarheidsstudie en risicoanalyse blijkt dat:
    - Het grondexploitatierisico het beoogde positieve eindresultaat overschrijdt;
    - De verwervingskosten en overige productiekosten van de locatieontwikkeling dermate hoog zijn dat een sluitende grondexploitatie niet mogelijk is waarbij wordt uitgegaan van een fasering afgestemd op de volkshuisvestelijke behoefte voortvloeiend uit het woningbouwprogramma;
    - Faciliterend grondbeleid betere resultaten genereert.
- Deze politiek geldt voor de ontwikkeling van woonlocaties ten behoeve van de in de Woonvisie te benoemen doelgroepen van beleid en verwerving van in de Omgevingsvisie als belangrijke ontwikkelingslocaties

aangeduide gebieden/locaties. De aangewezen ontwikkelingslocaties zijn niet limitatief. Vanuit voortschrijdend inzicht kan gekozen worden voor een andere locatie.

- De gemeente Bladel kiest op strategische en anticiperende wijze voor een samenwerkingsvorm die past bij het beoogde project dat aan de orde is.
- De keuze van contractpartijen geschiedt met inachtneming van de nationale en Europese regelgeving, algemene beginselen van behoorlijk bestuur en voorts transparant, openbaar en non-discriminatoir.
- Het uitgangspunt bij faciliterende grondpolitiek is dat de gemeente vanuit de wetgeving verplicht is kostenverhaal toe te toepassen voor de door haar gemaakte kosten in verband met de voorbereiding van het omgevingsplan, de aanleg van openbare voorzieningen (inrichtingsplan), nadeelcompensatie, voorzieningen die bijdragen aan de fysieke leefomgeving (voorheen bovenwijkse voorzieningen), financiële bijdragen ten behoeve voor verevening sociale woningbouw en het houden van toezicht via projectbegeleiding. Het uitgangspunt in Bladel is dat de gemeente (regisserend) de aanleg van infrastructurele voorzieningen in eigen hand houdt met het oog op de te realiseren kwaliteit vanwege:
- Het feit dat deze voorzieningen door de gemeente moeten worden onderhouden en
- Vanwege het feit dat de aanleg van infrastructurele voorzieningen aanbesteding plichtig is.

Mocht een private eigenaar een beroep doen op zelfrealisatie dan zal de gemeente, voordat de private eigenaar over gaat tot de aanleg van openbare voorzieningen, eisen stellen aan de inrichting van de openbare ruimte welke terug te zien zijn in bestekken die door de private eigenaar aan de gemeente aangeboden worden ter goedkeuring. Daarnaast wordt opgenomen in een anterieure overeenkomst, of via een kostenverhaalsbeschikking (opgenomen/op te nemen in een omgevingsplan) de vastgelegde afspraken ten aanzien van locatie-eisen (bouwplan), programma van eisen openbare voorzieningen, het wettelijk te verhalen kostenverhaal zoals de plankosten waaronder het toetsen van het omgevingsplan, nadeelcompensatie afhandeling, natuurcompensatie (landschapsinrichting) en bijdrage sociale woningbouwverevening en fysieke leefomgeving, gemeentelijk toezicht, oplevering, garantietermijn (evt. met borgstelling) en fasering bouw- en woonrijp maken.

Bevoegdheden B&W
Het college is, volgens de Gemeentewet, bevoegd tot het besluiten en verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen. Wel moet het college vooraf inlichtingen verstrekken over de uitoefening van deze bevoegdheden, als de raad daarom verzoekt of als de uitoefening (financiële) ingrijpende gevolgen kan hebben voor de gemeente. Ter bevordering van een efficiënte en vlotte afdoening van zaken heeft het college respectievelijk de burgemeester, de bevoegdheid tot afdoening van een aantal zaken opgedragen aan ambtenaren (mandaatregeling/register).

Woningbouwprognoses
De provincie heeft de gemeente een woningbouwcontingent toegewezen dat meer losgelaten wordt dan voorheen. Het gaat hierbij om het maximaal aantal woningen dat in een bepaalde periode in de gemeente door de gemeente, de woningbouwcorporaties en de projectontwikkelaars samen mag worden gerealiseerd. Het contingent is daarmee een heel belangrijke parameter voor de woningbouwprojecten. In de door de gemeente Bladel opgestelde woonvisie zijn de woningaantallen gebaseerd op dit contingent. De woningaantallen en de fasering hiervan zoals opgenomen in de grondexploitaties zijn afgeleid van de woningaantallen opgenomen in de vastgestelde woonvisie.

Hierbij dient opgemerkt te worden dat ontwikkelaars binnen de gemeentelijke grenzen een meervoud aan gronden in hun bezit hebben die kunnen leiden tot toekomstige woningbouwontwikkelingen. De gemeente heeft echter vanuit het vastgesteld woningbouwprogramma gronden verworven in elke kern binnen het gemeentelijk grondgebied dat ingezet kan worden voor woningbouwontwikkeling. Hierbij gaat het om de toekomstige mogelijke woningbouwlocaties:

- De Groene Akkers in Bladel
- Plan Hekkens Netersel (in voorbereiding)
- Tussen de Dycken Hoogeloon
- Veldbroek Casteren
- De Stuw (Hapert West) Hapert

Naast de bovenstaande locaties heeft de gemeente vastgoedlocaties in bezit dat ingezet zal worden voor transformatie en/of herstructureringen. In voorbereiding zijn de volgende locaties:

- Den Herd Bladel (transformatie van een gemeenschapshuis naar een gezondheidscentrum met woningen door het nemen van een planologische maatregel).
- Sint Petrusschool Bladel (transformatie van een school naar woningbouw door het nemen van een planologische maatregel).

Gevoeligheidsanalyse
De toepassing van grondpolitiek is afhankelijk van de vastgestelde ambities in beleidsvisies en de marktomstandigheden (vraag en aanbod). In het (verre en korte) verleden heeft de gemeente via actieve grondpolitiek grondaankopen gedaan om strategische en anticiperende grondposities te kunnen bezitten. In het nieuw vast te stellen Nota Grondbeleid 2027-2031 zal de strategie aansluiten bij het coalitieakkoord.

Wel kan geconstateerd worden dat de markt nog steeds in de lift zit. De uitdagingen die zich nu voordoen zijn vooral gebaseerd op de uitstoot van stikstof en spuitzones die een te ontwikkelen (woningbouw) ontwikkeling met 50 meter overlappen. Binnen deze straal van 50 meter mogen er geen woningen worden gerealiseerd. De economische uitwerkingen hiervan zijn vooralsnog niet te voorspellen, zodoende blijven we voorzichtig begroten. De financiële effecten van deze ontwikkelingen zijn zoveel mogelijk verwerkt in de grondexploitatie. Bij enkele toekomstige woningbouwlocaties leidt dit tot een winstwaarschuwing die zijn opgenomen in de Perspectiefnota (PPN) voorjaar 2026:

- Lange Trekken Bladel
- Tussen de Dycken Hoogeloon
- Veldbroek Casteren

De grondexploitatie (bouwgrond in exploitatie, kortweg BIE) is gevoelig voor wijzigingen in economische ontwikkelingen (onder andere oorlogen) en haar onderliggende parameters, zoals rente, inflatie, kostprijsstijgingen en uitgifteprijzen en ook de looptijd van een project. Wij vinden het belangrijk de ontwikkelingen en de impact daarvan op de verwachte resultaten nauwlettend te volgen. Om inzicht te krijgen in de actuele financiële, juridische en economische positie van de grondexploitatie herijken we de grondexploitaties daar waar noodzakelijk tweemaal per jaar. Voor de bepaling van de verwachte winst gaat de gemeente uit van de zogenaamde voorzichtige variant (het opstellen van een risicoanalyse bij een positief resultaat in de grondexploitatie, hierbij moet het positief resultaat het opgestelde mogelijke risico kunnen dragen).

Gezien de complexiteit van ruimtelijke vastgoedontwikkelingen en de aannames en uitgangspunten in grondexploitaties kunnen grondexploitatieresultaten volatiel zijn. In financiële markten wordt de term volatiliteit gehanteerd in de zin van beweeglijkheid van aandelenkoersen.

In het kader van grondexploitaties kan het variëren van parameters, uitgangspunten en aannames de volatiliteit van het grondexploitatieresultaat zichtbaar worden gemaakt in een netto contante waarde (kasstroom). Een manier om een indicatie van deze volatiliteit te krijgen is een worstcase scenario-analyse of gevoeligheidsanalyse (risicoanalyse) uit te voeren. Het verschil tussen het verwachte vast te stellen grondexploitatieresultaat en de uitkomst van de berekening van het worstcasescenario geeft een indicatie van de aan te houden risicobuffer in de algemene reserve grondexploitaties. De gemeente Bladel voert bij actualisaties van haar grondexploitaties een herziene risicoanalyse uit ter indicatie van de volatiliteit.

De worstcasescenario wordt uitgevoerd door enkele parameters en uitgangspunten in de grondexploitatie te wijzigen. Deze analyse is op punten uitgevoerd: aanpassing parameters, aanpassing in bepaalde kosten (kostenstijgingen) en opbrengsten (marktconjuctuur), en fasering (vertraging). Uiteindelijk zijn de parameters gehanteerd zoals deze in de paragraaf beschreven staan.

Voor de grondexploitaties 2026 zijn de volgende parameters gehanteerd en vastgesteld en toegepast in het Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) voor de begroting 2027:

Parameter	Gehanteerd
Inflatiecorrectie	CBS CPI alle huishoudens/Grond, Water en Wegenbouw (GWW)
Rente	Voor toekomstige boekwaarden als gevolg van nog te maken kosten en te verwachten opbrengsten wordt een gemiddelde rente vreemd vermogen gehanteerd van 1,4% voor de jaren 2026 en verder.

Fasering	Er is rekening gehouden met een reële fasering in tijd op basis van de woningbouwbehoefte per kern gebaseerd op migratiesaldo 0.
Resultaat	Gebaseerd op eindwaarde.
Kosten	Alle kosten zijn gebaseerd op geactualiseerde kostenramingen per januari 2026 van een deskundig bureau. De kostenstijging is voor het jaar 2027 gebaseerd op het Bureau Documentatie Bouwwezen (BDB) en met als peildatum juli 2026 van 6% op jaarbasis.
Opbrengsten	Voor de opbrengsten wordt rekening gehouden met grondprijzen gebaseerd op een residuele benadering dat berekend wordt aan de hand van een vrij op naamprijs, behorend bij een soort woningbouwtypologie dat gerealiseerd wordt op een bepaalde oppervlakte kavel, onder aftrek van btw en de stichtingskosten.
Disconteringsvoet	De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is voor alle gemeenten gelijkgesteld aan het maximale meerjarige streefpercentage van het Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone en bedraagt vooralsnog 2,0%.

Risicobeheer

Ten aanzien van de grondexploitatie worden er twee soorten risico's onderscheiden, namelijk:

- Onvoorzienbare risico's;
- Voorzienbare risico's.

Onvoorzienbare risico's

Marktontwikkelingen, zoals stagnatie van de gronduitgifte en kostenstijgingen van materialen, kan leiden tot hogere voorraden van de "in exploitatie genomen gronden". De hogere voorraden leiden tot hogere kosten als gevolg van rentetoerekening. Naast dit kosten stijgend effect is het ook mogelijk dat de opbrengsten van grondverkopen dalen.

Als één of beide situaties zich voordoen kan de dekkingsgraad risico's van plannen onder druk komen te staan. Voor deze onvoorzienbare risico's is een "Algemene reserve grondexploitatie" aanwezig, waarmee ook de financiële verwevenheid van de diverse grondexploitaties versterkt wordt.

Voorzienbare risico's

We kennen twee soorten waarderingsvoorschriften volgens het BBV voor de grondexploitaties. Op het moment dat voor een grondexploitatie het omgevingsplan nog niet is vastgesteld moet deze opgenomen worden onder de post (im-)materiële vaste activa. Op het moment dat voor een grondexploitatie het omgevingsplan is vastgesteld door de gemeenteraad is er sprake van een voorziening die gevormd moet worden op het moment dat er sprake is van het tekort aan het einde van de looptijd en mits er een reëel en stellig voornemen is dat deze locatie ontwikkeld gaat worden. Als het reëel en stellig voornemen ontbreekt moet de boekwaarde aan het einde van het jaar afgeboekt worden ten laste van het resultaat. De voorzienbare risico's blijken uit de jaarlijks geactualiseerde kostenbegrotingen van de grondexploitaties. Een tekort aan het einde van de looptijd betekent dat er een afwaardering moet plaats vinden of dat er een voorziening gevormd moet worden waarbij de hoogte van het bedrag van deze afwaardering/voorziening de contante waarde van het verwachte verlies is, zoals dit naar voren komt in de kostenbegrotingen. De voorzienbare risico's zijn opgenomen in de MPG.

Maatregelen i.v.m. risico's en risicomanagement

Bij het in ontwikkeling/uitvoering nemen van nieuwe exploitatiegebieden wordt aan de hand van risicoanalyses gestreefd naar sluitende grondexploitaties. Toetsing van de uitkomst van deze analyse op een rendementsuitkomst van de "cashflow" zal een beslissing tot het in exploitatie nemen van een gebied ondersteunen. In het verleden zijn (forse) maatregelen getroffen om de risico's van de grondexploitatie te dekken. Deze maatregelen betroffen:

- Het vormen van een voorziening afwaardering boekwaarden voor het dekken van het verschil tussen de boekwaarde en actuele marktwaarde en
- Het vormen van een voorziening voor te verwachten verliezen.

Om de risico's zoveel mogelijk beheersbaar te houden worden, daar waar noodzakelijk, tweemaal per jaar de grondexploitatieberekeningen van de diverse exploitaties bijgesteld. Eventuele verliezen worden hiermee tijdig inzichtelijk gemaakt waardoor passende maatregelen kunnen worden getroffen.

Tussentijdse winsten
Als er sprake is van (tussentijdse) winsten in de looptijd van een grondexploitatie, dan komen deze over het algemeen tot uitdrukking in het begrotings- of jaarrekeningresultaat. Veelal worden de batige saldi uit grondexploitatie tussentijds al toegevoegd aan de algemene reserve grondexploitaties. Als dit zich voordoet zijn de tussentijdse winsten opgenomen in de MPG.

In het BBV (notitie Grondexploitatie 2023) zijn ook regels vastgelegd over de wijze van winstnemingen. In deze notitie is aangegeven dat bij tussentijdse winstnemingen de percentage of completion methode (POC) dient te worden gevolgd: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd moet tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Er bestaat voldoende zekerheid om winst te nemen als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
- De grond (of deelperceel) moet zijn verkocht; én
- De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

De meerjarige prognose van de winstuitnames is dan op basis van de POC-methode voor de lopende grondexploitaties als volgt:

geraamde winstuitnames (bedragen x € 1.000,-)	2026	2027	2028	2029	2030
Plan Beemd/paardensportterein		62			
Plan Kerkeneind fase 2 Casteren				315	
Totaal geraamde (tussentijdse) winstuitnames		**62**		**315**	

BBV-verslaggeving regels rondom grondexploitaties
Voor een goede uitvoering van de eventuele Vpb belastingplicht heeft de commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) in maart 2016 een Notitie Grondexploitaties opgesteld en deels herzien in het jaar 2023 dat jaarlijks geactualiseerd wordt. In deze Notitie Grondexploitaties worden richtlijnen gegeven over de afbakening van grondexploitaties en aan de grondexploitaties toe te rekenen kosten. Hieronder een samenvatting die gelden en daarmee van invloed zijn op gemeente.

Bouwgronden in Exploitatie (BIE)
Definitie Bouwgrond in exploitatie (BIE) is als volgt opgenomen in BBV: Gronden die zich in het transformatieproces bevinden waarbij in bezit zijnde grond en (eventueel) aanwezige opstallen worden omgevormd naar bouwrijpe grond, met als oogmerk (opnieuw) te worden bebouwd:

1. Het startpunt van Bouwgrond in exploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatie. De gemaakte kosten vanuit de immateriële vaste activa (IMVA) worden geactiveerd in de materiele vaste activa (MVA) grondexploitatie.
2. Richttermijn van duur grondexploitatie is 10 jaar en hier kan alleen goed gemotiveerd van worden afgeweken.
3. De kostentoerekening is verplicht volgens de kostenverhaalsmogelijkheden benoemd in de Omgevingswet.
4. De toegestane rente die wordt toegerekend aan grondexploitaties moet worden gebaseerd op daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen en wordt bepaald als het gewogen gemiddelde van de totale leningenportefeuille van de gemeente naar verhouding vreemd vermogen / totaal vermogen indien niet is gekozen voor projectfinanciering.
5. De disconteringsvoet die moet worden gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van een verliesvoorziening van negatieve grondexploitaties dat gelijk is aan het maximale streefpercentage van de Europese Centrale Bank (2%).
6. De presentatie van de te verwachten resultaten in de paragraaf grondbeleid dient te gebeuren tegen de eindwaarde.
7. Het treffen van een afboeking of een voorziening gebeurt bij een geprognosticeerd verlies direct ter grootte van het volledige verlies, zoals opgenomen in de MPG en per boekjaar (1 januari tot en met 31 december).

Materiële Vaste Activa, strategische gronden
Onder de Materiële Vaste Activa worden de categorieën strategische gronden en Overige gronden en terreinen opgenomen. Strategische gronden worden gedefinieerd als gronden "zonder" vaste bestemming die (nog) geen onderdeel zijn van een transformatieproces. Overige gronden en terreinen worden gedefinieerd als gronden met een vaste bestemming die geen onderdeel zijn van een transformatieproces.

1. Afschaffing van de categorie NIEGG (niet in exploitatie genomen gronden) in het BBV. Zolang de gronden niet gekwalificeerd worden als BIE staan ze op de balans onder de Materiële Vaste Activa (MVA) als strategische gronden.
2. Toerekenen van rente en andere kosten is niet langer toegestaan voor gronden die (nog) niet in exploitatie zijn genomen.
3. Strategische gronden worden gewaardeerd op basis van verkrijgingsprijs of duurzaam lagere marktwaarde (onder huidige bestemming). Dit is conform de bestaande waarderingsgrondslagen voor gronden en terreinen onder de Materiële Vaste Activa.
4. Het activeren van voorbereidingskosten voor grondexploitaties als kosten van onderzoek en ontwikkeling onder de immateriële vaste activa is toegestaan onder de volgende voorwaarden: De kosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst op basis van artikel 8.15 Omgevingsbesluit bijlage IV en mogen maximaal 5 jaar geactiveerd blijven en de plannen waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt moeten bestuurlijke instemming hebben, blijkend uit een raadsbesluit.

Faciliterend grondbeleid
Bij gronden die in bezit zijn van een private partij waarbij deze grond wordt ontwikkeld door deze private partij is er sprake van faciliterend grondbeleid. De gemeente treedt in deze gevallen op als overheid die de plannen van private partijen faciliteert als daarvoor een omgevingsplanwijziging noodzakelijk is.

Bouwgrond in exploitaties (BIE)
Jaarlijks geven wij, in het kader van de begroting en de jaarrekening, een toelichting op de financiële positie van de "grondexploitatie-activiteiten". Dit gebeurt op basis van de meest actuele grondexploitatieberekeningen van de complexen en de tot dan geraamde inkomsten en uitgaven.

In de MPG worden de in grondexploitatie lopende en af te sluiten woningbouwplannen weergegeven voorzien van een tekstuele toelichting over de stand van zaken per project en cijfermatig over het verloop, boekwaarde, tussentijdse winstneming, resultaten, risicoanalyse en weerstandvermogen (algemene reserve grondexploitaties) van de grondexploitatie.

In onderstaand overzicht wordt het verloop van de in exploitatie genomen plannen weergegeven:

plan (bedragen x € 1.000,-)	verwachte boekwaarde begin 2027	Bestedingen	Opbrengsten	Voorziening	verwachte boekwaarde eind 2027
Kerkeneind fase 2 Casteren	251	234	3	56	-36
Akkerstraat Hoogeloon	-509	178	712	307	-282
Lange Trekken Bladel	1.790	1.455	114		449
De Groene Akkers Bladel	-2.719	119			-2.838
Egyptische Poort Bladel	-2.291	1.198	2.755		-734
Tussen de Dycken Hoogeloon	-5.669	1.429	4.328		-2.770
Veldbroek Casteren	581	2.744	1.644		-519
Alexanderhof Hapert	367	8	5		364
De Stuw Hapert	-2.765	144	2.061		-848
Totaal	**-10.964**	**7.509**	**11.622**	**363**	**-7.214**

Algemene reserve grondexploitaties
Op basis van artikel 16 van het BBV moeten de beleidsuitgangspunten over de "Algemene reserve grondexploitatie" in relatie tot de risico's van de grondzaken toegelicht worden. Voor het berekenen van de benodigde hoogte van het weerstandsvermogen via het kwantificeren van de risico's gebruiken we op grond van de vastgestelde Grondnota 2019 de veelgebruikte Inspectie Financiën Lagere Overheden methode (IFLO-methode). Volgens deze methode wordt het weerstandsvermogen berekend aan de hand van een % van het geïnvesteerd vermogen en een % van de nog te realiseren opbrengsten. Met het hanteren van een percentage van 5% van het geïnvesteerd vermogen en 5% van de nog te realiseren opbrengsten is onzes inziens een toereikende omvang

opgenomen, gelet op het relatief laag geïnvesteerd vermogen. Het risicobedrag dat wordt bepaald via de zogenaamde IFLO-methode wordt gezien als de (onder)grens van het benodigde weerstandsvermogen.

De financiële positie (op langere termijn) van grondexploitaties moet worden beoordeeld vanuit de som van de gerealiseerde en nog te realiseren opbrengsten in relatie tot de aanwezige risico's bij de grondexploitatie. Deze norm toegepast op de Bladelse situatie resulteert in het volgende bedrag voor 2027:

	Bedrag
5% van de netto boekwaarde (exclusief aftrek voorziening) ad € 8,676 miljoen	€ 433.000
5% van de nog te realiseren opbrengsten ad € 37,217 miljoen	€ 1.861.000
Totaal benodigd weerstandsvermogen grondexploitaties	€ 2.294.000

Dit betekent dat de benodigde omvang van de "Algemene reserve grondexploitatie" zich in beginsel minimaal rond deze omvang moet begeven.

Als het weerstandsvermogen in de "Algemene reserve grondexploitaties" hoger is dan benodigd op basis van de IFLO norm dan wordt het meerdere uit deze reserve afgeroomd naar de algemene dienst (c.q. ten gunste van de algemene reserve).

De geprognosticeerde omvang bedraagt € 2.294.000 In de jaarstukken 2026 wordt de omvang hierop aangepast.

Onttrekkingen en toevoegingen aan de “Algemene reserve grondexploitaties” vinden plaats bij het treffen van een voorziening voor een grondexploitatie met een begroot verlies of als een grondexploitatie met positief resultaat wordt afgesloten. Als het niveau van de “Algemene reserve grondexploitaties” wordt bereikt kan worden besloten een overheveling naar de algemene reserve te laten plaatsvinden. Als het niveau van de “Algemene reserve grondexploitaties” onderschreden wordt, dan dient in dat geval voeding uit de algemene reserve plaats te vinden of door andere dekkingsbronnen. Anderzijds kan dit aanleiding zijn de gemeentelijke grondexploitaties te her prioriteren, zodat een gezond niveau van de “Algemene reserve grondexploitaties” blijft gewaarborgd.

De grondexploitatie is binnen de gemeentelijke begroting een gesloten circuit en de “Algemene reserve grondexploitatie” heeft feitelijk dezelfde functie als de algemene reserve die heeft binnen de algemene dienst. Via de “Algemene reserve grondexploitaties” worden de financiële resultaten en risico's van de grondexploitaties expliciet gescheiden van de financiële huishouding voor de overige gemeentelijke taken. De “algemene reserve grondexploitaties” vormt ook een buffer voor de financiële risico's die samenhangen met de grondexploitaties.

5.7 Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarmee de gemeente Bladel zowel een bestuurlijke als een financiële (risicodragende) band heeft. Verbonden partijen ontwikkelen beleid of voeren beleid uit voor de gemeente. Uiteraard blijft de gemeente beleidsmatig verantwoordelijk voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de thema's/beleidsvelden.
Onder bestuurlijk belang wordt verstaan dat de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht. Het financiële belang is het bedrag dat ter beschikking is gesteld en dat niet verhaalbaar is of waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de verbonden partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt.

Visie op verbonden partijen
Bladel heeft een positieve grondhouding ten opzichte van samenwerking: regionaal of nog breder. Indien zich de gelegenheid voordoet om middels samenwerkingsverband of andere verbondenheid, op doelmatiger en doeltreffender wijze doelstellingen te realiseren, dan wordt zo'n mogelijkheid altijd onderzocht. Samenwerking kan (soms) de kwaliteit en continuïteit beter waarborgen. Er zijn meerdere redenen waarom gemeenten met elkaar samenwerken in de vorm van een verbonden partij:

- Vanwege het grensoverschrijdend karakter van de problematiek.
- Om efficiency voordelen te behalen.
- Vanwege een wettelijke plicht tot samenwerking.

Een regionale (gemeentelijke) samenwerking kent een publiekrechtelijke of privaatrechtelijke grondslag. Het privaatrecht biedt verschillende mogelijkheden: de oprichting van een vereniging, een stichting, een NV of een BV. De bepalingen van het Burgerlijk Wetboek zijn op deze samenwerking van toepassing. Als wordt gekozen voor samenwerking op grond van het publiekrecht geldt het regime van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

Kaderstellende en controlerende rol raad
De verbonden partijen vervullen vaak de rol van 'verlengd lokaal bestuur' ter uitvoering van gemeentelijk beleid. Een gemeente is en blijft zelf verantwoordelijk voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's. Monitoren en toezicht houden doen we enerzijds door bestuurlijke vertegenwoordiging in diverse overlegstructuren, anderzijds door de raad (actief) te informeren over ontwikkelingen bij verbonden partijen.

Gemeenschappelijke regelingen hebben een eigen P&C-cyclus die nauw verbonden is met die van de deelnemende organisaties.

Bij het uitbrengen van zienswijzen op de ontwerpbegroting en het formuleren van wensen en bedenkingen op majeure ontwikkelingen bij gemeenschappelijke regelingen geeft de gemeenteraad invulling aan haar kaderstellende en controlerende taak.

In onderstaand overzicht worden de verbonden partijen nader toegelicht. Voor zover definitieve begrotingen beschikbaar zijn, zijn de gegevens hieruit overgenomen. In alle andere gevallen zijn conceptcijfers ingevuld dan wel nb (niet beschikbaar).

Verbonden partij	Programma	Vorm van belang	Omvang belang	Financiële bijdrage 2027 (*1.000)	Eigen vermogen 1/1/2027 (*1.000)	Eigen vermogen 31/12/2027 (*1.000)	Vreemd vermogen 1/1/2027 (*1.000)	Vreemd vermogen 31/12/27 (*1.000)	Risico's	Resultaat 2025 (*1.000)
Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost	Veiligheid	GR	2,73%	1.978	687	353	47.290	41.375	De belangrijkste risico's waarmee de VRBZO rekening houdt: 1. Huisvesting gebruikersonderhoud en duurzaamheid 2. Kosten die voortvloeien t.b.v. bedrijfskritische continuïteit 3. Eigen risicodrager WW 4. Kosten grootschalige of langdurige crisis of incident. In de basis is het beschikbare weerstandsvermogen van de VRBZO onvoldoende om de geïdentificeerde risico's af te dekken. Echter is het niet reëel dat bovengenoemde risico's zich gelijktijdg voordoen. Daarnaast zijn de kans en impacht van enkele lastig in te schatten. In het uiterste geval zal de VRBZO terugvallen op de gemeente om kosten te dekken.	291
Gezondheidsdienst Brabant-Zuidoost	Volksgezondheid en milieu	GR	2,54%	910	5.590	5.800	26.220	32.781	De belangrijkste risico's waarmee de GGD Brabant-Zuidoost rekening houdt: 1. Toenemende arbeidsmarktkrapte 2. Beveiligingsproblemen 3. Meer werk en meer kosten bij rampen en pandemieën. De omvang van de algemene reserve/het weerstandsvermogen van de GGD BRABANT-ZUIDOOST neemt de laatste jaren weer toe.	2.180
Metropoolregio Eindhoven	Bestuur en ondersteuning, Verkeer en Vervoer, Economie en Sociaal Domein	GR	2,48%	366	21.564	20.248	63.226	63.995	De belangrijkste risico's waarmee de MRE rekening houdt: 1. Hogere kosten inhuur subsidabele projecten 2. Landgoed Gulbergen, doelvermogen ontoereikend voor eeuwigdurende nazorg. De algemene reserve van de MRE is voldoende om deze risico's af te dekken	83
Kempenplus	Verkeer en Vervoer, Sport, Cultuur en Recreatie, Sociaal Domein	GR	36,30%	8.842	nb	2.590	nb	17.177	De belangrijkste risico's waarmee Kempenplus rekening houdt: 1. Hogere instroom cliënten 2. Prijsontwikkeling op energiemarkten 3. Schade door Cybercriminaliteit 4. Eigen risico drager WW/WIA 5. Juridische geschillen 6. Complexiteit wet- en regelgeving. In de basis is het beschikbare weerstandsvermogen van Kempenplus onvoldoende om de geïdentificeerde risico's af te dekken. Echter is het niet reëel dat bovengenoemde risico's zicht gelijktijdg voordoen. Daarnaast zijn de kans en impacht van enkele lastig in te schatten. In het uiterste geval zal Kempenplus terugvallen op de gemeente om kosten te dekken.	916
Samenwerking Kempengemeenten	Overhead, Sociaal Domein en VHROSV	GR	21,89%	5.895	0	0	nb	nb	De belangrijkste risico's waarmee de SK rekening houdt: 1. Inflatie 2. Krapte op de arbeidsmarkt 3. Ouderschapsverlof 4. Regeling voor Vervroegde Uittreding (RVU) 5. Transitievergoedingen 6. Wet Digitale Overheid 7. Besluit uittreding Oirschot 8. Onderzoek Reusel-de Mierden 9. Toezicht en Handhaving. Indien risico's zich voordoen zal de SK terugvallen op de gemeente om de kosten te dekken.	68

Omgevingdienst Zuidoost Brabant	Veiligheid en VHROSV	GR	2,23%	868	4.654	4.468	3.973	3.973	De belangrijkste risico's waarmee de ODZOB rekening houdt: 1. Te lage productiviteit 2. Onvoldoende werkaanbod voor trainee trajecdt 3. Opdrachten en formatie stemmen niet overeen 4. Geschillen over verantwoordelijkheden 5. Overschrijding budget ICT voorzieningen 6. Hoog ziekteverzuim 7. Ransomware 8. Minder uren beschikbaar voor opleidingen 9. Kennisverlies als gevolg van uitstroom medewerkers. De algemene reserve van de ODZOB is voldoende om deze risico's af te dekken.	917
Bizob	Overhead	Overig	nvt	179	nb	nb	nb	nb	De belangrijkste risico's waarmee de BIZOB rekening houdt: 1. Capaciteitsproblemen bij conflicten, schaarste op de arbeidsmarkt of langdurige ziekte. 2. Aansprakelijkheid vanwege data lek 3. Vervanging Mercell	1.737
Stichting Zorg- en veiligheidshuis Brabant-Zuidoost	Veiligheid	Overig	nvt	7	nb	nb	nb	nb	Er zijn geen materiële risico's aanwezig	nb
NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	Algemene dekkingsmiddelen	Overig	62.790 aandelen á € 2,50	nvt	nb	nb	nb	nb	Er zijn geen concrete risico's bij deze verbonden partij. De BNG wordt door beleggers onverminderd als één van de veiligste banken ter wereld beschouwd. Het uit te keren dividend blijft een prognose omdat de bank geen voorspelling kan doen over de ontwikkeling van de ongerealiseerde marktwaardeontwikkelingen.	172.000

5.8 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. De (Woo) regelt het recht op informatie over alles wat de overheid doet. Ingevolge artikel 3.5 Woo besteedt een bestuursorgaan in de jaarlijkse begroting aandacht aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en doet in de jaarlijkse verantwoording verslag van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. In deze paragraaf doen wij verslag van onze beleidsvoornemens. Daarbij richten wij ons op 3 pijlers van de Woo:

1. Actieve openbaarmaking
2. Passieve openbaarmaking
3. Verbetering van de informatiehuishouding

Actieve openbaarmaking
De Woo noemt 11 categorieën die gemeenten actief openbaar moeten maken. Het overgangsrecht van de Woo regelt dat de start van de actieve openbaarmaking van deze 11 categorieën wordt geregeld in een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). Daarin is bekend gemaakt dat de 11 categorieën niet allemaal tegelijk openbaar gemaakt behoeven te worden, maar dat daar een fasering in wordt aangebracht. De eerste tranche is in werking getreden op 1 november 2024. Gemeente Bladel voldoet aan de openbaarmakingsplicht van de tranche 1. Voor de andere tranches is nog geen ingangsdatum voor gemeenten vastgesteld. Om de actieve openbaarmaking volgens de Woo te ondersteunen is de centrale vindplaats 'Woo-zoekportaal' ingericht op overheid.nl. We zijn al gestart met actieve openbaarmaking. Denk aan de raadsstukken, vastgestelde verordeningen, beleidsregels, organisatiegegevens, jaarverslagen en dergelijke. Het staat ons vrij om al meer documenten actief openbaar te maken.

Het resultaat van de actieve openbaarmakingsplicht brengt een verandering teweeg binnen de gemeente Bladel. In plaats van een reactie op een Woo-verzoek, moet de gemeente Bladel nu meer informatie uit zichzelf openbaar maken. Het is daarom van belang dat bij het opstellen van documenten al rekening wordt gehouden met die verplichting. Dat betekent dat deze processen moeten worden aangepast. In 2027 zullen we doorgaan met het aanpassen en de doorontwikkeling van de processen om efficiënt uitvoering te geven aan de Woo.

Passieve openbaarmaking
Naast het actief openbaar maken kan iedereen altijd vragen om bepaalde informatie (op verzoek) openbaar te maken. Voorheen kon dit ook, maar dan op basis van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Ook bij openbaarmaking op verzoek gaat de Woo ervan uit dat het belang van openbaarheid altijd geldt en dat alleen in uitzonderingsgevallen een bijzonder belang vóór openbaarmaking kan gaan. Concreet betekent dit dat een Woo-verzoek (of onderdelen daarvan) alleen kan (of kunnen) worden geweigerd wanneer een beschermd belang in het geding is. Over het vervolg van de implementatie van de Woo zullen we u via de reguliere P&C cyclus verder blijven informeren.

Verbetering van de informatiehuishouding
Een van de uitgangspunten van de Woo is dat de informatiehuishouding op orde is. De verbetering van de informatiehuishouding is een onderwerp dat voortdurend onze aandacht heeft. Documenten worden op verschillende afdelingen geproduceerd en daarmee raakt de Woo vrijwel alle afdelingen en veel verschillende werkprocessen binnen de gemeente Bladel. Sinds de invoering van de Woo heeft de gemeente Bladel de nodige stappen gezet qua uitleg gebruik documentmanagementsysteem voor het registreren van zaken, registreren e-mailberichten in zaakgericht archiveren, het regelen van een beveiligde toegang tot specifieke mappen op de centrale schijf en het opschonen van bestanden, gelet op informatieveiligheid en privacy. Ook in 2027 zullen we blijven inzetten op de verbetering van de informatiehuishouding.

5.9 Energietransitie

Wat gaan we doen?

In 2027 werken we verder aan de projecten/activiteiten waarmee we bijdragen aan het tot stand brengen van de energietransitie in onze gemeente. Deels zullen dit projecten zijn uit het uitvoeringsprogramma 2026-2028 en deels nieuwe zaken die we oppakken naar aanleiding van het nog vast te stellen Warmteprogramma.

Wat willen we bereiken?

In de gemeente Bladel hebben we in 2030 de CO2-uitstoot met 55% gereduceerd ten opzichte van 1990.

Thema RES

- In 2024 is er door de betrokken gemeenten voor gekozen om via een projectbesluit door de provincie Noord-Brabant te gaan werken aan vergroting van de capaciteit van het elektriciteitsnet tussen het midden/hoogspanningsstation Eindhoven-Zuid en Hapert door het aanleggen van een ondergrondse kabel. In 2027 gaan TenneT en Provincie Noord-Brabant verder met de tracering en de ruimtelijke procedure. Het streven is om in juni 2027 een definitief kabeltracé vast te stellen. De inkoppeling van de kabel met het station in Hapert raakt daarbij het project uitbreiding bedrijventerrein Hapert.
- Op regionaal niveau werken we in 2027 binnen de RES MRE verder aan de energietransitie. We zijn vertegenwoordigd in de diverse werkgroepen en coalities als we daar als Bladel belang bij hebben en haken aan bij de binnen de RES opgestarte projecten als deze bijdragen aan onze Bladelse beleidsdoelstellingen.
- We gaan waar passend in 2027 verder met het ondersteunen, faciliteren en stimuleren van initiatieven van onze partners in de energietransitie zoals Enexis en TenneT die onze beleidsdoelstellingen dichterbij brengen. Zo werken we intensief samen met Enexis aan de uitbreiding van het midden- en laagspanningsnetwerk.
- In 2026 is gestart met het proces naar een RES 2.0. De huidige RES 1.0 is gedateerd en moet herijkt worden zodat deze aansluit bij de meest recente ontwikkelingen. Het doel is om in Q4 2027 de nieuwe RES 2.0 vast te stellen in de gemeenteraden.
- In 2027 voert de MRE samen met gemeenten, netbeheerders, provincie en het Rijk de Brainportaanpak Netcongestie verder uit, gericht op het versnellen van netuitbreidingen, het beter benutten van het bestaande elektriciteitsnet en het programmeren van ruimtelijke en economische ontwikkelingen. De MRE neemt hierbij een regierol in en werkt aan maatregelen zoals regelbare opwek, netbewuste woningbouw en bedrijventerreinen, inzicht in de beschikbare netcapaciteit en de versnelling van cruciale energie-infrastructuurprojecten. Daarnaast brengt de MRE de maatschappelijke en economische effecten van netcongestie in beeld en stimuleert zij gezamenlijke besluitvorming om woningbouw, energietransitie en economische ontwikkeling in de regio mogelijk te houden.
- De MRE doet in 2027 onderzoek naar de haalbaarheid en toepassing van groene waterstof en groen gas in de regio.

Thema Elektriciteit

- We nemen als gemeente Bladel deel aan de laadpalen concessie die is uitgeschreven door de provincies Noord-Brabant en Limburg. In 2027 gaan we verder met het plaatsen van laadpalen samen met Vattenfall.
- Op de bedrijventerreinen ligt een enorme uitdaging gezien de bestaande netcongestie. Bedrijven kunnen hun activiteiten niet uitbreiden of verduurzamen. Een aantal bedrijven krijgt zelfs geen aansluiting omdat het elektriciteitsnetwerk op slot zit. Binnen een energiehub wordt de beschikbare capaciteit verdeeld onder de bedrijven op een terrein. Opwek, verbruik en opslag worden op elkaar afgestemd, waardoor er ruimte op het netwerk ontstaat om toch door te blijven ontwikkelen. Op het Kempisch Bedrijvenpark is de onderzoeksfase doorlopen en is de energiehub in 2025 en 2026 daadwerkelijk gerealiseerd. In 2027 zal dit doorontwikkeld worden naar een robuust lokaal energiesysteem. Op bedrijventerrein De Sleutel is in 2026 een haalbaarheidsstudie afgerond naar een mogelijke samenwerking binnen een energiehub. In 2027 werken we als gemeente Bladel met de OBGB, bedrijven en het KOP verder aan het ontwerp van de energiehub, de oprichting van een coöperatie en de realisatie van een Groeps-Transport-Overeenkomst. Voor het bedrijventerrein Hapert wordt in 2027 aan de slag gegaan met de uitkomsten van de haalbaarheidsstudie naar een energiehub. De studies en oprichting van coöperaties worden gefinancierd vanuit Provinciale subsidies en uit de CDOKE-middelen.

- In de tweede helft van 2027 wordt Windpark de Pals opgeleverd. Het overgrote deel van de bouw vindt ook plaats in 2027. Daarnaast wordt de obligatieregeling opgesteld en richten gemeenten het Omgevingsfonds en Windfonds in voor de besteding van de gelden vanuit het Windpark.
- We doen in 2027 onderzoek naar de mogelijkheden om een energiegemeenschap op te richten in de gemeente Bladel en de mogelijkheden om deze eventueel daarna te kunnen verbinden met andere energiegemeenschappen in de Kempen. Hierbij onderzoeken we ook nadrukkelijk de nut en noodzaak van een energiegemeenschap en de mogelijke rollen die we als gemeente kunnen nemen. Onderzoek wordt betaald vanuit subsidies van de MRE en de CDOKE-middelen.

Thema netcongestie

Door netcongestie is transportcapaciteit op het elektriciteitsnet schaars. Gemeenten kunnen voor voldoende concrete woningbouwprojecten eerder transportcapaciteit aanvragen bij de netbeheerder. Wanneer meerdere projecten hiervoor in aanmerking komen, is een objectieve en transparante prioritering noodzakelijk. Het college heeft daarom in augustus 2026 de Beleidsregels Eerder Aanvragen en Prioriteit Transportcapaciteit vastgesteld.

- De beleidsregels en de uitvoering daarvan hebben gevolgen voor de uitvoering van de gemeentelijke woningbouwopgave en de wijze waarop netcapaciteit wordt verdeeld. Daarnaast raken netcongestie en de beleidsregels ook de (door)ontwikkeling van andere fysieke maatschappelijke ontwikkelingen waar een stroomaansluiting voor nodig is.
- Netcongestie vertraagt de verduurzaming van de gebouwde omgeving.
- Bedrijven, inwoners en woningbouwontwikkelaars gaan vanaf 1 juli 2026 zichtbaar last hebben van netcongestie.
- Gezien het feit dat het een nieuwe gemeentelijke rol betreft is het op dit moment (nog) niet mogelijk om alle risico's vooraf goed in kaart te brengen. De benodigde personele capaciteit om dit in goede banen te leiden is vooraf ook lastig in te schatten.
- Door de vele ontwikkelingen in korte tijd wordt de gemeenteraad tijdig geïnformeerd over de stand van zaken.

Thema warmte

In december 2021 is de Transitievisie Warmte (TVW) vastgesteld. Eind 2027 moet deze, als verplicht onderdeel onder de Omgevingswet, vervangen worden door het Warmteprogramma. Het warmteprogramma beschrijft de gemeentelijke aanpak voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving in de periode 2027–2035. Het programma geeft richting aan de warmtetransitie en vormt het beleidsmatige kader voor de verdere uitwerking van de gemeentelijke aanpak richting een aardgasvrije gebouwde omgeving in 2050.

Met het warmteprogramma geeft de gemeente inzicht in de aanpak voor de komende tien jaar en warmteoplossing in 2050.

In het Warmteprogramma bouwen we voort op de werkwijze uit de TVW, Kadernota Energiebeleid en Uitvoeringsprogramma Energietransitie. De belangrijkste pijlers zijn:

- Het opzetten van een gemeente breed isolatieprogramma
- Ontwikkeling van wijk- en doelgroepenaanpakken
- Technische onderzoeken naar de aanleg van warmtenetten en het gebruik van waterstof en groen gas

Het streven is om het Warmteprogramma in juni 2027 vast te stellen. Het college van B&W is hiervoor bevoegd gezag.

In 2027 werken we tevens aan de uitvoering van dit programma. In het programma beschrijven we hoe we concreet invulling gaan geven aan energiebesparing in onze gemeente en hoe we de vanuit het Rijk begrote middelen voor onze gemeente gaan inzetten. Op hoofdlijnen is het programma gebouwd rondom de drie taken die onderdeel uitmaken van onze nieuwe regierol:

- Programma-aansturing
- Facilitering van randvoorwaarden: goede communicatie, beleid, vergunningverlening en het stimuleren van marktaanbod en innovatie.

- Gebieds- en doelgroepgerichte actieprogramma's: dit zijn actieprogramma's om bewoners, gebouweigenaren, bedrijven en andere stakeholders te betrekken in de warmtetransitie en te stimuleren om hun woning/gebouw te verduurzamen.

Moderne Wijkaanpak
In 2024 startte de aanpak voor "Aardgasvrije wijken" in Hapert Noord. Inwoners van de wijk werden geïnformeerd via bijeenkomsten en konden meedoen aan acties om ontzorgd te worden in het aardgasvrij maken van de woning. In 2027 krijgt deze aanpak een vervolg voor moderne woningen (gebouwd na 1992) in alle kernen, zodat inwoners over kunnen stappen naar een aardgasvrije woning. Dit wordt gefinancierd van de CDOKE-middelen.

Gemeente brede isolatieaanpak
In november 2025 is het project De Groene Zone Isoleren gestopt omdat de uitvoerende partij Winst Uit je Woning failliet ging. In 2026 is gewerkt aan een nieuwe aanbesteding, waardoor in 2027 de nieuwe isolatieaanpak verder uitgerold kan worden. Het doel is om t/m 2029 minimaal 600 slecht geïsoleerde woningen te isoleren. We hebben hier speciale aandacht voor de doelgroep Energiearmoede. Dit wordt gefinancierd met de SPUK-LAI (Lokale aanpak Isolatie).

Communicatie
Voor een succesvolle energietransitie is het belangrijk dat inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven hun gedrag structureel aanpassen en actief bijdragen aan energiebesparing. Dit betekent dan ook dat we als gemeente op een heldere, consistente en continue manier zullen blijven communiceren, waarmee we bijdragen aan het vergroten van bewustwording, het versterken van de betrokkenheid en het bevorderen van duurzaam gedrag.

5.10 Monitor majeure projecten

In mei 2024 heeft de gemeenteraad besloten een monitor majeure projecten in te stellen, waarbij maximaal vijf lopende majeure projecten worden opgenomen in de P&C-stukken. Momenteel zijn de majeure projecten Egyptische Poort en Herinrichting N284 onderdeel van deze monitor. In het financiële deel van deze monitor wordt gebruik gemaakt van smileys. Hieronder volgt een toelichting op de betekenis van de smileys.

Binnen financiële kaders, financiële risico's worden beheerst.

Mogelijk niet geheel binnen financiële kaders (tot een mogelijke overschrijding van 10%), onzekerheid over bepaalde financiële risico's.

Overschrijding van de financiële kaders meer dan 10%, hoge onzekerheid over financiële risico's.

Egyptische Poort

Projectwebsite: https://www.bladel.nl/egyptischepoort

Basisinformatie

De Egyptische Poort is het gebied dat grofweg gelegen is tussen N284, Bossingel, Egyptischedijk en Leemskuilen in Bladel. Hier vindt een gebiedsontwikkeling plaats waarin ruimte gecreëerd wordt voor bestaande en nieuwe functies zoals recreatie, sport en wonen. Het plan bestaat uit vijf onderdelen, die noemen we bouwstenen:

1. Realisatie multifunctioneel sportcentrum (MFSC)
2. Realisatie zwemvijver
3. Reconstructie Sportpark de Smagtenbocht
4. Realisatie woongebied
5. Reconstructie infrastructuur

Recente besluitvorming

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in recentelijk door de raad genomen/te nemen besluiten met betrekking tot dit project.

R23.061 September 2023	De gemeenteraad heeft op 21 september 2023 het besluit genomen voor het scenario van 50 woningen bij de Egyptische Poort.
R24.006 Maart 2024	Op 21 maart 2024 heeft de gemeenteraad unaniem besloten om het uitvoeringsplan Sportpark de Smagtenbocht vast te stellen.
R24.061 September 2024	Op 12 september 2024 sprak de raad unaniem haar voorkeur uit voor een binnenzwembad met recreatiewater en recreatie-elementen voor de doelgroep gezinnen en jongeren. Daarnaast gaf ze opdracht om 2 buitenzwemopties uit te werken.
R25.001 Februari 2025	Op 20 februari 2025 stemde de gemeenteraad in met het principeakkoord tussen VV Bladella en gemeente over het beëindigen van de erfpacht van het huidige kantinegebouw en de financierings- en eigendomsconstructie van de nieuwe gezamenlijke kantine op sportpark de Smagtenbocht.
R25.035 Juli 2025	Op 10 juli 2025 besloot de gemeenteraad uit welke onderdelen het binnenbad gaat bestaan. Daarnaast koos ze voor een zwemvijver.

Stand van zaken
Per bouwsteen wordt een korte update gegeven van de stand van zaken.

1. Realisatie multifunctioneel sportcentrum (MFSC)
In de buurt van het huidige binnenzwembad komt een nieuw sportcentrum met daarin een binnenzwembad, sportschool, fysiotherapie, kinderopvang, buitenschoolse opvang en gerelateerde horeca.

Op basis van voor- en nadelen van de in 2024 toegezegde uitwerkingen heeft de raad op 10 juli 2025 gekozen voor realisatie van een binnenzwembad bestaande uit een 4-baans wedstrijdbad, 250m2 recreatiewater (1x 150 m2 doelgroepenbad met beweegbare bodem) en 100 m2 peuterbad met peuterhoek, ruime perrons, whirlpool, interactieve recreatie elementen (glijbaan, fonteinen, familieglijbaan), 2 middelgrote sauna's met rustruimte (sauna en stoomcabine) en een goede horecavoorziening voor binnen en buiten. Dit in combinatie met een zwemvijver, ligweide, strand, kinderspeeltoestel en half verhard pad om de vijver).

Met de andere beoogde partners van het sportcentrum (sportschool, fysiotherapie en kinderopvang) heeft de gemeente een overeenkomst gesloten. De uit deze overeenkomst vastgelegde intenties zijn in 2025 uitgevoerd. Resultaat hiervan is dat er in overleg met elkaar een gezamenlijk Programma van Eisen is opgesteld.

2. Realisatie zwemvijver
Toen de gemeenteraad op 10 juli 2025 haar voorkeur voor het binnenzwembad bepaalde, heeft ze op basis van het gekozen scenario ook een akkoord gegeven op de ontwikkeling van een zwemvijver. Hierbij is aangegeven dat bij de verdere uitwerking en realisatie van de zwemvijver de uitgangspunten vaste omheining, verplichte entree stellen bij gebruik van de zwemvijver en toezicht tijdens openstelling van de zwemvijver bij zwemactiviteiten, gehanteerd dienen te worden om de veiligheid en controleerbaarheid te vergroten. Er zijn op basis van deze uitgangspunten scenario's uitgewerkt waarin financiële en organisatorische consequenties op een rijtje zijn gezet. Deze worden in het vervolgproces met de gemeenteraad doorgenomen om zo tot een gewenste keuze te komen.

Exploitatielasten
Om zicht te krijgen op de toekomstige exploitatielasten van Sportcentrum de Egyptische Poort en bijbehorende zwemvijver is in 2026 een uitwerking gemaakt van de mogelijke structurele lasten na realisatie. Dit om een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de toekomstige structurele lasten.

3. Reconstructie Sportpark de Smagtenbocht
Op 21 maart 2024 heeft de gemeenteraad unaniem besloten om het uitvoeringsplan Sportpark de Smagtenbocht vast te stellen. Het sportparkplan bestaat onder andere uit de volgende onderdelen:

Verenigingsgebouw: centraal op het sportpark komt een nieuw verenigingsgebouw. Op de begane grond komt de kleedaccommodatie voor de korfbal-, handbal en volleybalvereniging. Op de eerste verdieping komt het gezamenlijke sportcafé van deze verenigingen en de voetbalvereniging. Eind 2024 is het voorlopig ontwerp (VO) vastgesteld. In zomer van 2026 is de omgevingsvergunning voor het verenigingsgebouw aangevraagd en is de aanbesteding voor de bouw van het verenigingsgebouw opgestart.

Schutterslocatie: op het landbouwperceel aan de andere kant van de Egyptischedijk (tegenover ONA) komt de schutterslocatie. Het gilde wordt naar deze locatie verplaatst om op de huidige plek ruimte te maken voor woningbouw. Ook komt op de schutterslocatie het buitenschietterrein van de handboogsportvereniging. Begin juli 2026 is de 1e fase omgevingsvergunning verleend. Tegen deze vergunning is bezwaar gemaakt.

Velden: op een gedeelte van het huidige natuurgras-korfbalveld komen 2 kunstgraskorfbalvelden en een multifunctioneel beachveld. In de zomer van 2026 is de aanbesteding voor de aanleg van de nieuwe korfbal- en beachvelden opgestart. Om ruimte te maken voor de nieuwe invulling van het zwembadgebied worden in 2027 twee natuurgras voetbalvelden verplaatst en wordt begin 2028 één veld uit gebruik genomen. Om ruimte te maken voor de verplaatsing van de velden, is het nodig om op een aantal plekken bomen te verwijderen. De kapvergunning voor het verwijderen van deze bomen is eind juli 2026 verleend.

Besparing energie: In maart 2024 werd, zoals aangegeven, ingestemd met het sportparkplan. Daarin is opgenomen dat "*met het verduurzamen van velden en accommodaties de onderhoudskosten en energiekosten sterk afnemen (m.n. korfbal verbruikt nu veel energie). In afwachting van nadere analyses gaan we voorlopig uit van een besparing in brede zin van ca. € 75.000 structureel*".

Gelet op de hiervoor genoemde stand van zaken van de sportparkprojecten, is het niet realistisch dat er in 2027 al besparingen op onderhouds- en energiekosten behaald worden. Vandaar dat deze raming van deze besparing voor 2027 is teruggedraaid.

4. Realisatie woongebied

In september 2023 besloot de gemeenteraad om in het noordwestelijk deel van de Egyptische Poort 50 woningen te gaan bouwen, bij voorkeur ontsloten via een rechtstreekse ontsluitingsweg richting kruising Bredasebaan/Bossingel. Om ruimte te maken voor deze woningen wordt het gilde verplaatst (zie ook hierboven). Ook worden de stallen van de voormalige boerderij aan de Leemskuilen 16 momenteel gesloopt en gesaneerd.

5. Reconstructie infrastructuur

In goede samenwerking tussen 'klankbordgroep omwonenden Egyptische Poort', gemeente en verkeerskundige een plan uitgewerkt voor de paden, wegen & parkeerplaatsen in en rond de Egyptische Poort. Tot op heden was voor het verbeteren de infrastructuur een PM-post opgenomen in de gemeentebegroting. In de perspectiefnota besloot de gemeenteraad om vanaf 2029 middelen op te nemen voor de realisatie van het infrastructuurplan.

Onderdeel	Status	Krediet	Uitputting 1-9-2026	Indicator
Nieuwbouw kleedlokalen sportpark De Smagtenbocht	Beschikbaar gesteld	€ 1.712.000	€ 45.000	☺
Nieuwbouw kantine sportpark De Smagtenbocht	Beschikbaar gesteld	€ 1.079.000	€ 27.000	☺
Voormalig kantinegebouw Smagtenbocht	Beschikbaar gesteld	€ 315.000	€ 0	☺
Herinrichting sportpark Smagtenbocht	Beschikbaar gesteld	€ 2.953.000	€ 491.000	☺
Verplaatsing St. Jorisgilde Bladel	Beschikbaar gesteld	€ 1.330.000	€ 357.000	☺
Herinrichting sportpark Smagtenbocht	Meerjarenprogramma 2027	€ 759.000	n.v.t.	-
Herinrichting sportpark Smagtenbocht	Meerjarenprogramma 2028	€ 129.000	n.v.t.	-
Infrastructurele projecten Egyptische Poort	Meerjarenprogramma 2029 (B-rubricering)	€ 3.000.000	n.v.t.	-
Realisatie zwembad & zwemvijver	Beschikbaar gesteld	€ 18.494.000	€ 280.000	☺

Herinrichting N284

Projectwebsite: https://www.brabant.nl/onderwerpen/verkeer-vervoer/wegen-infraprojecten-brabant/n284-reusel-bladel-hapert/

Basisinformatie

De aanpak van de provinciale weg N284 tussen Reusel en de A67 bij Hapert is een gezamenlijk project van de provincie Noord-Brabant, gemeente Bladel en gemeente Reusel-De Mierden. De drie partners streven samen met de omgeving naar een ontwerp dat voor iedereen leefbaar en veilig is en bijdraagt aan zowel een goede bereikbaarheid van dorpen als aan een betere verkeersdoorstroming.

Recente besluitvorming

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in recentelijk door de raad genomen/te nemen besluiten met betrekking tot dit project.

R24.007 Maart 2024

Op 21 maart 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met het Voorkeursalternatief N284, met uitzondering van de fietstunnel bij de Lange Trekken. De gemeenteraad heeft ingestemd met de extra bijdrage aan de fietstunnel Europalaan.

R25.088 December 2025

Op 18 december 2025 heeft de raad kennis genomen van het Voorlopig Ontwerp (VO) voor de N284 en besloten daar geen extra wensen of bedenkingen op te uiten. Op basis van dit VO worden de plannen verder uitgewerkt en is ook de basis voor het Projectbesluit.

Stand van zaken

In 2025 is het Voorkeursalternatief N284 (VKA) verder uitgewerkt tot een Voorlopig Ontwerp N284 (VO). Op 18 december 2025 heeft de gemeenteraad kennisgenomen van dit VO en heeft besloten hierop geen wensen en bedenkingen te uiten. De gemeenteraad heeft wel geconstateerd dat het VO consequenties heeft op het onderliggend wegennet en heeft daar via een aantal moties extra aandacht voor gevraagd. Deze worden in eigen beheer uitgevoerd.

Planning reconstructie

Op 26 januari 2026 heeft de Stuurgroep N284 het Voorlopig Ontwerp vastgesteld. Op 20 mei 2026 is het VO op een informatieavond gedeeld met alle belanghebbenden en geïnteresseerden. Het VO wordt als basis gebruikt voor de ruimtelijke procedure. Inmiddels is deze procedure (projectbesluit) gestart. Deze processen vragen tijd en aandacht. Zeker omdat de reconstructie alleen kan worden uitgevoerd als het binnen de stikstofnormen past. De uitvoering van de reconstructie kan daarom nog een paar jaar op zich laten wachten. De realisatie staat vooralsnog gepland voor 2028 (start uitvoering) tot 2030 (oplevering).
Zover is het nog niet, hieronder een korte globale planning;

- 2025/2026: onderzoeken
- 2025/2026/2027: aankoop benodigde gronden
- 2026/2027: ruimtelijke procedures
- 2027: aanbesteding aannemer
- 2028 start uitvoering
- 2030: oplevering

Het VO kent een aantal verkeerskundige wijzigingen waarvoor verkeersbesluiten genomen dienen te worden. De meeste door de Provincie maar ook een aantal door de gemeente. In het vierde kwartaal van 2026 zijn deze gepubliceerd. Op 14 oktober 2026 heeft hierover inloopavond plaatsgevonden.

Financiën

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in de kredieten m.b.t. dit project.

Onderdeel	Status	Krediet	Uitputting 1-9-2026	Indicator
Voorbereiding N284	Beschikbaar gesteld	€ 786.000	€ 435.000	☺
Uitvoering N284	Meerjarenprogramma 2027-2030	€ 4.800.000	n.v.t.	-
Fietstunnel Europalaan	Meerjarenprogramma 2029	€ 2.295.000	n.v.t.	-

6. Financiële begroting

6.1 Toelichting begroting (baten en lasten)

Toelichting op overzicht baten en lasten

Het algemene uitgangspunt is een sluitende begroting. Wettelijk gezien hoeft alleen het 1e begrotingsjaar sluitend te zijn. Als dit niet het geval is moet de begroting meerjarig (laatste jaarschijf) sluitend zijn. De begroting is voor het begrotingsjaar 2027 structureel en reëel sluitend. Hierbij wordt in begrotingsjaar 2027 gebruik gemaakt om een deel van de vrije ruimte van de algemene reserve in te zetten ter dekking van structurele lasten. Voor de jaren 2028 tot en met 2030 toon de begroting een structureel tekort. Momenteel doorlopen we een traject om ook meerjarig weer te komen tot een evenwichtige balans tussen taken, ambities en financiële middelen.

De raad is middels de unanieme besluitvorming van de perspectiefnota 2026 richtinggevend geweest voor het opstellen van de begroting 2027-2030. De financiële consequenties van de meicirculaire 2026 hebben we hier aanvullend aan toegevoegd. Alle baten en lasten van het bestaande beleid zijn verwerkt in de meerjarenraming.

Welke uitgangspunten gelden er bij de incidentele baten en lasten?

De "BBV-notitie structurele en incidentele baten en lasten" heeft als doel het onderscheid tussen structureel en incidenteel te verduidelijken. Door de gezamenlijke provincies als toezichthouder is ook een handreiking uitgebracht, met als doel scherper te definiëren wanneer baten en lasten als incidenteel beschouwd worden. Baten en lasten zijn in principe structureel van aard, incidentele lasten zijn de uitzondering. Het voorzichtigheidsprincipe is hierbij, net als bij alle andere onderdelen van het BBV van toepassing. Dit betekent dat, in geval van twijfel, er altijd sprake is van structurele baten en lasten.

De aard van de baten en lasten bepaalt of een post als incidenteel of structureel aangemerkt wordt. Baten en lasten waarbij het niet duidelijk is of deze voor bepaalde of onbepaalde tijd zijn, dus zonder duidelijke einddatum, moeten ook als structureel worden aangemerkt.

De provincie geeft in de “Gemeentelijk financieel toezichtkader gemeenten 2026” de nodige aandachtspunten. Ook de BBV voorschriften schrijven voor dat, naast de gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd, ook de motivering daarvan moet worden opgenomen. De gronden en motivering treft u onderstaand aan:

1. Teneinde de gemeentelijke koopkracht op peil te houden zijn de gemeentelijke belastingen, behoudens de toeristenbelasting, op basis van de financiële kaderstelling verhoogd met in eerste instantie een inflatiepercentage van 1,90%. De verhoging van belastingen en rechten, waarbij sprake is van volledige kostendekking, is afhankelijk van de opgetreden kostenstijging.

2. De berekening van de uitkering uit het gemeentefonds is geraamd op basis van de meicirculaire 2026. De financiële effecten van de septembercirculaire 2026 zullen wij t.z.t. via een mededeling ter kennis brengen aan uw raad, zodat u de financiële effecten daarvan alsnog kunt betrekken bij de besluitvorming over deze begroting. Eventuele significante wijzigingen als gevolg van de septembercirculaire 2026 worden ook via een aparte begrotingswijziging aan u voorgelegd. De uitkering is opgenomen tegen een constant loon- en prijsniveau.

3. De ramingen die onderhevig zijn aan nominale ontwikkelingen (aantal inwoners, aantal woningen, aantal bijstandontvangers e.d.) zijn in meerjarenramingen aangepast.

4. Voor de jaren 2028 tot en met 2030 is uitgegaan van een constant loon- en prijsniveau met als basis het niveau zoals opgenomen in de begroting 2027.

5. De uitgaven aan onderhoud van kapitaalgoederen zijn gebaseerd op beleidskaders en beheerplannen per kapitaalgoed. De onderhoudsbudgetten zijn reëel verwerkt in de meerjarenraming.

6. Lasten voor nieuw beleid/investeringen worden reëel geraamd. We starten begrotingstechnisch met afschrijven in het jaar na gereedkomen. We nemen daarom 100% van de kapitaallasten in het jaar na gereedkomen als structurele last op in de begroting.

7. In het meerjarig investeringsprogramma 2026–2030 is rekening gehouden met een jaarlijks rentepercentage van 3,00%.

8. De verwerking van reserves en voorzieningen geschiedt op basis van het vastgestelde beleidskader.
9. We rekenen geen rente meer over het eigen vermogen en vreemd vermogen.
10. De interne rekenrente van 1,40% wordt gebruikt om de werkelijk begrote rentekosten te verdelen over de boekwaarden van de activa. Het verschil tussen de werkelijk begrote rente en de doorbelaste rente op basis van de boekwaarden wordt verwerkt in het taakveld algemene dekkingsmiddelen.
11. De loonkosten worden geraamd op basis van de toegestane formatie 2027. Voor 2027 houden we rekening met een loonontwikkeling van 2,575%. Dat is het gewogen gemiddelde van een loonstijging van 1,6% voor de periode 1 januari tot en met 31 maart en een loonstijging van 2,9% (op basis van de Macro Economische Verkenning 2026 van het CPB) voor de periode 1 april tot en met 31 december. Naast deze loonontwikkeling houden we rekening met de periodieke verhogingen van personen die daarvoor in aanmerking komen.
12. Zowel in de begroting als in de meerjarenraming zijn de aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen geraamd, zoals ziektekosten- en pensioenpremies en vakantie- en overige IKB gelden. Dat is in overeenstemming met de vereisten volgens de BBV-voorschriften.
13. De lasten van het sociaal domein zijn afgestemd op de realisatiecijfers van vorige jaren in combinatie met afgesloten contracten.
14. Voor de aanvullende maatregelen op de Hervormingsagenda Jeugd; het sturen op de verkorten van de trajectduur en het invoeren van een eigen bijdrage in de jeugdzorg, is vanaf 2028 een stelpost opgenomen (budgettair-neutraal).
15. In de meerjarenbegroting is vanaf begrotingsjaar 2029 een stelpost opgenomen van de netto-uitname uit het gemeentefonds als gevolg van de maatregel huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening. De maatregel heeft daarmee een budgettair neutraal effect op de begroting.
16. In de begroting wordt rekening gehouden met de ruimte onder het plafond het van het BTW compensatiefonds (BDF). Het bedrag is beperkt tot de afrekening van de ruimte onder het BCF-plafond voor het jaar 2025 (op basis van de meicirculaire 2026).
17. De deelnemende gemeenten in een gemeenschappelijke regeling (GR) zijn verantwoordelijk voor de financiële positie van de GR.
18. Het beschikbare weerstandsvermogen dient gekoppeld te worden aan de risico's.
19. De overhead is centraal in de begroting opgenomen. De toerekening van overhead geschiedt op basis van een opslag met een vast percentage van 65%.
20. De incidentele lasten en / of baten moeten van materiële omvang zijn. In de "Financiële verordening gemeente Bladel 2025" hanteren we daarom in beginsel een ondergrens voor alle incidentele posten vanaf € 10.000.

6.2 Overzicht baten en lasten hoofdtaakniveau

Overzicht geraamde baten en lasten

De aansluiting op de financiële gegevens per programma en een onderbouwing daarvan zijn ondergebracht in de financiële begroting. Dit hoofdstuk bevat een totaaloverzicht van de lasten en baten van alle programma's. Overhead en de algemene dekkingsmiddelen worden afzonderlijk weergegeven. Daarnaast zijn voor extra inzicht in de financiële positie de baten en lasten per programma geschoond van de beoogde verrekeningen met reserves. De verrekeningen met reserves maken formeel geen onderdeel uit van de begroting van lasten en baten. Voor reserves geldt dat onttrekkingen evenals de stortingen via de resultaatbestemming lopen.

In het overzicht van baten en lasten wordt aangegeven wat per jaar de lasten, baten en mutaties reserves zijn. Die baten en lasten zijn ingedeeld naar programma's, overhead en algemene dekkingsmiddelen. Dit leidt tot een nadelig resultaat van € 2.381.000 in 2027. Dit is het saldo van de mutaties tussen de begroting van baten en lasten. In de begroting hebben daarnaast reeds tot een bedrag van per saldo in 2027 € 1.903.000 mutaties van reserves plaatsgevonden. Het geraamd negatief resultaat bedraagt dan € 476.000 (waarvan incidenteel nadeel € 592.000 en € 116.000 structureel voordeel). De begrotingsresultaten worden verrekend met de algemene reserve. De jaren 2025 – 2030 geven dan het navolgende beeld:

Programma's	Jaarrekening 2025			Gewijzigde begroting 2026			Begroting 2027			Meerjarenraming		
(bedragen x € 1.000,-)	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	saldo 2027	saldo 2028	saldo 2029
0. Bestuur en ondersteuning	-2.962	830	-2.132	-2.782	983	-1.799	-2.788	997	-1.791	-1.789	-1.828	-1.827
1. Veiligheid	-2.362	107	-2.255	-2.231	108	-2.123	-2.614	108	-2.506	-2.533	-2.534	-2.536
2. Verkeer en vervoer	-3.993	288	-3.705	-3.778	101	-3.677	-3.805	77	-3.728	-4.316	-4.702	-5.541
3. Economie	-940	1.728	788	-963	1.742	779	-869	1.870	1.001	1.174	1.318	1.322
4. Onderwijs	-2.884	418	-2.466	-2.975	464	-2.511	-2.553	12	-2.541	-2.628	-2.607	-2.938
5. Sport, cultuur en recreatie	-6.262	1.027	-5.235	-6.613	1.003	-5.610	-6.478	931	-5.547	-5.955	-6.933	-6.894
6. Sociaal domein	-32.727	6.660	-26.067	-37.645	6.361	-31.284	-34.967	4.851	-30.116	-29.216	-27.252	-27.060
7. Volksgezondheid en milieu	-7.822	5.884	-1.938	-12.405	9.373	-3.032	-8.222	5.714	-2.508	-2.029	-2.051	-2.050
8. VHROSV	-6.157	4.498	-1.659	-13.921	11.192	-2.729	-10.643	8.811	-1.832	-1.683	-1.983	-1.933
Subtotaal (excl.overhead, algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien)	**-66.109**	**21.440**	**-44.669**	**-83.313**	**31.327**	**-51.986**	**-72.939**	**23.371**	**-49.568**	**-48.975**	**-48.572**	**-49.457**
Algemene dekkingsmiddelen												
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is:												
- Uitvoering wet WOZ woningen	-312		-312	-201		-201	-203		-203	-203	-203	-203
- Uitvoering wet WOZ niet woningen	-2		-2	-20		-20	-20		-20	-20	-20	-20
- OZB woningen	-10	13	3	-12	8	-4	-12	8	-4	-4	-4	-4
- OZB niet-woningen	-4	6	2	-7	3	-4	-7	3	-4	-3	-3	-3
- Baten heffing en invordering OZB woningen		2.981	2.981		3.515	3.515		3.620	3.620	4.184	4.771	4.771
- Baten heffing en invordering OZB niet-woningen		2.582	2.582		3.016	3.016		3.073	3.073	3.465	3.856	3.856
- Algemene uitkeringen	-6	47.521	47.515	-6	47.802	47.796	-7	49.230	49.223	47.027	46.550	46.885
Dividend	-2	158	156	-2	89	87	-2	136	134	134	134	133
Saldo van de financieringsfunctie	-533	612	79	-1.132	1.186	54	-949	1.122	173	71	265	272
Overige algemene dekkingsmiddelen		68	68									
Vennootschapsbelasting	-620		-620	-351		-351	-14		-14	-14	-14	-14
Totaal algemene dekkingsmiddelen	-1.489	53.941	52.452	-1.731	55.619	53.888	-1.214	57.192	55.978	54.637	55.332	55.673
Overhead en ondersteuning	-7.945	296	-7.649	-8.261	233	-8.028	-8.853	94	-8.759	-8.733	-8.728	-8.725
Onvoorzien en stelposten		1	1	-13		-13	-31		-31	-50	-69	-87
Saldo van baten en lasten	**-75.543**	**75.678**	**135**	**-93.318**	**87.179**	**-6.139**	**-83.037**	**80.657**	**-2.379**	**-3.121**	**-2.037**	**-2.596**
Reserves												
Bestuur en ondersteuning	-4.119	6.080	1.961	-3.852	6.065	2.213	-456	2.359	1.903	798	1.052	1.211
Geraamd resultaat	**-79.662**	**81.758**	**2.096**	**-97.170**	**93.244**	**-3.925**	**-83.493**	**83.016**	**-476**	**-2.323**	**-983**	**-1.384**
waarvan incidentele baten en lasten						**-731**			**-592**	**-348**	**37**	**86**
waarvan structurele baten en lasten						**-3.195**			**116**	**-1.975**	**-1.020**	**-1.470**

(- = nadeel en + = voordeel)

6.3 Overzicht incidentele baten en lasten

Overzicht incidentele baten en lasten

Om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente is het onderscheid tussen structureel en incidenteel vooral van belang. In het algemeen geldt dat de gemeente structurele taken uitvoert en daarvoor structurele lasten raamt in de begroting. Structurele lasten zijn dus de regel, incidentele lasten zijn de uitzondering. De incidentele lasten en/of baten moeten van materiële omvang zijn. In de "Financiële verordening gemeente Bladel 2025" hanteren we daarom in beginsel een ondergrens voor alle incidentele posten vanaf € 10.000. Incidentele baten en lasten betreffen die posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten of subsidies als deze eveneens het karakter van tijdelijkheid c.q. eindig doel hebben.

Programma	bedragen x € 1.000,-	2027	2027	2028	2028	2029	2029	2030	2030
	Omschrijving	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
Bestuur en ondersteuning	Grondverkopen algemene dienst		v 100		v 100		v 100		v 100
Bestuur en ondersteuning	Nota Participatiebeleid	n -35		n -35					
Economie	Vertaling van Lokale Economische Visie Bladel 2026-2030	n -40							
Onderwijs	Doordecentralisatie overeenkomst Pius-X	n -20							
Sport, cultuur en recreatie	Compensatievergoeding Optisport	n -49		n -49		n -49			
Sport, cultuur en recreatie	Beheersubsidie SNL	n -80							
Sociaal domein	Huisvesting asielzoekers, statushouders en Oekraïeners	n -350		n -350					
VHROSV	Kwaliteit buitengebied: diverse projecten		v 50		v 50		v 50		v 50
VHROSV	Grondexploitaties: winstuitname				v 315				
VHROSV	Opbrengst latende locaties Het Palet		v 286						
VHROSV	Procesbegeleiding opstellen nieuw CPO-beleidskader	n -15							
VHROSV	Onderhoud en verduurzaming 10 gemeentelijke panden	n -90							
Overhead	Vennootschapsbelasting	n -14		n -14		n -14		n -14	
Reserves	Toevoeging dekkingsreserve kapitaallasten	n -286					v 8.512		
Reserves	Algemene reserve grondexploitatie: winstuitnames			n -315					
Reserves	Reserve kapitaallasten investeringen					n -8.512			
Reserves	Reserve kwaliteit buitengebied: diverse projecten	n -50		n -50		n -50		n -50	
totaal incidentele baten en lasten		**n -1.028**	**v 436**	**n -813**	**v 465**	**n -8.625**	**v 8.662**	**n -64**	**v 150**
saldo incidentele baten en lasten		**-592**		**-348**		**37**		**86**	

(- = nadeel en + = voordeel)

De incidentele baten en lasten worden onderstaand op hoofdlijnen nader toegelicht.

Bestuur en ondersteuning - Grondverkopen algemene dienst
Jaarlijks worden opbrengsten geraamd van verkoop gronden, die niet via de grondexploitatie lopen. Op grond van provinciale voorschriften mogen deze opbrengsten niet als structureel aangemerkt worden.

Bestuur en ondersteuning - Nota Participatiebeleid
In 2026 is een nieuw participatiebeleid aan de raad ter vaststelling voorgelegd. Een hierop voortbordurend uitvoeringsplan gaat in op de praktische kant van participatie. Dit vergt de inzet van een participatiecoach. Vandaar dat hiervoor extra middelen zijn geraamd. Het betreft een bedrag van € 35.000 voor zowel 2027 als 2028. De inzet van de coach eindigt in 2028.

Economie - Vertaling van lokale Economische Visie Bladel 2026-2030
In 2026 werd de Lokale Economische Visie Bladel 2026-2030 vastgesteld. Op basis hiervan wordt nu een aanzet gemaakt voor een concreet uitvoeringsplan. Hiervoor is eenmalig de inzet van extra externe capaciteit noodzakelijk. De betreffende incidentele kosten bedragen in totaal € 50.000 (waarvan € 10.000 in 2026 en € 40.000 in 2027). De extra inzet eindigt in 2027.

Onderwijs - Doordecentralisatie overeenkomst Pius-X
Gemeente Bladel ontvangt al jaren specifieke middelen vanuit het Rijk ten behoeve van het Pius X-college. Deze middelen worden doorgezet naar deze onderwijsinstelling, middels een hiervoor gesloten overeenkomst. Er zijn incidentele middelen geraamd in 2027 (€ 20.000) om scenario's te onderzoeken over het wel/niet continueren van de overeenkomst en de effecten daarvan.

Sport, recreatie en cultuur - Beheersubsidie SNL
In 2027 zijn incidentele lasten geraamd voor de beheersubsidie.

Sport, recreatie en cultuur - Compensatievergoeding OptiSport
De gemeente heeft in 2020 een erfpachtovereenkomst gesloten met opstalrecht ten behoeve van het bestaande binnenzwembad. Met het oog op de ontwikkeling van een nieuw zwembad is het niet wenselijk dat de

exploitant, met betrekking tot de afspraken uit de erfpachtovereenkomst, de geplande investeringen doet totdat het nieuwe zwembad is opgeleverd, behoudens die investeringen die de veiligheid en operationele continuïteit van de exploitatie van de Smagtenbocht dienen te waarborgen. Hierdoor is in het verleden met exploitant een schadeloosstelling overeengekomen van de extra (onderhoud)kosten en ingeschatte omzetderving die exploitant zou krijgen door het afzien van deze investeringen. De schadeloosstellingen gelden voor de periode tot aan de realisatie van het nieuwe zwembad. De middelen zijn daarom incidenteel geraamd in de jaren 2027, 2028 en 2029 (€ 49.000 per jaar).

Sociaal domein - Huisvesting asielzoekers, statushouders en ontheemden Oekraïners
De verschillende deelprojecten hebben allen als doel het realiseren van tijdelijke doorstroomlocaties, opvangvoorzieningen of vervangende huisvesting die bijdraagt aan verschillende huisvestingsopgaven binnen de gemeente Bladel. De locaties richten zich niet uitsluitend op statushouders, asielzoekers of Oekraïense ontheemden maar bieden tevens huisvestingsmogelijkheden voor andere doelgroepen waarvoor tijdelijke of acute huisvesting noodzakelijk is, zoals spoedzoekers, starters op de woningmarkt en inwoners met een urgentieverklaring. Met de ontwikkeling van deze locaties wordt beoogd de druk op de reguliere woningmarkt te verminderen, de uitstroom van statushouders en asielzoekers uit opvanglocaties te versnellen en tegelijkertijd huisvestingsmogelijkheden te bieden aan inwoners die tijdelijk niet zelfstandig in hun woonbehoefte kunnen voorzien.

In het vastgestelde coalitieakkoord is aan B&W de opdracht gegeven om te komen met een voorstel, waarin per doelgroep de opgave, mogelijke keuzes, financiële gevolgen en impact op voorzieningen en leefbaarheid worden uitgewerkt, zodat de raad een duidelijke afweging kan maken. Dit heeft geleid tot een uitgewerkt programma, met bijbehorende kosten. Voor zowel 2027 als 2028 gaat dit om incidenteel € 350.000. De middelen zijn benodigd voor eenmalige activiteiten zoals tijdelijke projectleiding, eenmalige onderzoeken, participatie, tijdelijke juridische ondersteuning en ruimtelijke procedure met eindig karakter. Omdat de kosten betrekking hebben op een concreet en tijdelijk traject, worden deze kosten als incidenteel aangemerkt.

VHROSV - Kwaliteit buitengebied
Om de ruimtelijke kwaliteit van het landschap te verbeteren is door uw raad besloten om de bestaande reserve 'ruimtelijke kwaliteit buitengebied' te verbreden. Verrekening vindt plaats ten laste of ten gunste van de betreffende reserve (zie ook toelichting reserves).

VHROSV - Winstuitnames grondexploitaties
In de meerjarenraming zijn tussentijdse winstuitnames geraamd op basis van de zgn. voorzichtige variant.

VHROSV - Opbrengst latende locatie Het Palet
In 2027 is de incidentele opbrengst van de verkoop van de latende locatie Het Palet geraamd.

VHROSV - Procesbegeleiding opstellen nieuw CPO-beleidskader
In navolging van de in 2026 opgestelde CPO-evaluatie, staat er voor 2027 de uitwerking van een nieuw CPO-beleidskader op de rol. Insteek is, dat de CPO- en locatieverenigingen hier bij betrokken worden. Voor de procesbegeleiding is in 2027 een incidenteel budget van € 15.000 geraamd.

VHROSV – Regievoering onderhoud en verduurzaming 10 gemeentelijke panden
In 2026 nam het college van B&W een besluit om de betreffende woningen te verkopen, dit ter voorkoming van hoge onderhouds- en verduurzamingskosten. Er zijn extra incidentele middelen nodig voor de regievoering hiervan. In totaal betreft het € 100.000 (waarvan € 10.000 in 2026 en € 90.000 in 2027). Dit eindigt in 2027.

Overhead - VPB
De geraamde lasten voor vennootschapsbelasting over de winsten van de grondexploitaties worden als incidenteel aangemerkt.

Reserves
De opbrengsten van de latende locatie Het Palet worden toegevoegd aan de algemene reserve. Ten laste van de algemene reserve wordt de dekkingsreserve kapitaallasten investeringen gevormd. De tussentijdse winstuitnames uit grondexploitaties worden toegevoegd aan de algemene reserve.

De kosten en opbrengsten voor de verbetering kwaliteit buitengebied worden verrekend met de reserve verbetering kwaliteit buitengebied.

6.4 Overzicht reserves

Overzicht reserves

Aan deze mutaties liggen raadsbesluiten en een bestendige gedragslijn ten grondslag, hetzij bij vaststelling van de oorspronkelijke begroting, hetzij bij vaststelling van de bestuursrapportages. Deze hebben voornamelijk betrekking op mutaties met dekkingsreserves. Voorts gaat het om toevoegingen als gevolg van tussentijdse winstnemingen grondexploitaties en rentebijschrijvingen. De meerjarige begrotingsresultaten worden vooralsnog verrekend met de algemene reserve. Uw raad geeft expliciet instemming aan de weergegeven toevoegingen en onttrekkingen via de begrotingsvaststelling.

Bij de berekening van de stand van de reserves en voorzieningen per 1 januari 2026 is uitgegaan van de rekeningcijfers 2025 vermeerderd c.q. verminderd met geraamde mutaties in 2026 op grond van de door uw raad genomen besluiten c.q. beleidsvoornemens. Naast de begrotingsramingen en de lastenontwikkeling zijn ook de reserves van belang voor de beoordeling van de financiële situatie waarin de gemeente zich bevindt. Met name de reserves geven immers een indicatie van het weerstandsvermogen van de gemeente, dat wil zeggen de mate waarin de gemeente in staat is financiële tegenvallers op te vangen teneinde haar taken te kunnen voortzetten. Daarnaast laten de reserves zien welke bestedingsmogelijkheden aanwezig zijn voor (nog) niet in de begroting opgenomen activiteiten. Het beleid ten aanzien van reserves en voorzieningen is vastgelegd in de "nota reserves en voorzieningen 2026".

In onderstaand overzicht worden de meerjarige mutaties van de reserves gespecificeerd.

Bedragen x € 1.000,-		Begroting 2026		Begroting 2027		Meerjarenraming 2028		Meerjarenraming 2029		Meerjarenraming 2030	
Algemene reserve	inc.	v	2.271	**v**	769			v	8.512		
Algemene reserve grondexploitatie	inc.	n	-478			n	-315	n	-195	n	-195
Reserve ruimtelijke kwaliteit buitengebied	inc.	v	762	**n**	-50	n	-50	n	-50	n	-50
Reserve duurzaamheid	inc.	v	100								
Reserve kapitaallasten investeringen	inc.	n	-1.611					n	-8.512		
Reserve kapitaallasten investeringen	struct.	v	1.170	**v**	1.184	v	1.163	v	1.296	v	1.456
Totaal beoogde mutaties reserves via bestaand beleid		**v**	**2.213**	**v**	**1.903**	**v**	**798**	**v**	**1.052**	**v**	**1.213**
Bestemming begrotingsresultaat		v	3.926	**v**	476	v	2.323	v	983	v	1.384
Totaal mutaties reserves		**v**	**6.139**	**v**	**2.379**	**v**	**3.121**	**v**	**2.035**	**v**	**2.597**

(+ = voordeel/aanwending en - = nadeel/storting)

Algemene reserve

De algemene reserve maakt deel uit van het weerstandsvermogen van de gemeente en heeft als doel de gemeente de mogelijkheid te bieden om niet-structurele financiële risico's op te vangen, zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd moet worden. De omvang van de algemene reserve is gebaseerd op het risicoprofiel van de gemeente. In de "nota reserves en voorzieningen 2026" wordt de algemene reserve als normatief kader beschouwd en wordt uitgedrukt als de verhouding tussen de algemene reserve en het gemiddelde van de geïnventariseerde risico's. De omvang van de algemene reserve wordt bepaald op klasse 3 (voldoende).

Wij willen hier echter – met nadruk – niet onvermeld laten dat het vooralsnog geprognosticeerde resultaten zijn. Daadwerkelijke bestedingsvoorstellen moeten steeds beoordeeld worden aan de hand van de werkelijke gerealiseerde resultaten. Voorts verwijzen wij u naar de paragraaf weerstandsvermogen.

(bedragen x € 1.000,-)	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029	begroting 2030
a. noodzakelijke omvang (voldoende)	2.993	3.875	3.875	3.875	3.875
b. geïnventariseerde risico's (gemiddeld)	2.138	3.875	3.875	3.875	3.875
c. stand algemene reserve begin van het jaar	18.565	14.465	13.219	10.896	1.401
d. stand algemene reserve eind van het jaar	14.465	13.219	10.896	1.401	17
e. algemene reserve (vrije ruimte eind van het jaar): d - a	11.472	10.590	7.021	-2.474	-3.858
f. ratio algemene reserve eind van het jaar d / a	4,83	3,41	2,81	0,36	0,00
g. betekenis	uitstekend	uitstekend	uitstekend	ruim onvoldoende	ruim onvoldoende

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves worden onderverdeeld in dekkingsreserves en overige bestemmingsreserves. De omvang van de dekkingsreserve neemt jaarlijks af door de geraamde aanwendingen ten gunste van de exploitatie ter dekking van kapitaallasten.

Reserve kapitaallasten investeringen

Afdekken van de kapitaallasten van diverse investeringen (met economisch en maatschappelijk nut). Aanwending is afgestemd op de afschrijvingstermijnen van de betreffende investeringen.

	stand per 1 januari 2027	stand 31 december 2027
Reserve kapitaallasten investeringen	€ 21.596.000	€ 20.412.000

Algemene reserve grondexploitaties

De reserve grondexploitatie is een reserve om algemene risico's op het gebied van grondexploitatie op te vangen. Alle resultaten lopen via de algemene reserve grondexploitatie. Als een gemeentelijke grondexploitatie positief wordt afgesloten, wordt de winst toegevoegd aan de algemene reserve grondexploitatie. Als op een gemeentelijke grondexploitatie een tekort wordt verwacht, wordt hiervoor een voorziening ingesteld die wordt gedekt uit de algemene reserve grondexploitatie. Om deze reden vervult de algemene reserve grondexploitatie evenals de algemene reserve een bufferfunctie (zie ook § grondbeleid).

	stand per 1 januari 2027	stand 31 december 2027
Algemene reserve grondexploitatie	€ 2.357.000	€ 2.357.000

Reserve duurzaamheid

Bevorderen van het opwekken en ontwikkelen van duurzame energie.

	stand per 1 januari 2027	stand 31 december 2027
Reserve duurzaamheid	€ 33.000	€ 33.000

Reserve ruimtelijke kwaliteit buitengebied

Verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het landschap, gekoppeld aan gemeentelijke projecten.

	stand per 1 januari 2027	stand 31 december 2027
Reserve kwaliteit buitengebied	€ 759.000	€ 809.000

Recapitulatie reserves

In onderstaand overzicht wordt het verloop van de reserves weergegeven:

verloop reserves bedragen x € 1.000,-	boekwaarde 31-12-2025	boekwaarde 31-12-2026	boekwaarde 31-12-2027	boekwaarde 31-12-2028	boekwaarde 31-12-2029	boekwaarde 31-12-2030
· algemene reserve:						
- noodzakelijke omvang	2.993	3.875	3.875	3.875	3.875	3.875
- vrij besteedbaar deel	15.572	10.590	9.344	7.021	-2.474	-3.858
- saldo baten en lasten	2.096					
	20.661	14.465	13.219	10.896	1.401	17
· bestemmingsreserves						
- dekkingsreserves	21.155	21.596	20.412	19.249	26.465	25.010
- overige best.reserves	3.533	3.149	3.199	3.564	3.808	4.053
totaal	45.349	39.210	36.830	33.709	31.674	29.080
saldo mutaties reserves		**-6.139**	**-2.379**	**-3.121**	**-2.035**	**-2.597**

6.5 Overzicht voorzieningen

Het onderscheid tussen reserves en voorzieningen is vooral van belang omdat voorzieningen te beschouwen zijn als vreemd vermogen en reserves als eigen vermogen. Aan voorzieningen kleven verplichtingen. De gemeente heeft daarom weinig keus als het gaat om de vraag welke voorzieningen aanwezig moeten zijn en welke omvang deze moeten hebben. Dit betekent dat alle voorzienbare en kwantificeerbare risico's en verplichtingen zijn afgedekt. De voorschriften uit het BBV zijn hiervoor bepalend.

Voorzieningen worden op grond van artikel 44 BBV gevormd voor:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar redelijkerwijs in te schatten is;
- bestaande risico's op de balansdatum ter zake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs in te schatten is;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie;
- de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven en tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Voorzieningen voor risico's ter zake van verplichtingen en verliezen

Dit betreft voorzieningen wegens op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of risico's. Het gaat om risico's in verband met verplichtingen of verliezen die worden verwacht bij het vaststellen van de balans: de omvang moet redelijk te schatten zijn. Voorbeeld: Schadeclaims van derden, lopende beroepschriften en rechtsgedingen. Deze voorzieningen zijn (vooralsnog) niet van toepassing voor de gemeente Bladel.

Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen die redelijkerwijs te schatten zijn

Het gaat om verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar wél redelijkerwijs te schatten is. Het betreft dus verplichtingen die schulden kunnen worden.

Voorziening dubieuze debiteuren (incl. KempenPlus)

Ingesteld ter dekking van kosten die voortvloeien uit vermoedelijk oninbare privaat- en publiekrechtelijke vorderingen.

	stand per 1 januari 2027	stand 31 december 2027
Voorziening dubieuze debiteuren	€ 306.000	€ 306.000

Voorziening wethouderspensioenen

Bekostigen van de pensioenuitkeringen van wethouders die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt, alsmede opvangen verplichtingen voortvloeiende uit het overgedragen elders opgebouwd pensioenkapitaal wethouders.

	stand per 1 januari 2027	stand 31 december 2027
Voorziening wethouderspensioenen	€ 3.105.000	€ 2.977.000

Voorziening wachtgelden wethouders

Bekostigen van de wachtgelden van oud-wethouders.

	stand per 1 januari 2027	stand 31 december 2027
Voorziening wachtgelden wethouders	€ 70.000	€ 70.000

Voorziening verlof

Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 'verlofsparen'. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier op grond van het BBV een voorziening voor gevormd te worden. Tevens worden overmatige verlofsaldi tegen een gemiddeld uurtarief opgenomen in deze voorziening.

	stand per 1 januari 2027	stand 31 december 2027
Voorziening verlof	€ 154.000	€ 154.000

Voorzieningen voor vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven

Betreft een voorziening die gevormd wordt door via het tarief gepland te "sparen" voor vervangingsinvesteringen (riolering en afvalstoffenheffing). Dit sparen voor vervangingsinvesteringen wordt in de gemeente Bladel vooralsnog niet toegepast.

Verliezen voor gelijkmatige verdeling van lasten

In tegenstelling tot het voorgaande gaat het hier niet om de vraag of een verplichting of verlies zich al dan niet voordoet. Deze voorzieningen worden ingesteld met als doel de kosten gelijkmatig over de jaren te spreiden. Als expliciete voorwaarde voor het instellen van deze voorzieningen geldt dat er sprake moet zijn van een één op één onderbouwing van het betreffende beheerplan. Deze voorziening heeft een verplichtend karakter: de gelden moeten aan het vooraf bepaalde doel worden besteed.

Voorziening onderhoud wegen

Het meerjarig opvangen van de kosten van het uitvoeren van adequaat onderhoud aan de wegen.

	stand per 1 januari 2027	stand 31 december 2027
Voorziening onderhoud wegen	€ 1.196.000	€ 919.000

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen

Het meerjarig opvangen van de kosten van het uitvoeren van het systematisch adequaat onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen.

	stand per 1 januari 2027	stand 31 december 2027
Voorziening onderhoud gebouwen	€ 3.286.000	€ 3.472.000

Voorzieningen wegens van derden verkregen middelen

Het betreft van derden verkregen middelen onder strikte condities voor de richting van de aanwending (met uitzondering van de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen).

Egalisatie voorziening afvalstoffenheffing

Het egaliseren van het saldo lasten/baten dat in een bepaald jaar ontstaat in de afvalinzameling, alsmede het meerjarig opvangen van schommelingen in de tarieven voor de afvalstoffenheffing.

	stand per 1 januari 2027	stand 31 december 2027
Voorziening afvalstoffenheffing	€ 73.000	€ 74.000

Egalisatie voorziening riolering

Het egaliseren van het saldo lasten/baten dat in een bepaald jaar ontstaat in de riolering, alsmede het meerjarig opvangen van schommelingen in de tarieven voor de rioolheffingen.

	stand per 1 januari 2027	stand 31 december 2027
Voorziening riolering	€ 2.792.000	€ 2.689.000

Recapitulatie voorzieningen

In onderstaand overzicht wordt het verloop van de voorzieningen weergegeven:

verloop voorzieningen (bedragen x €1.000)	boekwaarde 31-12-2025	boekwaarde 31-12-2026	boekwaarde 31-12-2027	boekwaarde 31-12-2028	boekwaarde 31-12-2029	boekwaarde 31-12-2030
voorzieningen voor:						
- te verwachten verplichtingen en verliezen	4.149	4.012	3.883	3.755	3.626	3.498
- gelijkmatige verdeling van lasten	4.611	4.481	4.391	4.580	4.833	5.085
- wegens van derden verkregen middelen	2.812	2.864	2.763	2.686	2.628	2.589
totaal	11.572	11.357	11.037	11.021	11.087	11.172

6.6 Investeringen

Afschrijving vindt plaats op basis van de nota ‘activeren, waarderen en afschrijven van vaste activa 2026’. De volledige kapitaallasten worden geraamd in het jaar na gereedkomen van de investering.

Immateriële vaste activa
Immateriële vaste activa, waaronder de kosten van onderzoek en ontwikkeling, worden gewaardeerd op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met afschrijvingen. Afschrijving vindt plaats volgens een percentage van de geactiveerde kosten, gebaseerd op de verwachte toekomstige gebruiksduur, met een maximum van vijf jaar.

Materiële vaste activa
Materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van aanschaffingswaarde of vervaardigingsprijs, verminderd met afschrijvingen. Afschrijving vindt plaats volgens een percentage van de aanschaffingswaarde, gebaseerd op de verwachte gemiddelde economische levensduur van de activa. Op gronden wordt niet afgeschreven. In beginsel wordt geen rekening gehouden met een restwaarde. De uitzondering hierop is alleen voor vaste activa waarbij van tevoren wordt vastgesteld dat een deel van het actief altijd zijn waarde zal behouden. In dit geval wordt een actief niet volledig afgeschreven, maar wordt zo afgeschreven dat aan het eind van de afschrijvingstermijn de afgesproken restwaarde resteert. Daarom wordt hiervoor het "Nee, tenzij-beleid" gevoerd.

Financiële vaste activa
De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. In de 'Financiële verordening gemeente Bladel 2025' is geregeld dat nieuwe investeringen, waarvoor reeds politieke kaderstelling aanwezig is op basis van door uw raad vastgestelde beheerplannen, beleidsnotities en/of besluiten en (uitbreidings)investeringen gericht op interne bedrijfsvoering en ramingen van geringe omvang, bij de vaststelling van de begroting geautoriseerd worden.
Op basis van deze criteria hebben wij de noodzakelijke en gewenste investeringen voorzien van een A- of B-rubricering. De zgn. A-investeringen voldoen aan de hiervoor geformuleerde criteria. Reden waarom wij uw raad voorstellen om de uitvoering van deze investeringen in planjaar 2027 (en budgetten), na vaststelling van de begroting 2027 door uw raad, op te dragen aan ons college. In dit verband wordt bedoeld, dat uw raad bij de vaststelling tevens daarvoor formeel de noodzakelijke kredieten / budgetten beschikbaar stelt. Tevens wordt hiermee een doelmatigere en slagvaardigere werkwijze voor de organisatie bewerkstelligd. Voor de uitvoering van de zgn. B-investeringen zal daarentegen nog steeds afzonderlijke besluitvorming door uw raad plaatsvinden.
Voor een totaalbeeld verwijzen wij u naar bijlage 7.2.

6.7 Geprognosticeerde balans

Voor een goed inzicht in de financiële positie van onze gemeente hebben we - naast het inzicht in de meerjarenraming van baten en lasten - ook inzicht nodig in de ontwikkeling van de vermogensposities. Het meerjarenprogramma (investeringen) beïnvloedt in hoge mate de schuldpositie en daarmee de rente en afschrijvingslasten die ten laste van de begrotingsruimte komen. Deze lasten beïnvloeden direct de wendbaarheid van de begroting. Hoe groter het beslag dat de kapitaallasten leggen op de begrotingsruimte hoe minder ruimte over blijft voor het bekostigen van overige zaken. Het is daarom belangrijk dat onze schulden en inkomsten in balans blijven.

Met het opnemen van een geprognosticeerde balans krijgt u meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen, en in de financieringsbehoefte. De presentatie van de geprognosticeerde balans moet aansluiten op de balans in de jaarrekening, maar behoeft niet dezelfde mate van detail te kennen. Dit laatste zou schijnnauwkeurigheid suggereren en daar is hier geen sprake van.

Activa: bedragen x € 1.000,-	Rekening 2025 eind	Begroting 2026 begin	Begroting 2027 begin	Meerjarenraming 2028 begin	2029 begin	2030 begin	2030 eind
Vaste activa:							
immateriële vaste activa	8.855	8.855	10.558	12.692	12.647	18.834	18.801
materiële vaste activa economisch nut	68.245	68.191	70.003	82.913	91.137	88.062	84.910
materiële vaste activa maatschappelijk nut	31.901	31.901	38.164	44.219	46.971	49.862	52.854
materiële vaste activa tbv heffingen	27.117	27.171	31.834	33.388	34.957	36.461	37.971
in erfpacht	152	152	152	152	152	152	152
financiële vaste activa (art. 36 lid b)	159	159	159	159	159	159	159
financiële vaste activa (art. 36 lid c)	2.234	2.234	2.609	2.934	2.934	2.934	2.934
financiële vaste activa (art. 36 lid f)							
Totaal vaste activa	**138.664**	**138.664**	**153.479**	**176.457**	**188.957**	**196.463**	**197.781**
Vlottende activa:							
bouwgronden in exploitatie	8.312	8.312	10.683	6.572	-3.744	-7.953	-5.482
uitzettingen in 's Rijks schatkist	989	989					
uitzettingen korter dan 1 jaar	13.644	13.644					
liquide middelen	157	157					
overlopende activa	5.188	5.188					
Totaal vlottende activa	**28.290**	**28.290**	**10.683**	**6.572**	**-3.744**	**-7.953**	**-5.482**
Totaal activa	**166.953**	**166.953**	**164.162**	**183.028**	**185.213**	**188.510**	**192.299**

Passiva: bedragen x € 1.000,-	Rekening 2025 eind	Begroting 2026 begin	Begroting 2027 begin	Meerjarenraming 2028 begin	2029 begin	2030 begin	2030 eind
Vaste passiva:							
eigen vermogen	43.253	43.253	39.210	36.830	33.710	31.675	29.079
saldo van baten en lasten	2.096	2.096					
voorzieningen	10.888	10.888	10.674	10.353	10.337	10.403	10.488
vaste schulden bestaand	91.523	91.523	85.190	78.855	72.850	66.843	60.834
vaste schulden nieuw			23.455	51.488	63.179	74.453	86.761
Totaal vaste passiva	**147.761**	**147.761**	**158.529**	**177.526**	**180.076**	**183.373**	**187.162**
Vlottende passiva:							
schulden korter dan 1 jaar	6.616	6.616	5.633	5.502	5.137	5.137	5.137
liquide middelen							
overlopende passiva	12.577	12.577					
Totaal vlottende pasiva	**19.193**	**19.193**	**5.633**	**5.502**	**5.137**	**5.137**	**5.137**
Totaal passiva	**166.953**	**166.953**	**164.162**	**183.028**	**185.213**	**188.510**	**192.299**

6.8 Emu-saldo

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Van dit maximale tekort van Nederland is een deel voor de rijksoverheid en een deel voor de decentrale overheden. Het EMU-saldo is een saldo op kasbasis (inkomsten en uitgaven). Een gemeente hanteert echter een stelsel van baten en lasten. Zo tellen bijvoorbeeld investeringen niet mee in de uitkomst in het baten-lastenstelsel, maar tellen wel door in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben.

Met het hieronder opgenomen EMU-overzicht wordt inzage gegeven in de geldstromen op kasbasis binnen de begroting (bedragen x € 1.000).

	Omschrijving	2026 x € 1000,- Volgens begroting 2026	2027 x € 1000,- Volgens begroting 2027	2028 x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2027
1.	Exploitatiesaldo **vóór** toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-6.139	-2.380	-3.121
2.	Mutatie (im)materiële vaste activa	14.440	22.653	12.500
3.	Mutatie voorzieningen	-214	-321	-16
4.	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	2.371	-4.111	-10.316
5.	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0
	Berekend saldo	-23.165	-21.242	-5.321

6.9 Stille reserves

Er is sprake van een stille reserve indien activa op de balans staan die te laag gewaardeerd zijn. Met name activa die in de loop der jaren meer waard zijn geworden dan de boekwaarde op de balans. Bij de stille reserves gaat het om alle niet-bedrijfsgebonden activa (activa niet voor de openbare dienst bestemd) die een hogere waarde hebben dan de boekwaarde die is gebaseerd op de historische kostprijs.

Het in beeld brengen en (eventueel) vervolgens waarderen van een stille reserve met een beoordeling in het licht van de weerstandscapaciteit is geen eenvoudige zaak. Vaak zijn stille reserves niet voor niets voorlopig of langdurig 'stil' gebleven.
Stille reserves spelen ook een rol bij de bepaling van de weerstandscapaciteit. Echter pas bij daadwerkelijke verkoop blijkt of de hogere waarde daadwerkelijk wordt gerealiseerd ten opzichte van de boekwaarde. Tot die tijd is het slechts een potentiële bijdrage aan de weerstandscapaciteit. Op basis van het voorzichtigheidsbeginsel is in de 'nota reserves en voorzieningen 2026' ingekaderd om eerst bij het realisatiemoment van een stille reserve (verkoop van het eigendom) deze middelen toe te voegen aan de weerstandscapaciteit.

De navolgende niet-bedrijfsgebonden activa kan worden genoemd:

Overhoeken in afgesloten bestemmingsplannen / bos- en pachtgronden
In de afgesloten bestemmingsplannen zijn diverse verhuurde perceeltjes opgenomen met een boekwaarde van € 0. Hoewel de totale oppervlakte van deze gronden administratief niet vast ligt, kunnen aan deze gronden bij verkoop vanzelfsprekend wel waarden toegekend worden. Hierbij moet wel aangetekend worden dat, indien bosgrond overgedragen wordt aan Staatsbosbeheer, DLG of Brabants Landschap, dit vaak tegen een symbolische prijs geschiedt. In dat geval moet het potentieel neerwaarts aangepast worden.

6.10 Langlopende financiële rechten en verplichtingen

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële rechten en verplichtingen. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste van deze rechten en verplichtingen:

Borgstellingen
De gemeente heeft zich garant gesteld voor geldleningen. Het totaalbedrag waarvoor garantie is verstrekt bedraagt per 1 januari 2026 € 47,977 miljoen.

7. Bijlagen

7.1 Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld

Onderstaand worden de mutaties van de baten en lasten verdeeld over de voorgeschreven taakvelden:

(hoofd)taakvelden	Rekening 2025		Begroting 2026		Begroting 2027		Begroting 2028		Begroting 2029		Begroting 2030	
bedragen x € 1.000,-	l-2025	b-2025	l-2026	b-2026	l-2027	b-2027	l-2028	b-2028	l-2029	b-2029	l-2030	b-2030
0.1 Bestuur	-2.142	101	-1.696	80	-1.700	69	-1.700	69	-1.665	69	-1.665	69
0.10 Mutaties reserves	-4.119	6.080	-3.852	6.065	-456	2.359	-478	1.276	-8.868	9.920	-356	1.568
0.2 Burgerzaken	-597	476	-784	522	-847	579	-774	508	-671	331	-671	331
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-223	253	-301	381	-240	349	-240	349	-240	349	-240	349
Totaal bestuur en ondersteuning	**-7.081**	**6.910**	**-6.633**	**7.048**	**-3.243**	**3.356**	**-3.193**	**2.201**	**-11.444**	**10.668**	**-2.932**	**2.316**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-1.669	88	-1.647	89	-2.030	89	-2.057	89	-2.059	89	-2.060	89
1.2 Openbare orde en veiligheid	-693	20	-584	19	-584	19	-584	19	-584	19	-584	19
Totaal veiligheid	**-2.362**	**107**	**-2.231**	**108**	**-2.614**	**108**	**-2.641**	**108**	**-2.642**	**108**	**-2.644**	**108**
2.1 Verkeer en vervoer	-3.982	282	-3.718	96	-3.746	72	-4.334	72	-4.719	72	-5.557	72
2.2 Parkeren	-12	6	-9	4	-9	4	-9	4	-9	4	-9	4
2.5 Openbaar vervoer			-51		-51		-51		-51		-51	
Totaal verkeer en vervoer	**-3.993**	**288**	**-3.778**	**101**	**-3.805**	**77**	**-4.394**	**77**	**-4.778**	**77**	**-5.617**	**77**
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden		14		15		15		15		15		15
3.1 Economische ontwikkeling	-421		-451	2	-476		-443		-439		-436	
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-99	-3	-148	11	-68		-68		-68		-67	
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-95	90	-99	96	-99	96	-99	96	-99	96	-99	96
3.4 Economische promotie	-324	1.626	-265	1.619	-225	1.759	-225	1.899	-225	2.039	-225	2.039
Totaal economie	**-940**	**1.728**	**-963**	**1.742**	**-869**	**1.870**	**-836**	**2.010**	**-831**	**2.150**	**-828**	**2.150**
4.2 Onderwijshuisvesting	-2.164	258	-1.973	12	-1.997	12	-2.080	12	-2.068	12	-2.399	12
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-721	160	-1.002	452	-555		-560		-550		-550	
Totaal onderwijs	**-2.884**	**418**	**-2.975**	**464**	**-2.553**	**12**	**-2.640**	**12**	**-2.619**	**12**	**-2.950**	**12**
3.4 Economische promotie	-20		-21		-21		-21		-21		-21	
5.1 Sportbeleid en activering	-347	122	-337	114	-311	99	-311	99	-311	99	-311	99
5.2 Sportaccommodaties	-2.016	588	-2.247	627	-1.847	577	-2.302	577	-3.271	577	-3.180	577
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-413	18	-473	18	-466	18	-466	18	-451	18	-451	18
5.4 Musea	-11		-12		-12		-12		-12		-12	
5.5 Cultureel erfgoed	-59	9	-59		-51		-51		-51		-51	
5.6 Media	-709	143	-735	85	-613	85	-613	85	-613	85	-613	85
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-2.687	148	-2.730	159	-3.156	153	-3.108	153	-3.132	153	-3.186	153
Totaal sport, cultuur en recreatie	**-6.262**	**1.027**	**-6.613**	**1.003**	**-6.478**	**931**	**-6.886**	**931**	**-7.864**	**931**	**-7.825**	**931**

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-7.113	2.798	-8.799	2.261	-7.557	750	-7.379	750	-6.600	750	-6.579	750
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	-260		-322		-322		-322		-321		-321	
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-1.055	50	-1.525	45	-1.581	45	-1.581	45	-1.586	45	-1.586	45
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-138		-295		-305		-297		-297		-297	
6.3 Inkomensregelingen	-5.604	3.668	-6.405	3.846	-6.298	3.846	-6.237	3.828	-6.206	3.828	-6.187	3.828
6.4 WSW en beschut werk	-6.727		-7.600		-7.239		-7.017		-6.819		-6.668	
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-991	143	-980	210	-943	210	-944	397	-942	397	-942	397
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	-2.223		-2.567		-2.650		-2.651		-1.695		-1.695	
6.712 Begeleiding (WMO)	-1.892		-1.972		-2.032		-2.033		-2.032		-2.032	
6.713 Dagbesteding (WMO)	-750		-792		-819		-819		-819		-819	
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-63		-45		-44		-45		-44		-44	
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	-2.519		-2.765		-2.852		-2.797	211	-2.796	211	-2.796	211
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	-164		-231		-47		-47		-47		-47	
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	-2.045		-2.164		-1.263		-1.264		-1.263		-1.263	
6.791 PGB WMO	-309		-340		-308		-308		-307		-307	
6.792 PGB Jeugd	-508		-457		-335		-335		-335		-335	
6.821 Jeugdbescherming	-250		-283		-267		-267		-267		-267	
6.822 Jeugdreclassering	-113		-103		-105		-106		-105		-105	
Totaal sociaal domein	**-32.727**	**6.660**	**-37.645**	**6.361**	**-34.967**	**4.851**	**-34.447**	**5.231**	**-32.483**	**5.231**	**-32.291**	**5.231**
7.1 Volksgezondheid	-1.088	203	-1.406	370	-1.247	119	-1.254	105	-1.277	105	-1.276	105
7.2 Riolering	-2.263	2.363	-2.800	2.906	-2.660	2.782	-2.763	2.887	-2.861	2.986	-3.047	3.172
7.3 Afval	-2.441	2.842	-2.442	2.833	-2.423	2.814	-2.429	2.820	-2.432	2.823	-2.432	2.823
7.4 Milieubeheer	-2.029	476	-5.757	3.263	-1.893		-1.863	467	-1.863	467	-1.863	467
Totaal volksgezondheid en milieu	**-7.822**	**5.884**	**-12.405**	**9.373**	**-8.222**	**5.714**	**-8.309**	**6.279**	**-8.433**	**6.382**	**-8.617**	**6.567**
8.1 Ruimte en leefomgeving	-2.068	344	-2.990	714	-1.799	190	-1.709	190	-1.709	190	-1.709	190
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-2.765	2.815	-7.961	9.217	-7.592	7.846	-2.252	2.560	-2.261	2.268	-2.999	3.057
8.3 Wonen en bouwen	-1.325	1.338	-2.970	1.260	-1.252	775	-1.247	775	-1.247	775	-1.247	775
Totaal VHROSV	**-6.157**	**4.498**	**-13.921**	**11.191**	**-10.643**	**8.811**	**-5.207**	**3.524**	**-5.216**	**3.233**	**-5.954**	**4.021**
Totaal overhead	-7.945	296	-8.261	233	-8.853	94	-8.827	94	-8.823	94	-8.819	94
Totaal overhead	**-7.945**	**296**	**-8.261**	**233**	**-8.853**	**94**	**-8.827**	**94**	**-8.823**	**94**	**-8.819**	**94**
0.5 Treasury	-534	838	-1.133	1.274	-950	1.258	-990	1.195	-753	1.153	-663	1.069
0.61 OZB woningen	-322	2.994	-212	3.523	-214	3.628	-214	4.192	-214	4.779	-214	4.779
0.62 OZB niet-woningen	-7	2.588	-26	3.020	-26	3.077	-26	3.468	-26	3.859	-26	3.859
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-6	47.521	-6	47.802	-7	49.230	-7	47.035	-7	46.557	-7	46.891
0.8 Overige baten en lasten		1	-13		-31		-50		-69		-87	
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-620		-351		-14		-14		-14		-14	
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**-1.489**	**53.942**	**-1.742**	**55.619**	**-1.243**	**57.193**	**-1.301**	**55.890**	**-1.083**	**56.348**	**-1.011**	**56.599**
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-2.096		3.926		476		2.323		983		1.384	
Totaal resultaat	**-2.096**		**3.926**		**476**		**2.323**		**983**		**1.384**	
Totaal generaal	**-81.758**	**81.758**	**-93.242**	**93.242**	**-83.015**	**83.015**	**-76.356**	**76.356**	**-85.232**	**85.232**	**-78.105**	**78.105**

7.2 Meerjarenprogramma 2026-2030

Onderstaand wordt het totaal meerjarenprogramma 2026-2030 weergegeven.

			Investeringen					Budgettaire lasten / baten				
Programma	A/B	Omschrijving	2026-i	2027-i	2028-i	2029-i	2030-i	2026	2027	2028	2029	2030
Bestuur en ondersteuning												
Bestuur en ondersteuning	B											
Bestuur en ondersteuning	B	Algemene reserve: dekking dotatie reserve kpl de Piramide									6.217.000	
Bestuur en ondersteuning	B	Algemene reserve: dekking dotatie reserve kpl Den Herd						940.800				
Bestuur en ondersteuning	B	Algemene reserve: dekking dotatie reserve kpl Praktijkschool						670.307				
Bestuur en ondersteuning	B	Algemene reserve: dekking dotatie reserve kpl tunnel Europalaan									2.295.000	
Bestuur en ondersteuning	B	Mutatie reserve MJP						37.926	72.339	72.017	72.017	72.017
Bestuur en ondersteuning	B	Opbrengst latende locatie Den Herd						-891.475				
Bestuur en ondersteuning	B	Opbrengst latende locatie Praktijkschool						-370.307				
Bestuur en ondersteuning	B	Opbrengst verkoop Medisch Centrum						-151.300				
Bestuur en ondersteuning	B	Opbrengsten achterblijvende locatie Het Palet							-285.664			
Bestuur en ondersteuning	B	Reserve kapitaallasten investeringen: de Piramide									-6.217.000	
Bestuur en ondersteuning	B	Reserve kapitaallasten investeringen: dekking de Piramide									77.500	155.000
Bestuur en ondersteuning	B	Reserve kapitaallasten investeringen: dekking tunnel Europalaan									82.238	164.476
Bestuur en ondersteuning	B	Reserve kapitaallasten investeringen: Den Herd						-940.800				
Bestuur en ondersteuning	B	Reserve kapitaallasten investeringen: Praktijkschool						-670.307				
Bestuur en ondersteuning	B	Reserve kapitaallasten investeringen: tunnel Europalaan									-2.295.000	
Onderwijs												
Onderwijs	A											
Onderwijs	A	Integraal huisvestingsplan Onderwijs: BENG i.p.v. ENG principe								5.000	5.000	5.000
Onderwijs	A	Integraal huisvestingsplan Onderwijs: Het Palet Hapert meubilair en onderwijsleerpakket		-66.000						-6.248	-6.116	-5.984
Onderwijs	A	Integraal huisvestingsplan Onderwijs: Het Palet Hapert uitvoering		-1.587.049						-86.098	-84.907	-83.717
Onderwijs	A	Integraal huisvestingsplan Onderwijs: SSBO De Piramide gymzaal				-1.800.000						-97.650
Onderwijs	A	Integraal huisvestingsplan Onderwijs: SSBO De Piramide uitvoering				-4.417.000						-239.622
Onderwijs	A	Integraal huisvestingsplan Onderwijs: SSBO De Piramide voorbereiding		-384.000						-20.832	-20.544	-20.256
Ruimtelijke ontwikkeling en beheer												
Ruimtelijke ontwikkeling en beheer	A											
Ruimtelijke ontwikkeling en beheer	A	Anticiperende verwervingen		-1.000.000						-30.000	-30.000	-30.000
Ruimtelijke ontwikkeling en beheer	A	Startersleningen		-325.000						-9.750	-9.750	-9.750
Ruimtelijke ontwikkeling en beheer	B											
Ruimtelijke ontwikkeling en beheer	B	Ontwikkeling latende locatie Den Herd						891.475				
Ruimtelijke ontwikkeling en beheer	B	Ontwikkeling latende locatie Het Palet							285.664			
Ruimtelijke ontwikkeling en beheer	B	Ontwikkeling latende locatie Kloostertuin/medisch centrum						151.300				
Ruimtelijke ontwikkeling en beheer	B	Ontwikkeling latende locatie Praktijkschool						370.307				
Sociaal Domein												
Sociaal Domein	A											
Sociaal Domein	A	Bijstelling indicatieve herstelboerderij							-47.795	-68.950		
Sport, cultuur en recreatie												
Sport, cultuur en recreatie	A											
Sport, cultuur en recreatie	A	Beregening sportvelden		-75.000		-75.000				-7.100	-6.950	-13.900
Sport, cultuur en recreatie	A	Besparing energie								75.000	75.000	75.000
Sport, cultuur en recreatie	A	Herinrichting Smagtenbocht: Aanleg grasvelden		-636.005	-91.694					-34.503	-39.000	-38.455
Sport, cultuur en recreatie	A	Herinrichting Smagtenbocht: Aanleg grasvelden bijdrage SPUK		91.585	13.204					4.968	5.616	5.537
Sport, cultuur en recreatie	A	Herinrichting Smagtenbocht: Groen en infra		-20.933						-1.440	-1.415	-1.390

Sport, cultuur en recreatie	A	Herinrichting Smagtenbocht: Groen en infra bijdrage SPUK		3.014						207	204	200
Sport, cultuur en recreatie	A	Herinrichting Smagtenbocht: Verlichting: armaturen		-46.077	-23.082					-3.617	-5.360	-5.256
Sport, cultuur en recreatie	A	Herinrichting Smagtenbocht: Verlichting: armaturen bijdrage SPUK		6.635	3.324					521	772	757
Sport, cultuur en recreatie	A	Herinrichting Smagtenbocht: Verlichting: grondkabels		-20.328	-8.656					-1.399	-1.970	-1.935
Sport, cultuur en recreatie	A	Herinrichting Smagtenbocht: Verlichting: grondkabels bijdrage SPUK		2.927	1.246					201	284	278
Sport, cultuur en recreatie	A	Herinrichting Smagtenbocht: Verlichting: masten		-35.235	-5.771					-1.911	-2.198	-2.168
Sport, cultuur en recreatie	A	Herinrichting Smagtenbocht: Verlichting: masten bijdrage SPUK		5.074	831					275	316	312
Sport, cultuur en recreatie	A	Uitvoering groenstructuurplan		-150.000	-150.000	-150.000	-150.000			-10.320	-20.460	-35.670
Sport, cultuur en recreatie	A	Vervanging openbaar groen		-260.000	-260.000	-260.000	-260.000			-17.888	-35.464	-61.828
Sport, cultuur en recreatie	A	Vervanging speeltoestellen		-75.000	-37.500	-75.000	-75.000			-9.525	-14.063	-28.125
Sport, cultuur en recreatie	A	Vervanging veldafrastering/hekwerken sportvelden		-15.000	-15.000	-15.000	-15.000			-1.420	-2.810	-4.895
Sport, cultuur en recreatie	B											
Sport, cultuur en recreatie	B	Uitvoering De Smeel 2.0	-125.000						-8.600	-8.450	-8.300	-8.150
Sport, cultuur en recreatie	B	Vervangen asfalt en verlichting wielerparcours TWC	-100.000						-6.880	-6.760	-6.640	-6.520
Veiligheid												
Veiligheid	A											
Veiligheid	A	Renovatie dak brandweerkazerne Bladel				-32.000						-2.202
Verkeer en vervoer												
Verkeer en vervoer	A											
Verkeer en vervoer	A	Uitvoering verkeersvisie		-1.430.000	-1.430.000	-1.430.000	-1.430.000			-70.642	-140.426	-245.102
Verkeer en vervoer	A	Verbetering / gepland groot onderhoud wegen		-1.826.172	-1.917.480	-2.013.354	-2.114.022			-90.213	-183.841	-333.905
Verkeer en vervoer	A	Vervanging openbare verlichting: armaturen		-58.133	-58.133	-58.133	-58.133			-4.563	-9.039	-15.754
Verkeer en vervoer	A	Vervanging openbare verlichting: masten		-62.593	-62.593	-62.593	-62.593			-3.396	-6.745	-11.769
Verkeer en vervoer	B											
Verkeer en vervoer	B	Aanleg noordoostelijk traject fietspad Cartierheide		-1.000.000						-49.400	-48.800	-48.200
Verkeer en vervoer	B	Aanleg tunnel nabij Europalaan: bijdrage aan provincie				-2.295.000						-217.260
Verkeer en vervoer	B	Calamiteitenroute ambulancepost / brandweerkazerne Hapert		-1.000.000						-49.400	-48.800	-48.200
Verkeer en vervoer	B	Herinrichting Varkensmarkt		-420.000						-20.748	-20.496	-20.244
Verkeer en vervoer	B	Infrastructuur op en rond de Egypische Poort				-3.000.000						-148.200
Verkeer en vervoer	B	Instellen parkeerverbod bedrijventerreinen		-200.000						-9.880	-9.760	-9.640
Verkeer en vervoer	B	KTM2 maatregelen: doortrekken HOV4 Kempen				-667.083						-32.954
Verkeer en vervoer	B	KTM2 maatregelen: fietspad lange trekken - De Vliegert				-448.368						-22.149
Verkeer en vervoer	B	KTM2 maatregelen: regiobrede projecten		-743.634						-36.736	-36.289	-35.843
Verkeer en vervoer	B	Uitvoering herinrichting N284		-1.200.000	-1.200.000	-1.200.000	-1.200.000			-113.600	-224.800	-391.600
Volksgezondheid en milieu												
Volksgezondheid en milieu	A											
Volksgezondheid en milieu	A	Dekking voorziening afvalstoffenheffing: vervanging ondergrondse containers							3.625	10.725	14.050	14.050
Volksgezondheid en milieu	A	Klimaatadaptatie: aframen budget voor participatie/ communicatie							50.000	50.000	50.000	50.000
Volksgezondheid en milieu	A	Rioolrechten: uitvoering GRP								121.652	241.778	427.198
Volksgezondheid en milieu	A	Uitvoering GRP: klimaatmaatregelen		-590.846	-590.846	-590.846	-590.846			-29.188	-58.022	-102.526
Volksgezondheid en milieu	A	Uitvoering GRP: vervanging gemalen		-88.460	-88.460	-88.460	-88.460			-6.944	-13.755	-24.273
Volksgezondheid en milieu	A	Uitvoering GRP: vervanging riolering		-1.731.179	-1.731.179	-1.731.179	-1.731.179			-85.520	-170.001	-300.399
Volksgezondheid en milieu	A	Vervanging ondergrondse containers		-75.000	-75.000				-3.625	-10.725	-14.050	-14.050
Eindtotaal			**-225.000**	**-15.012.409**	**-7.726.789**	**-20.409.016**	**-7.775.233**	**37.926**	**59.064**	**-566.600**	**-655.996**	**-1.749.715**

7.3 Prognose algemene reserve

Hieronder wordt het verloopoverzicht van de algemene reserve 2026-2030 weergegeven.

prognose verloop omvang algemene reserve	2026	2027	2028	2029	2030
geraamde stand algemene reserve begin jaar	18.565.000	14.465.000	13.219.000	10.896.000	1.401.000
vermeerderingen:					
Opbrengsten achterblijvende locatie Het Palet		286.000			
Opbrengst verkoop Medisch Centrum	151.000				
Opbrengst latende locatie Den Herd	891.000				
Winst grondexploitatie					
Opbrengst latende locatie Praktijkschool	370.000				
Overheveling reserv kwaliteit buitengebied					
Bestemming resultaat 2025	2.096.000				
verminderingen:					
Resultaatbestemming 2025: Budgetoverhevelingen	-581.000				
Resultaatbestemming 2025: Aanvulling algemene reserve grondexploitatie	-416.000				
Resultaatbestemming 2025: Realisatiestimulans	-329.000				
Resultaatbestemming 2025: Implementatie van de Wvrv	-84.000				
Resultaatbestemming 2025: Kinderopvang pleegouders	-12.000				
Dekking structurele lasten 2027(10% maatregel)		-1.055.000			
Dekking eenmalige kosten: Herinrichting Smagtenbocht	-455.000				
Dekking eenmalige kosten: Duurzame energie particulieren	-196.000				
Aanvulling dekkingsreserve: Opbrengst Den Herd t.b.v. BRUIS	-941.000				
Aanvulling dekkingsreserve: Opbrengst Praktijkschool t.b.v. BRUIS	-670.000				
Aanvulling dekkingsreserve: De Piramie				-6.217.000	
Aanvulling dekkingsreserve: Tunnel Europalaan				-2.295.000	
Begrotingssaldo	-3.926.000	-476.000	-2.323.000	-983.000	-1.384.000
geraamde stand algemene reserve eind	**14.465.000**	**13.219.000**	**10.896.000**	**1.401.000**	**17.000**

7.4 Subsidiejaarprogramma welzijn 2027

Hieronder wordt het subsidiejaarprogramma welzijn 2027 weergegeven. De financiële consequenties worden verwerkt in de 1e begrotingswijziging 2027:

Omschrijving	Gesubsidieerde instelling bedragen x € 1,-)	Jaarprogramma 2027 (concept)	Raming begroting 2027	Mutaties 2027	Mutaties 2028	Mutaties 2029	Mutaties 2030
Dorpsraden	Welzijnsubsidie Dorpsraad Casteren	6.000	6.000	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie Dorpsraad Hoogeloon	6.000	6.000	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie Dorpsraad Netersel	6.000	6.000	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie GBOH	6.000	6.000	0	0	0	0
		24.000	**24.000**	**0**	**0**	**0**	**0**
Bestuursapparaat	Welzijnsubsidie Dorpsblad Caskra	1.200	1.200	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie 't Hoogeloontje	2.400	2.400	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie Hapert Online	2.400	2.400	0	0	0	0
		6.000	**6.000**	**0**	**0**	**0**	**0**
Gemeensch. lasten/baten onderwijs	Muzikale basisvorming in onderwijs	0	0	0	0	0	0
	Subsidie Digitaalhuis / bijdrage laag-geletterdheid	22.760	22.035	-725	-725	-725	-725
		22.760	**22.035**	**-725**	**-725**	**-725**	**-725**
Openbare Bibliotheken	Welzijnsubsidie Bibliotheek De Kempen	555.260	589.195	33.935	33.935	33.935	33.935
		555.260	**589.195**	**33.935**	**33.935**	**33.935**	**33.935**
Vorming- en ontwikkelingswerk	Individuele subsidies muziek/cultuur	90.000	80.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
	Welzijnsubsidie Voedselbank	2.000	2.000	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie Stichting Leergeld	55.650	53.000	-2.650	-2.650	-2.650	-2.650
	Welzijnssubsidie project Muziek in de klas	75.000	75.000	0	0	0	0
		222.650	**210.000**	**-12.650**	**-12.650**	**-12.650**	**-12.650**
Overige aangelegenheden sport	Welzijnsubsidie Voetbal Bladella	20.687	21.777	1.090	1.090	1.090	1.090
	Welzijnsubsidie Voetbal Casteren	5.330	5.379	49	49	49	49
	Welzijnsubsidie Voetbal Hapert	13.042	13.049	7	7	7	7
	Welzijnsubsidie Voetbal Netersel	7.684	7.096	-588	-588	-588	-588
	Welzijnsubsidie Voetbal Hoogeloon	8.263	8.339	76	76	76	76
	Welzijnsubsidie Korfbalvereniging Bladella	4.568	4.523	-45	-45	-45	-45
	Welzijnsubsidie Korfbalvereniging KVC	6.953	6.737	-216	-216	-216	-216
	Welzijnsubsidie Tennis Hellekens Hapert	4.797	4.171	-626	-626	-626	-626
	Welzijnsubsidie VLTB	2.871	2.602	-269	-269	-269	-269
	Welzijnsubsidie Handbal Saturnus	5.566	4.572	-994	-994	-994	-994
	Welzijnsubsidie Ponyclub St. Martinus Hapert	1.884	1.826	-58	-58	-58	-58
	Welzijnsubsidie Gym-en turn Avanti	5.121	4.815	-306	-306	-306	-306
	Welzijnsubsidie Volleybal Bladel	3.876	3.570	-306	-306	-306	-306
	Welzijnsubsidie Zwemvereniging Platella	20.913	20.731	-182	-182	-182	-182
	Welzijnsubsidie Basketbal Bladel	3.036	3.312	276	276	276	276
	Welzijnsubsidie Het Snelle Wiel	2.007	2.037	30	30	30	30
	Welzijnsubsidie Hockeyclub Eersel	0	858	858	858	858	858
	Welzijnsubsidie Show- en Dansgroep Quality	3.151	3.312	161	161	161	161
	Welzijnsubsidie St. Kempen Run	500	500	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie St. Wielerevenementen Het Snelle Wiel	4.500	4.500	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie Stichting Kempen in Beweging	1.000	1.000	0	0	0	0
		125.749	**124.706**	**-1.043**	**-1.043**	**-1.043**	**-1.043**
Kunst	Welzijnsubsidie Harmonie L'Union	23.369	22.766	-603	-603	-603	-603
	Welzijnsubsidie PUUR Poporkest	9.544	8.266	-1.278	-1.278	-1.278	-1.278
	Welzijnsubsidie Muziekvereniging Kunst Adelt	28.675	26.056	-2.619	-2.619	-2.619	-2.619

	Welzijnsubsidie Fanfare Wilhelmina	23.546	22.040	-1.506	-1.506	-1.506	-1.506
	Welzijnsubsidie Muziekvereniging St.Willibrordus	12.320	13.064	744	744	744	744
	Welzijnsubsidie Show- en drumfanfanfare St. Joris	13.416	14.562	1.146	1.146	1.146	1.146
	Welzijnsubsidie Toneelvereniging Pardoes	1.875	1.875	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie Toneelver. St Pancratius	1.875	1.875	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie Toneelvereniging De Eenakter	1.250	1.250	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie Toneelvereniging Casteren	1.250	1.250	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie Streekomroep De Kempen	13.840	15.335	1.495	1.495	1.495	1.495
	Welzijnsubsidie Bladels Creatief	2.000	2.000	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie Stimuleringsregeling cultuurinnovatie	4.000	4.000	0	0	0	0
		136.960	**134.339**	**-2.621**	**-2.621**	**-2.621**	**-2.621**
Oudheidkunde/musea	Welzijnsubsidie Heemkunde Pladella villa	12.500	12.000	-500	-500	-500	-500
		12.500	**12.000**	**-500**	**-500**	**-500**	**-500**
Volksfeesten	Welzijnsubsidie Oranjecomité Hoogeloon	701	682	-19	-19	-19	-19
	Welzijnsubsidie Oranjecomité Bladel	1.691	1.655	-36	-36	-36	-36
	Welzijnsubsidie Dodenherdenking Bladel	700	700	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie Sinterklaasintocht Bladel	1.441	1.382	-59	-59	-59	-59
	Welzijnsubsidie Oranjecomité Netersel	0	550	550	550	550	550
	Welzijnsubsidie Sinterklaascomité Netersel	498	482	-16	-16	-16	-16
	Welzijnsubsidie Oranjeviering Hapert	0	0	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie Oranjecomité Casteren	557	547	-10	-10	-10	-10
	Welzijnsubsidie St Nicolaascomité Hapert	944	925	-19	-19	-19	-19
	Welzijnsubsidie Sint Nicolaascomité Hoogeloon	650	613	-37	-37	-37	-37
	Welzijnsubsidie Sint Nicolaascomité Casteren	516	506	-10	-10	-10	-10
	Welzijnsubsidie Comité 4-5 mei Hoogeloon	700	700	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie Kempenoptocht	500	500	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie carnavalswagenbouwers (jeugd)	9.500	9.000	-500	-500	-500	-500
	Welzijnsubsidie Kerststal Bladel	277	277	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie Kerststal Casteren	277	277	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie Kerststal Hapert	277	277	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie Kerststal Hoogeloon	277	277	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie Kerststal Netersel	277	277	0	0	0	0
		19.783	**19.627**	**-156**	**-156**	**-156**	**-156**
Speelvoorzieningen	Welzijnsubsidie Speeltuin Hofstad	3.500	3.500	0	0	0	0
		3.500	**3.500**	**0**	**0**	**0**	**0**
Algemeen maatschappelijk werk	Welzijnsubsidie Slachtofferhulp	8.675	8.394	-281	-281	-281	-281
	Welzijnsubsidie Lumens Groep (AMW)	122.926	119.673	-3.253	-3.253	-3.253	-3.253
		131.601	**128.067**	**-3.534**	**-3.534**	**-3.534**	**-3.534**
Ouderenbeleid	Welzijnsubsidie Stichting Cluster Senioren Bladel	2.800	2.800	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie Wel!Cordaad	204.636	178.687	-25.949	-25.949	-25.949	-25.949
	Welzijnsubsidie Seniorenvereniging Bladel	19.445	19.382	-63	-63	-63	-63
	Welzijnsubsidie Seniorenvereniging SAMEN	15.960	15.832	-128	-128	-128	-128
	Welzijnsubsidie KBO Hapert	15.480	15.292	-188	-188	-188	-188
	Welzijnsubsidie Casters Vervoer	12.500	10.000	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500
	Welzijnsubsidie Blaalse Pot	1.600	1.600	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie Zorgcoöperatie Hoogeloon	5.000	0	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
	Welzijnsubsidie Zorginformatiepunt Casteren	1.100	1.100	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie De Goei Kamer	1.400	1.400	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie Buurthulp Netersel	1.850	1.850	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie Steunpunt Den Bogerd Hoogeloon	28.200	27.500	-700	-700	-700	-700
	Welzijnsubsidie Steunpunt D'Ouwe Pastorie Hapert	50.000	65.000	15.000	15.000	15.000	15.000
	Welzijnsubsidie Biljartruimte D'n Opstoot	11.500	11.500	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie Alzheimer Nederland Zuidoost-Brabant	1.200	1.125	-75	-75	-75	-75
		372.671	**353.068**	**-19.603**	**-19.603**	**-19.603**	**-19.603**

Mantelzorgondersteuning	Welzijnsubsidie Mantelzorg/respijt Steunpunt D'Ouwe Pastorie Hapert	1.300	1.300	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie Autisme Informatiecentrum de Kempen	1.400	1.400	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie GGzE mantelzorgondersteuning	19.415	18.833	-582	-582	-582	-582
	Welzijnsubsidie Stichting Eigenweijzer	0	13.913	13.913	13.913	13.913	13.913
		22.115	**35.446**	**13.331**	**13.331**	**13.331**	**13.331**
Eerstelijnsloket: Wmo	Welzijnsubsidie MEE ZO Brabant Clientondersteuning	184.305	177.730	-6.575	-6.575	-6.575	-6.575
		184.305	**177.730**	**-6.575**	**-6.575**	**-6.575**	**-6.575**
Overig Gehandicaptenbeleid	Welzijnsubsidie Platform Gehandicapten Bladel	1.500	1.500	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie Het Kompas	6.100	6.100	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie De Hoeksteen	8.000	7.500	-500	-500	-500	-500
	Welzijnsubsidie Nationale Ziekendag	500	500	0	0	0	0
		16.100	**15.600**	**-500**	**-500**	**-500**	**-500**
Vluchtelingenwerk Bladel	Welzijnsubsidie Vluchtelingenwerkgroep Bladel	20.000	20.000	0	0	0	0
		20.000	**20.000**	**0**	**0**	**0**	**0**
MFA BRUIS	Welzijnsubsidie MFA BRUIS	490.000	489.945	-55	-55	-55	-55
		490.000	**489.945**	**-55**	**-55**	**-55**	**-55**
MFA Hapert	Welzijnsubsidie MFA Hapert	289.056	289.549	493	493	493	493
		289.056	**289.549**	**493**	**493**	**493**	**493**
Gemeenschapshuis Den Aonloop	Welzijnsubsidie D'n Anloôp	95.564	94.409	-1.155	-1.155	-1.155	-1.155
		95.564	**94.409**	**-1.155**	**-1.155**	**-1.155**	**-1.155**
Gemeenschapshuis Den Aord	Welzijnsubsidie D'n Aord	106.475	104.387	-2.088	-2.088	-2.088	-2.088
		106.475	**104.387**	**-2.088**	**-2.088**	**-2.088**	**-2.088**
Gemeenschapshuis De Poel	Welzijnsubsidie De Poel	59.813	58.640	-1.173	-1.173	-1.173	-1.173
		59.813	**58.640**	**-1.173**	**-1.173**	**-1.173**	**-1.173**
Jeugd- en jongerenwerk	Welzijnsubsidie Kindervakantiewerk Hoogeloon	2.327	2.281	-46	-46	-46	-46
	Welzijnsubsidie Kindervakantiewerk Casteren	1.877	1.841	-36	-36	-36	-36
	Welzijnsubsidie Oewakadoe Hapert	3.318	3.328	10	10	10	10
	Welzijnsubsidie Mezzeveulespeule Bladel	4.443	4.381	-62	-62	-62	-62
	Welzijnsubsidie Kindervakantiewerk Netersel	1.972	1.936	-36	-36	-36	-36
	Welzijnsubsidie Stichting Jong Nederland Hapert	3.500	3.500	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie Stichting Open muziekcentrum Bladel	4.500	3.500	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
	Welzijnsubsidie Scouting Willibrordus	15.849	15.849	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie Scouting Jubam Duizel	1.388	1.388	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie St. Brood en Spelen	3.500	3.500	0	0	0	0
		42.674	**41.504**	**-1.170**	**-1.170**	**-1.170**	**-1.170**
Basisgezondheidszorg (algemeen)	Welzijnsubsidie EHBO Bladel	500	500	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie EHBO Hapert	500	500	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie EHBO Hoogeloon/Casteren	0	1.100	1.100	1.100	1.100	1.100
	Welzijnsubsidie AED Werkgroep	34.942	33.960	-982	-982	-982	-982
	Welzijnsubsidie Novadic-Kentron	15.629	17.680	2.051	2.051	2.051	2.051
	Welzijnsubsidie Stichting Veteranen Brabant Zuid Oost	350	350	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie Veteranen Stichting de Kempen	1.280	1.280	0	0	0	0
	Welzijnsubsidie St. De Kempen Specials	727	0	-727	-727	-727	-727
		53.928	**55.370**	**1.442**	**1.442**	**1.442**	**1.442**
		---	---	---	---	---	---
Totaal mutaties subsidieplafond welzijnsubsidies 2027-2030		3.013.464	3.009.117	-4.347	-4.347	-4.347	-4.347
		==========	==========	==========	==========	==========	==========

7.5 Woningbouwprogramma

Onderstaand vermelden we het Woningbouwprogramma zoals dat door middel van de Matrix is ingestuurd aan de Provincie Noord-Brabant met als peildatum 1 januari 2026. In het Woningbouwprogramma is de (verwachte totale) capaciteit van de nu bekende plannen opgenomen. Het is mogelijk dat deze capaciteit bij de definitieve vaststelling nog wijzigt en of dat een woning of woningen pas na 2030 worden gerealiseerd. Daarnaast is opgenomen of de plannen vallen onder de harde of zachte plancapaciteit en welk aandeel van de plannen uit sociale huur- of koopwoningen bestaat.

Kern	Woningen	Plan capaciteit		Sociale huur	Betaalbaar	Vrij invulbaar
BLADEL						
ABN/AMRO sloop	-4	Hard				-4
Bladel West	81	Zacht		24	29	28
Bossingel 4	3	Hard				3
Burg. Goossensstraat 48 (voorm. Petrusschool)	20	Zacht		10		10
Egypte 4	4	Zacht				4
Egyptische Poort	50	Zacht		15	19	16
Emmaplein 4 (voorm. Den Herd)	39	Zacht		14	13	12
Groene Akkers	150	Zacht		53	49	48
Heeleind-Den Dries	17	Zacht			2	15
Het Look 10	2	Hard				2
Hofstad 58A	6	Zacht			4	2
Hofstad - Schepenstraat	27	Zacht		4	12	11
Kempenland deel A en F	99	Hard		75		24
Kempenlan totaalplan	124	Zacht			42	82
Kempenland (sloop)	-124	Zacht				-124
Lange Trekken	73	Hard		6	25	42
Leemskuilen 16	6	Hard		6		
Leemskuilen 4a	27	Zacht		8	10	9
Markthof	75	Zacht			15	60
Marktstraat 14 (SchipVast)	10	Hard		10		
Nassauplein 32	5	Hard			5	
Neterselseweg 7	21	Zacht		6	7	8
Oude gemeentewerf	12	Zacht			12	
Plan Beemd	1	Hard				1
Plan Beemd (werf)	6	Hard			3	3
Posthof (sloop)	-13	Zacht				-13
Sniederslaan 13	12	Zacht			12	
Sniederslaan 70-70a (Chinees) SchipVast	10	Hard		10		
Sniederslaan 76-78	6	Zacht			4	2
Sniederslaan 162	46	Zacht		14	16	16
Sportparkstraat 5-7	2	Hard				2
Troprijt (zorg)	10	Zacht		10		
Van Dissellaan 24	2	Zacht				2
Particulieren	3	Hard				3
Totaal Bladel	**808**	**216**	**Hard**	**265**	**279**	**264**
		592	**Zacht**	**33%**	**35%**	**33%**
HAPERT						
De Lakenvelder	4	Hard			1	3
De Wijer/De Kuil	4	Hard				4
Dennenoord, fase 2	123	Hard		21	74	28
Gebiedsvisie Hapert West	400	Zacht		120	148	132
Het Kaar (achter Ganzestraat)	1	Hard				1
Hollandsch Erf	12	Hard				12
Kerkstraat 35-37	16	Zacht			5	11
Kloostertuin	1	Hard		1		
Kloostertuin, uitbreiding	12	Zacht		12		

Plan Centrum (Den Tref)	30		Zacht	30		
Plan Centrum (nabij MFA)	32		Zacht		13	19
Particulieren (hard)	12		Hard			12
Totaal Hapert	**647**		**157 Hard**	**184**	**241**	**222**
			490 Zacht	**28%**	**37%**	**34%**
HOOGELOON						
Akkerstraat	6		Hard			6
Breestraat 23A	45		Zacht	16	12	17
Heuvel 9 en 9a	2		Hard			2
Heuvelseweg 14	2		Hard			2
Schutsboom	3		Zacht		1	2
Tussen de Dycken	99		Zacht	24	34	41
Totaal Hoogeloon	**157**		**10 Hard**	**40**	**47**	**70**
			147 Zacht	**25%**	**30%**	**45%**
CASTEREN						
Heistraat	2		Hard			2
Kerkeneind/Wagenbroeken	2		Hard			2
CPO Kerkeneind Wagenbroeken	6		Zacht		4	2
Wagenbroeken	53		Zacht	16	19	18
Willibrordusstraat	15		Zacht	9	1	5
Particulieren (hard)	2		Hard			2
Totaal Casteren	**80**		**6 Hard**	**25**	**24**	**31**
			74 Zacht	**31%**	**30%**	**39%**
NETERSEL						
Carolus Simplexpein 3 (sloop)	-1		Hard			-1
Carolus Simplexplein 3	12		Hard		6	6
F.vd Heijdenstraat 11-13	2		Hard			2
F. vd Heijdenstraat 14	9		Hard		6	3
F. vd Heijdenstraat 34	12		Hard		8	4
F. vd Heijdenstraat tussen 26 en 30	2		Hard			2
Hoenderberg 4	2		Hard			2
Latestraat II	2		Hard			2
Latestraat	2		Hard			2
Totaal Netersel	**42**		**42 Hard**	**0**	**20**	**22**
			0 Zacht	**0%**	**48%**	**52%**

RECAPITULATIE						
	Totaal		**Zacht**	**Sociale huur**	**Betaalbaar**	**Vrij invulbaar**
Bladel	808	216	592	265	279	264
Hapert	647	157	490	184	241	222
Hoogeloon	157	10	147	40	47	70
Casteren	80	6	74	25	24	31
Netersel	42	42	0	0	20	22
Totaal	**1734**	**431**	**1303**	**514**	**611**	**609**
		25%	**75%**	**30%**	**35%**	**35%**

7.6 Afkortingenlijst

Afkorting		Betekenis
AVG	-	Algemene verordening gegevensbescherming
AWB	-	Algemene wet bestuursrecht
AWBZ	-	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
AWR	-	Algemene wet inzake rijksbelastingen
B&W	-	Burgemeester en wethouders
BBV	-	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
Bbz	-	Besluit bijstandverlening zelfstandigen
BIE	-	Bouwgrond in exploitatie
Bizob	-	Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost-Brabant
BNG	-	Bank Nederlandse Gemeenten
BT	-	Bladel Transparant
BTW	-	Belasting Toegevoegde Waarde
BV	-	Besloten vennootschap
BZK	-	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAO	-	Collectieve Arbeids Overeenkomst
CC	-	Cultureel centrum
CDA	-	Christen Democratisch Appèl
CJG+	-	Centrum Jeugd en Gezin plus
COELO	-	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CPO	-	Collectief Particulier Opdrachtgeverschap
DB	-	Dagelijks bestuur
DV & BV	-	Dienstverlening & Bedrijfsvoering
EMU	-	Economische en Monetaire Unie
ENSIA	-	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
EPA-U	-	Energielabel utiliteit
EU	-	Europese Unie
FIDO	-	Financiering Decentrale Overheden
Fte	-	Fulltime equivalent
GGD	-	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGO	-	Gepland groot onderhoud
GOB	-	Groen Ontwikkelfonds Brabant
GR	-	Gemeenschappelijke Regeling
GRP	-	Gemeentelijk Rioleringsplan
GRSK	-	Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten
GTK	-	Gemeentelijk Toezichtkader
GVVP	-	Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan
HAS	-	Hogere Agrarische School
HR	-	Human Resource
ICT	-	Informatie- en communicatietechnologie
IFLO	-	Inspectie Financiën Lokale Overheden
Ioaw	-	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werknemers
Ioaz	-	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Zelfstandigen
IPB	-	Informatie- en Procesbeheer
IPO	-	Interprovinciaal Overleg
ISMS	-	Information Security Management System
KBP	-	Kempisch Bedrijvenpark
KCC	-	Klant Contact Centrum
KNVB	-	Koninklijke Nederlandse Voetbalbond
KOP	-	Kempisch Ondernemers Platform
KVO-W	-	Keurmerk Veilig Ondernemen - Winkelgebieden
KVO-B	-	Keurmerk Veilig Ondernemen - Bedrijventerreinen
LED	-	Light Emitting Diode
LKCA	-	Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst
LKS	-	Loonkostensubsidie
LOT	-	Lokale Ondersteuningsteams
LUWA-toren	-	Luchtwachttoren

Afkorting		Betekenis
MD	-	Maatschappelijke dienstverlening
MFA	-	Multifunctionele Accommodatie
MJOP	-	Meerjarenonderhoudsplan
MRE	-	Metropoolregio Eindhoven
MVA	-	Materiële vaste activa
NAI	-	Nederlands Arbitrage Instituut
Nnb	-	Nog niet bekend
NNB	-	Natuurnetwerk Brabant
NPO	-	Nationaal Programma Onderwijs
OAB	-	Onderwijs Achterstanden Beleid
OBGB	-	Ondernemersvereniging Bedrijventerreinen Gemeente Bladel
ODZOB	-	Omgevingsdienst Zuidoost Brabant
OV	-	Openbaar Vervoer
OZB	-	Onroerende zaakbelasting
P&C	-	Planning & Control
P&O	-	Personeel & Organisatie
p.m.	-	pro memorie
PAS	-	Programma Aanpak Stikstof
PFAS	-	Poly- en perfluoralkylstoffen
PGA	-	Persoonsgerichte aanpak
PMD	-	Plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankkartons
POC	-	Percentage of completion methode
RhcE	-	Regionaal historisch centrum Eindhoven
RO	-	Ruimtelijke ontwikkeling
SK	-	Samenwerking Kempengemeenten
SMART	-	Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden
SMI	-	Sociaal medische indicatie
SNL	-	Subsidiestelsel Natuur en Landschap
SO	-	Speciaal onderwijs
SPUK	-	Specifieke Uitkering
SRE	-	Samenwerkingsverband Regio Eindhoven
SSC	-	Shared Service Center
SW	-	Sociale Werkvoorziening
Tozo	-	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
TVW	-	Transitie Visie Warmte
UA	-	Uitgesloten van Aansprakelijkheid
VGRP	-	Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan
VHP	-	Vrije Hapertse Partij
VHROSV	-	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
VNG	-	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VO	-	Voortgezet Onderwijs
Vpb	-	Vennootschapsbelasting
VRBZO	-	Veiligheidsregio Brabant Zuidoost
VTE	-	Vrijetijdseconomie
VTH	-	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VvC	-	Vereniging voor Contractanten
VVD	-	Volkspartyij voor Vrijheid en Democratie
Vve	-	Vereniging van eigenaars
VWS	-	Volksgezondheid Welzijn Sport
Wmo	-	Wet maatschappelijke ondersteuning
Woo	-	Wet open overheid
WOZ	-	Wet Waardering Onroerende zaken
Wsw	-	Wet Sociale Werkvoorziening
WSW	-	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
Wvggz	-	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg
ZLTO	-	Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie
ZZP	-	Zelfstandige Zonder Personeel

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Procesplanning Begroting 2027

Datum	Activiteit
Vr 25 september 2026	Na vaststelling door college, publicatie ontwerpbegroting op de begrotingsapp (Pepperflow) - https://bladel.begrotingsapp.nl Eveneens openbare aankondiging raadsinformatiebijeenkomst ontwerpbegroting.
Ma 5 oktober 2026	Raadsinformatiebijeenkomst over Ontwerpbegroting 2027 gemeente Bladel
Do 8 oktober 2026	Auditcommissie (bespreken Begroting)
Vr 9 oktober 2026	Publicatie conceptagenda's en stukken raadscommissies oktober 2026
Di 13 oktober 2026	Deadline schriftelijk indienen technische vragen
Va. vr 16 oktober 2026	Openbare aankondiging commissievergaderingen via gemeentelijke communicatiekanalen en (insturen voor) PC55
19-20 oktober 2026	Individuele gesprekken tussen Tekstschrijver en Fractievoorzitters
Wo 21 oktober 2026	Beantwoording technische vragen door ambtelijke organisatie
Do 29 oktober 2026	Integrale behandeling tijdens commissie MAZ (op volgorde van programma)
Va. vr 30 oktober 2026	Raadspublicatie over ontwerpbegroting 2027 via gemeentelijke communicatiekanalen en (insturen voor) PC55
Vr 30 oktober 2026	Publicatie conceptagenda en stukken raadsvergadering november 2026
Di 3 november 2026	Deadline indienen conceptamendementen en -moties voor een inhoudelijke toets door de ambtelijke organisatie en/of een technische toets door de griffier (bij indienen aangeven welke toets(en) je wenst).
Vr 6 november 2026	Integrale reactie op conceptamendementen en -moties vanuit griffier
Va. vr 6 november 2026	Openbare aankondiging raadsvergadering via gemeentelijke communicatiekanalen en (insturen voor) PC55

Zo 8 november 2026	Deadline indienen definitief aangekondigde amendementen en moties (graag alle indienende fracties vermelden)
Ma 9 november 2026, 12:00 uur	Publicatie aangekondigde amendementen en moties via het raadsinformatiesysteem (iBabs)
Di 10 november 2026	Raadsvergadering (reguliere onderwerpen c.q. overige raadsvoorstellen)
Do 12 november 2026	Raadsvergadering - begrotingsbehandeling en financiële stukken (zie volgende pagina)
Vr 13 november 2026	Publicatie nieuwsartikel raadsvergadering via online communicatiekanalen
Zo 15 november 2026	Deadline aanleveren vastgestelde gemeentelijke begroting bij Provincie NB
Vr 20 november 2026	Publicatie nieuwsartikel raadsvergadering in PC55

Legenda:

Blauw = Actie raadsfracties

Groen = Actie Afdeling financiën / ambtelijke organisatie

Roze = Actie Griffie

Geel = Actie afdeling communicatie i.s.m. griffie

2. Begrotingsbehandeling tijdens raadsvergadering op do 12 november 2026

Tijd*	Behandelwijze
19.00 - 19:00 uur	**Opening vergadering**
19.00 - 19.30 uur	**Reguliere agendapunten 1 tot en met bespreekstuk 10.2**
19.30 uur	**Start bespreekstuk 10.3: Begroting 2027**
19.30 - 22.15 uur **19.30 uur** **21.15 uur** **21.35 uur**	**1e termijn** - Algemene beschouwingen per fractie (incl. indienen amendementen/moties, dictum voorlezen) op volgorde overeenkomstig TK (VHP, BT, PRO5, CDA, VVD) met direct aansluitend reacties/vragen andere fracties op betoog *Circa 20 min per fractie (10 min betoog, 10 min inhoudelijk debat door raad)* - Schorsing (voorbereiding van beantwoording door college) - Beantwoording vragen door college en reactie op amendementen en moties
22.20 - 22.45 uur	**2e termijn** - Reflectie op 1e termijn - Reactie college
22.45 - 23.30 uur	**3e Termijn** - Debat over ingediende amendementen en moties (op volgorde van indienen) - Reactie college - Bepaling van indiener(s) over wel/niet (gewijzigd) in stemming brengen
23.30- 23.40 uur	**Besluitvorming** - 10.3 Begroting 2027 gemeente Bladel *Stemmen over amendementen, ontwerpbegroting 2027 en moties* - 10.4 Belastingen en tarieven 2027 - 10.5 1e begrotingswijziging 2027
23.40 uur	**Agendapunt 11. Beëdiging plv. griffier**
23.45 uur	**Sluiting raadsvergadering** borrel na afloop

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Terugkoppeling auditcommissie

Vergadering van 8 oktober 2026

Op donderdag 8 oktober heeft de auditcommissie de ontwerpbegroting 2027 besproken. Daarnaast stond het verbetertraject van de Planning & Control-producten op de agenda.

Allereerst, de gemeentelijke begroting voor 2027. De auditcommissie heeft de adviseurs bevraagd over een drietal zaken:

1. **de verwerking van de (nog niet vastgestelde) 6e begrotingswijziging 2026 in de begroting 2027;**
2. **de verwerking van het (nog niet beschikbare) college-uitvoeringsprogramma in de voorliggende begroting;**
3. **de zaken die van een B- naar een A-rubricering zijn gegaan, zoals KTM2, Groenbeheer en Huisvesting asielzoekers, statushouders en ontheemden Oekraïners.**

Daarnaast heeft de auditcommissie stilgestaan bij de risico-inventarisatie.

Op basis daarvan adviseren wij de gemeenteraad, en diens raadscommissie Middelen en Algemene Zaken:

- **Wees je ervan bewust dat het college-uitvoeringsprogramma deels is verwerkt in de ontwerpbegroting 2027 maar niet volledig;**
- **Betrek de uitgebreide risicoparagraaf bij uw beraadslagingen. Besteed hierbij aandacht aan risicomanagement en het weerstandsvermogen van gemeente Bladel. De toenemende schulden(last) en negatieve structurele exploitatieruimte vanaf 2028 zijn zorgwekkend;**

Tot slot, wenst de auditcommissie u te informeren dat zij heeft stilgestaan bij de A- en B-rubriceringen en heldere kaderstelling, en de financiële afwijking in de 10%-maatregel. De inzet van deze maatregel is minder effectief omdat het vrij besteedbare gedeelte van de algemene reserve lager is.

Tot zover het advies en de aandachtspunten van de auditcommissie over de voorliggende begroting.

Daarnaast is er tijdens de auditcommissievergadering gesproken over het verbetertraject Planning & Control. De adviseurs hebben de raakvlakken met andere lopende trajecten zoals de organisatieontwikkeling en het ombuigingstraject toegelicht. Er is uitgebreid stilgestaan bij kaderstelling, visievorming en integraal werken.

Gekeken wordt hoe "werk met werk" gemaakt kan worden. Ten aanzien van de P&C-producten wordt ambtelijk geadviseerd:

- **de twee overkoepelende visies, de Omgevingsvisie en Brede visie op welzijn, als vertrekpunt te nemen;**
- **naar minder en bredere programma's toe te gaan zodat multidisciplinaire thema's beter passend zijn en het de informatiewaarde (integraliteit) vergroot.**
  Goed om te weten: de gemeenteraad bevoegd is tot het vaststellen van de programmastructuur.

Tot zover voorzitter.

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Nummer : R26.047
Onderwerp : Belasting- en tarievenmaatregelen 2027

Aan de raad

Inleiding
In de ontwerpbegroting 2027, paragraaf 5.2 Lokale heffingen, zijn de meerjarige uitgangspunten van het voorgenomen tarievenbeleid geformuleerd. Op basis hiervan is tot het volgende voorstel ten aanzien van belasting- en tarievenmaatregelen gekomen.

Voorstel
Voorgesteld wordt de volgende belasting- en tarievenmaatregelen 2027 vast te stellen:
- Verordening onroerendezaakbelastingen 2027
- Verordening afvalstoffenheffing 2027 met bijbehorende tarieventabel
- Verordening rioolheffing 2027
- Verordening toeristenbelasting 2027
- Verordening leges met bijbehorende tarieventabel 2027

Beoogd effect
De verschillende belasting- en tarievenmaatregelen leiden tot een zo gezond mogelijke financiële huishouding van de gemeente, waardoor de toekomstige ambities uit financieel oogpunt beter haalbaar zijn.

Argumenten

A. Onroerendezaakbelastingen
We heffen op grond van artikel 220 van de Gemeentewet twee directe belastingen op de onroerende zaken die binnen de gemeente liggen, de zogenaamde onroerendezaakbelastingen (OZB):

- Een gebruikersbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak (die niet in hoofdzaak tot woning dient, al dan niet krachtens eigendom) bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt;
- Een eigenarenbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.

De hoogte van de OZB wordt afgeleid van de WOZ-waarde (een promillage). Dit percentage is, afhankelijk van eigenaar/gebruiker niet-woning en eigenaar woning, bepalend voor de hoogte van elke individuele aanslag OZB. Voor de individuele huishoudens en bedrijven is het bij het opstellen van de begroting niet mogelijk exact aan te geven hoe de ontwikkeling van de onroerende zaakbelastingen er voor het volgende jaar uitziet. De maatstaf voor de aanslagen OZB voor het belastingjaar 2027 is de waarde in het economisch verkeer op peildatum 1 januari van één jaar eerder (2026). Jaarlijks worden nieuwe WOZ-waarden vastgesteld. Hiermee volgt de WOZ-waarde jaarlijks de marktontwikkelingen. Wij hebben, op basis van informatie die de Waarderingskamer (wettelijke toezichthouder op de uitvoering van de Wet WOZ) heeft verzameld, rekening gehouden met een gemiddelde waardeontwikkeling van 6,5% voor woningen. Voor de niet-woningen is de marktontwikkeling 2,75%.

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
BV	Manou Brans	0497-361636

Voor de OZB zijn de tarieven in eerste aanleg verlaagd om de waardeontwikkeling te compenseren. Stijgt de waarde van de onroerende zaak, dan daalt in de regel het tarief, daalt de waarde van de onroerende zaak, dan stijgt het tarief. Alleen op deze wijze is het mogelijk om gemeente breed de baten gelijk te houden. Daarnaast worden de OZB-tarieven in 2027 verhoogd met 1,9%.

Eigenaar woning
In 2026 was het tarief voor woningen 0,0751% van de waarde. De eigenarenaanslag OZB voor een woning met een waarde van € 491.000,- bedroeg daarmee € 369,-. Met een waardeontwikkeling van 6,5% wordt de nieuwe waarde ca. € 523.000,-. Rekening houdend met de waardestijging en de voorgestelde verhoging van de OZB-opbrengsten van 1,9% komt het tarief voor 2027 uit op 0,0719%. Dit vermenigvuldigt met de nieuwe waarde van € 523.000,- leidt tot een OZB-aanslag van € 376,-. Dit is een stijging van 1,9%.

Eigenaar niet-woning
In 2026 was het tarief voor eigenaren van niet-woningen 0,2128% van de waarde. De eigenarenaanslag OZB voor een niet-woning met een waarde van € 608.000,- bedroeg daarmee € 1.293,-. Met een waardeontwikkeling van 2,75% wordt de gemiddelde waarde ca. € 625.000,-. Rekening houdend met de waardestijging en de voorgestelde verhoging van de OZB-opbrengsten van 1,9% komt het tarief voor 2027 uit op 0,2110%. Dit vermenigvuldigt met de waarde van € 625.000,- leidt tot een OZB-aanslag van € 1.318,-. Dit is een stijging van 1,9%.

Gebruik niet-woning
In 2026 was het tarief voor gebruikers van niet-woningen 0,1919% van de waarde. De gebruikersaanslag OZB voor een niet-woning met een waarde van € 608.000,- bedroeg € 1.167,-. Met een waardeontwikkeling van 2,75% wordt de gemiddelde waarde ca. € 625.000,-. Rekening houdend met de waardestijging en de voorgestelde verhoging van de OZB-opbrengsten 1,9% komt het tarief voor 2027 uit op 0,1903%. Dit vermenigvuldigt met de waarde van € 625.000,- leidt tot een OZB-aanslag van € 1.189,-. Dit is een stijging van 1,9%.

Voor de onroerendezaakbelasting is voor 2027 een opbrengst geraamd van € 6.694.000,-. De te verwachten meeropbrengst uit ver- en nieuwbouw en de tariefsaanpassing zijn hierin begrepen.

	Tarief 2026	Tarief 2027
Eigenaren woningen	0,0751%	0,0719%
Eigenaren niet-woningen	0,2128%	0,2110%
Gebruikers niet-woningen	0,1919%	0,1903%

B. Afvalstoffenheffing

<u>Gedifferentieerde tarieven</u>
De gemeente Bladel hanteert een diftar-systeem (gedifferentieerde tarieven). Daarbij betalen huishoudens een vast bedrag (vastrecht) en een variabel bedrag dat afhangt van hoe vaak en met welk volume rest- en gft-afval wordt aangeboden. Uitgangspunten zijn beheersbare afvalkosten, het principe ‘de vervuiler betaalt’ en een eerlijke, zo laag mogelijke afvalstoffenheffing.

Daarnaast wordt steeds meer gedacht in termen van grondstoffen in plaats van afval. Het stimuleren en informeren van inwoners over het juist scheiden van afval helpt huishoudens om hun afvalstoffenheffing te beperken, maar draagt ook bij aan een betere afvalscheiding en recycling. Hierdoor blijven waardevolle grondstoffen behouden en kunnen deze worden ingezet voor de productie van nieuwe materialen en producten.

Omdat de kosten onder de gesloten exploitatie afvalinzameling vallen, is het systeem budgetneutraal. Door afval en grondstoffen goed te scheiden, kunnen huishoudens zelf invloed uitoefenen op de hoogte van de afvalstoffenheffing én bijdragen aan een meer circulaire samenleving.

Afvalbegroting
De ramingen in de begroting 2027 voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval vormen de basis voor de berekening van de tarieven afvalstoffenheffing 2027. Daarbij wordt aanvullend rekening gehouden met ervaringscijfers en ontwikkelingen in 2026 en met de te verwachten mutaties in de Najaarsnota 2026.
Op basis hiervan bedragen de totale netto bijgestelde kosten in 2027 € 2.085.000,- en stijgen de kosten ten opzichte van de ramingen in de primitieve begroting 2027 per saldo met circa € 158.000,- (inclusief BTW).

Ontwikkelingen
Bij de uitgaven is rekening gehouden met de volgende ontwikkelingen:
Inzamelmiddelen en inzameldiensten: De kosten voor restafval, inzamelmiddelen en inzameldiensten zijn een belangrijk financieel risico binnen de begroting. De afvalsector heeft te maken met stijgende loonkosten, hogere transportkosten door de invoering van de vrachtwagenheffing, toenemende CO_2-heffingen en afvalbelastingen en aanhoudende onzekerheid rondom brandstofprijzen. Daarnaast staat de verwerkingscapaciteit voor restafval onder druk, waardoor verdere tariefstijgingen niet zijn uit te sluiten. Voor de begroting is daarom rekening gehouden met aanvullende prijsstijgingen en toeslagen op diverse inzamel- en verwerkingscontracten.

Textiel: Voor textiel is een nieuw gunstig meerjarig contract afgesloten. Waar textielinzameling in het verleden voornamelijk kosten met zich meebracht, kan nu op inkomsten voor ingezamelde grondstoffen worden gerekend. Tegelijkertijd blijft de textielmarkt gevoelig voor marktontwikkelingen en veranderingen in wet- en regelgeving. Daarom wordt voor textiel een kostenneutrale balans ingeschat in 2027.

PMD: Voor PMD wordt gewerkt met een kwaliteitsstaffel vanuit Verpact. Gemeente Bladel voert momenteel een communicatiecampagne uit om de kwaliteit van afvalscheiding te verbeteren en daarmee mogelijk in aanmerking te komen voor een hogere vergoeding. Omdat nog niet zeker is of dit resultaat wordt behaald, is in de begroting geen rekening gehouden met aanvullende opbrengsten uit een hogere staffel. Daarnaast wordt rekening gehouden met een stijging van het gebruik van PMD-zakken, waardoor de kosten voor de aanschaf van inzamelzakken naar verwachting toenemen.

Papier en karton: De opbrengstvergoeding voor oud papier is in opzichte van 2025 circa 18,5% lager. Deze daling wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere marktprijzen voor oud papier en karton als gevolg van afnemende vraag vanuit de papierindustrie en normalisatie van de grondstoffenmarkt. In 2027 wordt ervan uitgegaan dat deze lagere opbrengsten aanhouden. Hierdoor vormen de teruglopende papieropbrengsten één van de belangrijkste oorzaken van de stijging van de netto afvalkosten.

Glas: Voor glas wordt rekening gehouden met stijgende inzamelkosten als gevolg van hogere transportkosten, brandstofprijzen en de invoering van de vrachtwagenheffing. Daarnaast is de begroting geactualiseerd op basis van de werkelijke kostenstructuur, waardoor de geraamde lasten hoger uitvallen dan in voorgaande jaren.

GFT: Voor GFT is rekening gehouden met een gemiddelde kostenstijging van circa 3,5%, bestaande uit contractuele CPI-indexatie aangevuld met een opslag voor ontwikkelingen in de afvalstoffenbelasting, CO_2-heffing en overige transport- en uitvoeringskosten.

Milieustraat: De afgelopen drie jaar zijn de tarieven van de milieustraat niet gewijzigd. Door normale kostenstijgingen (inflatie), stijgende loon- en transportkosten en bredere economische ontwikkelingen is Kempenbreed besloten de tarieven met 5% te verhogen. Daarnaast stijgen de kosten voor inzameling, verwerking, huur, onderhoud en transport als gevolg van de vrachtwagenheffing en toenemende CO_2-gerelateerde kosten.

Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing
Conform bestaand beleid wordt de omvang van de voorziening, voor zover een maximumomvang van € 50.000,- wordt overschreden, in een periode van 3 jaar verrekend door een verlaging van het tarief voor de afvalstoffenheffing. De omvang van de overschrijding kan aan

de burger teruggegeven worden in de vorm van een verlaging van het vastrecht afvalstoffenheffing. Het saldo van de voorziening egalisatie afvalstoffenheffing bedraagt per 31 december 2025 € 99.000,-.

Opbrengst afvalstoffenheffing 2027
De totale netto lasten met betrekking tot vuilophaal- en afvoer worden voor het jaar 2027 geraamd op € 2.085.000,- inclusief btw en de doorberekening van de geraamde kosten kwijtschelding afvalstoffenheffing ad € 20.000,-. Op basis van het uitgangspunt van het diftar beleid in de Kempengemeenten dat de totale netto afvalkosten voor 100% gedekt moeten worden door de inkomsten uit de afvalstoffenheffing, bedraagt de netto te realiseren opbrengst afvalstoffenheffing voor het jaar 2027 dan ook € 2.085.000,-.

De totale stijging van de afvalstoffenheffing bedraagt 8,2%. Ten behoeve van de berekening van de tarieven wordt de te realiseren opbrengsten 2027 ten opzichte van 2026 als volgt gesplitst:

Splitsing begroting in vastrecht en variabel tarief	**2026**	**2027**
Vastrecht	€ 1.322.000,-	€ 1.406.000,-
Variabel tarief restafval en GFT	€ 605.000,-	€ 679.000,-
Totaal	€ 1.927.000,-	€ 2.085.000,-

Voorgesteld wordt om de afvalstoffenheffing 2027 als volgt aan te passen:

Vastrecht: door bovenstaande splitsing bewerkstelligen we dat het vastrecht 2027 met 4,7% stijgt:

Vastrecht	**2026**	**2027**
Vastrecht per jaar	€ 150,25	€ 157,25
Vastrecht per maand	€ 12,52	€ 13,10

Variabel tarief restafval: De variabele tarieven voor restafval worden in 2027 verhoogd om de stijgende kosten van inzameling en verwerking van restafval op te vangen. Hiermee wordt het uitgangspunt 'de vervuiler betaalt' verder versterkt. De voorgestelde tarieven sluiten daardoor beter aan bij de kostenontwikkeling binnen de afvalketen en bij de tarieven van de overige Kempengemeenten.

Variabel tarief restafval	**2026**	**2027**
25 liter emmer	€ 4,79	€ 5,10
140 liter container	€ 14,26	€ 15,19
240 liter container	€ 22,42	€ 23,88
30 liter tariefzak (Netersel)	€ 3,50	€ 3,73
60 liter storten in ondergrondse container per keer	€ 6,78	€ 7,22
30 liter storten in ondergrondse container per keer	€ 3,50	€ 3,73

Variabel tarief GFT: het huidige variabele tarief van het GFT is niet kostendekkend, daarom verhogen we dit als volgt:

Variabel tarief GFT	**2026**	**2027**
25 liter emmer	€ 1,22	€ 1,71
140 liter container	€ 2,00	€ 2,80
240 liter container	€ 2,66	€ 3.72

In vergelijking met de Kempengemeenten is gemeente Bladel op dit moment nog steeds erg goedkoop. Om deze tarieven verder gelijk te trekken is gekozen om deze tarieven met hetzelfde percentage als vorig jaar te laten stijgen. Met deze stijging vallen de tarieven vanaf nu in dezelfde range als de andere Kempengemeenten.

Tariefzak Netersel
De inzameling van restafval in Netersel verloopt niet via containers, zoals in de rest van de gemeente Bladel, maar via tariefzakken. Deze worden opgehaald binnen de inzamelronde van Reusel-De Mierden. Daarbij geldt dat de kosten voor Reusel-De Mierden niet mogen stijgen als het inzamelsysteem in Netersel verandert. Het vervangen van de tariefzak door containers zou bovendien extra kosten met zich meebrengen. Om de inzameling praktisch te houden, blijft de tariefzak in Netersel daarom in gebruik tot ten minste het einde van de huidige contractperiode met inzamelaar Remondis. Deze overeenkomst loopt tot 1 januari 2031 en kan daarna nog drie keer met één jaar worden verlengd.

Milieustraat
Gemeenten zijn wettelijk verantwoordelijk voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen, waaronder grof huishoudelijk afval. Bladel en Reusel-De Mierden geven hier invulling aan met een gezamenlijke milieustraat in Bladel, waar inwoners grof huishoudelijk afval gescheiden kunnen aanbieden. De milieustraat is gevestigd op een terrein dat wordt gehuurd van een lokale ondernemer. Het huurcontract loopt af op 31 december 2027 en kan daarna nog tweemaal met een jaar worden verlengd. In 2026 wordt onderzocht waar de inzameling op langere termijn het beste kan worden georganiseerd. Naar verwachting kan eind 2026 een besluit worden genomen over de toekomstige locatie.

De milieustraat is een belangrijke voorziening binnen het gemeentelijke afvalbeheer en brengt aanzienlijke kosten met zich mee. Ongeveer twee derde van de kosten bestaat uit huur, beheer en personeel; het overige deel betreft transport en verwerking van de ingezamelde afvalstromen. Voor zover deze kosten niet worden gedekt door de poorttarieven, worden zij verwerkt in het vastrecht van de afvalstoffenheffing. Daarmee dragen alle inwoners bij aan de instandhouding van de voorziening, ongeacht of zij er gebruik van maken. Omdat de milieustraat gezamenlijk wordt geëxploiteerd door Bladel en Reusel-De Mierden, is het wenselijk dat beide gemeenten dezelfde poorttarieven hanteren. Dit voorkomt onduidelijkheid en discussie bij bezoekers van de milieustraat.

C. Rioolheffing
Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP)

De aanleg en het beheer van riolering is een gemeentelijke taak die zijn wettelijke basis tot ingang van de Omgevingswet vond in de Wet Milieubeheer (Wm). Op grond van artikel 4.22 van de Wm was een gemeente verplicht een Gemeentelijk RioleringsPlan GRP (een beleidsmatig en strategisch plan voor de aanleg en het beheer van de gemeentelijke riolering) op te stellen. In de raadsvergadering van 17 december 2020 is het Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2025 vastgesteld. Onder het overgangsrecht (artikel 4.93 Invoeringswet Omgevingswet) blijft het GRP van kracht tot eind van de vaststellingsperiode of het moment dat de gemeenteraad besluit dat het plan vervalt.

Het GRP 2021-2025 heeft echter een bredere visie, waarin ook anticiperend beleid is opgenomen om de gemeente in 2050 klimaatbestendig te maken. De Uitvoeringsagenda Klimaat-

adaptatie 2022-2026 eindigt eind 2026. Beide programma's vertonen veel overeenkomsten en overlappen op verschillende punten. Na de evaluaties van zowel het GRP als de Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie, is het de bedoeling om nieuwe kaders vast te stellen voor beide beleidsterreinen. Op basis daarvan zal een nieuw omgevingsprogramma voor klimaatadaptatie en riolering (water) worden opgesteld. De voorgestelde kaders zullen vervolgens ter goedkeuring aan de raad worden voorgelegd.

Begin 2026 is over het GRP een evaluatie opgesteld en is de raad geïnformeerd over de verlenging van het GRP. In het vierde kwartaal van 2026 zal het nieuwe programma tijdens een raadsinformatieavond worden toegelicht aan de gemeenteraad.

De dekking van de rioleringszorg verloopt via de rioolheffing, waarbij het beleidsuitgangspunt geldt van volledige kostendekkendheid. De benodigde inkomsten worden omgeslagen naar inwoners en bedrijven via een rioolheffingstarief. Daarbij wordt een heffingsmethodiek gehanteerd waarbij:

- **woningen** een vastrecht betalen op basis van de gezinssamenstelling, en gedifferentieerd wordt naar één, twee, drie, vier, vijf tot tien persoonshuishoudens. Met ingang van 1 januari 2026 worden 11- en meerpersoonshuishouden aangeslagen o.b.v. waterverbruik. Middels de vastrecht tariefberekening van aanslagbedragen zouden woningen met 11 of meer personen onevenredig laag worden aangeslagen waarmee de hoogte van de aanslag niet in verhouding zou staan tot de lasten die dit waterverbruik met zich meebrengt voor de gemeente.
- **agrarische objecten**, dan wel combinaties van woningen met agrarische gedeelten die in hoofdzaak als niet-woning dienen te worden aangemerkt, een vastrecht betalen;
- **niet-woningen (bedrijven)** op basis van een staffeling van het waterverbruik betalen, waarbij de staffeling begint met een verbruik tussen 0 en 50 m³. We hanteren een grootverbruik categorie voor bedrijven met een waterverbruik van meer dan 30.000 m3. Middels de normale berekening van aanslagbedragen zou deze grootverbruiker onevenredig hoog worden aangeslagen waarmee de hoogte van de aanslag niet in verhouding zou staan tot de lasten die dit waterverbruik met zich meebrengt voor de gemeente.

Op basis van het thans vigerende GRP 2021-2025 en een actualisatie van de ramingen met betrekking tot het rioolbeheer 2026 komen de verwachte netto lasten voor het jaar 2027 uit op een bedrag van (afgerond) € 2.754.000,- (inclusief compensabele BTW). Uitgaande van de aantallen huishoudens, agrarische objecten en niet-woningen op de peildatum 20 augustus 2026 zullen de huidige tarieven 2026 met 4,5% dienen te worden verhoogd. Hiermee zal naar verwachting in 2027 een opbrengst rioolheffing kunnen worden gerealiseerd van afgerond € 2.754.000,- zoals onderstaand weergegeven.

De tariefstijging voor 2027 is met name het gevolg van doorberekening van inflatiekosten in de rioolheffing en een actualisatie van het aantal woningen, agrarische objecten en niet-woningen dat in de rioolheffing kan worden betrokken.

Categorie	**Aantal**	**Tarief 2026**	**Aantal**	**Tarief 2027**
	1-9-2025		**20-8-2026**	
Woningen				
1-persoonshuishoudens	2.526	€ 107	2.627	€ 112
2-persoonshuishoudens	3.343	€ 225	3.367	€ 235
3-persoonshuishoudens	990	€ 322	1.003	€ 336
4-persoonshuishouden	1.277	€ 353	1.282	€ 369
5-of-meerpersoonshuishoudens				
5- tot 10-persoonshuishoudens	522	€ 459	520	€ 480

Subtotaal	8.658		8.799	
Agrarische objecten	60	€ 632	65	€ 661
Overige niet-woningen				
0-50 m³	376	€ 107	414	€ 112
51-150 m³	111	€ 225	113	€ 235
151-300 m³	101	€ 509	94	€ 531
301-500 m³	40	€ 890	52	€ 930
501-800 m³	33	€ 1.465	26	€ 1.531
801-1000 m³	9	€ 2.040	9	€ 2.131
1001-1500 m³	12	€ 2.805	17	€ 2.931
1501-2500 m³	8	€ 4.717	10	€ 4.929
2501-5000 m³	3	€ 8.287	3	€ 8.660
5001-7500 m³	1	€ 15.293	1	€ 15.981
7501-15000 m³	4	€ 31.874	3	€ 33.308
15001-30000 m³	0	€ 46.184	0	€ 48.262
>30001 m3	1	€ 91.047	1	€ 95.145
Subtotaal	699		743	
Verwachte opbrengst				**€ 2.754.000**

De financiële mutaties met betrekking tot de opbrengsten rioolrechten en daarmee samenhangende lasten op basis van de geactualiseerde lasten rioolbeheer voor het jaar 2027 zullen worden verwerkt in de 1e wijziging van de begroting 2027. Deze mutaties zijn per saldo budgettair neutraal.

D. Toeristenbelasting
In het ombuigingstraject 2025 is besloten om de baten uit toeristenbelasting in 3 jaar (2027-2028-2029) cumulatief te laten stijgen met ca. 28%. Met deze verhoging wordt de toeristenbelasting stapsgewijs verhoogd naar het landelijk gemiddelde. Dat komt neer op een jaarlijkse stijging van ca. 8,6% per jaar voor de jaren 2027, 2028 en 2029. Als we de besloten stijging toepassing op het tarief van 2026 komen we op onderstaande tarieven voor 2027-2029:

Tarieven	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Vaste onderkomens	€ 1,92	€ 2,08	€ 2,26	€ 2,45
Mobiele onderkomens	€ 1,82	€ 1,98	€ 2,15	€ 2,33
Beroepsmatig verblijf [1]	€ 0,96	€ 1,04	€ 1,13	€ 1,23

1 Beroepsmatig verblijf bedraagt het tarief voor het verblijf van 60 dagen of meer gedurende het belastingjaar door personen die gedurende hun verblijf beroeps- of bedrijfsmatige werkzaamheden verrichten voor of in opdracht van anderen, 50% van het reguliere tarief voor vaste onderkomens.

In afwijking van het geldende tarief bedraagt het tarief voor beroepsmatig verblijf per overnachting 50% van het reguliere tarief voor vaste onderkomens. Beroepsmatig verblijf: verblijf van 60 dagen of meer gedurende het belastingjaar door personen die gedurende hun verblijf beroeps- of bedrijfsmatige werkzaamheden verrichten voor of in opdracht van anderen.

Naast de tariefswijzigingen worden enkele tekstuele wijzigingen in de verordening voorgesteld. In artikel 4, eerste lid, onderdeel b, wordt de vrijstellingsbepaling aangepast. Was de bepaling: *"als deelnemer van een groep van een georganiseerde jeugdbeweging van educatieve, ideologische, religieuze of sportieve aard, dan wel van groepen deel uitmakend van het zogenaamde open jeugdwerk, onder leiding overnacht in daarvoor aangewezen (jeugd-) vakantieboerderijen;"* Wordt deze: *"als deelnemer van een groep van een georganiseerde*

jeugdbeweging van educatieve, ideologische, religieuze of sportieve aard, dan wel van groepen deel uitmakend van het zogenaamde open jeugdwerk, onder leiding overnacht in de gemeente Bladel. Onder open jeugdwerk worden verstaan niet-commerciële, georganiseerde groepsactiviteiten voor jongeren die toegankelijk zijn voor alle deelnemers en plaatsvinden onder begeleiding van een of meer meerderjarige begeleiders die verantwoordelijk zijn voor de organisatie." Hiermee wordt de vrijstelling niet langer beperkt tot aangewezen (jeugd-) vakantieboerderijen en wordt tevens een nadere omschrijving van het begrip open jeugdwerk opgenomen.

Daarnaast wordt artikel 6, tweede lid, tekstueel verduidelijkt. Was de bepaling: *"In afwijking van hetgeen is bepaald in het eerste lid, bedraagt het tarief voor verblijf in andere accommodaties dan vakantieonderkomens of niet beroepsmatig verhuurde ruimten én op terreinen, per persoon, per overnachting € 1,98."* Wordt deze*: "In afwijking van hetgeen is bepaald in het eerste lid, bedraagt het tarief voor verblijf in andere accommodaties dan vakantieonderkomens (verhuurde accommodaties, kamers of andere verblijfsruimten die bestemd zijn voor tijdelijk verblijf), per persoon per overnachting € 1,98."* Met deze wijziging wordt verduidelijkt op welke accommodaties het tarief van toepassing is.

E. Legesverordening en tarieventabel

1.1. Nagecalculeerde inflatiecorrectie

Alle tarieven van de producten en diensten zijn in principe verhoogd met het nagecalculeerde inflatiepercentage van 1,9%. Dit percentage is bepaald ten behoeve van de begroting en ook gebruikt voor de correctie van het tarief voor de onroerendezaakbelastingen. Daarnaast zijn een aantal tarieven op een andere wijze bepaald, hetgeen hierna wordt weergegeven.

1.2 Rijbewijzen

De tarieven voor de rijbewijzen worden elk jaar door de rijksoverheid gemaximeerd. Daarnaast is dat tarief opgebouwd uit een deel rijksleges en een deel gemeentelijke leges. Zowel het maximale tarief voor 2026 als het rijksdeel zijn op het moment van opmaken van de tarieven tabel voor behandeling in uw raad nog niet bekend. Een aanpassing van het tarief is na vast stelling in principe alleen mogelijk als die aanpassing de potentiële aanvragers niet benadeelt. Daarom zijn de bedragen van 2026 met € 5,00 verhoogd voor 2027. Nadat bekend is geworden wat de maximale tarieven en het rijksdeel daarin zijn, kunnen de tarieven dan naar bene den worden aangepast. Het college is daartoe bevoegd op basis van de voorgelegde verordening.

1.3 Elders vastgelegde tarieven

Tenslotte bevat de tarieventabel behorende bij de legesverordening nog tarieven die in hogere wetgeving of door andere instanties zijn vastgelegd. Voorbeelden hiervan zijn akten uit de burgerlijke stand, een attestatie de vita, ontheffing voor speelautomaten, maar ook de kosten voor een gezondheidsverklaring van het CBR en de kosten voor aangetekende stukken die door PostNL worden bepaald. Deze bedragen zijn uit die regelgeving of van die instanties overgenomen.

1.4 Wijziging

Artikel 2.6 van de legesverordening is gewijzigd naar aanleiding van de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Door deze wetgeving is een onderscheid ontstaan tussen de bouwactiviteit voor het ruimtelijke deel en het bouwtechnische deel. Deze gewijzigde systematiek wordt met deze aanpassing op een duidelijke en transparante wijze verwerkt in de legesverordening.

F. Lokale lastendruk 2027 per huishouden

In onderstaand overzicht vindt u een indicatie van de ontwikkeling van de tarieven 2027 ten opzichte van 2026. Hierbij wordt uitgaan van een ééngezinswoning (in eigendom) met een gemiddelde waarde van € 491.000,- in 2026 en € 523.000,- in 2026 (stijging 6,5%). Rekening houdend met de waardestijging en de voorgestelde verhoging van de OZB-opbrengsten van 1,9% komt het tarief voor 2027 uit op 0,0719%. Dit vermenigvuldigd met de nieuwe waarde van € 523.000,- leidt tot een OZB aanslag van € 376,- Dit is een stijging van 1,9%.

In totaliteit stijgt de totale lastendruk in 2027 met gemiddeld € 40,00 voor een 4-persoons-huishouden ten opzichte van het jaar 2026. Dit komt neer op een stijging van circa 4,2%.

	Tarief 2026	Tarief 2027
Onroerende-zaakbelastingen[1] - eigenarengedeelte	€ 369,00	€ 376,00
Afvalstoffenheffing (op basis van 12 ledigingen) [2]	€ 236,00	€ 253,00
Rioolheffing[3]	€ 353,00	€ 369,00
Totaal per huishouden	€ 958,00	€ 998,00

[1] verhoging op basis van een waarde van € 523.000 x tarief 2027 (0,0719%).
[2] een gemiddeld gezin van 4 personen betaalt in 2027 € 157,25 (vastrecht) en gemiddeld 7 ledigingen (140 liter GFT) à € 2,80 en gemiddeld 5 ledigingen (140 liter restafval) à € 15,19 (2025: respectievelijk € 150,25, € 2,00 en € 14,26)
[3] een gemiddeld gezin betaalt in 2027 voor 4 personen € 369,- (2026 € 353,-)

Voor een 2-persoonshuishouden stijgt de totale lastendruk in 2027 met gemiddeld € 32,00 ten opzichte van het jaar 2026. Dit komt neer op een stijging van circa 3,9%.

	Tarief 2026	Tarief 2027
Onroerende-zaakbelastingen[1] - eigenarengedeelte	€ 369,00	€ 376,00
Afvalstoffenheffing (op basis van 9 ledigingen) [2]	€ 217,00	€ 232,00
Rioolheffing[3]	€ 225,00	€ 235,00
Totaal per huishouden	€ 811,00	€ 843,00

[1] verhoging op basis van een waarde van € 523.000 x tarief 2027 (0,0719%).
[2] een gemiddeld gezin van 2 personen betaalt in 2027 € 157,25 (vastrecht) en gemiddeld 5 ledigingen (140 liter GFT) à € 2,80 en gemiddeld 4 ledigingen (140 liter restafval) à € 15,19 (2026: respectievelijk € 150,25, € 2,00 en € 14,26)
[3] een gemiddeld gezin betaalt in 2027 voor 2 personen € 235,- (2026: € 225,-)

Kanttekeningen
Er zijn geen nadere kanttekeningen.

Financiën
De financiële mutaties van de genoemde voorstellen zullen middels de 1e wijziging van de begroting 2027 worden verwerkt in de begroting 2027 en meerjarenraming 2027-2029.

Communicatie
De nieuwe verordeningen worden gepubliceerd in de PC55 en op de website van mijn.overheid.nl.

Uitvoering
Bij vaststelling van de bijgevoegde conceptverordeningen en tarieventabellen gaan deze in met ingang van 1 januari 2027.

Bladel, 22 september 2026

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris,

ValidSigned door Ruud Lathouwers
op 23-09-2026

de burgemeester,

ValidSigned door Maurits van den Bosch
op 23-09-2026

Bijlage(n)
a. Ontwerp verordening onroerendezaakbelastingen 2027 (26.15413)
b. Ontwerp verordening afvalstoffenheffing 2027 en bijbehorende tarieventabel (26.15428)
c. Ontwerp verordening rioolheffing 2027 (26.15429)
d. Ontwerp verordening toeristenbelasting 2026 (26.15310)
e. Ontwerp verordening leges 2027 en bijbehorende tarieventabel (26.15430)
f. Overzicht was wordt tarieven leges (26.17966)

Ontwerp-raadsbesluit

26.15413

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R26.047 van burgemeester en wethouders van 22 september 2026;

gelet op de artikelen 220 tot en met 220h van de Gemeentewet;

overwegende dat:
- de geraamde waardeontwikkeling van de gemiddelde WOZ-waarde tussen de waardepeildatum 1 januari 2026 en 1 januari 2027 6,5% voor woningen bedraagt en 2,75% voor niet-woningen. Hierbij is uitgegaan van de beschikbare marktinformatie;
- de voorgestelde verhoging onroerendezaakbelastingen 1,9% bedraagt;

besluit vast te stellen de volgende verordening:

Verordening op de heffing en de invordering van onroerendezaakbelastingen Bladel 2027

Artikel 1 Belastbaar feit en belastingplicht

1. Onder de naam 'onroerendezaakbelastingen' worden ter zake van binnen de gemeente gelegen onroerende zaken twee directe belastingen geheven:
   a) een belasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak die niet in hoofdzaak tot woning dient, al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt, verder te noemen: gebruikersbelasting;
   b) een belasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht, verder te noemen: eigenarenbelasting.
2. Bij de gebruikersbelasting wordt:
   a) gebruik door degene aan wie een deel van een onroerende zaak in gebruik is gegeven, aangemerkt als gebruik door degene die dat deel in gebruik heeft gegeven; degene die het deel in gebruik heeft gegeven, is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene aan wie dat deel in gebruik is gegeven;
   b) het ter beschikking stellen van een onroerende zaak voor volgtijdig gebruik aangemerkt als gebruik door degene die die onroerende zaak ter beschikking heeft gesteld;
   degene die de onroerende zaak ter beschikking heeft gesteld is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene aan wie die zaak ter beschikking is gesteld.
3. Met betrekking tot de eigenarenbelasting wordt als genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht aangemerkt degene die bij het begin van het kalenderjaar als zodanig in de kadastrale registratie is vermeld, tenzij blijkt dat hij op dat tijdstip geen genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is.

Artikel 2 Voorwerp van de belasting

1. Voorwerp van de belasting is een onroerende zaak.
2. Als onroerende zaak wordt aangemerkt de onroerende zaak, bedoeld in hoofdstuk III van de Wet waardering onroerende zaken.
3. Een onroerende zaak dient in hoofdzaak tot woning indien de waarde die op grond van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken is vastgesteld voor die onroerende

zaak in hoofdzaak kan worden toegerekend aan delen van die onroerende zaak die dienen tot woning dan wel volledig dienstbaar zijn aan woondoeleinden.

Artikel 3 Maatstaf van heffing

1. De heffingsmaatstaf is de op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken voor de onroerende zaak vastgestelde waarde voor het kalenderjaar bedoeld in artikel 1.
2. Indien met betrekking tot een onroerende zaak geen waarde is vastgesteld op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken wordt de heffingsmaatstaf van die onroerende zaak bepaald met overeenkomstige toepassing van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 17, 18 en 20, tweede lid, van de Wet waardering onroerende zaken.

Artikel 4 Vrijstellingen

1. In afwijking in zoverre van artikel 3 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf buiten aanmerking gelaten, voor zover dit niet reeds is geschied bij de bepaling van de in dat artikel bedoelde waarde, de waarde van:
   a) ten behoeve van de land- of bosbouw bedrijfsmatig geëxploiteerde cultuurgrond, daaronder mede begrepen de open grond, alsmede de ondergrond van glasopstanden, die bedrijfsmatig aangewend wordt voor de kweek of teelt van gewassen, zonder daarbij de ondergrond als voedingsbodem te gebruiken;
   b) glasopstanden, die bedrijfsmatig worden aangewend voor de kweek of teelt van gewassen, voor zover de ondergrond daarvan bestaat uit de in onderdeel a bedoelde grond;
   c) onroerende zaken die in hoofdzaak zijn bestemd voor de openbare eredienst of voor het houden van openbare bezinningssamenkomsten van levensbeschouwelijke aard, een en ander met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning;
   d) één of meer onroerende zaken die deel uitmaken van een op de voet van de Natuurschoonwet 1928 aangewezen landgoed dat voldoet aan de in artikel 8 van het Rangschikkingsbesluit Natuurschoonwet 1928, met uitzondering van de daarop voorkomende gebouwde eigendommen;
   e) natuurterreinen, waaronder mede worden verstaan duinen, heidevelden, zandverstuivingen, moerassen en plassen, die door rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid welke zich uitsluitend of nagenoeg uitsluitend het behoud van natuurschoon ten doel stellen, beheerd worden;
   f) openbare land- en waterwegen en banen voor openbaar vervoer per rail, een en ander met inbegrip van kunstwerken;
   g) waterverdedigings- en waterbeheersingswerken die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de delen van zodanige werken die dienen als woning;
   h) werken die zijn bestemd voor de zuivering van riool- en ander afvalwater en die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de delen van zodanige werken die dienen als woning;
   i) werktuigen die van een onroerende zaak kunnen worden afgescheiden zonder dat beschadiging van betekenis aan die werktuigen wordt toegebracht en die niet op zichzelf als gebouwde eigendommen zijn aan te merken.
   j) onroerende zaken voor zover die bestemd zijn te worden gebruikt voor de publieke dienst van de gemeente, met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die bestemd zijn te worden gebruikt voor het geven van onderwijs;
   k) straatmeubilair, waaronder begrepen alle zodanige gebouwde eigendommen -niet zijnde gebouwen- welke zijn geplaatst ten gerieve of in het belang van het publiek, ten dienste van het verkeer of ter verfraaiing van de gemeente, zoals lichtmasten, verkeersinstallaties, standbeelden, monumenten, fonteinen, banken, abri's, hekken en palen;

l) plantsoenen, parken en waterpartijen, die bij de gemeente in beheer zijn of waarvan de gemeente het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht, met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning;
m) begraafplaatsen, urnentuinen en crematoria, met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning.

2. De vrijstelling met betrekking tot de in onderdeel j van het eerste lid bedoelde onroerende zaken voor de eigenarenbelasting geldt niet voor zover de gemeente van die zaken niet het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.
3. In afwijking in zoverre van artikel 3 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf voor de gebruikersbelasting buiten aanmerking gelaten de waarde van gedeelten van de onroerende zaak die in hoofdzaak tot woning dienen dan wel in hoofdzaak dienstbaar zijn aan
woondoeleinden.

Artikel 5 Belastingtarieven

1. Het tarief van de belasting bedraagt een percentage van de heffingsmaatstaf. Het percentage bedraagt voor:
   a) de gebruikersbelasting 0,1903%;
   b) de eigenarenbelasting:
      I. voor onroerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen 0,0719%;
      II. voor onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen 0,2110%.
2. Het bedrag van de belasting wordt per belastingaanslag naar beneden afgerond op gehele euro's.
3. Voor belastingbedragen tot € 10,00 vindt geen invordering plaats. Voor de toepassing van de vorige volzin wordt het totaal van op een aanslagbiljet verenigde verschuldigde bedragen onroerendezaakbelastingen of andere heffingen aangemerkt als één belastingbedrag.

Artikel 6 Wijze van heffing

De belastingen worden bij wege van aanslag geheven.

Artikel 7 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de aanslagen worden betaald in twee gelijke termijnen waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de tweede twee maanden later.
2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid geldt dat, zolang de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingplichtigen kunnen worden afgeschreven, de aanslagen moeten worden betaald in zoveel termijnen als er in het kalenderjaar overblijven, met dien verstande dat het aantal termijnen tenminste drie en ten hoogste tien bedraagt. De eerste termijn vervalt één maand na dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. In afwijking van het tweede lid geldt, ingeval het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen of als het aanslagbiljet maar één aanslag bevat het bedrag daarvan minder is dan € 50,00, de verschuldigde belasting door middel van automatisch incasso in één termijn van de betaalrekening van de belastingschuldige kan worden afgeschreven.
4. De Algemene Termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste en tweede lid gestelde termijnen.

Artikel 8 Overgangsrecht, inwerkingtreding en citeertitel

1. De 'Verordening onroerendezaakbelastingen 2026', vastgesteld door de raad van de gemeente Bladel bij besluit van datum 11 november 2025, wordt ingetrokken met ingang van de in het derde lid van dit artikel genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

2. Deze verordening treedt in werking met ingang 1 januari 2027.
3. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2027.
4. Deze verordening wordt aangehaald als 'Verordening onroerendezaakbelastingen Bladel 2027’.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 10 november 2026 .

De raad voornoemd,

de griffier, de voorzitter,

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

26.15428

Ontwerp-raadsbesluit

26.15428

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R26.047 van burgemeester en wethouders van 22 september 2026;

gelet op artikel 15.33 van de Wet milieubeheer;

overwegende dat het noodzakelijk is de tarieven van de afvalstoffenheffing aan te passen om de kostendekkendheid te waarborgen;

besluit vast te stellen de volgende verordening:

Verordening op de heffing en de invordering van afvalstoffenheffing Bladel 2027

Artikel 1 Definities
Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder ‘gebruik maken’: gebruik maken in de zin van artikel 15.33 van de Wet milieubeheer.

Artikel 2 Aard van de belasting en belastbaar feit
1. Onder de naam 'afvalstoffenheffing' wordt een directe belasting geheven als bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer.
2. De afvalstoffenheffing bedoeld in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel wordt naar afzonderlijke grondslagen geheven ter zake van het feitelijk gebruik van een perceel ten aanzien waarvan krachtens de artikelen 10.21 en 10.22 van de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt.

Artikel 3 Voorwerp van de belasting
1. Voorwerp van de belasting is een perceel.
2. Als perceel wordt aangemerkt:
   a. de onroerende zaak, bedoeld in artikel 16, onder a, c, d en f, van de Wet waardering onroerende zaken;
   b. de roerende zaak, welke duurzaam aan een plaats gebonden is;
   c. een gedeelte van een in onderdeel b bedoelde roerende zaak dat blijkens zijn indeling is bestemd om als afzonderlijk geheel te worden gebruikt;
   d. een samenstel van twee of meer in onderdeel b bedoelde roerende zaken of in onderdeel c bedoelde gedeelten daarvan die bij dezelfde belastingplichtige in gebruik zijn en die, naar de omstandigheden beoordeeld, bij elkaar behoren;
   e. het binnen de gemeente gelegen deel van de in onderdeel b bedoelde roerende zaak, van een in onderdeel c bedoeld gedeelte daarvan of van een in onderdeel d bedoeld samenstel.

Artikel 4 Belastingplicht
1. De belasting wordt geheven van degene die in de gemeente naar de omstandigheden beoordeeld al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruik maakt van een perceel ten aanzien waarvan ingevolge de artikelen 10.21 en 10.22 van de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt.

2. Voor de toepassing van het eerste lid wordt:
   a. gebruikmaken van een perceel door de leden van een huishouden, aangemerkt als gebruikmaken door het door de in artikel 231, tweede lid, onderdeel b, van de Gemeentewet bedoelde gemeenteambtenaar aangewezen lid van dat huishouden;
   b. gebruikmaken door degene aan wie een deel van een perceel in gebruik is gegeven aangemerkt als gebruikmaken door degene die dat deel in gebruik heeft gegeven, met dien verstande dat degene die het deel in gebruik heeft gegeven, bevoegd is de heffing als zodanig te verhalen op degene aan wie dat deel in gebruik is gegeven;
   c. het ter beschikking stellen van een perceel voor volgtijdig gebruik aangemerkt als gebruikmaken door degene die dat perceel ter beschikking heeft gesteld, met dien verstande dat degene die het perceel ter beschikking heeft gesteld, bevoegd is de heffing als zodanig te verhalen op degene aan wie het perceel ter beschikking is gesteld.

Artikel 5 Maatstaf van heffing en belastingtarief
De belasting wordt geheven naar de maatstaven en de tarieven opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.

Artikel 6 Belastingjaar
Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 7 Wijze van heffing
1. De belasting wordt bij wege van aanslag geheven.
2. De belasting bedoeld in paragraaf 1.2 van de tarieventabel wordt geheven door middel van een mondelinge dan wel een schriftelijke gedagtekende kennisgeving. Het gevorderde bedrag wordt mondeling, dan wel door toezending of uitreiking van de schriftelijke kennisgeving aan de belastingschuldige bekendgemaakt.

Artikel 8 Ontstaan van de belastingschuld, voor de heffing ter zake van de niet met de periodieke inzameldienst ingezamelde stoffen
1. De belasting is verschuldigd bij het begin van het belastingtijdvak of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht met betrekking tot het perceel in de loop van het belastingtijdvak aanvangt, is de belasting verschuldigd over zoveel twaalfde gedeelten van het voor dat tijdvak verschuldigde als er in dat tijdvak, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Indien de belastingplicht met betrekking tot het perceel in de loop van het belastingtijdvak eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van het voor dat tijdvak verschuldigde als er in dat tijdvak, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
4. Belastingbedragen van minder dan € 10,00 worden niet geheven.

Artikel 9 Termijnen van betaling
1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de aanslagen worden betaald in twee termijnen waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de tweede twee maanden later.
2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid geldt dat, zolang de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingplichtigen kunnen worden afgeschreven, de aanslagen moeten worden betaald in tien gelijke termijnen. De eerste termijn vervalt één maand na dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. In afwijking van het tweede lid geldt ingeval het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen, of als het aanslagbiljet maar één aanslag bevat het bedrag daarvan

minder is dan € 50,00 de verschuldigde belasting door middel van automatisch incasso in één termijn van de betaalrekening van de belastingschuldige kan worden afgeschreven.
4. De Algemene Termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste, tweede en derde lid gestelde termijnen.

Artikel 10 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders
Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels vaststellen met betrekking tot de heffing en invordering van de afvalstoffenheffing.

Artikel 11 Overgangsrecht, inwerkingtreding en citeertitel
1. De “Verordening afvalstoffenheffing 2026”, vastgesteld door de raad van de gemeente Bladel bij besluit van 11 november 2025, wordt ingetrokken met ingang van de in het derde lid van dit artikel genoemde datum met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voordien hebben voorgedaan.
2. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2027.
3. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2027.
4. Deze verordening wordt aangehaald als “Verordening afvalstoffenheffing 2027”.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 10 november 2026 .

De raad voornoemd,

de griffier, de voorzitter,

BIJLAGE 1 TARIEVENTABEL

Behorende bij de verordening afvalstoffenheffing Bladel 2027

Algemeen
De bedragen genoemd in deze tabel zijn inclusief omzetbelasting indien deze verschuldigd is.

Hoofdstuk 1 Maatstaven en tarieven afvalstoffenheffing

Paragraaf 1.1 Maatstaven en tarieven afvalstoffenheffing voor het periodiek inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen

1.1.1	De belasting bedraagt per perceel per maand van het belastingtijdvak:	€ 13,10
1.1.2	Onverminderd het bepaalde in onderdeel 1.1.1 bedraagt de belasting per lediging van een:	
1.1.2.1	25-liter container, bestemd voor restafval	€ 5,10
1.1.2.2	140-liter container, bestemd voor restafval	€ 15,19
1.1.2.3	240-liter container, bestemd voor restafval	€ 23,88
1.1.2.4	25-liter container, bestemd voor gft-afval	€ 1,71
1.1.2.5	140-liter container, bestemd voor gft-afval	€ 2,80
1.1.2.6	240-liter container, bestemd voor gft-afval	€ 3,72
1.1.3	Onverminderd het bepaalde in onderdeel 1.1.1 bedraagt de belasting per inworp in een ondergrondse container van een 60 liter afvalzak	€ 7,22
1.1.4	Onverminderd het bepaalde in onderdeel 1.1.1 bedraagt de belasting per inworp van een 30 liter afvalzak in een ondergrondse container	€ 3,73
1.1.5	Onverminderd het bepaalde in onderdeel 1.1.1 bedraagt de belasting voor het ter beschikking stellen van een gemeentelijk restafvalzak van 30 liter	€ 3,73

Paragraaf 1.2

1.2.1 Onverminderd het bepaalde in paragraaf 1.1 bedraagt de belasting voor het aanbieden van afval in de milieustraat:

Categorie-indeling	**Tarief**
Categorie 0 wit- en bruingoed, kadavers van kleine huisdieren, asbest (max 35 m2), afgewerkte olie (max 5 ltr.), klein chemisch afval, retour glas, papier/karton, oud ijzer, bruikbare textiel en kleding, schoeisel en kringloopgoederen, hard plastic, schoon EPS (piepschuim/tempex), matrassen.	Gratis
Categorie I: Voetganger of fietser vuilniszak/tariefzak met restafval	 € 6,00 € 18,50
Categorie 2: Categorie 2A: blad, gras, snoeihout tot 1/2 m3 Categorie 2B: blad, gras, snoeihout van 1/2 tot 1 m3 Categorie 2C: blad, gras, snoeihout vanaf 1 m3 t/m 2 m3	 € 3,50 € 3,50 € 6,50

Categorie 2A: blad, gras, snoeihout tot 1/2 m3 eerste 6 keer Categorie 2B: blad, gras, snoeihout van 1/2 tot 1 m3 eerste 6 keer Categorie 2C: blad, gras, snoeihout vanaf 1 m3 t/m 2 m3, eerste 6 keer	€ 9,50 € 18,50 € 30,00
Categorie 3: - Grof restafval, bouw- en sloopafval tot 0,5 m³ - Matrassen (1- of 2-persoons, per stuk) - Grof restafval, bouw- en sloopafval tot 1 m³ - Grof restafval, bouw- en sloopafval voor elke volgende m³, of een gedeelte daarvan, meer dan 1 m³	 € 9,50 Gratis € 18,50 € 30,00
Aparte regeling voor vuilniszakken per zak van maximaal 60 liter	€ 18,50

Paragraaf 1.3

Onverminderd het bepaalde in paragraaf 1.1 en 1.2 bedragen de kosten voor:		
1.3.1	Een nieuwe milieupas bij verlies of diefstal:	€ 6,00
1.3.2	Het omwisselen van een klein inzamelmiddel voor restafval naar een groter volume:	€ 20,00
1.3.3	Het omwisselen van een inzamelmiddel voor restafval naar een kleiner volume:	€ 0,00
1.3.4	Het omwisselen van een inzamelmiddel voor GFT-afval naar een groter òf een kleiner volume:	€ 0,00

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

26.15429

Ontwerp-raadsbesluit

26.15429

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R26.047 van burgemeester en wethouders van 22 september 2026;

gelet op artikel 228a van de Gemeentewet;

overwegende dat het noodzakelijk is de tarieven van de rioolheffing aan te passen om de kostendekkendheid te waarborgen;

besluit vast te stellen de volgende verordening:

Verordening op de heffing en invordering van rioolheffing Bladel 2027

Artikel 1 Definities
In deze verordening wordt verstaan onder:
a. perceel: de roerende zaak of de onroerende zaak, bedoeld in hoofdstuk III van de Wet waardering onroerende zaken of een zelfstandig gedeelte ervan;
b. gemeentelijke riolering: een voorziening of combinatie van voorzieningen voor inzameling, verwerking, zuivering of transport van afvalwater, hemelwater of grondwater, in eigendom, in beheer of in onderhoud bij de gemeente;
c. verbruiksperiode: de periode waarop de afrekening van Brabant Water betrekking heeft;
d. water: huishoudelijk afvalwater, bedrijfsafvalwater, oppervlaktewater, hemelwater of grondwater.

Artikel 2 Aard van de belasting
Onder de naam rioolheffing wordt een directe belasting geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan:
a. de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, alsmede de zuivering van huishoudelijk afvalwater; en
b. de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde hemelwater, alsmede het treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Artikel 3 Belastbaar feit en belastingplicht
1. De belasting wordt geheven van de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd.
2. Als gebruiker wordt aangemerkt:
   a. degene die naar de omstandigheden beoordeeld het perceel al dan niet krachtens eigendom, bezit of beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt;
   b. ingeval een gedeelte van een perceel – niet een gedeelte als bedoeld in artikel 4 voor gebruik is afgestaan: degene die dat gedeelte voor gebruik heeft afgestaan;
   c. degene die een perceel beschikbaar heeft gesteld voor volgtijdig gebruik.

Artikel 4 Zelfstandige gedeelten
Indien gedeelten van een in artikel 3 bedoeld perceel blijkens hun indeling bestemd zijn om als afzonderlijk geheel te worden gebruikt, wordt de belasting geheven ter zake van elk als zodanig bestemd gedeelte, met dien verstande dat indien twee of meer van die gedeelten tezamen als één geheel worden gebruikt, deze als één perceel worden aangemerkt.

Artikel 5 Maatstaf van heffing
1. De belasting als bedoeld in artikel 2 lid a en b wordt geheven naar:
   a. een vast bedrag per perceel voor in hoofdzaak woningen tot en met 10 personen en voor in hoofdzaak woningen met meer dan 10 personen op basis van waterverbruik."
   b. een vast bedrag per perceel indien sprake is van een agrarisch bedrijf;
   c. een bedrag op basis van het aantal kubieke meters leidingwater, grondwater en oppervlaktewater dat vanuit het perceel direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd voor in hoofzaak niet-woningen.
2. Het aantal kubieke meters afgevoerd water wordt gesteld op het aantal kubieke meters water dat in het aan het belastingjaar voorafgaande kalenderjaar naar het perceel is toegevoerd en/of opgepompt. Ingeval de verbruiksperiode niet gelijk is aan een periode van twaalf maanden, wordt de hoeveelheid water door herleiding naar tijdsgelang bepaald. Bij die herleiding wordt een gedeelte van een kalendermaand voor een volle maand gerekend.
3. Ingeval gebruik wordt gemaakt van een pompinstallatie moet die pompinstallatie zijn voorzien van een:
   a. watermeter, waarvan de hoeveelheid opgepompt water kan worden afgelezen, of
   b. bedrijfsurenteller, waarvan het aantal uren dat een pompinstallatie met vaste capaciteit in bedrijf is geweest kan worden afgelezen.
4. De eerste volzin is niet van toepassing indien vaststelling van de hoeveelheid opgepompt water geschiedt op grond van enige andere wettelijke bepaling.
5. De op de voet van het derde lid berekende hoeveelheid toegevoerd of opgepompt water wordt verminderd met de hoeveelheid water die niet als afvalwater is afgevoerd.
6. Voor zover de gegevens als bedoeld in het tweede lid van dit artikel niet bekend zijn, wordt het waterverbruik door de in artikel 231, tweede lid, onderdeel b, van de Gemeentewet bedoelde ambtenaar vastgesteld op basis van het waterverbruik van vergelijkbare huishoudens dan wel bedrijven.

Artikel 6 Tarieven
1. De belasting als bedoeld in artikel 2 lid a en b, bedraagt per jaar, per perceel, zijnde in hoofd- zaak een woning, indien deze wordt gebruikt door een:

1-persoons huishouden	€ 112,00
2-persoons huishouden	€ 235,00
3-persoons huishouden	€ 336,00
4-persoons huishouden	€ 369,00
5 tot 10-persoons huishouden	€ 480,00
11- en meerpersoons huishouden	o.b.v. waterverbruik, tarieven bedoeld als in lid 2

De toestand in de basisregistratie Personen (BRP) op 1 januari van het belastingjaar is bepalend voor het tarief voor een 1, 2, 3, 4 of 5 en meerpersoonshuishouden. Wijzigingen in het aantal personen in een huishouden na 1 januari worden in het eerste volgende belastingjaar meegenomen.

2. De belasting als bedoeld in artikel 2 lid a en b, bedraagt per jaar, per perceel, zijnde niet in hoofdzaak een woning; bij een hoeveelheid afvalwater van:

0-50 m³	€ 112,00
51-150 m³	€ 235,00
151-300 m³	€ 531,00
301-500 m³	€ 930,00
501-800 m³	€ 1.531,00
801-1.000 m³	€ 2.131,00
1.001-1.500 m³	€ 2.931,00
1.501-2.500 m³	€ 4.929,00
2.501-5.000 m³	€ 8.660,00
5.001-7.500 m³	€ 15.981,00
7.501-15.000 m³	€ 33.308,00
15.001-30.000 m³	€ 48.262,00
30.001 en meer m³	€ 95.145,00

3. In afwijking van de artikelen 6.1 en 6.2 bedraagt de belasting als bedoeld in artikel 2 lid a en b per jaar, indien sprake is van een agrarisch bedrijf; € 661,00.

Artikel 7 Belastingtijdvak
Het belastingtijdvak is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 8 Wijze van heffing
De belasting wordt bij wege van aanslag geheven.

Artikel 9 Ontstaan van belastingschuld en heffing naar tijdsgelang
1. De belasting is verschuldigd bij het begin van het belastingtijdvak of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht met betrekking tot het perceel in de loop van het belastingtijdvak aanvangt, is de belasting verschuldigd over zoveel twaalfde gedeelten van het voor dat tijdvak verschuldigde als er in dat tijdvak, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Indien de belastingplicht met betrekking tot het perceel in de loop van het belastingtijdvak eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van het voor dat tijdvak verschuldigde als er in dat tijdvak, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
4. Belastingbedragen van minder dan € 10,00 worden niet geheven.

Artikel 10 Termijnen van betaling
1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de aanslagen worden betaald in twee termijnen waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de tweede twee maanden later.
2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid geldt dat, zolang de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingplichtigen kunnen worden afgeschreven, de aanslagen moeten worden betaald in zoveel termijnen als er na de maand die is vermeld in de dagtekening van het aanslagbiljet nog maanden in het kalenderjaar overblijven, met dien verstande dat het aantal termijnen tenminste drie en ten hoogste tien bedraagt. De eerste termijn vervalt één maand na dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. In afwijking van het tweede lid geldt ingeval het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen, of als het aanslagbiljet maar één aanslag bevat het bedrag daarvan minder is dan € 50,- de verschuldigde belasting door middel van automatisch incasso in één termijn van de betaalrekening van de belastingschuldige kan worden afgeschreven.

4. De Algemene Termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste, tweede en derde lid gestelde termijnen.

Artikel 11 Nadere regels door college van burgemeester en wethouders
Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de rioolheffing.

Artikel 12 Overgangsrecht, inwerkingtreding en citeertitel
1. De “Verordening rioolheffing 2026”, vastgesteld door de raad van de gemeente Bladel bij besluit van 11 november 2025, wordt ingetrokken met ingang van de in het derde lid van dit artikel genoemde datum met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2027.
3. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2027.
4. Deze verordening wordt aangehaald als “Verordening rioolheffing 2027”.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 10 november 2026.

De raad voornoemd,

de griffier, de voorzitter,

Ontwerp-raadsbesluit

26.15310

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R26.047 van burgemeester en wethouders van 22 september 2026;

gelet op artikel 224 van de Gemeentewet;

overwegende dat:

- In het ombuigingstraject 2025 is besloten om de baten uit toeristenbelasting in 3 jaar (2027-2028-2029) cumulatief te laten stijgen met ca. 28%. Dat komt neer op een jaarlijkse stijging van ca. 8,6% per jaar voor de jaren 2027, 2028 en 2029.

Besluit vast te stellen de volgende verordening:

Verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting 2027

Artikel 1 Definities
Deze verordening verstaat onder:

a. vakantieonderkomens: woningen en andere verblijven, niet-zijnde mobiele kampeeronderkomens of stacaravans, in hoofdzaak bestemd voor dan wel gebezigd als verblijf voor vakantie- en andere recreatieve doeleinden;
b. mobiele kampeeronderkomens: tenten, vouwwagens, kampeerauto's, toercaravans, en soortgelijke onderkomens dan wel soortgelijke voertuigen welke bestemd zijn dan wel gebezigd worden als verblijf voor vakantie en andere recreatieve doeleinden;
c. niet beroepsmatig verhuurde ruimten: woningen en andere verblijven, of gedeelten daarvan, niet zijnde mobiele kampeeronderkomens of stacaravans, welke niet in hoofdzaak bestemd zijn als verblijf voor vakantie en andere recreatieve doeleinden, doch wel in bepaalde perioden van het jaar voor die doeleinden worden verhuurd, dan wel te huur aangeboden;
d. vaste jaarplaats: een gehuurd terrein of terreingedeelte, gelegen op een kampeerterrein, dat bestemd is voor het gedurende een jaar hebben van eenzelfde mobiel kampeeronderkomen, stacaravan of vakantie-onderkomen, dat gebruikt wordt door een en hetzelfde gezin of echtpaar, dat doorgaans na afloop van het jaar niet wordt verwijderd;
e. vaste seizoenplaats: een gehuurd terrein of terreingedeelte, gelegen op een kampeerterrein, dat bestemd is voor het gedurende een seizoen hebben van eenzelfde mobiel kampeeronderkomen, stacaravan of vakantieonderkomen, dat gebruikt wordt door een en hetzelfde gezin of echtpaar en, dat doorgaans na afloop van het seizoen niet wordt verwijderd en waarin het gedurende de winterperiode niet toegestaan is om te overnachten;
f. seizoenplaats: een gehuurd terrein of terreingedeelte, gelegen op een kampeerterrein, waar gedurende het seizoen eenzelfde mobiel kampeeronderkomen is geplaatst, dat gebruikt wordt door een en hetzelfde gezin of echtpaar en, dat na afloop van het seizoen van de plaats wordt verwijderd;
g. toeristische plaats: een terrein of terreingedeelte dat bestemd is voor het gedurende een jaar of seizoen plaatsen van steeds wisselende mobiele kampeeronderkomens;
h. kampeerterrein: een terrein dat bestemd is om te worden gebruikt voor verblijfsrecreatie;

i. arrangement: een reservering op een toeristische plaats voor een gezin, echtpaar of samen reizende personen gedurende een vooraf vastgelegde periode van minimaal vier weken voor een vast huurbedrag;
j. voorseizoenarrangement: een arrangement lopend vanaf het begin van het kampeerseizoen en eindigend aan het eind van de maand juni;
k. naseizoenarrangement: een arrangement met een looptijd van ongeveer twee maanden, startend na het hoogseizoen en eindigend bij de afloop van het kampeerseizoen;
l. maandarrangement: een arrangement met een looptijd van één maand.

Artikel 2 Belastbaar feit
Onder de naam verblijfsbelasting wordt een directe belasting geheven voor:
a. het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen een vergoeding in welke vorm dan ook door personen die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de Basisregistratie Personen zijn ingeschreven;
b. het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente door personen die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de Basisregistratie Personen zijn ingeschreven, indien deze personen gedurende hun verblijf beroeps- of bedrijfsmatige werkzaamheden verrichten voor of in opdracht van anderen.

Artikel 3 Belastingplicht
1. Belastingplichtig is degene die gelegenheid biedt tot verblijf als bedoeld in artikel 2.
2. De belastingplichtige is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene die verblijf houdt als bedoeld in artikel 2.
3. Als er geen persoon is aan te wijzen die gelegenheid biedt tot verblijf, is degene belastingplichtig die verblijf houdt als bedoeld in artikel 2.

Artikel 4 Vrijstellingen
De belasting wordt niet geheven ter zake van het verblijf:
1. van degene, die:
   a. verblijft in een toegelaten instelling als bedoeld in artikel 4, van de Wet Toetreding Zorgaanbieders;
   b. als deelnemer van een groep van een georganiseerde jeugdbeweging van educatieve, ideologische, religieuze of sportieve aard, dan wel van groepen deel uitmakend van het zogenaamde open jeugdwerk, onder leiding overnacht in de gemeente Bladel. Onder open jeugdwerk worden verstaan niet commerciële, georganiseerde groepsactiviteiten voor jongeren die toegankelijk zijn voor alle deelnemers en plaatsvinden onder begeleiding van een of meer meerderjarige begeleiders die verantwoordelijk zijn voor de organisatie van de activiteit met overnachting, het toezicht en de veiligheid van de deelnemers.
   c. van een vreemdeling als bedoeld in artikel 29, eerste lid, van de Vreemdelingenwet 2000, die rechtmatig in Nederland verblijft in de zin van artikel 8, letters c, d, f, g, h, van voornoemde wet, en voor zover deze persoon verblijf houdt in een gelegenheid als bedoeld in artikel 1 van de Verordening, onder verantwoordelijkheid van Centraal Orgaan opvang Asielzoekers.

Artikel 5 Maatstaf van heffing
De belasting wordt geheven naar het aantal overnachtingen in het belastingjaar. Het aantal overnachtingen wordt gesteld op het aantal overnachtende personen vermenigvuldigd met het aantal nachten dat zij verblijf houden.

Artikel 6 Belastingtarief
1. Het tarief bedraagt per persoon per overnachting € 2,08.
2. In afwijking van hetgeen is bepaald in het eerste lid, bedraagt het tarief voor verblijf in andere accommodaties dan vakantieonderkomens (verhuurde accommodaties, kamers of andere verblijfsruimten die bestemd zijn voor tijdelijk verblijf), per persoon per overnachting € 1,98.
3. In afwijking van hetgeen is bepaald in het eerste en tweede lid, bedraagt het tarief voor het verblijf van 60 dagen of meer gedurende het belastingjaar door personen die gedurende hun verblijf beroeps- of bedrijfsmatige werkzaamheden verrichten voor of in opdracht van anderen, 50% van de in lid 1 en 2 vermelde tarieven. Het tarief wordt naar beneden afgerond tot hele centen;
4. In afwijking van het eerste en tweede lid gelden voor jaar-, seizoenplaatsen en arrangementen de navolgende tarieven:

Jaarplaats	€ 352,00
Seizoenplaats	€ 233,00
Voorseizoenarrangement	€ 134,00
Naseizoenarrangement	€ 57,00
Maandarrangement	€ 49,00

Artikel 7 Belastingjaar
Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 8 Wijze van heffing
De toeristenbelasting wordt bij wege van aanslag geheven. Doordat de belastingschuld pas aan het einde van het jaar kan worden vastgesteld, vindt de aanslagregeling in het volgende kalenderjaar plaats. Daarop vooruitlopend legt de gemeente in de loop van het belastingjaar voorlopige aanslagen toeristenbelasting op.

Artikel 9 Aanslaggrens
Geen belastingaanslag wordt opgelegd indien het aantal overnachtingen, waartoe gelegenheid wordt of is gegeven gedurende het belastingjaar minder is dan tien.

Artikel 10 Termijnen van betaling
1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de aanslagen worden betaald in twee gelijke termijnen waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de tweede twee maanden later.
2. Met betrekking tot een ingevolge artikel 2, tweede lid, onderdeel c van de Invorderingswet 1990 met een belastingaanslag gelijkgestelde beschikking inzake een bestuurlijke boete is het eerste lid van overeenkomstige toepassing, voor zover deze gelijktijdig wordt opgelegd met de vaststelling van de aanslag.
3. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijnen.

Artikel 11 Kwijtschelding
Bij invordering van toeristenbelasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 12 Aanmeldingsplicht
1. De belastingplichtige bedoeld in artikel 3, eerste lid, is gehouden, voordat hij voor de eerste maal na het in werking treden van deze verordening gelegenheid tot

overnachtingen verschaft, zulks schriftelijk of digitaal te melden aan de door het college van burgemeester en wethouders aangewezen gemeenteambtenaren, bedoeld in artikel 231, tweede lid, onderdelen b en d, van de Gemeentewet.
2. De verplichting als bedoeld in het voorgaande lid geldt niet voor de belastingplichtige die met betrekking tot het jaar voorafgaand aan het belastingjaar in de heffing van de toeristenbelasting betrokken is.

Artikel 13 Registratieplicht
1. De belastingplichtige bedoeld in artikel 3, eerste lid, is gehouden verblijfhouden te registreren in een daarvoor bestemd en door de gemeente verstrekt nachtverblijfregister.
2. Het college van burgemeester en wethouders stelt genoemd nachtverblijfregister kosteloos beschikbaar.
3. Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot de inrichting en gebruik van het nachtregister.
4. De verplichting als bedoeld in de voorgaande leden geldt niet voor zover de belastingplichtige gebruik maakt van de forfaitaire berekeningswijze van de heffingsmaatstaf als bedoeld in artikel 6.
5. De verplichting, genoemd onder lid 1, vervalt indien de belastingplichtige een soortgelijk, en door burgemeester en wethouders geaccepteerd, nachtverblijfregister voert.

Artikel 14 Aangifteplicht
1. De belastingplichtige, bedoeld in artikel 3, eerste lid, is gehouden, indien hij niet binnen vier maanden na afloop van het belastingjaar een uitnodiging heeft ontvangen tot het doen van aangifte, binnen twee weken na afloop van deze termijn schriftelijk aan de aangewezen ambtenaar, bedoeld in artikel 231, tweede lid, onderdeel b, van de Gemeentewet, te verzoeken tot een uitnodiging tot het doen van aangifte.
2. De gemeente behoudt zich te allen tijde het recht voor alsnog een uitnodiging tot het doen van aangifte te verzenden, dan wel, bij gebrek aan een (tijdige) aangifte door belastingplichtige, de grondslag voor de berekening van de toeristenbelasting te schatten en de belasting middels een ambtshalve aanslag op te leggen.
3. Indien beschikbaar zal de grondslag voor de aanslag als bedoeld in het voorgaande lid tenminste gelijk zijn aan de grondslag van het voorgaande belastingjaar.

Artikel 15 Overgangsrecht, inwerkingtreding en citeertitel
1. De “Verordening toeristenbelasting 2026” vastgesteld door de raad van de gemeente Bladel bij besluit van 11 november 2025, wordt ingetrokken met ingang van de in het derde lid genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2027.
3. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2027.
4. Deze verordening kan worden aangehaald als “Verordening toeristenbelasting 2027”.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 10 november 2026 .

De raad voornoemd,

de griffier, de voorzitter,

Ontwerp-raadsbesluit

26.15430

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R26.047 van burgemeester en wethouders van 22 september 2026;

gelet op;
a. de artikelen 156, eerste en tweede lid, aanhef en onderdeel h, van de Gemeentewet;
b. de artikelen 229, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Gemeentewet;
c. de artikelen 2, tweede lid, en 7 van de Paspoortwet;
d. de artikelen 9, van de Wet NIK;
e. artikel 13.1a van de Omgevingswet;

overwegende dat een gedeelte van de tarieven verhoogd wordt met een nagecalculeerd inflatiecorrectie van 1,9%.

besluit vast te stellen de volgende verordening;

Verordening op de heffing en de invordering van leges Bladel 2027.

Artikel 1 Definities

Deze verordening verstaat onder:
- dag: de periode van 00.00 uur tot 24.00 uur, waarbij een gedeelte van een dag als een hele dag wordt aangemerkt;
- jaar: het tijdvak dat loopt van de n^e dag in een kalenderjaar tot en met de $(n-1)^e$ dag in het volgende kalenderjaar;
- kalenderjaar: de periode van 1 januari tot en met 31 december;
- maand: het tijdvak dat loopt van n^e dag in een kalendermaand tot en met de $(n-1)^e$ dag in de volgende kalendermaand, met dien verstande dat als de n^e dag in een kalendermaand 30 of 31 januari is, de $(n-1)^e$ dag in de volgende kalendermaand altijd de laatste dag van de maand februari is;
- week: een aaneengesloten periode van zeven dagen.

Artikel 2 Belastbaar feit

1. Onder de naam ‘leges’ worden rechten geheven voor:
   a. het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten;
   b. het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag van een Nederlandse identiteitskaart of een reisdocument;
2. een en ander zoals genoemd in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel.
3. Hetgeen in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel is bepaald over een Nederlandse identiteitskaart voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt, is van overeenkomstige toepassing op een vervangende Nederlandse identiteitskaart voor personen met een uitreisverbod, ongeacht de leeftijd van de betrokken persoon.

4. a. het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een dienst of het nemen van een besluit;
   b. het verlenen van een dienst op aanvraag; of
   c. het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag van een document;
   een en ander zoals genoemd in deze verordening en de daarbij behorende tarieven tabel.

Artikel 3 Belastingplicht

Belastingplichtig is de aanvrager van de dienst of de Nederlandse identiteitskaart, dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend of de handelingen zijn verricht.

Artikel 4 Persoonlijke vrijstellingen

1. Uitgezonderd de heffingen, als bedoeld in Hoofdstuk 2 van de bij deze verordening behorende tarieventabel, zijn van de verplichting tot betalen van de in deze verordening genoemde leges, voor zover daarin niet reeds op andere plaatsen van deze verordening is voorzien, vrijgesteld openbare besturen, ambtenaren of instellingen voor de diensten door hen in het openbare belang verzocht.
2. De leges in Hoofdstuk 1, paragraaf 1.5 van de bij deze verordening behorende tarieventabel worden niet geheven voor zover de daarbij vermelde stukken worden afgegeven aan politieke groeperingen, waarvan de aanduiding bij de kiesraad is geregistreerd dan wel welke aan de laatst gehouden gemeenteraadsverkiezingen hebben deelgenomen tot een maximum van twee exemplaren per politieke groepering.
3. De leges, als bedoeld in Hoofdstuk 1, paragraaf 1.5 van de bij deze verordening behorende tarieventabel worden niet geheven voor zover het betreft de exemplaren van de raads- en commissie-agenda, voorstellen en notulen welke op aanvraag aan belangstellenden worden verstrekt teneinde het deze mogelijk te maken de vergaderingen van de gemeenteraad aan de hand van deze stukken te volgen, een en ander voor zover de belangstellenden hieromtrent uiterlijk tweemaal vierentwintig uren vóór het houden van de vergadering schriftelijk hebben verzocht en indien de stukken persoonlijk door de belanghebbenden op de gemeentesecretarie worden afgehaald.
4. Diensten die ingevolge wettelijk voorschrift zijn vrijgesteld van rechtenheffing of kosteloos moeten worden verleend.

Artikel 5 Zakelijke vrijstellingen

Leges worden niet geheven voor:

1. diensten waarvan de kosten krachtens afdeling 13.6 van de Omgevingswet zijn of worden verhaald;
2. het afgeven van bewijzen van onvermogen;
3. het afgeven van stukken, nodig voor de ontvangst van pensioenen, lijfrenten, wachtgelden, loon, bezoldiging of soldij;
4. het afgeven van beschikkingen op verzoekschriften en bezwaarschriften ter zake van plaatselijke belastingen;
5. de aan belanghebbende uitgereikt wordende beschikkingen of afschriften daarvan houdende aanstelling, benoeming, bevordering, ontslag, toekenning van bezoldiging, vergoeding of toelage, dan wel verhoging hiervan, betrekkelijk enige gemeentelijke functie of dienstverrichting jegens de gemeente;
6. de aan belanghebbende uitgereikt wordende beschikkingen of afschriften daarvan, houdende beslissing op een aanvraag om subsidie uit de gemeentekas;
7. het afgeven van stukken en het verrichten van handelingen, welke ambtshalve of ter voldoening aan wettelijke voorschriften kosteloos worden afgegeven of verricht;
8. het verstrekken van inlichtingen en opgaven, het afgeven van stukken en het verrichten van handelingen, welke met vergunning van burgemeester en wethouders worden verstrekt, afgegeven of verricht ten behoeve van rechtstreeks gebruik voor het algemeen belang dienende voorlichting over de gemeente, haar organen en instellingen;
9. diensten met betrekking tot een aanvraag tot verlening van een vergunning of ontheffing voor het plaatsen van een mobiele onderzoek unit die wordt gebruikt voor het doen van bevolkingsonderzoek als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet op het bevolkingsonderzoek, voor welk onderzoek op grond van die wet vergunning is verleend;
10. voor het plaatsen van containers, bouwhekken en bouwmaterialen op de openbare weg op grond van artikel 2:10 van de APV.

Artikel 6 Ontheffing bij tussentijdse beëindiging van abonnementen

Indien de heffing wegens leges geschiedt bij abonnement, bedoeld in Hoofdstuk 1, Paragraaf 1.4 en 1.5 van de tarieventabel, wordt bij tussentijdse beëindiging van een jaarabonnement, indien deze plaatsvindt voordat een halfjaar van de geldigheidsduur is verstreken en het abonnement ten hoogste voor de helft van het aantal inlichtingen, casu quo exemplaren van bescheiden waarop het recht heeft, is verbruikt, ontheffing van de betaling van deze leges verleend. De ontheffing wordt verleend tot een bedrag gelijkstaande met de helft van het verschuldigde bedrag.

Artikel 7 Maatstaven van heffing en tarieven

1. De leges worden geheven naar de maatstaven en tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het nemen van een projectuitvoeringsbesluit als bedoeld in artikel 2.10 van de Crisis- en herstelwet bedraagt het tarief de som van de bedragen die op grond van deze verordening verschuldigd zouden zijn voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning, ontheffing, vrijstelling of enig ander besluit in het kader van de ontwikkeling en verwezenlijking van het project, voor zover het projectuitvoeringsbesluit strekt ter

vervanging van deze besluiten, zoals bedoeld in artikel 2.10, derde lid, van de Crisis- en Herstelwet.
3. Voor de berekening van de leges wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 8 Wijze van heffing

De leges worden geheven door middel van een mondelinge kennisgeving, een gedagtekende schriftelijke kennisgeving, waaronder mede wordt begrepen een stempelafdruk, een zegel, een nota of andere schriftuur, of een kennisgeving langs elektronische weg. Het gevorderde bedrag wordt mondeling, door toezending of uitreiking van de schriftelijke kennisgeving of langs elektronische weg aan de belastingschuldige bekendgemaakt.

Artikel 9 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de leges worden betaald ingeval de kennisgeving bedoeld in artikel 6:
   a. mondeling wordt gedaan, op het moment van het doen van de kennisgeving;
   b. schriftelijk wordt gedaan, op het moment van uitreiken van de kennisgeving, dan wel in geval van toezending daarvan, binnen veertien dagen na de dagtekening van de kennisgeving;
   c. langs elektronische weg in het aanvraagproces wordt gedaan onverwijld, dan wel als die mogelijkheid wordt geboden binnen veertien dagen na het indienen van de aanvraag langs elektronische weg;
   d. langs elektronische weg na indiening van de aanvraag wordt gedaan, binnen veertien dagen na dagtekening van kennisgeving.
2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijnen.

Artikel 10 Kwijtschelding

Bij de invordering van de leges wordt geen kwijtschelding verleend, zoals bedoeld in de Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen gemeente Bladel.

Artikel 11 Vermindering of teruggaaf

Gehele of gedeeltelijke vermindering of teruggaaf van leges voor een in de bij deze verordening behorende tarieventabel omschreven dienst, besluit of handeling wordt verleend overeenkomstig een met betrekking tot die dienst, besluit of handeling in die tarieventabel opgenomen bepaling.

Artikel 12 Overdracht van bevoegdheden

Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd tot het wijzigen van deze verordening, als de wijzigingen:
a van zuiver redactionele aard zijn;
b. een gevolg zijn van nieuwe of gewijzigde rijksregelgeving die in werking treedt binnen drie maanden na de officiële bekendmaking van de inwerkingtreding ervan in het Staatsblad of de Staatscourant en het de volgende paragrafen of artikelen van hoofdstuk 1 van de tarieventabel betreft:
   1. paragraaf 1.2 (reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart);
   2. paragraaf 1.3 (rijbewijzen);

3. artikel 1.15 (schriftelijke verstrekking uit de basisregistratie personen);
4. artikel 1.23, onder a (verklaring omtrent het gedrag);
5. artikel 1.28 (wet op de kansspelen);

een en ander voor zover met deze wijzigingen niet reeds eerder bij het vaststellen of latere wijziging van deze verordening bij raadsbesluit rekening is gehouden.

Artikel 13 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en invordering van leges.

Artikel 14 Overgangsrecht, inwerkingtreding en citeertitel

1. De Legesverordening 2026 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 14, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2027.
3. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 14, tweede lid, opgenomen datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de leges hiervoor in die periode plaatsvindt.
4. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2027.
5. Deze verordening wordt aangehaald als: Legesverordening Bladel 2027.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 10 november 2026.

De raad voornoemd,

de griffier, de voorzitter,

Tarieventabel, behorende bij de Legesverordening Bladel 2027

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE DIENSTVERLENING

Paragraaf 1.1 Burgerlijke stand

Artikel 1.1 Huwelijksvoltrekking of registratie partnerschap		
Het tarief bedraagt voor de voltrekking van een huwelijk of registratie van een partnerschap op:		
a.	Werkdagen	€ 525,00
b.	Zaterdag	€ 615,00
Artikel 1.2 Omzetten geregistreerd partnerschap in huwelijk		
Het tarief bedraagt voor het omzetten van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk als daarbij gebruik gemaakt wordt van de trouwzaal of een andere door de gemeente hiertoe aangewezen ruimte op:		
a.	Werkdagen	€ 525,00
b.	Zaterdag	€ 615,00
Artikel 1.2.1 Administratief omzetten geregistreerd partnerschap in huwelijk		
Het tarief bedraagt voor het omzetten van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk zonder dat daarbij gebruik gemaakt wordt van de trouwzaal of een andere door de gemeente hiertoe aangewezen ruimte (administratief omzetten geregistreerd partnerschap in huwelijk):		€ 78,95
Artikel 1.3 Huwelijksvoltrekking of registratie partnerschap op andere locatie		
Onverminderd het bepaalde in de artikelen 1.1 en 1.2 bedraagt het tarief voor de voltrekking van een huwelijk, de registratie van een partnerschap of het omzetten van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk, op een andere locatie dan het gemeentehuis:		€ 97,80
Artikel 1.4 Beschikbaar stellen getuige door gemeente		
Het tarief bedraagt voor het door de gemeente beschikbaar stellen van een getuige voor de huwelijksvoltrekking of de registratie van een partnerschap, per getuige:		€ 39,40
Artikel 1.5 Annuleren of wijzigen datum		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een gereserveerde datum voor de huwelijksvoltrekking, registratie van het partnerschap of omzetting van het geregistreerd partnerschap in een huwelijk te annuleren of te wijzigen binnen een periode van veertien dagen voorafgaand aan die gereserveerde datum:		€ 78,85
Artikel 1.6 Trouwboekje of partnerschapsboekje		

Het tarief bedraagt voor het verstrekken van een trouwboekje of partnerschapsboekje:		€ 39,90
Artikel 1.7 Aanvraag verklaring huwelijksbevoegdheid		
Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een verklaring van huwelijksbevoegdheid als bedoeld in artikel 49a van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek bedraagt het tarief:		€ 32,00
Aanvraag benoeming als buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand (BABS) voor één dag:		€ 96,00

Paragraaf 1.2 Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart

Artikel 1.8 Paspoorten of andere reisdocumenten		
Voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor het verstrekken van een reisdocument of Nederlandse identiteitskaart zijn de tarieven verschuldigd zoals vermeld in artikel 7 van de Paspoortwet, artikel 6 tweede lid van het Besluit paspoortgelden en artikel 19 tweede lid van het Besluit Nederlandse identiteitskaart zoals dit geldt op het moment van de aanvraag, met dien verstande dat de aldaar genoemde tarieven worden afgerond op een veelvoud van € 0,05 naar beneden.		
Artikel 1.9 Modaliteiten		
Het tarief bedraagt voor het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag:		
a.	voor de versnelde uitreiking van een in artikel 1.8 genoemd document, zijnde een toeslag op het voor dat document verschuldigde bedrag:	€ 61,95
b.	voor het bezorgen van een in artikel 1.8 genoemd document, zijnde een toeslag op het voor dat document verschuldigde bedrag:	€ 19,50
c.	voor een cover van een paspoort	kosteloos
d.	voor een cover van een identiteitskaart	kosteloos

Paragraaf 1.3 Rijbewijzen

Artikel 1.10 Rijbewijzen		
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het afgeven, vernieuwen of omwisselen van een rijbewijs:	€ 62,10
2.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het omwisselen van een buitenlands rijbewijs in een Nederlands rijbewijs	€ 62,10
Artikel 1.11 Modaliteiten		
1.	Het tarief genoemd in artikel 1.10 wordt bij een spoedlevering vermeerderd met:	€ 49,65
2.	Het tarief voor een aanvraag conform artikel 1.10.3. wordt voor het	€ 11,40

	aangetekend verzenden vermeerderd met een bedrag van	
3.	Het tarief bedraagt voor het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag voor een cover van een rijbewijs	kosteloos
4.	Het tarief voor een Gezondheidsverklaring (eigen verklaring) bedraagt	€ 46,70

Paragraaf 1.4 Verstrekkingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens

Artikel 1.12 Definities			
1.	Voor de toepassing van artikel 1.13 wordt onder één verstrekking verstaan: verstrekking van één of meer gegevens over één persoon waarvoor de basisregistratie personen moet worden geraadpleegd.		
2.	Voor de toepassing van artikel 1.14 wordt onder één verstrekking verstaan: verstrekking van een of meer gegevens over één persoon die niet zijn opgenomen in de basisregistratie personen.		
Artikel 1.13 Verstrekking van gegevens uit de basisregistratie personen			
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:			
a.	tot het verstrekken van gegevens, per verstrekking:		€ 10,05
b.	tot het afsluiten van een abonnement op het verstrekken van gegevens gedurende de periode van één jaar:		
	1.	voor 100 verstrekkingen:	€ 10,05
	2.	voor 500 verstrekkingen:	€ 48,90
	3.	voor 1.000 verstrekkingen:	€ 97,80
	4.	voor 5.000 verstrekkingen:	€ 163,00
	5.	voor 10.000 verstrekkingen:	€ 326,05
Artikel 1.14 Verstrekking van aangehaakte gegevens			
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:			
a.	tot het verstrekken van gegevens: per verstrekking		€ 10,05
b.	tot het afsluiten van een abonnement op het verstrekken van gegevens gedurende de periode van één jaar:		
	1.	voor 100 verstrekkingen:	€ 10,05
	2.	voor 500 verstrekkingen:	€ 48,90
	3.	voor 1.000 verstrekkingen:	€ 97,80
	4.	voor 5.000 verstrekkingen:	€ 163,00
	5.	voor 10.000 verstrekkingen:	€ 326,05
Artikel 1.15 Schriftelijke verstrekking			
In afwijking van de artikelen 1.13 en 1.14 bedraagt het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het schriftelijk verstrekken van gegevens			€ 7,50

zoals bedoeld in artikel 17, tweede lid, van het Besluit basisregistratie personen:		
Artikel 1.16 Op aanvraag doornemen basisregistratie personen		
1.	Het tarief bedraagt voor het op aanvraag doornemen van de basisregistratie personen, voor ieder daaraan te besteden kwartier:	€ 27,85
2.	Het op grond van het eerste lid verschuldigde bedrag wordt voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeeld. De aanvraag wordt dan in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop het verschuldigde bedrag aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	

Paragraaf 1.5 Bestuursstukken

Artikel 1.17 Afschriften van bestuursstukken		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:		
a.	een afschrift van de gemeentebegroting:	€ 94,75
b.	een afschrift van de gemeenterekening:	€ 94,75
c.	een afschrift van het burgerjaarverslag:	€ 21,80
d.	een afschrift van het verslag van een raadsvergadering, per pagina:	€ 0,70
e.	een afschrift van de stukken behorende bij een raadsvergadering, per pagina:	€ 0,70
	op een mondeling verslag van een raadsvergadering vastgelegd op USB	€ 9,95
	afschrift van de besluitenlijst van een vergadering van een raadscommissie, per pagina	€ 0,70
	afschrift van de stukken behorende bij een vergadering van een raadscommissie, per pagina:	€ 0,70
f.	een afschrift van het verslag van een vergadering van een raadscommissie, per pagina:	€ 0,70
g.	een afschrift van de stukken behorende bij een vergadering van een raadscommissie, per pagina:	€ 0,70
h.	het gemeenteblad, per pagina:	€ 0,70
i.	een afschrift van een verordening:	€ 9,95
j.	een afschrift van een Omgevingsplan	€ 65,00
k.	een afschrift van de Algemene Plaatselijke Verordening	€ 37,25
l.	een afschrift van een andere verordening dan genoemd in 1.17.j. en 1.17. k., per pagina	€ 0,70
Artikel 1.18 Abonnement op bestuursstukken		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het afsluiten van een abonnement voor een kalenderjaar op:		
a.	de stukken behorende bij de raadsvergaderingen:	€ 124,75
b.	de stukken behorende bij de vergaderingen van een raadscommissie:	€ 124,75
c.	abonnement besluitenlijst van de raadsvergadering:	€ 23,90

d.	abonnement mondelinge verslagen van raadsvergadering:	€ 71,70
e.	abonnement besluitenlijst van vergadering raadscommissie:	€ 23,90
f.	abonnement stukken behorende bij vergadering raadscommissie:	€ 43,20
g.	abonnement mondelinge verslagen van vergadering raadscommissie:	€ 71,70

Paragraaf 1.6 Vastgoedinformatie

Artikel 1.19 Plan- of kaartinformatie		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een kopie van een ruimtelijk plan of deel daarvan, zoals omgevingsvisie, omgevingsplan of wegenkaart behorende bij de legger zoals bedoeld in artikel 1.20, onderdeel b:		
a.	in formaat A4 of kleiner, per bladzijde:	€ 0,70
b.	in formaat A3, per bladzijde:	€ 1,00
c.	in formaat A2 of groter, per bladzijde:	€ 10,15
d.	in digitale vorm:	€ 6,10
Artikel 1.20 Informatie uit registers		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een afschrift van of een uittreksel uit:		
a.	de gemeentelijke basisregistratie adressen of de gemeentelijke basisregistratie gebouwen, zoals bedoeld in artikel 2 van de Wet basisregistraties adressen en gebouwen, per adres of object:	€ 8,95
b.	de legger zoals bedoeld in artikel 27 van de Wegenwet:	kosteloos
c.	een inschrijving in het rijksmonumentenregister die aan de gemeente verzonden is, zoals bedoeld in artikel 3.3, vijfde lid, van de Erfgoedwet:	kosteloos
d.	het gemeentelijk erfgoedregister, zoals bedoeld in artikel 3.16 onder 3 van de Erfgoedwet, per aangewezen cultureel erfgoed:	kosteloos
Artikel 1.21 Informatie uit adressenbestanden		
Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van kopieën, waarvoor in de voorgaande artikelen geen afzonderlijk recht is opgenomen, zal de kostprijs in rekening worden gebracht op basis van een vooraf aan de aanvrager ter kennis gebrachte begroting van deze kosten.		

Paragraaf 1.7 Overige publiekszaken

Artikel 1.22 Gemeentegarantie RESERVEREN		
Gereserveerd		
Artikel 1.23 Overige publiekszaken		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:		
a.	tot het verstrekken van een verklaring omtrent het gedrag:	€ 41,35

b.	tot het legaliseren van een handtekening:	€	12,55
c.	Tot het waarmerken van een kopie:	€	12,55
d.	voor een verklaring van in leven zijn:	€	10,05
e.	voor een Attestatie de Vita internationaal:	€	18,30
f.	bewijs van Nederlanderschap:	€	10,05
g.	op verzoek doornemen basisregistratie personen voor ieder kwartier:	€	27,85
h.	voor de behandeling van een verklaring van optie of een verzoek tot naturalisatie als bedoeld in artikel 1 van het Besluit optie- en naturalisatie-gelden 2002, zijn van toepassing de tarieven zoals die zijn opgenomen in het Besluit optie- en naturalisatie-gelden 2002.		

Paragraaf 1.8 Gemeentearchief

Artikel 1.24 Naspeuringen in gemeentearchief			
1.	Het tarief bedraagt voor het op aanvraag doen van naspeuringen in de in het gemeentearchief berustende stukken, voor ieder daaraan te besteden kwartier:	€	27,85
2.	Het op grond van het eerste lid verschuldigde bedrag wordt voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeeld. De aanvraag wordt dan in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop het verschuldigde bedrag aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken:		
3.	Het op grond van het eerste lid verschuldigde bedrag wordt verhoogd:		
	Indien een kopie of scan A4 of kleiner wordt verstrekt, per bladzijde met:	€	0,70
	Indien een kopie of scan A3 wordt verstrekt, per bladzijde met:	€	1,00
Artikel 1.25 Afschrift of uittreksel uit gemeentearchief			
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een afschrift van of uittreksel uit een in het gemeentearchief berustend stuk: het bedrag van de voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeelde kosten, blijkend uit een begroting die door het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.		
2.	Als een begroting als bedoeld in het eerste lid is uitgebracht, wordt een aanvraag in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.		

Paragraaf 1.9 Bijzondere wetten

Artikel 1.26 Huisvestingswet 2014			
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:			
1.	een huisvestingsvergunning als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Huisvestingswet 2014:	€	56,20

2.		indeling in een urgentiecategorie als bedoeld in artikel 13, tweede lid, van de Huisvestingswet 2014:	€ 28,10
Artikel 1.27 Leegstandwet			
1.		Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:	
	a.	een vergunning tot tijdelijke verhuur van leegstaande woonruimte als bedoeld in artikel 15, eerste lid, van de Leegstandswet:	€ 56,20
	b.	verlenging van een vergunning tot tijdelijke verhuur van woonruimte als bedoeld in artikel 15, negende lid, van de Leegstandwet:	€ 28,10
2.		Als aanvragen als bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en b, gelijktijdig worden ingediend en woonruimten in hetzelfde gebouw, zoals een flat, een school of een kantoor betreffen, worden de in die onderdelen bedoelde leges slechts eenmaal geheven.	
Artikel 1.28 Wet op de kansspelen			
1.		Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een aanwezigheidsvergunning als bedoeld in artikel 30b van de Wet op de kansspelen:	
	a.	voor een periode van twaalf maanden voor één kansspelautomaat:	€ 56,50
	b.	voor een periode van twaalf maanden voor twee of meer kansspelautomaten, voor de eerste kansspelautomaat:	€ 56,50
		en voor iedere volgende kansspelautomaat:	€ 34,00
	c.	voor één kansspelautomaat, welke vergunning geldt voor een periode van meer dan vier jaar of voor onbepaalde tijd:	€ 226,50
	d.	voor twee of meer kansspelautomaten, welke vergunning geldt voor een periode van meer dan vier jaar of voor onbepaalde tijd, voor de eerste kansspelautomaat:	€ 226,50
		en voor iedere volgende kansspelautomaat:	€ 136,00
2.		Het eerste lid, onderdelen a en b, is van overeenkomstige toepassing als de vergunning geldt voor een tijdvak korter dan twaalf maanden of langer dan twaalf maanden maar ten hoogste vier jaar, met dien verstande dat de daar genoemde bedragen naar evenredigheid van het verschil in looptijd van de vergunning verlaagd respectievelijk verhoogd worden.	
3.		Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning als bedoeld in artikel 3 van de Wet op de kansspelen (loterijvergunning):	€ 56,55
4.		Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning tot het exploiteren of doen exploiteren van een speelgelegenheid als bedoeld in artikel 2:39 van de Algemene plaatselijke verordening:	€ 235,85

Artikel 1.29 Kabels en leidingen			
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een melding, als bedoeld in artikel 2.1.2 en 3.1.2 van de Verordening Ondergrondse Infrastructuur Bladel 2015, waarbij het gaat om een werk van niet ingrijpende aard of spoedeisende werkzaamheden	€	129,00
2.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor een vergunning, als bedoeld in artikel 2.2, en een aanvraag voor een instemmingsbesluit, als bedoeld in artikel 3.2 van de Verordening Ondergrondse Infrastructuur Bladel 2015, waarbij de sleuflengte minder dan 100 meter is of een lasgat/montagegat met een oppervlakte van meer dan 2m2.	€	234,95
3.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag, voor een vergunning, als bedoeld in artikel 2.2, en een aanvraag voor een instemmingsbesluit, als bedoeld in artikel 3.2 van de Verordening Ondergrondse Infrastructuur Bladel 2015, waarbij de sleuflengte 100 meter of meer bedraagt.	€	469,90
4.	Het tarief genoemd onder het tweede en derde lid, wordt verhoogd met een bedrag per strekkende meter sleuflengte, voor zover binnen de bebouwde kom gelegen, van	€	2,30
5.	Het tarief genoemd onder het tweede en derde lid, wordt verhoogd met een bedrag per strekkende meter sleuflengte, voor zover buiten de bebouwde kom gelegen, van		
	a. over de eerste 2.000 meter, een bedrag van:	€	1,60
	b. over de lengte langer dan 2.000 meter, doch kleiner of gelijk dan 10.000 meter, een bedrag van:	€	0,95
	c. over de lengte van 10.000 meter of meer, een bedrag van:	€	0,85
6.	Voor degene aan wie leges, als bedoeld onder het eerste tot en met het vijfde lid, in rekening is gebracht, bestaat aanspraak op teruggaaf van de leges, indien de aanvraag wordt ingetrokken voordat hierop een beslissing is genomen, óf als de gemeente de aanvraag weigert of buiten behandeling stelt. De teruggaaf bedraagt:		50%

Artikel 1.29a Rioolaansluiting		
Voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor de aanleg van een nieuwe riool huisaansluiting, worden leges geheven als volgt:		
a.	Voor de eerste aansluiting;	€ 1.800,00
b.	Voor een tweede of volgende aansluiting de werkelijk gemaakte kosten, exclusief omzetbelasting.	
Artikel 1.30 Wegenverkeerswetgeving		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:		
a.	een ontheffing als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990:	€ 97,20
b.	een ontheffing als bedoeld in artikel 9.1 van de Regeling voertuigen:	€ 97,20
c.	verstrekking van een gehandicaptenparkeerkaart als bedoeld in artikel 49 van het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer (BABW):	€ 63,60
Artikel 1.30a Wet explosieven voor civiel gebruik		
	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een overbrengingsvergunning als bedoeld in artikel 10, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wet explosieven voor civiel gebruik: het bedrag zoals vastgesteld in artikel 4, tweede lid, van de Regeling aanvraag erkenning en onkostenvergoeding goedkeuring Wet explosieven voor civiel gebruik.	

Paragraaf 1.10 Diversen

Artikel 1.31 Gewaarmerkte afschriften, kopieën, stukken of uittreksels			
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:			
a.	gewaarmerkte afschriften van stukken, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per pagina:	€	1,85
b.	een beschikking op aanvraag, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen:	€	21,60
c.	stukken of uittreksels, welke op aanvraag van de aanvrager moeten worden opgemaakt, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per pagina:	€	0,70
d.	kopieën van stukken, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen:		
	1. in formaat A4 of kleiner, per bladzijde:	€	0,70

		vermeerderd voor 6 of meer afschriften, doorslagen, kopieën of ingescande pagina's van A4-formaat, per pagina	€	0,70
	2.	in formaat A3, per bladzijde:	€	1,00
	3.	in formaat A2 of groter, per bladzijde:	€	10,15
	4.	in digitale vorm:	€	6,10
E	een kopie, lichtdruk, afschrift of digitale scan van een bouwtekening in formaat:			
	1.	a3:	€	8,15
	2.	a2:	€	10,15
	3.	a1:	€	18,30
	4.	a4 tot 6 pagina’s:		gratis
	5.	voor elke pagina meer dan 6, voor elke pagina:	€	0,70
Artikel 1.32 Diverse vergunningen of beschikkingen				
Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een vergunning of beschikking, waarvoor in de voorgaande artikelen geen afzonderlijk recht is opgenomen, zal de kostprijs in rekening worden gebracht op basis van een vooraf aan de aanvrager ter kennis gebrachte begroting van deze kosten.				
Artikel 1.33 Kinderopvang				
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot opname in het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen:				
1.		voor kinderopvang, buitenschoolse opvang, gastouderbureau en peuterspeelzaalwerk:	€	979,35
2.		voor gastouders:	€	590,75
3.		voor het in afwijking van lid 2 in behandeling nemen van een aanvraag tot opname in het LRKP van een voorziening voor gastouderopvang, waarbij de houder van de voorziening, de gastouder, al in het landelijk register is opgenomen met een andere voorziening én er een inspectie heeft plaatsgevonden van de gastouder in de afgelopen drie jaar; of waarbij het opvangadres al is geregistreerd als adres waar er een voorziening voor gastouderopvang is gevestigd én er een inspectie heeft plaatsgevonden van het opvangadres in de afgelopen drie jaar:	€	474,55
		De aanvrager geeft bij de aanvraag, naast alle benodigde documenten, het registratienummer door waarmee de geïnspecteerde opvang is geregistreerd en ook de datum waarop de inspectie heeft plaatsgevonden.		
Artikel 1.34 Omruilen container				
Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor het omruilen van een rest of gft container bedraagt indien de aanvraag 3 maanden na de datum van vestiging in de Basisregistratie Personen (BRP) heeft plaatsgevonden:			€	25,45

HOOFDSTUK 2 DIENSTVERLENING EN BESLUITEN IN HET KADER VAN DE OMGEVINGSWET

Paragraaf 2.1 Algemene bepalingen

Artikel 2.1 Definities		
1.	Begripsbepalingen die zijn opgenomen in de bijlage bij de Omgevingswet, in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving, bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving, bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, bijlage I bij het Omgevingsbesluit en bijlage I bij de Omgevingsregeling en in de bijlagen bij het gemeentelijke omgevingsplan, zijn van toepassing op dit hoofdstuk, tenzij in de legesverordening of deze tarieventabel anders is bepaald.	
2.	In dit hoofdstuk voorkomende begrippen die betrekking hebben op activiteiten waarvoor het toetsingskader in een ander dan een in het eerste lid bedoeld wettelijk voorschrift is uitgewerkt, hebben dezelfde betekenis als in dat wettelijk voorschrift bedoeld, tenzij in de legesverordening of deze tarieventabel anders is bepaald.	
3.	In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:	
	- *binnenplanse omgevingsplanactiviteit*: een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden om deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die niet in strijd is met het omgevingsplan;	
	- *binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht*: een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden om deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, maar die niet in strijd is met regels voor de toepassing van een wijzigingsbevoegdheid of het voldoen aan een uitwerkingsplicht in het tijdelijke deel van het omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, aanhef en onder a, van de Omgevingswet.	
	Omgevingsoverleg:	
	- *Informeel vooroverleg:* fysiek, kortdurend overleg (15 minuten) met één of meerdere ambtenaren van gemeente Bladel waarin uitleg wordt gegeven over de procedures met betrekking tot de aanvraag van een omgevingsvergunning en waarin wordt getoond waar de regels voor vergunningsvrij bouwen en de regels van het geldende omgevingsplan te vinden zijn.	
	- *Toets schetsplan:* een schriftelijke toets door een medewerker van de afdeling vergunningen. Hierbij wordt getoetst of het plan past binnen de regels voor vergunningsvrij bouwen, het omgevingsplan en de welstandsnota.	
	- *Principeverzoek:* verzoek van een initiatiefnemer om een principe-uitspraak van het college van burgemeester en wethouders voor een plan dat niet past binnen de geldende regelgeving. Wordt afgesloten met een ambtelijke beoordeling of een besluit van het college. Onderzoeksrapporten worden niet standaard getoetst bij de behandeling van een principeverzoek. Wenst initiatiefnemer een toets van onderzoeksrapporten, dan worden daar kosten voor in rekening gebracht volgens artikel 2.49 van de legesverordening.	
4.	In aanvulling op de in bijlage I bij de Omgevingsregeling opgenomen omschrijving van het begrip ‘bouwkosten’ betreffen de in die omschrijving:	
	- onder a genoemde *Uniforme administratieve voorwaarden voor de uitvoering van*	

		werken en van technische installatiewerken 2012 de voorwaarden die bekendgemaakt zijn in Staatscourant 2012, 1567;	
	-	onder b bedoelde bouwkosten de kosten voor de fysieke realisatie (het bouwen) van het bouwwerk;	
	-	onder c bedoelde prijs de prijs exclusief omzetbelasting.	
Artikel 2.2 Dienstverlening en besluiten waarvoor leges worden geheven			
Leges worden geheven voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:			
a.		omgevingsoverleg;	
b.		een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1 of artikel 22.8 van de Omgevingswet in samenhang met artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit;	
c.		een of meer maatwerkvoorschriften als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet;	
d.		toestemming voor het treffen van een gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7 van de Omgevingswet;	
e.		een wijziging van voorschriften van een omgevingsvergunning;	
f.		intrekking van een omgevingsvergunning;	
g.		wijziging van een besluit als bedoeld in de onderdelen b, c en d;	
h.		een besluit in het kader van de Omgevingswet, anders dan bedoeld in de onderdelen b tot en met g.	
Artikel 2.3 Bepalen tarief			
1.		De in artikel 2.2 bedoelde leges worden geheven naar de tarieven zoals opgenomen in de volgende paragrafen van dit hoofdstuk.	
2.		Als een aanvraag betrekking heeft op meerdere activiteiten, is het tarief opgebouwd uit de som van de verschuldigde leges behorend bij die activiteiten.	
3.		Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag wordt in voorkomend geval verhoogd met het tarief voor een of meer modaliteiten bedoeld in paragraaf 2.12.	
4.		Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag wordt in voorkomend geval verminderd overeenkomstig het bepaalde in paragraaf 2.13.	
5.		Het tarief behorend bij een aanvraag om een maatwerkvoorschrift of bij een aanvraag om toestemming om een gelijkwaardige maatregel te treffen is niet van toepassing als het onderwerp waarop het maatwerkvoorschrift betrekking heeft of de gelijkwaardige maatregel onderdeel is van een aanvraag om een omgevingsvergunning.	
6.		In afwijking van het tweede en derde lid kan ook per activiteit of andere grondslag een legesbedrag worden gevorderd.	

Paragraaf 2.2 Voorfase

Artikel 2.4 Omgevingsoverleg		
Als de aanvraag betrekking heeft op het houden van een vooroverleg, in verband met het verkrijgen van een indicatie of een voorgenomen project of plan vergunbaar of vergunningsvrij is. Voor de verkenning van het initiatief gelden de volgende leges:		
1.	Ieder verzoek voorfase verkennen initiatief (behandeling, intake en omgevingstafel)	

	onder:	
a.	Informeel vooroverleg.	Kosteloos
b.	Toets schetsplan: Eén beoordeling van het ingediende plan aan vergunningvrije regels, omgevingsplanregels en indien van toepassing 1 advies van de adviescommissie Omgevingskwaliteit en Erfgoed.	€ 300,00
c.	Principeverzoek waarbij een standpunt van het college van burgemeester en wethouders gewenst is.	€ 750,00
d.	Als uit ambtelijke beoordeling blijkt dat het plan of project, welke niet passend is binnen het omgevingsplan, niet kansrijk wordt geacht voordat deze naar het college is gebracht voor een principebesluit ontvangt initiatiefnemer een ambtelijke beoordeling. Indien initiatiefnemer het verzoek alsnog naar het college wil laten brengen, wordt het ambtelijk advies ongewijzigd aan het college voorgelegd en worden de kosten voor een principeverzoek (zie c of d) in rekening gebracht, verminderd met de kosten voor de ambtelijke beoordeling.	€ 375,00
e.	Aanvullende overleggen met of toets door de adviescommissie Omgevingskwaliteit en Erfgoed, per overleg:	€ 150,00
2.	Het bedrag van het omgevingsoverleg wordt verhoogd met de kosten voor de beoordeling van onderzoeken conform artikel 2.44 en artikel 2.49	

Paragraaf 2.3 Activiteiten met betrekking tot bouwwerken

Artikel 2.5 Bouwactiviteit (bouwtechnische deel)		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een bouwactiviteit als bedoeld in paragraaf 2.3.2 van het Besluit bouwwerken leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
1	*voor een technische bouwactiviteit:*	
a.	*Nieuwbouw, uitbreiding en verbouwing*	
	1.1 Woningen, recreatiewoningen, zorgwoningen en woonwagens	€ 7,55/m²
	1.2 Uitbreiding, verbouw, kelder, serre, etc. bij categorie 2.3.1.1.1 (per m2)	€ 8,00/m²
	1.3 Overige veranderingen bij cat. 1.1 (inpandig, constructie, dak etc)	€ 3,62/m²
	1.4 Gevelwijziging	€ 4,32/m²
b.	*Bijgebouwen, overkappingen en tuinmeubilair*	
	2.1 Berging / garage / tuinhuis	€ 4,06/m²
	2.2 Carport / overkapping / zwembad	€ 3,01/m²
	2.3 Erfafscheiding / pergola	€ 70,95/stuk
c.	*Bedrijfsruimten (niet agrarisch)*	
	3.1 Bedrijfshal / opslagruimte (dicht)	€ 2,95/m²
	3.2 Bedrijfskantoor in bedrijfsruimte (extra)	€ 3,62/m²
	3.3 Open loods / overkapping bij bedrijfsruimte	€ 1,67/m²
	3.4 Gevelwijziging	€ 4,23/m²
d.	*Overige gebouwen*	
	4.1 Kantoor / showroom / winkel / horeca / sporthal / school / kinderdagverblijf /etc.	€ 7,55/m²

	4.2 Overige veranderingen overige gebouwen (inpandig, constructie, dak, etc.)	€ 2,32/m²
	4.3 Gevelwijziging	€ 4,23/m²
	4.4 Tuinbouwkas	€ 0,52/m²
	4.5 (Parkeer)kelder (ondergronds en/of deels bovengronds)	€ 4,07/m²
	4.6 Semi-permanente unit	€ 76,53/stuk
e.	*Stallen, overige agrarische bedrijfsgebouwen en bouwwerken*	
	5.1 Alle stallen (varkens, rundvee, pluimvee, paarden, nertsen, konijnen, geiten, schapen etc.)	€ 2,22/m²
	5.2 Werktuigenloods, aardappelloods, opslagloods, open loods (veldschuur), etc.	€ 1,45/m²
	5.3 Mestsilo / -kelder	€ 1,45/m²
	5.4 Sleufsilo	€ 70,95/stuk
f.	*Overige gebouwen en bouwwerken*	
	6.1 Overige gebouwen en bouwwerken	€ 2,41/m²
	6.2 Windmolens, antennemasten en uitkijktorens	€ 63,87/m¹
	6.3 Zonneparken per hectare € 2.174,35, met een maximum van € 10.000,00	
	6.4 Overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde (per stuk)	€ 56,05/stuk
g.	met een minimum over a tot en met f van:	€ 350,00

Artikel 2.6 Omgevingsplanactiviteit: bouwactiviteit, in stand houden of gebruiken bouwwerk (ruimtelijke deel)		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een bouwactiviteit, het in stand houden of ge-bruiken van het te bouwen bouwwerk, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
1.	Voor een omgevingsplanactiviteit bouwen	
a.	Nieuwbouw, uitbreiding en verbouwing	
	1.1 Woningen, recreatiewoningen, zorgwoningen en woonwagens	€ 22,65/m²
	1.2 Uitbreiding, verbouw, kelder, serre, etc. bij categorie 2.3.1.1.1 (per m2)	€ 24,00/m²
	1.3 Overige veranderingen bij cat. 1.1 (inpandig, con-structie, dak etc.	€ 10,87/m²
	1.4 Gevelwijziging	€ 12,97/m²
b.	Bijgebouwen, overkappingen en tuinmeubilair	
	2.1 Berging / garage / tuinhuis	€ 12,18/m²
	2.2 Carport / overkapping / zwembad	€ 9,03/m²
	2.3 Erfafscheiding / pergola	€ 212,85/stuk
c.	Bedrijfsruimten (niet agrarisch)	
	3.1 Bedrijfshal / opslagruimte (dicht)	€ 8,85/m²
	3.2 Bedrijfskantoor in bedrijfsruimte (extra)	€ 10,87/m²
	3.3 Open loods / overkapping bij bedrijfsruimte	€ 5,02/m²
	3.4 Gevelwijziging	€ 12,71/m²
d.	Overig gebouwen	
	4.1 Kantoor / showroom / winkel / horeca / sporthal / school / kinderdagverblijf /etc.	€ 22,65/m²

	4.2 Overige veranderingen overige gebouwen (in-pandig, constructie, dak, etc.)	€ 6,97/m²
	4.3 Gevelwijziging	€ 12,71/m²
	4.4 Tuinbouwkas	€ 1,57/m²
	4.5 (Parkeer)kelder (ondergronds en/of deels boven-gronds)	€ 12,22/m²
	4.6 Semi-permanente unit	€ 229,61/stuk
e.	Stallen, overige agrarische bedrijfsgebouwen en bouwwerken	
	5.1 Alle stallen (varkens, rundvee, pluimvee, paarden, nertsen, konijnen, geiten, schapen etc.)	€ 6,67/m²
	5.2 Werktuigenloods, aardappelloods, opslagloods, open loods (veldschuur), etc.	€ 4,35/m²
	5.3 Mestsilo / -kelder	€ 4,35/m²
	5.4 Sleufsilo	€ 212,85/m²
f.	Overig gebouwen en bouwwerken	
	6.1 Overige gebouwen en bouwwerken	€ 7,23/m²
	6.2 Windmolens, antennemasten en uitkijktorens	€ 191,62/m¹
	6.3 Zonneparken per hectare € 1.630,76, met een maximum van € 7.500,-	
	6.4 Overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde (per stuk)	€ 168,15/m²
g.	Met een minimum over a tot en met f van:	€ 350,00
2.	Voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij bedraagt het tarief	€ 275,00
3.	a. Voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht bedraagt het tarief:	€ 2.141,40
	b. Voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit die past in de activiteiten zoals beschreven in bijlage 1 bedraagt het tarief:	€ 400,15
4.	Voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit bedraagt het tarief (tenzij het kostenverhaal op andere wijze overeengekomen is)	€ 4.902,00

Artikel 2.7 Omgevingsplanactiviteit: slopen van een bouwwerk		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een sloopactiviteit, niet zijnde een sloopactiviteit met betrekking tot een monument of beschermd stads- en dorpsgezicht, als bedoeld in paragraaf 2.4, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 296,70

Paragraaf 2.4 Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed

Artikel 2.8 Omgevingsplanactiviteit: monumenten		
1.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, met betrekking tot een gemeentelijk monument, provinciaal monument, voorbeschermd gemeentelijk monument of voorbeschermd provinciaal	

	monument, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:				
	a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit of bij toepassing van artikel [**14**] van de [**citeertitel gemeentelijke erfgoedverordening**] in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit:			
		1°	voor het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een monument of voorbeschermd monument:	€	565,20
		2°	voor het herstellen of gebruiken van een monument of voorbeschermd monument op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht:	€	565,20
2.	Het eerste lid, aanhef en onder a is van overeenkomstige toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning met betrekking tot een monument of archeologisch monument dat op grond van de “Verordening Fysieke Leefomgeving gemeente Bladel 2021”, eerste wijziging is aangewezen respectievelijk waarop, voordat het is aangewezen, die verordening van overeenkomstige toepassing is. De vorige volzin is van toepassing: a. als het gaat om een aangewezen monument of archeologisch monument: zolang in het omgevingsplan daaraan nog niet de functie-aanduiding gemeentelijk monument is gegeven; en b. als het gaat om een monument of archeologisch monument waarop voordat het is aangewezen de verordening van overeenkomstige toepassing is: zolang in het omgevingsplan daaraan nog niet de functie-aanduiding gemeentelijk monument is gegeven of het omgevingsplan nog geen voorbeschermingsregel bevat vanwege het voornemen om die functie-aanduiding te geven.				
Artikel 2.9 Rijksmonumentenactiviteit					
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een rijksmonumentenactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, met uitzondering van een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:					
a.	voor het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een monument of voorbeschermd monument:			€	565,20
b.	voor het herstellen of gebruiken van een monument of voorbeschermd monument op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht:			€	565,20
Artikel 2.10 Omgevingsplanactiviteit: sloopactiviteit in beschermd stads- of dorpsgezicht					
1.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een sloopactiviteit in een rijksbeschermd, provinciaal beschermd of gemeentelijk beschermd stads- of dorpsgezicht, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:				
	a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit of bij toepassing van artikel [**20**]		€	565,20

		van de [**citeertitel gemeentelijke erfgoedverordening**] in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit:	
2.		Het eerste lid, aanhef en onder a, is van overeenkomstige toepassing op een sloopactiviteit die wordt verricht op een locatie waarvoor een op grond van artikel 4.35, eerste lid, van de Invoeringswet Omgevingswet als instructie geldende aanwijzing als beschermd stads- of dorpsgezicht als bedoeld in artikel 35, eerste lid, van de Monumentenwet 1988 zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet van kracht is, zolang in het omgevingsplan aan die locatie nog niet de functie-aanduiding rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht is gegeven.	
Artikel 2.11 Omgevingsplanactiviteit: overig cultureel erfgoed en werelderfgoed			
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een andere activiteit dan die genoemd in de artikelen 2.8, 2.9 en 2.10 en cultureel erfgoed of werelderfgoed betreft, waarvoor in het omgevingsplan met het oog op het behoud van cultureel erfgoed of van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed een verbod is opgenomen om zonder omgevingsvergunning deze activiteit te verrichten, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:			€ 565,20

Paragraaf 2.5 Milieubelastende activiteiten

Artikel 2.12 Omgevingsplanactiviteit: milieubelastende activiteit	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een milieubelastende activiteit als bedoeld in [*artikel* [**…**] *van het omgevingsplan of*] paragraaf 22.3.26 van het tijdelijke deel van het omgevingsplan zoals opgenomen in artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 4.585,50
Artikel 2.13 Activiteiten die bedrijfstakken overstijgen (afdeling 3.2 Besluit activiteiten leefomgeving)	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten die bedrijfstakken overstijgen als bedoeld in de paragrafen 3.2.1, 3.2.3 tot en met 3.2.15, 3.2.17 tot en met 3.2.19 en 3.2.24 van afdeling 3.2 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 4.585,50
Artikel 2.14 Nutssector en industrie (afdeling 3.4 Besluit activiteiten leefomgeving)	

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de categorie nutssector en industrie als bedoeld in de paragrafen 3.4.2, 3.4.4 tot en met 3.4.9 en 3.4.11 van afdeling 3.4 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 4.585,50
Artikel 2.15 Afvalbeheer (afdeling 3.5 Besluit activiteiten leefomgeving)	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de sector afvalbeheer als bedoeld in de paragrafen 3.5.1, 3.5.4, 3.5.7, 3.5.8 en 3.5.11 van afdeling 3.5 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 4.585,50
Artikel 2.16 Agrarische sector (afdeling 3.6 Besluit activiteiten leefomgeving)	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de agrarische sector als bedoeld in de paragrafen 3.6.1, 3.6.7 en 3.6.8 van afdeling 3.6 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 4.585,50
Artikel 2.17 Dienstverlening, onderwijs en zorg (afdeling 3.7 Besluit activiteiten leefomgeving)	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een milieubelastende activiteit, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een activiteit in de sector dienstverlening, onderwijs en zorg als bedoeld in de paragrafen 3.7.6 en 3.7.10 van afdeling 3.7 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief per milieubelastende activiteit, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 4.585,50
Artikel 2.18 Transport, logistiek en ondersteuning daarvan (afdeling 3.8 Besluit actitiviteiten leefomgeving)	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de sector transport, logistiek en ondersteuning daarvan als bedoeld in de paragrafen 3.8.2, 3.8.3, 3.8.5, 3.8.6, 3.8.8 tot en met 3.8.11 van afdeling 3.8 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 4.585,50

Artikel 2.19 Sport en recreatie (afdeling 3.9 Besluit activiteiten leefomgeving)		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een milieubelastende activiteit, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een activiteit in de sector sport en recreatie als bedoeld in paragraaf 3.9.1 van afdeling 3.9 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief per milieubelastende activiteit, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		€ 4.585,50
Artikel 2.20 Samenloop van milieubelastende activiteiten		
1.	Als bij de toepassing van de artikelen 2.13 tot en met 2.19 dezelfde milieubelastende activiteit onder meer dan een artikel valt, wordt die milieubelastende activiteit slechts eenmaal in de heffing betrokken, waarbij het voor de belastingplichtige meest gunstige van toepassing zijnde tarief wordt toegepast.	
2.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een kernactiviteit in een bedrijfstak gecombineerd met functioneel ondersteunende activiteiten uit andere bedrijfstakken, dan is, in afwijking van het bepaalde in deze paragraaf, op al deze activiteiten het artikel van toepassing waaronder de bedrijfstak die bepalend is voor de kernactiviteit valt.	

Paragraaf 2.6 Lozingsactiviteiten

Artikel 2.21 Lozingsactiviteit niet afkomstig van milieubelastende activiteit		
Gereserveerd		
Artikel 2.22 Lozingsactiviteit afkomstig van milieubelastende activiteit		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een lozingsactiviteit op een oppervlaktelichaam in beheer bij de gemeente, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder c, onder 1, van de Omgevingswet, bestaande uit het lozen van afvalwater, koelwater of stoffen afkomstig van een milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		€ 3.158,90

Paragraaf 2.7 Aanlegactiviteiten

Artikel 2.23 Omgevingsplanactiviteit: opbreken en graven		
1.	Gereserveerd	
2.	Gereserveerd	
3.	Gereserveerd	
4.	Gereserveerd	
5.	Gereserveerd	
6.	Gereserveerd	

Artikel 2.24 Omgevingsplanactiviteit: overige activiteiten beperkingengebied leidingen, landschapselement en aardkundige waarde		
Gereserveerd		
a.	Gereserveerd	
b.	Gereserveerd	
Artikel 2.25 Omgevingsplanactiviteit: geluid weg		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het aanleggen of wijzigen van een weg als op grond van het omgevingsplan of bij omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit een geluidgevoelig gebouw is toegelaten binnen het aandachtsgebied van die weg, als bedoeld in artikel 22.272 van het tijdelijke deel van het omgevingsplan zoals opgenomen in artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 1.745,65
b.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 2.182,05
Artikel 2.26 Omgevingsplanactiviteit: aanleggen of veranderen weg		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het aanleggen van een weg of verandering brengen in de wijze van aanleg van een weg, bedoeld in artikel 4:20 van de Verordening fysieke leefomgeving gemeente Bladel in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		€ 289,15
Artikel 2.27 Omgevingsplanactiviteit: uitweg/uitrit		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het maken, hebben, veranderen of veranderen van het gebruik van een uitweg, bedoeld artikel 4:21 van de Verordening fysieke leefomgeving gemeente Bladel in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		€ 289,15
Artikel 2.28 Omgevingsplanactiviteit: overige aanlegactiviteiten		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of een werkzaamheid (aanlegactiviteit), niet zijnde een activiteit die in de voorgaande artikelen van deze paragraaf is benoemd, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere		

artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 289,15
	en als moet worden beoordeeld of de in het tijdelijke deel van het omgevingsplan bedoelde aanlegactiviteit niet in strijd is met het in voorbereiding zijnde omgevingsplan respectievelijk het in voorbereiding zijnde omgevingsplan dat voorziet in de bescherming van het stads- of dorpsgezicht, als bedoeld in artikel 22.278, tweede lid, van het tijdelijke deel van het omgevingsplan zoals opgenomen in artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet, verhoogd met:	€ 289,15

Paragraaf 2.8 Overige activiteiten

Artikel 2.29 Omgevingsplanactiviteit: alarminstallatie		
Gereserveerd.		
Artikel 2.30 Omgevingsplanactiviteit: kappen van bomen of vellen van houtopstanden		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het vellen van een houtopstand, bedoeld in artikel 4:75 van de “Verordening Fysieke Leefomgeving gemeente Bladel 2021, 1e wijziging **in** samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		€ 107,80
Artikel 2.31 Omgevingsplanactiviteit: reclame		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit handelsreclame met behulp van een opschrift, aankondiging of afbeelding in welke vorm dan ook, die zichtbaar is vanaf een voor het publiek toegankelijke plaats, als bedoeld in artikel 5.2 en 5.3 van de “Verordening Fysieke Leefomgeving” in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, en als niet tevens sprake is van een bouwactiviteit als bedoeld in paragraaf 2.3, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	als de activiteit bestaat uit het op of aan een onroerende zaak maken of voeren van die handelsreclame:	€ 78,60
b.	als de activiteit bestaat uit het als eigenaar, beperkt gerechtigde of gebruiker van een onroerende zaak toestaan of gedogen dat die handelsreclame op of aan die onroerende zaak wordt gemaakt of gevoerd:	kosteloos
Artikel 2.32 Omgevingsplanactiviteit: [**opslag van roerende zaken OF objecten plaatsen op de weg**]		
Variant 1 (regeling in de Algemene plaatselijke verordening; overgangsrecht Omgevingswet)		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit de opslag van roerende zaken in een aangewezen gedeelte		

van de gemeente, bedoeld in artikel 2:10 van de Algemene plaatselijke verordening in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:			
a.	als de activiteit bestaat uit het daar opslaan van roerende zaken of objecten plaatsen op, aan of boven de weg:		€ 78,60
Artikel 2.33 Omgevingsplanactiviteit: standplaatsen			
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het innemen of hebben van een standplaats, bedoeld in artikel 4.128 van de Verordening Fysieke Leefomgeving in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:			
Voor het verkrijgen van een vergunning tot het innemen van een standplaats ter uitoefening van straathandel voor zover dit geschiedt buiten de gebruikelijke warenmarkt geldig voor:			
a.	Incidentele standplaats (max 12 dagen)		€ 31,25
b.	Reguliere standplaats (max 1 jaar)		€ 262,90
c.	Reguliere standplaats (max 5 jaar)		€ 1.051,60
Artikel 2.34 Andere activiteiten			
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op het verrichten van een andere activiteit dan in deze paragraaf en voorgaande paragrafen van dit hoofdstuk bedoeld en die activiteit:			
a.	betreft een bij of krachtens artikel 5.1 van de Omgevingswet aangewezen vergunningplichtige activiteit, uitgezonderd de activiteit bedoeld in onderdeel b, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		€ 299,65
b.	betreft een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
	1°	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 299,65
	2°	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 2.119,00
	3°	voor een in een gemeentelijke verordening als bedoeld in artikel 22.8 van de Omgevingswet in samenhang met artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit aangewezen vergunningplichtige activiteit:	€ 299,65

Paragraaf 2.9 Maatwerkvoorschriften

Artikel 2.35 Maatwerkvoorschriften bij bouwactiviteiten	
Gereserveerd	
Artikel 2.36 Maatwerkvoorschriften bij milieubelastende activiteiten	

1.	Als de aanvraag om een of meer maatwerkvoorschriften als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving betrekking heeft op:		
	a.	één milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief:	€ 1.477,55
	b.	twee tot vijf milieubelastende activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, [in afwijking van artikel 2.3, tweede lid **OF** per milieubelastende activiteit]:	€ 1.630,40
	c.	vijf of meer milieubelastende activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, [in afwijking van artikel 2.3, tweede lid **OF** per milieubelastende activiteit]:	€ 1.630,40
2.	Als de aanvraag om een of meer maatwerkvoorschriften betrekking heeft op een andere milieubelastende activiteit dan bedoeld in het eerste lid, bedraagt het tarief per maatwerkvoorschrift:		€ 1.630,40
Artikel 2.37 Maatwerkvoorschriften bij overige activiteiten			
Als de aanvraag om een of meer maatwerkvoorschriften betrekking heeft op een andere activiteit dan genoemd in de artikelen 2.35 en 2.36, bedraagt het tarief per maatwerkvoorschrift:			€ 1630,40

Paragraaf 2.10 Gelijkwaardigheid

Artikel 2.38 Gelijkwaardige maatregel			
1.	Als de aanvraag om toestemming voor een gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7 van de Omgevingswet betrekking heeft op:		
	a.	een bouwactiviteit, bedraagt het tarief, per uur:	€ 77,40
	b.	een activiteit met betrekking tot cultureel erfgoed, bedraagt het tarief, per uur:	€ 140,60
	c.	een milieubelastende activiteit, bedraagt het tarief, per uur:	€ 140,60
	d.	een andere activiteit dan bedoeld in de onderdelen a, b of c, bedraagt het tarief, per uur:	€ 77,40
2.	Het op grond van het eerste lid verschuldigde bedrag wordt voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeeld. De aanvraag wordt dan in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop het verschuldigde bedrag aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.		

Paragraaf 2.11 Overige tarieven

Artikel 2.39 Verlengen tijdelijke omgevingsvergunning bouwactiviteit	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om verlenging van de in een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit gestelde termijn, bedoeld in artikel 10.23, tweede lid, van het Omgevingsbesluit:	€ 251,10
Artikel 2.40 Wijzigen omgevingsvergunning	
Voor het in behandeling nemen van een aanvraag om wijziging van een	

omgevingsvergunning is hetzelfde tarief verschuldigd als op grond van dit hoofdstuk verschuldigd is voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor de activiteit of activiteiten waarop de aanvraag tot wijziging betrekking heeft.	
Artikel 2.41 Wijzigen voorschriften omgevingsvergunning	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om wijziging van voorschriften van een omgevingsvergunning:	€ 3.158,90
Artikel 2.42 Intrekken omgevingsvergunning	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om gehele of gedeeltelijke intrekking van een omgevingsvergunning, tenzij artikel 2.58 van toepassing is:	kosteloos
Artikel 2.43 Beoordeling aanvullende gegevens	
Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief voor het in behandeling nemen van aanvullende gegevens die worden ingediend nadat de aanvraag om een omgevingsvergunning bedoeld in artikel 2.2, aanhef en onderdeel b, in behandeling is genomen:	kosteloos
Artikel 2.44 Beoordeling onderzoeksrapporten	
De in artikel 2.49 opgenomen tarieven zijn van overeenkomstige toepassing op het in behandeling nemen van een aanvraag tot het beoordelen van een onderzoeksrapport, zonder dat sprake is van een aanvraag om een omgevingsvergunning of ander besluit.	
Artikel 2.45 Wijzigen van het omgevingsplan	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het wijzigen van het omgevingsplan:	€ 4.995,10
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het wijzigen van het tijdelijke omgevingsplan middels Tijdelijke alternatieve maatregel (TAM) Omgevingsplan via IMRO:	€ 4.995,10
Artikel 2.46 Niet genoemd besluit op aanvraag	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het nemen van een ander, in dit hoofdstuk niet benoemd besluit op grond van de Omgevingswet, de op die wet gebaseerde algemene maatregelen van bestuur of het omgevingsplan:	€ 289,15

Paragraaf 2.12 Modaliteiten

Artikel 2.47 Achteraf ingediende aanvraag	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit wordt ingediend na aanvang of gereedkomen van de activiteit, worden de op grond van de paragrafen 2.3 tot en met 2.8 verschuldigde leges verhoogd met:	10%
van de op ,grond van dat onderdeel verschuldigde leges met een minimum van	€ 289,15
met een maximum van:	€ 5.000,00

Artikel 2.48 Uitgebreide voorbereidingsprocedure			
Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is op de voorbereiding van het besluit:			
a.	als sprake is van een milieubelastende activiteit:		€ 4.585,50
Artikel 2.49 Beoordeling onderzoeksrapporten			
Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als krachtens wettelijk voorschrift voor de betreffende aanvraag een rapport moet worden beoordeeld:			
a.	voor de beoordeling van een milieukundig bodemrapport:		€ 840,65
b.	voor de beoordeling van een archeologisch bodemrapport:		€ 840,65
c.	voor de beoordeling van een geluid- of luchtrapport betreffende de geluid- of luchtbelasting:		€ 840,65
d.	voor de beoordeling van een akoestisch rapport betreffende de interne en externe geluidwering of nagalm van een bouwwerk:		€ 840,65
e.	voor de beoordeling van een ecologisch onderzoeksrapport:		€ 840,65
f.	voor de beoordeling van een milieueffectrapportage (MER):		€ 3.107,95
g.	voor de beoordeling van een niet in de voorgaande onderdelen genoemd rapport:		€ 840,65
Artikel 2.50 Advies			
1.	Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als een daartoe aangewezen bestuursorgaan of andere instantie advies moet uitbrengen over de aanvraag om een omgevingsvergunning of een ander besluit op grond van de Omgevingswet:		
	a.	voor een advies van de gemeenteraad:	€ 662,35
	b.	Voor een advies van de Adviescommissie Agrarische Bouwaanvragen	€ 1.151,45
	c.	voor een advies in andere gevallen dan bedoeld in de onderdelen a en b: het bedrag van de voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning aan de aanvrager meegedeelde kosten, blijkend uit een begroting die door het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.	
2.	Als een begroting als bedoeld in het eerste lid, onderdeel c, is uitgebracht, wordt een aanvraag in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.		
Artikel 2.51 Instemming			
1.	Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als een aanvraag om een omgevingsvergunning of een ander besluit op grond van de Omgevingswet betrekking heeft op een activiteit waarvoor de beslissing op de aanvraag op grond van artikel 16.16 van de Omgevingswet instemming behoeft van een bestuursorgaan:		

	het bedrag dat dit bestuursorgaan aan rechten zou heffen als het voor de activiteit waarvoor instemming wordt verzocht zelf bevoegd gezag zou zijn.	
2.	Het bedrag bedoeld in het eerste lid wordt voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeeld. De aanvraag wordt dan in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop het verschuldigde bedrag aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	

Paragraaf 2.13 Vermindering

Artikel 2.52 Vermindering na omgevingsoverleg		
1.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning bedoeld in artikel 2.2, aanhef en onderdeel b, en zoals nader omschreven in de paragrafen 2.3 tot en met 2.8, is voorafgegaan door een aanvraag om omgevingsoverleg als bedoeld in artikel 2.2, aanhef en onderdeel a, en zoals nader omschreven in paragraaf 2.2, waarop de aanvraag om de omgevingsvergunning betrekking heeft, bestaat onder de in het tweede lid genoemde voorwaarden aanspraak op vermindering van de voor het in behandeling nemen van de aanvraag om de omgevingsvergunning verschuldigde leges. De vermindering bedraagt:	100%
	van de voor het omgevingsoverleg geheven leges.	
2.	Voor de toepassing van het eerste lid wordt de aanvraag om een omgevingsvergunning gedaan: a. voor dezelfde activiteit of activiteiten als waarop het omgevingsoverleg betrekking had; b. in overeenstemming met de uitkomsten van het omgevingsoverleg; en c. binnen 6 maanden na het laatste omgevingsoverleg of, als het omgevingsoverleg volgens afspraak leidt tot een kennisgeving aan de aanvrager, na de dagtekening van de kennisgeving.	
3.	Bij de toepassing van het eerste lid blijft voor het in behandeling nemen van de aanvraag om de omgevingsvergunning in ieder geval verschuldigd:	€ 289,15
Artikel 2.53 Vermindering bij meervoudige aanvraag		
Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning volgens het principe van de Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb) wordt ingediend en verleend, dan worden de leges als bedoeld in artikel 2.5 verminderd met 25%. Daarbij geldt een maximale vermindering van de leges tot € 25.000,00. De vermindering vindt plaats nadat het gehele traject van het project is doorlopen en de gereed melding met de daarbij behorende stukken is ingediend.		

Paragraaf 2.14 Teruggaaf

Artikel 2.54 Teruggaaf bij aanvraag en oordeel geen omgevingsvergunning nodig	
Als het college van burgemeester en wethouders op grond van een aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning oordeelt dat voor de voorgenomen activiteit geen omgevingsvergunning is vereist, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt:	85%

van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is gedaan verschuldigde leges.		
Artikel 2.55 Teruggaaf als aanvraag verder buiten behandeling wordt gelaten		
Als na toepassing van artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht een aanvraag buiten behandeling wordt gelaten, bestaat aanspraak op teruggaaf. De teruggaaf bedraagt:		85%
van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is gedaan verschuldigde leges.		
Artikel 2.56 Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift bij reguliere procedure		
Als een aanvrager zijn aanvraag om een omgevingsvergunning of aanvraag om een maatwerkvoorschrift op de voorbereiding waarvan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing is geheel of gedeeltelijk intrekt terwijl het college van burgemeester en wethouders daarover nog geen besluit heeft genomen, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt:		
a.	bij gehele of gedeeltelijke intrekking binnen vier weken na de indiening van de aanvraag:	75%
	van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges;	
b.	bij gehele of gedeeltelijke intrekking op een tijdstip vanaf vier weken tot zes weken na de indiening van de aanvraag:	50%
	van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges;	
c.	bij gehele of gedeeltelijke intrekking op een tijdstip vanaf zes weken na de indiening van de aanvraag:	25%
	van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges.	
Artikel 2.57 Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift bij uitgebreide voorbereidingsprocedure		
Gereserveerd.		
Artikel 2.58 Teruggaaf als gevolg van intrekking verleende omgevingsvergunning voor bouw- of milieubelastende activiteiten		
Als het college van burgemeester en wethouders een verleende omgevingsvergunning voor een bouw- of milieubelastende activiteit intrekt op aanvraag van de vergunninghouder, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges, mits deze aanvraag is ingediend binnen 6 maanden na verlening van de vergunning en van de vergunning geen gebruik is gemaakt. De teruggaaf bedraagt:		25 %
Artikel 2.59 Teruggaaf als gevolg van het weigeren van een omgevingsvergunning voor bouw- of milieubelastende activiteiten		
a.	Gereserveerd.	
Artikel 2.60 Geen teruggaaf legesdeel modaliteiten		
In afwijking van de voorgaande artikelen van deze paragraaf wordt geen teruggaaf verleend van het legesdeel dat betrekking heeft op de modaliteiten genoemd in paragraaf 2.12.		

Artikel 2.61 Minimumbedrag voor teruggaaf	
Een bedrag minder dan € 350,00 wordt niet teruggegeven.	

HOOFDSTUK 3 DIENSTVERLENING VALLEND ONDER DE DIENSTENRICHTLIJN EN NIET VALLEND ONDER HOOFDSTUK 2

Paragraaf 3.1 Horeca

Artikel 3.1 Exploitatie openbare inrichting		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van:		
a.	een aanvraag om een vergunning tot het exploiteren van een openbare inrichting als bedoeld in artikel 2:28 van de Algemene plaatselijke verordening:	€ 247,20
b.	een aanvraag om een ontheffing van de sluitingstijd voor een openbare inrichting als bedoeld in artikel 2:29, tweede lid, van de Algemene plaatselijke verordening:	€ 18,85
Artikel 3.2 Uitoefenen horeca- of slijtersbedrijf		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van:		
a.	een aanvraag om een vergunning op grond van artikel 3 van de Alcoholwet:	€ 652,00
b.	een aanvraag om een ontheffing als bedoeld in artikel 4, vierde lid, van de Alcoholwet:	€ 228,75
c.	een melding als bedoeld in artikel 30 van de Alcoholwet:	€ 228,75
d.	een aanvraag om wijziging van het aanhangsel als bedoeld in artikel 30a, tweede lid, van de Alcoholwet:	€ 228,75
e.	een aanvraag om een ontheffing als bedoeld in artikel 35 van de Alcoholwet:	€ 22,60

Paragraaf 3.2 Seksbedrijven

Artikel 3.3 Vergunning seksbedrijf			
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning of om de verlenging van een vergunning als bedoeld in artikel **3:3** van de Algemene plaatselijke verordening:		
	a.	voor een escortbedrijf:	€ 2.944,50
	b.	voor andere prostitutiebedrijven dan bedoeld in onderdeel a:	€ 2.944,50

Paragraaf 3.3 Winkeltijdenwet

Artikel 3.5 Ontheffing winkeltijden		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:		
a.	een ontheffing in het kader van de Winkeltijdenwet:	€ 105,15
b.	wijziging van een in onderdeel a bedoelde ontheffing:	€ 22,85

Paragraaf 3.4 Organiseren evenement of markt

Artikel 3.6 Organiseren evenement		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning voor het organiseren van een evenement als bedoeld in artikel 2.25, eerste lid, van de Algemene plaatselijke verordening (evenementenvergunning), als het betreft:		
a.	een meldingsplichtig evenement met maximaal 150 personen en activiteiten tussen 08.00-23.59 uur.:	gratis
b.	een evenement georganiseerd door een stichting tbv een aantoonbaar liefdadig doel:	gratis
c.	een evenement zoals bedoeld in artikel 2:25 van de Algemene Plaatselijke Verordening dat op basis van de Behandelscan van de Veiligheidsregio Brabant Zuid Oost wordt geïndiceerd als A evenement. (regulier evenement)	gratis
d.	een evenement zoals bedoeld in artikel 2:25 van de Algemene Plaatselijke Verordening dat op basis van de Behandelscan van de Veiligheidsregio Brabant Zuid Oost wordt geïndiceerd als B evenement (verhoogd risico)	gratis
e.	een evenement zoals bedoeld in artikel 2:25 van de Algemene Plaatselijke Verordening dat op basis van de Behandelscan van de Veiligheidsregio Brabant Zuid Oost wordt geïndiceerd als C evenement. (risico evenement)	gratis
Artikel 3.7 Organiseren markt		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning:		
a.	voor het organiseren van een snuffelmarkt als bedoeld in artikel 5:23 van de Algemene plaatselijke verordening:	gratis

Paragraaf 3.5 Standplaatsen

Artikel 3.8 Marktstandplaatsvergunningen en andere vergunningen op markt	
Gereserveerd.	
Artikel 3.9 Overige administratieve dienstverlening markt	
Gereserveerd.	

Paragraaf 3.6 Huisvestingswet 2014 en Wet goed verhuurderschap

Artikel 3.11 Vergunning [*of ontheffing*] onttrekken woonruimte	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning [*of ontheffing van het verbod*] om woonruimte aan de bestemming tot bewoning te onttrekken of onttrokken te houden, als bedoeld in artikel 21, eerste lid, aanhef en onder a, [*respectievelijk tweede lid,*] van de Huisvestingswet 2014:	€ 97,80
Artikel 3.12 Vergunning [*of ontheffing*] samenvoegen woonruimte	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning [of ontheffing van het verbod] om woonruimte met andere woonruimte samen te voegen of	€ 97,80

samengevoegd te houden, als bedoeld in artikel 21, eerste lid, aanhef en onder b, [respectievelijk tweede lid,] van de Huisvestingswet 2014:		
Artikel 3.13 Vergunning [*of ontheffing*] omzetten zelfstandige in onzelfstandige woonruimte		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning [*of ontheffing van het verbod*] om zelfstandige woonruimte in onzelfstandige woonruimte om te zetten of omgezet te houden, als bedoeld in artikel 21, eerste lid, aanhef en onder c, [*respectievelijk tweede lid,*] van de Huisvestingswet 2014:	€	97,80
Artikel 3.14 Vergunning [*of ontheffing*] verbouwen woonruimte tot meer woonruimten		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning [*of ontheffing van het verbod*] om woonruimte tot twee of meer woonruimten te verbouwen of in die verbouwde staat te houden, als bedoeld in artikel 21, eerste lid, aanhef en onder d, [*respectievelijk tweede lid,*] van de Huisvestingswet 2014:	€	294,45
Artikel 3.15 Splitsingsvergunning		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning om een recht op een gebouw te splitsen in appartementsrechten, als bedoeld in artikel 22, eerste[, respectievelijk tweede lid,] van de Huisvestingswet 2014:	€	294,45
Artikel 3.16 Vergunning of ontheffing toeristische verhuur		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning of ontheffing van het verbod om woonruimte voor toeristische verhuur in gebruik te geven als bedoeld in artikel 23c, eerste, respectievelijk tweede lid, van de Huisvestingswet 2014:	€	294,45
Artikel 3.17 Verhuurvergunning opkoopbescherming		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning om een woonruimte in gebruik te geven binnen een periode van vier jaar na de datum van inschrijving in de openbare registers van de akte van levering van die woonruimte aan de nieuwe eigenaar, als bedoeld in artikel 41, eerste lid, van de Huisvestingswet 2014:	€	97,80
Artikel 3.18 Verhuurvergunning woon- of verblijfsruimte		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning als bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de Wet goed verhuurderschap:		
a. voor een verhuurvergunning woonruimte:	€	97,80
b. voor een verhuurvergunning verblijfsruimte:	€	97,80

Paragraaf 3.7 Overige vergunningen

Artikel 3.19 Voorwerpen op- aan of boven de weg		
Het tarief tot het verkrijgen van een vergunning voor voorwerpen op- aan of boven de weg als bedoeld in artikel 2:10 van de Algemene Plaatselijke verordening	€	18,70

Artikel 3.20 Collectevergunning		
Het tarief tot het verkrijgen van een collectevergunning als bedoeld in artikel 5.13 van de Algemene Plaatselijke verordening		€ 18,70
Artikel 3.21 Verlening sluitingstijd met maximaal 1 uur		
Het tarief tot het verkrijgen van een ontheffing tot verlening van sluitingstijd horeca als bedoeld in artikel 2.29 van de Algemene Plaatselijke Verordening		€ 18,70
Artikel 3.22 ontheffing geluidshinder		
a.	Het tarief tot het verkrijgen van een ontheffing geluidshinder als bedoeld in artikel 4.5b van de Algemene Plaatselijke Verordening	€ 54,15
b.	Het tarief tot het verkrijgen van een ontheffing geluidshinder in een horecagelegenheid (incidentele festiviteit) als bedoeld in artikel 4:38 van de Verordening Fysieke Leefomgeving	€ 54,15
Artikel 3.23 recreatief nachtverblijf		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om ontheffing voor het houden van recreatief nachtverblijf buiten een kampeerterrein		€ 18,70

Paragraaf 3.8 In dit hoofdstuk niet benoemd besluit

Artikel 3.24 Niet benoemd besluit op aanvraag	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een andere, in dit hoofdstuk niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking:	€ 18,70

Bijlage 1 ‘Buitenplanse omgevingsplanactiviteit’

1. een bijbehorend bouwwerk of uitbreiding daarvan.
2. een gebouw ten behoeve van een infrastructurele of openbare voorziening, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:
    a. niet hoger dan 5 m, en
    b. de oppervlakte niet meer dan 50 m²;
3. een bouwwerk, geen gebouw zijnde, of een gedeelte van een dergelijk bouwwerk, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:
    a. niet hoger dan 10 m, en
    b. de oppervlakte niet meer dan 50 m²;
4. een dakterras, balkon of andere niet op de grond gelegen buitenruimte aan of op een gebouw, een dakkapel, dakopbouw of gelijksoortige uitbreiding van een gebouw, de uitbreiding van een bouwwerk met een bouwdeel van ondergeschikte aard dan wel voorzieningen gericht op het isoleren van een gebouw;
5. een antenne-installatie, mits niet hoger dan 40 m;
6. een installatie bij een glastuinbouwbedrijf voor warmtekrachtkoppeling als bedoeld in hoofdstuk 1 van de Energiewet;
7. een installatie bij een agrarisch bedrijf waarmee duurzame energie wordt geproduceerd door het bewerken van uitwerpselen van dieren tot krachtens artikel 5,

tweede lid, van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet aangewezen eindproducten van een krachtens dat artikellid omschreven bewerkingsprocedé dat ziet op het vergisten van ten minste 50 gewichtsprocenten uitwerpselen van dieren met in de omschrijving van dat procedé genoemde nevenbestanddelen;

8. het gebruiken van gronden voor een niet-ingrijpende herinrichting van openbaar gebied;
9. het gebruiken van bouwwerken, eventueel in samenhang met bouwactiviteiten die de bebouwde oppervlakte of het bouwvolume niet vergroten, en van bij die bouwwerken aansluitend terrein.
10. het gebruiken van een recreatiewoning voor bewoning, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:
    a. de recreatiewoning voldoet aan de bij of krachtens de Besluit bouwwerken leefomgeving aan een bestaande woning gestelde eisen;
    b. de bewoning niet in strijd is met de bij of krachtens het Omgevingsplan.
    c. de bewoner op 31 oktober 2003 de recreatiewoning als woning in gebruik had en deze sedertdien onafgebroken bewoont, en
    d. de bewoner op 31 oktober 2003 meerderjarig was;
11. ander gebruik van gronden of bouwwerken dan bedoeld in de onderdelen 1 tot en met 10, voor een termijn van ten hoogste vijftien jaar.

Behorende bij raadsbesluit van 10 november 2026
De griffier van Bladel
J. van der Wiel

Overzicht oude en nieuwe tekst en tarieven legesverordening 2026-2027

Tarieventabel 2026

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE DIENSTVERLENING		
Paragraaf 1.1 Burgerlijke stand		
Artikel 1.1 Huwelijksvoltrekking of registratie partnerschap		
Het tarief bedraagt voor de voltrekking van een huwelijk of registratie van een partnerschap op:		
a.	Werkdagen	€ 515,00
b.	Zaterdag	€ 605,00
Artikel 1.2 Omzetten geregistreerd partnerschap in huwelijk		
Het tarief bedraagt voor het omzetten van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk als daarbij gebruik gemaakt wordt van de trouwzaal of een andere door de gemeente hiertoe aangewezen ruimte op:		
a.	Werkdagen	€ 515,00
b.	Zaterdag	€ 605,00
Artikel 1.2.1 Administratief omzetten geregistreerd partnerschap in huwelijk		
Het tarief bedraagt voor het omzetten van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk zonder dat daarbij gebruik gemaakt wordt van de trouwzaal of een andere door de gemeente hiertoe aangewezen ruimte (administratief omzetten geregistreerd partnerschap in huwelijk):		€ 77,50
Artikel 1.3 Huwelijksvoltrekking of registratie partnerschap op andere locatie		
Onverminderd het bepaalde in de artikelen 1.1 en 1.2 bedraagt het tarief voor de voltrekking van een huwelijk, de registratie van een partnerschap of het omzetten van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk, op een andere locatie dan het gemeentehuis:		€ 96,00
Artikel 1.4 Beschikbaar stellen getuige door gemeente		
Het tarief bedraagt voor het door de gemeente beschikbaar stellen van een getuige voor de huwelijksvoltrekking of de registratie van een partnerschap, per getuige:		€ 38,70
Artikel 1.5 Annuleren of wijzigen datum		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een gereserveerde datum voor de huwelijksvoltrekking, registratie van het partnerschap of omzetting van het geregistreerd partnerschap in een huwelijk te annuleren of te wijzigen binnen een periode van veertien dagen voorafgaand aan die gereserveerde datum:		€ 77,40
Artikel 1.6 Trouwboekje of partnerschapsboekje		
Het tarief bedraagt voor het verstrekken van een trouwboekje of partnerschapsboekje:		€ 39,20
Artikel 1.7 Aanvraag verklaring huwelijksbevoegdheid		
Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een verklaring van huwelijksbevoegdheid als bedoeld in artikel 49a van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek bedraagt het tarief:		€ 31,10
Paragraaf 1.2 Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart		
Artikel 1.8 Paspoorten of andere reisdocumenten		
Voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor het verstrekken van een reisdocument of Nederlandse identiteitskaart zijn de tarieven verschuldigd zoals vermeld in artikel 7 van de Paspoortwet en artikel 6 tweede lid van het Besluit paspoortgelden, zoals dit geldt op het moment van de aanvraag, met dien verstande dat de aldaar genoemde tarieven worden afgerond op een veelvoud van € 0.05 naar beneden.		
Artikel 1.9 Modaliteiten		
Het tarief bedraagt voor het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag:		
a.	voor de versnelde uitreiking van een in artikel 1.8 genoemd document, zijnde een toeslag op het voor dat document verschuldigde bedrag:	€ 61,00
b.	voor het bezorgen van een in artikel 1.8 genoemd document, zijnde een toeslag op het voor dat document verschuldigde bedrag:	€ 26,50
c.	voor een cover van een paspoort	€ 0,00
d.	voor een cover van een identiteitskaart	€ 0,00
Paragraaf 1.3 Rijbewijzen		
Artikel 1.10 Rijbewijzen		
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het afgeven, vernieuwen of omwisselen van een rijbewijs (inclusief rijkskostendeel van € 14,35):	€ 57,10
2.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van gegevens uit het Centraal Register Rijbewijzen:	€ 17,55
3.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het omwisselen van een buitenlands rijbewijs in een Nederlands rijbewijs	€ 57,10
Artikel 1.11 Modaliteiten		
1.	Het tarief genoemd in artikel 1.10.1 en 1.10.3 wordt bij een spoedlevering vermeerderd met:	€ 44,65
2.	Het tarief voor een aanvraag conform artikel 1.10.3. wordt voor het aangetekend verzenden vermeerderd met een bedrag van	€ 11,20

Tarieventabel 2027

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE DIENSTVERLENING		
Paragraaf 1.1 Burgerlijke stand		
Artikel 1.1 Huwelijksvoltrekking of registratie partnerschap		
Het tarief bedraagt voor de voltrekking van een huwelijk of registratie van een partnerschap op:		
a.	Werkdagen	€ 525,00
b.	Zaterdag	€ 615,00
Artikel 1.2 Omzetten geregistreerd partnerschap in huwelijk		
Het tarief bedraagt voor het omzetten van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk als daarbij gebruik gemaakt wordt van de trouwzaal of een andere door de gemeente hiertoe aangewezen ruimte op:		
a.	Werkdagen	€ 525,00
b.	Zaterdag	€ 615,00
Artikel 1.2.1 Administratief omzetten geregistreerd partnerschap in huwelijk		
Het tarief bedraagt voor het omzetten van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk zonder dat daarbij gebruik gemaakt wordt van de trouwzaal of een andere door de gemeente hiertoe aangewezen ruimte (administratief omzetten geregistreerd partnerschap in huwelijk):		€ 78,95
Artikel 1.3 Huwelijksvoltrekking of registratie partnerschap op andere locatie		
Onverminderd het bepaalde in de artikelen 1.1 en 1.2 bedraagt het tarief voor de voltrekking van een huwelijk, de registratie van een partnerschap of het omzetten van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk, op een andere locatie dan het gemeentehuis:		€ 97,80
Artikel 1.4 Beschikbaar stellen getuige door gemeente		
Het tarief bedraagt voor het door de gemeente beschikbaar stellen van een getuige voor de huwelijksvoltrekking of de registratie van een partnerschap, per getuige:		€ 39,40
Artikel 1.5 Annuleren of wijzigen datum		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een gereserveerde datum voor de huwelijksvoltrekking, registratie van het partnerschap of omzetting van het geregistreerd partnerschap in een huwelijk te annuleren of te wijzigen binnen een periode van veertien dagen voorafgaand aan die gereserveerde datum:		€ 78,85
Artikel 1.6 Trouwboekje of partnerschapsboekje		
Het tarief bedraagt voor het verstrekken van een trouwboekje of partnerschapsboekje:		€ 39,90
Artikel 1.7 Aanvraag verklaring huwelijksbevoegdheid		
Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een verklaring van huwelijksbevoegdheid als bedoeld in artikel 49a van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek bedraagt het tarief:		€ 32,00
Aanvraag benoeming als buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand (BABS) voor één dag:		€ 96,00
Paragraaf 1.2 Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart		
Artikel 1.8 Paspoorten of andere reisdocumenten		
Voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor het verstrekken van een reisdocument of Nederlandse identiteitskaart zijn de tarieven verschuldigd zoals vermeld in artikel 7 van de Paspoortwet, artikel 6 tweede lid van het Besluit pas poortgelden en artikel 19 tweede lid van het Besluit Nederlandse identiteitskaart zoals dit geldt op het moment van de aanvraag, met dien verstande dat de aldaar genoemde tarieven worden afgerond op een veelvoud van € 0,05 naar beneden.		
Artikel 1.9 Modaliteiten		
Het tarief bedraagt voor het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag:		
a.	voor de versnelde uitreiking van een in artikel 1.8 genoemd document, zijnde een toeslag op het voor dat document verschuldigde bedrag:	€ 61,95
b.	voor het bezorgen van een in artikel 1.8 genoemd document, zijnde een toeslag op het voor dat document verschuldigde bedrag:	€ 19,50
c.	voor een cover van een paspoort	€ 0,00
d.	voor een cover van een identiteitskaart	€ 0,00
Paragraaf 1.3 Rijbewijzen		
Artikel 1.10 Rijbewijzen		
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het afgeven, vernieuwen of omwisselen van een rijbewijs (inclusief rijkskostendeel van € 14,35):	€ 62,10
2.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van gegevens uit het Centraal Register Rijbewijzen:	€ 17,55
3.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het omwisselen van een buitenlands rijbewijs in een Nederlands rijbewijs	€ 62,10
Artikel 1.11 Modaliteiten		
1.	Het tarief genoemd in artikel 1.10.1 en 1.10.3 wordt bij een spoedlevering vermeerderd met:	€ 49,65
2.	Het tarief voor een aanvraag conform artikel 1.10.3. wordt voor het aangetekend verzenden vermeerderd met een bedrag van	€ 11,40

Met € 5,- verhogen zijn vaste bedragen (maximumbedrag en rijksleges). Worden via een collegebesluit naar beneden bijgesteld als de nieuwe tarieven bekend zijn.

Met € 5,- verhogen zijn vaste bedragen (maximumbedrag en rijksleges). Worden via een collegebesluit naar beneden bijgesteld als de nieuwe tarieven bekend zijn.

Met € 5,- verhogen zijn vaste bedragen (maximumbedrag en rijksleges). Worden via een collegebesluit naar beneden bijgesteld als de nieuwe tarieven bekend zijn.

3.	Het tarief bedraagt voor het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag voor een cover van een rijbewijs	€ 0,00
4.	Het tarief voor een Gezondheidsverklaring (eigen verklaring) bedraagt	€ 46,70

Paragraaf 1.4 Verstrekkingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens		
Artikel 1.12 Definities		
1.	Voor de toepassing van artikel 1.13 wordt onder één verstrekking verstaan verstrekking van een of meer gegevens over één persoon waarvoor de basisregistratie personen moet worden geraadpleegd.	
2.	Voor de toepassing van artikel 1.14 wordt onder één verstrekking verstaan verstrekking van een of meer gegevens over één persoon die niet zijn opgenomen in de basisregistratie personen.	

Artikel 1.13 Verstrekking van gegevens uit de basisregistratie personen		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:		
a.	tot het verstrekken van gegevens, per verstrekking:	€ 9,90
b.	tot het afsluiten van een abonnement op het verstrekken van gegevens gedurende de periode van één jaar:	
b1.	voor 100 verstrekkingen:	€ 9,90
b2.	voor 500 verstrekkingen:	€ 48,00
b3.	voor 1.000 verstrekkingen:	€ 96,00
b4.	voor 5.000 verstrekkingen:	€ 160,00
b5.	voor 10.000 verstrekkingen:	€ 320,00

Artikel 1.14 Verstrekking van aangehaakte gegevens		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:		
a.	tot het verstrekken van gegevens, per verstrekking:	€ 9,90
b.	tot het afsluiten van een abonnement op het verstrekken van gegevens gedurende de periode van één jaar:	
b1.	voor 100 verstrekkingen:	€ 9,90
b2.	voor 500 verstrekkingen:	€ 48,00
b3.	voor 1.000 verstrekkingen:	€ 96,00
b4.	voor 5.000 verstrekkingen:	€ 160,00
b5.	voor 10.000 verstrekkingen:	€ 320,00

Artikel 1.15 Schriftelijke verstrekking		
In afwijking van de artikelen 1.13 en 1.14 bedraagt het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het schriftelijk verstrekken van gegevens bedoeld in artikel 17, tweede lid, van het Besluit basisregistratie personen:		€ 8,00

Artikel 1.16 Op aanvraag doornemen basisregistratie personen		
1.	Het tarief bedraagt voor het op aanvraag doornemen van de basisregistratie personen, voor ieder daaraan te besteden kwartier:	€ 27,35
2.	Het op grond van het eerste lid verschuldigde bedrag wordt voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeeld. De aanvraag wordt dan in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop het verschuldigde bedrag aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	

Paragraaf 1.5 Bestuursstukken		
Artikel 1.17 Afschriften van bestuursstukken		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:		
a.	een afschrift van de gemeentebegroting:	€ 93,00
b.	een afschrift van de gemeenterekening:	€ 93,00
c.	een afschrift van het burgerjaarverslag:	€ 21,40
d.	een afschrift van het verslag van een raadsvergadering, per pagina:	€ 0,70
e.	een afschrift van de stukken behorende bij een raadsvergadering, per pagina:	€ 0,70
	Op een mondeling verslag van een raadsvergadering vastgelegd	€ 9,80
	Afschrift van de besluitenlijst van een vergadering van een raadscommissie, per pagina	€ 0,70
	Afschrift van de stukken behorende bij een vergadering van een raadscommissie, per pagina	€ 0,70
f.	een afschrift van het verslag van een vergadering van een raadscommissie, per pagina:	€ 0,70
g.	een afschrift van de stukken behorende bij een vergadering van een raadscommissie, per pagina:	€ 0,70
h.	het gemeenteblad, per pagina:	€ 0,70
i.	een afschrift van een verordening:	€ 9,80
j.	een afschrift van een Omgevingsplan	€ 63,80
k.	een afschrift van de Algemene Plaatselijke Verordening	€ 36,60
l.	een afschrift van een andere verordening dan genoemd in 1.17.j. en 1.17. k., per pagina	€ 0,70

Artikel 1.18 Abonnement op bestuursstukken		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het afsluiten van een abonnement voor een kalenderjaar op:		
a.	de stukken behorende bij de raadsvergaderingen:	€ 122,45
b.	de stukken behorende bij de vergaderingen van een raadscommissie:	€ 122,45
c.	Abonnement besluitenlijst van de raadsvergadering	€ 23,50
d.	Abonnement mondelinge verslagen van raadsvergadering digitaal	€ 70,40
e.	Abonnement besluitenlijst van vergadering raadscommissie	€ 23,50
f.	Abonnement stukken behorende bij vergadering raadscommissie	€ 42,40
g.	Abonnement mondelinge verslagen van vergadering raadscommissie digitaal	€ 70,40

Paragraaf 1.6 Vastgoedinformatie		
Artikel 1.19 Plan- of kaartinformatie		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een kopie van een ruimtelijk plan of deel daarvan, zoals omgevingsvisie, omgevingsplan, wegenkaart behorende bij de legger bedoeld in artikel 1.20, onderdeel b:		
a.	in formaat A4 of kleiner, per bladzijde:	€ 0,70
b.	in formaat A3, per bladzijde:	€ 1,00
c.	in formaat A2 of groter, per bladzijde:	€ 10,00
d.	in digitale vorm:	€ 6,00

3.	Het tarief bedraagt voor het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag voor een cover van een rijbewijs	€ 0,00
4.	Het tarief voor een Gezondheidsverklaring (eigen verklaring) bedraagt	€ 46,70

Paragraaf 1.4 Verstrekkingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens		
Artikel 1.12 Definities		
1.	Voor de toepassing van artikel 1.13 wordt onder één verstrekking verstaan verstrekking van een of meer gegevens over één persoon waarvoor de basisregistratie personen moet worden geraadpleegd.	
2.	Voor de toepassing van artikel 1.14 wordt onder één verstrekking verstaan verstrekking van een of meer gegevens over één persoon die niet zijn opgenomen in de basisregistratie personen.	

Artikel 1.13 Verstrekking van gegevens uit de basisregistratie personen		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:		
a.	tot het verstrekken van gegevens, per verstrekking:	€ 10,05
b.	tot het afsluiten van een abonnement op het verstrekken van gegevens gedurende de periode van één jaar:	
b1.	voor 100 verstrekkingen:	€ 10,05
b2.	voor 500 verstrekkingen:	€ 48,90
b3.	voor 1.000 verstrekkingen:	€ 97,80
b4.	voor 5.000 verstrekkingen:	€ 163,00
b5.	voor 10.000 verstrekkingen:	€ 326,05

Artikel 1.14 Verstrekking van aangehaakte gegevens		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:		
a.	tot het verstrekken van gegevens, per verstrekking:	€ 10,05
b.	tot het afsluiten van een abonnement op het verstrekken van gegevens gedurende de periode van één jaar:	
b1.	voor 100 verstrekkingen:	€ 10,05
b2.	voor 500 verstrekkingen:	€ 48,90
b3.	voor 1.000 verstrekkingen:	€ 97,80
b4.	voor 5.000 verstrekkingen:	€ 163,00
b5.	voor 10.000 verstrekkingen:	€ 326,05

Artikel 1.15 Schriftelijke verstrekking		
In afwijking van de artikelen 1.13 en 1.14 bedraagt het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het schriftelijk verstrekken van gegevens bedoeld in artikel 17, tweede lid, van het Besluit basisregistratie personen:		€ 7,50

Artikel 1.16 Op aanvraag doornemen basisregistratie personen		
1.	Het tarief bedraagt voor het op aanvraag doornemen van de basisregistratie personen, voor ieder daaraan te besteden kwartier:	€ 27,85
2.	Het op grond van het eerste lid verschuldigde bedrag wordt voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeeld. De aanvraag wordt dan in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop het verschuldigde bedrag aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	

Paragraaf 1.5 Bestuursstukken		
Artikel 1.17 Afschriften van bestuursstukken		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:		
a.	een afschrift van de gemeentebegroting:	€ 94,75
b.	een afschrift van de gemeenterekening:	€ 94,75
c.	een afschrift van het burgerjaarverslag:	€ 21,80
d.	een afschrift van het verslag van een raadsvergadering, per pagina:	€ 0,70
e.	een afschrift van de stukken behorende bij een raadsvergadering, per pagina:	€ 0,70
	Op een mondeling verslag van een raadsvergadering vastgelegd	€ 9,98
	Afschrift van de besluitenlijst van een vergadering van een raadscommissie, per pagina	€ 0,70
	Afschrift van de stukken behorende bij een vergadering van een raadscommissie, per pagina	€ 0,70
f.	een afschrift van het verslag van een vergadering van een raadscommissie, per pagina:	€ 0,70
g.	een afschrift van de stukken behorende bij een vergadering van een raadscommissie, per pagina:	€ 0,70
h.	het gemeenteblad, per pagina:	€ 0,70
i.	een afschrift van een verordening:	€ 9,95
j.	een afschrift van een Omgevingsplan	€ 65,00
k.	een afschrift van de Algemene Plaatselijke Verordening	€ 37,25
l.	een afschrift van een andere verordening dan genoemd in 1.17.j. en 1.17. k., per pagina	€ 0,70

Artikel 1.18 Abonnement op bestuursstukken		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het afsluiten van een abonnement voor een kalenderjaar op:		
a.	de stukken behorende bij de raadsvergaderingen:	€ 124,75
b.	de stukken behorende bij de vergaderingen van een raadscommissie:	€ 127,75
c.	Abonnement besluitenlijst van de raadsvergadering	€ 23,90
d.	Abonnement mondelinge verslagen van raadsvergadering digitaal	€ 71,70
e.	Abonnement besluitenlijst van vergadering raadscommissie	€ 23,90
f.	Abonnement stukken behorende bij vergadering raadscommissie	€ 43,20
g.	Abonnement mondelinge verslagen van vergadering raadscommissie digitaal	€ 71,70

Paragraaf 1.6 Vastgoedinformatie		
Artikel 1.19 Plan- of kaartinformatie		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een kopie van een ruimtelijk plan of deel daarvan, zoals omgevingsvisie, omgevingsplan, wegenkaart behorende bij de legger bedoeld in artikel 1.20, onderdeel b:		
a.	in formaat A4 of kleiner, per bladzijde:	€ 0,70
b.	in formaat A3, per bladzijde:	€ 1,00
c.	in formaat A2 of groter, per bladzijde:	€ 10,15
d.	in digitale vorm:	€ 6,10

Artikel 1.20 Informatie uit registers		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een afschrift van of een uittreksel uit:		
a.	de gemeentelijke basisregistratie adressen of de gemeentelijke basisregistratie gebouwen, bedoeld in artikel 2 van de Wet basisregistraties adressen en gebouwen, per adres of object:	€ 8,80
b.	de legger bedoeld in artikel 27 van de Wegenwet:	€ 0,00
c.	een inschrijving in het rijksmonumentenregister die aan de gemeente verzonden is, als bedoeld in artikel 3.3, vijfde lid, van de Erfgoedwet:	€ 0,00
d.	het gemeentelijk erfgoedregister, bedoeld in artikel 3.16 van de Erfgoedwet, per aangewezen cultureel erfgoed:	€ 0,00

Artikel 1.21 Informatie uit adressenbestanden	
Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van kopieën, waarvoor in de voorgaande artikelen geen afzonderlijk recht is opgenomen, zal de kostprijs in rekening worden gebracht op basis van een vooraf aan de aanvrager ter kennis gebrachte begroting van deze kosten.	

Paragraaf 1.7 Overige publiekszaken		
Artikel 1.22 Gemeentegarantie		
Gereserveerd		

Artikel 1.23 Overige publiekszaken		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:		
a.	tot het verstrekken van een verklaring omtrent het gedrag:	€ 42,65
b.	tot het legaliseren van een handtekening:	€ 12,35
c.	Tot het waarmerken van een kopie	€ 12,35
d.	voor een verklaring van in leven zijn	€ 9,90
e.	voor een Attestatie de Vita internationaal	€ 17,80
f.	bewijs van Nederlanderschap	€ 9,90
g.	op verzoek doornemen basisregistratie personen voor ieder kwartier	€ 27,35
h.	Voor het verstrekken van inlichtingen betreffende de registratie van de aanvrager als kiezer bedoeld in artikel D4 van de Kieswet.	€ 8,70

Paragraaf 1.8 Gemeentearchief		
Artikel 1.24 Naspeuringen in gemeentearchief		
1.	Het tarief bedraagt voor het op aanvraag doen van naspeuringen in de in het gemeentearchief berustende stukken, voor ieder daaraan te besteden kwartier:	€ 27,35
2.	Het op grond van het eerste lid verschuldigde bedrag wordt voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeeld. De aanvraag wordt dan in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop het verschuldigde bedrag aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	€ 0,00
3.	Het op grond van het eerste lid verschuldigde bedrag wordt verhoogd:	€ 0,00
3a.	Indien een kopie of scan A4 of kleiner wordt verstrekt, per bladzijde met	€ 0,70
3b.	Indien een kopie of scan A3 wordt verstrekt, per bladzijde	€ 1,00

Artikel 1.25 Afschrift of uittreksel uit gemeentearchief		
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een afschrift van of uittreksel uit een in het gemeentearchief berustend stuk: het bedrag van de voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeelde kosten, blijkend uit een begroting die door het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.	
2.	Als een begroting als bedoeld in het eerste lid is uitgebracht, wordt een aanvraag in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	

Paragraaf 1.9 Bijzondere wetten		
Artikel 1.26 Huisvestingswet 2014		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:		
1.	een huisvestingsvergunning als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Huisvestingswet 2014	€ 55,20
2.	indeling in een urgentiecategorie als bedoeld in artikel 13, tweede lid, van de Huisvestingswet 2014:	€ 27,60

Artikel 1.27 Leegstandwet		
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:	
1a.	een vergunning tot tijdelijke verhuur van leegstaande woonruimte als bedoeld in artikel 15, eerste lid, van de Leegstandswet:	€ 55,20
1b.	verlenging van een vergunning tot tijdelijke verhuur van woonruimte als bedoeld in artikel 15, negende lid, van de Leegstandwet:	€ 27,60
2.	Als aanvragen als bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en b, gelijktijdig worden ingediend en woonruimten in hetzelfde gebouw, zoals een flat, een school of een kantoor betreffen, worden de in die onderdelen bedoelde leges slechts eenmaal geheven.	

Artikel 1.28 Wet op de kansspelen		
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een aanwezigheidsvergunning als bedoeld in artikel 30b van de Wet op de kansspelen:	
1a.	voor een periode van twaalf maanden voor één kansspelautomaat:	€ 58,30
1b.	voor een periode van twaalf maanden voor twee of meer kansspelautomaten, voor de eerste kansspelautomaat:	€ 58,30
	en voor iedere volgende kansspelautomaat:	€ 35,10
1c.	voor één kansspelautomaat, welke vergunning geldt voor een periode van meer dan vier jaar of voor onbepaalde tijd:	€ 233,75
1d.	voor twee of meer kansspelautomaten, welke vergunning geldt voor een periode van meer dan vier jaar of voor onbepaalde tijd, voor de eerste kansspelautomaat:	€ 233,75
	en voor iedere volgende kansspelautomaat:	€ 140,35

Artikel 1.20 Informatie uit registers		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een afschrift van of een uittreksel uit:		
a.	de gemeentelijke basisregistratie adressen of de gemeentelijke basisregistratie gebouwen, bedoeld in artikel 2 van de Wet basisregistraties adressen en gebouwen, per adres of object:	€ 8,95
b.	de legger bedoeld in artikel 27 van de Wegenwet:	€ 0,00
c.	een inschrijving in het rijksmonumentenregister die aan de gemeente verzonden is, als bedoeld in artikel 3.3, vijfde lid, van de Erfgoedwet:	€ 0,00
d.	het gemeentelijk erfgoedregister, bedoeld in artikel 3.16 van de Erfgoedwet, per aangewezen cultureel erfgoed:	€ 0,00

Artikel 1.21 Informatie uit adressenbestanden	
Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van kopieën, waarvoor in de voorgaande artikelen geen afzonderlijk recht is opgenomen, zal de kostprijs in rekening worden gebracht op basis van een vooraf aan de aanvrager ter kennis gebrachte begroting van deze kosten.	

Paragraaf 1.7 Overige publiekszaken		
Artikel 1.22 Gemeentegarantie		
Gereserveerd		

Artikel 1.23 Overige publiekszaken		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:		
a.	tot het verstrekken van een verklaring omtrent het gedrag:	€ 41,35
b.	tot het legaliseren van een handtekening:	€ 12,55
c.	Tot het waarmerken van een kopie	€ 12,55
d.	voor een verklaring van in leven zijn	€ 10,05
e.	voor een Attestatie de Vita internationaal	€ 18,30
f.	bewijs van Nederlanderschap	€ 10,05
g.	op verzoek doornemen basisregistratie personen voor ieder kwartier	€ 27,85
h.	tie als bedoeld in artikel 1 van het Besluit optie- en naturalisatie-gelden 2002, zijn van toepassing de tarieven zoals die zijn opgenomen in het Besluit optie-	

Paragraaf 1.8 Gemeentearchief		
Artikel 1.24 Naspeuringen in gemeentearchief		
1.	Het tarief bedraagt voor het op aanvraag doen van naspeuringen in de in het gemeentearchief berustende stukken, voor ieder daaraan te besteden kwartier:	€ 27,85
2.	Het op grond van het eerste lid verschuldigde bedrag wordt voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeeld. De aanvraag wordt dan in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop het verschuldigde bedrag aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	€ 0,00
3.	Het op grond van het eerste lid verschuldigde bedrag wordt verhoogd:	€ 0,00
3a.	Indien een kopie of scan A4 of kleiner wordt verstrekt, per bladzijde met	€ 0,70
3b.	Indien een kopie of scan A3 wordt verstrekt, per bladzijde	€ 1,00

Artikel 1.25 Afschrift of uittreksel uit gemeentearchief		
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een afschrift van of uittreksel uit een in het gemeentearchief berustend stuk: het bedrag van de voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeelde kosten, blijkend uit een begroting die door het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.	
2.	Als een begroting als bedoeld in het eerste lid is uitgebracht, wordt een aanvraag in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	

Paragraaf 1.9 Bijzondere wetten		
Artikel 1.26 Huisvestingswet 2014		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:		
1.	een huisvestingsvergunning als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Huisvestingswet 2014	€ 56,20
2.	indeling in een urgentiecategorie als bedoeld in artikel 13, tweede lid, van de Huisvestingswet 2014:	€ 28,10

Artikel 1.27 Leegstandwet		
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:	
1a.	een vergunning tot tijdelijke verhuur van leegstaande woonruimte als bedoeld in artikel 15, eerste lid, van de Leegstandswet:	€ 56,20
1b.	verlenging van een vergunning tot tijdelijke verhuur van woonruimte als bedoeld in artikel 15, negende lid, van de Leegstandwet:	€ 28,10
2.	Als aanvragen als bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en b, gelijktijdig worden ingediend en woonruimten in hetzelfde gebouw, zoals een flat, een school of een kantoor betreffen, worden de in die onderdelen bedoelde leges slechts eenmaal geheven.	

Artikel 1.28 Wet op de kansspelen		
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een aanwezigheidsvergunning als bedoeld in artikel 30b van de Wet op de kansspelen:	
1a.	voor een periode van twaalf maanden voor één kansspelautomaat:	€ 56,50
1b.	voor een periode van twaalf maanden voor twee of meer kansspelautomaten, voor de eerste kansspelautomaat:	€ 56,50
	en voor iedere volgende kansspelautomaat:	€ 34,00
1c.	voor één kansspelautomaat, welke vergunning geldt voor een periode van meer dan vier jaar of voor onbepaalde tijd:	€ 226,50
1d.	voor twee of meer kansspelautomaten, welke vergunning geldt voor een periode van meer dan vier jaar of voor onbepaalde tijd, voor de eerste kansspelautomaat:	€ 226,50
	en voor iedere volgende kansspelautomaat:	€ 136,00

2.	Het eerste lid, onderdelen a en b, is van overeenkomstige toepassing als de vergunning geldt voor een tijdvak korter dan twaalf maanden of langer dan twaalf maanden maar ten hoogste vier jaar, met dien verstande dat de daar genoemde bedragen naar evenredigheid van het verschil in looptijd van de vergunning verlaagd respectievelijk verhoogd worden.	
3.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning als bedoeld in artikel 3 van de Wet op de kansspelen (loterijvergunning):	€ 55,50
4.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning tot het exploiteren of doen exploiteren van een speelgelegenheid als bedoeld in artikel 2:39 van de Algemene plaatselijke verordening:	€ 231,50

Artikel 1.29 Kabels en leidingen		
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag, als bedoeld in artikel 2.2 en een aanvraag voor een instemmingsbesluit, als bedoeld in artikel 3.2 van de Verordening Ondergrondse Infrastructuur Bladel 2018, waarbij de sleuflengte <100 m¹ is of een montagegat c.q. lasgat met een oppervlakte van > 2 m²	€ 227,00
2.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag, als bedoeld in artikel 2.2 en een aanvraag voor een instemmingsbesluit, als bedoeld in artikel 3.2 van de Verordening Ondergrondse Infrastructuur Bladel 2018, waarbij de graaflengte ≥ 100 m¹ is	€ 454,00
3.	Het tarief genoemd onder het eerste en tweede lid, wordt verhoogd met een bedrag per strekkenede meter sleuflengte, voor zover binnen de bebouwde kom gelegen, van	€ 2,19
4.	Het tarief als bedoeld in het eerste en tweede lid, wordt vermeerderd met een bedrag welke wordt berekend over de totaal bemeten sleuflengte, voor zover buiten de bebouwde kom gelegen. Dit bedrag wordt als volgt opgebouwd:	
4a.	over de eerste 2.000m1 van:	€ 1,55
4b.	Over de lengte > 2000m1 en < 10.000m1, van	€ 0,91
4c.	Over de lengte van 10,000 meter of meer, een bedrag van	€ 0,80
5.	Voor degene aan wie leges als bedoeld in het eerste tot en met vierde lid in rekening is gebracht bestaat aanspraak op teruggaaf van de leges, indien de aanvraag wordt ingetrokken voordat hierop een beslissing is genomen, óf als de gemeente de aanvraag weigert of buiten behandeling stelt. De teruggaaf bedraagt:	50%
6.	Indien er sprake is van een melding in verband met het verkrijgen van vergunning of instemming omtrent het tijdstip, plaats en werkwijze van uitvoering van werkzaamheden als bedoeld in artikel 2.2 c.q. 3.2 van de Verordening Ondergrondse Infrastructuur Bladel 2018, waarbij de sleuflengte ≥10.000m¹ bedraagt zijn de leden 1. tot en met 4. van dit artikel, niet van toepassing. Vanaf 10.000m¹ wordt een begroting opgesteld van de kosten voor de te voeren procedure. Deze kosten inclusief onderbouwing worden, voorafgaand aan de aanvraagbehandeling schriftelijk medegedeeld aan de aanvrager. Indien een begroting is uitgebracht, wordt een aanvraag in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	

Artikel 1.29a Rioolaansluiting		
Voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor de aanleg van een nieuwe riool huisaansluiting, worden leges geheven als volgt:		
a.	Voor de eerste aansluiting;	€ 1.800,00
b.	Voor een tweede of volgende aansluiting de werkelijk gemaakte kosten, exclusief omzetbelasting.	

Artikel 1.30 Wegenverkeerswetgeving		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:		
a.	een ontheffing als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990:	€ 95,40
b.	een ontheffing als bedoeld in artikel 9.1 van de Regeling voertuigen:	€ 95,40
c.	verstrekking van een gehandicaptenparkeerkaart als bedoeld in artikel 49 van het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer (BABW):	€ 62,45

Paragraaf 1.10 Diversen		
Artikel 1.31 Gewaarmerkte afschriften, kopieën, stukken of uittreksels		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:		
a.	gewaarmerkte afschriften van stukken, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per pagina:	€ 1,85
b.	een beschikking op aanvraag, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen:	€ 21,20
c.	stukken of uittreksels, welke op aanvraag van de aanvrager moeten worden opgemaakt, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per pagina:	€ 0,70
d.	kopieën van stukken, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen:	€ 0,00
d1.	in formaat A4 of kleiner, per bladzijde:	€ 0,70
	vermeerderd voor 6 of meer afschriften, doorslagen, kopieën of ingescande pagina's van A4-formaat, per pagina	€ 0,70
d2.	in formaat A3, per bladzijde:	€ 1,00
d3.	in formaat A2 of groter, per bladzijde:	€ 10,00
d4.	in digitale vorm:	€ 6,00

2.	Het eerste lid, onderdelen a en b, is van overeenkomstige toepassing als de vergunning geldt voor een tijdvak korter dan twaalf maanden of langer dan twaalf maanden maar ten hoogste vier jaar, met dien verstande dat de daar genoemde bedragen naar evenredigheid van het verschil in looptijd van de vergunning verlaagd respectievelijk verhoogd worden.	
3.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning als bedoeld in artikel 3 van de Wet op de kansspelen (loterijvergunning):	€ 56,55
4.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning tot het exploiteren of doen exploiteren van een speelgelegenheid als bedoeld in artikel 2:39 van de Algemene plaatselijke verordening:	€ 235,85

Artikel 1.29 Kabels en leidingen		
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een melding, als bedoeld in artikel 2.1.2 en 3.1.2 van de Verordening Ondergrondse Infra structuur Bladel 2015, waarbij het gaat om een werk van niet ingrijpende aard of spoedeisende werkzaamheden.	€ 129,00
2.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor een vergunning, als bedoeld in artikel 2.2, en een aanvraag voor een in stemmingsbesluit, als bedoeld in artikel 3.2 van de Verordening Onder grondse Infrastructuur Bladel 2015, waarbij de sleuflengte minder dan 100 meter is of een lasgat/montagegat met een oppervlakte van meer dan 2m2.	€ 234,95
3.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag, voor een vergunning, als bedoeld in artikel 2.2, en een aanvraag voor een in stemmingsbesluit, als bedoeld in artikel 3.2 van de Verordening Onder grondse Infrastructuur Bladel 2015, waarbij de sleuflengte 100 meter of meer bedraagt.	€ 469,90
4.	Het tarief genoemd onder het tweede en derde lid, wordt verhoogd met een bedrag per strekkende meter sleuflengte, voor zover binnen de bebouwde kom gelegen, van	€ 2,30
5.	Het tarief genoemd onder het tweede en derde lid, wordt verhoogd met een bedrag per strekkende meter sleuflengte, voor zover buiten de bebouwde kom gelegen, van	
5a.	over de eerste 2.000 meter, een bedrag van:	€ 1,60
5b.	over de lengte langer dan 2.000 meter, doch kleiner of gelijk dan 10.000 meter, een bedrag van:	€ 0,95
5c.	over de lengte van 10.000 meter of meer, een bedrag van:	€ 0,85
6.	Voor degene aan wie leges, als bedoeld onder het eerste tot en met het vijfde lid, in rekening is gebracht, bestaat aanspraak op teruggaaf van de leges, indien de aanvraag wordt ingetrokken voordat hierop een beslissing is genomen, óf als de gemeente de aanvraag weigert of buiten behandeling stelt. De teruggaaf bedraagt:	50%

Artikel 1.29a Rioolaansluiting		
Voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor de aanleg van een nieuwe riool huisaansluiting, worden leges geheven als volgt:		
a.	Voor de eerste aansluiting;	€ 1.800,00
b.	Voor een tweede of volgende aansluiting de werkelijk gemaakte kosten, exclusief omzetbelasting.	

Artikel 1.30 Wegenverkeerswetgeving		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:		
a.	een ontheffing als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990:	€ 97,20
b.	een ontheffing als bedoeld in artikel 9.1 van de Regeling voertuigen:	€ 97,20
c.	verstrekking van een gehandicaptenparkeerkaart als bedoeld in artikel 49 van het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer (BABW):	€ 63,60

Artikel 1.30a Wet explosieven voor civiel gebruik	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een overbrengingsvergunning als bedoeld in artikel 10, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wet explosieven voor civiel gebruik: het bedrag zoals vastgesteld in artikel 4, tweede lid, van de Regeling aanvraag erkenning en onkostenvergoe-ding goedkeuring Wet explosieven voor civiel gebruik.	

Paragraaf 1.10 Diversen		
Artikel 1.31 Gewaarmerkte afschriften, kopieën, stukken of uittreksels		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:		
a.	gewaarmerkte afschriften van stukken, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per pagina:	€ 1,85
b.	een beschikking op aanvraag, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen:	€ 21,60
c.	stukken of uittreksels, welke op aanvraag van de aanvrager moeten worden opgemaakt, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per pagina:	€ 0,70
d.	kopieën van stukken, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen:	€ 0,00
d1.	in formaat A4 of kleiner, per bladzijde:	€ 0,70
	vermeerderd voor 6 of meer afschriften, doorslagen, kopieën of ingescande pagina's van A4-formaat, per pagina	€ 0,70
d2.	in formaat A3, per bladzijde:	€ 1,00
d3.	in formaat A2 of groter, per bladzijde:	€ 10,15
d4.	in digitale vorm:	€ 6,10
e.	een kopie, lichtdruk, afschrift of digitale scan van een bouwtekening in formaat:	
e1.	a3:	€ 8,15
e2.	a2:	€ 10,15

e3.	a1:	€ 18,30
e4.	a4 tot 6 pagina's:	gratis
e5.	voor elk pagina meer dan 6, voor elke pagina:	€ 0,70

Artikel 1.32 Diverse vergunningen of beschikkingen	
Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een vergunning of beschikking, waarvoor in de voorgaande artikelen geen afzonderlijk recht is opgenomen, zal de kostprijs in rekening worden gebracht op basis van een vooraf aan de aanvrager ter kennis gebrachte begroting van deze kosten.	

Artikel 1.33 Kinderopvang		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot opname in het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen:		
1.	voor kinderopvang, buitenschoolse opvang, gastouderbureau en peuterspeelzaalwerk	€ 961,10
2.	voor gastouders:	€ 579,75
3.	voor het in afwijking van lid 2 in behandeling nemen van een aanvraag tot opname in het LRKP van een voorziening voor gastouderopvang, waarbij de houder van de voorziening, de gastouder, al in het landelijk register is opgenomen met een andere voorziening én er een inspectie heeft plaatsgevonden van de gastouder in de afgelopen drie jaar; of waarbij het opvangadres al is geregistreerd als adres waar er een voorziening voor gastouderopvang is gevestigd én er een inspectie heeft plaatsgevonden van het opvangadres in de afgelopen drie jaar:	€ 465,75
	De aanvrager geeft bij de aanvraag, naast alle benodigde documenten, het registratienummer door waarmee de geïnspecteerde opvang is geregistreerd en ook de datum waarop de inspectie heeft plaatsgevonden.	

Artikel 1.34 Omruilen container	
Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor het omruilen van een rest of gft container bedraagt indien de aanvraag 3 maanden na de datum van vestiging in de Basisregistratie Personen (BRP) heeft plaatsgevonden:	€ 25,00

HOOFDSTUK 2 DIENSTVERLENING EN BESLUITEN IN HET KADER VAN DE OMGEVINGSWET

Paragraaf 2.1 Algemene bepalingen		
Artikel 2.1 Definities		
1.	Begripsbepalingen die zijn opgenomen in de bijlage bij de Omgevingswet, in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving, bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving, bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, bijlage I bij het Omgevingsbesluit en bijlage I bij de Omgevingsregeling en in de bijlagen bij het gemeentelijke omgevingsplan, zijn van toepassing op dit hoofdstuk, tenzij in de legesverordening of deze tarieventabel anders is bepaald.	
2.	In dit hoofdstuk voorkomende begrippen die betrekking hebben op activiteiten waarvoor het toetsingskader in een ander dan een in het eerste lid bedoeld wettelijk voorschrift is uitgewerkt, hebben dezelfde betekenis als in dat wettelijk voorschrift bedoeld, tenzij in de legesverordening of deze tarieventabel anders is bepaald.	
3.	In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:	
	- binnenplanse omgevingsplanactiviteit: een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die niet in strijd is met het omgevingsplan;	
	- binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht: een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, maar die niet in strijd is met regels voor de toepassing van een wijzigingsbevoegdheid of het voldoen aan een uitwerkingsplicht in het tijdelijke deel van het omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, aanhef en onder a, van de Omgevingswet;	
4.	In aanvulling op de in bijlage I bij de Omgevingsregeling opgenomen omschrijving van het begrip 'bouwkosten' betreffen de in die omschrijving:	
	- onder a genoemde Uniforme administratieve voorwaarden voor de uitvoering van werken en van technische installatiewerken 2012 de voorwaarden die bekendgemaakt zijn in Staatscourant 2012, 1567;	
	- onder b bedoelde bouwkosten de kosten voor de fysieke realisatie (het bouwen) van het bouwwerk;	
	- onder c bedoelde prijs de prijs exclusief omzetbelasting.	

Artikel 2.2 Dienstverlening en besluiten waarvoor leges worden geheven		
Leges worden geheven voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:		
a.	omgevingsoverleg;	
b.	een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1 of artikel 22.8 van de Omgevingswet in samenhang met artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit;	

Artikel 1.32 Diverse vergunningen of beschikkingen	
Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een vergunning of beschikking, waarvoor in de voorgaande artikelen geen afzonderlijk recht is opgenomen, zal de kostprijs in rekening worden gebracht op basis van een vooraf aan de aanvrager ter kennis gebrachte begroting van deze kosten.	

Artikel 1.33 Kinderopvang		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot opname in het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen:		
1.	voor kinderopvang, buitenschoolse opvang, gastouderbureau en peuterspeelzaalwerk	€ 979,35
2.	voor gastouders:	€ 590,75
3.	voor het in afwijking van lid 2 in behandeling nemen van een aanvraag tot opname in het LRKP van een voorziening voor gastouderopvang, waarbij de houder van de voorziening, de gastouder, al in het landelijk register is opgenomen met een andere voorziening én er een inspectie heeft plaatsgevonden van de gastouder in de afgelopen drie jaar; of waarbij het opvangadres al is geregistreerd als adres waar er een voorziening voor gastouderopvang is gevestigd én er een inspectie heeft plaatsgevonden van het opvangadres in de afgelopen drie jaar:	€ 474,55
	De aanvrager geeft bij de aanvraag, naast alle benodigde documenten, het registratienummer door waarmee de geïnspecteerde opvang is geregistreerd en ook de datum waarop de inspectie heeft plaatsgevonden.	

Artikel 1.34 Omruilen container	
Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor het omruilen van een rest of gft container bedraagt indien de aanvraag 3 maanden na de datum van vestiging in de Basisregistratie Personen (BRP) heeft plaatsgevonden:	€ 25,45

HOOFDSTUK 2 DIENSTVERLENING EN BESLUITEN IN HET KADER VAN DE OMGEVINGSWET

Paragraaf 2.1 Algemene bepalingen		
Artikel 2.1 Definities		
1.	Begripsbepalingen die zijn opgenomen in de bijlage bij de Omgevingswet, in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving, bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving, bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, bijlage I bij het Omgevingsbesluit en bijlage I bij de Omgevingsregeling en in de bijlagen bij het gemeentelijke omgevingsplan, zijn van toepassing op dit hoofdstuk, tenzij in de legesverordening of deze tarieventabel anders is bepaald.	
2.	In dit hoofdstuk voorkomende begrippen die betrekking hebben op activiteiten waarvoor het toetsingskader in een ander dan een in het eerste lid bedoeld wettelijk voorschrift is uitgewerkt, hebben dezelfde betekenis als in dat wettelijk voorschrift bedoeld, tenzij in de legesverordening of deze tarieventabel anders is bepaald.	
3.	In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:	
	- binnenplanse omgevingsplanactiviteit: een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die niet in strijd is met het omgevingsplan;	
	- binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht: een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, maar die niet in strijd is met regels voor de toepassing van een wijzigingsbevoegdheid of het voldoen aan een uitwerkingsplicht in het tijdelijke deel van het omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, aanhef en onder a, van de Omgevingswet;	
	Omgevingsoverleg:	
	informeel vooroverleg: fysiek, kortdurend overleg (15 minuten) met één of meerdere ambtenaren van gemeente Bladel waarin uitleg wordt gegeven over de procedures met betrekking tot de aanvraag van een omgevingsvergunning en waarin wordt ge toond waar de regels voor vergunningsvrij bouwen en de regels van het geldende omgevingsplan te vinden zijn.	
	toets schetsplan: een schriftelijke toets door een medewerker van de afdeling ver gunningen. Hierbij wordt getoetst of het plan past binnen de re gels voor vergunningsvrij bouwen, het omgevingsplan en de welstandsnota.	
	principeverzoek: verzoek van een initiatiefnemer om een principe-uitspraak van het college van burgemeester en wethouders voor een plan dat niet past binnen de gel dende regelgeving. Wordt afgesloten met een ambtelijke beoordeling of een besluit van het college. Onderzoeksrapporten worden niet standaard getoetst bij de behande ling van een principeverzoek. Wenst initiatiefnemer een toets van onderzoeksrappor ten, dan worden daar kosten voor in rekening gebracht volgens artikel 2.49 van de legesverordening.	
4.	In aanvulling op de in bijlage I bij de Omgevingsregeling opgenomen omschrijving van het begrip 'bouwkosten' betreffen de in die omschrijving:	
	- onder a genoemde Uniforme administratieve voorwaarden voor de uitvoering van werken en van technische installatiewerken 2012 de voorwaarden die bekendgemaakt zijn in Staatscourant 2012, 1567;	
	- onder b bedoelde bouwkosten de kosten voor de fysieke realisatie (het bouwen) van het bouwwerk;	
	- onder c bedoelde prijs de prijs exclusief omzetbelasting.	

Artikel 2.2 Dienstverlening en besluiten waarvoor leges worden geheven		
Leges worden geheven voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:		
a.	omgevingsoverleg;	
b.	een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1 of artikel 22.8 van de Omgevingswet in samenhang met artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit;	

c.	een of meer maatwerkvoorschriften als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet;	
d.	toestemming voor het treffen van een gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7 van de Omgevingswet;	
e.	een wijziging van voorschriften van een omgevingsvergunning;	
f.	intrekking van een omgevingsvergunning;	
g.	wijziging van een besluit als bedoeld in de onderdelen b, c en d;	
h.	een besluit in het kader van de Omgevingswet, anders dan bedoeld in de onderdelen b tot en met g.	

Artikel 2.3 Bepalen tarief		
1.	De in artikel 2.2 bedoelde leges worden geheven naar de tarieven zoals opgenomen in de volgende paragrafen van dit hoofdstuk.	
2.	Als een aanvraag betrekking heeft op meerdere activiteiten, is het tarief opgebouwd uit de som van de verschuldigde leges behorend bij die activiteiten.	
3.	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag wordt in voorkomend geval verhoogd met het tarief voor een of meer modaliteiten bedoeld in paragraaf 2.12.	
4.	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag wordt in voorkomend geval verminderd overeenkomstig het bepaalde in paragraaf 2.13.	
5.	Het tarief behorend bij een aanvraag om een maatwerkvoorschrift of bij een aanvraag om toestemming om een gelijkwaardige maatregel te treffen is niet van toepassing als het onderwerp waarop het maatwerkvoorschrift betrekking heeft of de gelijkwaardige maatregel onderdeel is van een aanvraag om een omgevingsvergunning.	
6.	In afwijking van het tweede en derde lid kan ook per activiteit of andere grondslag een legesbedrag worden gevorderd.	

Paragraaf 2.2 Voorfase		
Artikel 2.4 Omgevingsoverleg		
Als de aanvraag betrekking heeft op het houden van een vooroverleg, in verband met het verkrijgen van een indicatie of een voorgenomen project of plan vergunbaar of vergunningsvrij is. Voor de verkenning van het initiatief gelden de volgende leges:		
Ieder verzoek voorfase verkennen initiatief (behandeling, intake en omgevingstafel) onder:		
a.	Toets of het ingediende plan of project voldoet aan de eisen uit het omgevingsplan en welstandsbeleid.	€ 284,00
b.	Toets en principebesluit van het college van burgemeester en wethouders bij plannen en projecten die niet binnen het Omgevingsplan passen.	€ 676,00
c.	Indien uit integrale beoordeling blijkt dat het plan of project, welke niet passend is binnen het Omgevingsplan, niet kansrijk wordt geacht, voordat deze naar het college is gebracht voor een principebesluit.	€ 387,00
d.	Wanneer een plan of project na beoordeling zoals bedoeld onder a., b. of c. alsnog als aanvraag omgevingsvergunning wordt ingediend, worden de gemaakte kosten voor het vooroverleg in mindering gebracht op de legeskosten van de omgevingsvergunning.	
e.	Wanneer de aanvraag betrekking heeft op een of meer milieuactiviteiten die gevolgen kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving	€ 1.806,00

Paragraaf 2.3 Activiteiten met betrekking tot bouwwerken		
Artikel 2.5 Bouwactiviteit		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a van de Omgevingswet, bestaande uit een bouwactiviteit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
1.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	
1a.	Nieuwbouw, uitbreiding en verbouwing	
	1.1 Woningen, recreatiewoningen, zorgwoningen en woonwagens	€ 30,20/m²
	1.2 Uitbreiding, verbouw, kelder, serre, etc. bij categorie 2.3.1.1.1 (per m2)	€ 32,00/m²
	1.3 Overige veranderingen bij cat. 1.1 (inpandig, constructie, dak etc	€ 14,50/m²
	1.4 Gevelwijziging	€ 17,30/m²
1b.	Bijgebouwen, overkappingen en tuinmeubilair	
	2.1 Berging / garage / tuinhuis	€ 16,25/m²
	2.2 Carport / overkapping / zwembad	€ 12,05/m²
	2.3 Erfafscheiding / pergola	283,80/stuk
1c.	Bedrijfsruimten (niet agrarisch)	
	3.1 Bedrijfshal / opslagruimte (dicht)	€ 11,80/m²
	3.2 Bedrijfskantoor in bedrijfsruimte (extra)	€ 14,50/m²
	3.3 Open loods / overkapping bij bedrijfsruimte	€ 6,70/m²
	3.4 Gevelwijziging	€ 16,95/m²
1d.	Overige gebouwen	
	4.1 Kantoor / showroom / winkel / horeca / sporthal / school / kinderdagverblijf /etc.	€ 30,20/m²
	4.2 Overige veranderingen overige gebouwen (inpandig, constructie, dak, etc.)	€ 9,30/m²
	4.3 Gevelwijziging	€ 16,95/m²
	4.4 Tuinbouwkas	€ 2,10/m²
	4.5 (Parkeer)kelder (ondergronds en/of deels bovengronds)	€ 16,30/m²
	4.6 Semi-permanente unit	306,15/stuk
1e.	Stallen, overige agrarische bedrijfsgebouwen en bouwwerken	
	5.1 Alle stallen (varkens, rundvee, pluimvee, paarden, nertsen, konijnen, geiten, schapen etc.)	€ 8,90/m²
	5.2 Werktuigenloods, aardappelloods, opslagloods, open loods (veldschuur), etc.	€ 5,80/m²
	5.3 Mestsilo / -kelder	€ 5,80/m²
	5.4 Sleufsilo	283,80/stuk
1f.	Overige gebouwen en bouwwerken	
	6.1 Overige gebouwen en bouwwerken	€ 9,65/m²
	6.2 Windmolens, antennemasten en uitkijktorens	€ 255,50/m¹
	6.3 Zonneparken per hectare € 2.174,35, met een maximum van € 10.000,00	
	6.4 Overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde (per stuk)	224,20/stuk
1g.	met een minimum over a tot en met f van:	€ 224,20

c.	een of meer maatwerkvoorschriften als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet;	
d.	toestemming voor het treffen van een gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7 van de Omgevingswet;	
e.	een wijziging van voorschriften van een omgevingsvergunning;	
f.	intrekking van een omgevingsvergunning;	
g.	wijziging van een besluit als bedoeld in de onderdelen b, c en d;	
h.	een besluit in het kader van de Omgevingswet, anders dan bedoeld in de onderdelen b tot en met g.	

Artikel 2.3 Bepalen tarief		
1.	De in artikel 2.2 bedoelde leges worden geheven naar de tarieven zoals opgenomen in de volgende paragrafen van dit hoofdstuk.	
2.	Als een aanvraag betrekking heeft op meerdere activiteiten, is het tarief opgebouwd uit de som van de verschuldigde leges behorend bij die activiteiten.	
3.	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag wordt in voorkomend geval verhoogd met het tarief voor een of meer modaliteiten bedoeld in paragraaf 2.12.	
4.	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag wordt in voorkomend geval verminderd overeenkomstig het bepaalde in paragraaf 2.13.	
5.	Het tarief behorend bij een aanvraag om een maatwerkvoorschrift of bij een aanvraag om toestemming om een gelijkwaardige maatregel te treffen is niet van toepassing als het onderwerp waarop het maatwerkvoorschrift betrekking heeft of de gelijkwaardige maatregel onderdeel is van een aanvraag om een omgevingsvergunning.	
6.	In afwijking van het tweede en derde lid kan ook per activiteit of andere grondslag een legesbedrag worden gevorderd.	

Paragraaf 2.2 Voorfase		
Artikel 2.4 Omgevingsoverleg		
Als de aanvraag betrekking heeft op het houden van een vooroverleg, in verband met het verkrijgen van een indicatie of een voorgenomen project of plan vergunbaar of vergunningsvrij is. Voor de verkenning van het initiatief gelden de volgende leges:		
Ieder verzoek voorfase verkennen initiatief (behandeling, intake en omgevingstafel) onder:		
a.	Informeel vooroverleg.	kosteloos
b.	Toets schetsplan: Eén beoordeling van het ingediende plan aan vergunningvrije regels, omgevingsplanregels en indien van toepassing 1 advies van de adviescommissie Om gevingskwaliteit en Erfgoed.	€ 300,00
c.	Principeverzoek waarbij een standpunt van het college van burgemeester en wethou ders gewenst is.	€ 750,00
d.	Als uit ambtelijke beoordeling blijkt dat het plan of project, welke niet passend is binnen het omgevingsplan, niet kansrijk wordt geacht voordat deze naar het college is gebracht voor een principebesluit onvangt initiatiefnemer een ambtelijke beoordeling. Indien initiatiefnemer het verzoek alsnog naar het college wil laten brengen, wordt het ambtelijk advies ongewijzigd aan het college voorgelegd en worden de kosten voor een principeverzoek (zie c of d) in rekening gebracht, verminderd met de kosten voor de ambtelijke beoordeling.	€ 375,00
e.	Aanvullende overleggen met of toets door de adviescommissie Omgevingskwaliteit en Erfgoed, per overleg:	€ 150,00
2.	Het bedrag van het omgevingsoverleg wordt verhoogd met de kosten voor de beoorde ling van onderzoeken conform artikel 2.44 en artikel 2.49	

Paragraaf 2.3 Activiteiten met betrekking tot bouwwerken		
Artikel 2.5 Bouwactiviteit		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a van de Omgevingswet, bestaande uit een bouwactiviteit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
1.	voor een technische bouwactiviteit:	
a.	Nieuwbouw, uitbreiding en verbouwing	
	1.1 Woningen, recreatiewoningen, zorgwoningen en woonwagens	€ 7,55/m²
	1.2 Uitbreiding, verbouw, kelder, serre, etc. bij categorie 2.3.1.1.1 (per m2)	€ 8,00/m²
	1.3 Overige veranderingen bij cat. 1.1 (inpandig, constructie, dak etc	€ 3,62/m²
	1.4 Gevelwijziging	€ 4,32/m²
b.	Bijgebouwen, overkappingen en tuinmeubilair	
	2.1 Berging / garage / tuinhuis	€ 4,06/m²
	2.2 Carport / overkapping / zwembad	€ 3,01/m²
	2.3 Erfafscheiding / pergola	€ 70,95/stuk
c.	Bedrijfsruimten (niet agrarisch)	
	3.1 Bedrijfshal / opslagruimte (dicht)	€ 2,95/m²
	3.2 Bedrijfskantoor in bedrijfsruimte (extra)	€ 3,62/m²
	3.3 Open loods / overkapping bij bedrijfsruimte	€ 1,67/m²
	3.4 Gevelwijziging	€ 4,23/m²
d.	Overige gebouwen	
	4.1 Kantoor / showroom / winkel / horeca / sporthal / school / kinderdagverblijf /etc.	€ 7,55/m²
	4.2 Overige veranderingen overige gebouwen (inpandig, constructie, dak, etc.)	€ 2,32/m²
	4.3 Gevelwijziging	€ 4,23/m²
	4.4 Tuinbouwkas	€ 0,52/m²
	4.5 (Parkeer)kelder (ondergronds en/of deels bovengronds)	€ 4,07/m²
	4.6 Semi-permanente unit	€ 76,53/stuk
e.	Stallen, overige agrarische bedrijfsgebouwen en bouwwerken	
	5.1 Alle stallen (varkens, rundvee, pluimvee, paarden, nertsen, konijnen, geiten, schapen etc.)	€ 2,22/m²
	5.2 Werktuigenloods, aardappelloods, opslagloods, open loods (veldschuur), etc.	€ 1,45/m²
	5.3 Mestsilo / -kelder	€ 1,45/m²
	5.4 Sleufsilo	€ 70,95/stuk
f.	Overige gebouwen en bouwwerken	
	6.1 Overige gebouwen en bouwwerken	€ 2,41/m²
	6.2 Windmolens, antennemasten en uitkijktorens	€ 63,87/m¹
	6.3 Zonneparken per hectare € 2.174,35, met een maximum van € 10.000,00	
	6.4 Overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde (per stuk)	€ 56,05/stuk
g.	met een minimum over a tot en met f van:	€ 350,00

2.	Als moet worden beoordeeld of de activiteit niet in strijd is met het in voorbereiding zijnde omgevingsplan respectievelijk het in voorbereiding zijnde omgevingsplan dat voorziet in de bescherming van het stads- en dorpsgezicht, wordt het onder 1 bedoelde tarief verhoogd met:	€ 296,90
3.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij (voormalig binnenplanse afwijking of kruimelgeval)	€ 400,15
4.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht bedraagt het tarief:	€ 2.141,40
5.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit bedraagt het tarief:	€ 4.902,00

Artikel 2.6 Omgevingsplanactiviteit: bouwactiviteit, in stand houden of gebruiken bouwwerk		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld		
a.	als moet worden beoordeeld of de activiteit niet in strijd is met het in voorbereiding zijnde omgevingsplan respectievelijk het in voorbereiding zijnde omgevingsplan dat voorziet in de bescherming van het stads- en dorpsgezicht, verhoogd met:	€ 296,90
b.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 400,15
c.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht:	€ 2.141,40
d.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 4.902,00

Artikel 2.6 Omgevingsplanactiviteit: bouwactiviteit, in stand houden of gebruiken bouwwerk (ruimtelijke deel)		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplan activiteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een bouwactiviteit, het in stand houden of ge-bruiken van het te bouwen bouwwerk, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
1.	voor een omgevingsplanactiviteit bouwen:	
a.	Nieuwbouw, uitbreiding en verbouwing	
	1.1 Woningen, recreatiewoningen, zorgwoningen en woonwagens	€ 22,65/m²
	1.2 Uitbreiding, verbouw, kelder, serre, etc. bij categorie 2.3.1.1.1 (per m2)	€ 24,00/m²
	1.3 Overige veranderingen bij cat. 1.1 (inpandig, constructie, dak etc	€ 10,87/m²
	1.4 Gevelwijziging	€ 12,97/m²
b.	Bijgebouwen, overkappingen en tuinmeubilair	
	2.1 Berging / garage / tuinhuis	€ 12,18/m²
	2.2 Carport / overkapping / zwembad	€ 9,03/m²
	2.3 Erfafscheiding / pergola	€ 212,85/stuk
c.	Bedrijfsruimten (niet agrarisch)	
	3.1 Bedrijfshal / opslagruimte (dicht)	€ 8,85/m²
	3.2 Bedrijfskantoor in bedrijfsruimte (extra)	€ 10,87/m²
	3.3 Open loods / overkapping bij bedrijfsruimte	€ 5,02/m²
	3.4 Gevelwijziging	€ 12,71/m²
d.	Overige gebouwen	
	4.1 Kantoor / showroom / winkel / horeca / sporthal / school / kinderdagverblijf /etc.	€ 22,65/m²
	4.2 Overige veranderingen overige gebouwen (inpandig, constructie, dak, etc.)	€ 6,97/m²
	4.3 Gevelwijziging	€ 12,71/m²
	4.4 Tuinbouwkas	€ 1,57/m²
	4.5 (Parkeer)kelder (ondergronds en/of deels bovengronds)	€ 12,22/m²
	4.6 Semi-permanente unit	€ 229,61/stuk
e.	Stallen, overige agrarische bedrijfsgebouwen en bouwwerken	
	5.1 Alle stallen (varkens, rundvee, pluimvee, paarden, nertsen, konijnen, geiten, schapen etc.)	€ 6,67/m²
	5.2 Werktuigenloods, aardappelloods, opslagloods, open loods (veldschuur), etc.	€ 4,35/m²
	5.3 Mestsilo / -kelder	€ 4,35/m²
	5.4 Sleufsilo	€ 212,85/stuk
f.	Overige gebouwen en bouwwerken	
	6.1 Overige gebouwen en bouwwerken	€ 7,23/m²
	6.2 Windmolens, antennemasten en uitkijktorens	€ 191,62/m¹
	6.3 Zonneparken per hectare € 1.630,76, met een maximum van € 7.500,00	
	6.4 Overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde (per stuk)	€ 168,15/stuk
g.	met een minimum over a tot en met f van:	€ 350,00
2.	Voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij bedraagt het tarief	€ 275,00
3.	a. Voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij wijzigingsbevoegdheid of uit werkingsplicht bedraagt het tarief:	€ 2.141,40
	b. Voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit die past in de activiteiten zoals be schreven in bijlage 1 bedraagt het tarief:	€ 400,15
4.	Voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit bedraagt het tarief (tenzij het kosten verhaal op andere wijze overeengekomen is)	€ 4.902,00

Artikel 2.7 Omgevingsplanactiviteit: slopen van een bouwwerk		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een sloopactiviteit, niet zijnde een sloopactiviteit met betrekking tot een monument of beschermd stads- en dorpsgezicht, als bedoeld in paragraaf 2.4, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 296,70

Artikel 2.7 Omgevingsplanactiviteit: slopen van een bouwwerk		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een sloopactiviteit, niet zijnde een sloopactiviteit met betrekking tot een monument of beschermd stads- en dorpsgezicht, als bedoeld in paragraaf 2.4, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 296,70

Paragraaf 2.4 Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed		
Artikel 2.8 Omgevingsplanactiviteit: monumenten		
1.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, met betrekking tot een gemeentelijk monument, provinciaal monument, voorbeschermd gemeentelijk monument of voorbeschermd provinciaal monument, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	
1a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit of bij toepassing van artikel [14] van de [citeertitel gemeentelijke erfgoedverordening] in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit:	
1a1.	voor het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een monument of voorbeschermd monument:	€ 554,70
1a2.	voor het herstellen of gebruiken van een monument of voorbeschermd monument op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht:	€ 554,70
2.	Het eerste lid, aanhef en onder a is van overeenkomstige toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning met betrekking tot een monument of archeologisch monument dat op grond van de "Verordening Fysieke Leefomgeving gemeente Bladel 2021", eerste wijziging is aangewezen respectievelijk waarop, voordat het is aangewezen, die verordening van overeenkomstige toepassing is. De vorige volzin is van toepassing:	

Paragraaf 2.4 Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed		
Artikel 2.8 Omgevingsplanactiviteit: monumenten		
1.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, met betrekking tot een gemeentelijk monument, provinciaal monument, voorbeschermd gemeentelijk monument of voorbeschermd provinciaal monument, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	
1a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit of bij toepassing van artikel [14] van de [citeertitel gemeentelijke erfgoedverordening] in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit:	
1a1.	voor het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een monument of voorbeschermd monument:	€ 565,20
1a2.	voor het herstellen of gebruiken van een monument of voorbeschermd monument op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht:	€ 565,20
2.	Het eerste lid, aanhef en onder a is van overeenkomstige toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning met betrekking tot een monument of archeologisch monument dat op grond van de "Verordening Fysieke Leefomgeving gemeente Bladel 2021", eerste wijziging is aangewezen respectievelijk waarop, voordat het is aangewezen, die verordening van overeenkomstige toepassing is. De vorige volzin is van toepassing:	

2a.	als het gaat om een aangewezen monument of archeologisch monument: zolang in het omgevingsplan daaraan nog niet de functie-aanduiding gemeentelijk monument is gegeven; en	
2b.	als het gaat om een monument of archeologisch monument waarop voordat het is aangewezen de verordening van overeenkomstige toepassing is: zolang in het omgevingsplan daaraan nog niet de functie-aanduiding gemeentelijk monument is gegeven of het omgevingsplan nog geen voorbeschermingsregel bevat vanwege het voornemen om die functie-aanduiding te geven.	

Artikel 2.9 Rijksmonumentenactiviteit		
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een rijksmonumentenactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, met uitzondering van een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	
a.	voor het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een monument of voorbeschermd monument:	€ 554,70
b.	voor het herstellen of gebruiken van een monument of voorbeschermd monument op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht:	€ 554,70

Artikel 2.10 Omgevingsplanactiviteit: sloopactiviteit in beschermd stads- of dorpsgezicht		
1.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een sloopactiviteit in een rijksbeschermd, provinciaal beschermd of gemeentelijk beschermd stads- of dorpsgezicht, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	
1a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit of bij toepassing van artikel [20] van de [citeertitel gemeentelijke erfgoedverordening] in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit:	€ 554,70
2.	Het eerste lid, aanhef en onder a, is van overeenkomstige toepassing op een sloopactiviteit die wordt verricht op een locatie waarvoor een op grond van artikel 4.35, eerste lid, van de Invoeringswet Omgevingswet als instructie geldende aanwijzing als beschermd stads- of dorpsgezicht als bedoeld in artikel 35, eerste lid, van de Monumentenwet 1988 zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet van kracht is, zolang in het omgevingsplan aan die locatie nog niet de functie-aanduiding rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht is gegeven.	

Artikel 2.11 Omgevingsplanactiviteit: overig cultureel erfgoed en werelderfgoed		
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een andere activiteit dan die genoemd in de artikelen 2.8, 2.9 en 2.10 en cultureel erfgoed of werelderfgoed betreft, waarvoor in het omgevingsplan met het oog op het behoud van cultureel erfgoed of van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed een verbod is opgenomen om zonder omgevingsvergunning deze activiteit te verrichten, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 554,70

Paragraaf 2.5 Milieubelastende activiteiten		
Artikel 2.12 Omgevingsplanactiviteit: milieubelastende activiteit		
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een milieubelastende activiteit als bedoeld in [artikel […] van het omgevingsplan of] paragraaf 22.3.26 van het tijdelijke deel van het omgevingsplan zoals opgenomen in artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 4.500,00

Artikel 2.13 Activiteiten die bedrijfstakken overstijgen (afdeling 3.2 Besluit activiteiten leefomgeving)		
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten die bedrijfstakken overstijgen als bedoeld in de paragrafen 3.2.1, 3.2.3 tot en met 3.2.15, 3.2.17 tot en met 3.2.19 en 3.2.24 van afdeling 3.2 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 4.500,00

Artikel 2.14 Nutssector en industrie (afdeling 3.4 Besluit activiteiten leefomgeving)		
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de categorie nutssector en industrie als bedoeld in de paragrafen 3.4.2, 3.4.4 tot en met 3.4.9 en 3.4.11 van afdeling 3.4 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 4.500,00

Artikel 2.15 Afvalbeheer (afdeling 3.5 Besluit activiteiten leefomgeving)	

2a.	als het gaat om een aangewezen monument of archeologisch monument: zolang in het omgevingsplan daaraan nog niet de functie-aanduiding gemeentelijk monument is gegeven; en	
2b.	als het gaat om een monument of archeologisch monument waarop voordat het is aangewezen de verordening van overeenkomstige toepassing is: zolang in het omgevingsplan daaraan nog niet de functie-aanduiding gemeentelijk monument is gegeven of het omgevingsplan nog geen voorbeschermingsregel bevat vanwege het voornemen om die functie-aanduiding te geven.	

Artikel 2.9 Rijksmonumentenactiviteit		
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een rijksmonumentenactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, met uitzondering van een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	
a.	voor het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een monument of voorbeschermd monument:	€ 565,20
b.	voor het herstellen of gebruiken van een monument of voorbeschermd monument op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht:	€ 565,20

Artikel 2.10 Omgevingsplanactiviteit: sloopactiviteit in beschermd stads- of dorpsgezicht		
1.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een sloopactiviteit in een rijksbeschermd, provinciaal beschermd of gemeentelijk beschermd stads- of dorpsgezicht, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	
1a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit of bij toepassing van artikel [20] van de [citeertitel gemeentelijke erfgoedverordening] in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit:	€ 565,20
2.	Het eerste lid, aanhef en onder a, is van overeenkomstige toepassing op een sloopactiviteit die wordt verricht op een locatie waarvoor een op grond van artikel 4.35, eerste lid, van de Invoeringswet Omgevingswet als instructie geldende aanwijzing als beschermd stads- of dorpsgezicht als bedoeld in artikel 35, eerste lid, van de Monumentenwet 1988 zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet van kracht is, zolang in het omgevingsplan aan die locatie nog niet de functie-aanduiding rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht is gegeven.	

Artikel 2.11 Omgevingsplanactiviteit: overig cultureel erfgoed en werelderfgoed		
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een andere activiteit dan die genoemd in de artikelen 2.8, 2.9 en 2.10 en cultureel erfgoed of werelderfgoed betreft, waarvoor in het omgevingsplan met het oog op het behoud van cultureel erfgoed of van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed een verbod is opgenomen om zonder omgevingsvergunning deze activiteit te verrichten, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 565,20

Paragraaf 2.5 Milieubelastende activiteiten		
Artikel 2.12 Omgevingsplanactiviteit: milieubelastende activiteit		
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een milieubelastende activiteit als bedoeld in [artikel […] van het omgevingsplan of] paragraaf 22.3.26 van het tijdelijke deel van het omgevingsplan zoals opgenomen in artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 4.585,50

Artikel 2.13 Activiteiten die bedrijfstakken overstijgen (afdeling 3.2 Besluit activiteiten leefomgeving)		
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten die bedrijfstakken overstijgen als bedoeld in de paragrafen 3.2.1, 3.2.3 tot en met 3.2.15, 3.2.17 tot en met 3.2.19 en 3.2.24 van afdeling 3.2 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 4.585,50

Artikel 2.14 Nutssector en industrie (afdeling 3.4 Besluit activiteiten leefomgeving)		
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de categorie nutssector en industrie als bedoeld in de paragrafen 3.4.2, 3.4.4 tot en met 3.4.9 en 3.4.11 van afdeling 3.4 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 4.585,50

Artikel 2.15 Afvalbeheer (afdeling 3.5 Besluit activiteiten leefomgeving)	

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de sector afvalbeheer als bedoeld in de paragrafen 3.5.1, 3.5.4, 3.5.7, 3.5.8 en 3.5.11 van afdeling 3.5 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 4.500,00

Artikel 2.16 Agrarische sector (afdeling 3.6 Besluit activiteiten leefomgeving)	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de agrarische sector als bedoeld in de paragrafen 3.6.1, 3.6.7 en 3.6.8 van afdeling 3.6 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 4.500,00

Artikel 2.17 Dienstverlening, onderwijs en zorg (afdeling 3.7 Besluit activiteiten leefomgeving)	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een milieubelastende activiteit, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een activiteit in de sector dienstverlening, onderwijs en zorg als bedoeld in de paragrafen 3.7.6 en 3.7.10 van afdeling 3.7 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief per milieubelastende activiteit, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 4.500,00

Artikel 2.18 Transport, logistiek en ondersteuning daarvan (afdeling 3.8 Besluit actitiviteiten leefomgeving)	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de sector transport, logistiek en ondersteuning daarvan als bedoeld in de paragrafen 3.8.2, 3.8.3, 3.8.5, 3.8.6, 3.8.8 tot en met 3.8.11 van afdeling 3.8 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 4.500,00

Artikel 2.19 Sport en recreatie (afdeling 3.9 Besluit activiteiten leefomgeving)	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een milieubelastende activiteit, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een activiteit in de sector sport en recreatie als bedoeld in paragraaf 3.9.1 van afdeling 3.9 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief per milieubelastende activiteit, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 4.500,00

Artikel 2.20 Samenloop van milieubelastende activiteiten		
1.	Als bij de toepassing van de artikelen 2.13 tot en met 2.19 dezelfde milieubelastende activiteit onder meer dan een artikel valt, wordt die milieubelastende activiteit slechts eenmaal in de heffing betrokken, waarbij het voor de belastingplichtige meest gunstige van toepassing zijnde tarief wordt toegepast.	
2.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een kernactiviteit in een bedrijfstak gecombineerd met functioneel ondersteunende activiteiten uit andere bedrijfstakken, dan is, in afwijking van het bepaalde in deze paragraaf, op al deze activiteiten het artikel van toepassing waaronder de bedrijfstak die bepalend is voor de kernactiviteit valt.	

Paragraaf 2.6 Lozingsactiviteiten	
Artikel 2.21 Lozingsactiviteit niet afkomstig van milieubelastende activiteit	
Gereserveerd	

Artikel 2.22 Lozingsactiviteit afkomstig van milieubelastende activiteit	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een lozingsactiviteit op een oppervlaktelichaam in beheer bij de gemeente, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder c, onder 1, van de Omgevingswet, bestaande uit het lozen van afvalwater, koelwater of stoffen afkomstig van een milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 3.100,00

Paragraaf 2.7 Aanlegactiviteiten	
Artikel 2.23 Omgevingsplanactiviteit: opbreken en graven	
Gereserveerd.	

Artikel 2.24 Omgevingsplanactiviteit: overige activiteiten beperkingengebied leidingen, landschapselement en aardkundige waarde	
Gereserveerd.	

Artikel 2.25 Omgevingsplanactiviteit: geluid weg	

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de sector afvalbeheer als bedoeld in de paragrafen 3.5.1, 3.5.4, 3.5.7, 3.5.8 en 3.5.11 van afdeling 3.5 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 4.585,50

Artikel 2.16 Agrarische sector (afdeling 3.6 Besluit activiteiten leefomgeving)	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de agrarische sector als bedoeld in de paragrafen 3.6.1, 3.6.7 en 3.6.8 van afdeling 3.6 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 4.585,50

Artikel 2.17 Dienstverlening, onderwijs en zorg (afdeling 3.7 Besluit activiteiten leefomgeving)	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een milieubelastende activiteit, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een activiteit in de sector dienstverlening, onderwijs en zorg als bedoeld in de paragrafen 3.7.6 en 3.7.10 van afdeling 3.7 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief per milieubelastende activiteit, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 4.585,50

Artikel 2.18 Transport, logistiek en ondersteuning daarvan (afdeling 3.8 Besluit actitiviteiten leefomgeving)	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de sector transport, logistiek en ondersteuning daarvan als bedoeld in de paragrafen 3.8.2, 3.8.3, 3.8.5, 3.8.6, 3.8.8 tot en met 3.8.11 van afdeling 3.8 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 4.585,50

Artikel 2.19 Sport en recreatie (afdeling 3.9 Besluit activiteiten leefomgeving)	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een milieubelastende activiteit, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een activiteit in de sector sport en recreatie als bedoeld in paragraaf 3.9.1 van afdeling 3.9 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief per milieubelastende activiteit, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 4.585,50

Artikel 2.20 Samenloop van milieubelastende activiteiten		
1.	Als bij de toepassing van de artikelen 2.13 tot en met 2.19 dezelfde milieubelastende activiteit onder meer dan een artikel valt, wordt die milieubelastende activiteit slechts eenmaal in de heffing betrokken, waarbij het voor de belastingplichtige meest gunstige van toepassing zijnde tarief wordt toegepast.	
2.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een kernactiviteit in een bedrijfstak gecombineerd met functioneel ondersteunende activiteiten uit andere bedrijfstakken, dan is, in afwijking van het bepaalde in deze paragraaf, op al deze activiteiten het artikel van toepassing waaronder de bedrijfstak die bepalend is voor de kernactiviteit valt.	

Paragraaf 2.6 Lozingsactiviteiten	
Artikel 2.21 Lozingsactiviteit niet afkomstig van milieubelastende activiteit	
Gereserveerd	

Artikel 2.22 Lozingsactiviteit afkomstig van milieubelastende activiteit	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een lozingsactiviteit op een oppervlaktelichaam in beheer bij de gemeente, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder c, onder 1, van de Omgevingswet, bestaande uit het lozen van afvalwater, koelwater of stoffen afkomstig van een milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 3.158,90

Paragraaf 2.7 Aanlegactiviteiten	
Artikel 2.23 Omgevingsplanactiviteit: opbreken en graven	
Gereserveerd.	

Artikel 2.24 Omgevingsplanactiviteit: overige activiteiten beperkingengebied leidingen, landschapselement en aardkundige waarde	
Gereserveerd.	

Artikel 2.25 Omgevingsplanactiviteit: geluid weg	

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het aanleggen of wijzigen van een weg als op grond van het omgevingsplan of bij omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit een geluidgevoelig gebouw is toegelaten binnen het aandachtsgebied van die weg, als bedoeld in artikel 22.272 van het tijdelijke deel van het omgevingsplan zoals opgenomen in artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 1.713,15
b.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 2.141,40

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het aanleggen of wijzigen van een weg als op grond van het omgevingsplan of bij omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit een geluidgevoelig gebouw is toegelaten binnen het aandachtsgebied van die weg, als bedoeld in artikel 22.272 van het tijdelijke deel van het omgevingsplan zoals opgenomen in artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 1.745,65
b.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 2.182,05

Artikel 2.26 Omgevingsplanactiviteit: aanleggen of veranderen weg	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het aanleggen van een weg of verandering brengen in de wijze van aanleg van een weg, bedoeld in artikel 4:20 van de Verordening fysieke leefomgeving gemeente Bladel in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 283,80

Artikel 2.26 Omgevingsplanactiviteit: aanleggen of veranderen weg	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het aanleggen van een weg of verandering brengen in de wijze van aanleg van een weg, bedoeld in artikel 4:20 van de Verordening fysieke leefomgeving gemeente Bladel in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 289,15

Artikel 2.27 Omgevingsplanactiviteit: uitweg/uitrit	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het maken, hebben, veranderen of veranderen van het gebruik van een uitweg, bedoeld artikel 4:21 van de Verordening fysieke leefomgeving gemeente Bladel in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 283,80

Artikel 2.27 Omgevingsplanactiviteit: uitweg/uitrit	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het maken, hebben, veranderen of veranderen van het gebruik van een uitweg, bedoeld artikel 4:21 van de Verordening fysieke leefomgeving gemeente Bladel in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 289,15

Artikel 2.28 Omgevingsplanactiviteit: overige aanlegactiviteiten		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of een werkzaamheid (aanlegactiviteit), niet zijnde een activiteit die in de voorgaande artikelen van deze paragraaf is benoemd, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 283,80
	en als moet worden beoordeeld of de in het tijdelijke deel van het omgevingsplan bedoelde aanlegactiviteit niet in strijd is met het in voorbereiding zijnde omgevingsplan respectievelijk het in voorbereiding zijnde omgevingsplan dat voorziet in de bescherming van het stads- of dorpsgezicht, als bedoeld in artikel 22.278, tweede lid, van het tijdelijke deel van het omgevingsplan zoals opgenomen in artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet, verhoogd met:	€ 283,80

Artikel 2.28 Omgevingsplanactiviteit: overige aanlegactiviteiten		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of een werkzaamheid (aanlegactiviteit), niet zijnde een activiteit die in de voorgaande artikelen van deze paragraaf is benoemd, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 289,15
	en als moet worden beoordeeld of de in het tijdelijke deel van het omgevingsplan bedoelde aanlegactiviteit niet in strijd is met het in voorbereiding zijnde omgevingsplan respectievelijk het in voorbereiding zijnde omgevingsplan dat voorziet in de bescherming van het stads- of dorpsgezicht, als bedoeld in artikel 22.278, tweede lid, van het tijdelijke deel van het omgevingsplan zoals opgenomen in artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet, verhoogd met:	€ 289,15

Paragraaf 2.8 Overige activiteiten
Artikel 2.29 Omgevingsplanactiviteit: alarminstallatie
Gereserveerd.

Paragraaf 2.8 Overige activiteiten
Artikel 2.29 Omgevingsplanactiviteit: alarminstallatie
Gereserveerd.

Artikel 2.30 Omgevingsplanactiviteit: kappen van bomen of vellen van houtopstanden	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het vellen van een houtopstand, bedoeld in artikel 4:75 van de "Verordening Fysieke Leefomgeving gemeente Bladel 2021, 1e wijziging in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 105,80

Artikel 2.30 Omgevingsplanactiviteit: kappen van bomen of vellen van houtopstanden	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het vellen van een houtopstand, bedoeld in artikel 4:75 van de "Verordening Fysieke Leefomgeving gemeente Bladel 2021, 1e wijziging in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 107,80

Artikel 2.31 Omgevingsplanactiviteit: reclame		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit handelsreclame met behulp van een opschrift, aankondiging of afbeelding in welke vorm dan ook, die zichtbaar is vanaf een voor het publiek toegankelijke plaats, als bedoeld in artikel 5.2 en 5.3 van de "Verordening Fysieke Leefomgeving" in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, en als niet tevens sprake is van een bouwactiviteit als bedoeld in paragraaf 2.3, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	als de activiteit bestaat uit het op of aan een onroerende zaak maken of voeren van die handelsreclame:	€ 77,15
b.	als de activiteit bestaat uit het als eigenaar, beperkt gerechtigde of gebruiker van een onroerende zaak toestaan of gedogen dat die handelsreclame op of aan die onroerende zaak wordt gemaakt of gevoerd:	€ 0,00

Artikel 2.31 Omgevingsplanactiviteit: reclame		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit handelsreclame met behulp van een opschrift, aankondiging of afbeelding in welke vorm dan ook, die zichtbaar is vanaf een voor het publiek toegankelijke plaats, als bedoeld in artikel 5.2 en 5.3 van de "Verordening Fysieke Leefomgeving" in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, en als niet tevens sprake is van een bouwactiviteit als bedoeld in paragraaf 2.3, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	als de activiteit bestaat uit het op of aan een onroerende zaak maken of voeren van die handelsreclame:	€ 78,60
b.	als de activiteit bestaat uit het als eigenaar, beperkt gerechtigde of gebruiker van een onroerende zaak toestaan of gedogen dat die handelsreclame op of aan die onroerende zaak wordt gemaakt of gevoerd:	kosteloos

Artikel 2.32 Omgevingsplanactiviteit: [opslag van roerende zaken OF objecten plaatsen op de weg]
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit de opslag van roerende zaken in een aangewezen gedeelte van de gemeente, bedoeld in artikel 2:10 van de Algemene plaatselijke verordening in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:

Artikel 2.32 Omgevingsplanactiviteit: [opslag van roerende zaken OF objecten plaatsen op de weg]
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit de opslag van roerende zaken in een aangewezen gedeelte van de gemeente, bedoeld in artikel 2:10 van de Algemene plaatselijke verordening in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:

a.	als de activiteit bestaat uit het daar opslaan van roerende zaken of objecten plaatsen op, aan of boven de weg:	€ 77,15

a.	als de activiteit bestaat uit het daar opslaan van roerende zaken of objecten plaatsen op, aan of boven de weg:	€ 78,60

Artikel 2.33 Omgevingsplanactiviteit: standplaatsen		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het innemen of hebben van een standplaats, bedoeld in artikel verordening 4.128 van de Verordening Fysieke Leefomgeving in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
Voor het verkrijgen van een vergunning tot het innemen van een standplaats ter uitoefening van straathandel voor zover dit geschiedt buiten de gebruikelijke warenmarkt geldig voor:		
a.	een incidentele standplaats (max. 12 dagen):	€ 30,70
b.	een reguliere standplaats (max. 1 jaar):	€ 258,00
c.	een reguliere standplaats (max. 5 jaar):	€ 1.032,00

Artikel 2.33 Omgevingsplanactiviteit: standplaatsen		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het innemen of hebben van een standplaats, bedoeld in artikel verordening 4.128 van de Verordening Fysieke Leefomgeving in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
Voor het verkrijgen van een vergunning tot het innemen van een standplaats ter uitoefening van straathandel voor zover dit geschiedt buiten de gebruikelijke warenmarkt geldig voor:		
a.	een incidentele standplaats (max. 12 dagen):	€ 31,25
b.	een reguliere standplaats (max. 1 jaar):	€ 262,90
c.	een reguliere standplaats (max. 5 jaar):	€ 1.051,60

Artikel 2.34 Andere activiteiten		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op het verrichten van een andere activiteit dan in deze paragraaf en voorgaande paragrafen van dit hoofdstuk bedoeld en die activiteit:		
a.	betreft een bij of krachtens artikel 5.1 van de Omgevingswet aangewezen vergunningplichtige activiteit, uitgezonderd de activiteit bedoeld in onderdeel b, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 294,10
b.	betreft een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	
b1.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 294,10
b2.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 2.079,50
b3.	voor een in een gemeentelijke verordening als bedoeld in artikel 22.8 van de Omgevingswet in samenhang met artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit aangewezen vergunningplichtige activiteit:	€ 294,10

Artikel 2.34 Andere activiteiten		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op het verrichten van een andere activiteit dan in deze paragraaf en voorgaande paragrafen van dit hoofdstuk bedoeld en die activiteit:		
a.	betreft een bij of krachtens artikel 5.1 van de Omgevingswet aangewezen vergunningplichtige activiteit, uitgezonderd de activiteit bedoeld in onderdeel b, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 299,65
b.	betreft een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	
b1.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 299,65
b2.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 2.119,00
b3.	voor een in een gemeentelijke verordening als bedoeld in artikel 22.8 van de Omgevingswet in samenhang met artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit aangewezen vergunningplichtige activiteit:	€ 299,65

Paragraaf 2.9 Maatwerkvoorschriften	
Artikel 2.35 Maatwerkvoorschriften bij bouwactiviteiten	
Gereserveerd.	

Paragraaf 2.9 Maatwerkvoorschriften	
Artikel 2.35 Maatwerkvoorschriften bij bouwactiviteiten	
Gereserveerd.	

Artikel 2.36 Maatwerkvoorschriften bij milieubelastende activiteiten		
1.	Als de aanvraag om een of meer maatwerkvoorschriften als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving betrekking heeft op:	
1a.	één milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief:	€ 1.450,00
1b.	twee tot vijf milieubelastende activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, [in afwijking van artikel 2.3, tweede lid OF per milieubelastende activiteit]:	€ 1.600,00
1c.	vijf of meer milieubelastende activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, [in afwijking van artikel 2.3, tweede lid OF per milieubelastende activiteit]:	€ 1.600,00
2.	Als de aanvraag om een of meer maatwerkvoorschriften betrekking heeft op een andere milieubelastende activiteit dan bedoeld in het eerste lid, bedraagt het tarief per maatwerkvoorschrift:	€ 1.600,00

Artikel 2.36 Maatwerkvoorschriften bij milieubelastende activiteiten		
1.	Als de aanvraag om een of meer maatwerkvoorschriften als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving betrekking heeft op:	
1a.	één milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief:	€ 1.477,55
1b.	twee tot vijf milieubelastende activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, [in afwijking van artikel 2.3, tweede lid OF per milieubelastende activiteit]:	€ 1.630,40
1c.	vijf of meer milieubelastende activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, [in afwijking van artikel 2.3, tweede lid OF per milieubelastende activiteit]:	€ 1.630,40
2.	Als de aanvraag om een of meer maatwerkvoorschriften betrekking heeft op een andere milieubelastende activiteit dan bedoeld in het eerste lid, bedraagt het tarief per maatwerkvoorschrift:	€ 1.630,40

Artikel 2.37 Maatwerkvoorschriften bij overige activiteiten	
Als de aanvraag om een of meer maatwerkvoorschriften betrekking heeft op een andere activiteit dan genoemd in de artikelen 2.35 en 2.36, bedraagt het tarief per maatwerkvoorschrift:	€ 1.600,00

Artikel 2.37 Maatwerkvoorschriften bij overige activiteiten	
Als de aanvraag om een of meer maatwerkvoorschriften betrekking heeft op een andere activiteit dan genoemd in de artikelen 2.35 en 2.36, bedraagt het tarief per maatwerkvoorschrift:	€ 1.630,40

Paragraaf 2.10 Gelijkwaardigheid		
Artikel 2.38 Gelijkwaardige maatregel		
1.	Als de aanvraag om toestemming voor een gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7 van de Omgevingswet betrekking heeft op:	
1a.	een bouwactiviteit, bedraagt het tarief, per uur:	€ 76,00
1b	een activiteit met betrekking tot cultureel erfgoed, bedraagt het tarief, per uur:	€ 138,00
1c	een milieubelastende activiteit, bedraagt het tarief, per uur:	€ 138,00
1d.	een andere activiteit dan bedoeld in de onderdelen a, b of c, bedraagt het tarief, per uur:	€ 76,00
2.	Het op grond van het eerste lid verschuldigde bedrag wordt voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeeld. De aanvraag wordt dan in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop het verschuldigde bedrag aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	

Paragraaf 2.10 Gelijkwaardigheid		
Artikel 2.38 Gelijkwaardige maatregel		
1.	Als de aanvraag om toestemming voor een gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7 van de Omgevingswet betrekking heeft op:	
1a.	een bouwactiviteit, bedraagt het tarief, per uur:	€ 77,40
1b	een activiteit met betrekking tot cultureel erfgoed, bedraagt het tarief, per uur:	€ 140,60
1c	een milieubelastende activiteit, bedraagt het tarief, per uur:	€ 140,60
1d.	een andere activiteit dan bedoeld in de onderdelen a, b of c, bedraagt het tarief, per uur:	€ 77,40
2.	Het op grond van het eerste lid verschuldigde bedrag wordt voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeeld. De aanvraag wordt dan in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop het verschuldigde bedrag aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	

Paragraaf 2.11 Overige tarieven	
Artikel 2.39 Verlengen tijdelijke omgevingsvergunning bouwactiviteit	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om verlenging van de in een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit gestelde termijn, bedoeld in artikel 10.23, tweede lid, van het Omgevingsbesluit:	€ 246,45

Paragraaf 2.11 Overige tarieven	
Artikel 2.39 Verlengen tijdelijke omgevingsvergunning bouwactiviteit	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om verlenging van de in een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit gestelde termijn, bedoeld in artikel 10.23, tweede lid, van het Omgevingsbesluit:	€ 251,10

Artikel 2.40 Wijzigen omgevingsvergunning	
Voor het in behandeling nemen van een aanvraag om wijziging van een omgevingsvergunning is hetzelfde tarief verschuldigd als op grond van dit hoofdstuk verschuldigd is voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor de activiteit of activiteiten waarop de aanvraag tot wijziging betrekking heeft.	

Artikel 2.40 Wijzigen omgevingsvergunning	
Voor het in behandeling nemen van een aanvraag om wijziging van een omgevingsvergunning is hetzelfde tarief verschuldigd als op grond van dit hoofdstuk verschuldigd is voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor de activiteit of activiteiten waarop de aanvraag tot wijziging betrekking heeft.	

Artikel 2.41 Wijzigen voorschriften omgevingsvergunning	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om wijziging van voorschriften van een omgevingsvergunning:	€ 3.100,00

Artikel 2.41 Wijzigen voorschriften omgevingsvergunning	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om wijziging van voorschriften van een omgevingsvergunning:	€ 3.158,90

Artikel 2.42 Intrekken omgevingsvergunning	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om gehele of gedeeltelijke intrekking van een omgevingsvergunning, tenzij artikel 2.58 van toepassing is:	€ 0,00

Artikel 2.43 Beoordeling aanvullende gegevens	
Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief voor het in behandeling nemen van aanvullende gegevens die worden ingediend nadat de aanvraag om een omgevingsvergunning bedoeld in artikel 2.2, aanhef en onderdeel b, in behandeling is genomen:	€ 0,00

Artikel 2.44 Beoordeling onderzoeksrapporten	
De in artikel 2.49 opgenomen tarieven zijn van overeenkomstige toepassing op het in behandeling nemen van een aanvraag tot het beoordelen van een onderzoeksrapport, zonder dat sprake is van een aanvraag om een omgevingsvergunning of ander besluit.	

Artikel 2.45 Wijzigen van het omgevingsplan		
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het wijzigen van het omgevingsplan:	€ 4.902,00
2.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het wijzigen van het tijdelijke omgevingsplan middels Tijdelijke alternatieve maatregel (TAM) Omgevingsplan via IMRO:	€ 4.902,00

Artikel 2.46 Niet genoemd besluit op aanvraag	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het nemen van een ander, in dit hoofdstuk niet benoemd besluit op grond van de Omgevingswet, de op die wet gebaseerde algemene maatregelen van bestuur of het omgevingsplan:	€ 283,80

Paragraaf 2.12 Modaliteiten	
Artikel 2.47 Achteraf ingediende aanvraag	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit wordt ingediend na aanvang of gereedkomen van de activiteit, worden de op grond van de paragrafen 2.3 tot en met 2.8 verschuldigde leges verhoogd met:	50%
van de op grond van dat onderdeel verschuldigde leges met een minimum van	€ 283,80
met een maximum van:	€ 1.000,00

Artikel 2.48 Uitgebreide voorbereidingsprocedure		
Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is op de voorbereiding van het besluit:		
a.	als sprake is van een milieubelastende activiteit:	€ 4.500,00

Artikel 2.49 Beoordeling onderzoeksrapporten		
Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als krachtens wettelijk voorschrift voor de betreffende aanvraag een rapport moet worden beoordeeld:		
a.	voor de beoordeling van een milieukundig bodemrapport:	€ 825,00
b.	voor de beoordeling van een archeologisch bodemrapport:	€ 825,00
c.	voor de beoordeling van een geluid- of luchtrapport betreffende de geluid- of luchtbelasting:	€ 825,00
d.	voor de beoordeling van een akoestisch rapport betreffende de interne en externe geluidwering of nagalm van een bouwwerk:	€ 825,00
e.	voor de beoordeling van een ecologisch onderzoeksrapport:	€ 825,00
f.	voor de beoordeling van een milieueffectrapportage (MER):	€ 3.050,00
g.	voor de beoordeling van een niet in de voorgaande onderdelen genoemd rapport:	€ 825,00

Artikel 2.50 Advies		
1.	Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als een daartoe aangewezen bestuursorgaan of andere instantie advies moet uitbrengen over de aanvraag om een omgevingsvergunning of een ander besluit op grond van de Omgevingswet:	
1a.	voor een advies van de gemeenteraad:	€ 650,00
1b.	Voor een advies van de Adviescommissie Agrarische Bouwaanvragen	€ 1.130,00
1c.	voor een advies in andere gevallen dan bedoeld in de onderdelen a en b: het bedrag van de voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning aan de aanvrager meegedeelde kosten, blijkend uit een begroting die door het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.	
2.	Als een begroting als bedoeld in het eerste lid, onderdeel c, is uitgebracht, wordt een aanvraag in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	

Artikel 2.51 Instemming		
1.	Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als een aanvraag om een omgevingsvergunning of een ander besluit op grond van de Omgevingswet betrekking heeft op een activiteit waarvoor de beslissing op de aanvraag op grond van artikel 16.16 van de Omgevingswet instemming behoeft van een bestuursorgaan:	
	het bedrag dat dit bestuursorgaan aan rechten zou heffen als het voor de activiteit waarvoor instemming wordt verzocht zelf bevoegd gezag zou zijn.	
2.	Het bedrag bedoeld in het eerste lid wordt voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeeld. De aanvraag wordt dan in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop het verschuldigde bedrag aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	

Paragraaf 2.13 Vermindering	
Artikel 2.52 Vermindering na omgevingsoverleg	

Artikel 2.42 Intrekken omgevingsvergunning	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om gehele of gedeeltelijke intrekking van een omgevingsvergunning, tenzij artikel 2.58 van toepassing is:	€ 0,00

Artikel 2.43 Beoordeling aanvullende gegevens	
Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief voor het in behandeling nemen van aanvullende gegevens die worden ingediend nadat de aanvraag om een omgevingsvergunning bedoeld in artikel 2.2, aanhef en onderdeel b, in behandeling is genomen:	€ 0,00

Artikel 2.44 Beoordeling onderzoeksrapporten	
De in artikel 2.49 opgenomen tarieven zijn van overeenkomstige toepassing op het in behandeling nemen van een aanvraag tot het beoordelen van een onderzoeksrapport, zonder dat sprake is van een aanvraag om een omgevingsvergunning of ander besluit.	

Artikel 2.45 Wijzigen van het omgevingsplan		
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het wijzigen van het omgevingsplan:	€ 4.995,10
2.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het wijzigen van het tijdelijke omgevingsplan middels Tijdelijke alternatieve maatregel (TAM) Omgevingsplan via IMRO:	€ 4.995,10

Artikel 2.46 Niet genoemd besluit op aanvraag	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het nemen van een ander, in dit hoofdstuk niet benoemd besluit op grond van de Omgevingswet, de op die wet gebaseerde algemene maatregelen van bestuur of het omgevingsplan:	€ 289,15

Paragraaf 2.12 Modaliteiten	
Artikel 2.47 Achteraf ingediende aanvraag	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit wordt ingediend na aan vang of gereedkomen van de activiteit, worden de op grond van de paragrafen 2.3 tot en met 2.8 verschuldigde leges verhoogd met:	10%
van de op grond van dat onderdeel verschuldigde leges met een minimum van	€ 289,15
met een maximum van:	€ 5.000,00

Artikel 2.48 Uitgebreide voorbereidingsprocedure		
Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is op de voorbereiding van het besluit:		
a.	als sprake is van een milieubelastende activiteit:	€ 4.585,50

Artikel 2.49 Beoordeling onderzoeksrapporten		
Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als krachtens wettelijk voorschrift voor de betreffende aanvraag een rapport moet worden beoordeeld:		
a.	voor de beoordeling van een milieukundig bodemrapport:	€ 840,07
b.	voor de beoordeling van een archeologisch bodemrapport:	€ 840,65
c.	voor de beoordeling van een geluid- of luchtrapport betreffende de geluid- of luchtbelasting:	€ 840,65
d.	voor de beoordeling van een akoestisch rapport betreffende de interne en externe geluidwering of nagalm van een bouwwerk:	€ 840,65
e.	voor de beoordeling van een ecologisch onderzoeksrapport:	€ 840,65
f.	voor de beoordeling van een milieueffectrapportage (MER):	€ 3.107,95
g.	voor de beoordeling van een niet in de voorgaande onderdelen genoemd rapport:	€ 840,65

Artikel 2.50 Advies		
1.	Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als een daartoe aangewezen bestuursorgaan of andere instantie advies moet uitbrengen over de aanvraag om een omgevingsvergunning of een ander besluit op grond van de Omgevingswet:	
1a.	voor een advies van de gemeenteraad:	€ 662,35
1b.	Voor een advies van de Adviescommissie Agrarische Bouwaanvragen	€ 1.151,45
1c.	voor een advies in andere gevallen dan bedoeld in de onderdelen a en b: het bedrag van de voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning aan de aanvrager meegedeelde kosten, blijkend uit een begroting die door het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.	
2.	Als een begroting als bedoeld in het eerste lid, onderdeel c, is uitgebracht, wordt een aanvraag in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	

Artikel 2.51 Instemming		
1.	Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als een aanvraag om een omgevingsvergunning of een ander besluit op grond van de Omgevingswet betrekking heeft op een activiteit waarvoor de beslissing op de aanvraag op grond van artikel 16.16 van de Omgevingswet instemming behoeft van een bestuursorgaan:	
	het bedrag dat dit bestuursorgaan aan rechten zou heffen als het voor de activiteit waarvoor instemming wordt verzocht zelf bevoegd gezag zou zijn.	
2.	Het bedrag bedoeld in het eerste lid wordt voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeeld. De aanvraag wordt dan in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop het verschuldigde bedrag aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	

Paragraaf 2.13 Vermindering	
Artikel 2.52 Vermindering na omgevingsoverleg	

1.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning bedoeld in artikel 2.2, aanhef en onderdeel b, en zoals nader omschreven in de paragrafen 2.3 tot en met 2.8, is voorafgegaan door een aanvraag om omgevingsoverleg als bedoeld in artikel 2.2, aanhef en onderdeel a, en zoals nader omschreven in paragraaf 2.2, waarop de aanvraag om de omgevingsvergunning betrekking heeft, bestaat onder de in het tweede lid genoemde voorwaarden aanspraak op vermindering van de voor het in behandeling nemen van de aanvraag om de omgevingsvergunning verschuldigde leges. De vermindering bedraagt:	100%
	van de voor het omgevingsoverleg geheven leges.	
2.	Voor de toepassing van het eerste lid wordt de aanvraag om een omgevingsvergunning gedaan:	
2a.	voor dezelfde activiteit of activiteiten als waarop het omgevingsoverleg betrekking had;	
2b.	in overeenstemming met de uitkomsten van het omgevingsoverleg; en	
2c.	binnen 3 maanden na het laatste omgevingsoverleg of, als het omgevingsoverleg volgens afspraak leidt tot een kennisgeving aan de aanvrager, na de dagtekening van de kennisgeving.	
3.	Bij de toepassing van het eerste lid blijft voor het in behandeling nemen van de aanvraag om de omgevingsvergunning in ieder geval verschuldigd:	€ 283,80

1.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning bedoeld in artikel 2.2, aanhef en onderdeel b, en zoals nader omschreven in de paragrafen 2.3 tot en met 2.8, is voorafgegaan door een aanvraag om omgevingsoverleg als bedoeld in artikel 2.2, aanhef en onderdeel a, en zoals nader omschreven in paragraaf 2.2, waarop de aanvraag om de omgevingsvergunning betrekking heeft, bestaat onder de in het tweede lid genoemde voorwaarden aanspraak op vermindering van de voor het in behandeling nemen van de aanvraag om de omgevingsvergunning verschuldigde leges. De vermindering bedraagt:	100%
	van de voor het omgevingsoverleg geheven leges.	
2.	Voor de toepassing van het eerste lid wordt de aanvraag om een omgevingsvergunning gedaan:	
2a.	voor dezelfde activiteit of activiteiten als waarop het omgevingsoverleg betrekking had;	
2b.	in overeenstemming met de uitkomsten van het omgevingsoverleg; en	
2c.	binnen 3 maanden na het laatste omgevingsoverleg of, als het omgevingsoverleg volgens afspraak leidt tot een kennisgeving aan de aanvrager, na de dagtekening van de kennisgeving.	
3.	Bij de toepassing van het eerste lid blijft voor het in behandeling nemen van de aanvraag om de omgevingsvergunning in ieder geval verschuldigd:	€ 289,15

Artikel 2.53 Vermindering bij meervoudige aanvraag

Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning volgens het principe van de Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb) wordt ingediend en verleend, dan worden de leges als bedoeld in artikel 2.5 verminderd met 25%. Daarbij geldt een maximale vermindering van de leges tot € 25.000,00. De vermindering vindt plaats nadat het gehele traject van het project is doorlopen en de gereed melding met de daarbij behorende stukken is ingediend.

Artikel 2.53 Vermindering bij meervoudige aanvraag

Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning volgens het principe van de Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb) wordt ingediend en verleend, dan worden de leges als bedoeld in artikel 2.5 verminderd met 25%. Daarbij geldt een maximale vermindering van de leges tot € 25.000,00. De vermindering vindt plaats nadat het gehele traject van het project is doorlopen en de gereed melding met de daarbij behorende stukken is ingediend.

Paragraaf 2.14 Teruggaaf

Artikel 2.54 Teruggaaf bij aanvraag en oordeel geen omgevingsvergunning nodig

	Als het college van burgemeester en wethouders op grond van een aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning oordeelt dat voor de voorgenomen activiteit geen omgevingsvergunning is vereist, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt:	85%
	van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is gedaan verschuldigde leges.	

Paragraaf 2.14 Teruggaaf

Artikel 2.54 Teruggaaf bij aanvraag en oordeel geen omgevingsvergunning nodig

	Als het college van burgemeester en wethouders op grond van een aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning oordeelt dat voor de voorgenomen activiteit geen omgevingsvergunning is vereist, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt:	85%
	van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is gedaan verschuldigde leges.	

Artikel 2.55 Teruggaaf als aanvraag verder buiten behandeling wordt gelaten

	Als na toepassing van artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht een aanvraag buiten behandeling wordt gelaten, bestaat aanspraak op teruggaaf. De teruggaaf bedraagt:	85%
	van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is gedaan verschuldigde leges.	

Artikel 2.55 Teruggaaf als aanvraag verder buiten behandeling wordt gelaten

	Als na toepassing van artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht een aanvraag buiten behandeling wordt gelaten, bestaat aanspraak op teruggaaf. De teruggaaf bedraagt:	85%
	van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is gedaan verschuldigde leges.	

Artikel 2.56 Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift bij reguliere procedure

Gereserveerd.

Artikel 2.56 Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift bij reguliere procedure

	Als een aanvrager zijn aanvraag om een omgevingsvergunning of aanvraag om een maatwerkvoorschrift op de voorbereiding waarvan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing is geheel of gedeeltelijk intrekt terwijl het college van burgemeester en wethouders daarover nog geen besluit heeft genomen, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt:	
a.	bij gehele of gedeeltelijke intrekking binnen vier weken na de indiening van de aanvraag:	75%
	van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges;	
b.	bij gehele of gedeeltelijke intrekking op een tijdstip vanaf vier weken tot zes weken na de indiening van de aanvraag:	50%
	van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges;	
c.	bij gehele of gedeeltelijke intrekking op een tijdstip vanaf zes weken na de indiening van de aanvraag:	25%
	van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges.	

Artikel 2.57 Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift bij uitgebreide voorbereidingsprocedure

Gereserveerd.

Artikel 2.57 Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift bij uitgebreide voorbereidingsprocedure

Gereserveerd.

Artikel 2.58 Teruggaaf als gevolg van intrekking verleende omgevingsvergunning voor bouw- of milieubelastende activiteiten

Gereserveerd.

Artikel 2.58 Teruggaaf als gevolg van intrekking verleende omgevingsvergunning voor bouw- of milieubelastende activiteiten

Als het college van burgemeester en wethouders een verleende omgevingsvergunning voor een bouw- of milieubelastende activiteit intrekt op aanvraag van de vergunninghouder, be staat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges, mits deze aanvraag is ingediend binnen 6 maanden na verlening van de vergunning en van de vergunning geen gebruik is gemaakt. De teruggaaf bedraagt:	25%

Artikel 2.59 Teruggaaf als gevolg van het weigeren van een omgevingsvergunning voor bouw- of milieubelastende activiteiten

Gereserveerd.

Artikel 2.59 Teruggaaf als gevolg van het weigeren van een omgevingsvergunning voor bouw- of milieubelastende activiteiten

Gereserveerd.

Artikel 2.60 Geen teruggaaf legesdeel modaliteiten

In afwijking van de voorgaande artikelen van deze paragraaf wordt geen teruggaaf verleend van het legesdeel dat betrekking heeft op de modaliteiten genoemd in paragraaf 2.12.

Artikel 2.60 Geen teruggaaf legesdeel modaliteiten

In afwijking van de voorgaande artikelen van deze paragraaf wordt geen teruggaaf verleend van het legesdeel dat betrekking heeft op de modaliteiten genoemd in paragraaf 2.12.

Artikel 2.61 Minimumbedrag voor teruggaaf

Een bedrag minder dan € 283,80 wordt niet teruggegeven.

Artikel 2.61 Minimumbedrag voor teruggaaf

Een bedrag minder dan € 350,00 wordt niet teruggegeven.

Artikel 2.62 Diversen		
Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor het verstrekken van een kopie, lichtdruk, afschrift of digitale scan van een bouwtekening in formaat:		
a.	A3	€ 8,00
b.	A2	€ 10,00
c.	A1	€ 18,00
d.	A4 tot 6 pagina's	gratis
e.	Voor elke pagina meer dan 6, voor elke pagina	€ 0,70

HOOFDSTUK 3 DIENSTVERLENING VALLEND ONDER DE DIENSTENRICHTLIJN EN NIET VALLEND ONDER HOOFDSTUK 2

Paragraaf 3.1 Horeca		
Artikel 3.1 Exploitatie openbare inrichting		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van:		
a.	een aanvraag om een vergunning tot het exploiteren van een openbare inrichting als bedoeld in artikel 2:28 van de Algemene plaatselijke verordening:	€ 242,50
b.	een aanvraag om een ontheffing van de sluitingstijd voor een openbare inrichting als bedoeld in artikel 2:29, tweede lid, van de Algemene plaatselijke verordening:	€ 18,50

Artikel 3.2 Uitoefenen horeca- of slijtersbedrijf		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van:		
a.	een aanvraag om een vergunning op grond van artikel 3 van de Alcoholwet:	€ 639,85
b.	een aanvraag om een ontheffing als bedoeld in artikel 4, vierde lid, van de Alcoholwet:	€ 224,50
c.	een melding als bedoeld in artikel 30 van de Alcoholwet:	€ 224,50
d.	een aanvraag om wijziging van het aanhangsel als bedoeld in artikel 30a, tweede lid, van de Alcoholwet:	€ 224,50
e.	een aanvraag om een ontheffing als bedoeld in artikel 35 van de Alcoholwet:	€ 22,20

Paragraaf 3.2 Seksbedrijven		
Artikel 3.3 Vergunning seksbedrijf		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning of om de verlenging van een vergunning als bedoeld in artikel 3:3 van de Algemene plaatselijke verordening:		
a.	voor een escortbedrijf:	€ 2.889,60
b.	voor andere prostitutiebedrijven dan bedoeld in onderdeel a:	€ 2.889,60

Paragraaf 3.3 Winkeltijdenwet		
Artikel 3.5 Ontheffing winkeltijden		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:		
a.	een ontheffing in het kader van de Winkeltijdenwet:	€ 103,20
b.	wijziging van een in onderdeel a bedoelde ontheffing:	€ 22,45

Paragraaf 3.4 Organiseren evenement of markt		
Artikel 3.6 Organiseren evenement		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning voor het organiseren van een evenement als bedoeld in artikel 2.25, eerste lid, van de Algemene plaatselijke verordening (evenementenvergunning), als het betreft:		
a.	een meldingsplichtig evenement met maximaal 150 personen en activiteiten tussen 08.00-23.59 uur.:	gratis
b.	een evenement georganiseerd door een stichting tbv een aantoonbaar liefdadig doel:	gratis
c.	een evenement zoals bedoeld in artikel 2:25 van de Algemene Plaatselijke Verordening dat op basis van de Behandelscan van de Veiligheidsregio Brabant Zuid Oost wordt geïndiceerd als A evenement. (regulier evenement)	gratis
d.	een evenement zoals bedoeld in artikel 2:25 van de Algemene Plaatselijke Verordening dat op basis van de Behandelscan van de Veiligheidsregio Brabant Zuid Oost wordt geïndiceerd als B evenement (verhoogd risico)	gratis
e.	een evenement zoals bedoeld in artikel 2:25 van de Algemene Plaatselijke Verordening dat op basis van de Behandelscan van de Veiligheidsregio Brabant Zuid Oost wordt geïndiceerd als C evenement. (risico evenement)	gratis

Artikel 3.7 Organiseren markt		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning:		
a.	voor het organiseren van een snuffelmarkt als bedoeld in artikel 5:23 van de Algemene plaatselijke verordening:	gratis

Paragraaf 3.5 Standplaatsen		
Artikel 3.8 Marktstandplaatsvergunningen en andere vergunningen op markt		
Gereserveerd.		

Artikel 3.9 Overige administratieve dienstverlening markt		
Gereserveerd.		

Paragraaf 3.6 Huisvestingswet 2014 en Wet goed verhuurderschap		
Artikel 3.11 Vergunning [of ontheffing] onttrekken woonruimte		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning [of ontheffing van het verbod] om woonruimte aan de bestemming tot bewoning te onttrekken of onttrokken te houden, als bedoeld in artikel 21, eerste lid, aanhef en onder a, [respectievelijk tweede lid,] van de Huisvestingswet 2014:		€ 96,00

Artikel 3.12 Vergunning [of ontheffing] samenvoegen woonruimte		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning [of ontheffing van het verbod] om woonruimte met andere woonruimte samen te voegen of samengevoegd te houden, als bedoeld in artikel 21, eerste lid, aanhef en onder b, [respectievelijk tweede lid,] van de Huisvestingswet 2014:		€ 96,00

HOOFDSTUK 3 DIENSTVERLENING VALLEND ONDER DE DIENSTENRICHTLIJN EN NIET VALLEND ONDER HOOFDSTUK 2

Paragraaf 3.1 Horeca		
Artikel 3.1 Exploitatie openbare inrichting		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van:		
a.	een aanvraag om een vergunning tot het exploiteren van een openbare inrichting als bedoeld in artikel 2:28 van de Algemene plaatselijke verordening:	€ 247,20
b.	een aanvraag om een ontheffing van de sluitingstijd voor een openbare inrichting als bedoeld in artikel 2:29, tweede lid, van de Algemene plaatselijke verordening:	€ 18,85

Artikel 3.2 Uitoefenen horeca- of slijtersbedrijf		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van:		
a.	een aanvraag om een vergunning op grond van artikel 3 van de Alcoholwet:	€ 652,00
b.	een aanvraag om een ontheffing als bedoeld in artikel 4, vierde lid, van de Alcoholwet:	€ 228,75
c.	een melding als bedoeld in artikel 30 van de Alcoholwet:	€ 228,76
d.	een aanvraag om wijziging van het aanhangsel als bedoeld in artikel 30a, tweede lid, van de Alcoholwet:	€ 228,75
e.	een aanvraag om een ontheffing als bedoeld in artikel 35 van de Alcoholwet:	€ 22,60

Paragraaf 3.2 Seksbedrijven		
Artikel 3.3 Vergunning seksbedrijf		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning of om de verlenging van een vergunning als bedoeld in artikel 3:3 van de Algemene plaatselijke verordening:		
a.	voor een escortbedrijf:	€ 2.944,50
b.	voor andere prostitutiebedrijven dan bedoeld in onderdeel a:	€ 2.944,50

Paragraaf 3.3 Winkeltijdenwet		
Artikel 3.5 Ontheffing winkeltijden		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:		
a.	een ontheffing in het kader van de Winkeltijdenwet:	€ 105,15
b.	wijziging van een in onderdeel a bedoelde ontheffing:	€ 22,85

Paragraaf 3.4 Organiseren evenement of markt		
Artikel 3.6 Organiseren evenement		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning voor het organiseren van een evenement als bedoeld in artikel 2.25, eerste lid, van de Algemene plaatselijke verordening (evenementenvergunning), als het betreft:		
a.	een meldingsplichtig evenement met maximaal 150 personen en activiteiten tussen 08.00-23.59 uur.:	gratis
b.	een evenement georganiseerd door een stichting tbv een aantoonbaar liefdadig doel:	gratis
c.	een evenement zoals bedoeld in artikel 2:25 van de Algemene Plaatselijke Verordening dat op basis van de Behandelscan van de Veiligheidsregio Brabant Zuid Oost wordt geïndiceerd als A evenement. (regulier evenement)	gratis
d.	een evenement zoals bedoeld in artikel 2:25 van de Algemene Plaatselijke Verordening dat op basis van de Behandelscan van de Veiligheidsregio Brabant Zuid Oost wordt geïndiceerd als B evenement (verhoogd risico)	gratis
e.	een evenement zoals bedoeld in artikel 2:25 van de Algemene Plaatselijke Verordening dat op basis van de Behandelscan van de Veiligheidsregio Brabant Zuid Oost wordt geïndiceerd als C evenement. (risico evenement)	gratis

Artikel 3.7 Organiseren markt		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning:		
a.	voor het organiseren van een snuffelmarkt als bedoeld in artikel 5:23 van de Algemene plaatselijke verordening:	gratis

Paragraaf 3.5 Standplaatsen		
Artikel 3.8 Marktstandplaatsvergunningen en andere vergunningen op markt		
Gereserveerd.		

Artikel 3.9 Overige administratieve dienstverlening markt		
Gereserveerd.		

Paragraaf 3.6 Huisvestingswet 2014 en Wet goed verhuurderschap		
Artikel 3.11 Vergunning [of ontheffing] onttrekken woonruimte		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning [of ontheffing van het verbod] om woonruimte aan de bestemming tot bewoning te onttrekken of onttrokken te houden, als bedoeld in artikel 21, eerste lid, aanhef en onder a, [respectievelijk tweede lid,] van de Huisvestingswet 2014:		€ 97,80

Artikel 3.12 Vergunning [of ontheffing] samenvoegen woonruimte		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning [of ontheffing van het verbod] om woonruimte met andere woonruimte samen te voegen of samengevoegd te houden, als bedoeld in artikel 21, eerste lid, aanhef en onder b, [respectievelijk tweede lid,] van de Huisvestingswet 2014:		€ 97,80

Artikel 3.13 Vergunning [of ontheffing] omzetten zelfstandige in onzelfstandige woonruimte		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning [of ontheffing van het verbod] om zelfstandige woonruimte in onzelfstandige woonruimte om te zetten of omgezet te houden, als bedoeld in artikel 21, eerste lid, aanhef en onder c, [respectievelijk tweede lid,] van de Huisvestingswet 2014:		€ 96,00
Artikel 3.14 Vergunning [of ontheffing] verbouwen woonruimte tot meer woonruimten		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning [of ontheffing van het verbod] om woonruimte tot twee of meer woonruimten te verbouwen of in die verbouwde staat te houden, als bedoeld in artikel 21, eerste lid, aanhef en onder d, [respectievelijk tweede lid,] van de Huisvestingswet 2014:		€ 289,00
Artikel 3.15 Splitsingsvergunning [of -ontheffing]		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning [of ontheffing van het verbod] om een recht op een gebouw te splitsen in appartementsrechten, als bedoeld in artikel 22, eerste[, respectievelijk tweede lid,] van de Huisvestingswet 2014:		€ 289,00
Artikel 3.16 Vergunning of ontheffing toeristische verhuur		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning of ontheffing van het verbod om woonruimte voor toeristische verhuur in gebruik te geven als bedoeld in artikel 23c, eerste, respectievelijk tweede lid, van de Huisvestingswet 2014:		€ 289,00
Artikel 3.17 Verhuurvergunning opkoopbescherming		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning om een woonruimte		€ 96,00
Artikel 3.18 Verhuurvergunning woon- of verblijfsruimte		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning als bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de Wet goed verhuurderschap:		
a.	voor een verhuurvergunning woonruimte:	€ 96,00
b.	voor een verhuurvergunning verblijfsruimte:	€ 96,00
Paragraaf 3.7 Overige vergunningen		
Artikel 3.19 Voorwerpen op- aan of boven de weg		
Het tarief tot het verkrijgen van een vergunning voor voorwerpen op- aan of boven de weg als bedoeld in artikel 2:10 van de Algemene Plaatselijke verordening		€ 18,40
Artikel 3.20 Collectevergunning		
Het tarief tot het verkrijgen van een collectevergunning als bedoeld in artikel 5.13 van de Algemene Plaatselijke verordening		€ 18,40
Artikel 3.21 Verlening sluitingstijd met maximaal 1 uur		
Het tarief tot het verkrijgen van een ontheffing tot verlening van sluitingstijd horeca als bedoeld in artikel 2.29 van de Algemene Plaatselijke Verordening		€ 18,40
Artikel 3.22 ontheffing geluidshinder		
a.	Het tarief tot het verkrijgen van een ontheffing geluidshinder als bedoeld in artikel 4.5b van de Algemene Plaatselijke Verordening	€ 53,15
b.	Het tarief tot het verkrijgen van een ontheffing geluidshinder in een horecagelegenheid (incidentele festiviteit) als bedoeld in artikel 4:38 van de Verordening Fysieke Leefomgeving	€ 53,15
Artikel 3.23 recreatief nachtverblijf		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om ontheffing voor het houden van recreatief nachtverblijf buiten een kampeerterrein		€ 18,40
Paragraaf 3.8 In dit hoofdstuk niet benoemd besluit		
Artikel 3.24 Niet benoemd besluit op aanvraag		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een andere, in dit hoofdstuk niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking:		€ 18,40

Artikel 3.13 Vergunning [of ontheffing] omzetten zelfstandige in onzelfstandige woonruimte		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning [of ontheffing van het verbod] om zelfstandige woonruimte in onzelfstandige woonruimte om te zetten of omgezet te houden, als bedoeld in artikel 21, eerste lid, aanhef en onder c, [respectievelijk tweede lid,] van de Huisvestingswet 2014:		€ 97,80
Artikel 3.14 Vergunning [of ontheffing] verbouwen woonruimte tot meer woonruimten		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning [of ontheffing van het verbod] om woonruimte tot twee of meer woonruimten te verbouwen of in die verbouwde staat te houden, als bedoeld in artikel 21, eerste lid, aanhef en onder d, [respectievelijk tweede lid,] van de Huisvestingswet 2014:		€ 294,45
Artikel 3.15 Splitsingsvergunning [of -ontheffing]		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning [of ontheffing van het verbod] om een recht op een gebouw te splitsen in appartementsrechten, als bedoeld in artikel 22, eerste[, respectievelijk tweede lid,] van de Huisvestingswet 2014:		€ 294,45
Artikel 3.16 Vergunning of ontheffing toeristische verhuur		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning of ontheffing van het verbod om woonruimte voor toeristische verhuur in gebruik te geven als bedoeld in artikel 23c, eerste, respectievelijk tweede lid, van de Huisvestingswet 2014:		€ 294,45
Artikel 3.17 Verhuurvergunning opkoopbescherming		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning om een woonruimte		€ 97,80
Artikel 3.18 Verhuurvergunning woon- of verblijfsruimte		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning als bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de Wet goed verhuurderschap:		
a.	voor een verhuurvergunning woonruimte:	€ 97,80
b.	voor een verhuurvergunning verblijfsruimte:	€ 97,80
Paragraaf 3.7 Overige vergunningen		
Artikel 3.19 Voorwerpen op- aan of boven de weg		
Het tarief tot het verkrijgen van een vergunning voor voorwerpen op- aan of boven de weg als bedoeld in artikel 2:10 van de Algemene Plaatselijke verordening		€ 18,70
Artikel 3.20 Collectevergunning		
Het tarief tot het verkrijgen van een collectevergunning als bedoeld in artikel 5.13 van de Algemene Plaatselijke verordening		€ 18,70
Artikel 3.21 Verlening sluitingstijd met maximaal 1 uur		
Het tarief tot het verkrijgen van een ontheffing tot verlening van sluitingstijd horeca als bedoeld in artikel 2.29 van de Algemene Plaatselijke Verordening		€ 18,70
Artikel 3.22 ontheffing geluidshinder		
a.	Het tarief tot het verkrijgen van een ontheffing geluidshinder als bedoeld in artikel 4.5b van de Algemene Plaatselijke Verordening	€ 54,15
b.	Het tarief tot het verkrijgen van een ontheffing geluidshinder in een horecagelegenheid (incidentele festiviteit) als bedoeld in artikel 4:38 van de Verordening Fysieke Leefomgeving	€ 54,15
Artikel 3.23 recreatief nachtverblijf		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om ontheffing voor het houden van recreatief nachtverblijf buiten een kampeerterrein		€ 18,70
Paragraaf 3.8 In dit hoofdstuk niet benoemd besluit		
Artikel 3.24 Niet benoemd besluit op aanvraag		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een andere, in dit hoofdstuk niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking:		€ 18,70

Bijlage 1 'Buitenplanse omgevingsplanactiviteit'
1. een bijbehorend bouwwerk of uitbreiding daarvan.
2. een gebouw ten behoeve van een infrastructurele of openbare voorziening, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:
a. niet hoger dan 5 m, en
b. de oppervlakte niet meer dan 50 m²;
3. een bouwwerk, geen gebouw zijnde, of een gedeelte van een dergelijk bouwwerk, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:
a. niet hoger dan 10 m, en
b. de oppervlakte niet meer dan 50 m²;
4. een dakterras, balkon of andere niet op de grond gelegen buitenruimte aan of op een gebouw, een dakkapel, dakopbouw of gelijksoortige uitbreiding van een gebouw, de uitbreiding van een bouwwerk met een bouwdeel van ondergeschikte aard dan wel voorzieningen gericht op het isoleren van een gebouw;
5. een antenne-installatie, mits niet hoger dan 40 m;
6. een installatie bij een glastuinbouwbedrijf voor warmtekrachtkoppeling als bedoeld in hoofdstuk 1 van de Energiewet;
7. een installatie bij een agrarisch bedrijf waarmee duurzame energie wordt geprodu ceerd door het bewerken van uitwerpselen van dieren tot krachtens artikel 5, tweede lid, van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet aangewezen eindproducten van een krachtens dat artikellid omschreven bewerkingsprocedé dat ziet op het vergisten van ten minste 50 gewichtsprocenten uitwerpselen van dieren met in de omschrijving van dat procedé genoemde nevenbestanddelen;
8. het gebruiken van gronden voor een niet-ingrijpende herinrichting van openbaar ge bied;
9. het gebruiken van bouwwerken, eventueel in samenhang met bouwactiviteiten die de bebouwde oppervlakte of het bouwvolume niet vergroten, en van bij die bouwwerken

bebouwde oppervlakte of het bouwvolume niet vergroten), en van bij die bouwwerken aansluitend terrein.
10. het gebruiken van een recreatiewoning voor bewoning, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:
a. de recreatiewoning voldoet aan de bij of krachtens de Besluit bouwwerken leefomgeving aan een bestaande woning gestelde eisen;
b. de bewoning niet in strijd is met de bij of krachtens het Omgevingsplan.
c. de bewoner op 31 oktober 2003 de recreatiewoning als woning in gebruik had en deze sedertdien onafgebroken bewoont, en
d. de bewoner op 31 oktober 2003 meerderjarig was;
11. ander gebruik van gronden of bouwwerken dan bedoeld in de onderdelen 1 tot en met 10, voor een termijn van ten hoogste vijftien jaar.

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Nummer : R26.062
Onderwerp : 1e begrotingswijziging 2027

Aan de raad

Inleiding
In dit voorstel worden de financiële consequenties verwerkt van de 1e wijziging van de begroting 2027 en de meerjarenraming 2028 t/m 2030, alsmede wordt de actuele financiële positie van de gemeente inzichtelijk gemaakt.

Voorstel
De 1e wijziging van de begroting 2027 vast te stellen.

Beoogd effect
De begroting 2027 bij te stellen op basis van de in dit voorstel benoemde ontwikkelingen.

Argumenten
1.1 In het kader van het budgetrecht van de raad dienen wijzigingen in de begroting te worden vastgesteld door de raad.
De gemeenteraad beschikt over het budgetrecht op grond de Gemeentewet, als onderdeel van haar kaderstellende rol. Het budgetrecht houdt in dat het college alleen uitgaven kan doen en verplichtingen kan aangaan na toestemming of autorisatie van de raad. Met de vaststelling van de begroting en het vaststellen van begrotingswijzigingen hierop geeft de raad het college deze toestemming.

1.2 Wijzigingen in de budgetramingen van de begroting 2027 behoeven verwerking in de financiële administratie.
In deze 1e wijziging van de begroting 2027 zijn de belangrijkste wijzigingen als volgt:

<u>Mutaties subsidiejaarprogramma welzijn 2027</u>
Door het college is het subsidiejaarprogramma welzijn 2027 vastgesteld op een bedrag van ca. € 3.013.464,- (zie voor nadere toelichting RM26.061). Ten opzichte van de thans in de meerjarenbegroting opgenomen ramingen 2027-2030 doen zich per saldo financiële mutaties voor (hogere lasten) tot een bedrag van € 4.347,- per jaar in 2027 en verder. Voor de toelichting op de belangrijkste mutaties wordt verwezen naar de raadsmededeling.

De specificatie van het subsidiejaarprogramma welzijn hebben we als bijlage opgenomen in de ontwerpbegroting 2027.

<u>Mutaties belasting- en tarievenmaatregelen 2027</u>
In de voorliggende begrotingswijziging worden mutaties verwerkt met betrekking tot de rioolheffing, afvalstoffenheffing en leges. De raming zijn geactualiseerd op basis van de verordening rioolheffing 2027 (R26.047 – 26.15429), de verordening afvalstoffenheffing 2027 (R26.047 – 26.15428) en verordening leges 2027 (R26.047 – 26.15430/26.17966) inclusief raadsbesluit R26.050b ‘2e wijziging verordening op de heffing en invordering van leges 2026’.

De aanpassing van de riool- en afvalstoffenheffing heeft een positief effect op het begrotingssaldo. Dit komt doordat bij het bepalen van de tarieven ook rekening wordt gehouden met de btw over de kosten. Deze btw wordt niet rechtstreeks als uitgave in de begroting opgenomen, maar wordt wel meegenomen bij het bepalen van de hoogte van de heffing. Daarnaast komen eerder geraamde kostenstijgingen nu tot uiting in een hogere heffing.

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
BV	Frank Castelijns	0497-361636

De mutatie van de leges heeft geen effect op het begrotingssaldo. De inkomsten en uitgaven worden met hetzelfde bedrag aangepast. De mutaties van de opbrengsten uit de onroerende-zaakbelastingen en toeristenbelasting zijn al verwerkt in de ontwerpbegroting 2027.

Mutaties septembercirculaire 2026
Traditioneel is op Prinsjesdag de septembercirculaire verschenen. De septembercirculaire staat in het teken van de vertaling van de Miljoenennota 2027 en bevat informatie over de hoogte van de algemene uitkering aan de gemeente(n) voor de jaren 2026 en volgende jaren.

We hebben de septembercirculaire doorgerekend voor onze gemeente. Voor de financiële effecten hiervan wordt verwezen naar raadsmededeling RM26.067.

Subsidieregeling herstelcentrum
Na overleg in de Kempen en regio Eindhoven, zijn gemeenten Bladel, Eersel en Reusel – De Mierden na het zomerreces tot overeenstemming gekomen over een subsidieregeling voor een herstelcentrum in 2027 en 2028. De subsidieregeling wordt ter vaststelling aan de colleges voorgelegd en de financiering in de begroting aan de gemeenteraden. Regionale en landelijke cofinanciering blijft onzeker en gemeenten Oirschot en Bergeijk hebben door lage deelnemersaantallen besloten niet aan de regeling deel te nemen. Het benodigde bedrag vanuit gemeente Bladel voor instandhouding van een herstelcentrum voor inwoners van gemeenten Bladel, Eersel en Reusel – De Mierden is daarom € 569.000 in 2027 en € 597.000 in 2028. Een deel van de middelen is verwerkt in de voorliggende begrotingswijziging, ter hoogte van € 142.000 in 2027 en € 149.000 in 2028. De overige middelen zijn reeds verwerkt in de primitieve begroting 2027. Uitgebreide toelichting is te lezen in aankomende raadsmededeling RM26.069.

Kanttekeningen
Indien de 1e begrotingswijziging 2027 niet wordt vastgesteld zullen er op onderdelen onvoldoende budgetten beschikbaar zijn om uitvoering te geven aan de ambities voor het jaar 2027.

Financiën
Onderstaand treft u een overzicht aan van de meerjarige financiële consequenties van de hiervoor genoemde ramingen na verwerking van de 1e wijziging van de begroting 2027.

bedragen x € 1.000,-	2027		2028		2029		2030	
structureel meerjarenperspectief ontwerpbegroting 2027	v	116	n	-1.975	n	-1.020	n	-1.470
structurele mutaties belasting en tarieven 2027	v	138	v	138	v	138	v	138
structurele mutaties subsidiejaarprogramma welzijn 2027	n	-4	n	-4	n	-4	n	-4
structurele mutaties septembercirculaire 2026	v	36	n	-21	n	-12	v	110
structurele mutaties subsidieregeling herstelcentrum	n	-142		-149				
geactualiseerd structureel meerjarenperspectief	**v**	**144**	**n**	**-2.011**	**n**	**-899**	**n**	**-1.226**
incidenteel meerjarenperspectief ontwerpbegroting 2026	n	-592	n	-348	n	-348	v	37
geactualiseerd incidenteel meerjarenperspectief	**n**	**-592**	**n**	**-348**	**n**	**-348**	**v**	**37**
totaal begrotingsresultaat	**n**	**-448**	**n**	**-2.359**	**n**	**-1.247**	**n**	**-1.189**

(- = nadeel en + = voordeel)

Bladel, 6 oktober 2026

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris,

ValidSigned door Ruud Lathouwers
op 08-10-2026

de burgemeester,

ValidSigned door Maurits van den Bosch
op 07-10-2026

Bijlage(n)
01. Ontwerpbesluit (26.18708)

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

26.18708

Ontwerp-raadsbesluit

26.18708

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R26.062 van burgemeester en wethouders van 6 oktober 2026;

gelet op de artikelen 189, 190 en 192 van de Gemeentewet;

besluit:

de 1e wijziging van de begroting 2027 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 12 november 2026.

De raad voornoemd,

de griffier, de voorzitter,

Gemeente Bladel

Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

26.18708

Ontwerp-raadsbesluit

26.18708

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R26.062 van burgemeester en wethouders van 6 oktober 2026;

gelet op de artikelen 189, 190 en 192 van de Gemeentewet;

besluit:

de 1e wijziging van de begroting 2027 vast te stellen.

bedragen x 1000	Mutaties 1e begrotingswijziging 2027							
	2027		2028		2029		2030	
lasten								
Onderwijs	-12	n	-11	n	-14	n	-26	n
Sociaal domein	-180	n	-187	n	-38	n	-38	n
Sport, cultuur en recreatie	-88	n	17	v	17	v	17	v
Verkeer en vervoer	-71	n	-71	n	-71	n	-71	n
Volksgezondheid en milieu	-136	n	-137	n	-138	n	-118	n
VHROSV	-100	n	-100	n	-100	n	-100	n
Totaal lasten	**-586**	n	**-487**	n	**-343**	n	**-335**	n
baten								
Algemene dekkingsmiddelen	268	v	104	v	117	v	251	v
Verkeer en vervoer	71	v	71	v	71	v	71	v
Volksgezondheid en milieu	276	v	277	v	277	v	258	v
Totaal baten	**614**	v	**451**	v	**465**	v	**579**	v
Totaal lasten en baten	**28**	v	**-36**	n	**122**	v	**244**	v

(- =nadeel en + =voordeel)

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 12 november 2026.

De raad voornoemd,

de griffier, de voorzitter,

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Nummer : R26.054
Onderwerp : Raadsvoorstel Verlengingsvoorstel Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2027-2028

Aan de raad

Inleiding
Het Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant (hierna: RVP) bevat de gezamenlijke prioriteiten van de 32 gemeenten, politie en het Openbaar Ministerie voor de aanpak van veiligheidsvraagstukken in de regio. Het RVP vormt, samen met de lokale Integrale Veiligheidsplannen en de landelijke Veiligheidsagenda, het kader voor de regionale veiligheidsaanpak. Hiermee wordt op regionaal niveau gewerkt aan een veilige en leefbare regio door samenwerking tussen gemeenten, politie, Openbaar Ministerie en andere partners, zodat veiligheidsvraagstukken effectief en doortastend kunnen worden aangepakt.

De Bestuurlijke Regiegroep[1] heeft op 23 juni 2025 besloten om het huidige RVP met twee jaar te verlengen tot en met 2028. Aanleiding hiervoor is de behoefte om te komen tot een vernieuwd en toekomstbestendig regionaal beleidsplan, dat beter aansluit bij de lokale integrale veiligheidsplannen, de landelijke veiligheidsagenda en actuele ontwikkelingen binnen het veiligheidsdomein.

Met de verlenging blijft de huidige koers in stand, terwijl tegelijkertijd ruimte ontstaat om zorgvuldig te werken aan een nieuw RVP voor de periode vanaf 2029.

Op grond van artikel 38b, tweede lid, van de Politiewet 2012 wordt de gemeenteraad door de burgemeester gehoord over het verlengingsvoorstel, voorafgaand aan de regionale vaststelling. Met dit voorstel wordt invulling gegeven aan deze verplichting en wordt u in de gelegenheid gesteld om wensen en bedenkingen kenbaar te maken.

Voorstel
1. Kennis te nemen van het ‘Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2023-2026’ en het ‘Verlengingsvoorstel Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2027-2028’.
2. Geen wensen en bedenkingen kenbaar te maken bij de regioburgemeester Oost-Brabant ten aanzien van het ‘Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2023-2026’ en het ‘Verlengingsvoorstel Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2027-2028’.

Beoogd effect
Met de verlenging blijft de huidige koers in stand. De regionale doelstellingen zijn nog actueel en sluiten aan bij de lokale prioriteiten. Daarnaast biedt de verlenging ruimte om het Regionaal Veiligheidsplan vanaf 2029 zorgvuldig af te stemmen op de Integrale Veiligheidsplannen die momenteel in de meeste gemeenten in ontwikkeling zijn.

[1] De Bestuurlijke Regiegroep is het bestuurlijke overleg van burgemeesters in de regio, samen met politie en Openbaar Ministerie, dat stuurt op de uitvoering en monitoring van het Regionaal Veiligheidsplan.

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
DV	Myrna van Avendonk	0497-361636

Argumenten

1.1 De doelstellingen in het RVP zijn nog actueel.

Het huidige RVP heeft betrekking op de periode 2023–2026 en richt zich op de thema's zorg en veiligheid (waaronder huiselijk geweld en kindermishandeling, personen met onbegrepen gedrag en jeugd), digitale veiligheid, maatschappelijke onrust (inclusief polarisatie en radicalisering), ondermijnende criminaliteit en mensenhandel. Deze regionale prioriteiten zijn gebaseerd op de lokale Integrale Veiligheidsplannen van gemeenten en worden aangevuld met de beleidsdoelstellingen ten aanzien van de taakuitvoering van de politie uit de landelijke veiligheidsagenda. De doelstellingen uit het huidige RVP zijn nog steeds actueel en sluiten aan bij de lokale veiligheidsopgaven. Door het plan te verlengen, blijft de ingezette koers behouden en wordt de continuïteit van de regionale samenwerking geborgd.

1.2 Lokale doelen kunnen beter landen in het RVP.

In onze gemeente zijn we op dit moment bezig met de vorming van het nieuwe Integraal Veiligheidsbeleid 2027-2030. Door de verlenging van het RVP kunnen de lokale doelen die u in het IVP vastlegt beter landen in het RVP.

1.3 Richtinggevende ambities vragen nadere uitwerking.

Begin 2026 hebben gemeenten, politie en het Openbaar Ministerie tijdens de conferentie 'Samen stevig kiezen' gezamenlijk verkend welke keuzes nodig zijn in de inzet van politiecapaciteit en de prioritering van veiligheidsopgaven. Daarbij is specifiek gekeken naar maatschappelijk urgente vraagstukken en de vraag hoe de beschikbare capaciteit zo impactvol mogelijk kan worden ingezet. Dit heeft geleid tot vijf regionale ambities die richting geven aan de verdere ontwikkeling van het veiligheidsbeleid. Zo wordt onder meer gekeken naar de rol van de politie bij vraagstukken rondom personen met onbegrepen gedrag en bij lichtere strafbare feiten, en naar een gerichtere inzet op thema's zoals geweld in afhankelijkheidsrelaties, cyber- en online criminaliteit en de zichtbaarheid van de wijkagent. Deze ambities sluiten in algemene zin aan bij de prioriteiten uit het huidige RVP, maar vragen nog nadere uitwerking. De verlenging van het huidige RVP biedt hiervoor de benodigde ruimte, zodat deze ambities zorgvuldig kunnen worden uitgewerkt en kunnen landen in een nieuw Regionaal Veiligheidsplan voor de periode vanaf 2029.

1.4 Betere aansluiting tussen beleidscycli door verlenging huidige RVP.

Het RVP dient volgens de Politiewet (art. 39 lid 1) rekening te houden met de landelijke veiligheidsagenda en de lokale doelen die elke gemeenteraad vaststelt ter nastreving van veiligheid (door de handhaving van de openbare orde en de hulpverlening door politie). Met de verlenging ontstaat een betere aansluiting tussen het RVP, de IVP's, de landelijke veiligheidsagenda 2023-2026 en het meerjarenbeleidsplan van het RIEC 2025-2028. Hierdoor sluiten beleidskaders beter op elkaar aan en wordt de uitvoerbaarheid van de gezamenlijke veiligheidsaanpak versterkt.

1.5 Wettelijke verplichting wordt geborgd.

Met het verlengingsvoorstel wordt invulling gegeven aan de wettelijke verplichting om ten minste eenmaal in de vier jaar een regionaal beleidsplan vast te stellen en om hierbij de gemeenteraad te horen over het ontwerpbeleidsplan. Hiermee blijft de regio voldoen aan de kaders van de Politiewet 2012.

1.6 De prioriteiten uit het RVP komen nadrukkelijk niet in de plaats van andere lokale prioriteiten.

De prioriteiten uit het RVP komen nadrukkelijk niet in de plaats van andere lokale prioriteiten. Het zijn strategische thema's die extra aandacht vragen en waarop forse winst geboekt kan worden door bovenlokaal, op het niveau van de eenheid samen te werken. De lokale prioriteiten uit gemeente Bladel worden meegenomen in het Integraal Veiligheidsplan 2027-2030 voor basisteam de Kempen dat op dit moment wordt ontwikkeld.

Kanttekeningen

1.1 Juridisch kader verlenging

De Politiewet 2012 voorziet niet expliciet in de verlenging van een beleidsplan. Doordat het verlengingsvoorstel tijdig wordt vastgesteld en aan de minister van Justitie en Veiligheid wordt aangeboden en omdat de vorm van het beleidsplan niet wettelijk is voorgeschreven, wordt

nog steeds voldaan aan de verplichting tot periodieke vaststelling van een regionaal beleidsplan.

1.2 Beperkte inhoudelijke vernieuwing
Met de verlenging blijft de inhoud van het RVP in de basis ongewijzigd. Dit betekent dat er voor de periode 2027–2028 geen nieuwe thema's worden toegevoegd. Door de uitgevoerde herijking is het plan wel opnieuw beoordeeld in het licht van de huidige maatschappelijke en beleidsmatige ontwikkelingen en wordt dit acceptabel geacht.

Financiën
Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen.

Communicatie
N.v.t.

Uitvoering
Nadat overeenkomstig artikel 38b lid 2 Politiewet 2012 invulling is gegeven aan het horen van de 32 gemeenteraden door de betreffende burgemeesters van de gemeenten in het gebied waarin de regionale eenheid de politietaak uitvoert, wordt het verlengingsvoorstel RVP 2027-2028 vastgesteld door het Regionaal Overleg Veiligheid op 19 november 2026. Nadat het verlengingsvoorstel is vastgesteld wordt het voor 1 januari 2027 aangeboden aan de minister van Justitie en Veiligheid.

Daarnaast wordt vanaf medio 2026 op regionale schaal en integraal toegewerkt naar een nieuw RVP voor 2029 ev. Hieraan voorafgaand vindt een evaluatie plaats waarbij, naast de inhoud, ook gekeken zal worden naar het proces (van de totstandkoming en de structuur rondom het RVP).

Bladel, 16 september 2026

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris,

ValidSigned door M.L.J. Van Camp
op 16-09-2026

de burgemeester,

ValidSigned door Maurits van den Bosch
op 16-09-2026

Bijlage(n)
01. Ontwerp-besluit Verlengingsvoorstel RVP 2027-2028 *(26.17784)*
02. Verlengingsvoorstel RVP 2027-2028 *(26.17763)*
03. Regionaal Veiligheidsplan 2023-2026 *(26.17769)*
04. Sterkteverdeling politie-eenheid Oost-Brabant *(26.17770)*

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

26.17784

Ontwerp-raadsbesluit

26.17784

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R26.054 van burgemeester en wethouders van 15 september 2026;

gelet op de artikelen artikel 38b lid 2. en artikel 39 lid 1. van de Politiewet 2012;

overwegende dat burgemeester en wethouders op 15 september 2026 een voorstel hebben gedaan;
overwegende dat de commissie MAZ op 29 oktober 2026 advies heeft uitgebracht;

besluit:

1. Kennis te nemen van het ‘Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2023-2026’ en het ‘Verlengingsvoorstel Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2027-2028’.
2. Geen wensen en bedenkingen kenbaar te maken bij de regioburgemeester Oost-Brabant ten aanzien van het ‘Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2023-2026’ en het ‘Verlengingsvoorstel Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2027-2028’

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 10 november 2026.

De raad voornoemd,

de griffier, de voorzitter,

2027 - 2028

REGIONAAL VEILIGHEIDSPLAN

VERLENGINGSVOORSTEL

OOST-BRABANT

Regiobureau Integrale
Veiligheid Oost-Brabant

Colofon

Titel
Verlengingsvoorstel Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2027 - 2028

Uitgave
Regiobureau Integrale Veiligheid Oost-Brabant

Datum
Versie juli 2026

Contact
RIVOB
contact@rivob.nl
www.rivob.nl

Regiobureau Integrale Veiligheid Oost-Brabant

Voorwoord

Voor u ligt het verlengingsvoorstel Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2027-2028.

In het Regionaal Veiligheidsplan zijn de gezamenlijke prioriteiten binnen de regio benoemd: veiligheids-vraagstukken die in Oost-Brabant spelen en waarop een gezamenlijke, integrale aanpak nodig is. Het is het gezamenlijke plan van 32 gemeenten, het openbaar ministerie en de politie voor de aanpak van (boven) lokale vraagstukken.

In 2025 is een bewuste keuze gemaakt om het Regionaal Veiligheidsplan 2023-2026 met twee jaar te verlengen. Met de verlenging van het veiligheidsplan wordt ruimte geboden om te werken aan een kwalitatief procesvoorstel voor het Regionaal Veiligheidsplan van 2029 en verder. Zo biedt de verlenging een kans om het volgende veiligheidsplan (in welke vorm dan ook) relevanter én wendbaarder te maken, aansluitend op de behoefte van de samenleving in Oost-Brabant.

Het voorliggende verlengingsvoorstel bevat een korte toelichting op het huidige Regionaal Veiligheidsplan 2023-2026, de samenhang met andere beleidsplannen en de herijking van de geprioriteerde thema's voor de periode 2027-2028. Tezamen met het in de bijlage opgenomen huidige Regionaal Veiligheidsplan 2023-2026 biedt dit voorstel een versterking van en aanvulling op het regionaal veiligheidsbeleid in Oost-Brabant voor de periode 2027-2028.

De titel van het huidige Regionaal Veiligheidsplan 2023-2026 '*samen bouwen aan een veilig Oost-Brabant'* blijft ook de komende twee jaar in Oost-Brabant ongewijzigd van kracht! Door de toenemende veelheid van veiligheidsvraagstukken en verdere bezuinigingen zoals deze nu door de politie intern moeten worden ingevuld, zullen onze veiligheidsambities de komende jaren verder onder druk komen. In dat licht is het passend om te kiezen voor een relatief beknopt verlengingsvoorstel voor de periode van twee jaar. Een voorstel dat aansluit bij de concrete realiteit en behoefte vanuit de uitvoeringspraktijk.

Hoewel wij ons realiseren dat de komende twee jaar op het gebied van veiligheid ons de nodige uitdagingen te wachten staan, is dit verlengingsvoorstel opgesteld vanuit vertrouwen en in de gezamenlijke inzet en energie die nodig zijn om verdere stappen te zetten.

Inhoud

Inleiding 5

Lokale, regionale en landelijke (beleids)plannen 6

Herijking geprioriteerde thema's 7

PRIORITEIT 1: Zorg en Veiligheid 7

PRIORITEIT 2: Digitale veiligheid 8

PRIORITEIT 3: Maatschappelijke onrust 10

PRIORITEIT 4: Ondermijning 11

PRIORITEIT 5: Mensenhandel 12

BIJLAGE 1: Regionaal Veiligheidsplan 2023-2026 14

BIJLAGE 2: Sterkteverdeling politie-eenheid Oost-Brabant 14

Inleiding

In artikel 39 lid 1 van de Politiewet 2012 is bepaald dat de burgemeesters van de gemeenten in het gebied waarin de regionale eenheid de politietaak uitvoert en de hoofdofficier van justitie ten minste eenmaal in de vier jaar het beleidsplan van de eenheid en jaarlijks het jaarverslag vaststellen. In Oost-Brabant wordt het Regionaal Veiligheidsplan (RVP) vastgesteld in het Regionaal Overleg Veiligheid (ROV), waarin de 32 burgemeesters, hoofdofficier en politiechef zijn vertegenwoordigd.

In de regio Oost-Brabant is enkele jaren geleden het besluit genomen om het beleidsplan als bedoeld in artikel 39 Politiewet een integraal karakter te geven en vorm te geven in het RVP Oost-Brabant. Het RVP schetst een beeld over wat gemeenten, het openbaar ministerie en de politie gezamenlijk binnen de regio doen om geprioriteerde, integrale veiligheidsproblematiek aan te pakken. Het RVP kan worden gezien als een leidraad voor wat betreft de regionale veiligheidsprioriteiten binnen Oost-Brabant. Het openbaar ministerie, gemeenten en politie werken nauw samen om de in het RVP genoemde doelen en prioriteiten te realiseren. De bedoeling is dat er efficiënt opgavegericht wordt samengewerkt, vanuit helder belegde en vastgestelde verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

Begin 2025 is bestuurlijk de behoefte uitgesproken om na 2026 te komen tot een integraal, dynamisch veiligheidsplan dat beter aansluit bij de landelijke veiligheidsagenda en de gemeentelijke, integrale veiligheidsagenda's (IVP's). Een plan waarin ambities realistisch zijn geformuleerd en niet beperkt blijven tot een papieren werkelijkheid. Deze behoefte heeft geleid tot de keuze om het RVP 2023-2026 met twee jaar te verlengen en daarbij de geprioriteerde thema's van het huidige RVP te herijken in lijn met de prestaties. In onderliggend voorstel wordt aan deze keuze gehoor gegeven. Daarnaast is besloten het huidige RVP te evalueren, waarbij eveneens de structuur rondom het RVP in ogenschouw wordt genomen. Dit evaluatietraject wordt via een separaat traject vormgegeven vanaf eind 2026, met het oog op het RVP voor de periode 2029 en verder.

De governance rondom veiligheid binnen de regio Oost-Brabant is rondom het RVP ingericht. Kern van de overlegstructuur is de Bestuurlijke Regiegroep (BRG), waaraan de voorzitters van de basisteamdriehoeken, de hoofdofficier van justitie en de politiechef deelnemen. Daarnaast sluiten de coördinerend gemeentesecretaris en de Belastingdienst aan. Dit overleg is besluitvormend ten aanzien van in ieder geval de gezamenlijke regionale veiligheidsopgave zoals vastgesteld in het RVP en monitort de voortgang van de realisatie van de doelstellingen van het RVP. Voor dit overleg geldt dat de voorzitters van de basisteamdriehoeken met mandaat vanuit hun achterban deelnemen.

Het Regiobureau Integrale Veiligheid Oost-Brabant (RIVOB) werkt in opdracht van de BRG en biedt ondersteuning aan het realiseren van de doelen die voortkomen uit het RVP. Zij leveren daarmee een versterking van de regionale samenwerking op het gebied van veiligheid.[1] De uitwerking van de thema's uit het RVP worden geborgd in de vijf programmaraden. Deze programmaraden functioneren onder voorzitterschap en vicevoorzitterschap van twee burgemeesters en met vertegenwoordigers vanuit de driehoekpartners als kernleden. Daarnaast nemen (indien nodig) partners deel vanwege hun expertise over het onderwerp en/of hun rol in het proces. De Programmaraden zetten zich in om de doelstellingen uit het RVP per thema te realiseren. Voorzitters van Programmaraden kunnen, indien daartoe een noodzaak bestaat, voor een agendapunt aanschuiven bij de BRG.

Dit verlengingsvoorstel Regionaal Veiligheidsplan 2027-2028 (hierna: het verlengingsvoorstel) is, onder coördinatie van het RIVOB, opgesteld door de ambtelijke Werkgroep RVP, bestaande uit ambtenaren Integrale Veiligheid vanuit de diverse basisteams en afgevaardigden vanuit het openbaar ministerie en de politie. Verder is input geleverd door de leden van het regionaal IV-overleg, het regionale gremium waarin, naast het openbaar ministerie, de politie, het RIEC Oost-Brabant en het ministerie van Justitie en Veiligheid, alle secretarissen van de basisteams zijn vertegenwoordigd. Ook hebben de leden van de vijf Programmaraden (en de daarbij horende ambtelijke voorbereidingsoverleggen) inbreng gehad ten aanzien van het voorstel door middel van de uitgevoerde QuickScan.

[1] Zie voor verdere uitwerking van de governance rondom veiligheid in de regio Oost-Brabant bijlage 2 van het Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant, 2023-2026, p.64 e.v.

Lokale, regionale en landelijke (beleids)plannen

Het RVP, als ook het verlengingsvoorstel, kan niet los worden gezien van een aantal andere lokale, regionale en landelijk (beleids)plannen. In dit verlengingsvoorstel is dan ook expliciet kennisgenomen van het proces en de inhoud van de relevante (beleids)plannen die hieronder kort worden toegelicht.

Integrale Veiligheidsplannen gemeenten
Het RVP is nadrukkelijk bedoeld als versterking van, en aanvulling op, het lokaal veiligheidsbeleid. Het huidige RVP 2023-2026 is bij de totstandkoming afgestemd met de voor de gemeenten lokale prioriteiten die zijn vastgelegd in de afzonderlijke IVP's. Voor de periode 2027-2028 blijft het uitgangspunt dat onderwerpen waar regionaal geen actie op hoeft te worden gezet, lokaal nog wel geprioriteerd kunnen worden. Hoewel het proces (en de vastgestelde looptijd) van de IVP's binnen de gemeenten in Oost-Brabant verschilt, zijn inhoudelijk de verschillen beperkt van aard. Zoals hierboven benoemd biedt de verlenging van het RVP aan de gemeenten de gelegenheid om de cyclus van planvorming in de juiste volgorde te doorlopen, te weten; eerst de lokale IVP's en dan, daarvan afgeleid, een RVP.

Meerjarenbeleidsplan RIEC Oost-Brabant 2025-2028
Het RIEC Oost-Brabant heeft de ambitie om de eenheid Oost-Brabant minder aantrekkelijk te maken voor ondermijnende criminaliteit en de samenleving en overheid weerbaar te maken tegen de negatieve invloeden hiervan. Uit het meerjarenbeleidsplan van het RIEC Oost-Brabant kan worden opgemaakt dat zij dit doen door de aanpak te intensiveren op vier verdiepingsthema: logistieke knooppunten en transport, jonge aanwas, mensenhandel en criminele geldstromen. In aanvulling op het meerjarenbeleidsplan wordt per verdiepingsthema een tweejaarlijks uitvoeringsplan opgesteld. De regio Oost-Brabant heeft zich in het meerjarenbeleidsplan tot en met 2028 gecommitteerd.

Beleidsplannen Veiligheidsregio's Oost-Brabant 2027-2030
Hoewel het RVP met name betrekking heeft op de sociale veiligheid (en minder op fysieke veiligheid) is bij de totstandkoming van het verlengingsvoorstel afstemming gezocht met de meerjarenbeleidsplannen van de twee Veiligheidsregio's in Oost-Brabant. Daarbij is gekeken naar elkaars processen en (strategische) thema's, met als doel overlap te vermijden en waar mogelijk samenwerking te bevorderen. Denk hierbij aan de uitdagingen rondom de weerbaarheidsopgave. Voor de onderwerpen rond de fysieke veiligheid wordt verwezen naar het specifiek voor deze gebieden ontwikkeld beleid.

VNG Meerjarenagenda Veiligheid 2025-2030
Met en voor gemeenten is de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) op verschillende manieren betrokken bij een groot aantal veiligheidsthema's. In de Meerjarenagenda Veiligheid van de VNG wordt vooruitgekeken naar de veiligheidsthema's die de komende jaren belangrijk zijn en blijven. Voor 2025-2030 zijn de prioritaire veiligheidsthema's: gemeentelijke regie op veiligheid, ondermijning, maatschappelijke onrust, digitale veiligheid, weerbare overheid en samenleving en zorg en veiligheid.

Veiligheidsagenda 2027-2030
De minister stelt eens in de vier jaar beleidsdoelstellingen vast die gaan over de taakuitvoering van de politie. Dit gebeurt nadat de regioburgemeesters en het openbaar ministerie daarover zijn gehoord. Deze beleidsdoelstellingen zijn altijd beperkt in aantal, zijn regio/grensoverschrijdend en vragen daarom een landelijke aanpak. In 2027 moet er een nieuwe veiligheidsagenda liggen. Op het moment van schrijven wordt op landelijk niveau gesproken over de thema's die worden opgenomen in de veiligheidsagenda voor de periode 2027-2030. Vooralsnog is wel al gezamenlijkheid gevonden op de thema's ondermijning, relationeel geweld en geweld in afhankelijkheidsrelaties (met name geweld tegen vrouwen), mensenhandel en cybercrime & gedigitaliseerde criminaliteit, waaronder online seksueel misbruik.

Herijking geprioriteerde thema's

De herijking van de geprioriteerde thema's uit het huidige RVP 2023-2026 is tot stand gekomen aan de hand van een zogenaamde QuickScan. Met de QuickScan is eind 2025 een *lean en mean* uitvraag gedaan binnen de vijf Programmaraden (en de daarbij horende ambtelijke voorbereidingsoverleggen) naar de behaalde resultaten, toekomstige ontwikkelingen en herijkingsmogelijkheden en -wensen voor de periode 2027-2028. Hieronder worden de resultaten van de QuickScan samengevat weergegeven.

Algemene uitgangspunten

In het huidige RVP 2023-2026 zijn een aantal uitgangspunten voor regionale samenwerking geformuleerd en de volgende vijf thema's geprioriteerd:

1. Zorg en veiligheid
2. Digitale veiligheid
3. Maatschappelijke onrust
4. Ondermijning
5. Mensenhandel

De uitgangspunten voor regionale samenwerking en de vijf geprioriteerde thema's blijven in Oost-Brabant voor de periode 2027-2028 behouden. We ontwikkelen door op de thema's waar de afgelopen vier jaar al hard aan is gewerkt. De thema's zijn en blijven regionaal actueel, dragen bij aan lokaal veiligheidsbeleid en vragen om een regionale aanpak en/of ondersteuning. Alle vijf de thema's liggen in lijn met de thema's die worden benoemd in de hiervoor beschreven lokale, regionale en landelijke plannen.

In het licht van noodzakelijke flexibiliteit blijft de afspraak voor de komende twee jaar ongewijzigd dat indien het veiligheidsplan moet worden aangepast of bijgesteld hierover in de BRG en de basisteamdriehoeken separate afspraken worden gemaakt.[2] Deze afspraak is nodig omdat ervaring leert dat de actuele omstandigheden soms vereisen om van het oorspronkelijk plan af te wijken of hierop een aanvulling te doen. In de periode van het huidige RVP 2023-2026 is hier sprake van geweest in de vorm van het realiseren van regionale afspraken en richtlijnen rondom (denormalisatie van) drugs en (maatschappelijke) opvanglocaties. Beide onderwerpen zijn niet geprioriteerd in het RVP, maar het maken van regionale afspraken hierover bleek gewenst. Naar verwachting blijft er ook in de verlengingsperiode (regionale) aandacht voor deze thema's. Daarnaast zijn thema's zoals paraatheid, inzet bij openbare ordeverstoringen en weerbaarheid tegen diverse soorten dreigingen (militair, hybride, statelijk, cyber) actueel.[3] Zij raken beheersonderwerpen van gemeenten, het openbaar ministerie en politie en ook mogelijk de komende twee jaren (deels) de gezamenlijke prioriteiten.

Tot slot verdient het een opmerking dat gaandeweg de beleidsperiode RVP 2023-2026 de Regionale Adviescommissie TOOI (RACT) Oost-Brabant is opgericht. Met de oprichting van de RACT wordt regionaal door het gezag controle en toezicht uitgeoefend op het Team Openbare Orde Inlichtingen (TOOI) van de politie. Door het ROV is in mei 2025 ingestemd met de oprichting van de RACT Oost-Brabant, evenals met de beleidsprioriteiten voor het TOOI die worden vastgelegd in het RVP. Voor de huidige beleidsperiode zijn dit maatschappelijke onrust, polarisatie en radicalisering, (politiek) activisme en extremisme en lokale en regionale openbare orde risico's. Deze prioriteiten zijn nog altijd actueel en blijven daarom in de verlengingsperiode ongewijzigd.

PRIORITEIT 1: Zorg en Veiligheid

In de beleidsperiode RVP 2023-2026 zijn belangrijke vorderingen gemaakt op de opgaves rond het thema zorg en veiligheid. Denk bijvoorbeeld aan de analyses die gemaakt zijn op de onderwerpen personen met onbegrepen gedrag, jeugd en huiselijk geweld. Deze analyses zijn op initiatief van de Programmaraad Zorg en Veiligheid uitgevoerd en geagendeerd en besproken in de vierhoeken op basisteamniveau.[4] De analyses laten onder andere zien dat de problematiek groot is en inspanning vanuit zorg én veiligheid ook de komende jaren nodig zijn.

[2] Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2023-2026, p.8.
[3] Strategische agenda regioburgemeesters 2026-2030, p. 6.
[4] Aan de bijeenkomsten van de vierhoeken nemen, naast de deelnemers uit de driehoek, ook de relevante wethouders uit het sociaal domein deel.

Het thema huiselijk geweld is immers niet voor niets ook geprioriteerd in de landelijke veiligheidsagenda. Voor deze en andere resultaten van de Programmaraad Zorg en Veiligheid wordt verwezen naar de jaarverslagen van het RVP.

De Programmaraad Zorg en Veiligheid stuurt op de realisatie van de doelstellingen zoals beschreven in het RVP. Dit doen zij volgens de “3 A’s”; Afstemmen, Agenderen, Aanjagen. De afgelopen jaren was dit een uitdaging. Een belangrijke oorzaak hiervoor is dat er ook andere bestuurlijke gremia (weliswaar op subregionaal niveau), zoals de stuurgroepen van de Zorg- en Veiligheidshuizen zijn, en dat onvoldoende helder is hoe deze verschillende gremia zich tot elkaar verhouden. Dit leidt tot bestuurlijke inefficiëntie in de governance en uiteindelijk ook in de uitvoering. Om op het thema zorg en veiligheid ook in de verlengingsperiode 2027-2028 voldoende slagkracht en vooruitgang te boeken is het noodzakelijk om de samenhang tussen de bestuurlijke gremia te versterken, met daarbij aandacht voor de juiste verantwoordelijkheden op de juiste tafels en scherpte in de opgaves. Waarbij het vanuit de veiligheidskolom van belang is dat er één bestuurlijk gremium op het niveau van Oost-Brabant stuurt op de opgaves van zorg en veiligheid (zoals beschreven in het RVP).[5] Daarnaast zal een uitvoeringsagenda ook bijdragen aan meer slagkracht in de uitvoering.

Op inhoud is de focus in de periode 2027-2028 gericht op de onderwerpen personen met onbegrepen gedrag en geweld in afhankelijkheidsrelaties, waarbij huiselijk geweld en femicide extra aandacht hebben. Op het thema geweld in afhankelijkheidsrelaties liggen belangrijke uitdagingen op de aansluiting tussen de gemeentelijke en strafrechtelijke aanpak. Een belangrijk element hierin is de inzet van het tijdelijk huisverbod, waarbij reeds door de BRG is uitgesproken om voor het opleggen en verlengen van een tijdelijk huisverbod regionaal aan te sluiten bij de module Tijdelijk Huisverbod van de firma Khonraad. Ook wordt vanuit de Programmaraad verbinding gezocht met regionale ontwikkelingen en initiatieven, zoals de ontwikkelingen rondom de inzet van het preventief huisverbod. Tot slot volgt de Programmaraad de ontwikkelingen in het land en wordt bezien en getoetst of zaken relevant zijn voor Oost-Brabant.

Jeugd is als doelgroep opgenomen door alle vijf de geprioriteerde thema’s uit het RVP heen. De aanpak van jeugdcriminaliteit is in de regio Oost-Brabant binnen diverse programma’s weggezet, zoals bijvoorbeeld het landelijke Programma Preventie met Gezag. Ook vanuit het RIEC-versterkingsprogramma wordt in de basisteams de Kempen, Dommelstroom, Maas & Leijgraaf, Peelland en Maasland gewerkt aan een preventieve aanpak jonge aanwas criminaliteit. De verschillende ontwikkelingen worden waar mogelijk in samenhang bezien, waarbij afstemming tussen de programmaraden nodig is om overlap te vermijden.

Zorg en Veiligheid 2027-2028:

- Focus op de onderwerpen personen met onbegrepen gedrag en geweld in afhankelijkheidsrelaties (waaronder huiselijk geweld en femicide). Jeugd loopt hier als een centrale doelgroep doorheen.
- Meer duidelijkheid over de verhouding en samenhang tussen de verschillende bestuurlijke gremia op zorg en veiligheid met als doel meer uitvoeringskracht.
- Regionale aansluiting bij de module Tijdelijk Huisverbod van de firma Khonraad.

PRIORITEIT 2: Digitale veiligheid

Aan het begin van de beleidsperiode RVP 2023-2026 was Digitale veiligheid als thema nog een enigszins onontgonnen terrein. Inmiddels is vanuit de Programmaraad Digitale veiligheid een stevig netwerk van relevante organisaties en partners opgebouwd, waarmee kennis wordt gedeeld en producten zijn ontwikkeld. Binnen de onderwerpen cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit zijn door gemeenten, openbaar ministerie en politie belangrijke stappen gezet om potentiële slachtoffers weerbaar(der) te maken en deze vormen van criminaliteit te verstoren en aan te pakken.

De komende periode gaat de verdere transitie, ook wel digitale transformatie, van gemeenten, openbaar ministerie, politie en andere partners onverminderd door. Traditionele en digitale criminaliteit raken steeds meer met elkaar verweven en het onderscheid tussen de fysieke en de online wereld vervaagt. De verwachting is dat

[5] Dit onderwerp wordt momenteel samen met de stuurgroepen van de Zorg- en Veiligheidshuizen opgepakt.

het onderscheid tussen online en offline criminaliteit volledig zal verdwijnen. Digitale criminaliteit zorgt inmiddels voor 44% van het totaal aantal slachtoffers; dit percentage zal de komende jaren alleen maar toenemen. Slechts een fractie van de gepleegde digitale criminaliteit wordt op dit moment opgespoord. Deze ontwikkeling maakt het noodzakelijk dat de opsporing van digitale criminaliteit en de vervolging van daders de komende jaren sterk toeneemt. Deze ontwikkeling vraagt daarnaast om een integrale aanpak tussen partners, het verder bekwamen van professionals en het weerbaar maken van burgers en bedrijven. Dit geldt in het bijzonder voor kwetsbare groepen zoals jeugd, senioren en het midden- en kleinbedrijf (MKB). Binnen Oost-Brabant wordt daar de komende jaren verder op ingezet.

In de verlengingsperiode 2027-2028 blijft, naast een noodzakelijke intensivering van de strafrechtelijke aanpak van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit, de focus gericht op drie van de vier cyberwegen van de (landelijke) Cyberwegenkaart, te weten: de aanpak van cyberincidenten, digitale weerbaarheid (jeugd, senioren en MKB) en de aanpak van online aangejaagde ordeverstoringen. De vierde cyberweg, ‘Eigen Huis op orde’, wordt in de verlengingsperiode niet langer meer als een regionale doelstelling voor de programmaraad gezien, om de reden dat daar andere partijen al inzet op plegen.[6] Uiteraard wordt wel de verbinding gemaakt tussen alle cyberwegen.

Anders dan andere jaren, waarin veel producten ontwikkeld zijn, wordt in de verlengingsperiode ingezet op het *uitrollen* van de producten. Dit betreft bijvoorbeeld de producten ‘Zicht op online criminaliteit’, ‘Storytelling gedigitaliseerde criminaliteit voor senioren’, ‘Training Aangejaagde Ordeverstoringen’ en bestaande interventies gericht op het MKB (via het PVO) en Jeugd. Daarnaast wordt verder gebouwd aan het netwerk om nieuwe producten te ontsluiten en bestaande producten te borgen. Ook wordt een focus aangebracht op de doelgroep jeugd, waarbij er naast de economische delicten, aandacht zal zijn voor de aanpak van online geweld zoals sextortion, cyberpesten en de aanpak van geldezels. Hierbij wordt afstemming gezocht met de Programmaraad Ondermijning. Naar verwachting doen zich in de verlengingsperiode weer (nieuwe) fenomenen, modus operandi en technologische ontwikkelingen voor, die vragen om een aangepaste aanpak en nieuwe samenwerkingsverbanden. Denk hierbij aan Artificial Intelligence (AI), quantum computing en desinformatie. Het volgen van deze ontwikkelingen is een focuspunt voor de Programmaraad Digtitale veiligheid.

Nu de thematiek de afgelopen jaren een vlucht heeft genomen en ook de komende jaren veel nieuwe ontwikkelingen worden verwacht, blijft de financiering voor een lokale en regionale aanpak achter. Hierdoor is er te weinig slagkracht om grote(re) impact te maken. Zeker nu na vijf jaar de subsidiegelden vanuit de landelijke City Deal Lokale Weerbaarheid Cybercrime zijn gestopt, zet de Programmaraad Digitale veiligheid zich via haar partners in om meer aandacht voor het onderwerp te genereren en bijbehorende financiering te organiseren.

[6] In het huidige RVP 2023-2026 is de opdracht geformuleerd dat alle partners er zelf voor moeten zorgen dat het eigen huis op orde is (P.44). Het onderwerp ‘Eigen Huis op Orde’ (cybersecurity) van gemeenten, openbaar ministerie en politie wordt gezien en ervaren als een eigen verantwoordelijkheid. De ondersteuning daarop vindt plaats vanuit andere partners. Bij gemeenten is dat vanuit de VNG bijvoorbeeld de Informatiebeveiligingsdienst (IBD) en onderdeel binnen het programma Agenda Digitale Veiligheid. De Programmaraad Digitale veiligheid heeft om die reden ervoor gekozen om ‘Eigen Huis op Orde’ in de verlengingsperiode 2027-2028 niet langer meer als een van haar doelstellingen te zien.

Digitale Veiligheid 2027-2028:

- Blijvende focus op het ondersteunen bij de digitale transformatie van gemeenten, openbaar ministerie en politie.
- Uitrollen en borgen van producten gericht op digitale weerbaarheid van met name jeugd, senioren en MKB.
- Verder uitbouwen van het netwerk met als doel het delen van kennis en het ontsluiten van producten bij de juiste doelgroepen.
- Ondersteunen bij de aanpak van cyberincidenten en online aangejaagde ordeverstoringen.
- Doorontwikkelen op nieuwe fenomenen zoals AI, Quantum computing en desinformatie.
- Inzetten op het verkrijgen van meer financiële middelen voor de lokale en regionale aanpak van digitale veiligheid.
- Vervallen van doelstelling op het onderwerp 'Eigen Huis op Orde'.

PRIORITEIT 3: Maatschappelijke onrust

In de huidige beleidsperiode RVP 2023-2026 was een toename van maatschappelijke onrust zichtbaar, zowel op nationaal niveau als binnen de geopolitiek. Dossiers rondom klimaat, woningnood, stikstof en migratie (als gevolg van internationale conflicten) leiden vanuit een maatschappelijk ongenoegen tot polarisatie en een groei in het anti-institutioneel gedachtegoed. Uitdaging daarbij is dat waar voorheen een jarenlange ideologie voorafging aan het proces van radicalisering en extremisme, tegenwoordig het zogenaamde saladebar-extremisme in opkomst is. Binnen dit fenomeen wordt een bepaald ongenoegen aan één of meerdere ideologische stromingen gekoppeld, om zo uiting te geven aan dat ongenoegen. Deze vorm maakt het minder eenvoudig om duiding te geven aan daders en gedrag en om daarop te interveniëren.

In het najaar 2025 heeft de voorzitter van de Programmaraad Maatschappelijke onrust diverse basisteams in de regio Oost-Brabant bezocht om op halen wat er binnen het basisteam op dit thema leeft. Uit de bezoeken is gebleken dat er behoefte is aan het jaarlijks agenderen van het thema en daarbij dieper inhoudelijk informeren van de basisteamdriehoeken over actuele fenomenen rondom radicalisering (zoals het saladebar-extremisme, extreme online challenges en de zogenaamde 764-groeperingen of de 'COM' beweging). Daarnaast is gebleken dat men moeite heeft om met maatschappelijke onrust in brede zin om te gaan, waarbij maatschappelijk ongenoegen in bepaalde gevallen kan overgaan in extremisme en radicalisering. Op het thema maatschappelijke onrust is nog onvoldoende handelingsperspectief beschikbaar of bekend, terwijl daar binnen de basisteams wel een behoefte ligt. Voor de Programmaraad Maatschappelijk onrust betekent dit voor de komende periode een heroriëntatie op haar rol en taak als het gaat om de reikwijdte van het thema maatschappelijke onrust. Bij deze heroriëntatie wordt meegenomen dat de Versterkingsgelden Radicalisering vanuit de NCTV specifiek zijn bedoeld voor de aanpak van radicalisering (en niet voor de aanpak van Maatschappelijke onrust in brede zin).

In de verlengingsperiode 2027-2028 wordt verder ingezet op de versterking van de lokale aanpak radicalisering, waarbij de basis (verder) op orde wordt gebracht, in lijn met de nieuwe Wet Gegevensverwerking Persoonsgerichte Aanpak Radicalisering en Terroristische Activiteiten (Wet PARTA). Het netwerk van aandachtsfunctionarissen radicalisering (AFR's) in de regio speelt hierbij een belangrijke rol.

Daarnaast wordt de focus gelegd op jeugd en (de samenwerking met) onderwijs vanwege de toenemende zorgelijke ontwikkelingen rondom de verjonging binnen radicalisering en de online component. Tevens wordt ingezet op kennisdeling over nieuwe fenomenen en interventies, waarbij specifiek aandacht zal zijn voor 'online radicalisering'. Vanuit een toenemende lokale behoefte om hier regionaal op door te ontwikkelen wordt ingezet op het vergroten en verbreden van het netwerk, zoals bijvoorbeeld het ministerie van BZK, het Ondersteuningsnetwerk Maatschappelijke Onrust (OMO) en de Expertise-unit Sociale Stabiliteit (ESS).

Tegelijkertijd wordt de verlengingsperiode gebruikt om te verkennen waar de concrete lokale behoefte aan ondersteuning ligt en, indien gewenst, om daarvoor bijbehorende financiering te organiseren. Het uitgangspunt hierbij is om aansluiting te vinden bij bestaande ontwikkelingen en initiatieven. Een voorbeeld hiervan betreft het thema polarisatie en inclusie waar andere partijen en domeinen van gemeenten al mee bezig zijn.

In het huidige RVP 2023-2026 wordt gesproken over het activeren van het project 'Veilige Publieke Taak'.[7] In de huidige beleidsperiode RVP 2023-2026 is hier vanuit de Programmaraad Maatschappelijke onrust niet op geacteerd, om de reden dat andere partijen, zoals bijvoorbeeld het Netwerk Weerbaar Bestuur', hierbij actief betrokken zijn en om overlap te voorkomen. Om die reden wordt in de verlengingsperiode 2027-2028 niet langer vastgehouden aan de doelstelling rondom 'Veilige Publieke Taak'.

Maatschappelijke onrust 2027-2028:

- Verdere versterking van de (lokale) aanpak van radicalisering, inclusief het verder uitbouwen van het netwerk van AFR's.
- Investeren in jeugd en onderwijs in relatie tot radicalisering als gevolg van de trend van verjonging.
- Investeren in de aanpak van online radicalisering.
- Heroriëntatie en/of doorontwikkeling op het thema maatschappelijke onrust in bredere zin.
- Vervallen van de doelstelling rondom het project Veilige Publieke Taak.

PRIORITEIT 4: Ondermijning

In Oost-Brabant streven gemeenten, openbaar ministerie en politie in samenwerking met de andere partners van het RIEC-samenwerkingsverband ernaar om de regio minder aantrekkelijk te maken voor ondermijnende criminaliteit en de samenleving en overheid weerbaar te maken tegen de negatieve invloeden hiervan. De aansturing van deze gezamenlijke opgave vindt plaats op regionaal niveau door de Programmaraad Ondermijning (tevens Stuurgroep RIEC), met mandaat vanuit het ROV en de BRG en uitvoering via het Regionaal Ambtelijk Voorbereidingsoverleg (RAVO).

In de beleidsperiode RVP 2023-2026 zijn in de gezamenlijke opgave essentiële stappen gezet. Onder meer de transitie van de Taskforce-RIEC Brabant Zeeland naar twee afzonderlijke RIEC-regio's (RIEC Oost-Brabant en RIEC Zeeland West-Brabant) in 2024 heeft wezenlijke impact gehad op de aanpak van ondermijnende criminaliteit in de eenheid Oost-Brabant. De aanpak van ondermijning speelt in toenemende mate in op vragen en behoefte vanuit de partners.

In 2025 kreeg de RIEC-samenwerking in Oost-Brabant een nieuwe start. Samen met de partners is het Meerjarenbeleidsplan RIEC Oost-Brabant 2025-2028 opgesteld. De focusonderwerpen uit het huidige RVP 2023-2026 (cocaïne, synthetische drugs, hennep, witwassen en mensenhandel) zijn daarin het vertrekpunt. Daarnaast wordt de aanpak geïntensiveerd op de verdiepingsthema's: logistieke knooppunten en transport, jonge aanwas, mensenhandel en criminele geldstromen. In een tweejaarlijks uitvoeringsplan op de vier verdiepingsthema's wordt het meerjarenbeleidsplan vertaald naar de uitvoering. Het uitvoeringsplan voor de periode 2027-2028 loopt gelijk aan onderhavig verlengingsvoorstel RVP 2027-2028.

Om ook meer opsporingsslagkracht binnen de aanpak van ondermijning te organiseren hebben politie en het openbaar ministerie in 2025 ingezet op de doorontwikkeling van de strafrechtelijke aanpak van georganiseerde criminaliteit/ondermijning. Met als doel informatie gestuurd en data gedreven werken, met een dynamisch Regionaal Intelligencebeeld Ondermijning (RIBO) als basis en als vertrekpunt van één regionaal keuzeproces. Samen slimmer werken met o.a. één ondermijningsteam, vanuit één locatie en in samenhang onder één stuur. 2026 staat in het teken van implementatie. Tegelijkertijd wordt samen met de RIEC-partners verder uitgewerkt

[7] Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2023-2026, p.21.

hoe de strafrechtelijke aanpak optimaal kan aansluiten op de integrale aanpak van ondermijning en visa versa om gezamenlijk de meeste impact voor de inwoners van Oost-Brabant creëren.

In de verlengingsperiode 2027-2028 wordt, met het oog op regionale focus, binnen het thema ondermijning aangesloten bij het uitvoeringsplan 2027-2028 van het RIEC Oost-Brabant. De nadruk ligt op concrete resultaten en impact. Een methodiek voor monitoring- en effectmeting wordt verder ontwikkeld om de voortgang en effectiviteit van de activiteiten uit het uitvoeringsplan op o.a. de vier verdiepingsthema's te kunnen volgen en bij te stellen waar nodig. Daarnaast is het verder uitwerken en verbeteren van de governancestructuren essentieel om de samenwerking tussen verschillende partijen te optimaliseren en te zorgen voor een efficiënte en transparante besluitvorming. In de verlengingsperiode zal het RIEC-bureau Oost-Brabant verder worden doorontwikkeld en operationeel worden gemaakt, zodat het effectief kan blijven bijdragen aan de aanpak van de regionale ondermijningsproblematiek en de samenwerking tussen de diverse betrokken partijen.

Om de regionale focus verder te versterken worden de voornoemde focusonderwerpen uit het huidige RVP 2023-2026 herijkt naar 'drugsmarkten, witwassen en mensenhandel', waarbij de aanpak wordt geïntensiveerd op de (verdiepings-)thema's waar gezamenlijk het verschil kan worden gemaakt: logistieke knooppunten en transport, jonge aanwas, mensenhandel en criminele geldstromen.

Ondermijning 2027-2028:

- Herijking van de focusonderwerpen naar 'drugsmarkten, witwassen en mensenhandel'.
- Intensiveren op de (verdiepings-)thema's logistieke knooppunten en transport, jonge aanwas, mensenhandel en criminele geldstromen.
- Focus op de realisatie van de uitvoeringsplannen 2027-2028 op de (verdiepings-)thema's vanuit het RIEC Oost-Brabant.

PRIORITEIT 5: Mensenhandel

Binnen het thema mensenhandel onderscheiden we vier uitbuitingsvormen: arbeidsuitbuiting, criminele uitbuiting, seksuele uitbuiting en gedwongen orgaanverwijdering. Binnen al deze vormen van mensenhandel wordt er een grove inbreuk gemaakt op de menselijke waardigheid en de lichamelijke en geestelijke integriteit van de slachtoffers. Het is nog altijd van belang dat de aanpak van mensenhandel verder wordt ontwikkeld en verstevigd, zodat slachtoffer- en daderschap eerder kunnen worden gesignaleerd, eerder kunnen worden gestopt of zelfs kunnen worden voorkomen.

Tegen de achtergrond van de ambities en speerpunten uit het RVP 2023-2026 is, in lijn met de ontwikkeling van het RIEC Oost-Brabant, in 2024 gekozen om binnen het thema mensenhandel te werken met een Regionaal Plan van Aanpak Mensenhandel Oost-Brabant 2025–2026 (hierna: Plan van Aanpak). Het Plan van Aanpak kent verschillende doelstellingen, waaronder het vergroten van bewustwording en meldingsbereidheid van mensenhandel, het investeren in de vaststelling van slachtofferschap en de bescherming van slachtoffers en het frustreren en aanpakken van daders en faciliteerders door middel van integrale interventies. Daarnaast richt het Plan van Aanpak zich op het versterken van (boven)regionale samenwerking en verbeteren van informatiepositie.

De uitvoering van het Plan van Aanpak heeft in de beleidsperiode 2023-2026 een positieve ontwikkeling laten zien. De gekozen fasering (ontwikkelen, testen, verbreden en borgen) werpt haar vruchten af: partners zijn actief betrokken, er is sprake van groeiende gezamenlijke verantwoordelijkheid en de opgeleverde (deel)producten dragen zichtbaar bij aan een structurele en samenhangende aanpak van mensenhandel. De komende periode zal de focus, zoals vastgelegd in het Plan van Aanpak, behouden blijven.

Voor de verlengingsperiode 2027-2028 wordt gewerkt aan een tweejarig uitvoeringsplan Mensenhandel met een overeenkomstige doorlooptijd. Dit gebeurt vanuit het RIEC Oost-Brabant in gezamenlijkheid met de Programmaraad Mensenhandel (en de ambtelijke voorbereidingsgroep; de Expertgroep Mensenhandel). In het

uitvoeringsplan worden de huidige lijnen, afgeleid van het landelijke actieprogramma Samen tegen Mensenhandel, verder voortgezet en bestendigd in Oost-Brabant. Daarnaast is onder meer aandacht voor de aankomende implementatie van de Wet uitbreiding en modernisering strafbaarstelling mensenhandel. De centrale doelstelling van dit wetsvoorstel is het effectiever maken van de strafrechtelijke aanpak van mensenhandel, waardoor de vervolging van daders en de bescherming van slachtoffers wordt verbeterd.[8] Daarnaast is afgesproken de bestuurlijke (prostitutie)controles te intensiveren, gezien hun belang voor het signaleren van misstanden, het versterken van de bestuurlijke en strafrechtelijke informatiepositie en de tijdige en zorgvuldige overdracht tussen bestuurlijk toezicht en politie.

In de verlengingsperiode zal onverminderd worden afgestemd met de Programmaraad Ondermijning. Ook zal verbinding worden gelegd met het thema zorg en veiligheid en de daaraan gekoppelde Programmaraad Zorg en Veiligheid. In het licht van het optimaliseren van de zorg, ondersteuning en opvang van slachtoffers van mensenhandel kan deze verbinding relevant zijn. In het verlengde daarvan is het streven om de samenwerking met gemeenten te versterken en *best practices* met elkaar te delen.

Mensenhandel 2027-2028:

- Focus op de realisatie van het Uitvoeringsplan Mensenhandel 2027-2028.
- Verdere implementatie en optimalisatie van de uitvoering van de Wet uitbreiding en modernisering strafbaarstelling mensenhandel.
- Intensiveren van bestuurlijke (prostitutie)controles.
- Voortzetten van de afstemming met de Programmaraad Ondermijning.
- Bevorderen van verbinding met de Programmaraad Zorg en Veiligheid.
- Versterken van samenwerking met gemeenten in Oost-Brabant en het delen van best practices.

[8] Kamerstukken II 2023/24, 36547, nr.3, p. 2.

BIJLAGE 1: Regionaal Veiligheidsplan 2023-2026

BIJLAGE 2: Sterkteverdeling politie-eenheid Oost-Brabant

Regionaal **Veiligheidsplan** Oost-Brabant

Samen bouwen aan
een veilig Oost-Brabant!

2023 - **2026**

Samen bouwen aan een veilig Oost-Brabant!

Colofon

Uitgave
Regionaal Bureau Integrale Veiligheid Oost-Brabant
In opdracht van: Regionaal Overleg Veiligheid Oost-Brabant

Opstellers:
Frank Hustin – Regionaal Beleidsadviseur
Ronny van Gerven – Regionaal Beleidsadviseur
Jordy de Schepper – Regionaal Programmaleider Actiecentrum
Ger Scheffer – Adviseur Regioburgemeester
Erik de Ruiter – Coördinerend Gemeentesecretaris
Johan Postma – Coördinerend Gemeentesecretaris

Datum
Vastgesteld tijdens Regionaal Overleg Veiligheid
d.d. 10 november 2022.

Bronnen
Voor deze rapportage is gebruik gemaakt van gegevens en informatie aangeleverd door de gemeenten uit Oost-Brabant, de politie, het Openbaar Ministerie, de TF-RIEC en de beide Zorg- en Veiligheidshuizen.

Voorwoord

Voor u ligt het Regionaal Veiligheidsplan voor de periode 2023 – 2026. Dit veiligheidsplan is de uitwerking van een traject dat de 32 gemeenten in Oost-Brabant samen met politie, OM, en in samenwerking met netwerkpartners uit de regio, zoals de Taskforce-RIEC en de Zorg- en Veiligheidshuizen, hebben doorlopen om te komen tot de gezamenlijke doelstellingen en prioriteiten voor de komende 4 jaar. In dit Regionaal Veiligheidsplan zijn onze gezamenlijke prioriteiten benoemd: veiligheidsvraagstukken die regionaal spelen en waarop een gezamenlijke integrale aanpak nodig is. Het Regionaal Veiligheidsplan is dan ook nadrukkelijk bedoeld als versterking van, en aanvulling op, het lokaal veiligheidsbeleid.

Om vooruit te kunnen kijken is ook teruggekeken. Geconcludeerd kan worden dat veel doelstellingen uit het vorige Regionaal Veiligheidsplan en de Regionale Ontwikkelagenda zijn behaald en dat de afgelopen jaren goede resultaten zijn geboekt op de gezamenlijk afgesproken prioritaire thema's. Tevens moeten we concluderen dat de beleidsperiode 2019-2022 anders is verlopen dan verwacht. Niemand had verwacht dat ons land (en de rest van de wereld) zou worden overvallen door een pandemie die grote impact zou hebben op ons leven. Ook had (en heeft) deze pandemie invloed op de veiligheid en de criminaliteitscijfers. De meesten van ons hadden ook niet verwacht dat Europa vanaf februari 2022 geconfronteerd zou worden met een oorlog waarvan ten tijde van het opstellen van dit Regionaal Veiligheidsplan nog niet bekend is hoe die zich verder ontwikkelt en welke impact die nog gaat hebben op ons leven. Kortom: meer dan ooit worden we geconfronteerd met een onvoorspelbare en onzekere toekomst.

Die onzekerheid over onze toekomst speelt ook een rol bij de planvorming rondom veiligheid. Flexibiliteit is meer dan ooit noodzakelijk; ook gelet op het tekort aan capaciteit bij alle partners. Het is goed, en noodzakelijk, om gezamenlijk prioriteiten vast te stellen. Maar het is ook nodig om daarbij realistisch te zijn en onze ambities aan te passen aan die (soms grillige) realiteit.

Meer dan ooit is samenwerking tussen de partners (gemeenten, politie en OM) noodzakelijk en meer dan ooit is het ook nodig om coalities te sluiten met privaat-publieke organisaties. De komende jaren zal, naar verwachting, een verdere stijging laten zien van de digitale criminaliteit. De partners zullen daar op voorbereid moeten zijn. Onze burgers rekenen op ons!

Daarom is de titel van ons nieuwe Regionaal Veiligheidsplan: Samen bouwen aan een veilig Oost-Brabant!

De burgemeesters:
P.J.M.G. Blanksma-van den Heuvel, D. Blok, A.J.W. Boelhouwer, R.P.G. Bosma, G.T. Buter, W.J.L. Buijs-Glaudemans, A. Callewaert-de Groot, M.J.A. Delhez, J.R.V.A. Dijsselbloem, A.B.A.M. Ederveen, C.J.M. van den Elsen, J.F.M. Gaillard, W. van Hees, W.A.G. Hillenaar, M.J. Houben, J.C.R. Keijzers-Verschelling, H.J. Looijen, F.L.J. van der Meijden, R.S. van Meygaarden, J.M.L.N. Mikkers, M.A.H. Moorman, J.C.J. van Bree, A.A.H.C.M. van Extel-van Katwijk, F.A.P. van Kessel, R.J. van de Mortel, C.H.C. van Rooij, P.L.A. Rüpp, J.G.M.T. Ubachs, M.S. van Veen, A.J.M.H. van de Ven, P.J.J. Verhoeven en W.A.C.M. Wouters

De Hoofdofficier van Justitie:
H.G.M. Rutgers

De Politiechef:
W.J.A. Paulissen

Inhoudsopgave

Leeswijzer 7
Inleiding 8
Uitgangspunten regionale samenwerking 10

Factsheets 12
Factsheet Trends en ontwikkelingen 14
Factsheet Zorg en Veiligheid (prioriteit 1**)** 16
Factsheet Digitale Veiligheid (prioriteit 2) 18
Factsheet Maatschappelijke onrust (prioriteit 3) 20
Factsheet Ondermijning (prioriteit 4) 22
Factsheet Mensenhandel (prioriteit 5) 24

Inhoudelijke hoofdstukken 26
Trends en ontwikkelingen 28
Zorg en Veiligheid (prioriteit 1) 36
Digitale Veiligheid (prioriteit 2) 42
Maatschappelijke onrust (prioriteit 3) 46
Ondermijning (prioriteit 4) 52
Mensenhandel (prioriteit 5) 56

Bijlagen 58
Bijlage 1 **Sterkteverdeling Politie-eenheid Oost-Brabant** 60
Bijlage 2 **Governance** 64
Bijlage 3 **Terugblik op het Regionaal Veiligheidsplan 2019 – 2022** 72
Bijlage 4 **Lijst met afkortingen** 76

Leeswijzer

Voor u ligt het Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2023-2026. Dit Regionaal Veiligheidsplan (RVP) is opgesteld door het Regiobureau Integrale Veiligheid Oost-Brabant. Een schrijfclub, bestaande uit IV'ers uit elk basisteam en afgevaardigden van OM, politie en Regiobureau IV, heeft zich, onder voorzitterschap van de coördinerende gemeentesecretarissen, gebogen over de verschillende hoofdstukken. Verder is actief input geleverd door de leden van de Programmaraad Zorg & Veiligheid, Programmaraad Cyber, Programmaraad Radicalisering, het Actieberaad en de Regionale Tafel Mensenhandel (en de daarbij horende ambtelijke voorbereidingsoverleggen).

Het huidige RVP begint met een inleiding waarin wordt uitgelegd wat het RVP is en wat de komende jaren de regionale prioriteiten zullen zijn. Daarna is een hoofdstuk gewijd aan de regionale uitgangspunten: wat vinden we in Oost-Brabant belangrijk en hoe werken we samen? Deze uitgangspunten zijn de basis voor hoe we met elkaar werken en we moeten elkander daar op kunnen aanspreken.

In dit plan is er voor gekozen om met beknopte factsheets te werken, deze vindt u in Deel I van dit plan. Deze factsheets geven beknopte informatie voor de "snelle" lezer. De lezer die wat meer achtergrondinformatie of duiding wil, kan ofwel verder bladeren naar de inhoudelijke hoofdstukken in Deel II of doorklikken in de digitale versie.

We beginnen bij de factsheets (en ook bij de hoofdstukken) met het beschrijven van de trends en ontwikkelingen: wat speelt er in Oost-Brabant, Nederland en de wereld en in hoeverre deze ontwikkelingen invloed hebben op veiligheid en leefbaarheid in onze regio. Vervolgens zijn de factsheets (en de hoofdstukken) opgenomen die corresponderen met de door onze regio geprioriteerde thema's, te weten: Digitale veiligheid, Maatschappelijke onrust, Ondermijning, Mensenhandel en Zorg en veiligheid.

Ten slotte volgen nog 4 bijlagen: een wettelijk verplichte bijlage over de politiecapaciteit, een bijlage over de governance ten aanzien van veiligheid in Oost-Brabant (welke veiligheidsoverleggen zijn er in de regio en hoe die zich verhouden tot elkaar), een bijlage waarin we op beschrijvende wijze terugkijken op het Regionaal Veiligheidsplan 2019-2022 en een bijlage met veel gebruikte afkortingen (hoewel die ook vaak in de tekst worden verklaard).

Inleiding

Waarom een Regionaal Veiligheidsplan?

Het Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant is het gezamenlijke plan van 32 gemeenten, het Openbaar Ministerie en de politie voor de aanpak van (boven) lokale problemen. Veel veiligheidsproblemen zijn alleen effectief te bestrijden door intensieve regionale samenwerking tussen de voornoemde partners. Het voorliggende Regionaal Veiligheidsplan ziet op de periode 2023 - 2026 en is tot stand gekomen op basis van input vanuit de 32 gemeenten, politie, OM en de verschillende Programmaraden c.q. bestuurlijke werkgroepen. Daarbij is onder andere gebruik gemaakt van informatie zoals (criminaliteits)cijfers van politie en OM, de landelijke Veiligheidsmonitor, gegevens van het Actiecentrum Ondermijning en de Tasforce-RIEC. Tevens hebben in aanloop naar het opstellen van dit Regionaal Veiligheidsplan per district bijeenkomsten plaatsgevonden met de burgemeesters van de Oost-Brabantse gemeenten.

De hoofdlijnen van het Regionaal Veiligheidsplan worden voor een deel bepaald door artikel 39 lid 1 van de Politiewet 2012. Dit artikel schrijft voor dat de burgemeesters van de gemeenten binnen een politie-eenheid gezamenlijk met de Hoofdofficier van Justitie ten minste eenmaal in de vier jaar een beleidsplan voor de regio vaststellen.[1]

Het plan omvat (in ieder geval):

» De bijdrage van de politie-eenheid aan de landelijke doelstellingen zoals door de minister vastgesteld (artikel 20 lid 1 Politiewet).

» De verdeling van de beschikbare politiesterkte over de onderdelen van de regionale eenheid. Hierbij wordt rekening gehouden met het belang van een goede vervulling van de politietaak in alle betrokken gemeenten en de doelen, die de gemeenteraden op het gebied van veiligheid hebben vastgesteld (artikel 38b lid 1 Politiewet).

In dit plan staan dan ook de algemene strategische doelen die de gemeenten, Openbaar Ministerie (OM), politie en andere partners in deze periode op het gebied van veiligheid nastreven en de prioriteiten die daarbij worden gesteld. Hierbij is rekenschap gegeven aan de landelijke prioriteiten. Het plan vormt samen met de Integrale Veiligheidsplannen van de gemeenten binnen een basisteam,[2] het kader voor de veiligheidsaanpak, voor de komende vier jaar. De inhoudelijke invulling van de prioriteiten wordt nader uitgewerkt in concrete en compacte uitvoeringsplannen door de Programmaraden of bestuurlijke werkgroepen. Bij de uitvoering van dit beleidskader worden nadrukkelijk burgers, ondernemers, organisaties, instellingen en andere (keten) partners betrokken. De uitvoering zal uiteraard ook gemonitord worden.

Het Regionaal Veiligheidsplan heeft een looptijd van vier jaar. Veiligheidsproblematiek is echter niet altijd voorspelbaar. Er kunnen zich uitdagingen voordoen, die nu niet voorzien zijn en niet zijn vastgelegd in dit meerjarenbeleidskader, maar die wel zo urgent zijn dat ze direct moeten worden aangepakt. De wereldwijde coronapandemie en de oorlog in Oekraïne hebben ons hard en duidelijk laten zien hoe onvoorspelbaar de toekomst is. Dat betekent dat een Regionaal Veiligheidsplan “niet in beton moet zijn gegoten”, maar dat flexibiliteit in het plan gewaarborgd moet zijn. Indien het plan moet worden aangepast of bijgesteld zullen hierover in de Bestuurlijke Regiegroep en de driehoeksoverleggen tussen de burgemeesters, de officieren van justitie en de teamchefs van de politie separate afspraken worden gemaakt.

[1] Overeenkomstig artikel 11 van de Politiewet staat de politie indien zij in een gemeente optreedt ter handhaving van de openbare orde en ter uitvoering van de hulpverleningstaak onder gezag van de burgemeester. Indien de politie optreedt ter strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde dan wel taken verricht ten dienste van justitie, staat zij, tenzij in enige wet anders is bepaald, onder gezag van de officier van justitie (artikel 12 Politiewet).

[2] Sommige gemeenten maken een eigen Veiligheidsplan, maar het kan ook zijn dat gemeenten er voor kiezen om samen met de gemeenten uit hun basisteam een Veiligheidsplan op te stellen.

Zoals reeds eerder opgemerkt is er vanuit alle partijen input geleverd voor dit Regionaal Veiligheidsplan. Het Regionaal Veiligheidsplan is daarmee van ons allen! Juist door het gezamenlijk en integraal optrekken van gemeenten, OM, politie en andere partners kan effectief en doortastend worden gebouwd aan de veiligheid in Oost-Brabant. De aanpak van de coronapandemie heeft aangetoond dat veel maatschappelijke problemen effectiever (en mogelijk ook efficiënter) kunnen worden aangepakt door intensief samenwerken.

Prioriteiten:

Naar aanleiding van de opgehaalde informatie uit de verschillende basisteams zijn de volgende thema’s geprioriteerd voor de komende RVP-periode:

1. Zorg en Veiligheid (waarin ook opgenomen: huiselijk geweld en kindermishandeling, personen met onbegrepen gedrag en jeugd).
2. Digitale veiligheid (voorheen: cybercrime en cybersecurity);
3. Maatschappelijke onrust (inclusief polarisatie en radicalisering);
4. Ondermijnende criminaliteit;
5. Mensenhandel;

De volgorde van deze onderwerpen is willekeurig gekozen; de onderwerpen zijn in beginsel even belangrijk.

Een onderwerp is regionaal geprioriteerd als er ook regionaal activiteiten moeten worden uitgevoerd. Onderwerpen waar regionaal geen actie op hoeft te worden gezet, kunnen lokaal nog wel geprioriteerd worden (voorbeeld: woninginbraken).Op het moment van schrijven is de landelijke veiligheidsagenda nog niet gereed. De prioriteiten in deze landelijke agenda sluiten naar verwachting aan bij de prioriteiten in dit Regionaal Veiligheidsplan.

Reikwijdte:

Het veiligheidsterrein kent een sociaal en een fysiek deel. Het sociale deel betreft de veiligheid rond sociale (intermenselijke) relaties en activiteiten (zoals jeugdoverlast, radicalisering, zorg en veiligheid of ondermijnende criminaliteit). Fysieke veiligheid betreft de zorg voor bijvoorbeeld verkeersveiligheid, brandveiligheid en externe veiligheid. Het Regionaal Veiligheidsplan heeft met name betrekking op de sociale veiligheid. Voor de onderwerpen rond de fysieke veiligheid wordt verwezen naar het specifiek voor deze gebieden ontwikkeld beleid en de daarvoor verantwoordelijke organisaties.

Het huidige RVP moet een werkdocument zijn dat voor de hele regio Oost-Brabant de leidraad is voor wat betreft de regionale veiligheidsprioriteiten. Politie, Openbaar Ministerie en gemeenten werken nauw samen om de in het RVP genoemde doelen en prioriteiten te realiseren. Ook verschillende andere partners als de Belastingdienst, de TF-RIEC (Taskforce Brabant-Zeeland-Regionaal Informatie en Expertise Centrum), de Veiligheidsregio’s en de Zorg- en Veiligheidshuizen spelen een cruciale rol. Om zicht te houden op de activiteiten in de regio zullen door de Programmaraden of bestuurlijke werkgroepen (twee)jaarlijks opgestelde activiteitenplanen worden aangeboden aan, en gemonitord door, de Bestuurlijke Regiegroep. Deze activiteitenplannen vervangen daarmee de Regionale Ontwikkelagenda zoals die tijdens de afgelopen RVP-periode werd opgesteld. Met concrete activiteitenplannen kan sneller ingespeeld worden op de actualiteit qua onderwerpen en capaciteit.

Uitgangspunten regionale samenwerking

In dit hoofdstuk zijn de uitgangspunten voor regionale samenwerking opgenomen. Deze uitgangspunten maken duidelijk vanuit welk kader we samenwerken en wat dit van de samenwerkende partijen vraagt.

1. We doen het voor en met de burger:
Alles wat we doen, doen we voor de burger en onze samenleving. Naast politie, gemeenten en OM hebben onze bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties ook een eigen verantwoordelijkheid in het veiliger maken van hun dorp of buurt. Daarbij moeten ze kunnen rekenen op een krachtige en betrouwbare overheid die daar waar nodig de regie pakt, ondersteunt waar gewenst, duidelijk communiceert en zich aan afspraken houdt.

2. We werken zoveel als mogelijk integraal en opgavegericht:
Door het gezamenlijk en integraal optrekken van gemeenten, OM, politie en andere partners kunnen overlast en criminaliteit in onze regio het meest effectief en doortastend worden aangepakt. Hierbij is het belangrijk dat zowel interne (zoals bijvoorbeeld Zorg- en Veiligheidshuizen of gemeentelijke afdelingen zorg, wonen en onderwijs) als externe partners (zoals bijvoorbeeld GGZ-instellingen of het Cyberweerbaarheidscentrum Brainport) worden betrokken. Door een goed samenspel binnen de gehele veiligheidsketen wordt ingezet daar waar het meeste effect bereikt kan worden. Dit vraagt om duidelijkheid over de veiligheidsopgave en heldere afspraken en communicatie over verwachtingen en (on) mogelijkheden van de samenwerkende partners, zeker wanneer deze opgave het veiligheidsdomein overstijgt. Daar waar monodisciplinair optreden toch noodzakelijk is, moet daarover ook duidelijk worden gecommuniceerd naar de partners. Door een goede samenwerking kunnen beperkte capaciteit en middelen van alle betrokken partners zo slim en efficiënt mogelijk worden ingezet. Ook de burger mag verwachten dat de overheid eenduidig en herkenbaar optreedt.

De essentie van opgavegericht werken is dat de veiligheidsopgave centraal wordt gesteld om dwars door de grenzen van organisaties heen tot passende oplossingen te komen. Het vertrekpunt daarbij is de (gerechtvaardigde) vraag (van de samenleving): ‘wat is hier aan de hand?’. Vervolgens wordt de gezamenlijke opgave in beeld gebracht.

Elke organisatie heeft vanzelfsprekend ook eigenstandige taken die uitgevoerd moeten worden. Voor integraal werken is het daarom van belang dat de basis op orde is binnen elke organisatie (politie, OM en gemeenten). Pas als die basis op orde is, kan er constructief integraal worden (samen)gewerkt.

3. We werken slimmer samen:
In 32 gemeenten worden vaak dezelfde taken uitgevoerd. Net zoals ook in 9 basisteams vaak dezelfde acties worden uitgezet. Werkdruk en capaciteitsproblemen zijn serieuze problemen die de inzet en slagkracht ondermijnen. Niet elke IV’er hoeft alles te weten over de verschillende vormen van radicalisering, zoals niet iedere wijkagent een cyberexpert hoeft te zijn. Door regionaal de krachten te bundelen kunnen we de slagkracht en expertise in de regio vergroten. Voorbeelden zijn het Expertteam Radicalisering en het Expertteam Digitale Veiligheid (in oprichting). Het Regiobureau biedt hierbij een ondersteunende rol. Ook het verminderen c.q. samenvoegen van overleggen kan helpen bij het slimmer samenwerken.

4. We zetten capaciteit in daar waar nodig:
Gelet op krappe capaciteit bij de partners is het goed om te kijken wat waar nodig is: denk vanuit de opdracht (het veilig en leefbaar maken en houden van Oost-Brabant). Dat kan betekenen dat er op sommige locaties en bij specifieke gebeurtenissen (tijdelijk) wat meer inzet noodzakelijk is. Daarvoor is een open gesprek belangrijk in de Driehoeken Basisteams en de Bestuurlijke Regiegroep. Daarnaast is er blijvend aandacht voor capaciteit en verbetering van de bezetting binnen de basisteams, de opsporing en andere onderdelen van de politie-eenheid (én bij de partners).

5. We houden ons aan afspraken:
Op basis van het RVP worden er in de regio afspraken gemaakt over wat we met elkaar willen bereiken en wat dit vraagt van alle partijen. Daar waar regionale afspraken worden gemaakt, wordt ook verwacht dat de samenwerkende partijen zich hieraan houden, ongeacht ieders autonome status. Alleen dan kunnen we samen werken aan een veilig en leefbaar Oost-Brabant.

6. We monitoren én we zijn flexibel:
De in het RVP en in de plannen van de Programmaraden c.q. bestuurlijke werkgroepen opgenomen acties worden gemonitord en voorgelegd aan de Bestuurlijke Regiegroep. Daar wordt gekeken of bijstelling of aanpassing van de prioriteiten of ambities nodig is.
Het is zaak om acties en ambities niet “in beton te gieten” en snel te kunnen reageren op gewijzigde externe (maatschappelijke) omstandigheden (zoals vluchtelingstromen ten gevolge van geopolitieke conflicten of klimaatverandering etc.). Daarnaast is het van belang dat ook rekening wordt gehouden met organisatorische ontwikkelingen en toekomstige wet- en regelgeving die van invloed kunnen zijn op taken en verantwoordelijkheden van politie, gemeenten en Openbaar Ministerie (zoals wijziging van budgetten). Als er nieuwe afspraken moeten worden gemaakt, komt dit terug in de Bestuurlijke Regiegroep (en de basisteamdriehoeken).

7. We maken meer gebruik van innovaties en nieuwe technologieën:
Nieuwe technologieën kunnen de partners ondersteunen. In onze regio is een van de meest prominente en innovatieve hightech centra van Europa gevestigd. Hier wordt slim ingespeeld op een wereld die snel verandert. Ook bij het bestrijden van criminaliteit, bij vraagstukken op het vlak van openbare orde en bij het terugdringen van gevaarlijke situaties speelt technologie een steeds grotere rol. Er wordt op dit moment al op verschillende terreinen samengewerkt met kennisinstellingen en het bedrijfsleven om de veiligheid en de veiligheidsbeleving in de publieke ruimte te vergroten, maar dit kan meer en beter.

8. We zetten domein overstijgende stappen:
Dat zorg en veiligheid moeten samenwerken om resultaten te bereiken is voor een ieder duidelijk. Ook duidelijk is dat dit niet altijd eenvoudig is. Een veilige en leefbare samenleving moet echter een verantwoordelijkheid zijn van alle domeinen: veiligheid, zorg, jeugd, onderwijs en welzijn. De hele keten is verantwoordelijk voor de aanpak van bijvoorbeeld jeugdproblematiek, personen met verward gedrag, maatschappelijke onrust of overlastsituaties. Niet alle veiligheidsproblemen zijn uitsluitend in het veiligheidsdomein op te lossen. Een goede en stevige samenwerking tussen de verschillende domeinen is daarom absoluut noodzakelijk. De hele keten moet worden ingezet en is verantwoordelijk voor het welslagen. Deze samenwerking, over domeingrenzen heen, komt niet vanzelf tot stand. Veiligheid is slechts één perspectief; vaak zijn meerdere perspectieven van belang. Vanuit het veiligheidsdomein bestaat de bereidheid om de stap te zetten. Gepleit wordt nadrukkelijk voor bespreking van dit uitgangspunt in de verschillende colleges van burgemeester en wethouders.

1 Factsheets

- **Factsheet Trends en ontwikkelingen**
- **Factsheet Zorg en Veiligheid** (prioriteit 1)
- **Factsheet Digitale Veiligheid** (prioriteit 2)
- **Factsheet Maatschappelijke onrust** (prioriteit 3)
- **Factsheet Ondermijning** (prioriteit 4)
- **Factsheet Mensenhandel** (prioriteit 5)

Factsheet Trends en ontwikkelingen

Inleiding:
De overheid ziet zich op het brede terrein van veiligheid gesteld voor veel en steeds complexer wordende maatschappelijke opgaven. In dit hoofdstuk worden, zonder volledig te kunnen zijn, enkele trends en ontwikkelingen beschreven die nu en in de komende jaren een rol zullen spelen in onze samenleving. Gebeurtenissen elders in de wereld kunnen direct tot reacties leiden in onze Oost-Brabantse dorpen of steden.

Trends en ontwikkelingen:

1. De wereld na de coronapandemie:

Mogelijke scenario's

I. Terug naar normaal (corona is verdwenen);
II. Corona wordt endemisch (corona wordt beschouwd als een "griep+" met enkele golven);
III. Corona is in Nederland onder controle, maar in sommige andere landen niet (hetgeen af en toe nog voor problemen kan zorgen);
IV. Corona blijft een reëel gevaar en vraagt een continue strijd (met af en toe ook weer noodzakelijke maatregelen);
V. Het coronavirus blijft een groot gevaar (o.a. door nieuwe varianten) en een wereldwijd probleem.

2. Maatschappelijke ontwikkelingen:

» Vergrijzing van de samenleving;
» Arbeidsmigranten zullen naar Brabant blijven komen;
» Aandacht nodig voor positie jongeren;
» Er wordt kritischer naar privacy en de overheid gekeken;
» Krapte in de capaciteit bij de politie;
» Krappe arbeidsmarkt heeft gevolgen voor alle partners;
» Politieke en bestuurlijke aandacht voor maatschappelijke thema's die de komende jaren prominent op de agenda zullen staan: de sociaaleconomische situatie, klimaattransitie, internationale veiligheid, de problematiek rondom vluchtelingen en asielzoekers, inclusiviteit en diversiteit.

3. Kansen en bedreigingen rondom digitalisering:

» Traditionele vormen van criminaliteit raken steeds meer verweven met digitale criminaliteit;
» Door de mondiale spanningen en doordat het een lucratief verdienmodel is neemt het aantal hacks toe;
» De komende jaren zullen we steeds vaker worden geconfronteerd met nieuwe vormen van gedigitaliseerde criminaliteit en cybercrime die thans nog niet bekend zijn;
» Digitalisering biedt ook kansen (zeker in een tijd van personeelstekort in vele sectoren): inzet van digitale middelen kan ondersteunend werken.

4. Verharding onder mijnende criminaliteit:

» Onze regio is aantrekkelijk voor (internationale) bendes die zich bezighouden met ondermijnende criminaliteit;
» De handel in drugs is zeer lucratief en het gebruik van drugs is in bepaalde milieus (en op veel evenementen) nog steeds breed geaccepteerd;
» Opvallend is de flexibilisering in de ondermijning: daar waar geld te verdienen is, stappen criminelen in. Het zijn ook geen vaste organisaties meer, maar vooral gelegenheidscoalities met extensieve financiële middelen.

5. Daling traditionele criminaliteit:

» Sommige vormen van "traditionele" criminaliteit (zoals woninginbraken) zijn de afgelopen jaren (fors) gedaald;
» De daling van de traditionele (aangifte)criminaliteit lijkt gepaard te gaan met de stijging van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit;
» Naast de enorme stijging van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit is vermoedelijk ook sprake van "dark numbers" bij ondermijnende criminaliteit, mensenhandel of huiselijk geweld ("crime change").

6. Maatschappelijke en sociale onrust bedreigen de samenleving:

» De tegenstellingen tussen verschillende bevolkingsgroepen verdiepen zich. Dit bedreigt de sociale stabiliteit (en veiligheid) in ons land.
» Gebeurtenissen elders in de wereld kunnen leiden tot onrust in ons land en gevolgen hebben voor de manier waarop we met elkaar samenleven. Risico bestaat op afname van vertrouwen in instanties of overheid en op langere termijn tot disfunctioneren van het politieke en maatschappelijke systeem;
» Maatschappelijke onrust is mede door corona meer aan de oppervlakte gekomen. Complottheorieën wakkeren dit verder aan en kunnen verregaand ontwrichtend zijn. De NCTV noemt deze nieuwe vorm van radicalisering: anti-overheidsradicalisering.

7. Toename van incidenten met kwetsbare- en/of personen met onbegrepen gedrag:

» De afgelopen jaren werden er steeds meer (veiligheids)incidenten geregistreerd met betrokkenheid van kwetsbare personen of personen met onbegrepen gedrag. De toename wordt in de praktijk ook ervaren door politie en de hulpverleningsinstanties. De belasting op de reeds schaarse politiecapaciteit is enorm;
» Onze samenleving wordt voor sommigen steeds ingewikkelder (digitalisering) en niet iedereen kan meekomen.

8. Positie jongeren staat onder druk:

» Tijdens de coronapandemie bleek hoe kwetsbaar de positie van sommige jongeren is.
» Jongeren brengen veel tijd door op social media en zijn daardoor vaak slachtoffer van gedigitaliseerde criminaliteit (en ook vaak dader).
» Er is sprake van een toename van de criminaliteit bij jongeren en een normalisering van wapengebruik.
» Drugsgebruik onder jongeren (en de normalisering daarvan) is een voortdurende bron van bezorgdheid. Sommige jongeren zijn extra kwetsbaar door huiselijk geweld, schulden of andere problemen achter de voordeur. Deze jongeren krijgen doorgaans een lager schooladvies, er is meer schooluitval en zijn vatbaarder voor bijvoorbeeld psychische problemen, criminaliteit, mensenhandel of radicalisering.

Factsheet Zorg en Veiligheid
(prioriteit 1)

Inleiding

We leven in een complexe samenleving waarin niet iedereen op elk moment van zijn of haar leven mee kan komen. Dit kent verschillende achtergronden. Een brede benadering van de problematiek op het snijvlak van zorg en veiligheid, met een goed evenwicht tussen preventie en repressie en tussen zorg en straf, doet recht aan de situatie van het individu, zijn of haar omgeving en de belangen van onze samenleving. Het veiligheidsdomein heeft het zorg- en sociaal domein nodig en vice versa. Een goede verbinding tussen deze domeinen is noodzakelijk en kan beiden ten goede komen.

Waarom is een integrale aanpak van zorg en veiligheid ook in de komende jaren van belang?

- De problematiek bevindt zich op het snijvlak van zorg en veiligheid. De domeinen hebben elkaar nodig om de problematiek het hoofd te kunnen bieden.
- We zien nog altijd een stijgende trend van het aantal personen met onbegrepen gedrag.
- Huiselijk geweld en kindermishandeling is de meest voorkomende vorm van geweld in onze samenleving.
- Soms is het – door incidenten of signalen uit het werkveld – noodzakelijk om op andere onderwerpen op het snijvlak van zorg en veiligheid knelpunten te agenderen, aanjagen of adresseren.

Ambitie voor 2023-2026:

- Investeren in een nog sterkere verbinding tussen de domeinen zorg en veiligheid om een integrale aanpak te realiseren, zowel binnen de gemeentelijke organisaties als tussen de partners zoals bijvoorbeeld de politie, OM, GGZ instellingen, verslavingszorg, Zorg- en Veiligheidshuizen, GGD, Veilig Thuis. Zowel op ambtelijk/beleidsmatig niveau als op bestuurlijk niveau.
- De Programmaraad Zorg & Veiligheid ondersteunt bij knelpunten op het snijvlak van zorg en veiligheid conform de “3 A’s”; Afstemmen, Agenderen, Aanjagen. Naast knelpunten op het brede terrein van zorg en veiligheid ligt de focus van de PRZV de komende jaren op enerzijds personen met onbegrepen (en overlastgevend) gedrag (en een hoog veiligheidsrisico) en anderzijds huiselijk geweld en kindermishandeling.
- Laat het thema “jeugd” standaard als specifieke doelgroep terugkomen in de verschillende veiligheidsdossiers.
- Doorlopend moet bezien worden of er onderwerpen in overleggremia gebundeld kunnen worden. Als partners moeten we ervoor waken dat voor elk onderwerp dat valt onder het thema “zorg en veiligheid” een separate governance wordt opgetuigd.

Wat gaan we de komende jaren doen?

Speerpunten voor de komende jaren (naast het doorlopend Afstemmen, Agenderen, Aanjagen van knelpunten op het snijvlak van zorg en veiligheid) zijn:

- De aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling verdient extra aandacht, focus en inzet van alle partijen, primair vanuit het veiligheidsdomein in nauwe relatie met het zorgdomein.
- Bij de aanpak van personen met onbegrepen gedrag wordt de focus de komende jaren gelegd op het aanjagen dat er passende woonruimte voor deze doelgroep komt én richten we ons op het voorkomen van overlast en criminaliteit. Vanuit vroegsignalering interveniëren en eventueel door tijdelijk rust te creëren door middel van time-out voorzieningen, kan er voor gezorgd worden dat de personen met onbegrepen gedrag niet escaleren tot hoogveiligheidsricio’s, of erger nog; tot impactvolle incidenten voor het individu en de samenleving.
- Verder gaat de regio Oost-Brabant door met uitvoering van de Ketenveldnorm Levensloopfunctie en Beveiligde bedden. Doel is betere ondersteuning en zorg voor mensen met (potentieel) gevaarlijk gedrag als gevolg van een psychische stoornis en/of een verstandelijke beperking, zonder strafrechtelijke titel.
- Een weerbare jeugd is van groot belang voor een veilige toekomst. Bij het oppakken van vraagstukken op het snijvlak van zorg en veiligheid zal daarom standaard de vraag moeten worden gesteld of een specifieke jeugdaanpak noodzakelijk is.
- De Zorg- en Veiligheidshuizen zijn de expertisecentra voor verschillende onderwerpen betreffende zorg en veiligheid. Daar vinden casusoverleggen plaats voor complexe casuïstiek en worden aanpakken opgezet voor specifieke groepen. Tevens spelen de Zorg- en Veiligheidshuizen een belangrijke rol bij de aanpak van radicalisering (weegtafel) en de ketenveldnorm. Daarmee zijn ze de knooppunten voor gecoördineerde acties van de zorg- en veiligheidspartners waar de kennis aanwezig is over de verschillende onderwerpen

Ambtelijk en bestuurlijk platform:

- Programmaraad Zorg & Veiligheid
- Agendaoverleg Zorg & Veiligheid
- Netwerkoverleg Zorg & Veiligheid

Factsheet Digitale Veiligheid
(prioriteit 2)

Inleiding:
Onze samenleving is in toenemende mate afhankelijk van informatietechnologie (IT). Nieuwe technologie leidt tot nieuwe waardevolle toepassingen, maar het faciliteert en genereert ook nieuwe kwetsbaarheden en dreigingen. De snel stijgende trend maakt vele slachtoffers en zorgt voor ontwrichting van de maatschappij. We pakken Digitale Veiligheid als onderwerp daarom in de volle breedte aan; we richten ons op cybercrime én gedigitaliseerde criminaliteit.

Waarom is dit onderwerp ook in de komende jaren van belang?
- De media staan bol van misdrijven met een digitaal aspect. We zien hierbij een verschuiving van traditionele criminaliteit naar digitale criminaliteit.
- Deze digitalisering van de criminaliteit zal alleen maar verder toenemen. Onze manier van het tegengaan van deze digitalisering van de criminaliteit blijft echter achter.
- Het Dreigingsbeeld statelijke actoren beschrijft dat Cybercrime ook om andere motieven dan geldelijk gewin wordt gepleegd. Het is ook ontwrichtend voor de maatschappij.
- De verwachting is dat we deels digitaal blijven werken in de toekomst. Het zal nog enige tijd kosten om de informatiebeveiliging verder in te regelen waardoor de kwetsbaarheden blijven bestaan
- We zien dat openbare ordeverstoringen steeds meer online worden aangejaagd ook in Oost-Brabant. Er zijn nog onvoldoende handvatten om hier tegen op te treden.
- Daders van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit zijn moeilijk op te sporen en te vervolgen. Alhoewel hier wel slagen in gemaakt worden door politie en OM is het voorkomen van slachtoffers en het verstoren van processen vele malen effectiever. Mocht er zich toch een incident voordoen dat is het van belang dat de Cybergevolgbestrijding ook op orde is.
- Breed inzetten op Cyberweerbaarheid is dus een belangrijk speerpunt voor de komende jaren. De noodzaak om hier op te investeren én een inhaalslag te maken is erg groot.

Ambitie voor 2023-2026:
- We streven naar een weerbare samenleving met minder slachtoffers doordat er minder geslaagde pogingen van cyberaanvallen en gedigitaliseerde criminaliteit zijn. Dit doen we door te investeren in cyberweerbaarheid en informatieveiligheid.
- We zorgen er voor dat de organisaties (politie, OM en gemeenten) een stap verder komen in de interne transitie als het gaat om de verschuiving van criminaliteit van het fysieke naar het digitale domein. Het Regionaal Expertteam Digitale Veiligheid kan hierbij adviseren.
- Wanneer er zich een Cyberaanval voordoet dan zorgen we voor schadebeperking doordat de Cybergevolgbestrijding bij organisaties beter op orde is en er op cyberincidenten geoefend wordt.

Wat gaan we de komende jaren doen?
- Politie en OM gaan onverminderd door met opsporing en vervolging en werken hierin bovenregionaal en internationaal samen. De digitalisering biedt ook kansen voor politie en OM als het gaat om opsporing, maar ook als het gaat om slimme inzet van schaarse capaciteit.
- De verschuiving van criminaliteit van het fysieke naar het digitale domein vraagt om een transitie binnen organisaties met nieuwe en andere werkzaamheden, andere competenties, andere samenwerkingsverbanden en ander beleid.
- Opsporen en vervolgen zijn moeilijk. Daarom is het raadzaam om - naast verstoren - in te zetten op het voorkomen van slachtoffers. Digitale weerbaarheid kent twee facetten:
  - enerzijds moeten we blijven bevorderen dat het “eigen huis op orde” is als het gaat om de informatiebeveiliging.
  - anderzijds moeten we werken aan het bewust maken en het bieden van een handelingsperspectief aan burgers, bedrijven en overheden. De focus ligt hierbij op de kwetsbare groepen zoals jeugd, het Midden- en Kleinbedrijf, ouderen, laaggeletterden en “digibeten”, maar ook ‘de burger’ in algemene zin zal weerbaar moeten zijn en blijven.
- Het is van belang om te investeren in cybergevolgbestrijding. Organisaties dienen voorbereid te zijn op de gevolgen van een Cyberincident.
- Online aangejaagde ordeverstoringen komen steeds meer voor. Reeds ontwikkelde bevoegdheden en interventies worden ontsloten voor onze partners.
- Politie, OM en andere informatiebronnen kunnen voor actuele informatiebeelden zorgen die gemeenten kunnen helpen in de preventie strategieën.

Ambtelijke en bestuurlijke platform:
- Programmaraad Digitale veiligheid
- Regionaal Expertteam Digitale veiligheid

Factsheet Maatschappelijke onrust
(prioriteit 3)

Inleiding

Polarisatie, extremisme en radicalisering ondermijnen en ontwrichten onze samenleving en leiden tot een afname van vertrouwen in instanties (zowel in de overheid als in het maatschappelijk middenveld) en op termijn zelfs tot het disfunctioneren van het politieke en maatschappelijke systeem. Dit is een bedreiging voor een vrije democratische samenleving.

Waarom is dit onderwerp ook in de komende jaren van belang?

- Het dreigingsniveau in ons land staat (begin 2022) op Dreigingsniveau 3: een terroristische aanslag in Nederland is voorstelbaar. De jihadistische dreiging tegen Nederland blijft onveranderd in stand en ook een terroristische aanslag uit rechts-extremistische hoek is voorstelbaar.
- Door grote processen als globalisering, individualisering en informatisering is de Nederlandse samenleving veranderd.
- Corona heeft een katalyserende werking op al sluimerend maatschappelijk ongenoegen gehad. In 2020 heeft de NCTV een nieuwe vorm van radicalisering toegevoegd: anti-overheidsradicalisering.
- Complottheorieën wakkeren het maatschappelijk ongenoegen verder aan en kunnen verregaand ontwrichtend zijn.
- In het maatschappelijk debat is er vaak aandacht voor uitgesproken opvattingen, terwijl het grootste deel van de mensen ergens in het midden zit. De kans is groot dat polarisatie eerder zal toenemen dan afnemen.
- Ook internationale ontwikkelingen en conflicten hebben direct invloed op de situatie in de 32 gemeenten van onze regio.
- De komende jaren zal Nederland geconfronteerd worden met het vrijkomen van (ex-)gedetineerden die eerder zijn veroordeeld voor extremistische of terroristische strafbare feiten. Ook kan het zijn dat er uitreizigers en/of hun minderjarige kinderen uit oorlogsgebied terugkomen naar Nederland.

Ambitie voor 2023-2026:

- Ondersteunen van sociale cohesie in onze wijken en dorpen door een nauwe samenwerking (ambtelijk en bestuurlijk) van de kolom veiligheid en het sociaal domein;
- Aanjagen van en investeren in (de verdere opbouw en verankering van) stevige lokale netwerken die, indien nodig, de weg naar de regio weten te vinden en bijdragen aan het voorkomen van maatschappelijke onrust, polarisatie, extremisme en radicalisering;
- Investeren in kennis en awareness;
- Zerotolerance voor geweld tegen ambtsdragers, hulpverleners, journalisten en anderen die bedreigd worden in de uitoefening van hun functie.

Wat gaan we de komende jaren doen?

- We stimuleren dat elke gemeente in Oost-Brabant in 2024 over een Aandachtsfunctionaris beschikt. De aandacht voor polarisatie, extremisme en radicalisering mag niet verslappen.
- Politie, OM en gemeenten (inclusief de lokale netwerkpartners) hebben ook aandacht voor radicalisering online.
- Optimaliseren van de informatiedeling tussen de organisaties, met name die uit het zorgdomein.
- Polarisatie is een thema voor ons allen: de gemeente heeft de regierol in de lokale aanpak.
- Gemeenten zetten sterk in op netwerken, zoals Bondgenoten of Focusgroepen, om lokale verbindingen te onderhouden en te borgen. Doorgaan met het trainen van medewerkers gemeenten, politie, OM, welzijnsorganisaties, maatschappelijk werkers, Reclassering, Jeugdzorg, buurt- en wijkwerkers, wijk-GGD'ers, GGZ en anderen om tijdig radicalisering te herkennen en te voorkomen.
- Jongeren zijn extra kwetsbaar voor complottheorieën, extremisme en radicalisering. Scholen, jongerenwerk, ouders, sportverenigingen, bedrijfsleven en de cultuursector worden gestimuleerd om enerzijds de kansenongelijkheid te verminderen en uitsluiting tegen te gaan en anderzijds moeten extremisme en radicalisering hard de kop worden ingedrukt.
- Naast de PGA-aanpak (individuele casuïstiek) in de Zorg- en Veiligheidshuizen moet er ook aandacht komen voor fenomeenaanpak en voor georganiseerde verbanden.
- De overheid trekt 1 duidelijke lijn met betrekking tot hetgeen geaccepteerd en hetgeen niet-geaccepteerd gedrag is en legt vaker uit waarom bepaalde beslissingen worden genomen.
- Geweld tegen bestuurders, handhavers, politieagenten, baliemedewerkers, brandweerlieden, ambulancemedewerkers of GGD-medewerkers is ontoelaatbaar. Het project Veilige Publieke Taak moet derhalve (regionaal en daar waar nodig lokaal) weer geactiveerd worden.

Ambtelijk en bestuurlijk platform:

- Programmaraad Maatschappelijke Onrust
- Expertteam Maatschappelijke Onrust

Factsheet Ondermijning
(prioriteit 4)

Inleiding

Ook in Oost-Brabant speelt er veel onder en boven de oppervlakte op lokaal en regionaal niveau. Er zijn nog voldoende kansen om de aanpak te intensiveren, verbindingen te leggen en de actiegerichtheid en maatschappelijk impact te vergroten. Uitgangspunt is de Brabantse norm voor bestuurlijke weerbaarheid. De aanpak is gericht op impactrijke acties en een weerbare overheid en maatschappij.

Ondermijning als hoofdthema

Waarom is dit onderwerp ook in de komende jaren van belang?

Zichtbaar het verschil maken houdt enerzijds in een korte (lokale) zichtbare klap maken en anderzijds een aanpak die een langere adem vergt maar wel structureler het criminele verdienmodel verstoort. Lokale en regionale partners en gremia hebben elkaar daarbij nodig: de inhoud staat voorop, de institutionele actoren en gremia staan met elkaar in verbinding en ondersteunen elkaar. Volledige integraliteit van de aanpak heeft zeker voordelen, maar mag geen doel op zich zijn. Of er nu mono, multi of integraal wordt samengewerkt: voorop staat het realiseren van impact. Commitment is hierbij essentieel.

Wat is nodig om een vuist te maken tegen georganiseerde criminaliteit en ondermijning?

- verbinding tussen gemeenten, basisteams, regio's en (private) partners en daarbij samen optrekken;
- een samenhangende aanpak van preventie, weerbaarheid en verstoring. Uitgangspunt: voorkomen, oprollen en afpakken!
- bevoegdheden, kennis, kunde, intelligence en interventies in onderlinge afstemming inzetten;
- De Brabantse weerbaarheidsnorm: overal in de regio moeten de dijken even hoog zijn;
- Zoek verbinding met Zorg- en Veiligheidshuizen en het Sociaal Domein.

Focus voor de komende periode op het aanpakken van ondermijning binnen de vijf thema's:

1. Cocaïne;
2. Synthetische drugs;
3. Hennep;
4. Witwassen;
5. Mensenhandel (*zie prioriteit 5*).

Daardoor:

- wordt (boven)regionaal meer scherpte aangebracht in de gezamenlijke opgave;
- is het mogelijk om lokaal/regionaal te bepalen welke vitale schakels binnen de criminele industrie het meest kansrijk zijn om succesvol aan te pakken (onder andere door de 'crimescript-methodiek').

Ambitie voor 2023-2026:

In de periode 2023 - 2026 wordt de ingezette lijn voortgezet en verder uitgebouwd.
We hebben hierbij de volgende ambities:

- Het vergroten van de actiegerichtheid;
- Interventies zijn zichtbaar en hebben impact;
- Focus binnen prioriteiten en inzet op lokaal en regionaal niveau, zonder daarbij flexibiliteit te verliezen;
- Structuur volgt inhoud;
- Efficiënte en effectieve inzet vindt plaats op repressie (georganiseerde criminaliteit) én op preventie (ondermijning, i.c.m. aanpak wijken, jeugd en zorg);
- De samenwerking uitbouwen met de Koninklijke Marechaussee, Douane en Zorg- en Veiligheidshuizen;
- Versterken van de informatiepositie;
- Blijvend inzetten op bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid en het vergroten van bestuurlijk afpakken;
- We leggen een stevig fundament voor een weerbare overheid door ons te conformeren aan de Brabantse Norm Weerbare Overheid.

Wat gaan we de komende jaren doen?

- De aanpak van ondermijning in Oost-Brabant bestaat uit concrete en impactrijke interventies door actie op lokaal, bovenlokaal en regionaal niveau. De TF-RIEC ondersteunt en faciliteert de impactrijke actiegerichtheid van de weerbare partners.
- We optimaliseren de bestaande governance structuren continu. De Basisteamdriehoek-plus blijft hierbinnen leidend in het keuzeproces.
- Wederkerigheid: lokale en regionale partners helpen elkaars doelstellingen te bereiken en prioriteren samen daar waar nodig. Samen maken we het verschil!
- We versterken ons gezamenlijk fundament voor een weerbare overheid door ons te conformeren aan de Brabantse Norm Weerbare Overheid.

Ambtelijk en bestuurlijk platform:

- Actieberaad
- Actietafel

Factsheet Mensenhandel
(prioriteit 5)

Inleiding
Mensenhandel is een bijzondere vorm van ondermijnende criminaliteit, omdat bij mensenhandel altijd sprake is van direct slachtofferschap. Dit onderwerp is tevens geprioriteerd in de Nationale Veiligheidsagenda.

Waarom is dit onderwerp ook de komende jaren van belang?
- Mensenhandel vormt een grove inbreuk op de menselijke waardigheid en de lichamelijke en geestelijke integriteit van slachtoffers;
- Op lokaal en regionaal niveau ontbreekt voldoende zicht op aard en omvang mensenhandel in het algemeen en in het bijzonder op de vormen criminele uitbuiting en arbeidsuitbuiting;
- Slachtoffers blijven nog (te) vaak onder de radar;
- De jonge leeftijden van daders en slachtoffers van seksuele en criminele uitbuiting zijn erg zorgwekkend;
- Daders en slachtoffers verplaatsen zich door de regio en door het land heen;
- Onvoldoende (bruikbare) signalen mensenhandel bereiken de overheid.

Vooruitblik / ambitie:
Concreet wil de Regionale Tafel Mensenhandel zich de komende jaren richten op de volgende punten:
- Het voorkomen van jonge slachtoffers (vooral bij seksuele- en criminele uitbuiting) door te realiseren dat instanties zoals scholen, jeugdwerkers, hulpverlening de instrumenten hebben voor juiste voorlichting onder jongeren over weerbaarheid en risico's inzake criminele aspecten;
- Het zicht vergroten op arbeidsuitbuiting middels de pilot die eind 2020 is gestart;
- Meer aandacht voor burgers in een kwetsbare positie;
- Het ondersteunen van ketenpartners in het verhogen van awareness en herkennen van signalen door o.a. de ontwikkeling van een regionale, duurzame (e-)training;
- Het Basisniveau Bestuurlijke Aanpak Mensenhandel doorontwikkelen;
- Het versterken van de integrale aanpak mensenhandel waarbij ook wordt gekeken met welke andere Programmaraden samengewerkt kan worden;
- Het verder versterken en borgen van de verbinding tussen partners met betrekking tot het herkennen en delen van (en acteren op) signalen.

Wat gaan we de komende jaren doen?
- Overgaan tot actie! Niet meer stukken en notities produceren, maar overgaan tot actie. Dit geldt voor alle probleemgebieden. Daarvoor is bestuurlijke betrokkenheid, verantwoordelijkheid en eigenaarschap van belang.
- Het zicht op (zeer) jonge daders en slachtoffers ontbreekt. De pilot Sentinel is uitermate geschikt om het gewenste inzicht te krijgen. Idealiter gaat de pilot, die nu binnen Oost-Brabant loopt, landelijk draaien. Mensenhandel moet zichtbaar gemaakt worden.
- Voorkomen waterbedeffect door verbinding lokaal en regionaal, maar zeker ook nationaal tot stand te brengen.
- Regionale Tafel Mensenhandel is "probleemeigenaar" maar heeft alle partners binnen onze regio nodig voor de uitvoering. Daarvoor zijn integrale samenwerking (ook tussen de verschillende domeinen) en het zorgen voor een stevige basis ook hier van essentieel belang.
- Mensenhandel zal vaker onderwerp van gesprek moeten zijn in de verschillende Driehoeken en de Bestuurlijke Regiegroep. De Regionale Tafel Mensenhandel zal dit agenderen (bijvoorbeeld middels een nieuwsbrief met actualiteiten).
- Mensenhandel is (al lang) niet meer een grootstedelijk probleem en komt overal voor. Het is daarom cruciaal dat alle partners mensenhandel kunnen en willen signaleren en daar de juiste instrumenten voor hebben. Trainingen zijn daarbij essentieel.

Ambtelijk en bestuurlijk platform:
- Regionale Tafel Mensenhandel
- Expertgroep Mensenhandel

2 Inhoudelijke hoofdstukken

- **Trends en ontwikkelingen**
- **Zorg en Veiligheid** (prioriteit 1)
- **Digitale Veiligheid** (prioriteit 2)
- **Maatschappelijke onrust** (prioriteit 3)
- **Ondermijning** (prioriteit 4)
- **Mensenhandel** (prioriteit 5)

Trends en ontwikkelingen

Inleiding:

De overheid ziet zich op het brede terrein van veiligheid gesteld voor veel en steeds complexer wordende maatschappelijke opgaven. In dit hoofdstuk worden, zonder volledig te kunnen zijn, enkele trends en ontwikkelingen beschreven die nu en in de komende jaren een rol zullen spelen in onze samenleving. Internationale ontwikkelingen hebben steeds meer invloed op het leven in ons land. Gebeurtenissen elders in de wereld kunnen direct tot reacties leiden in onze Oost-Brabantse dorpen of steden. Al eerder is geconstateerd dat criminaliteit (maar ook maatschappelijke onrust) niet gebonden is aan lands-, provincie- of gemeentegrenzen. Het bestuur, Openbaar Ministerie en Politie moeten daarom steeds meer (zowel mono- als multidisciplinair) handelen vanuit het besef dat er in toenemende mate sprake is van onderlinge afhankelijkheid, waarbij de partners niet los van elkaar kunnen opereren (waarbij elke partner zijn eigen bevoegdheden heeft).

De afgelopen 2 jaar stond ons leven in het teken van corona. Een wereldwijde pandemie waarvan sommigen dachten dat die zich niet meer voor zou doen. Ten tijde van het schrijven van dit RVP is niet duidelijk hoe lang we nog te maken hebben met deze pandemie en de gevolgen hiervan. Corona heeft gevolgen gehad voor bijna alle aspecten van ons leven en dus ook op de veiligheidscijfers: zo zijn er minder inbraken gepleegd. Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit waren al in opmars voor corona, maar de stijging van deze delicten heeft door de coronapandemie nog een extra “boost” gekregen. Voorzichtigheid is echter geboden bij een te makkelijke interpretatie van deze cijfers en ontwikkelingen. Het is thans niet duidelijk of de stijging of daling van delictsoorten blijvend is of een eenmalig gevolg van de pandemie. Daarnaast is Rusland in februari 2022 Oekraïne binnengevallen. Deze oorlog zal naar verwachting langere tijd duren en heeft onder andere geleid tot de grootste vluchtelingenstroom in Europa sinds de Tweede Wereldoorlog. Ten tijde van het opstellen van deze versie van het RVP valt nog niet te zeggen wat de verdere consequenties zullen zijn voor ons land (en onze regio) op het vlak van economie, vluchtelingenstromen en (digitale) veiligheid.

Trends en ontwikkelingen:

Welke trends en ontwikkelingen beschrijven we in dit hoofdstuk?

1. De wereld na de coronapandemie;
2. Maatschappelijke ontwikkelingen;
3. Ontwikkelingen rondom digitalisering (bedreigingen én kansen);
4. Verharding ondermijnende criminaliteit;
5. Daling traditionele criminaliteit;
6. Maatschappelijke en sociale onrust bedreigen de samenleving;
7. Toename van incidenten met kwetsbare personen en/of personen met onbegrepen gedrag.

1. De wereld na de coronapandemie:

Zoals vaker in dit document zal worden opgemerkt: de toekomst is onzeker en we weten niet hoe de situatie rondom corona zich verder ontwikkelt. Er zijn in principe 5 scenario’s voor wat betref corona:

1. Terug naar normaal (corona is verdwenen);
2. Corona wordt endemisch (corona wordt beschouwd als een “griep+” met enkele golven);
3. Corona is in Nederland onder controle, maar in sommige andere landen niet (hetgeen af en toe nog voor problemen kan zorgen);
4. Corona blijft een reëel gevaar en vraagt een continue strijd (met af en toe ook weer noodzakelijke maatregelen);
5. Het coronavirus blijft een groot gevaar (o.a. door nieuwe varianten) en een wereldwijd probleem.

2. Maatschappelijke ontwikkelingen:

Verschillende maatschappelijke, sociale en demografische ontwikkelingen hebben direct invloed op ons leven. Zo zet de vergrijzing in ons land verder door. De grijze druk is de verhouding tussen het aantal personen van 65 jaar of ouder en het aantal personen van 20 tot 65 jaar. In 2000 bedroeg de grijze druk 21,9 en in 2020 bedroeg die reeds 33,1 en in 2021 steeg die door naar 33,7. Dit heeft gevolgen voor veel aspecten van de samenleving. Ouderen zijn bijvoorbeeld kwetsbaarder als het gaat om sommige vormen van criminaliteit.

De bevolkingssamenstelling heeft ook gevolgen voor de arbeidsmarkt: het is voor veel werkgevers lastig om vacatures in te vullen en verwacht wordt dat de komende jaren meer arbeidsmigranten naar Brabant zullen komen. In onze provincie werken naar schatting meer dan 100.000 arbeidsmigranten die een enorme bijdrage leveren aan de Brabantse economie, maar zij zijn vaak ook kwetsbaar als het gaat om misstanden en uitbuiting (mensenhandel). Daarnaast gaat de huisvesting van arbeidsmigranten soms gepaard met overlast en criminaliteit.

De huidige arbeidsmarkt heeft ook gevolgen voor de inzet van de verschillende partners. Het vinden van geschikt personeel is niet eenvoudig. De vraag is groot en het aanbod is relatief klein. Bij de politie is sprake van meer uitstroom dan instroom door het relatief oude personeelsbestand. Dit leidt tot krapte in de capaciteit. In het verdere proces van opsporing en vervolging zien we dat o.a. het tekort aan rechters de strafrechtketen voor grote uitdagingen stelt. De opgave blijft om voor slachtoffers en verdachten een rechtvaardig strafproces efficiënt en effectief te kunnen uitvoeren.[3]

Sinds de introductie van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in mei 2018 wordt er kritischer naar privacy gekeken. Dat maakt een effectieve aanpak van fraude en criminaliteit niet eenvoudiger. Tevens wordt er door de toeslagenaffaire

[3] Ook binnen andere organisaties is er sprake van beperkte capaciteit wat zijn doorwerking heeft in het veiligheidsveld. Zo zijn er bijvoorbeeld wachtlijsten binnen de GGZ en de Jeugdzorg.

kritisch (en vaak zelfs wantrouwend) naar de overheid gekeken. Tegelijkertijd zien we dat door corona de overheid meer in het privédomein is gekomen met dringende adviezen over aantal bezoekers per dag per huishouden en de verplichting om 1,5 meter afstand te bewaren in verschillende situaties. Daar waar de één een QR-code ziet als een veilige manier om de samenleving van het slot te krijgen, zal een ander dat zien als een inbreuk op zijn of haar privacy. Deze discussies zijn zeker ook relevant voor het veiligheidsdomein.

Naast corona zijn er meer maatschappelijke thema's die de komende jaren prominent op de politieke en bestuurlijke agenda zullen staan: de sociaaleconomische situatie, klimaattransitie, internationale veiligheid, de problematiek rondom vluchtelingen en asielzoekers, inclusiviteit en diversiteit. Ook deze thema's hebben directe invloed op wonen, werken en (samen)leven in Oost-Brabant en daarmee ook op onze organisaties en hun werkzaamheden.[4] Organisaties zullen vaker worden aangesproken op deze onderwerpen en ter verantwoording worden geroepen hetgeen ook weer kan leiden tot polarisatie en verdeeldheid in de samenleving.

3. Kansen en bedreigingen rondom digitalisering:

Onze samenleving is de afgelopen jaren steeds verder gedigitaliseerd. De coronacrisis heeft deze digitalisering nog een extra impuls gegeven: thuiswerken, digitaal vergaderen, webwinkels en corona-apps. Mensen zijn praktisch non-stop digitaal actief en een groot deel van het leven van sommige jongeren speelt zich voornamelijk digitaal af. Digitalisering biedt kansen (ook op het terrein van veiligheid zoals bijvoorbeeld in de opsporing en aanpak van criminele feiten), maar brengt ook (nieuwe) risico's met zich mee. Traditionele vormen van criminaliteit raken steeds meer verweven met digitale criminaliteit. Ook een deel van de ondermijnende criminaliteit vindt digitaal plaats zoals de handel in wapens of drugs op het darkweb of bitcoins als crimineel betaalmiddel.
De NCTV waarschuwt in haar Cybersecuritybeeld[5] van juni 2021 dat cyberaanvallen het zenuwstelsel van de maatschappij aantasten. Door de mondiale spanningen (zoals de oorlog in Oekraïne en sancties tegen Rusland) en doordat het een lucratief verdienmodel is neemt het aantal hacks toe; vermoed wordt dat veel hacks (op bedrijven, overheids- of kennisinstellingen) worden aangestuurd vanuit landen als Rusland of China (al of niet met medeweten van de autoriteiten[6]). Opsporing en vervolging worden bemoeilijkt doordat veel cybercriminelen hun feiten plegen vanuit het buitenland. Grensoverschrijdende samenwerking in opsporing en preventie is daarom noodzaak.

De komende jaren zullen we steeds vaker worden geconfronteerd met nieuwe vormen van gedigitaliseerde criminaliteit en cybercrime die thans nog niet bekend zijn. Vrijwel elke vorm van criminaliteit heeft tegenwoordig wel een digitale variant. Gelet op de complexiteit rondom opsporing en vervolging is het belangrijk dat de kans om slachtoffer te worden wordt geminimaliseerd. Daarbij heeft elke actor in de samenleving zijn eigen verantwoordelijkheid: de burger, profit en non-profit instellingen én de overheid. Cybercrime of gedigitaliseerde criminaliteit is financieel zeer lucratief en criminelen hoeven zelf niet digitaal vaardig te zijn om zich hiermee bezig te houden ("cybercrime as a service[7]").

Overigens leidt digitalisering zeker niet alleen tot dreigingen, maar biedt het ook kansen (zeker in een tijd van personeelstekort in vele sectoren). In het veiligheidsdomein kan de inzet van digitale middelen ondersteunend werken: van de inzet van sensoren voor veiligheid en leefbaarheid tot de mogelijkheden op het terrein van datatechnologie. Sommige van deze nieuwe technieken (van kunstmatige intelligentie tot quantum computing[8]) kunnen ons juist ook helpen om criminaliteit te bestrijden. Overigens moet de overheid rekening houden met het feit dat dus niet iedereen even digitaal vaardig is en dat sommige burgers nieuwe technologieën zoals bijvoorbeeld 5G wantrouwen, hetgeen uiteindelijk weer kan leiden tot extremisme of radicalisering.
Naast het feit dat dus niet alle inwoners van ons land even digitaal vaardig zijn, zal de overheid ook moeten investeren in de digitale competenties van haar medewerkers.

4. Verharding ondermijnende criminaliteit:

Ondermijnende criminaliteit is en blijft een groot probleem in ons land en zeker in onze (strategisch gelegen) regio Oost-Brabant. Zo is het aantal door de politie aangetroffen productielocaties van synthetische drugs 5 jaar op een rij gestegen.[9] De (criminele) infrastructuur, de strategische ligging, de ervaring met de productie van synthetische drugs, de relatief lage pakkans en het (onjuiste) beeld dat er in ons land licht gestraft wordt zijn redenen dat internationale bendes Nederland (en ook onze regio) hebben uitgekozen als uitvalsbasis.

Kortom: de ondermijnende en ontwrichtende effecten van de georganiseerde criminaliteit zijn moeilijk te overschatten en helaas is de verwachting dat dit niet zal afnemen. Zo is de handel van drugs zeer lucratief en is het gebruik van drugs in bepaalde milieus (en op veel evenementen) nog steeds breed geaccepteerd. Een bijkomend probleem vormt het frequente gebruik van excessief geweld dat gepaard gaat met de georganiseerde criminaliteit.

Opvallend is de flexibilisering in de ondermijning: daar waar geld te verdienen is, stappen criminelen in. Criminelen maken gebruik van kwetsbare personen (zoals bij mensenhandel), locaties, branches en bedrijfsvormen. Ook de samenstelling van de criminele netwerken verandert: dit loopt niet meer langs de traditionele (etnische) lijnen, maar de netwerken zijn veel meer divers geworden qua achtergrond van de criminelen. Daarnaast zijn het geen vaste organisaties meer, maar vooral gelegenheidscoalities met extensieve financiële middelen (dit in tegenstelling tot gelimiteerde budgetten bij de overheid), die gebruik maken van (financiële) facilitators in de 'bovenwereld'. Ten slotte deinzen criminelen er (in toenemende mate) niet voor terug om bestuurders, politici en ambtenaren te intimideren, te bedreigen en met geweld te confronteren.

[4] Zie ook het rapport "Politie voor Iedereen" uit mei 2021.

[5] Het Cybersecuritybeeld Nederland (CSBN) wordt jaarlijks opgesteld door de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) in samenwerking met het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC)

[6] Of in ieder geval zonder dat de autoriteiten er in die landen tegen optreden zolang geen doelen in eigen land worden aangevallen.

[7] Via het darkweb kunnen "digibeten" cybercrime bestellen bij meer cybervaardige criminelen.

[8] Met een kwantumcomputer kunnen gigantische hoeveelheden data worden geanalyseerd waaruit dan weer patronen kunnen worden gedestilleerd. Dit kan nieuwe wetenschappelijke inzichten opleveren die leiden tot enorme revolutie voor de wetenschap.

[9] Jaarverslag 2020 RVP Oost-Brabant: blz 17.

5. Daling traditionele criminaliteit:

Sommige vormen van “traditionele” criminaliteit[10] zijn de afgelopen jaren (fors) gedaald. Zo werd in 2015 in Oost-Brabant nog 5.272 keer ingebroken in woningen, in 2019 was dat al gedaald naar 3.329, in 2020 daalde dat (mede als gevolg van corona) naar 2.528 en in 2021 zette de daling door naar 2.072. Ondanks deze daling zijn er in 2021 nog steeds meer dan 2.000 huishoudens in Oost-Brabant geconfronteerd met een inbraak in hun eigen woning. Dit geeft aan dat er nog steeds een “markt” is voor deze vorm van criminaliteit. Criminelen die letterlijk de persoonlijke levenssfeer betreden van de burger hebben een grote invloed op het veiligheidsgevoel in onze samenleving.

De lockdowns in 2020 en 2021 tonen aan dat externe factoren leiden tot een dynamisch veiligheidsbeeld. Dit maakt dat het noodzakelijk is om in planvorming en bij het stellen van prioriteiten een bepaalde mate van flexibiliteit in te bouwen en toont het belang aan van monitoring en tussentijdse bijsturing van prioriteiten door het gezag.

De daling van de traditionele (aangifte)criminaliteit lijkt gepaard te gaan met de stijging van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit. Het zullen zeker niet altijd dezelfde daders zijn, maar duidelijk is wel dat criminelen steeds nieuwe verdienmodellen zoeken.

Er zijn echter ook vormen van traditionele criminaliteit die niet dalen: het aantal gevallen van openlijk geweld tussen 2015 en 2019 is met bijna 27% gestegen (in 2021 daalt dit aantal overigens weer met 11,4%[11]). Gewelddelicten als mishandeling en bedreiging hebben vaak betrekking op uitgaansgeweld, drugshandel of vinden plaats binnen de relationele sfeer (huiselijk geweld en kindermishandeling). Bij huiselijk geweld en kindermishandeling wordt niet van alle feiten en incidenten ook daadwerkelijk aangifte gedaan door de slachtoffers en/of de betrokken professionals (voldoen aan meldplicht).

Soms wordt op basis van dalende criminaliteitscijfers geconcludeerd dat het de goede kant op gaat met de veiligheid in ons land. Deze conclusie is echter helaas te voorbarig: de enorme stijging van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit (in combinatie met de lage aangiftebereidheid) en de vermoedelijke “dark numbers” bij ondermijnende criminaliteit, mensenhandel of huiselijk geweld laten een ander beeld zien. Eerder is sprake van een verschuiving dan van een afname.

[10] Voor de informatie en cijfers in dit hoofdstuk is gebruik gemaakt van de Jaarverslagen RVP Oost-Brabant 2019, 2020 en 2021.

[11] Zie jaarverslag RVP 2021.

6. Maatschappelijke en sociale onrust bedreigen de samenleving:

De inwoners van ons land (en dus ook in onze regio) gaan offline en online steeds meer om met mensen die op hen lijken en verkeren daarmee in “bubbels” van gelijkgestemden. De tegenstellingen tussen verschillende bevolkingsgroepen verdiepen zich (hoogopgeleid versus laagopgeleid, stad versus platteland, gelovig versus ongelovig, gevaccineerd versus niet gevaccineerd, rijk versus arm of links versus rechts). Groepen in de samenleving die minder goed kunnen meekomen hebben doorgaans een lager inkomen, meer schulden, een slechtere gezondheid en hun kinderen krijgen een lager schooladvies. Kortom: duidelijke risico’s die de sociale stabiliteit (en veiligheid) in ons land bedreigen.

Daarnaast leiden gebeurtenissen elders in de wereld tot onrust in ons land en kunnen gevolgen hebben voor de manier waarop we met elkaar samenleven. De samenleving en de sociale cohesie staan momenteel continu onder zware druk. Sluimerende sociale spanningen kunnen bij een incident tot ontbranding komen. Dit kan leiden tot een verdergaande afname van vertrouwen in de (vertegenwoordigers van de) media, wetenschap (zoals het RIVM) en overheid, en op langere termijn tot disfunctioneren van het politieke en maatschappelijke systeem. Ook het optreden van de overheid zelf (zoals de toeslagenaffaire en de discussies hierover) heeft bij sommige inwoners geleid tot een daling van het vertrouwen in overheid en/of politiek. De overheidspartners (zoals gemeenten, politie of politiek) zullen actief in woord en daad het vertrouwen moeten terugwinnen van burgers die hun vertrouwen hebben verloren in de overheid om te voorkomen dat grote groepen in onze samenleving zich buitensluiten of buitengesloten voelen.

Maatschappelijke onrust is geen nieuw fenomeen, maar is mede door corona wel meer aan de oppervlakte gekomen. Complottheorieën wakkeren dit maatschappelijk ongenoegen verder aan en kunnen verregaand ontwrichtend zijn. In 2020 heeft de NCTV in haar Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland dan ook een nieuwe vorm van radicalisering benoemd: anti-overheidsradicalisering. Op de openbare uitingen van deze vorm van radicalisering kan de overheid reageren. Maar in het sluimerende niet-zichtbare ongenoegen schuilen mogelijk veiligheidsrisico’s. Het is daarom belangrijk dat politie, gemeenten en andere buurt- en wijkgerichte partijen hun voelsprieten in wijken en buurten op orde hebben. Het in buurten en wijken aanwezig zijn biedt ook kansen om signalen van andere vormen van radicalisering (jihadistische radicalisering, extreem rechts, extreem links en dieren- en milieuextremisme) te herkennen en daar vervolgens op te reageren.

7. Toename van incidenten met kwetsbare personen en/of personen met onbegrepen gedrag:

De afgelopen jaren werden er steeds meer (veiligheids) incidenten geregistreerd met betrokkenheid van kwetsbare personen of personen met onbegrepen gedrag. In 2015 vonden er in onze regio Oost-Brabant 4.240 incidenten plaats met personen met onbegrepen gedrag. In 2020 waren er dat al 9.024.[12] In 2021 steeg dat aantal door naar 10.021 incidenten. Ondanks discussies over wat nu precies een persoon met onbegrepen gedrag is, of discussies over de waarde van deze getallen, laten de cijfers wel een duidelijke trend zien. De toename wordt in de praktijk ook ervaren door politie en de hulpverleningsinstanties. De oorzaken zijn heel divers: van meer thuiswonende dementerenden als gevolg van de dubbele vergrijzing (meer ouderen en een ouder wordende bevolking) tot een gebrek aan woningen voor personen met psychische problematiek. De belasting op de reeds schaarse politiecapaciteit is enorm: elke minuut die besteed moet worden aan deze menselijke drama’s kan niet besteed worden aan andere politietaken.

Onze samenleving wordt voor sommigen steeds ingewikkelder (digitalisering) en niet iedereen kan meekomen. Dat kan leiden tot armoede, een problematische schuldensituatie of dakloosheid. In 2009 waren 17 op de 10.000 Nederlanders dakloos. In 2020 waren dat er 34 per 10.000 Nederlanders.[13] Volgens het CBS is de stijgende trend van het aantal dakloze mensen in ons land wel tot stilstand gekomen. Opvallend is de daling van het aandeel 18- tot 27-jarigen onder de groep daklozen: dat daalde van 35% begin 2016 naar 18% op 1 januari 2021. Naar verwachting telt Nederland in 2026 18 miljoen inwoners en 19 miljoen in 2038.[14] De vraag naar woningen zal toenemen. Om aan deze groeiende vraag te voldoen, moeten er tot 2030 bijna 900.000 nieuwe woningen worden gebouwd.[15] Zo lang die woningen er nog niet zijn, zal de druk, zeker aan de onderkant van de woningmarkt, groot zijn en zullen sommigen buiten de boot vallen. De problematiek rondom personen met onbegrepen gedrag en/of kwetsbare personen zal vooralsnog niet afnemen.

[12] Zie de Jaarverslagen RVP Oost-Brabant 2019, 2020 en 2021.

[13] Cijfers CBS d.d. 1 april 2021: in 2018 waren zelfs 37 op de 10.000 Nederlanders dakloos. Daklozen zijn volgens het CBS mensen die slapen op straat, in portieken, gebruikmaken van laagdrempelige opvang of incidenteel van opvang bij vrienden of familie.

[14] Cijfers van het CBS: op 23 augustus 2021 13.00 uur schatte de bevolkingsteller van het CBS het aantal inwoners van ons land op 17.526.701 inwoners. Bij de prognoses is nog geen rekening gehouden met migratiestromen door oorlogen en klimaatcrises.

[15] Nieuwsbericht op de site van de Rijksoverheid d.d. 28 januari 2021.

8. Positie jongeren staat onder druk:

Tijdens de coronapandemie bleek hoe kwetsbaar de positie van sommige jongeren is. Zeker tijdens de gedwongen schoolsluitingen bleken relatief grote groepen jongeren onbereikbaar voor scholen (en hulpverleners) en hebben veel jongeren onderwijsachterstanden opgelopen.
Hoewel volgens een onderzoek van Unicef in september 2020 wereldwijd Nederland op nummer 1 staat inzake mentale en fysieke gezondheid[16], zijn er helaas ook veel jongeren in ons land waarmee het niet goed gaat. Overigens blijkt uit het Unicef-onderzoek "Geluk onder druk" dat jongeren zelf de meeste druk voelen door school en nauwelijks door social media. Tegelijkertijd zien we echter ook dat jongeren veel tijd doorbrengen op social media en daardoor vaak slachtoffer worden van gedigitaliseerde criminaliteit (en ook vaak dader zijn).

De laatste jaren vindt een toename plaats van de criminaliteit bij jongeren. Ook bij de jeugd wordt meer geweld in de openbare ruimte waargenomen en vindt er normalisering van wapengebruik plaats[17]. Zorgwekkend is het aantal steekincidenten in ons land: landelijk waren er in 2017 135 verdachten van steekincidenten in de leeftijdscategorie van 12 tot en met 17 jaar en 260 in de categorie 18 tot en met 22 jaar. In 2021 bedroegen die cijfers respectievelijk 295 en 345. Dat zijn stijgingen van 118,5% en 32,7%[18]. Bij jongvolwassenen (18- tot en met 21-jarigen) zien we een toename van personen die worden verdacht van moord of poging tot moord met 49% (2021 vergeleken met 2020)[19].

Helaas zijn veel jongeren gevoelig voor de verlokkingen van criminaliteit: drugshandel en digitale criminaliteit leveren nu eenmaal meer geld op dan een stagevergoeding. Daarnaast is ook het drugsgebruik onder jongeren (en de normalisering daarvan) een voortdurende bron van bezorgdheid.

Hoewel dus veel jongeren het in ons land goed doen en een gelukkig leven leiden, zijn er helaas ook groepen die kwetsbaar zijn door huiselijk geweld, schulden of andere problemen achter de voordeur. Deze jongeren krijgen doorgaans een lager schooladvies, er is meer schooluitval en zijn vatbaarder voor bijvoorbeeld psychische problemen, criminaliteit, mensenhandel of radicalisering. Zeker jongeren met een migratieachtergrond kunnen soms moeilijk meekomen in onze samenleving door de achterstandssituatie van hun ouders.

[16] Unicef-rapport Report Card 16 waarbij de mentale en fysieke gezondheid van kinderen tussen
[17] Aldus het Strategisch Omgevingsbeeld 2020 van het Ministerie van Justitie & Veiligheid.
[18] Gebaseerd op cijfers uit bericht van de NOS d.d. 20 januari 2022.
[19] Bericht van Nu.nl d.d. 29 december 2021 n.a.v. interview met Gerrit van der Burg, voorzitter van het College van procureurs-generaal in het Algemeen Dagblad

Zorg en Veiligheid
(prioriteit 1)

Inleiding:

We leven in een complexe samenleving waarin niet iedereen op elk moment van zijn of haar leven mee kan komen. Dit kent verschillende achtergronden. Soms is er sprake van (een opeenstapeling van) psychische klachten, een verslaving of een verstandelijke beperking. Soms is er sprake van crimineel gedrag en soms is er gewoonweg sprake van pech. Dit kan persoonlijk lijden tot gevolg hebben en incidenten kunnen escaleren tot situaties met grote impact voor de betrokken personen en mensen om hen heen. We kennen allemaal de schokkende voorbeelden van huiselijk geweld of incidenten met personen met onbegrepen gedrag. Dit zijn de excessen, maar vaak kennen deze situaties een langere aanlooptijd, waarbij het van belang is dat instanties waar mogelijk al in een vroegtijdig stadium acteren. Hiermee voorkomen we dat situaties escaleren, waardoor er een minder groot veiligheidsrisico is voor de samenleving, maar het ook recht doet aan het individu dat op dat moment de juiste zorg en ondersteuning nodig heeft.

Soms zijn de incidenten van dien aard dat het strafrecht primair aan zet is. Dat is niet alleen rechtstatelijk juist, maar biedt ook de gelegenheid om, naast strafrechtelijke interventies, ruimte te bieden aan een gedwongen zorgkader of dwingende interventies in het sociaal domein. Tegelijk geldt dat voorkomen beter is dan genezen. Dus waar dat kan worden bereikt heeft dit zonder meer de voorkeur. Meer aandacht voor preventie, gezondheid, eenzaamheid en armoede leidt tot reductie van het aantal personen met onbegrepen gedrag. Een brede benadering, met een goed evenwicht tussen preventie en repressie en tussen zorg en straf, doet recht aan de situatie van het individu, zijn of haar omgeving en de belangen van onze samenleving.

Kortom: het veiligheidsdomein heeft het zorg- en sociaal domein[20] nodig en vice versa. Een goede verbinding tussen deze domeinen is noodzakelijk en kan beiden ten goede komen.

De afgelopen jaren is de samenwerking tussen zorg en veiligheid in de regio en in veel gemeenten steeds beter geworden: in sommige gemeenten zijn de afdelingen veiligheid en zorg geïntegreerd of vinden gezamenlijke acties plaats tussen deze afdelingen. Daarnaast sluit in veel gemeenten een wethouder zorg met regelmaat aan bij een Driehoek of een ander veiligheidsoverleg met de burgemeester. Onder andere de (regionale) implementatie van de Wvggz[21] en de aanpak van personen met onbegrepen gedrag hebben hierbij als katalysator gewerkt.

Hiermee zijn we er echter nog niet. Er zijn maatschappelijke ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld het woningtekort en de wachtlijsten die leiden tot een grotere kans op escalatie van problemen. Daarnaast blijft integraal werken de voortdurende aandacht nodig hebben. Hiertoe jaagt de Programmaraad Zorg en Veiligheid Oost-Brabant aan en adviseert en agendeert waar nodig. Door met de inhoudelijke onderwerpen op het snijvlak van zorg en veiligheid aan de slag te gaan, levert de PRZV een bijdrage aan de verdere verbinding tussen zorg en veiligheid in de regio Oost-Brabant.

[20] Daar waar we in dit document spreken over het zorgdomein bedoelen we het zorg- en sociaal domein.

[21] Wvggz = Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg.

Waarom is een integrale aanpak van zorg en veiligheid ook in de komende jaren van belang?

» Zoals in de inleiding reeds opgemerkt kan het veiligheidsdomein niet zonder het zorgdomein en vice versa.[22] De hier beschreven problematiek bevindt zich op het snijvlak van zorg en veiligheid en daarom is een integrale aanpak nodig. Hierbij is het voorkomen van een probleem (een persoon met onbegrepen gedrag die op straat voor overlast of gevaar zorgt) noodzakelijk: zowel voor de persoon in kwestie, de directe omgeving van deze persoon als voor de organisaties die zich met deze persoon bezighouden (naast sociaal domein en GGZ-instellingen ook bijvoorbeeld politie of OM). Zorg (en welzijn en buurt- en jongerenwerk) is essentieel bij het voorkomen dat jongeren bijvoorbeeld radicaliseren of dreigen af te glijden in de zware ondermijnende criminaliteit.

» Hoewel er kanttekeningen te maken zijn als het gaat om registraties van incidenten en het aantal E33-meldingen bij de politie niet het complete beeld schetst als het gaat om het aantal personen met onbegrepen gedrag, laat het wel nog steeds een stijgende trend zien, wat herkend wordt in de praktijk.[23] Daar waar er aan het begin van de vorige RVP-periode in 2015 nog 4.240 meldingen waren in de regio Oost-Brabant is dat aantal nu reeds gestegen tot 10.021 in 2021. Ondanks dat het regionale project inzake personen met onbegrepen gedrag in Oost-Brabant begin 2020 is afgesloten, is de problematiek alleen nog maar verder toegenomen. De redenen voor deze toename zijn niet eensluidend: een complexe samenleving, wachtlijsten bij de GGZ-instellingen, een tekort aan betaalbare woningen en minder tolerantie voor afwijkend gedrag kunnen hebben bijgedragen aan deze stijging.

» Huiselijk geweld en kindermishandeling is de meest voorkomende vorm van geweld in onze samenleving. Met ongeveer 130.000 meldingen bij Veilig Thuis (landelijke cijfers) is het een van de grootste geweldsmisdrijven is in ons land (en ook in Oost-Brabant). Gemiddeld zijn er 50 zaken per jaar in Nederland met dodelijke afloop (ongeveer 1 per week) en 1 op de 5 vrouwen is ooit fysiek mishandeld (vaak door de (ex)-partner). Verder is 2/3 van de daders ooit zelf slachtoffer geweest. Het is dus van belang om hierop verder te investeren.

» Naast de bovenstaande onderwerpen, die de komende RVP-periode de bijzondere aandacht hebben van de PRZV is het soms – door incidenten of signalen uit het werkveld – noodzakelijk om op andere onderwerpen op het snijvlak van zorg en veiligheid knelpunten te agenderen, aanjagen of adresseren. De belangrijkste rollen voor de Programmaraad Zorg & Veiligheid waar zij zich op het snijvlak van zorg en veiligheid mee bezig houdt zijn de “3 A’s”:

1. Afstemmen, signaleren en kennisdelen
2. Agenderen/ambassadeur (richting eigen achterban én extern)
3. Aanjagen

[22] Overigens zijn er meer domeinen die relevant zijn bij het aanpakken van veiligheidsonderwerpen: wonen, onderwijs en jeugd. Daar wordt elders in dit RVP aandacht aan besteed; dit hoofdstuk ziet vooral toe op de verhouding tussen zorg en veiligheid.

[23] Zie Onderzoeksrapport DSP: ‘E33 – Meer dan een label’.

Ambitie voor 2023-2026:

» We investeren in een nog sterkere verbinding tussen de domeinen zorg en veiligheid om een integrale aanpak te realiseren, zowel binnen de gemeentelijke organisaties als tussen de partners zoals bijvoorbeeld de politie, OM, GGZ-instellingen, verslavingszorg, Zorg- en Veiligheidshuizen, GGD of Veilig Thuis. Zowel op ambtelijk/beleidsmatig niveau als op bestuurlijk niveau.

» De PRZV ondersteunt bij knelpunten op het snijvlak van zorg en veiligheid conform de “3 A’s”; Afstemmen, Agenderen en Aanjagen. Naast knelpunten op het brede terrein van zorg en veiligheid ligt de focus van de PRZV de komende jaren op enerzijds personen met onbegrepen (en overlastgevend) gedrag (en een hoog veiligheidsrisico) en anderzijds huiselijk geweld en kindermishandeling.

» “Jeugd” komt als specifieke doelgroep terug bij de vraagstukken op het snijvlak van zorg en veiligheid.

» Doorlopend moet bezien worden of er onderwerpen in overleggremia gebundeld kunnen worden. Als partners moeten we ervoor waken dat voor elk onderwerp dat valt onder het thema “zorg en veiligheid” een separate governance wordt opgetuigd.

Wat gaan we de komende jaren doen?

Eerder in dit hoofdstuk is de nieuwe werkwijze van de PRZV beschreven: afstemmen, agenderen en aanjagen. De kracht van de PRZV zit juist in deze actieve werkwoorden: anders dan de meeste andere Programmaraden of bestuurlijke werkgroepen is de PRZV geen platform waar alle onderwerpen betreffende zorg en veiligheid kunnen worden ondergebracht, maar is het wel hét platform in Oost-Brabant dat mede richting kan geven aan deze onderwerpen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van, en aangesloten op, de bestaande organisaties en structuren.

De PRZV kan bijvoorbeeld constateren dat het gebrek aan passende woonvormen een adequate aanpak van personen met onbegrepen gedrag in de weg staat of dat sommige gemeenten het onderwerp “nazorg” niet goed hebben geborgd. Het brede netwerk (waaronder gemeenten, politie, OM, GGZ instellingen, afdelingen jeugd, onderwijs, wonen en welzijn, de Zorg- en Veiligheidshuizen, de GGD, de woningbouwverenigingen, HALT, DJI, Novadic-Kentron, de Reclassering etc.) moet daar dan mee verder aan de slag gaan. De PRZV is daarmee geen actieoverleg. Dat is gelet op de veelvoud van onderwerpen, belangen en verantwoordingslijnen niet mogelijk. Daar waar “veiligheid” strak is georganiseerd langs de kaders van de Politiewet (de politie-eenheid Oost-Brabant met het Regionaal Overleg Veiligheid, de Regionale Driehoek, de Bestuurlijke Regiegroep en de Driehoeken Basisteams) is het Zorg- of Sociaal Domein anders en op een andere schaal georganiseerd (verschillende soorten overleggen, portefeuillehouders en externe partners met eigen besturen). Verschillende van onderstaande speerpunten zijn dus niet of niet volledig voor verantwoording van de PRZV. Sterker: ook de andere Programmaraden, bestuurlijke werkgroepen en Driehoeken staan aan de lat om de verbinding tussen zorg en veiligheid te verstevigen en te borgen door middel van concrete onderwerpen.

Speerpunten voor de komende jaren zijn:

» De aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling verdient extra aandacht, focus en inzet van alle partijen, primair vanuit het veiligheidsdomein in nauwe relatie met het zorgdomein. Het gaat immers om (vaak) zware geweldsmisdrijven. Daarbij moet er ingezet worden op daders en de slachtoffers. Geweld in afhankelijkheidsrelaties kent primaire en secundaire slachtoffers. Als kinderen secundair slachtoffer zijn, kan dat hun dagelijkse leven ernstig ontregelen en hun toekomst verstoren. Een verstoord en verzwakt thuisfront en het ontbreken van adequate hulp kunnen leiden tot schoolverzuim, het terecht komen in criminele circuits en uiteindelijk kunnen kinderen zelf vroeg of laat geweldpleger worden. De stuurgroepen maken gebruik van de bestaande structuur van de Zorg- en Veiligheidshuizen om voorstellen positief te bekrachtigen in de situaties dat besluitvorming door de gemeenten of overige gremia nodig is.
Opdracht: de stuurgroepen Huiselijk Geweld en Kindermishandeling.

» Bij de aanpak van personen met onbegrepen gedrag wordt de focus de komende jaren gelegd op het aanjagen dat er passende woonruimte voor deze doelgroep komt én richten we ons op het voorkomen van overlast en criminaliteit. Interveniëren vanuit vroegsignalering, verbeteren van de integrale acute ketenzorg en tijdelijk rust creëren, bijvoorbeeld door middel van time-out voorzieningen, kan er aan bijdragen dat personen met onbegrepen gedrag niet escaleren tot hoog-veiligheidsricio’s, of erger nog; tot impactvolle incidenten voor het individu en de samenleving. Domeinoverstijgend samenwerken is hierbij essentieel. De zorg- en veiligheidsoverleggen in de subregio’s zijn hierbij in eerste instantie aan zet.
Opdracht: de subregio’s en de PRZV.

» Verder gaat de regio Oost-Brabant door met uitvoering van de ketenveldnorm Levensloopfunctie en Beveiligde bedden. Doel is betere ondersteuning en zorg voor mensen met (potentieel) gevaarlijk gedrag als gevolg van een psychische stoornis en/of een verstandelijke beperking, zonder strafrechtelijke titel. Met de Ketenveldnorm bieden we continuïteit van ambulante ondersteuning en risicogerichte zorg (forensisch FACT-zorg en de mogelijkheid om tijdelijk op te schalen naar beveiligde intensieve zorg). Dit alles draagt bij aan de veiligheid in de directe lokale leefomgeving.
Opdracht: uitvoerende organisaties Ketenveldnorm en ondersteunen vanuit de PRZV.

» De jeugd heeft de toekomst! Die toekomst zit vol mooie kansen en uitdagingen, maar is soms ook onderhevig aan risico’s en gevaren. Jongeren zijn bijna 24/7 digitaal en derhalve vaak slachtoffer én dader van cybercrime. Ook worden jongeren, door hun leeftijd nog vaak beïnvloedbaar en soms op zoek naar “snel geld”, ingezet bij ondermijnende criminaliteit (als geldezels of drugskoeriers). Maar ze lopen ook het risico op (seksuele) uitbuiting of zijn beïnvloedbaar voor extremistische en radicale boodschappen. Kortom: een weerbare jeugd is van groot belang voor een veilige toekomst. Bij het oppakken van vraagstukken op het snijvlak van zorg en veiligheid zal daarom standaard de vraag moeten worden gesteld of een specifieke jeugdaanpak noodzakelijk is. Hoewel het onderdeel “jeugd” in dit RVP is opgenomen in het hoofdstuk zorg en veiligheid, moet het ook onderdeel zijn van de aanpak op de andere prioriteiten (digitale veiligheid, maatschappelijke onrust, mensenhandel en ondermijning). **Opdracht**: alle partners.

» De Zorg- en Veiligheidshuizen zijn de expertisecentra voor verschillende onderwerpen betreffende zorg en veiligheid. Daar vinden casusoverleggen plaats voor complexe casuïstiek en worden aanpakken opgezet voor specifieke groepen. Tevens spelen de Zorg- en Veiligheidshuizen een belangrijke rol bij de aanpak van radicalisering (weegtafel) en de Ketenveldnorm. Daarmee zijn ze de knooppunten voor gecoördineerde acties van de zorg- en veiligheidspartners waar de kennis aanwezig is over de verschillende onderwerpen. En verder hebben beide organisaties een taak in de ontwikkeling van kennis en expertise in de regio en het bevorderen van domeinoverstijgende samenwerking in de keten van zorg en veiligheid. Het uitbreiden van hun rol als kennis- en expertisecentrum zal de komende jaren centraal staan. De organisaties bekijken hoe werkafspraken met partners op elkaar kunnen worden afgestemd. De Zorg- en Veiligheidshuizen werken onder aansturing van een stuurgroep (ZVHBNO) c.q. regiegroep (ZVHBZO) waarin de ketenpartners zijn vertegenwoordigd. Daarin worden ook de regionale prioriteiten benoemd, naast de opdracht zoals die is vastgelegd in de landelijke Meerjarenagenda 2021-2024.
Opdracht: Zorg- en Veiligheidshuis Brabant-Noord en Zorg- en Veiligheidshuis Brabant-Zuidoost.

Ambtelijk en bestuurlijk platform:
Thans zijn in onze regio de (bestuurlijke) Programmaraad Zorg & Veiligheid (PRZV) en het (ambtelijk) Agendaoverleg Zorg & Veiligheid actief. Daarnaast is er een breed Netwerk Zorg & Veiligheid. Voor inhoudelijke informatie over deze platforms wordt verwezen naar de bijlage “Governance”.

Digitale Veiligheid (prioriteit 2)

Inleiding

Onze samenleving is in toenemende mate afhankelijk van informatietechnologie (IT). Nieuwe technologie leidt tot nieuwe waardevolle toepassingen, maar het faciliteert en genereert ook nieuwe kwetsbaarheden en dreigingen. Door werk en vrije tijd zijn veel van onze inwoners een groot deel van de dag online en daarmee ook kwetsbaar voor criminelen. Voor de komende periode voorzien we dat het belang van informatietechnologie voor alle maatschappelijke processen nog groter wordt, waarbij geldt dat niet alleen haast elk delict een digitale component kent, maar elke maatschappelijke gebeurtenis een digitaal spiegelbeeld heeft. De snel stijgende trend maakt vele slachtoffers en kan ontwrichtende effecten hebben op de maatschappij. Dit is zeker het geval in de kennisintensieve en hightech omgeving van Oost-Brabant; de effecten zijn des te groter wanneer daar grote verstoringen in optreden.

We pakken Digitale Veiligheid als onderwerp daarom in de volle breedte aan: van grootschalige ransomware aanvallen vanuit criminelen of cyberaanvallen van statelijke actoren tot digitale criminaliteit die individuen raakt zoals phishing of sexting. Kortom, we richten ons op cybercrime én gedigitaliseerde criminaliteit. De aanpak van Digitale Veiligheid vraagt om een verschuiving van werkzaamheden en competenties. Daarom bevorderen we dat de eigenstandige organisaties vanuit ieders rol en taak volop inzetten op Digitale Veiligheid. Daarnaast werken we aan een integrale aanpak als het gaat om het verhogen van de cyberweerbaarheid van de samenleving als geheel.

Waarom is dit onderwerp ook in de komende jaren van belang?

» De media staan bol van misdrijven met een digitaal aspect. Cijfers en rapporten ondersteunen deze stijgende trend. We zien hierbij een verschuiving van traditionele criminaliteit (zoals woninginbraken, afpersing of babbeltrucs) naar digitale criminaliteit (zoals hacking, ransomware of phishing). Als we kijken naar de politiecijfers[24] in Oost-Brabant van 2021 vergeleken met de cijfers van 2019 dan zien we een forse stijging van cybercrime- en fraudezaken (veelal digitale fraude) van respectievelijk 250% en 50% en een daling van 38% van het aantal woninginbraken.

» Deze digitalisering van de criminaliteit zal alleen maar verder toenemen. In feite is het al de nieuwe werkelijkheid. Onze manier van het tegengaan van deze digitalisering van de criminaliteit blijft echter achter.

» Naast het leed van individuele burgers of bedrijven die slachtoffer worden van digitale criminaliteit beschrijft het Dreigingsbeeld statelijke actoren[25] dat Cybercrime ook om andere motieven dan geldelijk gewin wordt gepleegd. Het is dus niet alleen schrijnend voor de individuele slachtoffers, het kan ook nog eens ontwrichtend zijn voor de maatschappij. Deze dreiging houdt zich niet aan regionale grenzen, maar we kunnen stellen dat we in Oost-Brabant niet minder kwetsbaar zijn dan andere delen van Nederland, mede gezien de hightech industrie en de toegenomen digitalisering in de agrarische sector.

» Internationale conflicten, zoals de oorlog in Oekraïne, vergroten het risico op cyberaanvallen vanuit Rusland. Deze dreiging zal door de oorlog steeds reëler worden.

[24] Bron: data.politie.nl. Een kanttekening bij deze cijfers is op zijn plaats. De politiecijfers geven enkel de cijfers weer van mensen die aangifte hebben gedaan en de cijfers kunnen zijn vertekend door vervuiling in de registraties en het hanteren van verschillende definities. Ook wordt veel niet gemeld. Hiermee zijn deze cijfers slechts het topje van de ijsberg. De stijgende trend is evenwel duidelijk en wordt ook ondersteund door cijfers van het CBS en de Fraudehelpdesk.

[25] Dreigingsbeeld statelijke actoren (uitgave AIVD, MIVD, NCTV, februari 2021).

» De coronapandemie heeft de toch al stijgende trend in een stroomversnelling gebracht. Mensen gingen thuiswerken en winkels werden webwinkels. De verwachting is dat de informatiebeveiliging niet in hetzelfde tempo is meegegroeid. Hierdoor ontstonden kwetsbaarheden waar criminelen slim gebruik van hebben gemaakt. De verwachting is dat we deels digitaal blijven werken in de toekomst. De voordelen van deze versnelde digitalisering hebben we er namelijk ook van ondervonden. Het zal nog enige tijd kosten om de informatiebeveiliging verder in te regelen waardoor de kwetsbaarheden blijven bestaan. Daarnaast is het een continue “ratrace” tussen criminelen en informatiebeveiligingsmaatregelen, waarbij informatiebeveiliging een balans is tussen enerzijds “dichttimmeren” en anderzijds “gebruikersgemak”.

» We zien dat openbare ordeverstoringen steeds meer online worden aangejaagd, ook in Oost-Brabant. We hebben hier voorbeelden van gezien bij de rellen in Eindhoven en ’s-Hertogenbosch, maar ook bij een dreigend project-X feest in Katwijk (gemeente Land van Cuijk). Er zijn nog onvoldoende handvatten om hier tegen op te treden.

» Daders van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit zijn moeilijk op te sporen en te vervolgen. Waar er bij de traditionele criminaliteit tussen daders en slachtoffers veelal een direct (fysiek) verband (met sporen) is, is dat bij cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit veel minder het geval. Digitale sporen zijn niet altijd te traceren en daders kunnen zich op andere continenten bevinden. Alhoewel hier wel slagen in gemaakt worden door politie en OM is het voorkomen van slachtoffers (door mensen cyberweerbaar te maken én de informatiebeveiliging op orde te brengen) en het verstoren van processen vele malen effectiever. Mocht er zich toch een incident voordoen dat is het van belang dat de cybergevolgbestrijding ook op orde is.

» Breed inzetten op Cyberweerbaarheid is dus een belangrijk speerpunt voor de komende jaren. Het jaarlijkse Cybersecurity onderzoek Veilig Online van Alert Online[26] laat echter zien dat de Cyberweerbaarheid van de samenleving achterblijft. Dit maakt de noodzaak om hier op te investeren én een inhaalslag te maken erg groot.

Ambitie voor 2023-2026:

» We streven naar een weerbare samenleving met minder slachtoffers doordat er minder geslaagde pogingen van cyberaanvallen en gedigitaliseerde criminaliteit zijn. Dit doen we door te investeren in cyberweerbaarheid en informatieveiligheid.

» We zorgen er voor dat de organisaties (politie, OM en gemeenten) een stap verder komen in de interne transitie als het gaat om de verschuiving van criminaliteit van het fysieke naar het digitale domein. Het Regionaal Expertteam Digitale Veiligheid kan hierbij adviseren.

» Wanneer er zich een cyberaanval voordoet dan zorgen we voor schadebeperking doordat de cybergevolgbestrijding bij organisaties beter op orde is en er op cyberincidenten geoefend wordt.

[26] Alert Online is een initiatief dat overheid, bedrijfsleven, onderwijs, wetenschap en consumenten in Nederland faciliteert en stimuleert samen te werken aan cybersecurity én hen meer cyber secure te laten handelen.

Wat gaan we de komende jaren doen?

Als regio Oost-Brabant kunnen we niet alle cybercriminelen oppakken; juist bij deze vorm van criminaliteit hebben we te maken met daders en slachtoffers die niet in dezelfde regio of hetzelfde land of hetzelfde continent hoeven te wonen. Dat maakt opsporing en vervolging lastig. Maar niet onmogelijk! Daarom is het zaak om te kijken wat we wél kunnen doen als regio.

» Politie en OM gaan onverminderd door met opsporing en vervolging en werkt hierin bovenregionaal en internationaal samen. Daarnaast wordt ingezet op verstoring van het criminele proces. De digitalisering biedt ook kansen voor politie en OM als het gaat om opsporing, maar ook als het gaat om slimme inzet van schaarse capaciteit[27].
Opdracht: OM, Politie, Taskforce-RIEC (met partners): verstoren, opsporen en vervolgen.

» Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit is een relatief nieuw fenomeen. De verschuiving van criminaliteit van het fysieke naar het digitale domein (de "crime change") vraagt om een transitie binnen organisaties; het vraagt om nieuwe en andere werkzaamheden, andere competenties, andere samenwerkingsverbanden en ander beleid (bijvoorbeeld als het gaat om online aangejaagde openbare ordeverstoringen). Op den duur zullen cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit "business-as-usual" zijn, waar organisaties toekomstbestendig op ingericht moeten zijn.
Opdracht: alle partners zullen deze transitie door moeten maken. De Programmaraad Digitale Veiligheid en het Regionale Expertteam Digitale Veiligheid kunnen hierbij ondersteuning bieden.

» Zoals gezegd is opsporen en vervolgen moeilijk. Daarom is het raadzaam om - naast verstoren - in te zetten op het voorkomen van slachtoffers. Dit doen we door te investeren in digitale weerbaarheid. Digitale weerbaarheid kent twee facetten:
– enerzijds moeten blijven bevorderen dat het "eigen huis op orde" is als het gaat de informatiebeveiliging. Overheidsorganisaties hebben hierin een extra verantwoordelijkheid gelet op de voorbeeldfunctie én op het feit dat de overheid soms werkt met vertrouwelijke persoonsgegevens. Het vertrouwen in de overheid wordt geschaad indien privacygevoelige informatie "op straat belandt".
Opdracht: alle partners zullen er zelf voor moeten zorgen dat het eigen huis op orde is. Hierbij houden we de verbinding met de CISO's[28] in de regio.

– anderzijds moeten we werken aan het bewust maken en het bieden van een handelingsperspectief aan burgers, bedrijven en overheden. Gemeenten ondersteunen burgers en bedrijven bij het vergroten van de digitale weerbaarheid. De focus ligt hierbij op de kwetsbare groepen zoals jeugd (als dader en slachtoffer), het Midden- en Kleinbedrijf, ouderen, laaggeletterden en "digibeten", maar ook 'de burger' in algemene zin zal weerbaar moeten zijn en blijven. De Programmaraad Digitale Veiligheid en het Regionale Expertteam Digitale Veiligheid ondersteunen hierbij door interventies en campagnes laagdrempelig aan te bieden aan de gemeenten en hierover te adviseren. Het Expertteam zal hiertoe in de volgende RVP-periode ook nieuwe samenwerkingsverbanden zoeken, o.a. op het thema Jeugd en Ondermijning.
Opdracht: alle partners, ondersteund door de Programmaraad Digitale Veiligheid en het Regionale Expertteam Digitale Veiligheid, Cyberweer-baarheidscentrum Brainport, Platform Veilig Ondernemen (PVO) Oost-Brabant.

- Ongetwijfeld lukt het nooit helemaal om cyberincidenten te voorkomen. Daarom is het van belang om hier op voorbereid te zijn en de schade te beperken mocht het zich onverhoopt voordoen. Daarom is het van belang om te investeren in cybergevolgbestrijding. Organisaties dienen voorbereid te zijn op de gevolgen van een cyberincident, zowel bij interne incidenten als bij incidenten met een extern effect. Planvorming en oefenen gaan hierbij hand in hand.
Opdracht: alle partners, ondersteund door de Veiligheidsregio's

- Online aangejaagde ordeverstoringen komen steeds meer voor. Reeds ontwikkelde bevoegdheden en interventies worden ontsloten voor onze partners.
Opdracht: alle partners. De Programmaraad Digitale Veiligheid en het Regionale Expertteam Digitale Veiligheid bieden hierbij ondersteuning.

- Politie, OM en andere informatiebronnen kunnen voor actuele informatiebeelden zorgen die gemeenten kunnen helpen in de preventiestrategieën, zodat ze die daar waar nodig ook op de actualiteit aan kunnen passen (is er bijvoorbeeld sprake van een nieuwe vorm van gedigitaliseerde criminaliteit of is er een nieuwe modus operandi waar we burgers en bedrijven weerbaar voor moeten maken?).
Opdracht: politie, OM en andere houders van informatie.

Ambtelijk en bestuurlijk platform:

Thans zijn in onze regio de Programmaraad Cyber en de Projectgroep Cyber actief. In deze RVP-periode gaan we overeenkomstig de benaming van dit hoofdstuk "Digitale Veiligheid" het ambtelijke en bestuurlijke platform ook zo noemen waarbij de Projectgroep wordt omgevormd tot een Regionaal Expertteam Digitale Veiligheid. De Programmaraad is het strategisch bestuurlijk platform voor Digitale Veiligheid. Het Expertteam is het ambtelijk gremium dat enerzijds de Programmaraad voedt en ondersteunt en anderzijds zijn de deelnemers voor hun collega's in het basisteam het aanspreekpunt voor deze onderwerpen. Voor inhoudelijke informatie over deze platforms wordt verwezen naar de bijlage "Governance".

[27] Waarbij vanzelfsprekend rekening wordt gehouden met de privacyregels en de richtlijnen van de Autoriteit Persoonsgegevens.

[28] Ciso = Chief information Security Officer. De Ciso is binnen een organisatie verantwoordelijk voor het implementeren van informatiebeveiligingsbeleid en het toezicht daarop.

Maatschappelijke onrust
(prioriteit 3)

Inleiding:

Onze samenleving staat onder constante druk die kan leiden tot maatschappelijke onrust. Dit is geen nieuwe ontwikkeling, maar de coronapandemie heeft deze problematiek meer aan de oppervlakte gebracht én verdiept. Polarisatie[29], extremisme[30] en radicalisering[31] ondermijnen en ontwrichten onze samenleving en leiden tot een afname van vertrouwen in instanties (zowel in de overheid als in het maatschappelijk middenveld) en op termijn zelfs tot het disfunctioneren van het politieke en maatschappelijke systeem. Dit is een bedreiging voor een vrije democratische samenleving. In de Horizonscan 2020 van de Nationale Veiligheid Strategie van het Ministerie van Justitie & Veiligheid wordt opgemerkt dat meer aandacht nodig is voor 'niet-gewelddadig extremisme'. Een toename van tegenstellingen (sociaaleconomisch én sociaal-cultureel), het toenemende belang van ervaren primaire identiteit en toename van complotdenken vormen een voedingsbodem voor niet-gewelddadig extremisme en polarisatie. Dit kan ontwrichtend werken voor de stabiliteit en leefbaarheid in ons land.

Waarom is dit onderwerp ook in de komende jaren van belang?

» Het dreigingsniveau in ons land staat (begin 2022) op Dreigingsniveau 3, hetgeen betekent dat een terroristische aanslag in Nederland voorstelbaar is. De jihadistische dreiging tegen Nederland blijft onveranderd in stand en ook een terroristische aanslag in Nederland uit rechts-extremistische hoek is voorstelbaar (met extra aandacht voor accelerationistische[32] netwerken). Er vinden in Europa nog steeds aanslagen plaats door alleen handelende daders (met politieagenten als primair doelwit). Verder is sprake van een mogelijke verharding bij een klein deel van het coronaprotest.[33] Het debat (ook in Oost-Brabant) is verhard en verruwd en politici, journalisten, maar ook GGD-medewerkers of anderen die zich uitspreken, worden bedreigd.

» Door grote processen als globalisering, individualisering en informatisering is de Nederlandse samenleving veranderd. De grote diversiteit van de bevolking is daar onderdeel van op het gebied van etnische en religieuze achtergrond, in opvattingen en competenties en in mogelijkheden en kansen[34] (Boutellier 2012).

[29] Polarisatie is het versterken van tegenstellingen tussen partijen of bevolkingsgroepen.

[30] Extremisme is een vorm van radicalisering met een tot het uiterste doorgetrokken ideologie waarbij de bereidheid tot het sluiten van compromissen ontbreekt.

[31] Radicalisering is een proces van toenemende bereidheid om de uiterste consequentie uit een denkwijze te aanvaarden en die in daden om te zetten. Deze toenemende bereidheid kan leiden tot gedrag dat andere mensen diep kwetst of in hun vrijheid raakt, kan aanleiding zijn voor individuen of groepen om zich af te keren van de samenleving en kan leiden tot het gebruik van (definitie van de NCTV).

[32] Accelerationisme: het extreemrechtse gedachtegoed waarbij het creëren of versnellen van chaos wordt nagestreefd, om zo een rassenoorlog en de vervanging van de democratie door een witte etnostaat te bespoedigen.

[33] Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland (DTN) 55 uit oktober 2021.

[34] Boutellier et al., 2012

» Corona heeft een katalyserende werking op al sluimerend maatschappelijk ongenoegen gehad. Sinds de uitbraak van het virus heeft ontevredenheid in de samenleving zich zowel online als offline sterker gemanifesteerd. Op verschillende thema's vinden individuen en groepen - geholpen door sociale media - elkaar in gevoelens van onbehagen, onrechtvaardigheid of een andere werkelijkheidsbeleving. Dat geeft brandstof aan wantrouwen tegen traditionele instellingen als de overheid, de wetenschap of reguliere media.[35] Tegenstanders van de corona-maatregelen en/of tegenstanders van vaccinatie waren prominent aanwezig in het publieke debat. In 2020 heeft de NCTV dan ook een nieuwe vorm van radicalisering toegevoegd aan de verschillende vormen van radicalisering: anti-overheidsradicalisering.[36] Het is de vraag of geharde tegenstanders van het coronabeleid zich na de coronapandemie weer voegen in onze samenleving of nieuwe thema's vinden. De onvrede in de samenleving lijkt al voor corona aan een opmars begonnen. Het aantal demonstraties is, ook in de Brabantse steden, fors toegenomen.[37]

» Complottheorieën wakkeren het maatschappelijk ongenoegen verder aan en kunnen verregaand ontwrichtend zijn.[38] Daar waar in het verleden de onvrede van sommigen zich richtte op specifieke bevolkingsgroepen (en de overheid nog als een mediator kon optreden), is die overheid (maar ook de media) nu zelf het mikpunt van onvrede en agressie. Veel van onze inwoners volgen niet meer de traditionele media (krant, Omroep Brabant, NOS-journaal of RTL-nieuws) en staan niet open voor mededelingen van de overheid, maar vertrouwen op (des)informatie die tot hen komt via social media. Bekend zijn de algoritmes waarmee personen die ontvankelijk zijn voor deze boodschappen continu worden gevoed. Tevens kan geconstateerd worden dat dit soort desinformatie mede gevoed wordt door sommige politici.

[35] Midterm review 2021 Nationale Veiligheid Strategie

[36] Hieronder vallen bijvoorbeeld gewelddadig verzet tegen de corona-maatregelen, het vernielen van (vermeende) 5G-masten of het delen van privégegevens om iemand (bijvoorbeeld een politiemedewerker of journalist) te intimideren (doxing).

[37] T.a.v. het aantal demonstraties in Brabantse steden: in Eindhoven werden in 2017 48 manifestaties (demonstraties) georganiseerd. In 2019 waren dat er al 200, in 2020 184 en in 2021 318. In 's-Hertogenbosch werd in 2015 3 keer gedemonstreerd en in 2021 24 keer. Overigens zien we, zeker in Eindhoven, ook een toename van demonstraties tegen de overheid (en/of tegen de corona-maatregelen) die niet van te voren worden aangemeld. In 2018 kwam dit nog maar 1 keer voor en in 2021 waren er 52 niet aangemelde manifestaties.

[38] Ook in het straatbeeld in Oost-Brabant zijn uitingen te zien van complottheorieën zoals QAnon of graffiti tegen de coronamaatregelen.

» Tegenstellingen in onze samenleving zijn er legio: klimaat, koloniaal verleden, vaccinaties, dierenrechten, ras, gender, vermogen, wonen etc. In het maatschappelijk debat is er vaak aandacht voor de uitgesproken opvattingen van de polen, terwijl het grootste deel van de mensen ergens in het midden zit. Deze middengroep is divers en wordt ook wel het 'stille midden' genoemd. Door de polen wordt druk uitgeoefend om het midden mee te krijgen. Het midden voelt zich gedwongen een keuze te maken als de twee uiterste groepen steeds feller van zich laten horen. Het aantal mensen aan beide polen neemt toe, waardoor het 'stille midden' en de ruimte voor nuance verdwijnen. Dit heeft als gevolg dat mensen steeds extremere standpunten innemen in het polarisatieproces.[39] De kans is dus groot dat de polarisatie eerder zal toenemen dan afnemen. Juist dan verdient het midden dat er meer aandacht is voor hun geluid en dat er meer geluisterd wordt door overheden naar het midden en voorkomen wordt dat men moet gaan schreeuwen om gehoord te worden. Daarmee wordt polarisatie voorkomen en het midden versterkt!

» De inval van Rusland in de Oekraïne in februari 2022 heeft de geopolitieke verhoudingen in Europa ingrijpend veranderd. Dit heeft ook invloed op ons land en onze regio: de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne, spanningen tussen Russen en Oekraïners in ons land, mogelijke cyberaanvallen of desinformatie uit Rusland en verdere polarisatie rondom dit onderwerp in onze samenleving.
Ook andere internationale ontwikkelingen hebben direct invloed op de situatie in onze regio (zoals de onthoofding van een Franse leraar op 16 oktober 2020 of de bestorming van het Capitool in Washington[40]).

» Polarisatie, extremisme en radicalisering spelen helaas, in meer of mindere mate, in alle 32 gemeenten in Oost-Brabant. Daar waar de ene gemeente misschien meer alert is op jihadisme of rechtsextremisme, zal een andere gemeente juist op haar hoede zijn door de aanwezigheid van nertsfokkerijen of 5G-masten.

» De komende jaren zal Nederland geconfronteerd worden met het vrijkomen van (ex-)gedetineerden die eerder zijn veroordeeld voor extremistische of terroristische strafbare feiten. Ook kan het zijn dat er uitreizigers en/of hun minderjarige kinderen uit oorlogsgebied terugkomen naar Nederland (en zij gaan niet per definitie wonen in de regio waarvandaan is uitgereisd).

[39] Kennisplatform Integratie en Samenleving, 2018

[40] Marnix Eysink Smeets van de Hogeschool Inholland ziet een direct verband tussen de bestorming van het Capitool en de avondklokrellen in ons land. Hij verwacht dat de verwachte polarisatie en onrust rondom de presidentsverkiezingen in de VS in 2024 (zeker als voormalig president Trump weer mee gaat doen) ook zal leiden tot een toenemende polarisatie in Europa.

Ambitie voor 2023-2026:

» Ondersteunen van sociale cohesie in onze wijken en dorpen door een nauwe samenwerking (ambtelijk en bestuurlijk) van de kolom veiligheid en het sociaal domein;

» Aanjagen van en investeren in (de verdere opbouw en verankering van) stevige lokale netwerken die, indien nodig, de weg naar de regio weten te vinden en bijdragen aan het voorkomen van maatschappelijke onrust, polarisatie, extremisme en radicalisering. Dit is een laagdrempelige manier om juist in tijden van rust lokale sleutelfiguren duurzaam te verbinden in bondgenootschappen;

» Investeren in kennis en awareness rondom extremisme, radicalisering en polarisatie;

» Zerotolerance voor geweld tegen ambtsdragers, hulpverleners, journalisten en anderen die bedreigd worden in de uitoefening van hun functie.

Wat gaan we de komende jaren doen?

Als regio Oost-Brabant kunnen we niet de loop van de geschiedenis veranderen, we hebben geen invloed op internationale ontwikkelingen en we kunnen het internet niet vrijwaren van desinformatie of extremistische boodschappen. Maar er is veel wat we wel kunnen doen. Het blijft van belang om tijdig te herkennen als inwoners van onze regio radicaliseren. Awareness en urgentie zijn daarbij essentieel. Daarnaast is het voorkomen van verdergaande polarisatie een gezamenlijke opgave. Het versterken van het brede netwerk en het maatschappelijk middenveld en het weerbaar maken van onze samenleving blijven kern van deze aanpak:

» De aandacht voor polarisatie, extremisme en radicalisering mag niet verslappen. Awareness en urgentie blijven belangrijk. Een Aandachtsfunctionaris Maatschappelijke Onrust[41] kan hieraan een waardevolle bijdrage leveren. Dankzij deze Aandachtsfunctionaris blijven deze thema's geagendeerd op de lokale agenda. We stimuleren dat elke gemeente in Oost-Brabant in 2024 over een Aandachtsfunctionaris beschikt.
Opdracht: alle partners.

» Bij de aandacht voor radicalisering zal er vanuit politie, OM en gemeenten (inclusief de lokale netwerkpartners) ook uitdrukkelijk aandacht zijn voor radicalisering online. Onderdeel van deze online aanpak is het identificeren van verspreiders van digitale propaganda en, daar waar mogelijk, verstoren van de verspreidingskanalen.
Opdracht: alle partners.

» Het is van belang om de informatiedeling tussen de organisaties, met name uit het zorgdomein, te optimaliseren. Gezien de risico's op radicalisering bij personen met onbegrepen gedrag is de capaciteit en het detectievermogen in de geestelijke gezondheidszorg en andere maatschappelijke instellingen eveneens van groot belang. De NCTV verwijst hier ook expliciet naar bij het benoemen van het opkomende accelerationisme en bij potentieel gevaarlijke eenlingen.
Opdracht: Programmaraad Maatschappelijke Onrust en de Zorg- en Veiligheidshuizen in samenwerking met Programmaraad Zorg & Veiligheid.

[41] Een aandachtsfunctionaris (binnen een gemeente) is geen fulltime functie, maar het gaat om taken die voor een deel binnen het huidige takenpakket vallen. Te denken valt om deze functionaris te koppelen aan het Expertteam. Daarnaast kan overwogen worden om ook te stimuleren dat partnerorganisaties (bijvoorbeeld jongerenwerk of GGZ) aandachtsfunctionarissen aanstellen.

» Polarisatie is een thema voor ons allen: een ieder moet zijn rol pakken! De gemeente (vaak het sociaal domein) heeft de regierol in de lokale aanpak van polarisatie. Regionaal kunnen hiervoor handvatten worden aangedragen. Het voorkomen van polarisatie betekent ook dat een ieder mee kan doen in de (lokale) samenleving en dat de overheid hiervoor de kaders stelt en actief hieraan bijdraagt. Dus: tegengaan discriminatie, tegengaan armoede, gelijke kansen voor iedereen (stageplekken en arbeidsmarkt), talentontwikkeling etc. Alle partijen zijn nodig bij de signalering, indamming en bestrijding van polarisatie. De politie richt zich op zowel de signalering als interveniëring, omdat polarisatie tot verstoring van de openbare orde kan leiden. Het Openbaar Ministerie (OM), bureau Halt en de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI)[42] hebben een rol bij de aanpak van polarisatie wanneer er strafbare feiten zijn gepleegd. Scholen zijn een belangrijke partner omdat zeker ook jongeren vatbaar zijn voor polariserende invloeden. In het onderwijs ligt de focus op de preventie van polarisatie. Jeugdhulpverlening is belangrijk doordat zij dichtbij jongeren staan, hun leef- en denkwereld (proberen) te begrijpen en te investeren in regulier contact met jongeren.[43]
Opdracht: alle partners.

» De samenleving zijn wij allen! Dat betekent dat gemeenten sterk inzetten op netwerken om lokale verbindingen te onderhouden en te borgen. Dit wordt regionaal ondersteund. Bondgenoten, Focusgroepen, Sleutelfiguren of andere vormen van lokale netwerken moeten de verbinding onderhouden tussen inwoners en overheidspartners. Netwerken kunnen worden ingericht op religieuze basis, op wijkniveau of op leeftijd.
Opdracht: alle gemeenten. De Programmaraad Maatschappelijke Onrust ondersteunt deze projecten door expertise met hulp van de Expertise-unit Sociale Stabiliteit (ESS).[44]

» Doorgaan met het trainen van medewerkers gemeenten, politie, OM, welzijnsorganisaties, maatschappelijk werkers, Reclassering, Jeugdzorg, buurt- en wijkwerkers, wijk-GGD'ers en anderen om tijdig radicalisering te herkennen en te voorkomen dat inwoners radicaliseren. Extra aandacht hierbij voor het trainen van medewerkers uit de geestelijke gezondheidszorg (zoals de GGZ), aangezien uit veel cases blijkt dat radicalisering regelmatig samengaat met psychische problemen.
Opdracht: Programmaraad Maatschappelijke Onrust. Naast de trainingen die aangeboden worden door de Programmaraad zijn er natuurlijk ook interne trajecten ter bevordering van de kennis van professionals en worden de partners die deelnemen aan de weegtafel getraind.

» Mede door corona, maar ook door intensief gebruik van social media, zijn jongeren extra kwetsbaar voor complottheorieën, extremisme en radicalisering. Veel jongeren zitten in een 'informatiebubbel' waarin groepsleden elkaars ideeën en meningen ondersteunen.[45] Scholen, jongerenwerk, ouders, sportverenigingen, bedrijfsleven en de cultuursector worden gestimuleerd om enerzijds de kansenongelijkheid te verminderen en uitsluiting tegen te gaan en anderzijds moeten extremisme en radicalisering hard de kop worden ingedrukt. Rolmodellen, stageplekken en tegengaan van discriminatie moeten hand in hand gaan met een "zero-tolerance"-beleid richting desinformatie en extremistische standpunten.
Opdracht: alle gemeenten, scholen, jongerenwerk, Jeugdzorg, Bureau Halt en politie (jeugdagenten en digitale wijkagenten).

» Naast de PGA-aanpak (individuele casuïstiek) in de Zorg- en Veiligheidshuizen moet er ook aandacht komen voor fenomeenaanpak en voor georganiseerde verbanden. Het is cruciaal dat ook bij de aanpak van georganiseerde verbanden multidisciplinair en integraal wordt samengewerkt (met de verschillende partners uit de diverse domeinen al dan niet onder de vlag van het Zorg- en Veiligheidshuis).
Opdracht: politie, OM, Zorg- en Veiligheidshuizen[46] in samenwerking met de partners.

[42] Naast deze partners zijn er nog meer partijen die een rol hebben in dit dossier zoals bijvoorbeeld 3RO en de Jeugdreclassering.
[43] Uit: De aanpak van polarisatie: een verkenning van de rol van de Veiligheidsregio. Rapport van Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) d.d. 9 december 2021.
[44] De ESS biedt gemeenten, professionals en gemeenschappen praktijkkennis aan over maatschappelijke spanningen en polarisatie en over radicalisering.
[45] Nederlands Jeugdinstituut (NJI)
[46] Het Zorg- en Veiligheidshuis heeft geen rol bij fenomeenanalyses; wel bij PGA.

» De overheid (gemeenten, politie, OM, belastingdienst etc.) trekt 1 duidelijke lijn met betrekking tot hetgeen geaccepteerd en hetgeen niet-geaccepteerd gedrag is. Discussiëren mag (dat is zelfs gezond voor een levendige democratie), maar bedreigingen, beledigingen of het verspreiden van onwaarheden zijn niet toelaatbaar. In tijden van toenemende anti-overheidsradicalisering is het belangrijk dat de overheid goed communiceert en beter en vaker uitlegt waarom bepaalde beslissingen worden genomen.
Opdracht: alle partners.

» Anti-overheidsradicalisering kan leiden tot meer geweld tegen bestuurders, handhavers, politieagenten, baliemedewerkers, brandweerlieden, ambulancemedewerkers of GGD-medewerkers. Dat is ontoelaatbaar. Na elke jaarwisseling of elk incident is de maatschappelijke verontwaardiging weer groot, maar het probleem is hardnekkig en doet zich bijvoorbeeld ook voor bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Het onderwerp VPT moet regionaal (en waar nodig lokaal) weer hoger op de agenda komen, met een stevige aanpak zodat we blijven uitstralen dat we geweld tegen professionals te allen tijde afkeuren en aanpakken. Hiervoor richten we een tijdelijk werkgroep VPT op die een regionaal actieplan uitwerkt.[47]
Opdracht: stel een tijdelijke werkgroep VPT in die een Actieplan VPT opstelt.

Ambtelijk en bestuurlijk platform:

Thans zijn in onze regio het Expertteam Radicalisering en de Programmaraad Radicalisering actief. Overeenkomstig de benaming van dit hoofdstuk en de bredere focus op de problematiek rondom polarisatie, wordt voorgesteld deze gremia voortaan te benoemen als Expertteam Maatschappelijke Onrust[48] en Programmaraad Maatschappelijke Onrust. Voor inhoudelijke informatie over deze platforms wordt verwezen naar de bijlage "Governance".

[47] Goed om hiervoor de samenwerking te zoeken met het TF-RIEC-programma inzake de Brabantse norm voor bestuurlijke weerbaarheid.
[48] Het begrip "maatschappelijke onrust" wordt ook gebruikt bij cases waarbij bijvoorbeeld onrust ontstaat in een wijk bij huisvesting van een voormalige zedendelinquent. De aanpak van dit soort cases behoort tot de lokale verantwoordelijkheden op het gebied van openbare orde en veiligheid en valt niet onder de scope van een Programmaraad Maatschappelijke Onrust.

Ondermijning (prioriteit 4)

Inleiding

Oost-Brabant heeft geen uitzonderingspositie waar het georganiseerde criminaliteit en ondermijning betreft. Lokaal op gemeentelijk en basisteamniveau, maar ook op regionaal niveau speelt er veel onder en boven de oppervlakte. Beide niveaus zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden, hebben elkaar nodig en versterken elkaar wederkerig. Op beide niveaus wordt stevig doorgepakt. Er liggen echter nog voldoende kansen om deze aanpak te intensiveren, verbindingen te leggen en de actiegerichtheid en maatschappelijk impact te vergroten. Hierbij gaan we werken vanuit een Brabantse norm voor bestuurlijke weerbaarheid.
De hoofdaanpak binnen het thema ondermijning richt zich op impactrijke[49] acties en het werken aan een weerbare overheid en maatschappij. Daarnaast krijgt mensenhandel een bijzondere plek in dit hoofdstuk.

Waarom is dit onderwerp ook in de komende jaren van belang?

Zichtbaar het verschil maken houdt enerzijds in de korte zichtbare klap maken op een lokale locatie zoals een witwaspraktijk in een nagelstudio, op een object zoals een witte Mercedes van een crimineel die het straatbeeld domineert en intimideert of op een subject zoals een beruchte straatdealer. Anderzijds houdt het ook een aanpak in van een criminele familie die zich onaantastbaar waant, een crimineel samenwerkingsverband, (jeugd)straatbende of mensenhandel in bijvoorbeeld de vleesverwerkingsindustrie of illegale prostitutie die juist weer een wat langere adem vergt maar wel structureler het criminele verdienmodel verstoort. Lokale, regionale en landelijke partners en gremia zetten zich ieder keihard in om maatschappelijke impact te bereiken, maar hebben elkaar daarbij ook nodig. Het is van belang dat daarbij de inhoud voorop staat, en dat de institutionele actoren en gremia met elkaar in verbinding staan en elkaar ondersteunen waar nodig en de mogelijkheden daartoe vergroten. Structuren (afstemming en governance) waarin we werken zijn belangrijk, maar volgen altijd de inhoud.

Randvoorwaardelijk is, naast het beschikbaar hebben en efficiënt en effectief inzetten inzetten van capaciteit, het op de hoogte houden van elkaar en het delen van informatie tussen partners waar dat kan. Maar ook wanneer volledige informatiedeling niet zomaar kan, dient bezien te worden of bijvoorbeeld restinformatie van nut kan zijn voor andere partners of niveaus. Hierdoor kan vanuit zicht en inzicht gekomen worden tot een effectievere bestrijding van ondermijning.

De verbinding tussen gemeenten, politie, OM, regio's en private en overheidspartners en daarbij samen optrekken waar mogelijk is waar we een vuist maken tegen de georganiseerde criminaliteit en ondermijning. Een samenhangende aanpak van preventie, weerbaarheid en verstoring is nodig om ervoor te zorgen dat we niet blijven dweilen met de kraan open. Uitgangspunt daarbij is: voorkomen, oprollen en afpakken! Door bevoegdheden, kennis, kunde, intelligence en interventies in onderlinge afstemming in te zetten zijn we effectiever en creëren we meer impact. Door het (laten) opwerpen van drempels door onszelf of onze bondgenoten in de samenleving, zoals inwoners, instellingen en bedrijven, wordt het lastiger om criminele verdienmodellen op te starten of te exploiteren. De Brabantse weerbaarheidsnorm is daarvoor de ondergrens die ervoor moet zorgen dat de dijken overal in de regio even hoog zijn.

Lange tijd is het dogma voor de ondermijningsaanpak 'Integraal, tenzij' gevoerd. Volledige integraliteit van de aanpak heeft zeker voordelen, maar mag geen doel op zich zijn. In bepaalde gevallen is het alleen mogelijk om mono of multi te opereren, of is het juist raadzamer omdat het praktischer en effectiever is. Daarbij dient echter wel begrip voor de ander te zijn, maar bovenal oog te worden gehouden of er haakjes zijn voor andere partners of niveaus. Of er nu mono, multi of integraal wordt samengewerkt, voorop staat het realiseren van impact. Commitment is hierbij essentieel.

Het is nodig om focus aan te brengen op specifieke thema's. Gelet op de problematiek in onze regio blijft onze focus ook de komende periode liggen op het aanpakken van ondermijning binnen de vijf thema's:
1. Cocaïne;
2. Synthetische drugs;
3. Hennep;
4. Witwassen;
5. Mensenhandel (*zie prioriteit 5*).

Door te werken met deze prioritaire thema's wordt (boven)regionaal meer scherpte aangebracht in de gezamenlijke opgave. Ook is het hierdoor mogelijk om op lokaal/regionaal niveau te bepalen welke vitale schakels binnen de criminele industrie het meest kansrijk zijn om succesvol aan te pakken. Als nieuwe ontwikkelingen (of veranderende verdienmodellen) vragen om flexibiliteit in onze aanpak, dan blijft hiervoor ruimte. De beelden die worden verkregen aan de hand van onder andere de 'crimescript-methodiek', biedt basisteams, regionale en landelijke partners handelingsperspectieven voor interventiemogelijkheden.

Het gaat bij de aanpak van ondermijning niet alleen om categorische thema's. Het gaat met het oog op de toegevoegde waarde voor de praktische aanpak ook om verbindende fenomenen en thematiek, en wat de basisteams, het Actieberaad en partners an sich daaraan concreet kunnen bijdragen. Door meer scherpte aan te brengen in de afzonderlijke thema's, te bezien waar op die thema's kansen liggen en welke partners daar aan bij moeten dragen, volgt de praktische uitwerking op thema verbindend en overstijgend niveau. Met andere woorden een probleemgestuurde aanpak. Een voorbeeld hiervan kan zijn een crimineel samenwerkingsverband, dat op meerdere thema's actief is of de aanpak van financiële facilitators. De strijd tegen georganiseerde criminaliteit en ondermijning is groot en divers, en kent overlap met vele thema's en uitingen van problematiek. Breder, onconventioneel en "out of the box-denken" en "hands-on-handelen" zijn belangrijker dan klassieke denk- en handelwijzen en thema gebonden. Houd bijvoorbeeld bij het aantreffen van een drugslab ook rekening met arbeidsuitbuiting en criminele uitbuiting, haak het Zorg- en Veiligheidshuis en het Sociaal Domein van de gemeente aan bij de aanpak van een criminele familie en houd bij een casus m.b.t. witwassen ook aandacht voor de mogelijkheden van bestuurlijke incasso's.

[49] Dat kan fiscaal, maatschappelijk, bestuursrechtelijk en/of strafrechtelijk.

Ambitie voor 2023-2026

In de periode 2023 - 2026 wordt de ingezette lijn voortgezet en verder uitgebouwd.
We hebben hierbij de volgende ambities:

» Het vergroten van de actiegerichtheid;

» Afgewogen, efficiënte en effectieve inzet van capaciteit bij interventies;

» Interventies zijn zichtbaar en hebben impact;

» Focus binnen prioriteiten en inzet op lokaal en regionaal niveau, zonder daarbij flexibiliteit te verliezen;

» Structuur volgt inhoud;

» Inzet vindt plaats op repressie (georganiseerde criminaliteit) én op preventie (ondermijning, i.c.m. aanpak wijken, jeugd en zorg);

» De samenwerking uitbouwen met de Koninklijke Marechaussee, Douane en Zorg- en Veiligheidshuizen;

» Versterken van de informatiepositie;

» Blijvend inzetten op bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid en het vergroten van bestuurlijk afpakken;

» We leggen een stevig fundament voor een weerbare overheid door ons te conformeren aan de Brabantse Norm Weerbare Overheid.

Wat gaan we de komende jaren doen?

» De aanpak van ondermijning in Oost-Brabant bestaat uit concrete en impactrijke interventies die laten zien dat het de overheid menens is. Dat kan alleen door actie, zowel op lokaal, bovenlokaal en regionaal niveau. De TF-RIEC ondersteunt en faciliteert de impactrijke actiegerichtheid van de weerbare partners.
Opdracht: alle lokale, regionale en landelijke partners in Oost-Brabant, zoals vertegenwoordigd in de Driehoeken+, Actietafel en Actieberaad en ondersteund door de TF-RIEC, op operationeel, tactisch en strategisch niveau.

» We optimaliseren de bestaande governance structuren continu. De Basisteamdriehoek-plus blijft hierbinnen leidend in het keuzeproces m.b.t. speerpunten, aanpak en casuïstiek op lokaal niveau, waarbij we op regionaal niveau expertise concentreren en ondersteuning bieden op de genoemde focuspunten.
Opdracht: Driehoeken+, Actieberaad, Actietafel, Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur TF-RIEC.

» Wederkerigheid: lokale en regionale partners helpen elkaars doelstellingen te bereiken en prioriteren samen daar waar nodig. Samen maken we het verschil!
Opdracht: alle partners.

» We werken aan/ versterken ons gezamenlijk fundament voor een weerbare overheid door ons te conformeren aan de Brabantse Norm Weerbare Overheid. Dit doen we door inzet op de pijlers bewustwording & organisatie, informatiepositie & beveiliging, beleid & handhaving, Integriteit & veilige werkomgeving en communicatie.
Opdracht: Brabantse overheden, ondersteund door TF-RIEC.

Ambtelijk en bestuurlijk platform:

Het Actieberaad ziet er op toe dat de Driehoeken acteren binnen de gemaakte afspraken van het RVP en het RIEC-convenant en dat hiervoor ook de regionale capaciteit wordt ingezet. De Actietafel is een laagdrempelige en eenvoudige gelegenheidsstructuur ten behoeve van het vergroten van de actiegerichtheid met zichtbare resultaten. Meer informatie hierover in de bijlage “governance”.

Mensenhandel
(prioriteit 5)

Inleiding
Mensenhandel is een bijzondere vorm van ondermijnende criminaliteit, omdat bij mensenhandel altijd sprake is van direct slachtofferschap. Mede daarom is het van belang dat de huidige aanpak van mensenhandel verder wordt ontwikkeld en verstevigd, zodat slachtoffer- en daderschap eerder kunnen worden gesignaleerd, eerder kunnen worden gestopt of zelfs kunnen worden voorkomen.

Waarom is dit onderwerp ook de komende jaren van belang?
- Mensenhandel vormt een grove inbreuk op de menselijke waardigheid en de lichamelijke en geestelijke integriteit van slachtoffers;
- Op lokaal en regionaal niveau ontbreekt voldoende zicht op aard en omvang mensenhandel in het algemeen en in het bijzonder op de vormen criminele uitbuiting en arbeidsuitbuiting;
- Slachtoffers blijven nog (te) vaak onder de radar: ze zien zichzelf niet als slachtoffer of durven geen hulp te vragen;
- De jonge leeftijden[50] van daders en slachtoffers van seksuele en criminele uitbuiting zijn erg zorgwekkend;
- Daders en slachtoffers verplaatsen zich door de regio en door het land heen. Als onderdeel van de landelijke keten draagt Oost-Brabant verantwoordelijkheid voor het delen van informatie;
- Onvoldoende (bruikbare) signalen mensenhandel bereiken de overheid (en samenwerkende partners in de keten). Het herkennen van signalen is nog niet op niveau.

Vooruitblik / ambitie:
Concreet wil de Regionale Tafel Mensenhandel zich de komende jaren richten op de volgende punten:
- Het voorkomen van jonge slachtoffers (vooral bij seksuele- en criminele uitbuiting) door te realiseren dat instanties zoals scholen, jeugdwerkers, hulpverlening de instrumenten hebben voor juiste voorlichting onder jongeren over weerbaarheid en risico's inzake criminele aspecten;
- Het zicht vergroten op arbeidsuitbuiting middels de pilot die eind 2020 is gestart;
- Meer aandacht voor burgers in een kwetsbare positie;
- Het ondersteunen van ketenpartners in het verhogen van awareness en herkennen van signalen door o.a. de ontwikkeling van een regionale, duurzame (e-)training;
- Het Basisniveau Bestuurlijke Aanpak Mensenhandel door ontwikkelen;[51]
- Het versterken van de integrale aanpak mensenhandel waarbij ook wordt gekeken met welke andere Programmaraden samengewerkt kan worden;
- Het verder versterken en borgen van de verbinding tussen partners met betrekking tot het herkennen en delen van (en acteren op) signalen.

[50] 1/3 van de daders van criminele uitbuiting en 1/5 van de daders van seksuele uitbuiting is onder de 23 jaar.

[51] https://hetccv.nl/onderwerpen/mensenhandel/documenten/basisniveau-bestuurlijke-aanpak-van-mensenhandel/

Wat gaan we de komende jaren doen?
- Overgaan tot actie! Niet meer stukken en notities produceren, maar overgaan tot actie. Dit geldt voor alle probleemgebieden. Daarvoor is bestuurlijke betrokkenheid, verantwoordelijkheid en eigenaarschap van belang.
  Opdracht: alle partners gaan gezamenlijk aan de slag en zijn ook gezamenlijk verantwoordelijk.
- Het zicht op (zeer) jonge daders en slachtoffers ontbreekt. De pilot Sentinel is uitermate geschikt om het gewenste inzicht te krijgen. Idealiter gaat de pilot, die nu binnen Oost-Brabant loopt, landelijk draaien. Mensenhandel moet zichtbaar gemaakt worden.
  Opdracht: Ketenregisseur mensenhandel.
- Voorkomen waterbedeffect door verbinding lokaal en regionaal, maar zeker ook nationaal tot stand te brengen.
  Opdracht: Regionale Tafel Mensenhandel en Ketenregisseur mensenhandel.
- Regionale Tafel Mensenhandel is "probleem-eigenaar" maar heeft alle partners binnen onze regio nodig voor de uitvoering. Daarvoor zijn integrale samenwerking (ook tussen de verschillende domeinen) en het zorgen voor een stevige basis ook hier van essentieel belang.
  Opdracht: Regionale Tafel Mensenhandel in samenwerking met alle partners.
- Mensenhandel zal vaker onderwerp van gesprek moeten zijn in de verschillende Driehoeken en de Bestuurlijke Regiegroep. De Regionale Tafel Mensenhandel zal dit agenderen (bijvoorbeeld middels een nieuwsbrief met actualiteiten).
  Opdracht: Regionale Tafel Mensenhandel.
- Mensenhandel is (al lang) niet meer een grootstedelijk probleem en komt overal voor. Het is daarom cruciaal dat alle partners mensenhandel kunnen en willen signaleren en daar de juiste instrumenten voor hebben. Trainingen zijn daarbij essentieel.
  Opdracht: alle partners.

Ambtelijk en bestuurlijk platform:
In onze regio richt de Regionale Tafel zich op de bestuurlijke aanpak van mensenhandel. Daarnaast is er een Expertgroep Mensenhandel. Meer hierover in de bijlage "governance".

Bijlagen

Bijlage 1 **Sterkteverdeling Politie-eenheid Oost-Brabant**

Bijlage 2 **Governance**

Bijlage 3 **Terugblik op het Regionaal Veiligheidsplan 2019 – 2022**

Bijlage 4 **Lijst met afkortingen**

Bijlage 1

Sterkteverdeling Politie-eenheid Oost-Brabant

Wettelijk maakt de sterkteverdeling van de politie onderdeel uit van het Regionaal Veiligheidsplan.

Ontwikkelingen formatie 2018 – 2021:

» Ten gevolge van de gemeentelijke herindeling Haaren heeft de eenheid op 1 januari 2021 7,62 fte overgedragen aan de eenheid Zeeland – West-Brabant;

» Binnen de totale formatie heeft sinds 2018 een flinke versterking van operationele functies plaatsgevonden vanuit de zogenaamde 'Regeerakkoordgelden'. Daarmee heeft de Minister van Justitie en Veiligheid beoogd op drie terreinen een duurzame (kwalitatieve) versterking van de politie te realiseren: 'wijken en opsporing', 'opsporing op het gebied van zware criminaliteit en ondermijning' en 'digitale expertise'. De afgelopen vier jaren zijn hierdoor aan de eenheid Oost-Brabant 114,5 fte toegevoegd, waarvan 99,5 fte voor wijk en opsporing.

» Deze versterking met meer dan honderd operationele functies heeft 'onder aan de streep' de omvang van de formatie van de eenheid Oost-Brabant niet beïnvloed: conform de landelijke afspraken hieromtrent zijn formatieplaatsen voor aspiranten in alle eenheden, dus ook Oost-Brabant, omgezet in formatieplaatsen voor volledig opgeleid personeel. Inmiddels zijn op deze wijze in de eenheid 126 formatieplaatsen omgezet. De eenheid profiteert zo van meer inzetbare capaciteit. Bovendien is er op deze wijze een zuiverder beeld van de inzetbare capaciteit in de eenheid.
De formatie van de eenheid Oost-Brabant is in de afgelopen periode, als gevolg van de toekenning van extra middelen, gericht uitgebreid. Het betreft onder meer de uitbreiding van de Vreemdelingenpolitie met 41 fte ten behoeve van het Aanmeldcentrum Budel, de versterking van team Zeden met 10,7 fte, de versterking ten behoeve van bewaken en beveiligen met 11,9 fte. Daarnaast is aan de districtsleidingen 9,8 fte bedrijfsvoeringsondersteuners toegevoegd, die werken ten behoeve van de basisteams.

Ontwikkelingen formatie 2022 en verder:

In 2022 en daarna wordt de formatie van de politie verder versterkt op een aantal kerntaken. Dit geldt onder meer op het terrein van Zeden, Migratie en Mensenhandel (resp. moties Klaver en Zegers-Asscher) en Grenzen en Veiligheid. Ook het stelsel Bewaken en Beveiligen, dat sinds de moorden op o.a. Derek Wiersum en Peter R. de Vries een zware wissel trekt op de capaciteit van de politie, wordt versterkt door hiervoor capaciteit in te richten.

Het huidige kabinet heeft bij haar aantreden een verdere investering in de politie aangekondigd, ter grootte van 700 miljoen euro. De uitwerking van deze plannen is nog niet bekend.

Het uitbreiden van operationele functies en de gelijktijdige uitstroom van grote aantallen politiemensen die met pensioen gaan, zorgen voor een tijdelijke onderbezetting die naar verwachting in de loop van 2024 zal zijn opgelost. Het stelt de politie voor de uitdaging om grote aantallen aspiranten te werven en op te leiden, en in de praktijk te begeleiden in het werk. Dit vraagt vooral veel van het absorptievermogen van onderbezette basisteams.

De Intelligence organisatie (DRIO) en de Regionale Recherche (DRR) hebben al grote stappen gezet in de voorbereiding van inrichtingsaanpassingen volgens de zogenaamde Houtskoolschets. Daarbij wordt ingezet op meer hoger gekwalificeerde functies.
Uitgangspunt hierbij is dat de gezagsrol van bestuur en OM ongewijzigd blijft en besluitvorming over de inzet van politiecapaciteit plaatsvindt in de Driehoeken.

De norm van 1 wijkagent per 5.000 inwoners gemiddeld over de eenheid blijft gehandhaafd. De vorige uitbreiding van wijkagenten dateert van 2019 en daarbij steeg het aantal van 276 naar 287,5 fte. Het aantal inwoners van onze regio blijft groeien en jaarlijks wordt gemonitord of het aantal wijkagenten nog voldoet aan de wettelijke eis. Dit kan in de periode 2023 – 2026 opnieuw leiden tot een toename van het aantal wijkagenten in de negen basisteams.

Basisteam	Operational Expert GGP	Senior GGP	Totaal
's-Hertogenbosch	4	27,5	31,5
Meierij	8	36,5	44,5
Maasland	4	20	24
Maas & Leijgraaf	9	22	31
Eindhoven-Zuid	7	16,5	23,5
Eindhoven-Noord	4	21	25
De Kempen	8	28	36
Dommelstroom	6	23	29
Peelland	8	35	43
Totaal	58	229,5	287,5

Formatie Politie-eenheid Oost-Brabant

Eenheid Oost-Brabant	Team	Formatie
Leiding Eenheid Oost-Brabant	Leiding Eenheid Oost-Brabant	4,0
	Leiding Eenheid Oost-Brabant	4,0
Staf regionale eenheid (OB)	Staf regionale eenheid (OB)	1,0
	Leiding Staf regionale eenheid (OB)	0,0
	Afdeling Politieprofessie (OB)	14,0
	Afdeling Control (OB)	6,0
	Afdeling Bestuursondersteuning (OB)	34,3
	Afdeling Veiligheid, Integriteit en Klachten (OB)	14,7
	Afdeling Communicatie (OB)	15,0
	Staf regionale eenheid (OB)	85,0
District 's-Hertogenbosch	District 's-Hertogenbosch	1,0
	Leiding District 's-Hertogenbosch	6,0
	Basisteam 's-Hertogenbosch	201,0
	Basisteam Meierij	197,7
	Basisteam Maasland	124,6
	Basisteam Maas en Leijgraaf	150,4
	Flexteam 's-Hertogenbosch	15,0
	Districtsrecherche 's-Hertogenbosch	93,9
	Team ZSM (OB)	25,5
	District 's-Hertogenbosch	815,1
District Eindhoven	District Eindhoven	1,0
	Leiding District Eindhoven	5,0
	Basisteam Eindhoven-Zuid	212,1
	Basisteam Eindhoven-Noord	181,9
	Basisteam De Kempen	171,6
	Flexteam Eindhoven	14,9
	Districtsrecherche Eindhoven	77,6
	District Eindhoven	664,1
District Helmond	District Helmond	1,0
	Leiding District Helmond	4,8
	Basisteam Dommelstroom	162,3
	Basisteam Peelland	241,2
	Flexteam Helmond	15,0
	Districtsrecherche Helmond	56,7
	District Helmond	481,0

Eenheid	Team	Formatie
Dienst Regionaal Operationeel Centrum (OB)	Dienst Regionaal Operationeel Centrum (OB)	1,0
	Leiding Dienst Regionaal Operationeel Centrum (OB)	0,9
	Afdeling Meldkamer (politiedeel) (OB)	89,2
	Dienst Regionaal Operationeel Centrum (OB)	91,1
Dienst Regionale Recherche (OB)	Dienst Regionale Recherche (OB)	1,0
	Leiding Dienst Regionale Recherche (OB)	2,0
	Afdeling Generieke Opsporing (OB)	89,8
	Afdeling Thematische Opsporing (OB)	96,0
	Afdeling Vreemdelingenpolitie (OB)	114,8
	Afdeling Specialistische Ondersteuning (OB)	200,0
	Dienst Regionale Recherche (OB)	503,6
Dienst Regionale Inforrratieorganisatie (OB)	Dienst Regionale Informatieorganisatie (OB)	1,0
	Leiding DRIO (OB)	2,0
	Afdeling Regionale Informatie (OB)	51,5
	Afdeling Informatieknooppunten (OB)	61,9
	Afdeling Analyse en Ondersteuning (OB)	44,0
	Afdeling Analyse en Ondersteuning 5 (OB)	12,0
	Afdeling Analyse en Onderzoek (OB)	40,9
	Afdeling Business Intelligence en Kwaliteit (OB)	8,0
	Dienst Regionale Informatieorganisatie (OB)	221,3
Dienst Regionale Operationele Samenwerking (OB)	Dienst Regionale Operationele Samenwerking (OB)	1,0
	Leiding DROS (OB)	2,0
	Afd. Regionale Conflict- en Crisisbeheersing (OB)	62,9
	Afdeling Infrastructuur (OB)	67,4
	Afdeling Regionaal Service Centrum (OB)	84,0
	Afdeling Arrestantentaken (OB)	108,7
	Afdeling Regionale Coördinatietaken (OB)	49,1
	Dienst Regionale Operationele Samenwerking (OB)	375,1
Dienst Bedrijfsvoering (OB)	Afdeling Planning en Capaciteits management (OB)	30,7
	Dienst Bedrijfsvoering (OB)	30,7
Eenheid Oost-Brabant		3.271

Bijlage 2
Governance[48]

Artikel 13 lid 1 Politiewet:
De burgemeester en de officier van justitie overleggen regelmatig tezamen met het hoofd van het territoriale onderdeel van de regionale eenheid binnen welker grondgebied de gemeente geheel of ten dele valt, en zo nodig met de politiechef van een regionale eenheid, over de taakuitvoering van de politie en over het beleid ten aanzien van de taakuitvoering (driehoeksoverleg).

Driehoeksoverleggen:

Regionaal Driehoeks Overleg:
Het regionale driehoeksoverleg bestaat uit de regioburgemeester, plaatsvervangend regioburgemeester, de hoofdofficier van justitie en de politiechef. Doelstelling van het overleg (6 keer per jaar) is (vooral) om de voortgang te bespreken van de regionale veiligheidsafspraken, al dan niet in relatie tot de nationale ontwikkelingen. Het overleg wordt ondersteund door de adviseur regioburgemeester/Regiobureau. De burgemeester die als portefeuille “ondermijnende criminaliteit” heeft, heeft een “standing invitation”.

Bestuurlijke Regiegroep (BR):
De kern van de overlegstructuur in Oost-Brabant wordt gevormd door de BR (6 keer per jaar). Dit is het overleg van de burgemeesters die voorzitter zijn van de basisteamdriehoeken, de hoofdofficier van justitie en de politiechef. Het is een besluitvormend overleg waaraan de deelnemers met mandaat vanuit hun achterban deelnemen. Voor dit overleg worden tevens de coördinerende gemeentesecretarissen en de Belastingdienst uitgenodigd. De regioburgemeester is voorzitter. Het overleg wordt ondersteund (en voorbereid) door de adviseur regioburgemeester/Regiobureau.

Ambtelijk:
Voorafgaand aan de BR vindt het ambtelijke IV-overleg plaats (in principe dus ook 6 keer per jaar). Dit overleg wordt voorgezeten door de 2 coördinerende gemeentesecretarissen. Deelnemers zijn verder de IV’ers van de gemeenten waarvan de burgemeester voorzitter is van het basisteam (en dus deel uitmaken van de Bestuurlijke Regiegroep), een beleidsmedewerker van het OM, een beleidsmedewerker van de politie, de TF-RIEC, de accounthouder van het Ministerie van Justitie en Veiligheid en het Regiobureau Integrale Veiligheid. Het overleg wordt voorbereid door het Regiobureau IV. De onderwerpen waar overeenstemming over is bereikt gaan naar de Bestuurlijke Regiegroep (die enkele weken later plaatsvindt). In de periode tussen het IV-overleg en de Bestuurlijke Regiegroep worden de stukken aangeboden aan de Driehoeken Basisteams, zodat de stukken in elk basisteam kunnen worden besproken alvorens ze worden besproken in de BR.

Regionaal Overleg Veiligheid (ROV):
Twee keer per jaar is er een thematisch Regionaal Overleg Veiligheid, waaraan burgemeesters, de hoofdofficier van justitie en gebiedsofficieren van Justitie, de (geografische) politieleidinggevenden, de Belastingdienst, de coördinerende gemeentesecretarissen, de directeuren van de Veiligheidsregio’s, vertegenwoordigers van de TF-RIEC en een ambtelijke vertegenwoordiging deelnemen. De regioburgemeester is voorzitter. De adviseur regioburgemeester/Regiobureau organiseert het overleg.

[52] Governance is de wijze van besturen, het toezicht op de partners en de manier waarop de verschillende overlegvormen zijn ingericht.

Driehoek Basisteam:
Elk basisteam[53] in de regio Oost-Brabant heeft een Driehoek bestaande uit de burgemeester(s), de gebiedsofficier van justitie en de politiechef van het desbetreffende basisteam. De burgemeesters van een basisteam kiezen uit hun kring een voorzitter die het basisteam vertegenwoordigt in de BR. De Driehoek Basisteam wordt uitgebreid met een vertegenwoordiger van de Belastingdienst indien zaken betreffende ondermijning worden besproken (Driehoek-plus). Elke Driehoek Basisteam wordt voorafgegaan door een ambtelijk overleg waarin de IV’ers van de desbetreffende gemeenten en beleidsmedewerkers van de politie, het OM, de TF-RIEC en het Regiobureau zijn vertegenwoordigd. De voorzitter van het IV-overleg (in de meeste basisteams[54] is dit de ambtenaar van de burgemeester die voorzitter is van de Driehoek Basisteam) neemt deel aan het regionale IV-overleg ter voorbereiding op de BR.

In Oost-Brabant is er in 2016 voor gekozen om het primaat bestuurlijk te leggen bij de basisteams (en niet bij de districten zoals in sommige andere politieregio’s) om daarmee de doorzettingsmacht op dat niveau neer te leggen. Momenteel zijn er geen redenen om aan dit systeem te tornen.

Te behandelen onderwerpen lopen in principe een duidelijk pad van IV-overleg naar Driehoeken Basisteams naar Bestuurlijke Regiegroep. Afgesproken is dat indien de voorzitter van een Driehoek Basisteam niet in de gelegenheid is om de vergadering van de Bestuurlijke Regiegroep bij te wonen, dan kan een van de andere burgemeesters dit overleg bijwonen. Het is belangrijk dat alle basisteams zijn vertegenwoordigd in de Bestuurlijke Regiegroep. Analoog hieraan geldt dit ambtelijk ook voor het IV-overleg.

De Driehoeken Basisteams sturen op veiligheid en daardoor ook op de politiecapaciteit. Die sturing is belangrijk omdat politiecapaciteit onder druk staat en er meer aandacht moet zijn voor een decentrale invulling van het politiewerk, met meer lokale regelruimte. De Driehoek beslist over hoeveel politiecapaciteit naar de handhaving van de openbare orde of naar de opsporing gaat.

Naast de regionale overleggen vindt er ook overleg plaats op nationaal niveau. Dat is het **Landelijk Overleg Veiligheid en Politie (LOVP)**. Dit LOVP (ongeveer 6 keer per jaar) is het landelijk overleg van alle regioburgemeesters met de minister van Justitie en Veiligheid, de voorzitter van het College procureurs-generaal en de korpschef van de Nationale politie over de taakuitvoering en het beheer ten aanzien van de politie (artikel 19 Politiewet). Ook de verdeling van de politiesterkte over de verschillende eenheden is vaak onderwerp van gesprek. De burgemeester van Eindhoven is de regioburgemeester van Oost-Brabant en neemt derhalve deel aan het LOVP. Er is een landelijk bureau ondersteuning regioburgemeesters dat dit overleg en de portefeuilles ondersteunt. Regionaal wordt dit overleg voorbereid door de adviseur regioburgemeester.

[53] De eenheid Oost-Brabant bestaat uit de basisteams Eindhoven (2 basisteams), ’s-Hertogenbosch, Maasland, Maas en Leijgraaf, De Meijerij, De Kempen, Dommelstroom en Peelland.
[54] In Peelland is een regionale ambtenaar onder meer voor dit takenpakket aangetrokken.

Regiobureau Integrale Veiligheid Oost-Brabant (RIVOB):
In februari 2016 is door het toenmalige Veiligheidsoverleg Oost-Brabant opdracht gegeven tot het inrichten van een Regiobureau Integrale Veiligheid voor de regio Oost-Brabant. De Bestuurlijke Regiegroep is opdrachtgever van het Regiobureau. De twee coördinerend gemeentesecretarissen zijn opdrachtnemer. Het Regiobureau bestaat momenteel uit de adviseur regioburgemeester, 2 regionale beleidsadviseurs, een projectondersteuner en (tijdelijk) de ketenregisseur mensenhandel.
De werkzaamheden worden verricht voor de 32 gemeenten in de regio Oost-Brabant. Het doel is ondersteuning te bieden aan het realiseren van de doelen die voortkomen uit de regionaal geprioriteerde thema's en daarmee ook een bijdrage te leveren aan de versterking van de regionale samenwerking op het gebied van veiligheid. De gemeente Eindhoven ondersteunt de beheersmatige faciliteiten (facilitaire ondersteuning). De werkplekken bevinden zich in het gemeentehuis van de gemeente Maashorst (locatie: Uden).

Concreet behelzen de taken en werkzaamheden:
1. Bevorderen samenwerking en kennisdeling in de regio: o.a. voorbereiden van en inhoudelijk adviseren over regionale overleggen, secretariaat voeren van (bestuurlijke) werkgroepen c.q. Programmaraden,[55] het zorgdragen voor afstemming tussen het lokale, regionale en landelijke beleid van de specifieke geprioriteerde portefeuilles.
2. Strategische- en beleidsmatige advisering voor de geprioriteerde thema's.
3. Bevorderen en monitoren van implementatie van regionaal beleid (opstellen van bijvoorbeeld, Jaarverslagen, het RVP en de uitvoeringsplannen van de Programmaraden en de monitoring van deze plannen).

Het Regiobureau wordt gefinancierd vanuit het Veiligheidsfonds. De functie van adviseur regioburgemeester hoort bij de formatie van de politie. Zowel de adviseur regioburgemeester als de projectondersteuner van het Regiobureau worden "om niet" beschikbaar gesteld aan het Regiobureau. Het RIVOB beschikt over een eigen website: www.rivob.nl

Veiligheidsfonds:
In 2014 is besloten tot het instellen van een Veiligheidsfonds in onze eenheid. Elke gemeente in de regio Oost-Brabant draagt € 0,25 per inwoner af aan het fonds dat bedoeld is om veiligheidsprojecten in onze regio te financieren. De afgelopen jaren zijn o.a. het Regiobureau, de ketenregisseur mensenhandel, onderzoek naar drugsgebruik in Oost-Brabant en het project personen met verward gedrag betaald uit dit fonds. Ook is er budget beschikbaar gesteld voor de aanpak van cybercrime c.q. gedigitaliseerde criminaliteit.

[55] De regionaal beleidsadviseurs van het RIVOB ondersteunen de burgemeesters die een regionale portefeuille hebben, zodat de "eigen" IV'er dat niet hoeft te doen.

Governance inzake ondermijning:

Driehoek+, in sommige basisteams de Lokale Stuurploeg Ondermijning (LSO) of Bestuurlijk Overleg Ondermijning (BOO) genoemd, is sturend t.a.v. alle integrale casuïstiek en ondermijningsproblematiek op basisteamniveau, is verantwoordelijk voor de prioritering van thema's en toewijzing van lokale capaciteit in dit kader en is aanjager van de integrale aanpak bij alle partners, waaronder bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid binnen het basisteam;

Het Ambtelijk VoorbereidingsOverleg (AVO)
Het AVO is de integrale ambtelijke voorbereidingstafel van de Driehoek+, waar relevante signalen besproken worden. Zij houden zicht op alle signalen die bij alle (individuele) partners binnenkomen en voeren daarover integraal het goede gesprek en maken een integrale afweging welke signalen moeten en kunnen worden opgepakt en wat de vervolgstappen zouden kunnen zijn (mono, multi of integraal). Het AVO dient daarvoor als netwerktafel.

De **basisteamprogrammaleiders** ondermijning zijn de opdrachtnemers van het programma ondermijning en rapporteren aan de Basisteamdriehoek Plus. Inmiddels zijn in alle basisteams ontkleurde programmaleiders actief (gefinancierd vanuit de basisteams) die volledig op dit onderwerp gericht zijn.

De **regionaal programmaleider** ondermijning stuurt regionaal op de integrale uitvoering van het programma ondermijning, is opdrachtnemer van het Actieberaad en is de "linking pin" tussen de Actie Tafel en het Actieberaad (en legt daaraan ook verantwoording af) en de Basisteamprogrammaleiders. Deze functionaris is in dienst van de TF-RIEC.

De Actietafel
De Actietafel, als opvolger van het Operationele Overleg sinds 2021, is een laagdrempelige en eenvoudige gelegenheidsstructuur ten behoeve van het vergroten van de actiegerichtheid met zichtbare resultaten, gevoed door informatieproducten en signalen/verzoeken vanuit de Driehoeken+. De Actietafel is opdrachtnemer van het Actieberaad en de Driehoeken+. Iedere partner kan onderwerpen / potentiële kansen aandragen. De energie wordt alleen gericht op datgene dat meerwaarde heeft en door partners als prioriteit en kansrijk wordt gezien. De Actietafel richt zich ook op bovenlokale complexe casuïstiek.

Deelnemers: vertegenwoordigers van partners vanuit politie, Belastingdienst, FIOD, OM, Basisteamprogrammaleiders, TF-RIEC en Hoofd Actiecentrum.
De Regionaal Programmaleider Ondermijning zit dit overleg voor. De aansluiting met het bestuur wordt vorm gegeven via de basisteamprojectleiders

Het **Actieberaad Ondermijning** (onder leiding van de portefeuillehouder ondermijning vanuit de BR) is opdrachtgever van het programma ondermijning en tevens verantwoordelijk voor strategische sturing op de uitvoering en het vaststellen van de programmatische en beleidsmatige kaders. Het Actieberaad Ondermijning rapporteert aan de BR en de Regionale Driehoek.

Het **Bestuurlijk Ondersteuningsteam (BOT)** vervult de rol van vraagbaak en sparring partner voor de besturen en ambtelijke organisaties van de 32 gemeenten in Oost-Brabant en de Basisteamdriehoeken+ bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit en versterking van de bestuurlijke weerbaarheid en integriteit. Dit onder regie en verantwoordelijkheid van het lokaal gezag.
Ook kunnen BOT'ers de rol van integraal projectleider vervullen in geval van ondermijningcasuïstiek met een complexe bestuurlijke component.

Het **Actiecentrum** is de fysieke locatie in Oost-Brabant (gemeentehuis Maashorst in Uden) waar de regionaal programmaleider, de BOT'ers, de coördinatoren bestuurlijk afpakken en de overige medewerkers van het TF-RIEC hun werkplek hebben. De flexibele werkplekken staan ook ter beschikking van de basisteamprogrammaleiders en de andere partners die betrokken zijn bij de aanpak van ondermijning. Veel overleggen (zowel beleidsmatig als op casusniveau) vinden op deze centrale locatie plaats. Ook het Regiobureau is hier ondergebracht. Door de bundeling van verschillende functies en disciplines ontstaat een netwerk dat elkaar snel en eenvoudig weet te vinden en op een integrale en effectieve wijze de problematiek kan aanpakken. De locatie fungeert ook als een ontmoetingsplaats waar integrale kruisbestuiving plaats vindt.

De **Taskforce Brabant-Zeeland-Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (TF-RIEC)** bestaat uit de onderling verbonden onderdelen Taskforce, het RIEC en de beide Actiecentra Zeeland-West-Brabant en Oost-Brabant. Focuspunten zijn onder andere de integrale aanpak van casussen en acties, de verdere versterking van de weerbaarheid bij alle convenantspartners en de doorontwikkeling van de ondermijningsbeelden. Op regionale schaal (Oost-Brabant) worden een aantal expertises geboden die de lokale basisteams kunnen ondersteunen: juridisch, projectmanagement, kennis van de partners, specifieke ondermijningskennis op fenomeenniveau en bovenlokale complexe casuïstiek. Het Actiecentrum Oost-Brabant ondersteunt hierbij, en het RIEC is hét platform voor analyse, kennis en informatiedeling tussen de diverse partners, waar de Taskforce hét innovatieplatform is. De TF-RIEC is niet belast met de dagdagelijkse operationele aanpak van ondermijning. Onze regio heeft de beschikking over 4 accountmanagers RIEC en 4 intelligence specialisten. Daarnaast kan gebruik gemaakt worden van de RIEC-frontoffice, de RIEC-productie en de afdeling communicatie. Het RIEC wordt gefinancierd vanuit het Ministerie van Justitie en Veiligheid, de gemeenten en de provincie Noord-Brabant. Vanuit de politie, belastingdienst en het OM is een aantal medewerkers gedetacheerd.

Taken TF-RIEC (onder andere):

- Verbinding leggen met het lokale gezag;
- Aanjagen van integrale betekenisvolle acties op ondermijning vanuit de onafhankelijke positie;
- Generator van nieuwe impulsen over de volle breedte;
- Ondersteunen en faciliteren van duurzaam aanpakken van ondermijningsaanpak door het vergroten van de uitvoeringskracht en actiegerichtheid, door bevoegdheden, kennis en kunde in onderlinge afstemming in te zetten, waardoor we effectiever zijn en meer impact creeren. Door het verhogen van de weerbaarheid en het verstevigen van de preventieve aanpak. Door het (laten) opwerpen van drempels door ons als partners of onze bondgenoten in de samenleving. Door het verstevigen van de kennis- en innovatiepositie.

De TF Brabant-Zeeland wordt gefinancierd met gelden van het Ministerie van Justitie en Veiligheid, de provincie Noord-Brabant en de gemeenten.

Programmaraden en bestuurlijke werkgroepen:

Programmaraden of bestuurlijke werkgroepen bestaan doorgaans uit vertegenwoordigers van bestuur, OM en politie. Daarnaast kunnen (en moeten) andere organisaties deelnemen vanwege hun expertise over het onderwerp en/of hun rol in het proces. Het voordeel van een Programmaraad is dat de uitwerking van onderwerpen uit het RVP geborgd is en dat er daadwerkelijk producten worden opgeleverd waarvoor commitment is van de verschillende partijen. Voorzitters van Programmaraden of bestuurlijke werkgroepen kunnen, indien daartoe een noodzaak bestaat, voor een agendapunt aanschuiven bij de Bestuurlijke Regiegroep.

Welke Programmaraden c.q. bestuurlijke werkgroepen zijn actief in Oost-Brabant?[56] En welke ambtelijke werkgroepen ondersteunen deze Programmaraden en bestuurlijke werkgroepen?

[56] Hierbij is alleen gekeken naar de Programmaraden c.q. bestuurlijke werkgroepen die rechtstreeks functioneren onder het RVP en de Bestuurlijke Regiegroep.

Maatschappelijke Onrust:

Ambtelijke en bestuurlijke platform:

De Programmaraad is het strategisch bestuurlijk platform voor extremisme, radicalisering (alle vormen van religieuze en politieke radicalisering), polarisatie en maatschappelijke spanningen. Het expertteam is het ambtelijk gremium dat enerzijds de Programmaraad voedt en ondersteunt en anderzijds zijn de deelnemers voor hun collega's in het basisteam het aanspreekpunt voor deze onderwerpen.

Programmaraad Maatschappelijke Onrust:

Deelnemers: burgemeester M.J. Houben van de gemeente Nuenen (voorzitter), burgemeester R.S. van Meygaarden van de gemeente Boxtel (vicevoorzitter), de gemeenten Eindhoven, 's-Hertogenbosch, Helmond en Oss, het OM, de Politie (CTER), de NCTV, de KMAR, het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost en het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost, de regionaal projectleider radicalisering en het RIVOB.

Expertteam Maatschappelijke Onrust:

Deelnemers: ambtelijke vertegenwoordiger uit elk basisteam (ofwel van de afdeling veiligheid ofwel van de afdeling zorg), de Politie (afgevaardigden uit Brabant Zuidoost en Brabant Noordoost), het OM, het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost, de regionaal projectleider radicalisering en het RIVOB.

Digitale Veiligheid:

Thans zijn in onze regio de Projectgroep Cyber en de Programmaraad Cyber actief. We benaderen Digitale Veiligheid in de volle breedte. Het gaat om grote Cyberaanvallen, maar het gaat ook over relatief 'kleine' criminaliteit in een digitaal jasje (whatsapp-fraude of helpdeskfraude). Daarom noemen we het vanaf nu Digitale Veiligheid. In deze RVP-periode gaan we overeenkomstig de benaming van dit hoofdstuk het ambtelijke en bestuurlijke platform ook zo noemen. De Programmaraad is het strategisch bestuurlijk platform voor Digitale Veiligheid. Het Expertteam is het ambtelijk gremium dat enerzijds de Programmaraad voedt en ondersteunt en anderzijds zijn de deelnemers voor hun collega's in het basisteam het aanspreekpunt voor deze onderwerpen. Vanuit het Expertteam wordt de verbinding gelegd met o.a. het netwerk van CISO 's,[57] onderwijs, GGD'en, de ouderenbonden en het bedrijfsleven.

Programmaraad Digitale veiligheid:

Deelnemers: Deelnemers: burgemeester C.H.C. van Rooij van de gemeente Meierijstad (voorzitter), burgemeester J.G.M.T. Ubachs van de gemeente Best (vicevoorzitter), het OM, de Politie, de Veiligheidsregio Brabant-Noord, de Veiligheidsregio Brabant Zuidoost en het RIVOB.

Regionaal Expertteam Digitale veiligheid:

Deelnemers: ambtelijke vertegenwoordiger veiligheid uit elk basisteam, de Politie, het OM, de Veiligheidsregio's, het PVO en het RIVOB.

[57] Ciso = Chief information Security Officer. De Ciso is binnen een organisatie verantwoordelijk voor het implementeren van informatiebeveiligingsbeleid en het toezicht daarop.

Zorg en Veiligheid:
Thans zijn in onze regio het Agendaoverleg Zorg & Veiligheid en de Programmaraad Zorg & Veiligheid (PRZV) actief. Daarnaast is er een breed Netwerk Zorg & Veiligheid.

Programmaraad Zorg & Veiligheid:
De belangrijkste rollen voor de Programmaraad Zorg & Veiligheid waar zij zich op het snijvlak van zorg en veiligheid mee bezig houdt zijn de "3 A's":
1. Afstemmen, signaleren en kennisdelen
2. Agenderen/ambassadeur (richting eigen achterban én extern)
3. Aanjagen

Deelnemers: burgemeester J.C.R. Keijzers van de gemeente Oirschot (voorzitter), burgemeester M.A.H. Moorman van de gemeente Bernheze, wethouders van de gemeenten Eindhoven, Meierijstad, Helmond en Oss, het OM (de plv-Hoofdofficier van Justitie, de Politie, de GGzE, de GGZ-Oost-Brabant, Reinier van Arkel en het RIVOB. Verder kan per onderwerp gekeken worden welke partner voor dat thema specifiek moet aansluiten (flexibele schil).

Agendaoverleg Zorg & Veiligheid:
Deelnemers: ambtelijke vertegenwoordiger uit Eindhoven, 's-Hertogenbosch, Oss, Helmond, Veldhoven, Vught, Meierijstad, Maashorst, Sint-Michielsgestel-Boxtel, Oirschot, Laarbeek, Son en Breugel, Best, Nuenen, Bladel, Bernheze en Cranendonck,[58] het OM, de politie, GGzE, GGZ-Oost-Brabant, Reinier van Arkel, de beide Zorg- en Veiligheidshuizen en het RIVOB.

Netwerkoverleg Zorg & Veiligheid:
Dit netwerk bestaat uit een breed spectrum aan partijen met een rol op zorg en/of veiligheid (naast de leden van de Programmaraad en het Agendaoverleg Zorg en Veiligheid kan hierbij gedacht worden aan bijvoorbeeld Veilig Thuis, GGD, Reclassering, DJI, RAV, Zorgverzekeraars, Maatschappelijke Opvang of HALT). Dit netwerk wordt door middel van nieuwsbrieven en de website (www.rivob.nl) op de hoogte gehouden van de voortgang op de thema's van de Programmaraad Zorg & Veiligheid. Jaarlijks zal er een Netwerkbijeenkomst Zorg en Veiligheid Oost-Brabant worden georganiseerd, waarbij de PRZV de voortgang op de thema's zal presenteren en er ruimte is om te netwerken, thema's te bespreken, kennis te delen en te verbinden. Met elkaar vormen we het Netwerk Zorg & Veiligheid.

Ondermijning:
Actieberaad:
Het Actieberaad ziet er op toe dat de Driehoeken acteren binnen de gemaakte afspraken van het RVP en het RIEC-convenant en dat hiervoor ook de regionale capaciteit wordt ingezet. Het Actieberaad stimuleert en bevordert daarnaast de actiegerichtheid, de integraliteit van de samenwerking, het lerend vermogen daarvan, brengt scherpte aan in de aanpak en brengt/houdt het lokaal gezag in positie en ondersteunt lokale uitvoering.
Deelnemers: burgemeester J.M.L.N. Mikkers van de gemeente 's-Hertogenbosch (voorzitter), burgemeester M.J.A. Delhez van de gemeente Veldhoven, burgemeester W.A.G. Hillenaar van de gemeente Land van Cuijk, ambtelijke deelname door hoofden veiligheid van de gemeenten Eindhoven en 's-Hertogenbosch, OM, politie, TF-RIEC, FIOD, Belastingdienst en Hoofd Actiecentrum (tevens secretariaat).

Actietafel:
De Actietafel, als opvolger van het Operationele Overleg sinds 2021, is een laagdrempelige en eenvoudige gelegenheidsstructuur ten behoeve van het vergroten van de actiegerichtheid met zichtbare resultaten, gevoed door informatieproducten en signalen/verzoeken vanuit de Driehoeken+. De Actietafel is opdrachtnemer van het Actieberaad en de Driehoeken+. Iedere partner kan onderwerpen / potentiële kansen aandragen. De energie wordt alleen gericht op datgene dat meerwaarde heeft en door partners als prioriteit en kansrijk wordt gezien. De Actietafel richt zich ook op bovenlokale complexe casuïstiek.
Deelnemers: vertegenwoordigers van partners vanuit politie, Belastingdienst, FIOD, OM, Basisteamprogrammaleiders, TF-RIEC en Hoofd Actiecentrum.
De Regionaal Programmaleider Ondermijning zit dit overleg voor. De aansluiting met het bestuur wordt vorm gegeven via de basisteamprojectleiders en de accountmanagers TF-RIEC.

Mensenhandel:
Regionale Tafel Mensenhandel:
De regio Oost-Brabant beschikt over een ketenregisseur mensenhandel die in opdracht van, en verantwoording aflegt aan, de Regionale Tafel Mensenhandel Oost-Brabant. De Regionale Tafel richt zich hoofdzakelijk op de bestuurlijke aanpak van mensenhandel en bestaat uit de volgende leden: burgemeester J.G.M.T. Ubachs van de gemeente Best (voorzitter), burgemeester R.S. van Meygaarden van de gemeente Boxtel (vicevoorzitter), OM, Politie (Team Mensenhandel), TF-RIEC, Nederlandse Arbeidsinspectie, adviseur regioburgemeester, Lumens, gemeente Helmond (zorg), gemeente Eindhoven (veiligheid), Maatschappelijke Opvang 's-Hertogenbosch en ketenregisseur mensenhandel (secretariaat).

Expertgroep mensenhandel:
De Belastingdienst, IND, TF-RIEC, Basisteamprogrammaleider De Meierij, de Nederlandse Arbeidsinspectie, het Openbaar Ministerie (AP en FP), Politie (team Mensenhandel / AVIM), Koninklijke Marechaussee, Gemeente Helmond (zorg), Maatschappelijke Opvang 's-Hertogenbosch, Lumens en het Regiobureau Integrale Veiligheid Oost-Brabant (ketenregisseur mensenhandel).

[58] Niet alle gemeentelijke vertegenwoordigers zijn altijd aanwezig hetgeen ook niet noodzakelijk is. Maar door de verscheidenheid aan deelnemers (grote, middelgrote en kleinere gemeenten) is een goede doorsnede van de Oost-Brabantse gemeenten vertegenwoordigd.

Bijlage 3

Terugblik op het Regionaal Veiligheidsplan 2019 – 2022

Dit Regionaal Veiligheidsplan kijkt vooruit naar de jaren 2023 tot en met 2026. Hoewel we in dit RVP dus vooral de blik naar voren hebben gericht, kijken we toch ook even terug op de beleidsperiode 2019-2022. Deze beleidsperiode is voor een fors deel beïnvloed door de coronapandemie die vanaf begin maart 2020 de wereld in haar greep had. In maart 2022 zijn de meeste corona-maatregelen in ons land afgeschaft, maar of corona de komende jaren ook wegblijft is niet te voorspellen. Daarnaast werd Europa eind februari 2022 geconfronteerd met een inval van Rusland in Oekraïne die heeft geleid tot de grootste vluchtelingenstroom in Europa sinds de Tweede Wereldoorlog.

Deze crises hadden ook impact op de partners die samen aan de lat staan voor het RVP. Er zijn perioden geweest dat veel capaciteit moest worden besteed aan de pandemie of dat bepaalde activiteiten niet konden worden uitgevoerd door de lockdown (denk aan hulpverleners die “niet achter de voordeur konden komen”). Ook de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne vraagt weer veel capaciteit. Maar ook criminelen hebben “last of profijt” gehad van de coronapandemie: inbreken in een woning werd lastiger als de bewoners praktisch 24/7 thuis zijn, maar des te aantrekkelijker werd het werkveld voor digitale criminelen nu onze inwoners veel meer uren digitaal actief waren (met thuiswerk of online winkelen). De criminaliteitscijfers over de jaren 2020 en 2021 zijn dan ook sterk beïnvloed door corona.

Maar ondanks de grote inzet die gepleegd moest worden op corona, zijn er goede resultaten bereikt. Sinds 2014 is het aantal misdrijven in onze regio fors gedaald. Na een lichte stijging in 2019 en 2020 zagen we weer een daling in 2021:

2014 82.127
2018 61.671
2019 65.344
2020 65.477
2021 61.247

Alom wordt geconstateerd dat er sprake is van een “crime change”: de klassieke delicten dalen (het aantal woninginbraken in Oost-Brabant is gedaald van 5.740 in 2014 naar 3.338 in 2019 en 2.072 in 2021), maar we zien een stijging van de gedigitaliseerde criminaliteit en cybercrime. Daarnaast zijn er ook vormen van criminaliteit waarbij het sterke vermoeden bestaat dat er sprake is van een groot aantal “dark numbers”: ondermijnende criminaliteit, mensenhandel, radicalisering, huiselijk geweld en gedigitaliseerde criminaliteit (daar waar mensen bijna altijd aangifte doen van een woninginbraak, doen veel mensen geen aangifte van bijvoorbeeld een hack of een phishingmail).

De inwoners van Oost-Brabant blijken zich volgens de Veiligheidsmonitor van het CBS steeds veiliger te voelen en voelen zich ook veiliger dan de gemiddelde Nederlander. Het gevoel van onveiligheid in de buurt bij de inwoners van Oost-Brabant lag in 2021 op 12,3% (2019 op 12,5%). Daarmee scoort onze regio dus beter dan gemiddeld (landelijk: 13,9%).

Ook het aantal gevallen van geweld (waaronder openlijk geweld, bedreiging en mishandeling) is fors afgenomen in onze regio. In 2015 waren er nog 7.079 gewelds-zaken, in 2019 6.165 en in 2021 5.017. Dat is een daling (t.o.v. van 2015) van ruim 29% en (t.o.v. 2019) van ruim 18,6%. Hoewel de daling van de afgelopen 2 jaar zeker ook met corona te maken heeft (bijvoorbeeld minder uitgaansgeweld tijdens lockdowns) had zich ook voor corona al een daling ingezet.
Maar ook hier zeggen cijfers niet alles: de avondklokrellen, gewelddadige coronaprotesten en onrustige jaarwisselingen laten zien dat de sfeer in de samenleving snel kan omslaan met grote maatschappelijke gevolgen.

Er is sprake van een stijging van 236% van het aantal incidenten met personen met verward gedrag (thans: onbegrepen gedrag): van 4.240 in 2015 naar 6.690 in 2019 naar 9.043 in 2020 en 10.021 in 2021. Hoewel er kanttekeningen te maken zijn bij deze cijfers, is deze stijging enorm en wordt de trend herkend in de praktijk.

Tijdens de afgelopen beleidsperiode is meer dan ooit gebleken dat de partners elkaar nodig hebben om resultaten te bereiken. In de verschillende Programmaraden c.q. bestuurlijke werkgroepen hebben de partners nauw samengewerkt om de in het RVP gestelde prioriteiten te realiseren.

Cyber:

» Een ambtelijke projectgroep heeft verschillende activiteiten uitgevoerd welke zijn vastgelegd in het ‘Uitvoeringsplan Cyber’ waarbij de focus werd gelegd op “kwetsbare” doelgroepen: jongeren, ouderen en het MKB. Daarnaast o.a. aandacht voor urgentie, awareness en “eigen huis op orde”.

» De bestuurlijke Programmaraad Cyber is ingericht: de twee burgemeesters uit deze Programmaraad hebben zich als bestuurlijk portefeuillehouder Cyber (ofwel Cyberburgemeester) verenigd in het landelijk Platform van Cyberburgemeesters.

» Politie en OM hebben de afgelopen jaren in Oost-Brabant geïnvesteerd in formatie en kennis op het thema digitale veiligheid.

» Er zijn projecten uitgevoerd met subsidie van de landelijke Citydeal Lokale aanpak Cybercrime van het ministerie van J&V (Storytelling voor ouderen en de Hackhelpdesk voor het MKB). Twee andere subsidie-aanvragen zijn gestart (Sterkere schakels versterken de keten en Regionaal Expertteam Digitale Veiligheid Oost-Brabant).

Veilige woon- en leefomgeving:

» De voormalige bestuurlijke werkgroep “personen met verward gedrag” is omgevormd tot de Programmaraad Zorg & Veiligheid (PRZV). Alle relevante organisaties kunnen knelpunten op het snijvlak van zorg en veiligheid agenderen en bespreken in de PRZV.

» Tot 2020 heeft in de regio Oost-Brabant het project ‘Personen met verward gedrag’ gelopen, waarbij is gewerkt aan de verdere implementatie van het AVE-model, een regionale leidraad is opgesteld en afspraken zijn gemaakt over het vervoer en eerste opvang en triage van personen met onbegrepen gedrag.

» Bij de regionale implementatie van de Wvggz in 2019 hebben gemeentelijke medewerkers van Veiligheid én van Zorg (samen met politie, OM, GGZ en vertegenwoordigers van patiënten en familie) gewerkt aan het opleveren van concrete producten voor de (toen nog) 38 gemeenten voor een zorgvuldige invoering van de Wvggz en de Wzd.

» De afgelopen jaren zijn in onze regio goede ervaringen opgedaan met de Ketenveldnorm Levensloopfunctie en Beveiligde bedden: een fors aantal personen met (potentieel) gevaarlijk gedrag als gevolg van een psychische stoornis en/of een verstandelijke beperking (maar zonder strafrechtelijke titel) heeft betere ondersteuning en zorg gekregen én zorgt daardoor voor minder overlast in wijken en dorpen.

» Het onderwerp Huiselijk geweld en kindermishandeling is in 2021 hoger op de agenda gezet en met het herzien van de governance rondom de aanpak van Huiselijk geweld en kindermishandeling is in 2021 een aanvang gemaakt.

» Een (tijdelijke) bestuurlijke werkgroep evenementen is aan de slag gegaan met een aantal bestuurlijke dilemma’s als het gaat om veiligheid bij evenementen. De inzet van schaarse capaciteit van de hulpdiensten, vraagstukken omtrent drugs en evenementen, integriteit van organisatoren en het proces van vergunningverlening waren hierbij de thema’s.

» In het kader van de denormalisatie van drugsgebruik zijn de gemeenten (in samenwerking met het rijk en de provincie) in het najaar van 2020 gestart met het regionale project “skip die trip”. Hiermee zetten de gemeenten in Oost Brabant zich in om deze normalisering een halt toe te roepen, zodat het gebruik zal afnemen en daarmee ook de schadelijke effecten voor de gezondheid, veiligheid en het milieu.

Maatschappelijke onrust, radicalisering en polarisatie:

» In de meeste gemeenten is een meldstructuur gerealiseerd. Er is fors geïnvesteerd in het netwerk rondom radicalisering: een regionaal projectleider is aangesteld, onder wiens leiding en initiatief een expertteam radicalisering is opgestart in de regio dat o.a. de verbinding met het sociaal domein en het onderwijs heeft gelegd.

» Veel aandacht is besteed aan urgentie en awareness (zoals regionale factsheets, bijeenkomsten en webinars).

» Honderden medewerkers van gemeenten, politie, OM, welzijns- en jongerenorganisaties en GGZ-instellingen in onze regio hebben trainingen gevolgd om radicalisering tijdig te herkennen. Daardoor kon tijdig ingegrepen worden als bleek dat een van onze inwoners radicaliseerde (en daarmee een potentieel gevaar ging vormen voor de openbare orde en veiligheid).

» Onderzoeken in Oost-Brabant zijn uitgevoerd naar islamitische radicalisering, gewelddadig salafisme, rechtsextremisme en dieren- en milieuextremisme zodat er meer zicht is waar zich potentiële risico’s bevinden.

» Verschillende gemeenten in onze regio (o.a. Eindhoven en ’s-Hertogenbosch) zijn gestart met focusgroepen of een netwerk van sleutelfiguren om beter in contact te staan met de diverse (religieuze) gemeenschappen. In een aantal gemeenten is inmiddels gestart met het toepassen van de methodiek Bondgenoten.

Ondermijning:

» Ieder basisteam kent een Driehoek+, een programmatische aanpak Ondermijning en een operationele kracht m.b.t. preventie / weerbaarheid en repressie op het gebied van subjecten, objecten en locaties. Deze worden ondersteund door de basisteamprogrammaleider, accountmanager en intelligence specialist. Daarnaast kent ieder basisteam een interventieteam.

» Door integrale casuïstiek en actieweken in de regio hebben we als netwerk ondermijners aangepakt, de samenwerking in de aanpak verstevigd en de informatiepositie van het netwerk verbeterd. Voorbeelden zijn acties op storage- en garageboxen en criminele autobedrijven. Daarnaast zijn actiedagen georganiseerd op o.a. bedrijventerreinen, criminele families, irreguliere supermarkten, growshops, ketelbouwers, spookbewoning en veehouderijen.

» Door de samenwerking met nieuwe (private) branches, wetenschap en kennisinstellingen is succesvol ingespeeld op actuele trends in de aanpak van ondermijning, zoals de zoektocht naar crimineel vermogen. Door nieuwe allianties met private partijen is het versterken van de maatschappelijke weerbaarheid een continue proces geweest. Voorbeelden hiervan zijn samenwerkingen met de Nederlandse Mini-Opslag Vereniging (NSSA), DPD, transportondernemingen en woningcorporaties.

» Eén van de speerpunten in de aanpak van ondermijning is het verstoren van het criminele verdienmodel. Het verstoren van de ‘handel’ of het afpakken van (crimineel) vermogen dragen hieraan bij. De afgelopen jaren hebben gemeenten, het OM, de Belastingdienst en de politie veel afpak-trajecten doorlopen. Naast de ondersteuning in diverse bestuurlijke incassotrajecten is ook geïnvesteerd in het versterken van de slagkracht bij de partners. Dat gebeurde door diverse opleidingen en trainingen over het thema Bestuurlijk Afpakken en het effectief inzetten van het bestuurlijk instrumentarium.

» Honderden collega's van partners (o.a. gemeenten, politie, Belastingdienst, OM) hebben trainingen en opleidingen gevolgd t.b.v. het versterken van de expertise en het zelflerend vermogen. Hierbij ging het om trainingen zoals een training voor toezichthouders voor signaalherkenning en handelingsperspectief, een opleiding tot ontkleurd projectleider en bewustwordingstrainingen.

» De integrale samenwerking heeft zich ook uitgestrekt tot andere regionale en landelijke partners, zoals de Nederlandse Arbeidsinspectie, het UWV, Douane, Koninklijke Marechaussee en de Zorg- en Veiligheidshuizen.

Samenwerking:

De werkdruk bij gemeenten heeft ook geleid tot een verdieping van de regionale samenwerking: het Regiobureau Integrale Veiligheid heeft daarbij een aanjagende en faciliterende rol gehad. Initiatieven als het “expertteam radicalisering” en het “expertteam digitale veiligheid – in oprichting” helpen om dossiers effectiever en slimmer op te pakken. De integrale aanpak zoals eerder al beproefd bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit is de afgelopen jaren ook steeds vaker toegepast bij andere dossiers en daarmee een goed leerplatform gebleken.

De versterking van de regionale aanpak heeft geleid tot ondersteuning vanuit het Ministerie: relatief veel aanvragen voor versterkingsgelden (radicalisering) en aanvragen voor City Deal Cyber uit onze regio werden gehonoreerd. Juist omdat ook bij het Ministerie de meerwaarde werd gezien van regionaal samenwerken. Voor het Ministerie is het natuurlijk eenvoudiger en effectiever als er in de regio 1 loket is i.p.v. 32 separate loketten.

Naast de werkdruk bij gemeenten en de andere partners zijn er zorgen over de aanhoudende druk op de beschikbare politiecapaciteit van de eenheid Oost-Brabant. Dat heeft te maken met maatschappelijke ontwikkelingen (corona, maar ook de capaciteit die geleverd moet worden aan het bewaken en beveiligen van o.a. advocaten en rechters na de moorden op Derk Wiersum en Peter R. de Vries), maar ook met een aantal bedrijfsmatige factoren (zoals bijvoorbeeld uitstroom als gevolg van vergrijzing) binnen de politie. Deze ontwikkelingen maken dat er voortdurend scherp moet worden gekeken welke onderwerpen vanuit de gezamenlijke ambities de inzet van de politie vereisen. Daar neemt de politie ook haar verantwoordelijkheid, door binnen de eenheid op diverse fronten te werken aan creatieve oplossingen om slimmer om te gaan met capaciteit en samen te werken met (keten)partners. Dit traject is in volle gang. Het is duidelijk dat dit traject onder meer zal leiden tot het gezamenlijk maken van lastige keuzes over de te stellen prioriteiten en de integrale wijze om veiligheidsvraagstukken gezamenlijk op te pakken. Het huidige Regionale Veiligheidsplan biedt daartoe (één van de) handvatten.

Conclusies:

Terugblikkend op de afgelopen beleidsperiode kunnen de volgende conclusies worden getrokken.

» Afgelopen beleidsperiode heeft, vooral door de coronapandemie, laten zien dat flexibiliteit noodzakelijk is.

» Daling van het aantal misdrijven in Oost-Brabant heeft zich doorgezet.

» Ook in onze regio is sprake van een “crime change”: daling van traditionele criminaliteit en stijging van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit.

» De inwoners van Oost-Brabant voelen zich gemiddeld veiliger dan de gemiddelde Nederlander.

» De partners werken (sub)regionaal intensiever samen op verschillende dossiers: zorg & veiligheid, radicalisering, digitale veiligheid en ondermijning en kunnen daarmee grotere stappen zetten dan ze alleen zouden kunnen doen.

» Maatschappelijke ontwikkelingen leiden tot druk op de toch al schaarse politiecapaciteit. Ook de capaciteit bij de andere partners (zoals OM en gemeenten) staat onder druk. Dit noopt tot keuzes en focus voor de aankomende RVP-periode 2023-2026.

Bijlage 4

Lijst met afkortingen

AVIM
Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel

BOA
Buitengewoon Opsporingsambtenaar

BOPZ
Wet Bijzondere Opnemingen in Psychiatrische Ziekenhuizen

BR
Bestuurlijke Regiegroep

BUAS
Breda University of Applied Sciences

CCV
Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid

CERT
Computer Emergency Response Team

CGM
Cuijk, Grave en Mill en Sint Hubert

CTER
Afdeling contra-terrorisme, extremisme en radicalisering van de Landelijke Eenheid (politie)

DTC
Digital Trust Center

DTN
Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland

GGD
Gemeentelijke Gezondheidsdienst

GGZ
Geestelijke gezondheidszorg

GGzE
GGz Eindhoven

GGz-OB
GGz Oost-Brabant

HIC
High Impact Crime

ISZW
Inspectie Sociale Zekerheid en Werkgelegenheid

IV'er
gemeentelijke medewerker Integrale Veiligheid

Ministerie van J&V
Ministerie van Justitie & Veiligheid

Ministerie van SZW
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

MKB
Midden- en Kleinbedrijf

OM
Openbaar Ministerie

NCSC
Nationaal Cyber Security Centrum

NCTV
Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid

PRZV
Programmaraad Zorg & Veiligheid

PVO
Platform Veilig Ondernemen

RIVOB
Regiobureau Integrale Veiligheid Oost-Brabant

ROA
Regionale Ontwikkelagenda

ROR
Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering

ROV
Regionaal Overleg Veiligheid

RvA
Reinier van Arkel

RVP
Regionaal Veiligheidsplan

SPOR
Spoedeisende Psychiatrische Onderzoeksruimte

TF-RIEC BZ
Taskforce-Regionaal Informatie en Expertisecentrum Brabant-Zeeland

TNO
Nederlandse Organisatie voor toegepast natuurwetenschappelijk onderzoek

VLOT
Verbindend Landelijk Ondersteuningsteam (onderdeel van VNG)

VNO-NCW
Verbond van Nederlandse Ondernemingen en het Nederlands Christelijk Werkgeversverbond

VPT
Veilige Publieke Taak

WOS
Woninginbraken, overvallen en straatroof

Wvggz
Wet Verplichte geestelijke gezondheidszorg

Wzd
Wet zorg en dwang

ZVH
Zorg- en Veiligheidshuis

Meer informatie over veiligheid in Oost-Brabant vindt u op de website van het Regiobureau Integrale Veiligheid Oost-Brabant: www.rivob.nl. Daar is dit Veiligheidsplan ook terug te vinden.

Algemene ontwikkelingen binnen de politieorganisatie
In de looptijd van het RVP 2023 – 2026 is meerdere malen geconstateerd dat de druk op de taakuitvoering en de politiemensen een groot punt van aandacht was. Daarbij werden enkele complicerende factoren geïdentificeerd, namelijk de onderbezetting, extra inzetten bij incidenten en de krapte op de arbeidsmarkt. Vanaf eind 2024 zijn ontwikkelingen in gang gezet die op termijn tot (mogelijke) nieuwe inzichten leiden omtrent de verdeling van formatie binnen de eenheid. Deze ontwikkelingen worden hieronder geschetst.

- *Opgavegericht werken*

De eenheid is in 2024 gestart met het inzetten op vernieuwing en ontwikkeling door middel van het benoemen van zogenaamde opgaven. Vernieuwing en ontwikkeling zijn en blijven nodig om onze taakuitvoering slimmer en efficiënter te maken en om een goede werkgever te zijn en blijven. De ontwikkelopgaven worden jaarlijks waar nodig geactualiseerd en waar mogelijk gekoppeld aan de ambities die uit de bestuurlijke conferentie zijn voortgekomen. De strategische koers van de eenheid blijft ook in 2027 en 2028, onder de titel “Zichtbaar van betekenis”, bestaan uit de twee sporen ‘opgavegericht werken’ (OGW) en ‘Politie voor iedereen” (PVI).

- *EBI Vught*

De EBI in Vught vraagt om specifieke veiligheidsmaatregelen, gelet op de impact die een eventuele uitbraak/aanslag vanuit de EBI met zich meebrengt. De eenheid Oost-Brabant in 2024 een claim ingediend bij de Korpsleiding om de lasten van deze landelijke opgave te kunnen dragen. In december 2024 is het eerste deel van deze claim toegekend, hetgeen in 2025 effectief heeft geleid tot een toename van de formatie. In 2026 is het tweede deel van deze claim geaccordeerd. De effectuering daarvan zal vanaf het najaar 2026 verder vorm krijgen.

- *Strategische visie politie*

Eind 2024 heeft de Korpschef samen met het KMT de strategische visie voor de komende jaren (tot aan 2035) opgesteld. Met deze visie wordt (verder) gewerkt aan een verbonden en interventiegerichte politieorganisatie, die vitaal, beheersbaar en wendbaar is. Vanuit deze korpsvisie is voorzien in het doorontwikkelen en herontwerpen van de organisatie. De uitwerking is verdeeld over bouwstenen, zoals de organisatie van de lokale politietaak, openbare orde management, opsporing, intelligence en de organisatie van de dienstverlening.

- *Het belang van (in)zicht in formatie, bezetting en inzetbaarheid*

Begin 2025 is een start gemaakt om (in)zicht in formatie, bezetting en inzetbaarheid van de eenheid te optimaliseren. De ontwikkelingen rondom de financiën van het korps in de zomer van 2025 leidden tot een verdere impuls om het (in)zicht te optimaliseren en processen daaromtrent te borgen in de eenheid. Door de investeringen van het nieuwe kabinet is weliswaar de directe financiële druk verminderd, maar is er onverminderd noodzaak om samen met het gezag in de eenheid keuzes te blijven maken.

- *Bestuurlijke opdrachten*

Begin 2025 zijn door het Beraad Hoofdofficier-Politiechef drie bestuurlijke opdrachten gegeven aan politie en Openbaar Ministerie om de aanpak van ondermijning verder te ontwikkelen en daarmee de opsporingsslagkracht te vergroten, de aanpak van cyber- en gedigitaliseerde criminaliteit te intensiveren en een verbeterplan op te stellen om de selectiviteit en kwaliteit voor VVC-zaken op de basisteams vorm te geven.

- *Sturing op de vaste personeelskosten binnen de eenheid*

Per 1 januari 2026 is de budgetverantwoordelijkheid voor de vaste personeelskosten decentraal belegd bij de politiechefs van de eenheden en de directeuren van de organisatieonderdelen. Hiermee is decentraal de verantwoordelijkheid belegd met betrekking tot de sturing, beheersing en verantwoording over de balans tussen opgave – mensen – betaalbaarheid. Onderdeel van de borging is het frequent bespreken van de strategische personeelsontwikkeling en -planning voor de eenheid: waarin ambities over werk(inhoud) worden vertaald naar de potentiële personele consequenties.

- *Inrichting Dienst Bedrijfsvoering binnen de eenheid*

Na een lang proces van planvorming, voorbereiding en uitwerking heeft de Korpsleiding begin 2026 besloten tot inrichting van diensten Bedrijfsvoering in alle eenheden, LO/LX, PA en PDC. Medio 2026 wordt de Dienst Bedrijfsvoering definitief ingericht binnen de eenheid, nadat hierover op 13 maart 2026 opdracht was gegeven door

de Korpsleiding (KL). De dienst Bedrijfsvoering zal, naast de leiding, bestaan uit de teams Bedrijfsvoeringszaken, Vitaal, Leren en Ontwikkelen en Planning- en Capaciteitsmanagement. De reden voor het besluit van KL is dat na de inrichting van de Nationale Politie (2012) werkende weg is geconstateerd dat een solide fundament voor de bedrijfsvoering in de eenheden ontbrak. Bovendien kwam er meer werk bij met de implementatie van de stelsels 'nieuwe politieonderwijs '21 en Bijzondere Zorg.

- *Ambities vanuit de bestuurlijke conferentie*

Het samen met de gezagen maken van keuzes was de kern van de bestuurlijke conferentie 'Samen Stevig Kiezen' die op 16 april 2026 plaatsvond. De bestuurlijke conferentie heeft vijf gezamenlijke richtinggevende ambities opgeleverd. Deze vijf ambities zijn vervat in de kernpunten: minder politie-inzet op 1) *personen met onbegrepen gedrag* en 2) *lichtere strafbare feiten*, zoals (eenvoudige) winkeldiefstal. Daarbij wordt (vrijgekomen) capaciteit ingezet op 3) impactvolle thema's zoals *geweld in afhankelijkheidsrelaties*, 4) *cyber- en onlinecriminaliteit* en 5) de *wijkagent* in de wijk. Deze ambities sluiten in algemene zin aan bij de prioriteiten uit het huidige Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant (RVP), maar verdienen nadere concretisering.

Ontwikkelingen formatie 2023 - 2026

De formatie van de eenheid is de afgelopen jaren op een aantal punten gewijzigd. De meest significante formatiewijzigingen, waarover in de jaarverslagen van het RVP werd gerapporteerd, waren:

- de uitbreiding van de formatie in 2023, 2024 en 2025 met in totaal 11 fte ten gevolge van de inrichting van de kwaliteits-hOvJ
- de uitbreiding van de basisteams in 2024 en 2025 met in totaal 51 fte in het kader van de "Hermansgelden"
- de uitbreiding van de formatie met 13 fte in 2025 ten gevolge van het inrichten van het Interventieteam Ondermijning en Drugstransport (IOD) op basis van RIEC-versterkingsgelden
- de ontvlechting van de I&R-straat in Budel in 2025, resulterend in het inleveren van 43 fte
- de uitbreiding formatie in 2025 met 9 fte ten behoeve van de EBI in Vught

Ontwikkelingen formatie 2027 - 2028

In de meerjarenprognose van de directie HRM (d.d. december 2025) is de voorspelling opgenomen dat de onderbezetting in het korps in de komende jaren verder afneemt tot het jaar 2028, waarin de bezetting in balans zou moeten zijn met de formatie. De extra financiële middelen uit het coalitieakkoord voor de politie zijn vanaf 2027 beschikbaar. Daarbij zal er vanaf 2030 structureel €462 miljoen bestemd zijn voor de politie. De coalitie heeft daarbij bepaald dat deze middelen aangewend dienen te worden om de slagkracht van de politie te verbeteren. Verder is bepaald dat de overbezetting op de niet-operationele sterkte dient te worden afgebouwd en de IV-uitgaven worden beheerst en begrensd, om te voorkomen dat de operationele sterkte moet worden ingeperkt. Binnen de eenheid zullen de komende jaren, in navolging van de hierboven geschetste ontwikkelingen, formatieve keuzes worden gekoppeld aan ambities voor de toekomst en voorgelegd aan het bevoegd gezag, als onderdeel van het gezamenlijke, integrale keuzeproces.

Actueel beeld verdeling van formatie binnen de eenheid

Hieronder is een tweetal overzichten opgenomen met betrekking tot de verdeling van de formatie over de eenheid. Beide overzichten zijn gegenereerd op 7 juli 2026. Het eerste overzicht betreft de actuele formatie van de wijkagenten. In het tweede overzicht is de actuele formatie van de eenheid, uitgesplitst naar afdelingsniveau, in beeld gebracht.

Formatie wijkagenten Oost-Brabant *- gegevens per 7 juli 2026 -*			**Formatie**
District 's-Hertogenbosch	Basisteam 's-Hertogenbosch	Sr. GGP / Wijkagent	26,5
		Oper. Exp. GGP / Wijkagent	5,0
	Basisteam Meierij	Sr. GGP / Wijkagent	35,5
		Oper. Exp. GGP / Wijkagent	8,0
	Basisteam Maasland	Sr. GGP / Wijkagent	20,0
		Oper. Exp. GGP / Wijkagent	4,0
	Basisteam Maas en Leijgraaf	Sr. GGP / Wijkagent	23,0
		Oper. Exp. GGP / Wijkagent	8,0
	Basisteam Eindhoven-Zuid	Sr. GGP / Wijkagent	16,5

District Eindhoven		Oper. Exp. GGP / Wijkagent	7,0
	Basisteam Eindhoven-Noord	Sr. GGP / Wijkagent	21,0
		Oper. Exp. GGP / Wijkagent	4,0
	Basisteam De Kempen	Sr. GGP / Wijkagent	28,0
		Oper. Exp. GGP / Wijkagent	7,0
District Helmond	Basisteam Dommelstroom	Sr. GGP / Wijkagent	24,0
		Oper. Exp. GGP / Wijkagent	6,0
	Basisteam Peelland	Sr. GGP / Wijkagent	36,3
		Oper. Exp. GGP / Wijkagent	8,0
Totaal			**287,8**

Formatie eenheid Oost-Brabant (exclusief Aspiranten) *- gegevens per 7 juli 2026 -*		**Formatie**
Eenheid Oost-Brabant	Eenheid Oost-Brabant	1,0
Leiding Eenheid Oost-Brabant	Leiding Eenheid Oost-Brabant	3,1
Staf regionale eenheid	Staf regionale eenheid	1,0
	Afdeling Politieprofessie	14,8
	Afdeling Control	9,9
	Afdeling Bestuursondersteuning	29,4
	Afdeling Veiligheid, Integriteit en Klachten	11,7
	Afdeling Communicatie	14,9
District 's-Hertogenbosch	District 's-Hertogenbosch	1,0
	Leiding District 's-Hertogenbosch	6,0
	Basisteam 's-Hertogenbosch	173,6
	Basisteam Meierij	172,7
	Basisteam Maasland	108,2
	Basisteam Maas en Leijgraaf	130,2
	Flexteam 's-Hertogenbosch	11,4
	Districtsrecherche 's-Hertogenbosch	79,1
	Team ZSM	25,6
District Eindhoven	District Eindhoven	1,0
	Leiding District Eindhoven	5,0
	Basisteam Eindhoven-Zuid	186,0
	Basisteam Eindhoven-Noord	159,3
	Basisteam De Kempen	150,1
	Flexteam Eindhoven	10,8
	Districtsrecherche Eindhoven	65,3
District Helmond	District Helmond	1,0
	Leiding District Helmond	4,5
	Basisteam Dommelstroom	141,3
	Basisteam Peelland	211,3
	Flexteam Helmond	12,9
	Districtsrecherche Helmond	46,5
Dienst Regionaal Operationeel Centrum	Dienst Regionaal Operationeel Centrum	1,0

	Leiding Dienst Regionaal Operationeel Centrum	0,9
	Afdeling Meldkamer	98,3
Dienst Regionale Recherche	Dienst Regionale Recherche	1,0
	Leiding Dienst Regionale Recherche	2,7
	Afdeling Generieke Opsporing	122,1
	Afdeling Thematische Opsporing	128,0
	Afdeling Vreemdelingenpolitie	66,8
	Afdeling Specialistische Opsporing	188,6
Dienst Regionale Intelligenceorganisatie	Dienst Regionale Intelligenceorganisatie	1,0
	Leiding DRIO	3,9
	Afdeling Regionale Intelligence	63,1
	Afdeling Intelligenceknooppunten	45,8
	Afdeling Analyse en Ondersteuning	44,1
	Afdeling Analyse en Ondersteuning 5	12,0
	Afdeling Analyse en Onderzoek	42,3
	Afdeling Business Intelligence en Kwaliteit	6,6
Dienst Regionale Operationele Samenwerking	Dienst Regionale Operationele Samenwerking	1,0
	Leiding DROS	2,0
	Afd. Regionale Conflict- en Crisisbeheersing	75,7
	Afdeling Infrastructuur	78,0
	Afdeling Regionaal Service Centrum	85,5
	Afdeling Arrestantentaken	109,0
	Afdeling Regionale Coördinatietaken	54,2
Dienst Bedrijfsvoering	Leiding Dienst Bedrijfsvoering	2,0
	Afdeling Planning en Capaciteitsmanagement	30,3
	Afdeling Bedrijfsvoering	24,7
Totaal		**3.079,0**